6-12-02

From the Library of

Professor William Henry Green

Bequeathed by him to

the Library of

Princeton Theological Seminary

PJ9025

.D57

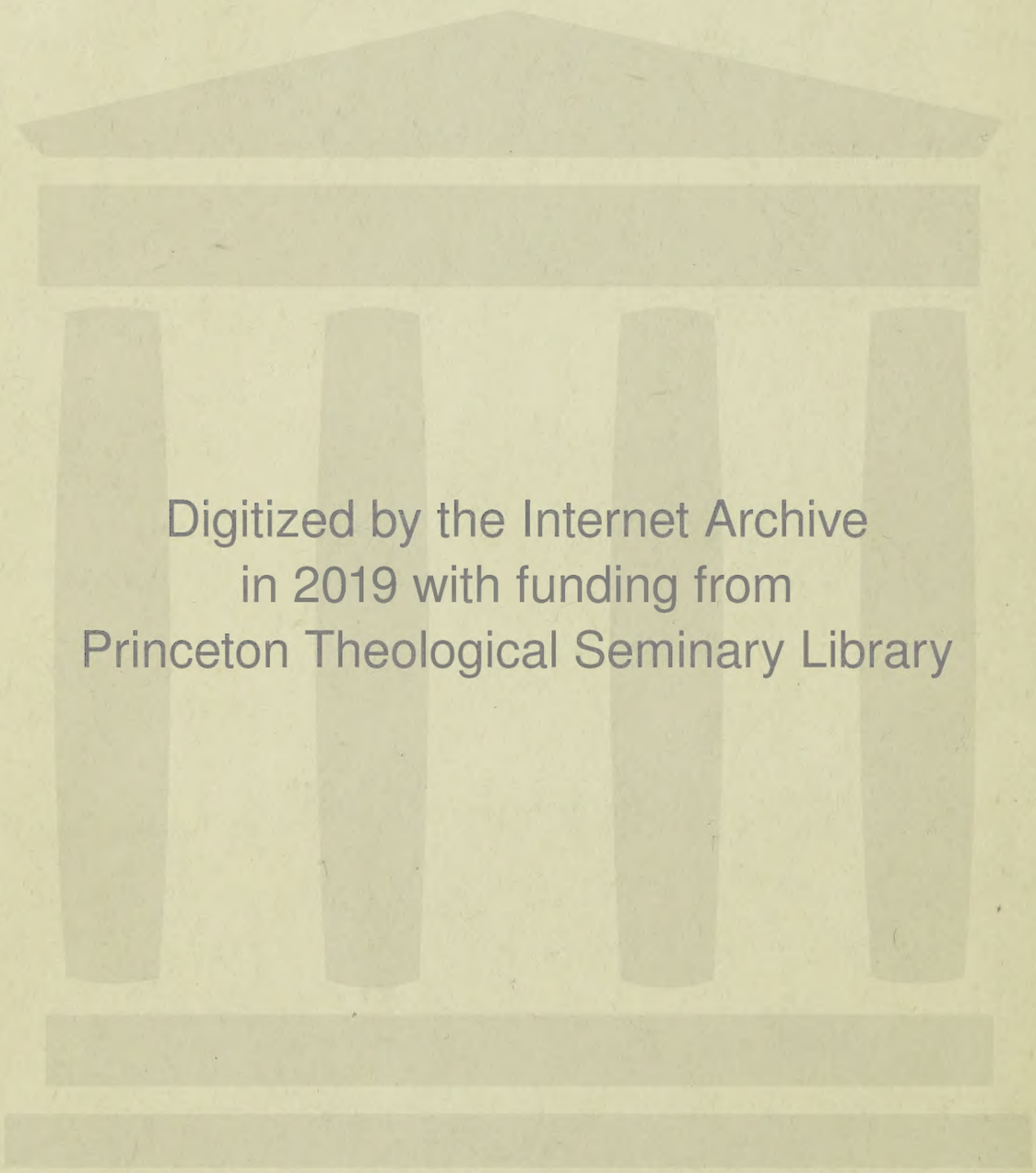

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Princeton Theological Seminary Library

https://archive.org/details/chrestomathiaaet00dill_0

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA.

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,

CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,

BRUNONI BRÜCKNER,

CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,

RUDOLPHO ANGER,

GOTTHARDO VICTORI LECHLER,

DELATOS SIBI NUPER

SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quamquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent“, unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus [1] Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniorum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorem et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocryphum secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur,[2] e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: **ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ጽሕፍት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ በሮክ ፡**, deinde: **ተፈጸመ ፡ በዝየ ፡ መጽሐፈ ፡ በሮክ ፡ ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ።** Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

---

[1] exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestrictus mirae illi scriptorum apocryphorum despicientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

[2] Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: **ትንቢት ፡ ዘኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለሩክሰር ፡ ከማሁ ፡ አንተሙሰ ፡ በሱሉ ፡ መዋዕል ፡ ክሙ ፡ ትትቃረንዋ ፡ ለጽድቅ ፡ ምስለ ፡ አበዊክሙ ፡ ወደቂቅክሙኒ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ እምድኅሬክሙ ። ወእሙንቱሰ ፡ ይገብሩ ፡ ኀጢአተ ፡ ምንትኑ ፡ ፈድፋደ ፡ እምኔክሙ ። እሙንቱ ፡ ይሠይጥዎ ፡ ለዘ ፡ አልቦ ፡ ሚጥ ፡ ወያሐምምዎ ፡ ለዘ ፡ ይፈውስ ፡ ሕማማተ ፡ ወይኬንንዎ ፡ ለዘ ፡ ይሰሪ ፡ ኀጢአተ ፡ ወይነሥኡ ፡ ፵ብሩረ ፡ ሚጦ ፡ ለክቡር ፡ ዘይሠይጥዎ ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ወይሁብዎ ፡ ለውእቱ ፡ ብሩር ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ለብሐዊ ፤ በክሙ ፡ አዘዘኒ ፡**

Realencyclopädie für proteſtantiſche Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Macc. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus edita est) quamquam non plane eaedem inveniuntur; aliae (ut narratiuncula de Ebedmelech) singulares videntur; permulta autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonici tempus superstite, de Jeremia cum exsulibus in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

---

እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እንብብ ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ላዕሌሆሙ፡ኵነኔ፡ወመዐስና፡እስክ፡ለዓለም፡ወላዕለ፡ውሉዶሙ፡እስክ፡ድኅሬሆሙ፡እስመ፡ከዐዉ፡ደመ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ኵነኔ፡ i. e. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Ii autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem venditurus sunt filii Israëlis, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos judicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in judicio sanguinem innocentem effuderunt."

et in ipsa Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Hababb, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eaedem, e codice msc. alio petitae, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

cimus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das chriſtliche Adambuch des Morgenlandes“ in Ewald Jahrbuch der bibliſchen Wiſſenſchaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eaedem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e መጽሐፈ፡ፈለስፋ፡ጠቢባን፡ seu „libro philosophorum“, qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usum fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reiſe in Abyſſinien Bd. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ haustae sunt, et ipsae ኪዳን፡ዘነግህ፡ „testamentum horae matutinae“ appellari solent et in permultis codicibus transcriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscripsimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV^{a} Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haererent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece exstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliores, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylum addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabîba Tabîbân inscriptum, centuria [1] versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

[1] Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

biblica et ex fabulis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Depromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1 — 34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5 — 46 et C = codex ejusdem LVII f. 3 — 25. Secundo, Mâchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35 — 42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37 — 41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transscriptum est ex A i. e. codice Bodl. XVIII f. 47 — 62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44 — 56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62 — 63 et f. 34 — 35.

10) *Antiphonarum* quae in libris መዋሥእት፡ vel ድጓ፡ inscriptis continentur hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentnr. Selegimus primam, transscriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exteras gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

---

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calami a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere noluimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine versos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut ሐመሰ፡, ካሄለ፡, ዝዕለ፡, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. Bis in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma ይንጠላዕ፡ p. 51 et 133; eam a ተንጠልዐ፡ i. e. Passivo stirpis quintae (አንጠልዐ፡) derivatam et e ይትንጠላዕ፡ transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma perraro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasis በቃሄ ፡ ጸጋዌ ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ (pro በቃሄ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወጸጋዊሁ፡) p. 47 l. 5 et ኀበ ታሚ ፡ መራሔ ፡ ሕይወት ፡ p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Ewald ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tamquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod ውቃቤ፡ vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3, a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum
die IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

1. Liber Baruch.

ተረፈ ፡ ነገር ፡ ዘባሮክ ፡ ዘኢኮን ፡ ጎቡአ ፡ ዘአመ ፡ ይፄወዉ[1] ፡ ባቢሎን ።

ወኮነ ፡ ሶበ ፡ ፄወዎሙ ፡ ለደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ንጉሥ ፡ ከላዴዎን ፡ ነበበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ጎሩይየ ፡ ተንሥእ ፡ ወ ፃእ ፡ እምዛቲ ፡ ሀገር ፡ አንተ ፡ ወባሮክ ፡ እስመ ፡ ሀሎኩ ፡ አማስና ፡ እምብ ዝነ ፡ ጎጠአቶሙ ፡ ለእለ ፡ ይነብሩ ፡ ውስቴታ ። እስመ ፡ ጸሎትከኒ ፡ ከመ ፡ ዐ ምድ ፡ ጽኑዕ ፡ በማእከለ ፡ ሀገር ፡ ወከመ ፡ ቅጽር ፡ ዘአድማስ ፡ ዐውዳ[2] ። ወይእ ዜኒ ፡ ተንሥኡ ፡ ወሐሩ ፡ ወፃኡ ፡ ዘእንበለ ፡ ይምጻእ ፡ ጎይለ ፡ ከላዴዎን ፡ ወ ይዐውዳ ፡ ለሀገር ። ወነበበ ፡ ኤርምያስ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አስተበቍዐከ ፡ እግዚ እየ ፡ አዝዘ ፡ ለገብርከ ፡ ከመ ፡ ይትናገር ፡ ቅድሜከ ፡ ወይቤሎ ፡ እግዚአብ ሔር ፡ ንብብ ፡ ጎሩይየ ፡ ኤርምያስ ። ወነበበ ፡ ኤርምያስ ፡ ወይቤ ፡ እግዚአ ፡ ዘሰሎ ፡ ትእጎዝ ፡ ትሜጡኑ ፡ ዛተ ፡ ሀገረ ፡ ጎሬት ፡ ውስተ ፡ እደሆሙ ፡ ለከላ ዴዎን ፡ ከመ ፡ ይዘብር ፡ ንጉሥ ፡ ምስለ ፡ ሕዝቢሁ ፡ ወይበል ፡ ተነየልኩ ፡ ው እተ[3] ፡ ሀገረ[3] ፡ ዘአምላክ ። ሐሰ ፡ እግዚአ ፡ እመሰ ፡ ፈቀድከ ፡ ውእቱ ፡ በእ ዴከ ፡ ታማስና ። ወይቤሎ ፡ እግዚእ ፡ ለኤርምያስ ፡ እስመ ፡ ጎሩይየ ፡ አንተ ፡ ተንሥእ ፡ ወፃኡ ፡ አንተ ፡ ወባሮክ ፡ እስመ ፡ ሀሎኩ ፡ አማስና ፡ በጎጠአቶሙ ፡ ለእለ ፡ ይነብሩ ፡ ውስቴታ ። ወኢንጉሥ ፡ ወኢጎይለ ፡ ዚአሁ ፡ ኢይክል ፡ በ ዊአ ፡ ውስተ ፡ ሀገር ፡ ለእመ ፡ አነ ፡ ኢቀደምኩ ፡ ወኢያርጎውኩ ፡ አናቅጺሃ ።

---

[1] ፄወዉ ፡ BC. [2] Jer. 1, 18. 15, 20. [3] ውስተ ፡ ሀገር ፡ BC.

ተንሥእ ፡ ይእዜኒ ፡ ወሖር ፡ ኀበ ፡ ባሮክ ፡ ወዜንዎ ፡ ዘንተ ፡ ነገረ ። ወተንሢአ
ክሙ ፡ ሶበ ፡ ኮነ ፡ ስድስቱ ፡ ሰዓት ፡ ዘሌሊት ፡ ንዑ ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ፡ ወ
አነ ፡ አርእየክሙ ፡ ወለእመ ፡ አነ ፡ ኢቀደምኩ ፡ እማስኖታ ፡ ለሀገር ፡ ኢይ
ክሉ ፡ በዊኦታ ። ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ እግዚእ ፡ ኀለፈ ፡ እምኀበ ፡ ኤርምያስ ።
ወኤርምያስ ፡ ሶቤሃ ፡ ሠጠጠ ፡ አልባሲሁ ፡ ወወደየ ፡ ሐመደ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡
ወበአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ። ወርእዮ[1] ፡ ባሮክ ፡ ለኤርምያስ ፡ እንዘ ፡ ም
ሉእ ፡ መሬተ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡ ወአልባሲሁኒ ፡ ሥጡጥ ፡ ጸርጎ ፡ በዐቢይ ፡ ቃል ፡
እንዘ ፡ ይብል ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንተ ፡ ከንከ ፡ ወአየ ፡ ኀጢአተ ፡ ገብሩ ፡
ሕዝብ ። እስመ ፡ ሶበ ፡ ይኤብሱ ፡ ሕዝብ ፡ የሐዝን ፡ ኤርምያስ ፡ ወይወዲ ፡
ሐመደ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡ ወይጼሊ ፡ በእንተ ፡ ሕዝብ ፡ እስከ ፡ ይትኀደግ ፡ ሎሙ ፡
አበሳሆሙ ፡ ለሕዝብ ። ወተስእሎ ፡ ባሮክ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አቡየ ፡ ኤርም
ያስ ፡ ምንተ ፡ ከንከ ፡ ወምንተ ፡ ኮኑ ፡ ሕዝብ ። ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ዕቀብ ፡
ከመ ፡ ኢንሥጥጥ[2] ፡ አልባሲነ[2] ፡ አላ ፡ ንሥጥጥ ፡ አልባቢነ[3] ፡ ወኢንደይ ፡
ማየ ፡ ውስተ ፡ ምዕቃላት ፡ ከመ ፡ ንበኪ ፡ ርቱዐ ፡ እስከ ፡ ንመልአሙ ፡ አን
በዐ ፡ እስመ ፡ እምይእዜ ፡ ኢይምሕርዎ ፡ ለዝ ፡ ሕዝብ ። ወይቤ ፡ ባሮክ ፡ አ
ቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንተ ፡ ከንከ ፤ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ እስመ ፡ አምላክ ፡ ይ
ሜጥዋ ፡ ለሀገር ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለንጉሥ ፡ ከላዴዎን ፡ እስመ ፡ ይዜውዎሙ ፡
ለሕዝብ ፡ በእኪት ። ወሰሚያ ፡ ዘንተ ፡ ኩሉ ፡ ባሮክ ፡ ሠጠጠ ፡ አልባሲሁ ፡
ወይቤ ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ምንተ ፡ ለአኩ ፡ ለከ ። ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ጽ
ናሕ ፡ ምስሌየ ፡ እስከ ፡ ስድስቱ ፡ ሰዐት ፡ ዘሌሊት ፡ ከመ ፡ ታእምር ፡ ዘአማን ፡
ነገር ። ወነበሩ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እንዘ ፡ ይበክዩ ። ወሶበ ፡ ኮነ ፡ ስድስቱ ፡ ሰ
ዐት ፡ ዘሌሊት ፡ ዘይቤሎ ፡ እግዚእ ፡ ለኤርምያስ ፡ ከመ ፡ ይፃእ ፡ ምስለ ፡ ባ
ሮክ ፡ ወበጽሑ ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ፡ ወነበሩ ፡ እንዘ ፡ ይጸንሑ ። ወኮነ ፡
ቃለ ፡ ቀርን ፡ ወወፅኡ ፡ መላእክት ፡ እምሰማይ ፡ ወበእደዊሆሙ ፡ ይጸውሩ ፡
ብርሃናተ ፡ እሳት ፡ ወቆሙ ፡ ውስተ ፡ ቅጽረ ፡ ሀገር ። ወሶቤሃ ፡[4] ኤርምያስ ፡

---

[1] ወርኢዮ ፡ A. [2] ኢትሥጥጥ ፡ አልባሲክ ፡ A, nec non C per emend. [3] Joel 2, 13. [4] ወሶበ ፡ ርእይዎሙ ፡ BC.

ወባሮክ፡በከዩ፡እንዘ፡ይብሉ፡እስመ፡ይእዜ፡አእመርነ፡ከመ፡አማን፡
ነገር። ወአስተብቍዖሙ፡ኤርምያስ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡አስተ
በቍዐክሙ፡ኵሎ፡ኢታህጕሉ፡ሀገረ፡እስክ፡እስእሎ፡ለእግዚአብሔር፡
አሐተ፡ነገረ፤ ወነበቦሙ፡እግዚእ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡ኢታህ
ጕሉ፡ሀገረ፡እስክ፡እትናገር፡ምስለ፡ኤርምያስ፡ሳሩይየ። ወሶቤሃ፡ተና
ገረ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐክ፡እግዚእየ፡አዝዝ፡ሊተ፡
ከመ፡እትናገር፡ምስሌክ፤ ወይቤሎ፡ንብብ፡ሳሩይየ፡ኤርምያስ፡ዘትፈ
ቅድ። ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ናሁ፡ይእዜ፡አእመርነ፡እግዚእየ፡ከመ፡
ትሜጥዋ፡ለሀገር፡ውስተ፡እደ፡ጸላእታ፡ወይነሥእ፡ሕዝብ፡ዘእምባቢ
ሎን፤ ወምንተ፡ትፈቅድ፡ከመ፡[1]እግበር፡ቅድስተ፡ቅኔን፡በሳቡእ፡ዘንት
ቀነይ፡ወምንተ፡ትፈቅድ፡[1]እግበር፡ዲቤሆሙ። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ንሥ
አሙ፡ወመጥዋ፡ለምድር፡ወለቤተ፡[2]መቅደስ፡እንዘ፡ትብል፡ወአንቲኒ፡
ምድር፡ስምዒ፡ቃለ፡ፈጣሪኪ፡ዘፈጠረኪ፡በሳይለ፡ማያት፡ዘሳተመኪ፡
በኂሣተምት፡ተመጠዊ፡ሥነኪ፡ወዕቀቢ፡ንዋየ፡ቅኔኪ፡እስክ፡ምጽ
አቱ፡ለፍቁር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡አስተበቍዐክ፡እግዚእየ፡አ
ርእየኒ፡ዘእገብር፡ለአቤሜሌክ፡[3] ኢትዮጵያዊ፡ዘውእቱ፡ብዙነ፡ዐቀ
በሙ፡ለሕዝብ፡ወለገብርከኒ፡ኤርምያስ፡ፈድፋደ፡እምኵሉ፡ሰብአ፡ሀ
ገር፡ወውእቱ፡አውዕአኒ፡እምውስተ፡ዐዘቅተ፡ዐምዐም፡ወኢይፈቅድ፡
ለቱ፡ይርአይ፡ሙስናሃ፡ወሀጕላ፡ለሀገር፡ከመ፡ኢይሕዘን።[4] ወይቤሎ፡እ
ግዚእ፡ለኤርምያስ፡ፈንዎ፡ውስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀግሪጳስ፡በፍኖት፡ዘደ
ብር፡ወእነ፡እከድኖ፡እስክ፡አገብአሙ፡ለሕዝብ፡ውስተ፡ሀገር፤ ወአንተ፡
ኤርምያስ፡ሖር፡ምስለ፡ሕዝብ፡[5] እስክ፡ትበጽሑ፡ምድረ፡ባቢሎን፡ወን
በር፡ትትኔበይ፡ሎሙ፡እስክ፡አገብአሙ፡ውስተ፡ሀገሮሙ፤ ወለባሮክሂ፡

---

[1] Verba ከመ፡እ"፡ቅ"፡ቅ"፡በ"፡ዘ"፡ወ"፡ት"፡ desunt in A; an ንዋየ፡ቅኔን፡ legendum pro ቅኔን፡በሳቡእ፡? [2] Emendaverim በቤተ፡
[3] Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. [4] ኢይሕዝን፡ BC. [5] Addunt ውስተ፡
ዐዘቅት፡ AC.

ሳድጎ ፡ ሀየ ፡ ውስተ ፡ ኢየሩሳሌም ። ወነገሮ ፡ እግዚእ ፡ ዘንተ ፡ ኩሎ ፡ ለኤር
ምያስ ፡ ወነለፈ ፡ እምኔሁ ፡ ኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ሰማይ ። ወኤርምያስ ፡ ወባ
ሮክ ፡ ቦኡ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወኩሎ ፡ ንዋየ ፡ ዘቅኔሆሙ ፡ መጠ
ውዋ ፡ ለምድር ፡ በከመ ፡ አዘዘሙ ፡ እግዚእ ፡ ወሶቤሃ ፡ ሠረበቶ ፡ ምድር ፡ ወ
ነበሩ ፡ ክልኤሆሙ ፡ ወበከዩ ። ወበሳኒታ ፡ ጸቢሐ ፡ ፈነዎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለአቤ
ሜሌክ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ንሣእ ፡ ከረቦ ፡ ወሐር ፡ እንተ ፡ ፍኖተ ፡ ደብር ፡ ው
ስተ ፡ ወጸደ ፡ ወይን ፡ ዘሀግሪጳስ ፡ ወአምጽእ ፡ ንስቲተ ፡ በለሰ ፡ ለድውያን ፡
ሕዝብ ፡ እስመ ፡ ትፍሥሕት ፡ እግዚእ ፡ ሀሎ ፡ ውስተ ፡ ርእስከ ፡ ወስብሐቲ ፤
ወሐረ ፡ ውእቱኒ ፡ በከመ ፡ አዘዘ ። ወበሳኒታ ፡ ጸቢሐ ፡ ጎይለ ፡ ከላዴዎን ፡ ዖ
ድዋ ፡ ለሀገር ፡ ወነፍጎ ፡ በቀርን ፡ ወቢይ ፡ መልአክ ፡ ወይቤ ፡ ውእቱ ፡ ባኡ ፡
ጎይለ ፡ ከላዴዎን ፡ ናሁ ፡ ይትረጎው ፡ ለከሙ ፡ አናቅጽ ። ወሶቤሃ ፡ በአ ፡ ን
ጉሥ ፡ ምስለ ፡ ሰራዊቱ ፡ ወሜወጢ ፡ ኩሎ ፡ ሕዝበ ። ወሶቤሃ ፡ ኤርምያስ ፡
ነሥአ ፡ መራጕተ ፡ ዘቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወወፅአ ፡ አፍአ ፡ እምሀገር ፡ ወወገሮ ፡
ለዝንቱ ፡ መራጕተ ፡ ቅድመ ፡ ፀሓይ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ለከ ፡[1] አብለከ ፡[1] ፀሓይ ፡
ንሣእ ፡ መራጕተ ፡ ዘቤተ ፡ አምላክ ፡ ወዕቀበሙ ፡ እስከ ፡ መዋዕል ፡ ዘይሴአ
ለከ ፡ እግዚአብሔር ፡ በእንቲአሁ ፤ እስመ ፡ ለነ ፡ ኢኮነ ፡ ድልወተ ፡[2] ልደትነ ፡[2]
ለዐቂቦቱ ፡ እስመ ፡ ተረክብነ ፡ ንሕነሰ ፡ እንዘ ፡ ነሐፅና ፡ ለጎጢአትነ ። ወእ
ንዘ ፡ ይበኪ ፡ ኤርምያስ ፡ ለሕዝብ ፡ አውፅአዎ ፡ እንዘ ፡ ያቴክልዎ ፡ ወነድ
እዎ ፡[3] ምስለ ፡ ሕዝብ ፡ እስከ ፡ ባቢሎን ። ወባሮክሰ ፡ ነሥአ ፡ ሐመደ ፡ ወወ
ደየ ፡ ውስተ ፡ ርእሱ ፡ ወነበረ ፡ ወአስቆቀወ ፡ ዘንተ ፡ ሰቆቃወ ፡ ወይቤ ፡ በእ
ንተ ፡ ምንት ፡ ማሰንት ፡ ኢየሩሳሌም ፡ አላ ፡ በእንተ ፡ ጎጢአቱ ፡ ለፍቁር ፡ ሕ
ዝብ ፡ ወተውህበት ፡ በእደ ፡ ጸላኢሃ ፡ በእንተ ፡ ጎጢአትነ ፡ ወዘሕዝብ ፤ አላ ፡
ከመ ፡ ኢይዘንሩ ፡ ኃጥኣን ፡ ወኢይበሉ ፡ ከህልነ ፡ ነሚአቃ ፡ ለሀገረ ፡ አም
ላክ ፡ በጎይልነ ፡ ኢኮነ ፡ በጽንዕከሙ ፡ ዘከህልክምዋ ፡ አላ ፡ በጎጢአትነ ፡ ተ
ውህበት ፡ ለከሙ ፤ ወአምላክነ ፡ ይምሕረነ ፡ ወያገብአነ ፡ ውስተ ፡ ሀገርነ ፡

---

[1] deest in A. [2] ድልወት ፡ ለልደትነ ፡ B, ድልወት ፡ ለተድ
ላነ ፡ C. [3] ወነድእዎሙ ፡ AB.

ወለክሙ፡ሕይወት፡አልቦ ። ብዑዳን፡እሙንቱ፡አበዊነ፡አብርሃም፡ወ
ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡እስመ፡ወዕኡ፡እምዝ፡ዓለም፡ወኢርእዩ፡ሙስናሃ፡
ለዛቲ፡ሀገር ። ወእምድኅረ፡ዘንተ፡ተናገረ፡ወዕአ፡እንዘ፡ይበኪ፡ወይቤ፡
አሐዝን፡በእንቲአኪ፡ኢየሩሳሌም፡ወወዕአ፡እምሀገር፡ውኅደረ፡ው
ስተ፡መቃብር ። ወይመጽኡ፡መላእክት፡ወይዜንውዎ፡በእንተ፡ዙሉ ።

ወአቤሜሌክኒ፡አምጽአ፡በለሰ፡ጊዜ፡ቀትር፡እምኀበ፡ለአከ፡ኤር
ምያስ፡ወረከበ፡ዕፀ፡ጽፍቅት፡ወነበረ፡ወአጽለለ፡ከመ፡ያዕርፍ፡ንስቲተ፡
ወአስመከ፡ርእሶ፡ዲበ፡መዳየ፡በለስ፡ወኖመ፡ስሳ፡ወስድስተ፡ዓመተ፡
ወኢነቅሀ፡እምንዋሙ ። ወእምድኅረዝ፡መዋዕል፡ተንሥአ፡ወነቅሀ፡
እምንዋሙ፡ወይቤ፡ዓዲ፡ሶበ፡ኖምኩ፡ንስቲተ፡እስመ፡ዓዲ፡ይከብደኒ፡
ርእስየ፡ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ ። ወከሠተ፡ዝኰ፡መዳየ፡በለስ፡ወረከበ፡
ዝኰ፡በለሰ፡[2] ሐዲሰነ፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊቦን ። ወፈቀደ፡ይኑም፡ዳግመ፡
እስመ፡ይከብዶ፡ርእሱ፡ወኢጥዕየ፡[3] ድቃስ ፤[4] ወይቤ፡እፈረሀ፡ከመ፡ሶ
ይኑም፡ወኢይገንዲ፡ከመ፡ኢይሐሰኒ፡አቡየ፡ኤርምያስ፡እስመ፡ጽ
ሂቆ፡ፈነወኒ፡በነግህ ፤ ወይእዜኒ፡እትነሣእ፡ወአሐውር፡እስመ፡ሞቀሰ፡
ዋዕይ፡ወአልቦ፡ሶበ፡የኀድግ፡በሱለሄ ። ወተንሥአ፡ወነሥአ፡መዳየ፡
በለሱ፡ወበአ፡ውስተ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወኢያእመረ፡ሀገረ፡ወኢቤቶ፡
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወረደ፡ላዕሌሁ ።
ወይቤ፡አኮኑ፡ዛቲ፡ይእቲ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም ፤ ዮጊ፡እጌጊ፡እስመ፡እ
ንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡መጻእኩ ፤ ወእመ፡አከ፡እስመ፡ይከብደኒ፡ርእስየ፡
ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ፡ወይዘነግዐኒ፡ልብየ ፤ ወእፎ፡እዜኑ፡ዘንተ፡ነገረ፡
በኀበ፡ኤርምያስ፡ዘከመ፡ተበዐደትኒ፡[5] ሀገር ። ወነሠሠ፡ዙሉ፡ትእም
ርተ፡ዘሀሎ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ያእምር፡ለእመኑ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ ።
ወገብአ፡ካዕበ፡ውስተ፡ሀገር፡ወነሠሠ፡ለእመበ፡ዘያአምሮ፡ወነኀአ ።
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወድቀ፡ላዕሌየ ፤

---

[1] ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠዐይኩ፡ A. [2] በለሳተ፡ B, per emend. [3] ወኢጠዐየ፡ A. [4] ድቃሰ፡ C. [5] ትትበዐደኒ፡ AC.

ወወፅአ፡ ካዕበ፡ እምሀገር፡ ርሑቀ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ የሐዝን፡ ወእንዘ፡ ፃበ፡ የሐውር፡ ኢያአምር ። ወአንበረ፡ ዝኰ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወይቤ፡ እነብር፡ ዝየ፡ እስከ፡ ያአትት፡ እግዚአብሔር፡ ዘንተ፡ ሀየተ፡[1] እምላዕሌየ ። ወእ ምድኅረዝ፡ ነቢሮ፡ ርእየ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ የአቱ፡ እምሐቅል፡ ወይቤሎ፡ አ ቤሜሌክ፡ ለከ፡ እብለከ፡ አንተ፡ ልሂቅ፡ አይቴ፡[2] ይእቲ፡ ዛቲ፡ ሀገር፡ ወይ ቤሎ፡ አረጋይ፡ ኢየሩሳሌም፡ ይእቲ ። ወይቤሎ፡ አቤሜሌክ፡ አይቱ፡ ሀሎ፡ ኤርምያስ፡ ካህን፡ ወበሮክ፡ ሌዋዊ፡ ወኵሉ፡ ሕዝበዝ፡ ሀገር፡ እስመ፡ አልቦ፡ ዘረከብኩ ። ወይቤሎ፡ አረጋይ፡ አኮኑ፡ እምዛቲ፡ ሀገር፡ አንተ ፤ ወ ይእዜኒ፡ ትዜከሮ፡[3] ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ትሰአል፡ በእንቲአሁ፡ ዘንተ፡ ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ነቢረከ ፤ ኤርምያስሰኬ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፡ ሀሎ፡ ምስለ፡ ሕዝብ፡ እስመ፡ ተፄወወ፡ ወተውህበ፡ ውስተ፡ እዴሁ፡ ለናቡከደነጾር፡ ን ጉሠ፡ ፋርስ፡ ወሐረ፡ ሀየ፡ ከመ፡ ይትነበይ፡ ሎሙ ። ወአሜሃ፡ ሰምዐ፡ አቤ ሜሌክ፡ እምኀበ፡ ውእቱ፡ አረጋይ፡ ወይቤሎ፡ አቤሜሌክ፡ ሶበ፡ አከ፡ ብእሲ፡ ልሂቅ፡[4] አንተ፡ እምጸወልኩከ፡ ወእምሠሐቁ፡ ላዕሌከ፡ አላ፡ ኢ ይከውን፡ ከመ፡ ያስተሐቅሩ፡ ሰብአ፡ ወብእሴ፡[5] ልሂቅ ፤ ወሶበ፡ አከ፡ ዘከመዝ፡ እምእቤ፡ ዘንጋዕከ ። ወበእንተሰ፡ ዘትቤ፡ ሕዝብ፡ ተፄወዉ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፡ አስራበ፡ ሰማይ፡ ጥቀ፡ ለእመ፡ ወረደ፡ ዲቤሆሙ፡[6] ኢ ክነ፡ ጊዜሁ፡ ከመ፡ ይሐሩ፡ ውስተ፡ ባቢሎን ፤ ወአንተሰ፡ ትቤ፡ ተፄወዉ፡ ውስተ፡ ባቢሎን ። ወአንሰ፡ በከመ፡ ፈነወኒ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ሐርኩ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በእንተ፡ ጎዳጥ፡ በለስ፡ ከመ፡ ነሀብ፡ ለድ ውያን፡ እለ፡ ውስተ፡ ሕዝብ ። ሐርኩ፡ ወበጸሐኩ፡ ሀየ፡ ወነሣእኩ፡ ዘአዘ ዘኒ፡ ወተመየጥኩ፡ ወእንዘ፡ አሐውር፡ ረከብኩ፡ ዕፀ፡ ወነበርኩ፡ ኃ፡ሕቴሃ፡ ከመ፡ አጽልል፡ እስመ፡ ጊዜ፡ ቀትር፡ ውእቱ፡ ወእምሀየ፡ አስመኩ፡ ው ስተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወኖምኩ፡ ወነቂህየ፡ መሰለኒ፡ ዘገንደይኩ፡ ወከሠ

---

[1] ሐጸተ፡ C per emend.; ሀየንተ፡ A. [2] Legas አይ፡ vel አ ይኑ ። [3] ትዜክሮ፡ C. [4] ሶበ፡ አከ፡ እመ፡ ኢከንከ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ AB. [5] ብእሴ፡ sine ወ, C. [6] 4 Reg. 7, 2.

ትኩ ፡ ዘንተ ፡ ሙዳየ ፡ በለስ ፡ ወረከብኩ ፡ እንዘ ፡ ያንጸፈጽፍ ፡ ሐሊብ ፡ በ
ከመ ፡ ነሣእክዎሙ ፡ ጎሪይየ ፡ ወነዋ ፡ ትበል ፡ አንተሰ ፡ ተዜወዉ ፡ ሕዝብ ፡
ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወነዋ ፡ ርኢ ፡ ከመ ፡ ኢጸምሀየየ ፡ በለሰኒ ። ወከሠተ ፡
ሎቱ ፡ ሙዳየ ፡ በለስ ፡ ወአርአዮ ፤ ወነጸረ ፡ አረጋይ ፡ ከመ ፡ ሐዲስ ፡ ውእቱ ፡
በለስ ፡ ወያንጸፈጽፍ ፡ ሐሊቡ ። ወሶቤሃ ፡ አንከረ ፡ ውእቱ ፡ አረጋይ ፡ ወይ
ቤሎ ፡ ለአቤሜሌክ ፡ ጸድቅ ፡ አንተ ፡ ወልድየ ፡ እስመ ፡ ኢፈቀደ ፡ አምላክ ፡
ያርኢክ ፡ ሙስናሃ ፡ ለሀገር ፡ ወአምጽአ ፡ አምላክ ፡ ኑዛዜ ፡ ላዕሌክ ፡ ወአህየ
የክ ፡[1] ናሁ ፡ ዮም ፡ ስሳ ፡ ወስድስቱ ፡ ዓመት ፡ ክነ ፡ እምአመ ፡ ተዜወዉ ፡ ሕ
ዝብ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ። ወእመ ፡ ትፈቱ ፡ ታእምር ፡ ወትጠይቅ ፡ ወልድየ ፡
ነጽር ፡ ወርኢ ፡ ውስተ ፡ ገራውህ ፡ ከመ ፡ ሠርጸ ፡ አዝርእቲሃ ፡ ወለበለስኒ ፡
ከመ ፡ ኢኮነ ፡ ጊዜሁ ፤ ወአእመረ ፡ ከመ ፡ ኢኮነ ፡ ዘመኑ ፡ ለዝ ፡ ኩሉ ። ሶቤሃ ፡
አቤሜሌክ ፡ ይቤ ፡ በዐቢይ ፡ ቃል ፡ እባርከከ ፡ እግዚኦ ፡ አምላኪየ ፤ አም
ላክ ፡ ሰማይ ፡ ወምድር ፤ ዕረፍቶሙ ፡ ለነፍስ ፡ ጸድቃን ፡ በኩሉ ፡ በሐውርት ።
ወይቤሎ ፡ ለአረጋይ ፡ አይ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱ ፡ ወርኅ ፡ ወይቤሎ ፡ ዐሡሩ ፡ ወሰ
ንዱ ፡ ለወርኅ ፡ ኤሳን ፡ ዘውእቱ ፡ ሚያዝያ ። ወእምድኅረ ፡ ዝንቱ ፡ ወሀበ ፡ አ
ቤሜሌክ ፡ ለዝንቱ ፡ አረጋይ ፡ እምዲበ ፡ ዝንቱ ፡ አብላስ ፡ ወይቤሎ ፡ አም
ላክ ፡ ይምራሕክ ፡ እንተ ፡ ላዕሉ ፡ ሀገረ ፡ ኢየሩሳሌም ። ወተንሥአ ፡ አቤሜ
ሌክ ፡ ወወፅአ ፡ አፍአ ፡ እምሀገር ፡ ወጸለየ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወናሁ ፡
መጽአ ፡ መልአክ ፡ ወመርሐ ፡ ኀበ ፡ ባሮክ ፡ ወረከቦ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ፡ እ
ንዘ ፡ ይነብር ።

ወሶበ ፡ ተአምኅ ፡ ወተባከዩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወተሳዐሙ ፡ ወርእየ ፡
በለሰ ፡ ውስተ ፡ ሙዳዩ ፡ ወአልዐለ ፡ አዕይንቲሁ ፡ ውስተ ፡ ሰማይ ፡ ወጸለየ ፡
እንዘ ፡ ይብል ፡ ዐቢይ ፡ ውእቱ ፡ አምላክ ፡ ዘይሁቦሙ ፡ ዐስበሙ ፡ ለጸድቃ
ኒሁ ፤ ተደለዊ ፡ ነፍስየ ፡ ወተሬሥሐ ፡ እንዘ ፡ ትነግሪ ፡ ለበድን ፡ ዘሥጋ ፡ ለ
ቤት ፡ ቅዱስ ፡[2] ወላሕኪ ፡ ይትመየጥ ፡ ውስተ ፡ ብርሃን ፡ ወእምድኅረዝ ፡ ይ
መጽእ ፡ ምእመን ፡ ወያገብአኪ ፡ ውስተ ፡ በድንኪ ፤ ሐውጺ ፡ ውስተ ፡

---

[1] ወአሕየወክ ፡ C. [2] hic locus corruptus esse videtur.

ዘዚአኪ፡ ድንግልና፡ ሃይማኖት፡ ወእመኒ፡ ተሐይዊ። ሐውጺ፡[1] ውስተ፡ ገ
በለስ፡ ነዋ፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ እምአመ፡ ተቀሥሙ፡ ወኢ ማሰኑ፡ ወ
ኢጼኡ፡ አላ፡ ሐሊበሙ፡ ያንጸፈጽፉ፡ እስከ፡ ይእዜ። ከመዝ፡ ይትገበር፡
ዲቤኪ፡ ሥጋየ፡ እስመ፡[2] ዐቀብኪ፡ ትእዛዘኪ፡[3] እምኀበ፡ መልአክ፡[4] ጽ
ድቅ።[4] ዘወቀበ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ውእቱ፡ ካዕበ፡ የወቅበኪ፡ በኀይለ፡ ዚአሁ። ወ
ከመዝ፡ ብሂሎ፡ ባሮክ፡ አውሥአ፡ አቤሜሌክ፡ ወይቤሎ፡ ተንሥእ፡ ካ
ዕበ፡ ንጸሊ፡ ከመ፡ ያርእየነ፡ እግዚእ፡ ቃላተ፡ ዘንጽሕፍ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ስተ፡ ባቢሎን፡ ክድነተ፡ ዘከደነኒ፡[5] ዲቤየ። ወጸለየ፡ ባሮክ፡ ወይቤ፡ ኀይ
ልየ፡ አምላክ፡ እግዚእ፡ ውእቱ፡ ወብርሃን፡ ዘይወፅእ፡ እምአፉሁ፡ አበ
ድር፡ አስተበቍዐክ፡ ወእገኒ፡ ለጎሩትክ። ዐቢይ፡ ስምክ፡ ወአልቦ፡ ዘይክል፡
አእምሮቶ። አዕምእ፡ ጸሎተ፡ ገብርክ፡ ከመ፡ እሙረ፡ ይኩን፡[6] በልብየ፡ ፈ
ቃደክ፡ ለገቢር፡ ወእፈኑ፡ ለክህነ፡ ዚአክ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን።
ወእንዘ፡ ዘንተ፡ ይጼሊ፡ መጽአ፡ መልአክ፡ ወይቤሎ፡ ባሮክ፡ መካሬ፡ ብር
ሃን፡ ኢተኀሊ፡ ከመ፡ ትፈኑ፡ እንተ፡ ኀበ፡ ኤርምያስ። ጌሰመ፡ በሰዐተ፡ ብር
ሃን፡ ይመጽእ፡ ኀቤክ፡ ንስር፡ ወእንተ፡ ለሊክ፡ ሐውጽ፡ በእንተ፡ ኤርም
ያስ፡ ወጸሐፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወበሎሙ፡ ከመዝ፡ ለውሉደ፡ እስራ
ኤል፡ ዘይከውን፡ እንግዳ፡ በውስቴትክሙ፡ ይትፈለጥ፡[7] እንተ፡ ባሕጊቱ፡
እስከ፡ ወሠር፡ ወሐሙስ፡ ዕለት፡ ወእምድኅረዝ፡ አበውአክሙ፡ ውስተ፡
ሀገር፡ ይቤ፡ እግዚእ። ዘኢተፈልጠ፡ በወሠር፡ ወሐሙስ፡ እምባቢሎን፡
ይበእ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ወይዝልፎሙ፡ ለሰብአ፡ ባቢሎን፡ ይቤ፡
እግዚእ። ወዘንተ፡ ብሂሎ፡ መልአክ፡ ኀለፈ፡ እምኀበ፡ ባሮክ፡ ወባሮክ፡
ፈነዎ፡ እስከ፡ መርሕብ፡ ወአምጽአ፡ ክርታሰ፡ ወማየ፡ ሕመት፡ ወጸሐፈ፡
እንዘ፡ ይብል፡ . . . .[8] ። ወተንሥአ፡ ባሮክ፡ ወወፅአ፡ ጽሐፎ፡ ከመዝ፡

---

[1] ወሐውጺ፡ AC. [2] Addunt አልብኪ፡ ኀጢአት፡ ወ BC.
[3] ዘተአዘዝኪ፡ C. [4] መልአክ፡ ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ ጻድቅ፡ A.
[5] Scriptum est ዘከደንከ፡ [6] እኩን፡ AC. [7] Addit እምውስቴት
ክሙ፡ B. [8] Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

እመቃብር ። ወይቤሎ ፡ ንስር ፡ ባሐክ ፡[1] ባሮክ ፡ መጋቤ ፡ ሃይማኖት ፡ ወይ
ቤሎ ፡ ባሮክ ፡ እስመ ፡ ኅሩይ ፡ አንተ ፡ እምኵሉ ፡ አዕዋፈ ፡ ሰማይ ፡ ትትናገር ፤
እምብርሃነ ፡ አዕይንቲክ ፡ እሙር ፡ አንተ ፤ ወይእዜኒ ፡ አርእየኒ ፡ ምንተ ፡ ትገ
ብር ፡ በዝየ ። ወይቤሎ ፡ ንስር ፡ ተፈኖኩ ፡ ዝየ ፡ ከመ ፡ ኵሎ ፡ ቃለ ፡ ዘትፈ
ቅድ ፡ ትልአክኒ ፡ ኪያየ ። ወይቤሎ ፡ ባሮክ ፡ ትክልኑ ፡ እላንተ ፡ ነገረ ፡ አብ
ጽሐ ፡ ኀበ ፡ ኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወይቤሎ ፡ ንስር ፡ በእንተዝ ፡ ተፈ
ነውኩ ። ወነሥአ ፡ ባሮክ ፡ መጽሐፈ ፡ ወ፤ወ፩ በለሰ ፡[2] እምዝኩ ፡ ሙዳየ ፡
በለስ ፡ ዘአምጽአ ፡ አቤሜሌክ ፡ ወአሰረ ፡ ውስተ ፡ ክሳዱ ፡ ለንስር ። ወይ
ቤሎ ፡ ለክ ፡ እብል ፡ ንስር ፡ ንጉሥሙ ፡ ለኵሎሙ ፡ አዕዋፍ ፡ ሐር ፡ በሰላም ፡
ወበሕይወት ፤ ዜና ፡ አምጽእ ፡ ለነ ፤ ወኢትትመሰሎ ፡ ለቋዕ ፡ ዘፈነዎ ፡ ኖኅ ፡

---

reponenda censebamus: በእንተ ፡ ባሮክ ፡ ገብረ ፡ አምላክ ፡ ይጽሕፍ ፡ መጽ
ሐፈ ፡ ለኤርምያስ ፡ ውስተ ፡ ፄዋ ፡ ባቢሎን ፡ ፍሥሓ ፡ ወሐሜት ፡ እስመ ፡ አ
ምላክ ፡ ኢየኀድገነ ፡ ንፃእ ፡ ሕዙናኒነ ፡ በእንተ ፡ ጽዕለት ፡ ወመዐስና ፤ በእን
ተዝ ፡ አስተምሐረ ፡ እግዚእ ፡ ዲበ ፡ አንብዕነ ፡ ወተዘከረ ፡ ሥርዐተ ፡ ዘአቅ
ደመ ፡ ምስለ ፡ አበዊነ ፡ አብርሃም ፡ ይስሐቅ ፡ ወያዕቆብ ። ወፈነወ ፡ መል
አክ ፡ ኀቤየ ፡ ወነገረኒ ፡ እላንተ ፡ ነገረ ፡ (እ'' ፡ ነ'' ፡ deest in A) ዘለአኩ ፡ ኀ
ቤክ ፡ እላ ፡ እማንቱ ፡ ነገር ፡ ዘገብረ ፡ እግዚእ ፡ አምላክ ፡ እስራኤል ፡ (addit ዘ
አውዕአነ ፡ B, ዘአውፃእክነ ፡ C) እምድረ ፡ ግብጽ ፡ ዘእሳት ፡ እስመ ፡ ኢዐ
ቀብክሙ ፡ ኵሎ ፡ ጽድቃቲሁ ፡ አላ ፡ አልዐልክሙ ፡ ልበክሙ ፡ ወአግዘፍ
ክሙ ፡ ክሳደክሙ ፡ ቅድሜሁ ፡ ወመጠወክሙ ፡ ውስተ ፡ እቶን ፡ ባቢሎን ፡
እስመ ፡ ኢሰማዕክሙ ፡ ቃልየ ፡ ይቤ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምአፈ ፡ ኤርምያስ ፡
ቍልዔሁ ። ለእለ ፡ ሰምዑ ፡ አወዕአሙ ፡ እምባቢሎን ፡ ወኢይከውኑ ፡ ነ
ግደ ፡ እምኢየሩሳሌም ፡ በባቢሎን ። ወእመሰ ፡ ትፈቱ ፡ ታእምሮሙ ፡ (ad-
dit ወታምክሮሙ ፡ B) ፍኖቶሙ ፡ (ፍ'' ፡ deest C) ፍትኖሙ ፡ (ፍት'' ፡ de-
est A) በማየ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወዘኢይሰምዕ ፡ ይትአመር ፡ (ይ'' ፡ deest AC) በተ
አምረ ፡ ዝንቱ ፡ ትእምርት ፡ ዘየዐቢ ፡ ማኅተም ።

[1] ባሐክ ፡ A. [2] እ
በላሰ ፡ C.

ወአበየ ፡ ገቢአ ፡ ዳግመ ፡ ጎቤሁ ፡ አላ ፡ ተመሰላ ፡ ለርግብ ፡ ዘሥልሰ ፡ አግብ
አት ፡ ቃለ ፡ ለኖኅ ፤ ከማሁ ፡ አንተኒ ፡ ንሣእ ፡ ዘንተ ፡ ቃላተ ፡ ሠናየ ፡ ለኤርም
ያስ ፡ ወለእለ ፡ ሀለዉ ፡ ምስሌሁ ፡ እስራኤል ፡ ከመ ፡ ሠናየ ፡ ይኩንክ ፡ ወን
ሣእ ፡ ዘንተ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ለሕዝብ ፡ ጎሩያነ ፡ እምላክ ። ወእመኒ ፡ ያዱክ ፡
አፅዋፍ ፡ ኩሉ ፡ ወኩሎሙ ፡ ጸላእያኒሃ ፡ ለጽድቅ ፡ እንዘ ፡ ይፈቅዱ ፡ ይቅት
ሉክ ፡ ተባደር ፡ ወእግዚእ ፡ የሀብክ ፡ ጎይለ ፡ ወኢትትመየጥ ፡ ኢለየማን ፡ ወ
ኢለፀጋም ፡ አላ ፡ ከመ ፡ ሐጽ ፡ ዘየሐውር ፡ ርቱዐ ፡ ሐር ፡ በጎይለ ፡ እምላክ ።
ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ ባሮክ ፡ ሰረረ ፡ ንስር ፡ ምስለ ፡ መጽሐፍ ፡ ወሖረ ፡ ውስተ ፡
ባቢሎን ፡ ወአፅረፈ ፡ ዲበ ፡ ዐምድ ፡ ዘአፍአ ፡ እምሀገር ፡ በመካን ፡ ዘገዳም ፡
ወጸንሐ ፡ ሀየ ፡ እስከ ፡ የጎልፍ ፡ ኤርምያስ ፡ ወባዕዳን ፡ ሕዝብ ። ወጎለፉ ፡ እ
ንተ ፡ ሀየ ፡ ከመ ፡ ይቅብሩ ፡ ብእሴ ፡ ዘሞተ ፡ እስመ ፡ ሰአሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለና
ቡከደነጸር ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ሀበኒ ፡ ምድረ ፡ ጎበ ፡ እቀብር ፡ እምሕዝብየ ፡ ወ
ወሀበ ። ወእንዘ ፡ የሐውሩ ፡ ወይበክዩ ፡ ላዕለ ፡ ዘሞተ ፡ በጽሑ ፡ ቅድመ ፡
ዝኩ ፡ ንስር ፡ ወጸርጎ ፡ ንስር ፡ በዐቢይ ፡ ቃል ፡ ወይቤ ፡ ለከ ፡ እብለከ ፡ ኤርም
ያስ ፡ ጎሩየ ፡ እምላክ ፡ ሐር ፡ ወአስተጋብኦሙ ፡ ለኩሎሙ ፡ ሕዝብ ፡ ወይም
ጽኡ ፡ ዝየ ፡ ከመ ፡ ይስምዑ ፡ ሠናየ ፡ ዜና ፡ ዘአምጻእኩ ።[1] ወሰሚዖ ፡ ዘንተ ፡
ሰብሐ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወሰቤሃ ፡ አስተጋብኦ ፡ ኩሎ ፡ ሕዝበ ፡ ወአንስቲያ
ሆሙ ፡ ወደቂቆሙ ፡ ወበጽሑ ፡ ጎበ ፡ ሀሎ ፡ ንስር ። ወወረደ ፡ ዝኩ ፡ ንስር ፡
ጎበ ፡ በድን ፡ ወኬዶ ፡ ወሐይወ ፡ ወዘንተ ፡ ገብረ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ወአንከሩ ፡
ኩሉ ፡ ሕዝብ ፡ በእንተ ፡ ዘከነ ። ወይቤሉ ፡ የጊ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ እምላክ ፡
ዘአስተርአዮሙ ፡ ለአበዊነ ፡ በገዳም ፡ ምስለ ፡ ሙሴ ፡ ወተመስለ ፡[2] በአም
ሳለ ፡ ንስር ፡ ወአስተርአየ ፡ ለነ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ ንስር ፡ ዐቢይ ። ወይቤሎ ፡ ን
ስር ፡ ለኤርምያስ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ነዓ ፡ ወስማዕ ፡ ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ወአን
ብብ ፡ ለሕዝብ ፡ ወአንበቦ ፡ ሎሙ ። ወሶበ ፡ ሰምዑ ፡ ሕዝብ ፡ በከዩ ፡ ኩሎሙ ፡
ጎቡረ ፡ ወወደዩ ፡ ሐመደ ፡ ውስተ ፡ ርእሶሙ ፡ ወይቤልዎ ፡ ለኤርምያስ ፡ አ
ድጎነነ ፤ ምንተ ፡ ንግበር ፡ ከመ ፡ ንግባእ ፡ ውስተ ፡ ሀገርነ ። ወተንሥአ ፡ ኤር

---

[1] B addit እምጎበ ፡ ባሮክ ፡ ወአቤሜሌክ ፡ [2] ወተመሰለ ፡ C.

ምያስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ኵሎ ፡ ዘሰማዕክሙ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፍ ፡ ከማሁ ፡ ግ
በሩ ፡ ወያገብአክሙ ፡ ውስተ ፡ ሀገርክሙ ። ወጸሐፈ ፡ ኤርምያስ ፡ መጽሐፈ ፡
ለባሮክ ፡ ከመዝ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ወልድየ ፡ ፍቁር ፡ ኢትትሀከይ ፡ ጸሎተ ፡ እ
ንዘ ፡ ትገኒ ፡ ለእምላክ ፡ በእንቲአነ ፡ ከመ ፡ ይምርሐነ ፡ ውስተ ፡ ፍኖትነ ፡ እ
ስክ ፡ ንወፅእ ፡ በትእዛዘ ፡[1] ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ ኃጥእ ። ወእንተሰ ፡ ጽድቀ ፡ ረክ
ብክ ፡ በቅድመ ፡ እምላክ ፡ ዘኢ ፡ነደገክ ፡ ትምጻእ ፡ ምስሌነ ፡ ከመ ፡ ኢትርአይ ፡
እኩየ ፡ ዘይትገበር ፡ ዲቤሆሙ ፡ ለሕዝብ ፡ በባቢሎን ። በከመ ፡ አብ ፡ ዘበ ፡
ውሉደ ፡[2] አሐደ ፡[2] ወውእቱ ፡ ተውህበ ፡ ከመ ፡ ይትኰነን ፡ ወእለ ፡ ሀለዉ ፡
ኀበ ፡ አቡሁ ፡ እለ ፡ ይናዝዝዎ ፡ ይከድኑ ፡ ገጸሙ ፡ ከመ ፡ ኢይርአይዎ ፡ ለአ
ቡሁ ፡[3] የኀስር ፡ በሐዘን ። ከመዝ ፡ ኪያክ ፡ ተሣሀለክ ፡ እምላክ ፡ ወኢ ፡ነደገክ ፡
ትምጻእ ፡ ባቢሎን ፡ ከመ ፡ ኢትርአይ ፡[4] ምንዳቤ ፡ ሕዝብ ። እስመ ፡ እም
አመ ፡ በጸሐነ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ሀገር ፡ ኢያዕረፍነ ፡ እስከ ፡ ዮም ፡ እምሐዘን ፡
ስሳ ፡ ወስድስቱ ፡ ዓመት ፡ ዮም ፡ እንዘ ፡ ነኀሥሥ ፡ ንርከብ ፡ እምሕዝብ ፡ ስቁ
ላን ፡ እምኀበ ፡ ናቡከደነጸር ፡ ንጉሥ ፡ እንዘ ፡ ይበክዩ ፡ ወይብሉ ፡ ተሣሀለነ ፡
እምላክ ፡ ሰር ።[5] ወሶበ ፡ ሰማዕኩ ፡ ዘንተ ፡ ነገረ ፡ ሐዘንኩ ፡ ወበከይኩ ፡ ሶበ ፡
ይጼውዑ ፡ ካልኦ ፡ እምላክ ፡ ስቁላን ፡ ወይብሉ ፡ ተሣሀለነ ። ወካዕበ ፡ እዜከር ፡
አነ ፡ በዓለ ፡ ዘገበርነ ፡ በኢየሩሳሌም ፡ ዘእንበለ ፡ ንዒወው ፡ ወተዘኪርየ ፡ እገ
ብእ ፡ ውስተ ፡ ቤትየ ፡ እንዘ ፡ እጼዐር ፡ ወእበኪ ። ወይእዜኒ ፡ አስተብቍዐ ፡
ለእምላክነ ፡ በኀበ ፡ ሀለውክሙ ፡ አንተ ፡ ወአቤሜሌክ ፡ በእንተ ፡ ሕዝብ ፡
ከመ ፡ ይስምዐ ፡ ቃልየ ፡ ወነገረ ፡ አፉየ ፡ ከመ ፡ ይግኡ ፡ እምነ ፡ ፋርስ ። ወይ
እዜኒ ፡ እብለክ ፡ ኵሎ ፡ መዋዕለ ፡ ዘነበርነ ፡ ዝየ ፡ አኀዙነ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ን
ግሩነ ፡ ማሕሌተ ፡ ሐዲሰ ፡[6] እመሐልዩሃ ፡ ለጽዮን ፡ መሐልየ ፡[7] ዘእምላክ
ከሙ ፡ ወንቤሎሙ ፡ እፎ ፡ ነሐሊ ፡ ለክሙ ፡ እንዘ ፡ ሀሎነ ፡ ውስተ ፡ ምድረ ፡
ነኪር ። ከመዝ ፡ ጽሐፎ ፡ ኤርምያስ ፡ አሰረ ፡ መጽሐፎ ፡ ውስተ ፡ ክሳደ ፡

---

[1] exspectaveris እምትእዛዘ ፡ [2] ውሉደ ፡ sine አሐደ ፡ A, ወልደ ፡ ዋሕደ ፡ C. [3] ወአቡሆሙ ፡ A. [4] ትርአይ ፡ B. [5] deest in A; ሶሮት ፡ C; in margine B additum est ሳሮት ፡ [6] Ps. 137. [7] ማሕልየ ፡ C.

ንስር፡ወይቤሎ፡ሐር፡በሰላም፡ወእግዚእ፡የሐውጽ፡ላዕሌከ ። [1] ወሐረ፡ ንስር፡ወሰረረ፡ወአብጽሐ፡መጽሐፈ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወነሢአ፡ባሮክ፡እን በበ፡መጽሐፈ፡ወበከየ፡ሶበ፡ሰምዐ፡ሕማሞ፡ለሕዝብ፡ወምንዳቤ ሆሙ ። ወኤርምያስሰ፡ነሥአ፡ውእተ፡በለሰ፡ወወሀበሙ፡ለድውያን፡ ለእለ፡ውስተ፡ሕዝብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ኢይግበሩ፡ም ግባሮሙ፡ለሕዝበ፡ባቢሎን ።

ወሶበ፡በጽሐ፡ዕለት፡በዘ፡ያወዕአሙ፡እምላክ፡ለሕዝብ፡እምባቢ ሎን፡ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡ተንሥእ፡አንተ፡ወሕዝብከ፡ወ ንዑ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ወበሎሙ፡ለሕዝብ፡ይፈቅድ፡እግዚእ፡ይክ ድን፡ [2] ምግባረ፡ዘሕዝበ፡ባቢሎን፤ ወለተባዕት፡ዘአውሰበ፡አንስተ፡በዲ ቤክሙ፡ወአንስትኒ፡እለ፡አውሰባ፡እምኔሆሙ፡ንፍትኖሙ፤ ወእለ፡ሰ ምዑከሰ፡አገብአሙ፡ [3] ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወለእለሰ፡ኢሰምዑከ፡ኢት ሳደጎሙ፡ይባኡ፡ውስቴቃ ። ወኤርምያስ፡ከመዝ፡አንበበ፡ሎሙ፡ዘንተ፡ ኵሎ፡ወአምጽአሙ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ይፍትኖሙ ። ወእንዘ፡ይ ነግሮሙ፡ዘንተ፡ነገረ፡ዘይቤሎ፡እግዚእ፡ናፈቁ፡እለ፡አውሰቡ፡ወኢፈ ቀዱ፡ [4] ከመ፡ይስምዕዎ፡ለኤርምያስ፡ወበ፡እለ፡ይቤልዎ፡ኢነንድግ፡እን ስቲያነ፡ለዓለም፡ንነሥአን፡ምስሌነ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ ወነለፉ፡እምዮርዳ ኖስ፡ወበጽሑ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም ። ወቆሙ፡ኤርምያስ፡ወባሮክ፡ወ አቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኵሉ፡ብእሲ፡ዘአውሰበ፡እምባቢሎን፡ኢይበ ውእ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ ወይቤሉ፡እለ፡አውሰቡ፡አንስተ፡ለቢጸሙ፡ተን ሥኡ፡ንግባእ፡ውስተ፡ባቢሎን፡ወነለፉ፡ወገብኡ ። ወሶበ፡ርእይዎሙ፡ ሰብአ፡ባቢሎን፡ወዕኡ፡ከመ፡ኢይትቀበልዎሙ፡ [5] ወኢንደግዎሙ፡ ከመ፡ይባኡ፡ውስተ፡ባቢሎን፡እንዘ፡ይብሉ፡አንትሙ፡ቅድመ፡ኪያነ፡

---

[1] ላዕሌነ፡ ABC; alia manu emendatum est ላዕሌከ፡ in BC. [2] ይጎ ድግ፡ B, item C inter lineas. [3] አግብአሙ፡ A. [4] C addit ወእዘ ዘሙ፡እንዘ፡ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt. [5] ይቅትልዎሙ፡ B; ወተቀበልዎሙ፡ C, omisso ከመ፡

ጸላእክሙ፡ ወበጎበእ፡ ወግእክሙ፡ እምኀቤነ፡ ወበእንተ፡ ዝንቱ፡ ኢተበ
ውኡ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡ እስመ፡ ተማሐልነ፡ በስመ፡ እምላክነ፡ ከመ፡ ኪያ
ክሙ፡ ወአዋልዲክሙ፡[1] ኢንትዊከፍ፡ እስመ፡ በጎበእ፡ ኀለፍክሙ፡ እም
ኀቤነ። ወሰሚያሙ፡ ከመዝ፡ ገብኡ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወሐነጹ፡
ሎሙ፡ አህጉረ፡ ውስተ፡ አድያሚሃ፡ ለኢየሩሳሌም፡ ወሰመይዋ፡ ለዝኩ፡
ሀገር፡ ሰማርያ፡ ወፈነወ፡ ኀቤሆሙ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ነስሑ፡ ወ
ነዋ፡ ይመጽእ፡ መልአከ፡ ጽድቅ፡ ወያገብአክሙ፡ ውስተ፡ መካንክሙ፡
ዘነዋኅ።

ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይትፈሥሑ፡ ወይሠውዑ፡ ሰቡዐ፡ ዕለተ፡ በእንተ፡
ሕዝብ። ወእመ፡ ዐሡር፡ ዕለት፡ እምዘ፡ ተገብረ፡ ዝንቱ፡ አዕረገ፡ ኤርም
ያስ፡ መሥዋዕተ፡[2] በሕቲቱ። ወጸለየ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ቅዱስ፡
ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ አንተ፡ መዐዛ፡ ጥዑም፡ ለሰብእ፡ ወብርሃን፡ ዘበእማን፡ ዘታ
በርህ፡ ሊተ፡ እስከ፡ አነ፡ እበጽሕ፡ ቅድሜከ፤ አስተበቍዐከ፡ በእንተ፡ ሕዝ
ብከ፡ ወእስእለከ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መዐርጊር፡ ዘሱራፌል፡ ወበእንተ፡ መዐዛ፡
ዕጣን፡ ዘኪሩቤል፤ እስእለከ፡ እወ፡ ማሕሌታይ፡ ሚካኤል፡ መልአከ፡ ጽ
ድቅ፡ ውእቱ፡ ዘያርኁ፡[3] አናቅጸ፡ ጽድቅ፡ እስከ፡ ይበውእዎን፤ አስተበቍ
ዐከ፡ እግዚእ፡ ለኵሉ፡ ወእግዚእ፡ ዘኵሎ፡ ይእኅዝ፡ ወኵሎ፡ ፈጠረ፡ ዘያ
ስተርኢ፡ ወዘኢተወልደ፡ ዘኵሎ፡ ፈጸመ፡ ወኵሉ፡ ፍጥረት፡ ጎቡእ፡ ሀሎ፡
ኀቤሁ፡ ዘእንበለ፡ ይትገበሩ፡ በጎበእ።[4] ወዘንተ፡ ጸለየ፡ ወፈጸሞ፡ ጸሎቶ፡
ቆመ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወምስሌሁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜ
ሌክ፡ ወኮነ፡ ኤርምያስ፡ ከመ፡ አሐዱ፡ ብእሲ፡ ዘወዕአ፡ ነፍሱ፡ እምላዕ
ሌሁ። ወሰቤሃ፡ ወድቁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ ወዐወየዉ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
ወይቤሉ፡ ወይ፡ ለነ፡ አቡነ፡ ኤርምያስ፡ ካህነ፡ እምላክ፡ ኀለፈ፡ እምኔነ።
ወሰሚያሙ፡ ከመዝ፡ ሕዝብ፡ ሮጹ፡ ኀቤሁ፡ ወረከብዎ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ዱቀ፡ ወምውተ፡ ወበከዩ፡ ወሠጠጡ፡ አልባሲሆሙ፡ ወወደዩ፡ ሐመደ፡

---

[1] ወወ·ሉ·ደክሙ፡ C. [2] deest in AB; expunctum est in C, inter lineas inscriptum in B. [3] Addit ሊተ፡ B, C in margine. [4] ወጎበእ፡ AC.

ዲበ፡ርእሶሙ፡ወበከዩ፡ብካየ፡መሪረ ። ወእምድኅረ፡አስተዳለዉ፡በዘ፡ይቀብርዎ፡መጽኡ፡ቃል፡ዘይብል፡ኢትግንዝዎ ፤ ሕያው፡ውእቱ፡ወነ ፍሶ፡ትገብእ፡ዲበ፡ሥጋሁ፡ዳግመ ። ወሰሚያሙ፡ዘንተ፡ቃለ፡ኢገነ ዝዎ፡አላ፡ነበሩ፡እንዘ፡የዐቅብዎ፡ዐውዶ፡ሠሉሰ፡መዋዕለ፡እስከ፡ትገ ብእ፡ነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ ። ወከነ፡[1] ቃል፡[1] በማእከለ፡ኵሎሙ፡ወይቤ፡ ሰብሕዎ፡በአሐዱ፡ቃል፡ሰብሕዎ፡ለአምላክ፡ወኵልክሙ፡ሰብሑ ፡ለመ ሲሕ፡ወልደ፡አምላክ፡ዘያነቅሀክሙ፡ወይኬንንክሙ ፡ኢየሱስ ፡ወልደ፡ አምላክ፡ብርሃን፡ለኵሉ፡ዓለም ፡ወማኅቶት ፡ዘኢይጠፍእ ፡ወሕይወት፡ ዘሃይማኖት ። ወይከውን፡እምድኅረዝ፡መዋዕል ፡ሠላስ ፡ምእት ፡[2] ወሠ ላስ፡[3] ሰንበታት ፡ዘመዋዕል ፡ለምጽኡቱ ፡ውስተ ፡ምድር ፡ዕፀ ፡ሕይወት ፡ ዘሀሎ ፡ውስተ ፡ገነት ፡ወኢተተክለ ፡ይሬስዮሙ ፡ለኵሉ ፡ዕፅ ፡ዘያወፅእ ፡ ፍሬ ፡ወይቡሳን ፡ከመ ፡ይምጽኡ ፡ኀቤሁ ፡ወይሬስዮሙ ፡ከመ ፡ይግበሩ ፡ ፍሬ ፡ወይሥረጹ ፡ወፍሬሆሙ ፡ይነብር ፡ምስለ ፡መላእክት ። ወበእንተ ፡ ተክለ ፡[4] ዕፀው ፡ከመ ፡ይለምልሙ ፡ወያንጉ ፡[5] ነህብ ፡ጸባሕተ ፡ለኢዮር ፡[6] ከመ ፡ኢይይበስ ፡ሥረዊሆሙ ፡ከመ ፡ተክል ፡ዘኢኀዘ ፡ሥርዉ ፡[7] ም ድረ ። [7] ወዘሕብረ ፡ቀይሕ ፡ያጸዐዱ ፡ከመ ፡ዐምር ፡ወማይ ፡ዘጥዑም ፡መ ሪረ ፡ይከውን ፡ወመሪር ፡ጥዑመ ፡ይከውን ፡በዐቢይ ፡ሐሜት ፤ ወትፍሥሕ ታ ፡አምላክ ፡ለደሰያት ፡ከመ ፡ይፍረዩ ፡ፍሬ ፡በነገረ ፡አፉሁ ፡ወልደ ፡[8] ዚአሁ ። [8] ወውእቱ ፡ለሊሁ ፡ይበውእ ፡ውስተ ፡ዓለም ፡ወየኀሪ ፡ሎቱ ፡ሐ ዋርያተ ፡ዐሠርተ ፡ወክልኤተ ፡ከመ ፡ይትረአይ ፡[9] ሎሙ ፡ዘእነ ፡ርኢኩ ፡ ስርግወ ፡ዘይትፈኖ ፡እምኀበ ፡አቡሁ ፡ዘይመጽእ ፡ውስተ ፡ዓለም ፡ወው ስተ ፡ደብረ ፡ዘይት ፡ይከይድ ፡ወያጸግብ ፡ነፍሰ ፡ርኅብተ ። ወከመዝ ፡ነ ገረ ፡ኤርምያስ ፡በእንተ ፡ወልደ ፡አምላክ ፡ከመ ፡ይመጽእ ፡ውስተ ፡ዓለም ።

---

[1] ወአውሥአ ፡ቃሎ ፡ C. [2] Emendandum videtur ፸. [3] ወ፸ A; ወ፸ወ፫ C. [4] ዝንቱ ፡ A. [5] ወያኑኑ ፡ A, ወይኑኑ ፡ C. [6] deest A, ለአየር ፡ C. [7] ሥርወ ፡ምድር ፡ A. [8] deest in A; ለወ ልደ ፡ዚአሁ ፡ C. [9] ይትአመር ፡ C.

ወሶበ ፡ ሰምዑ ፡ ዘንተ ፡ ሕዝብ ፡ ተምዑ ፡ በእንተ ፡ ዝንቱ ፡ ወይቤሉ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ነገራት ፡ ዘኢሳይያስ ፡ ወልደ ፡ አሞጽ ፡ ዘይብል ፡ ርኢኩ ፡ አምላክ ፡ ወልደ ፡ አምላክ ፤[1] ይእዜኒ ፡ ተንሥኡ ፡ ንግበር ፡ ዲቤሁ ፡ በከመ ፡ ገበርነ ፡ ዲበ ፡ ኢሳይያስ ፡ ወይቤሉ ፡ መንፈቆሙ ፡ አልቦ ፤ ዳእሙ ፡ በእብን ፡ ንወ ግሮ ።[2] ወጸርኑ ፡ ሎሙ ፡ ባሮክ ፡ ወአቤሜሌክ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ በዛቲ ፡ ሞት ፡ ኢትቅትልዎ ። ወሐዘኑ ፡ ባሮክ ፡ ወአቤሜሌክ ፡ በእንተ ፡ ኤርምያስ ፡ ወ ዓዲ ፡ ኢጎደግዎ ፡ ይዜንዎሙ ፡ ኅቡአተ ፡ ዘርእየ ። ወይቤሎሙ ፡ ኤርም ያስ ፡ አርምሙ ፡ ኢትብክዩ ፡ እስመ ፡ ኢይክሉ ፡ ቀቲሎትየ ፡ እስክ ፡ እዜንወ ክሙ ፡ ኵሎ ፡ ዘርኢኩ ፤ ወይእዜኒ ፡ አምጽኡ ፡ ሊተ ፡ አሐተ ፡ እብነ ፡ ወአም ጽኡ ፡ ሎቱ ፡ እብነ ፡ አሐተ ። ወአቀማ ፡ ወይቤ ፡ ብርሃን ፡ ዘለዓለም ፡ ረሲ ፡ ዛተ ፡ እብነ ፡ ከመ ፡ ርእየት ፡ ሰብእ ፡ ትኩን ፤ ወሶቤሃ ፡ ከነ ፡ እብን ፡ በርእየት ፡ ኤርምያስ ፡ ዘይመስሎ ። ወአጎዘ ፡ ይውግርዎ ፡ ለእብን ፡ እንዘ ፡ ይመስ ሎሙ ፡ ኤርምያስሃ ። ወኤርምያስ ፡ ዜነዎሙ ፡ ለባሮክ ፡ ወለአቤሜሌክ ፡ ኵሎ ፡ ዘርእየ ፡ ኅቡአተ ፡ ወእምድኅረዝ ፡ ፈጺሞ ፡ ነጊሮቶሙ ፡ ሐረ ፡ ወ ቆመ ፡ ማእከለ ፡ ሕዝብ ፡ ፈቂዶ ፡ ከመ ፡ ይፈጽም ፡ ምግቦ ። ወሶቤሃ ፡ ጸርኁ ፡ ሎሙ ፡ ዝኩ ፡ እብን ፡ ወይቤ ፡ አአብዳን ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ በእንተ ፡ ም ንት ፡ ትዌግሩኒ ፡ እንዘ ፡ ታመስሉኒ ፡[3] ኤርምያስሃ ፡ ወኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ማእከ ሌክሙ ፡ ይቀውም ። ወሶበ ፡ ርእይዎ ፡ ሮጹ ፡ ምስለ ፡ ብዙኅ ፡ እብን ፡ ወፈ ጸሙ ፡[4] ዐልዎ ፡[4] ወቀበርዎ ፡ ወነሥኡ ፡ ውእተ ፡ እብነ ፡ ወአንበሩ ፡ ውስተ ፡ መቃብሪሁ ፡ ወረሰይዎ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ ማዕጸ ፡ ወጸሐፉ ፡ ውስቴቱ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ነዋ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ረድኡ ፡ ለኤርምያስ ።

---

[1] Vid. Ascens. Jes. [2] ንውግሮ ፡ C; ንዌግሮ ፡ A. [3] ታመስ ሉኒ ፡ C. [4] ወፈጸመ ፡ ዐልዎ ፡ A, ወፈጸመ ፡ (ዓለም ፡ inter lineas) ቃ ሎሂ ፡ በህየ ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፫ ለጳጉሜን ፡) ተዝክረ ፡ ሞቱ ፡ ለመልከ ፡ ጼ
ዴቅ ። ወዝንቱሰ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወልደ ፡ ቃይናን ፡ ወልደ ፡ ወልዱ ፡ ለ
ሴም ። ወሶበ ፡ ኮኖ ፡ ፲ወ፮ ዓመት ፡ እምአመ ፡ ተወልደ ፡ አዘዘ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ለኖኅ ፡ ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ ለሴም ፡ ወልዱ ፡ ምስለ ፡ ሥጋ ፡ አቡነ ፡ አዳም ፡
ወያንብሮ ፡ በማእከለ ፡ ምድር ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ቀራንዮ ፡ ወአመሮ ፡ ከመ ፡ ይ
መጽእ ፡ መድኅነ ፡ ዓለም ፡ ወይሠዋዕ ፡ ውስቴቱ ፡ ወይትቤዘዎ ፡ ለአዳም ፡
በደሙ ። ወነሥአ ፡ ሴም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ እምቤተ ፡ አቡሁ ፡ በኅቡእ ፡ ወ
በጽሑ ፡ ሀየ ፡ እንዘ ፡ ይመርሐሙ ፡ መልአከ ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠይመ ፡
መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ካህነ ፡ ወነሥአ ፲ወ፪ አእባነ ፡ ወአዕረገ ፡ ዲቤሆሙ ፡ መሥ
ዋዕተ ፡ በኅብስት ፡ ወወይን ፡ ዘወረደ ፡ ሎቱ ፡ እምሰማይ ፡ እንዘ ፡ ያርኢ ፡ ምስ
ጢረ ፡ ሕግ ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ ፡ ያመጽኡ ፡ ሎቱ ፡ መላእክት ፤ ወከነ ፡ ል
ብሱ ፡ እንዳ ፡ ወቅናቱ ፡ ዘማእስ ፤ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይትለአክ ፡ ቅድመ ፡ ሥጋ ፡
አቡነ ፡ አዳም ። ወአመ ፡ ተመይጠ ፡ አብርሃም ፡ እምጸብእ ፡ መዊአ ፡ ነገ
ሥት ፡ አቅረበ ፡ ሎቱ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወውእቱኒ ፡ ወሀበ ፡ ዓሥራተ ፡ እ
ምኵሉ ፡ ንዋዩ ፤ ወተሰምየ ፡ ካህነ ፡ ወንጉሠ ፡ ሳሌም ።

ሰላም ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ እምሳሉ ፡ ወሱታፉ ፡
ለዘመጽአ ፡ ቃል ፡ በደመና ፡ ድንግል ፡ ዐጽፉ ፡
ጠቢባን ፡ ግብሮ ፡ በከመ ፡ ጸሐፉ ፡
ለሥጋ ፡ አዳም ፡ ኅበ ፡ ተሐንጸ ፡ ምዕራፉ ፡
ዝንቱ ፡ ካህን ፡ ይነብር ፡ ለዝሉፉ ።

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፴ ለሚያዝያ ፡) ከነ ፡[1] ቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ ወንጌ
ላዊ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘሀገረ ፡ እስክንድርያ ። ወዝንቱ ፡ ቅዱስ ፡ ከነ ፡ ስመ ፡
ለአቡሁ ፡ አርስው ፡ ጳውሎስ ፡ እምብሔረ ፡ ፫ አህጉር ፡ ወስማ ፡ ለእመ ፡ ማ
ርያም ፡ ወይእቲ ፡ ዝክርት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ግብረ ፡ ሐዋርያት ። ወከነ ፡
ስመ ፡ ለዝንቱ ፡ ሐዋርያ ፡ ቀዳሚ ፡ ዮሐንስ ፡ በከመ ፡ መጽሐፈ ፡ ግብረ ፡ ሐ
ዋርያት ፡ እስመ ፡ ሐዋርያት ፡ ከኑ ፡ ይጼልዩ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ማርያም ፡ እመ ፡
ለዮሐንስ ፡ ዘተሰምየ ፡ ማርቆስ ፡ ሐዋርያ ። ወዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ከነት ፡ ባዕ
ልት ፡ ወመሀረቶ ፡ ለወልዳ ፡ ማርቆስ ፡ በልሳነ ፡ ዮናናዊያን ፡ ወበልሳነ ፡ አፍ
ርንጅ ፡ ወበልሳነ ፡ ዕብራይስጥ ። ወሶበ ፡ ልህቀ ፡ ነሥአ ፡ በርናበስ ፡ ምስሌሁ ፡
ውስተ ፡ ስብከት ፡ ሶበ ፡ ሐረ ፡ ምስለ ፡ ጳውሎስ ። ወሶበ ፡ ርእየ ፡ ዘበጽሐ ፡ ላዕ
ሌሆሙ ፡ ምንዳቤ ፡ ወመቅሠፍት ፡ ወነሳር ፡ ጎደጎሙ ፡ በሀገረ ፡ ጵንፍልያ ፡
ወገብአ ፡ በሀገረ ፡ ኢየሩሳሌም ። ወሶበ ፡ ተመይጡ ፡ ሐዋርያት ፡ ጎበ ፡ ኢየ
ሩሳሌም ፡ ወተናገሩ ፡ በተመይጦሙ ፡ ለእሕዛብ ፡ ውስተ ፡ አሚን ፡ እግዚ
እን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወዘከመ ፡ ገብረ ፡ እግዚአብሔር ፡
በእደዊሆሙ ፡ ተአምራተ ፡ ወመንክራተ ፡ ሐዘነ ፡ ወነስሐ ፡ በእንተ ፡ ዘሐረ ፡
እምኔሆሙ ። ወእምዝ ፡ ጎሠሠ ፡ ከመ ፡ ይሑር ፡ ምስሌሆሙ ፡ ወኢፈቀደ ፡
ጳውሎስ ፡ ሐዋርያ ፡ ከመ ፡ ይንሥአ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ጎደጎሙ ። አላ ፡ ነ
ሥአ ፡[2] በርናበስ ፡[2] ምስሌሁ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ዘመዱ ። ወእምድኅረ ፡ ዕረ
ፍቱ ፡ ለበርናበስ ፡ ሐረ ፡ ጎበ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሀገረ ፡ . . . .[3] ወከነ ፡ ሎቱ ፡ ረድኤ ፡
ወበህየ ፡ ጸሐፈ ፡ ወንጌሎ ፡ ዘተርጐመ ፡ ሎቱ ፡ ጴጥሮስ ፡ ዘሰበከ ፡ ቦቱ ፡ ው
ስተ ፡ ሀገረ ፡ ሮሜ ። ወእምድኅረዝ ፡ ሐረ ፡ በትእዛዘ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወበትእዛዘሙ ፡ ለሐዋርያት ፡ ውስተ ፡ ሀገረ ፡ እ
ስክንድርያ ፡ ወሰበከ ፡ ውስቴታ ፡ በስብከቱ ፡ ወንጌል ፡ ቅዱስ ። ወዓዲ ፡ ሰ

---

[1] sc. ስምዐ ፡ [2] scriptum est ነሥአ ፡ በርናበስሃ ፡ sed vid. Act. 15, 36—39. [3] nomen proprium deest; sine dubio ሮሜ ፡

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍራቅያ፡ወበርቃ፡ወ፩አህጉር ። ወሶበ፡ቦአ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወተበትከ፡ዶታን፡አሣእኂሁ፡እምእገሪሁ ፤ ወ
ኮነ፡ኀበ፡አንቀጸ፡ሀገር፡፩ብእሲ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣእኂሁ፡ከመ፡
ይስፈ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይሰፌ፡በመስፌ፡ተሠጥቀ፡አጸብዒሁ፡
ወውሕዘ፡ደም፡እምኔሁ ። ወይቤ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ኢስታምስ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡፩እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦኑ፡ታአምሮ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡አልበ፡አላ፡ንሰሚ፡ስሞ፡በሕቲቶ፡ወኢና
እምሮ ። ወአኀዘ፡ይንግሮ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ፡እግዚ
አብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከመ፡ኮነ፡ተወድዎቱ፡ለአቡነ፡አዳም፡ወ
ምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከመ፡አሰፈዎ፡እግዚአብሔር፡ለሙሴ፡ወ
አውፅአሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከመ፡
ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኀበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብኦሙ፡][1]ኀበ፡
ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወዘከመ፡ተሰብአ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከመ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ፡ወ
ረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ጽቡር፡ወገብረ፡ዲበ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋይ፡ወ
ተፈወሰ፡ሶቤሃ ፤ ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋይ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማር
ቆስ፡ኀበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዱ፡ወዘመዱ፡ወገሠጸሙ፡ለኩ
ሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ፡ወአጥመቆሙ፡ጥምቀተ፡ክርስ
ትና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኁ፡መሃይ
ምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰ
ምዐ፡ሰብአ፡ሀገር፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወተጋብኡ፡ወፈቀዱ፡
ከመ፡ይቅትልዎ ። ወሚሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡
ወለደቂቁ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወፅአ፡ኀበ፡ሀገረ፡በርቃ፡ወኀበ፡
፩አህጉር፡ወሰበከ፡ውስቴቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ርት
ዕት፡ወነበረ፡ኀቤሆሙ፡፪ዓመተ፡ወሚመ፡ሎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶሳተ፡ወቀ
ሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ፡ተመይጠ፡ኀበ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡

---

[1] deest in Ms.

ወረከበመ፡ ለመሃይምናን፡በዘተወሰከ፡ ወሐነጸ፡ ለመ፡ ቤተ ፡ክርስቲ
ያን፡ዘዕውቅት፡ውስተ፡መካነ ፡ዐጸደ ፡ኦልህምት ፡ጎበ ፡ጽንፈ ፡ባሕር ።
ወከነ፡ከሓድያን፡የጎሥሥዎ ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡በኵሉ፡ጸማ ፡ከመ ፡ይቅ
ትልዎ ፡ወከነ ፡ውእቱ ፡በኵሉ ፡ጊዜ ፡ይሔውጽዎ ፡ለ፫ኣህጉር፡ ወይትመ
የጥ ፡ወይበውእ ፡ውስተ ፡ሀገረ ፡እስክንድርያ ፡በጎቡእ ። ወበአሐቲ ፡ዕ
ለት ፡ተመይጠ ፡እም ፫ኣህጉር ፡ወቦአ ፡ውስተ ፡ቤተ ፡ክርስቲያን ፡በበ
ዓለ ፡ዕለተ ፡ትንሣኤ ፡አመ ፡፫ወ፱ ለወርኀ ፡መጋቢት ፡ወኵሎመ ፡አሕ
ዛብ ፡የዐውድዎ ። ወበአ፡ከሓድያን ፡ውስተ ፡ቤተ ፡ክርስቲያን ፡ወረሰዩ ፡
አሕባለ ፡ውስተ ፡ክሳዱ ፡ለቅዱስ ፡ማርቆስ ፡ወሰሐቡዎ ፡ውስተ ፡ኵሉ ፡
ሀገር ፡ወእሙንቱ ፡እንዘ ፡ይብሉ ፡ዓዲ ፡ንስሐቦ ፡ለዳቤላ ፡ውስተ ፡ዐጸደ ፡
ላህም ፡ወመልአ ፡ደመ ፡ለቅዱስ ፡ውስተ ፡ኵሉ ፡ፍኖተ ፡ሀገር ፡ወዐውዳ ፡
ወአጽናፈሃ ። ወሶበ ፡ከነ ፡ሌሊተ ፡አስተርአየ ፡እግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክር
ስቶስ ፡ለቱ ፡ስብሐት ፡በአርአያ ፡ዘከነ ፡ቦቱ ፡ምስለ ፡ሐዋርያት ፡ወወሀቦ ፡
ሰላመ ፡ወአጽንዖ ፡ወተካየዶ ፡ወይቤሎ ፡ናሁ ፡አንተ ፡ከንከ ፡ዕሩየ ፡ም
ስለ ፡ሐዋርያት ፡እንዊከ ፡ወተፈሥሐት ፡ነፍሱ ፡ወተሐሥየት ። ወበሳ
ኒታ ፡ካዕበ ፡ረሰዩ ፡አሕባለ ፡ውስተ ፡ክሳዱ ፡[ወሰሐቡዎ ፡]¹ ውስተ ፡ኵላ ፡
ሀገር ፤በተጥጻሜት ፡መዓልት ፡መጠወ ፡ነፍሶ ። ወከሓድያንሰ ፡አንደዱ ፡
እሳተ ፡ዐቢየ ፡ወወገሩ ፡ሥጋሁ ፡ለቅዱስ ፡ውስቴቱ ፡ወበሥምረቱ ፡ለእግ
ዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡ለቱ ፡ስብሐት ፡ከነ ፡ጽልመት ፡ወነፋስ ፡ቈሪር ፡
ፀሓይኒ ፡ሰወረ ፡ብርሃኖ ፡ወከነ ፡መብረቅ ፡ወነጐድጓድ ፡ወዝናም ፡ወአስ
ሐትያ ፡እስከ ፡ጐዩ ፡ከሓድያን ። ወመጽኡ ፡ሰብእ ፡መሃይምናን ፡ወነ
ሥኡ ፡ሥጋሁ ፡ለቅዱስ ፡ማርቆስ ፡እንዘ ፡ጥውይ ፡ውእቱ ፡ወኢበጽሑ ፡
ወኢምንትኒ ፡እሙስና ፡ወገነዝዎ ፡በሠናይ ፡ኦልባስ ፡ወአንበርዎ ፡ው
ስተ ፡መካን ፡ጎቡእ ።

ሰላም ፡ለማርቆስ ፡ለማርያም ፡እጓላ ፡
ዘሰሐቡዎ ፡በአሕባል ፡ውስተ ፡ዐጸደ ፡ስምዕ ፡ከመ ፡ዳቤላ ፡

---

[1] deest in Ms.

አመ ፡[1] አውዕዮዶ ፡ ፈቀዱ ፡[2] ለእሳት ፡ በነበልባላ ፡
ለዝናም ፡[3] ወእስሐትያ ፡ ያጠፍኦ ፡[4] ማዕበላ ፡
ወመብረቅኒ ፡ ለሥጋሁ ፡ ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ ፡ ዕለት ፡ (አመ ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት ፡) አዕረፈ ፡ አብ ፡ ቅዱስ ፡ ድዮ-
ናስዮስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘሀገረ ፡ እስክንድርያ ፡ ወውእቱ ፡ እምኁልቆሙ ፡
ለአበው ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ፲ወ፬ ። ለዝንቱ ፡ አብ ፡ ቅዱስ ፡ ክኒ ፡ አበዊሁ ፡
አረማውያን ፡ ወከሓድያን ። ወውእቱ ፡ ተምህረ ፡ ትምህርተ ፡ ብዙኃተ ፡ እ
ስመ ፡ አቡሁ ፡ ክኒ ፡ እምዘመድ ፡ ክቡር ፡ ወኀለየ ፡ ሎቱ ፡ እምንእሱ ፡ ወመ
ሀሮ ፡ ኵሎ ፡ ጥበበ ፡ ወትምህርተ ፡ እስከ ፡ ክኒ ፡ መምህረ ፡ ለጠቢባን ፡ አረማ
ውያን ። እንዘ ፡ ውእቱ ፡ ይነብር ፡ በአሐቲ ፡ ዕለት ፡ ወናሁ ፡ አሐቲ ፡ ብእሲት ፡
አረጋይት ፡ ክርስቲያናዊት ፡ ኀለፈት ፡ ቅድሜሁ ፡ ወምስሌሃ ፡ ፩ ጥራዝ ፡ እ
መጽሐፈ ፡ መልእክቱ ፡ ለጳውሎስ ፡ ሐዋርያ ፡ ወትቤሎ ፡ ተሣየጥ ፡ እምኔየ ፡
ወነሥኣ ፡ ለይእቲ ፡ ጥራዝ ። ወሶበ ፡ አንበባ ፡ ረከበ ፡ ውስቴታ ፡ ቃለ ፡ ነኪረ ፡
ወአእመሮ ፡ መድምመ ፡ ወይቤላ ፡ በሚመጠን ፡ ትሠይጣ ፡ ወትቤሎ ፡ በ፩
ድርህመ ፡ ወርቅ ፡ ወይቤላ ፡ ሑሪ ፡ ወሕትቲ ፡ እመ ፡ ትረክቢ ፡ ዘተርፈ ፡ እም
ዝንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ወእምጽኢ ፡ ሊተ ። ወሖረት ፡ ወእምጽአት ፡ ሎቱ ፡
፫ ጥራዛት ፡ ከልኣት ፡ ወወሀባ ፡ ፬ ድርህመ ፡ ወርቅ ። ወሶበ ፡ አንበቦሙ ፡ ረ
ከቦ ፡ ለመጽሐፍ ፡ ሕጹጸ ፡ ወይቤላ ፡ ሑሪ ፡ ወጎሥጢ ፡ እምዝንቱ ፡ መጽሐፍ ፡
ዘተርፈ ፡ ወትቤሎ ፡ አንሰ ፡ ረከብኩ ፡ እሎንተ ፡ በውስተ ፡ መጽሐፍ ፡ ወለ
እመ ፡ ፈቀድክ ፡ መጽሐፈ ፡ ጳውሎስ ፡ ሐዋርያ ፡ ፍጹመ ፡ ጎሥሥ ፡ እምኀበ ፡
ሰብእ ፡ ዛቲ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወይቤላ ፡ ለእመ ፡ ጎሠሥኩዎ ፡ እምኔሆሙ ፡
ይሁቡኒሁ ፡ ኪያሁ ፡ ወትቤሎ ፡ እወ ፡ ወሖረ ፡ ወጎሠሠ ፡ መጽሐፈ ፡ ጳው-
ሎስ ፡ ጎበ ፡ ፩እምካህናት ፡ ወወሀበ ፡ ኪያሁ ። ወአንበቦ ፡ ወአጽንዖ ፡ በልቡ ፡

---

[1] scriptum ከመ ፡ [2] scriptum ፈቀደ ፡ [3] scriptum ዝናም ፡
[4] scriptum ያጥፍኡ ፡

ወከነ ፡ ያነብባ ፡ ገሃደ ፡ ዘእንበለ ፡ መጽሐፍ ፡ ወአምነ ፡ በእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ። ወእምዝ ፡ ሖረ ፡ ኀበ ፡ ቅዱስ ፡ ድሜጥሮስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ወሰአሎ ፡ ከመ ፡ ያጥምቆ ፡ ጥምቀተ ፡ ክርስትና ፡ ወመሀሮ ፡ ኵሎ ፡ ዘፈቀደ ፡ ወአጥመቆ ። ወከነ ፡ ፍጹመ ፡ በአእምሮ ፡ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወረሰዮ ፡ አባ ፡ ድሜጥሮስ ፡ መምህረ ፡ በውሉደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ ፡ ተሠይመ ፡ አባ ፡ ያሮክላ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ረሰዮ ፡ ለዝንቱ ፡ አባ ፡ ሀየንቴሁ ፡ በውስተ ፡ ሀገረ ፡ እስክንድርያ ፡ ከመ ፡ ይግበር ፡ ፍትሐ ፡ ማእከለ ፡ መሃይምናን ፡ ወአብሐ ፡ ኵሎ ፡ ግብረ ፡ ጵጵስና ፡ ከመ ፡ ይመግብ ። ወሶበ ፡ አዕረፈ ፡ አባ ፡ ያሮክላ ፡ ተሰናአዊ ፡ ኵሎሙ ፡ አሕዛብ ፡ ወሜምዎ ፡ ለዝንቱ ፡ አቡ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ ዲዮናስዮስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ላዕለ ፡ ሀገረ ፡ እስክንድርያ ፡ ወወቀበ ፡ መርዔቶ ፡ በሠናይ ፡ ተዐቅበ ። ወበጽሐ ፡ ምንዳቤ ፡ ወቢይ ፡ ወሐዘን ፡ በመዋዕለ ፡ ሚመቱ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ተሠይመ ፡ በመዋዕለ ፡ መንግሥቱ ፡ ለፊልጶስ ፡ ወከነ ፡ ያፈቅሮሙ ፡ ፊልጶስ ፡ ለክርስቲያን ። ወሶበ ፡ ተንሥአ ፡ ላዕሌሁ ፡ ዳኬዎስ ፡ ወተጻብኦ ፡ ወሞአ ፡ ወቀተሎ ፡ ለፊልጶስ ፡ ወነግሠ ፡ ሀየንቴሁ ፡ ወአመንደበሙ ፡ ለመሃይምናን ፡ ምንዳቤ ፡ ወቢየ ፡ ወቀተሎሙ ፡ ለሰማዕታት ፡ ብዙኃን ፡ እምነ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ወኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ወካልኣን ፡ እምእመናን ። ወጎዩ ፡ እምኔሁ ፡ ብዙኃን ፡ ሰብእ ፡ በእንተ ፡ ድንጋፄ ፡ ወፍርሀት ፡ ወበኡ ፡ ውስተ ፡ ገዳማት ፡ ወሞቱ ፡ ብዙኃን ፡ እምኔሆሙ ፡ በሀየ ። ወአኀዝዎ ፡ ሐራሁ ፡ ለዝንቱ ፡ አቡ ፡ ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ ፡ ጠፍአ ፡ ውእቱ ፡ ከሐዲ ፡ ወነግሠ ፡ ሀየንቴሁ ፡ ግርላዎስ ፡ ወሀድአ ፡ ምንዳቤ ፡ እምውሉደ ፡ ጥምቀት ፡ በመዋዕሊሁ ፡ ለዝንቱ ፡ ንጉሥ ። ወሶበ ፡ ሞተ ፡ ወነግሠ ፡ ሀየንቴሁ ፡ ዋላርዮስ ፡ አንሥአ ፡ ካዕበ ፡ ምንዳቤ ፡ ላዕለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወአኀዝዎ ፡ መኳንንቲሁ ፡ ለዝንቱ ፡ አቡ ፡ ቅዱስ ፡ ወሞቅሕዎ ፡ ወኰነንዎ ፡ ኵነኔ ፡ ወቢየ ፡ ዕጹብ ፡ ፈድፋደ ። ወእምዝ ፡ ነሥሡ ፡ እምኔሁ ፡ ከመ ፡ ይስግድ ፡ ለጣዖት ፡ ወአውሥኡሙ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ንሕነሰ ፡ ኢንሰግድ ፡ ለጣዖታት ፡ ርኩሳን ፡ ዘእንበለ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አቡ ፡ ወወልዱ ፡ ኢየሱስ ፡ ክ

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ ፡

ርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ ። ወተምዐ፡ ላዕሌሁ፡ ንጉሥ፡ ፈድፋደ፡ ወቀተለ፡ በቅድሜሁ፡ ብዙኃን ፡ ሰብአ፡ ከመ ፡ ያፍርሆ ፡ ወቅዱ ስሰ፡ ኢፈርሀ፡ እምኔሁ ። ወሰደዶ፡ ወነበረ፡ በውስተ ፡ ስደት ፡ ብዙኀ ፡ መ ዋዕለ ። ወእምድኅረዝ ፡ ሜጠ ፡ እምስደት ፡ ወይቤሎ ፡ ሰማዕኩ ፡ በእንቲ አከ፡ ከመ ፡ አንተ ፡ ትቄድስ ፡ በኅቡእ ፡ በባሕቲትከ ፡ ወእውሥአ ፡ ቅዱስ ፡ ወይቤሎ ፡ ንሕነሰ ፡ ኢነኀድግ ፡ ጸሎታቲነ ፡ ወቅዳሴያቲነ ፡ ኢበመዓልት ፡ ወኢበሌሊት ። ወእምዝ ፡ ተመይጠ ፡ ቅዱስ ፡ ኀበ ፡ ሕዝብ ፡ እለ ፡ ምስሌሁ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ሐሩ ፡ ወቀድሱ ። ለእመ ፡ ከንኩ ፡ ርሑቀ ፡ እምኔክሙ ፡ በሥጋ ፡ አንሰ ፡ እሄሉ ፡ ምስሌክሙ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ። ወተምዐ ፡ መኰንን ፡ ወ ሜጠ ፡ ውስተ ፡ ስደት ። ወተንሥአ ፡[1] ላዕለ ፡ ዝንቱ ፡ ከሐዲ ፡ ትዕይንት ፡ እምሰብአ ፡ በርባር ፡ ወፈርሀ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወቀተልዎ ፡ ወመጠወ ፡ ለወ ልዱ ፡ መንግሥቶ ። ወከነ ፡ ወልዱ ፡ ጠቢበ ፡ ወማእምረ ፡ ፈድፋደ ፡ ወፈት ሐሙ ፡ ለኵሎሙ ፡ መሃይምናን ፡ እለ ፡ ሞቅሐሙ ፡ አቡሁ ፡ ወሜጠሙ ፡ ለእለ ፡ ውስተ ፡ ስደት ። ወጸሐፈ ፡ ሎሙ ፡ መጽሐፈ ፡ መልእክት ፡ ኀበ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ወይቤሎሙ ፡ ኢትፍርሁአ ፡ ወኢትደንግፁአ ። አርኅዉአ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናቲክሙ ፡ ወያኅትዉ ፡ ወኢይበጽሕ ፡ ላዕሌክሙ ፡ ወኢ ምንትኒ ፡ እምእኩይአ ። ወሐይወ ፡ ዝንቱ ፡ አብ ፡ ዘተርፈ ፡ እመዋዕሊሁ ፡ በሀድአት ፡ ወበሰላም ። ወአስተርአየ ፡ በመዋዕሊሁ ፡ ለዝንቱ ፡ ገጻት ፡ ብዙ ኃት ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ። እምውእቱ ፡ እስመ ፡ ሰብእ ፡ አስተርአዩ ፡ በብ ሔረ ፡ ዐረብያ ፡ ስሕቱ ፡ ወይቤሉ ፡ በእከየ ፡ ምግባሮሙ ፡ እስመ ፡ ነፍስ ፡ ት መውት ፡ ምስለ ፡ ሥጋ ፡ ወእምዝ ፡ ትትነሣእ ፡ ምስሌሁ ፡ በዕለተ ፡ ትንሣኤ ። ወአስተጋብአ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ማኅበረ ፡ ወአውገዘሙ ፡ ወመተሮሙ ። ወካል አን ፡ ካዕበ ፡ ኮኑ ፡ በግዕዘ ፡ አርጌንስ ፡ ወሰበልዮስ ። ወሶበ ፡ ልህቀ ፡ ዝንቱ ፡ አብ ፡ አስተርአየ ፡ ጳውሎስ ፡ ሳሚሳጢ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘሀገረ ፡ አንጾኪያ ፡[2] ዘክ ሕዶ ፡ ለወልድ ፡ ወአስተጋብአ ፡ ላዕሌሁ ፡[3] ማኅበረ ፡ ወአውገዘ ፡[4] ወመተሮ ።[4]

---

[1] scriptum est **ወአንሥአ ፡** [2] scriptum **እስክንድርያ ፡**

[3] scriptum **ላዕሌሆሙ ፡** [4] scriptum **ወአወገዘሙ ፡ ወመተሮሙ ።**

ኢበጽሐ፡ምስሌሆሙ፡ዝንቱ፡አብ፡በእንተ፡ርሥእናሁ፡ወፈነወ፡መል
እክተ፡እንተ፡ምልእት፡እምኵሉ፡ጥበብ፡ወጸጋ፡ወከሠተ፡ውስቴታ፡
ሃይማኖተ፡ርትዕተ። ወሶበ፡በጽሐ፡ኀበ፡ርሥእና፡ሠናይ፡ፈለሰ፡ኀበ፡
እግዚአብሔር፡ዘአፍቀሮ፡እምድኅረ፡ነበረ፡ዲበ፡መንበረ፡ማርቆስ፡
ወንጌላዊ፡፲ወ፰ዓመተ።

ሰላም፡ለደዮናስዮስ፡መምህረ፡ጠቢባን፡ኵሉ፡
እምስሕተት፡ዘሜጠ፡ለጳውሎስ፡መልእክተ፡ቃሉ፤
ድኅረ፡ረከበ፡ምንዳቤ፡ወስደት፡በመዋዕሉ፡
ፈለሰ፡ዮም፡ሀገሪተ፡ብርሃን፡ዘላዕሉ፡
ምስለ፡ቅዱሳን፡ኀቡረ፡የሀሉ።

d) *De Macario M.*

አመ፡፰ወ፯ለመጋቢት፡አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ወብጹዕ፡ማኅቶት፡
ገዳም፡አበ፡ኵሎሙ፡መነኮሳት፡ዘገዳመ፡አስቄጥስ፡አባ፡መቃርስ፡ዘየ
ዐቢ። ዝንቱ፡ቅዱስ፡ከነ፡እምሰብአ፡ሀገረ፡ሰሰዊር፡እምደወለ፡መኑፍ፡
እምደቡበ፡ግብጽ፡ወከኑ፡አበዊሁ፡ጌራን፡ወጸድቃን፡ወስሙ፡ለአቡሁ፡
አብርሃም፡ወስማ፡ለእሙ፡ሰራ፡ወይእቲ፡ከመ፡ሰራ፡ወኤልሳቤጥ፡ተሐ
ውር፡በትእዛዘ፡እግዚአብሔር፡በትሕትና፤ወከነ፡አቡሁ፡ካህነ፡ወከቡረ፡
ወይትለአክ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወትረ፡በፈሪሀ፡እግዚአብሔር፡በን
ጽሕና፡ወቅድስና፡ወበረከ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሆሙ፡ወአብዐሎሙ፡
በኵሉ፡ምግባሮሙ፡ወከኑ፡ይሁቡዎሙ፡ምጽዋተ፡ኵሎ፡እሚረ፡ለነዳ
ያን፡ወይምሕርዎሙ፡ለኵሎሙ፡ሰብእ፡ወይትጋደሉ፡ወትረ፡በጸም፡ወ
ጸሎት፤ወኢከነ፡ሎሙ፡ወልድ። ወአስተርአየ፡ሎቱ፡አብርሃም፡በራ
እይ፡እምኀበ፡እግዚአብሔር፡ወአጠየቆ፡ከመ፡እግዚአብሔር፡ሀሎ፡
ከመ፡የሀቦ፡ወልደ፡ዘይከውን፡ዝክሩ፡ውስተ፡ኵሉ፡እጽናፈ፡ምድር፡
ወይወልድ፡ውሉደ፡መንፈሳውያን። ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ዘንተ፡
ቅዱሰ፡መቃርስሃ፡ዘበትርጓሜሁ፡ለስሙ፡ቅዱስ፡ብጹዕ። ወከነ፡ጸጋ፡
እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ፡እምንእሱ፡ወይትኤዘዝ፡ለአበዊሁ፤ወሶበ፡ል

ህቀ፡በአካሉ፡ፈቃዱ፡አበዊሁ፡ከመ፡ያስተዋስብዎ፡ሎቱ፡ብእሲተ፡ወ
ክነ፡ኢይፈቅድ፡ዘንተ፡ግብረ፡ወአገበርዎ፡ከመ፡ይግበር፡ፈቃዶሙ፡
ወተአዘዘ፡ሎሙ፡ወአስተዋሰብዎ፡ዘእንበለ፡ፈቃዱ። ወሶበ፡ቦአ፡ው
ስተ፡ጽርሑ፡ረሰየ፡ርእሶ፡ከመ፡ዘይደዊ፡ወነበረ፡ብዙኀ፡ዕለታተ፡ከ
መዝ፤ወእምድኅረዝ፡ኀሠሠ፡አቡሁ፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ኀበ፡
ገዳም፡ከመ፡እጥዐይ፡ንስቲተ፡እምዝንቱ፡ደዌ፤ወክነ፡ኵሎ፡አሚረ፡
ይስእሎ፡ለእግዚአብሔር፡በጊዜ፡ጸሎቱ፡ከመ፡ይምርሖ፡ውስተ፡ገቢረ፡
ሥምረቱ። ወእምድኅረዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወሶበ፡ክነ፡ው
ስተ፡ገዳም፡ርእየ፡ራእየ፡ዘከመ፡ኪሩቤል፡ዘ፮ክነፌሁ፡እኁዘ፡በእዴሁ፡
ወአዕረጎ፡መልዕልተ፡ርእሰ፡ደብር፡ወአርአዮ፡ኵሎ፡ገዳመ፤ምሥራቃ፡
ወምዕራባ፡ወኑኃ፡ወግድማ፤ወይቤሎ፡ናሁ፡ወሀበከ፡እግዚአብሔር፡
ዘንተ፡ገዳመ፡ርስተ፡ለከ፡ወለውሉድከ። ወሶበ፡ተመይጠ፡እምውስተ፡
ገዳም፡ወረከባ፡ለይእቲ፡ወለት፡እንዘ፡ትደዊ፡ወእምዝ፡አዕረፈት፡እንዘ፡
ሀለወት፡በድንግልና፡ወአእኰቶ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡
ስብሐት፡ብዙኀ። ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ካዕበ፡አዕረፉ፡አበዊሁ፡
ወወሀበ፡ኵሎ፡ንዋየ፡ዘኀደግዎ፡ለነዳያን፡ወለምስኪናን፡ወለጽኑሳን።
ወሰብአ፡ሳሱዊርሰ፡ሀገሩ፡ሶበ፡ርእዩ፡ጽድቆ፡ወንጽሕናሁ፡ለቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ሤምዎ፡ቀሲሰ፡ላዕሌሆሙ፡ወሐነጹ፡ሎቱ፡መካነ፡በአ
ፍአ፡ሀገር፡ወክኑ፡ሰብአ፡ሀገር፡የሐውሩ፡ኀቤሁ፡ወይትሜጠዉ፡ምስ
ጢራተ፡ቅድሳት፡እምኔሁ። ወሀለወት፡አሐቲ፡ወለት፡በይእቲ፡ሀገር፡
ድንግል፡ወዘመወት፡ምስለ፡፩ወሬዛ፡ወፀንሰት፡ወይቤላ፡ውእቱ፡ወሬዛ፡
ሶበ፡ተስእለኪ፡አቡኪ፡መኑ፡ዘአማሰነ፡ድንግልናኪ፡በሊዮ፡እስመ፡ው
እቱ፡ቀሲስ፡ባሕታዊ፡አማሰነ፡ድንግልናየ። ወሶበ፡አእመረ፡አቡሃ፡
ከመ፡ይእቲ፡ፀንሰት፡ወተስእላ፡አቡሃ፡ወይቤላ፡መኑ፡ዘገብረ፡ብኪ፡
ዘንተ፡ኀፍረተ፡ወአውሥአቶ፡ወትቤሎ፡አሐተ፡ዕለተ፡ሖርኩ፡ኀበ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ቀሲስ፡ዘስሙ፡መቃርስ፤ነሥአኒ፡በኀይል፡ወሰከበ፡ምስ
ሌየ፡ወፀነስኩ፡እምኔሁ። ወሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ነገረ፡ወተምዑ፡
ፈድፋደ፡ወሖሩ፡ኀበ፡ቅዱስ፡መቃርስ፤ምስሌሆሙ፡ብዙኃ፡ሰብእ፤ወ

አውፅእዎ ፡ ለቅዱስ ፡ እምበአቱ ፡ ወውእቱ ፡ ኢያእመረ ፡ ምንተ ፡ ዘከነ ፡ ወዘ
በጥዎ ፡ ዝብጠተ ፡ ዐቢየ ፡ ወማሕምመ ፡ እስከ ፡ ቀርበ ፡ ለመዊት ። ወከነ ፡
ቅዱስ ፡ ይሴአሎሙ ፡ እንዘ ፡ ይብሎሙ ፡ ምንት ፡ ይእቲ ፡ ኀጢአትየ ፡ እስመ ፡
አንትሙኒ ፡ ትዘብጡኒ ፡ ዘእንበለ ፡ ምሕረት ። ወእምዝ ፡ አሰሩ ፡ ውስተ ፡
ክሳዱ ፡ ሐብለ ፡ ወዲቤሁ ፡ ሰቀሉ ፡ ገልዓተ ፡ ዘአጽለምዎሙ ፡ በፍሕም ፡ ወ
ከነ ፡ ይስሕበዎ ፡ ለፈ ፡ ወለፈ ፡ ከመ ፡ አብድ ፡ ወይኬልሑ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡
ዝንቱ ፡ ዘአማሰነ ፡ ድንግልናሃ ፡ ለወለትነ ። ወበውእቱ ፡ ጊዜ ፡ አስተርአዩ ፡
መላእክት ፡ በአምሳለ ፡ ሰብእ ፡ ወይቤልዎሙ ፡ ለእሉ ፡ እኩያን ፡ ምንት ፡ ዘ
ገበረ ፡ ዝንቱ ፡ መስተጋድል ፡ ወነገርዎሙ ፡ ዘገበረ ፡ ላዕለ ፡ ይእቲ ። ወይቤ
ልዎሙ ፡ እሙንቱ ፡ መላእክት ፡ ዝንቱ ፡ ነገር ፡ ሐሰት ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ን
ሕነ ፡ ናአምሮ ፡ ለዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ እምንእሱ ፡ እስከ ፡ ዛቲ ፡ ዕለት ፡ ወውእቱ ፡
ኄር ፡ ወጻድቅ ። ወቀርቡ ፡ እሙንቱ ፡ መላእክት ፡ ኀቤሁ ፡ ወፈትሕዎ ፡ እ
ማእሰሩ ፡ ወገደፉ ፡ እምላዕሉ ፡ አግልዕተ ፡ ወይቤልዎሙ ፡ እሙንቱ ፡ እኩ
ያን ፡ ኢኀድጎ ፡ ይሑር ፡ እስከ ፡ ይሁበነ ፡ ዘይትሐበዮ ። ወመጽአ ፡ ፩ብ
እሲ ፡ ዘከነ ፡ ይሠይጥ ፡ ግብረ ፡ እደዊሁ ፡ ወተሐበዮ ፡ እምኔሆሙ ፡ ከመ ፡ የ
ሀባ ፡ ለይእቲ ፡ ወለት ፡ ሲሳያ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ትወልድ ። ወሰደድዎ ፡ ወሐረ ፡
ኀበ ፡ በአቱ ፡ ወከነ ፡ ይገሥጻ ፡ ለነፍሱ ፡ ወይብል ፡ አመቃርስ ፡ ይእዜ ፡ ናሁ ፡
ከነ ፡ ለከ ፡ ብእሲት ፡ ወደቂቅ ፤ ይደልወከ ፡ ከመ ፡ ትትገበር ፡ ሌሊተ ፡ ወመዓ
ልተ ፡ በእንተ ፡ ሲሳይከ ፡ ወሲሳዮሙ ፡ ለውሉድከ ፡ ወለብእሲትከ ። ወከነ ፡
ወትረ ፡ ይገብር ፡ አስፈሬዳተ ፡ ወይሁብ ፡ ለውእቱ ፡ ብእሲ ፡ እኁ ፡ ፍቁር ፡
ዘከነ ፡ ይትለአከ ፡ ወይሠይጦሙ ፡ ወይሁብ ፡ ለይእቲ ፡ ብእሲት ፡ ሲሳያ ፡ ወነ
በረ ፡ እንዘ ፡ ይገብር ፡ ከመዝ ፡ እስከ ፡ ቀርበ ፡ ጊዜ ፡ ወሊዶታ ፡ ለይእቲ ፡ ብእ
ሲት ። ወሶበ ፡ ቀርበ ፡ ዕለት ፡ ወሊዶታ ፡ ወወጸባ ፡ ፈድፋደ ፡ ወነበረት ፡ ው
ስተ ፡ ዐቢይ ፡ ምንዳቤ ፡ ፬ መዓልተ ፡ ወ፬ ሌሊተ ፡ ወአልጸቀት ፡ ለመዊት ፡
ወኢወለደት ። ወትቤላ ፡ እማ ፡ ምንት ፡ ዘከነ ፡ እምኔኪ ፡ እስመ ፡ ናሁ ፡ ይ
እዜ ፡ ትመውቲ ፡ ወትቤላ ፡ ለእማ ፡ እወ ፡ አንሰ ፡ ኢይደልወኒ ፡ መዊት ፡[1] እ

[1] nescio an ወሊድ ፡ emendandum sit.

ስመ፡ዘመውኩ፡ኦነ፡ምስለ፡እገሌ፡ወሬዛ፡ወተናገርኩ፡በነገረ፡ሐሰት፡ላዕለ፡ገብረ፡እግዚአብሔር፡ቀሲስ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ባሕታዊ ። ወ
ሶበ፡ሰምዐ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ሐዘኑ ፡ፈድፋደ፡ወተጋብኡ ፡ኵሎሙ ፡ም
ስለ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወተማከሩ፡ከመ፡ይሑሩ ፡ኀበ ፡ቅዱስ ፡ወይስአልዎ፡
ከመ፡ይኅድግ ፡ሎሙ ፡አበሳሆሙ ፡ዘገብሩ ፡ላዕሌሁ ። ወሶበ ፡ሰምዐ ፡ቅ
ዱስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ከመ ፡ሰብአ ፡ሀገር ፡ይፈቅዱ ፡ይብጽሑ ፡ኀቤሁ ፡ወያ
ስተስርዩ ፡እምኔሁ ፡ወተዘከረ ፡ውእተ ፡ራእየ ፡ዘርእየ ፡በገዳም ፡ቀደሰ ፡ቍ
ርባነ ፡ወተመጠዉ ፡ምስጢራተ ፡ቅድሳት ። ወአስተርአየ ፡ሎቱ ፡ውእቱ ፡
ኪሩቤል ፡ዘኀኽነፈሁ ፡ወአኀዘ ፡በእዴሁ ፡ወመርሐ ፡እስከ ፡አብጽሐ ፡ገ
ዳመ ፡አስቄጥስ ፡ዘበትርጓሜሁ ፡መዳልወ ፡አልባብ ። ወይቤሎ ፡ቅዱስ ፡
አባ ፡መቃርስ ፡ለውእቱ ፡ኪሩቤል ፡እእግዚእየ ፡ወስን ፡ሊተ ፡መካነ ፡ዘአ
ኀድር ፡ውስቴቱ ፡ወአውሥአ ፡ኪሩቤል ፡ወይቤሎ ፡አንሰ ፡ኢይዌስን ፡
ለከ ፡መካነ ፡ከመ ፡ኢትፃእ ፡እመካን ፡ዘአዌስን ፡ለከ ፡[ወ]ኢትትዐደው ፡ት
እዛዘ ፡እግዚአብሔር ፤ናሁ ፡ዝንቱ ፡ገዳም ፡ኵለንታሁ ፡ለከ ፡ወኀበ ፡ዘፈቀ
ድከ ፡ሐር ፡ወንበር ፡ቦቱ ። ወኀደረ ፡ቅዱስ ፡መቃርስ ፡ውስተ ፡ውሳጤ ፡
ገዳም ፡መካነ ፡ደብሮሙ ፡ለቅዱሳን ፡ሮማውያን ፡መክሲሞስ ፡ወደማቴ
ዎስ ፤ወሶበ ፡በጽሐ ፡ኀቤሁ ፡ኀደሩ ፡በቅሩብ ፡እምኔሁ ። ወእምድኅረ ፡ዕረ
ፍቶሙ ፡አዘዘ ፡መልአከ ፡እግዚአብሔር ፡ከመ ፡ይሑር ፡ወይኅድር ፡ው
ስተ ፡መካን ፡ዘውእቱ ፡ደብረ ፡ዚአሁ ፡[1] ወይቤሎ ፡መልአክ ፡እስመ ፡ዝ
ንቱ ፡መካን ፡ይሰመይ ፡በስሞሙ ፡ለውሉድከ ፡መክሲሞስ ፡ወደማቴዎስ ፤
ወውእቱ ፡እስከ ፡ዛቲ ፡ዕለት ፡ይሰመይ ፡ደብረ ፡ጠርሞስ ፡ዘበትርጓሜሁ ፡
ደብረ ፡ሮም ። ወቅዱስሰ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ገብረ ፡ሎቱ ፡በአተ ፡በውስቴቱ ፡
ወነበረ ፡ወተጋደለ ፡ተጋድሎ ፡ዐቢየ ፡በጸም ፡ወበጸሎት ፡ወሰጊድ ፡ወት
ጋህ ፡ዘእንበለ ፡ዕርወት ፤ወከነ ፡ያስተርእዩ ፡ሎቱ ፡ሰይጣናት ፡ግሃደ ፡ወይ
ጸብእዎ ፡በሌሊት ። ወእምድኅረ ፡፫ መዓልት ፡እንዘ ፡ይትጋደል ፡ወይ
ጸመ ፡ወያመነድብዎ ፡ሰይጣናት ፡ወአረከበ ፡ዕረፍተ ፡ኀለየ ፡ወይቤ ፡በ

---

[1] ዚአሆሙ ፡ legendum videtur.

ልቡ፡እንዘ፡ሀለኩ፡ውስተ፡ዓለም፡ሰማዕኩ፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡እን
ጦንዮስ። እትነሣእ፡ወአሐውር፡ኀቤሁ፡ከመ፡ይምህረኒ፡ወይምርሐኒ፡ፍ
ኖተ፡ምንኩስና፡ወየሀበኒ፡አእምሮ፡ወልቡና፡ከመ፡እለቡ፡ምክሮሙ፡
ለሰይጣናት፡ርኩሳን። ወተንሥአ፡ወጸለየ፡ወሐረ፡ውስተ፡ገዳም፡መን
ገለ፡ምሥራቅ፡እስከ፡በጽሐ፡ኀበ፡አረጋዊ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ።
ወሶበ፡ርእዮ፡እምርሑቅ፡ወይቤሎ፡ዝንቱ፡እስራኤል፡ዘአልበ፡ጽል
ሑት። ወተወክፎ። ወተአምኖ፡በዐቢይ፡ፍሥሓ፡ወከሠተ፡ሎቱ፡ኅሊ
ናሁ፡በፍሥሓ፡ከመ፡ወልድ፡ምስለ፡አቡሁ። ወአረጋዊሰ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጦንዮስ፡ተአምኀ፡ርእሶ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ። አወልድየ፡መቃ
ርስ፡አንተ፡ትሰመይ፡ብጹዐ፡በከመ፡ትርጓሜ፡ስምከ፡በልሳነ፡ዮናናው
ያን፡እስመ፡እግዚአብሔር፡አምላክየ፡ከሠተ፡ሊተ፡ግብረከ፡ወምጽአ
ተከ፡ኀቤየ፡ወበእንተዝ፡ከንኩ፡እጸንሕ፡ምጽአተከ። ወአረጋዊሰ፡ቅ
ዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ፡መሀሮ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኩሎ፡ፍኖተ፡
ምንኩስና፡ቅድስት፡ወአጽንዖ፡በነገር፡ብዙኅ፡ዘይደሉ፡ለገቢረ፡ጽድቅ፡
ወከሠተ፡ሎቱ፡ጸቢአቶሙ፡ለሰይጣናት። ወይቤሎ፡ካዕበ፡እመንቱ፡ሀ
ለዎሙ፡ከመ፡ይጽብኡከ፡በኅቡእ፡በኅሊና፡ከንቱ፡ወበምግባራት፡ግ
ሃደ፡እስከ፡ለመዊት፡ከመ፡ትኩን፡አንተ፡ፍጹመ፡ሶበ፡ይጸብኡከ፡ወተ
ወገሥ፡እስከ፡ለመዊት። ወሰአለ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለአባ፡እንጦ
ንዮስ፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እንበር፡በኀቤከ። ወይቤሎ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦ
ንዮስ፡ሐር፡ኀበ፡መካን፡ዘወሰነ፡ለከ፡እግዚአብሔር፡ወተወገሥ፡ውስ
ቴቱ። ወእምድኅረ፡ነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ኀዳጠ፡መዋ
ዕለ፡እንዘ፡ይትመሀር፡እምኔሁ፡ሥርዐተ፡ምንኩስና፡ወሥርዐተ፡ጽ
ድቅ፡ተንሥአ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መክኑ፡እንዘ፡ይትፌሣሕ፡ወይትሐ
ሠይ፡በሥርዐታት፡ወበትምህርታት፡ማሕየዊት፡ዘተምህረ፡እምነ፡አቡ፡
ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ። ወካዕበ፡አባ፡መቃርስ፡ብጹዕ፡ተራከበ፡[1]
ምስለ፡አባ፡ሰራብዮን፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወይቤሎ፡ኩሎ፡መዋዕለ፡ዘነበ

---

[1] scriptum ተራከበ፡

ርኩ፡ ኀበ ፡ አቡየ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ፡ ኢርኢክዎ ፡ እንዘ ፡ ይነውም ፡ ግ
ሙራ ። ወነበረ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፡ ውስተ ፡ መካኑ ፡ ብዙኀ ፡ መዋዕለ ፡ እ
ንዘ ፡ ይትጋደል ፡ ወይፀመድ ፡ ውስተ ፡ ፍኖተ ፡ ምንኩስና ፡ ወካነ ፡ ወትረ ፡
ኪሩቤል ፡ ይሔውጸ ፡ ገሃደ ። ወበአሐቲ ፡ ዕለት ፡ ሰምዐ ፡ ቃለ ፡ እምሰማይ ፡
ዘይብሎ ፡ አመቃርስ ፡ በእንተ ፡ ዘሰማዕከ ፡ ቃልየ ፡ ወትእዛዝየ ፡ ወመጻእከ ፡
ኀቤየ ፡ ወኀደርከ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ መካን ፡ ናሁ ፡ አነ ፡ አስተጋብኦ ፡ ውስተ ፡
ዝንቱ ፡ መካን ፡ አሕዛበ ፡ ዘኢይትኄለቍ ፡ እምኵሉ ፡ ትዝምድ ፡ ወእምኵሉ ፡
በሐውርት ፡ ወእምኵሉ ፡ ልሳናት ፡ ወይትለአኩኒ ፡ ወይባርኩ ፡ ስምየ ፡ በም
ግባራቲሆሙ ፡ ሠናይት ፤ ተወከፎሙ ፡ ወምርሐሙ ፡ ውስተ ፡ ፍኖተ ፡ ጽ
ድቅ ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ዘንተ ፡ ተነገየለ ፡ ወጸንዐ ፡
ልቡ ። ወእንዘ ፡ ይቀውም ፡ በጊዜ ፡ ጸሎት ፡ በሌሊት ፡ ወከሠተ ፡ ሎቱ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡[1] ወሰምዖሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ እንዘ ፡ ይትማከሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡
ወይቤሉ ፡ ለእመ ፡ ኀደግናሁ ፡ ለዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ ይኅድር ፡ ውስተ ፡ ዛቲ ፡ ገ
ዳም ፡ ይሬስይዋ ፡ ለዛቲ ፡ አህጉረ ፡ ሰማያውያን ፡ እስመ ፡ እሙንቱ ፡ ይትዌ
ከሉ ፡ በሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ ወይሰድዱነ ፡ እምዝንቱ ፡ ዓለም ፡ በሕማመ ፡
ሥጋኔ ፡ ጸሎታቲሆሙ ፤ ንዑ ፡ ይእዜ ፡ ንትጋባእ ፡ ላዕሌሁ ፡ ዮጊ ፡ ንክል ፡ ንስ
ድዶ ፡ እምዝንቱ ፡ መካን ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፡ ዘንተ ፡ ጸንዐ ፡
ልቡ ፡ ወተነገየለ ፡ ላዕለ ፡ ሰይጣናት ፡ ወካነ ፡ ይባርክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘክ
ሠተ ፡ ሎቱ ፡ እዘኢሁ ፡ እስከ ፡ ሰምዐ ፡ ምግባሮሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ ወአእመረ ፡
ድካሞሙ ። ወእምድኅረዝ ፡ ተጋብኡ ፡ ላዕሌሁ ፡ ሰይጣናት ፡ ወጸብእዎ ፡
ጸብአ ፡ ዐቢየ ፡ ወአንደዱ ፡ እሳተ ፡ ላዕለ ፡ ኖኅት ፡ በአቱ ፡ ወካኑ ፡ ይነሥኡ ፡
እምውእቱ ፡ እሳት ፡ ወይወድዩ ፡ ውስተ ፡ በአቱ ፡ ወካንት ፡ ይእቲ ፡ እሳት ፡
ትጠፍእ ፡ በጸሎቱ ፡ ለአባ ፡ መቃርስ ። ወሶበ ፡ ተመውኡ ፡ እምዝንቱ ፡ ወ
ደዩ ፡ ውስተ ፡ ልቡ ፡ ኅሊና ፡ ዝሙት ፡ ወትካዘ ፡ ልብ ፡ ወሕማም ፡ ወትዕቢት ፡
ወፍቅረ ፡ ክብረ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፤ ፍርሀተ ፡ ወትምክሕተ ፤ ሀኬተ ፡ ወዕር
ፈተ ፡ ወኀጢአት ፡ ሃይማኖት ፡ ወቀበጸ ፡ ተስፋ ፡ እምነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዘ

---

[1] suppleas እዘኢሁ ፡

ይፈደፍድ፡እምዝንቱ፡ኩሉ፡ጸብእዎ፡ሎቱ፡በከመ፡ነገሮ ፡ቅዱስ ፡አባ፡እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ነበረ፡ነዊኀ፡መዋዕለ፡ወሰይጣናት ፡ይጸብእዎ ፡በዝንቱ፡ምግባራት ፡ሕሡማት ፡ተንሥአ ፡ካዕበ፡ወሐረ ፡ኀበ ፡ቅዱስ ፡እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ርእዮ፡እንጦንዮስ ፡እምርሑቅ ፡ነገሮሙ ፡ለአርዳኢሁ ፡ወይቤ፡ዝንቱ፡እስራኤላዊ ፡በአማን ፡ዘአልቦ ፡ጽልሑት ፡ውስተ ፡ልቡ ፤ትሬእይዎኑ ፡አውሉድየ ፡ለዝንቱ ፡ብእሲ ፡ሀለዎ ፡ከመ ፡ይኩን ፡በትረ ፡ጽድቅ ፡ርቱዐ ፡ወነዊኀ ፡ለብዙኃን ፡አሕዛብ ፡ወይከውኑ ፡ሎቱ ፡ፍሬያተ ፡ጥዑማተ ፡እምአፉሁ ፡ለእግዚአብሔር ፡ጸባኦት ። ወሶበ ፡ሰምዐ ፡ቅዱስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ሰገደ ፡ሎቱ ፡ዲበ ፡ምድር ፡ወአንሥኦ ፡አባ ፡እንጦንዮስ ፡ፍጡነ ፡ወተአምኖ ፡ወሰዐሞ ፡እስመ ፡ውእቱ ፡ርእየ ፡ገጸ ፡ውሉጠ ፡ከመ ፡ገጸ ፡ዘይደዊ ፡በእንተ ፡ብዙኅ ፡ጸብእ ፡ዘይጸብእዎ ፡ሰይጣናት ። ወእምድኅረ ፡ጸለዩ ፡ነበሩ ፡ኀቡረ ፡ወአውሥኦ ፡ቅዱስ ፡እንጦንዮስ ፡በፍሥሓ ፡ወወይቤሎ ፡ዳኅንኑ ፡ሀሎከ ፡አወልድየ ፡መቃርስ ፤ አውሥኦ ፡ቅዱስ ፡መቃርስ ፡ወይቤሎ ፡ናሁ ፡አብደረከ ፡እግዚአብሔር ፡ወከሠተ ፡ለከ ፡ኩሎ ፡እምኔየ ። ወሶቤሃ ፡መሀሮ ፡ወአጽንዖ ፡ወይቤሎ ፡ጽናዕ ፡ወኢትፍራህ ፡እስመ ፡ከመዝ ፡መፍትው ፡ለነ ፡ከመ ፡ንትወገሦ ፡ለዝንቱ ፡መከራ ፡ኩሎ ፡ዘያመጽኡ ፡ላዕሌነ ፡ጸላእትነ ፤ ወበእንተዝ ፡ይደልወነ ፡ከመ ፡ንኩን ፡መምህራነ ፡ለአሕዛብ ፡ብዙኃን ፡እለ ፡ያፈቅሩ ፡ጥበበ ፡መንፈሳዊተ ፡እንተ ፡ይእቲ ፡ምንኩስና ። ወይቤሎ ፡አወልድየ ፡መቃርስ ፡ተዘከር ፡ውእተ ፡ቃለ ፡ዘነገረከ ፡እግዚእ ፡እንዘ ፡ተሐውር ፡ትቅዳሕ ፡ማየ ፤ ወሶበ ፡ሰምዐ ፡ቅዱስ ፡አባ ፡መቃርስ ፡ዘንተ ፡አንከረ ፡ፈድፋደ ፡ወአእመረ ፡ከመ ፡ምግባራቲሁ ፡ወጎበአታሁ ፡ተከሥተ ፡ሎቱ ፡ለቅዱስ ፡እንጦንዮስ ፡በመንፈስ ፡ቅዱስ ። ወነበረ ፡ኀበ ፡አረጋዊ ፡አባ ፡እንጦንዮስ ፡ብዙኀ ፡መዋዕለ ፡እንዘ ፡ይትባረክ ፡እምኔሁ ፡ወይትሜህር ፡ትእዛዝቲሁ ፡ወኀሠሠ ፡እምኔሁ ፡ከመ ፡ያልብሶ ፡አስኬማ ፡ቅዱሰ ። ወጸለየ ፡ላዕሌሁ ፡ወአልበሶ ፡አልባሰ ፡ኪያሁ ፤ ወበእንተዝ ፡ተሰምየ ፡ረድኡ ፡ለቅዱስ ፡እንጦንዮስ ። ወእምዝ ፡ይቤሎ ፡አረጋዊ ፡አባ ፡እንጦንዮስ ፡በጎበኦ ፡ከመ ፡ትትሀከይ ፡ከመ ፡ትምጻእ ፡ኀቤየ ፡ዝየ ፤ አነ ፡እምድኅረ ፡መዋዕል ፡አሐውር ፡ኀበ ፡እግዚአብሔር ። ወሶበ ፡

ሰምዐ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡ነገረ፡ትንሥኤ፡ወሰገደ፡ሎቱ፡ወሰአለ፡ከመ፡ይንበር፡በኀቤሁ፡ወይረስዮ፡ድልወ፡ይንሣእ፡በረከቶ፡መንፈሳዊተ፡ወይቤሎ፡ንበር፡በኀቤየ፡ወነበረ፡በኀቤሁ። ወይቤሎ፡እንጦንዮስ፡ወእምድኅረ፡ኀዳጥ፡መዋዕል፡ያዐርፈከ፡እግዚአብሔር፡እምዝንቱ፡ጸብአ፡ኀሊና፡እኩይ፡ወእምድኅረዝ፡ይጸብኡከ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፤ ጽናዕ፡ወተዐቀብ፡ወኢታሕዝኖ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘረሰዮ፡እግዚአብሔር፡ምስሌከ፡ለረድኤትከ፡የሀሉ፡ምስሌከ፡እስከ፡ተፍጻሜተ፡መዋዕሊከ፡ወየወቅበከ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚአብሔር፡አምላክከ። ወወሀበ፡አባ፡እንጦንዮስ፡በትረ፡ዚአሁ፡ወተአምኖ፡አምኃ፡ቅድሳት፡ወአዕረፈ፡ወተቀብረ፡ሥጋሁ፡በመካን፡ኀቡእ፡ዘኢያአምር፡መኑሂ፡መካኖ። ወተመይጠ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወነበረ፡ውስተ፡መክኑ፡ወተሰምዐ፡ዜናሁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ምድር። ወገብረ፡እግዚአብሔር፡ዲበ፡እደዊሁ፡ተአምራተ፡ዐበይተ፡ወእምኔሁ፡እስመ፡ንጉሥ፡እንጸኪያ፡ፈነዎ፡ለወለቱ፡ኀቤሁ፡ዘይጼወን፡ዲቤሃ፡መንፈስ፡ርኩስ፡ወበጽሐት፡ኀቤሁ፡በአምሳለ፡ወሬዛ፡ወአእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ወለት፡ወፈወሳ፡ወፈነዎ፡ኀበ፡አቡሃ፡ወእማ፡ወሰበ፡ወሀብዎ፡[1] ወርቀ፡ብዙኀ፡ኢኀሥአ፡ወኢምንትኒ፡እምኔሆሙ። ወሀሎ፡፩ መነኮስ፡ውስተ፡ሀገረ፡አውሲም፡ስሕተ፡ወይቤ፡አልበ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአስሐቶሙ፡ለብዙኃን፡ሰብእ፡ወበእንተ፡አሚኖቶሙ፡በቱ፡ከኑ፡ይትዌከፉ፡ቃሎ። ወሐረ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ዘሀገረ፡አውሲም፡ኀበ፡አባ፡መቃርስ፡ወነገሮ፡ከመ፡አስሐቶሙ፡ውእቱ፡ለሕዝበ፡ዚአሁ፡ወሰአለ፡ስእለተ፡ብዙኀ፡ከመ፡ይትራድኦ። ወተንሥአ፡አባ፡መቃርስ፡ወሐረ፡ምስለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ኀበ፡ሀገረ፡አውሲም፡ወርእዮ፡ለውእቱ፡ባሕታዊ፡ዘውስቴቱ፡መንፈስ፡ርኩስ። ወሰበ፡ተናገረ፡ምስሌሁ፡በእንተ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአውሥአ፡ውእቱ፡ባሕታዊ፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢየአምን፡ከመ፡ምውታን፡ይትነሥኡ፡ለእመ፡ኢያንሣእከ፡ሊተ፡ብእሴ፡እምነ፡መቃብር፡ወጸለየ፡ቅዱስ፡አባ፡

---

[1] sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ወሰአለ፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ተንሥአ፡ውእቱ፡፩ብ
እሲ፡እምነ፡ምውታን፡ወከነ፡ብእሲሁ፡እምካሓድያን፡ቀደምት ፤ወአ
ምነ፡ውእቱ፡ባሕታዊ፡ወተመይጠ፡እምስሕተቱ ፤ወከማሁ፡ኵሎሙ፡
ሕዝብ፡እለ፡አስሐቶሙ፡ተመይጡ ። ወሰአሎ፡ውእቱ፡ብእሲ፡ዘእን
ሥአ፡እምውታን፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡ጥምቀተ፡ክ
ርስትና፡ወአጥመቆ፡ወአልበሰ፡አልባሰ፡ምንኵስና፡ወነበረ፡ኀቤሁ፡፯ዓ
መተ፡ወአዕረፈ ። ወእምድኅረዝ፡ተንሥአ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ወሰ
አለ፡[1] ውስተ፡ገዳም፡ከመ፡ያእምር፡ለእመ፡ሀሎ፡ውስተ፡ገዳም፡ሰብእ፡
እምቅድሜሁ ። ወርእዮ፡፪ዕደወ፡ዕሩቃነ፡ፈርሀ፡እምኔሆሙ፡እስመ፡
መሰሎ፡ከመ፡እሙንቱ፡ሰይጣናት፡ወጸለየ፡በቅድሜሆሙ፡እልባልተሪ
ቦን፡ዘውእቱ፡አቡነ፡ዘበሰማያት፡ወኪያሁኒ፡ጸውዕዎ፡በስሙ፡ወይቤ
ልዎ፡ኢትፍራህ፡አመቃርስ፡ወእእመረ፡ከመ፡እሙንቱ፡ቅዱሳን፡ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ፡በእንተ፡ሰብአ፡ዓለም፡ወምግባሮሙ፡ወይቤ
ሎሙ፡እግዚአብሔር፡በምሕረቱ፡ይኄሊ፡[2] ዲበ፡ኵሎሙ ። ወእምዝ፡
ተስእሎሙ፡ለእመ፡ከነ፡ያቄርሮሙ፡ቍረ፡ክረምት፡ወያልህቦሙ፡ሐ
ሩረ፡ፀሓይ፡በጊዜ፡ሐጋይ፡ወአውሥእዎ፡ወይቤልዎ፡እግዚአብሔር፡
[ረድኦነ፡]መጠነ፡ዝንቱ፡፵ዓመት፡ወነበርን፡ውስተ፡ገዳም፡ኢያቍረ
ረነ፡ክረምት፡ወኢያልህበነ፡ሐጋይ ። ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ፡እፎ፡እከውን፡ከማክሙ፡ወይቤልዎ፡ንበር፡ውስተ፡በአትክ፡ወ
ብኪ፡ላዕለ፡ጎጢአትክ፡ወአንተ፡ትከውን፡ከማነ ። ወተባረከ፡እምኔ
ሆሙ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መካኑ ። ወሶበ፡በዝኁ፡መነኮሳት፡ወከረዩ፡
ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ወሐነጹ፡ሎሙ፡ወሶበ፡ወረደ፡ውስቴታ፡ቅዱስ፡ከመ፡
ይትኀፀብ፡እንኀልዋ፡ሰይጣናት፡ላዕሌሁ፡ከመ፡ይቅትልዎ፡ወመጽኡ፡
መነኮሳት፡ወአውፅእዎ፡እምኔሃ ። ወሶበ፡ፈቀደ፡እግዚአብሔር፡ዕረፍቶ፡
ፈነወ፡ሎቱ፡ኪሩቤልሃ፡ዘከነ፡ይሔውጾ፡ወይቤሎ፡ተደለው፡እስመ፡
ንሕነ፡ንመጽእ፡ኀቤከ፡ወንነሥአከ፡ወአርአዮ፡ለአባ፡እንጦንዮስ፡ወለ

---

[1] Exspectaveris ወሐረ፡ vel ወየደ፡ [2] scriptum የኀሊ፡

ማኅበረ ፡ ቅዱሳን ፡ ወለኵሎሙ ፡ ኀይላተ ፡ ሰማያውያን ፡ እስከ ፡ አመ ፡ መ
ጠወ ፡ ነፍሶ ። ወከነ ፡ ኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ሕይወቱ ፡ ፯ወ ፯ ዓመተ ። ወከነ ፡
ስምዐ ፡ በዝንቱ ፡ በብኑዳ ፡ ረድኡ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ርእየ ፡ ነፍሱ ፡ ለቅዱስ ፡
እባ ፡ መቃርስ ፡ ተዐርግ ፡ ኀበ ፡ ሰማይ ፡ ወሰምዖሙ ፡ ለሰይጣናት ፡ እንዘ ፡ ይ
ኬልሑ ፡ ወይብሉ ፡ በድኅሬሁ ፡ ሞእከነ ፡ አመቃሪ ፡ ሞእከነ ፡ ወይቤሎሙ ፡
ቅዱስ ፡ እባ ፡ መቃርስ ፡ ዓዲየ ፡ እስከ ፡ ይእዜ ፡ ወሶበ ፡ በእ ፡ ቅዱስ ፡ ውስተ ፡
ገነት ፡ ከልሑ ፡ በቃል ፡ ልዑል ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ሞእከነ ፡ አመቃሪ ፡ ወይቤ
ሎሙ ፡ ቅዱስ ፡ እባ ፡ መቃርስ ፡ ይትባረክ ፡ ስሙ ፡ ዘአድኅነኒ ፡ እምእደ
ክሙ ። ወከነ ፡ ቅዱስ ፡ አመ ፡ ሕያው ፡ አዘዘሙ ፡ ለውሉዱ ፡ ከመ ፡ ይኅብኡ ፡
ሥጋሁ ፡ ወመጽኡ ፡ ሰብእ ፡ እምሀገሩ ፡ ሱሳዊር ፡ ወወሀቡ ፡ ንዋየ ፡ ለረድኡ ፡
ዮሐንስ ፡ ዘከነ ፡ ይጌሥጸ ፡ ኵሎ ፡ ጊዜ ፡ ይብሎ ፡ ተዐቀብ ፡ እምአፍቅሮ ፡ ን
ዋይ ፤ ወመርሐሙ ፡ ውእቱ ፡ ወአርአዮሙ ፡ ሥጋሁ ፡ ለቅዱስ ፡ እባ ፡ መቃ
ርስ ። ወነሥእዎ ፡ ወወሰድዎ ፡ ኀበ ፡ ሀገሮሙ ፡ ወነበረ ፡ በህየ ፡ ፻ወ ፷ ዓመተ ፡
እስከ ፡ መዋዕለ ፡ መንግሥተ ፡ ዐረብ ። ወረድኡሰ ፡ ዮሐንስ ፡ ከነ ፡ ዝልጉሰ ፡
በእንተ ፡ አፍቅሮቱ ፡ ንዋየ ። [1] ወእምድኅረዝ ፡ ሐሩ ፡ ውሉዱ ፡ መነኮሳት ፡
ኀበ ፡ ሀገሩ ፡ ሱሳዊር ፡ ወፈቀዱ ፡ ከመ ፡ ይንሥኡ ፡ [2] ወተንሥኡ ፡ ላዕሌሆሙ ፡
ሰብእ ፡ ሀገር ፡ ምስለ ፡ መኰንን ፡ ወከልእዎሙ ። ወበይእቲ ፡ ሌሊት ፡ አስተ
ርእዮ ፡ ቅዱስ ፡ እባ ፡ መቃርስ ፡ ለመኰንን ፡ ወይቤሎ ፡ ኀድገኒ ፡ እሑር ፡ ም
ስለ ፡ ውሉድየ ። ወበጽባሕ ፡ ጸውዖሙ ፡ መኰንን ፡ ለመነኮሳት ፡ ወአዘዘሙ ፡
ከመ ፡ ይጹሩ ፡ ሥጋሁ ፡ ወጸርዎ ፡ ሶቤሃ ፡ ወአንበርዎ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስ
ቲያን ፡ በዝማሬ ፡ ወበማሕሌት ፡ ብዙኅ ፡ አመ ፤ ፱ወ ፱ ለነሐሴ ። ወከነ ፡ እም
ኔሁ ፡ ተአምራት ፡ ወመንክራት ፡ ዐበይት ።

ሰላም ፡ ለመቃርስ ፡ ዘዐቢይ ፡ ክብሩ ፡
እስመ ፡ ዐቀበ ፡ መርዔቶ ፡ ለእንጦንዮስ ፡ በበትሩ ፡
እምኒ ፡ ፩፩እንበለ ፡ ያኅጽሩ ፡

---

[1] 4 Reg. 5, 27. [2] suppleas ሥጋሁ ፡

ሶበ፡ዕሩየ፡ደቂቁ፡ወምግባራት፡ጽድቅ፡ገብሩ፡
መዳልወ፡አልባብ፡ተሰምየት፡እስከ፡ዮም፡ደብሩ ።

e) *De Abba Salâmâ.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፳ወ፮ ለሐምሌ፡) አዕረፈ፡አባ፡ሰላማ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡ጳጳስ፡ዘኢትዮጵያ፡ወከመዝ፡ውእቱ፡ዜናሁ ። መጽአ፡፩ብእሲ፡እምብሔረ፡ጽርዕ፡ዘስሙ፡ሜሮበጵዮስ፡ሊቀ፡ጠበብት፡እንዘ፡ይፈቅድ፡ይርአያ፡ለብሔረ፡ኢትዮጵያ፡ወምስሌሁ፡፪ደቂቅ፡እምአዝማዲሁ፤ ስሙ፡ለ፩ፍሬምናጦስ፡ወለካልኡ፡አድስዮስ፡ወበ፡እለ፡ይሰምይዎ፡ሲድራክስ ። ወበጽሐ፡በሐመር፡ሐይቀ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡ወርእየ፡ዅሎ፡ሠናያት፡ዘፍትወቱ፡[1] ልቡ፡ወእንዘ፡ይፈቅድ፡ይትመየጥ፡ብሔሮ፡ተንሥኡ፡ላዕሌሁ፡ፀር፡ወቀተልዎ፡ምስለ፡ዅሎሙ፡እለ፡ምስሌሁ፡ወተረፉ፡እሉ፡፪ደቂቅ፡ንኡሳን ። ወሜወውዎሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወመሀርዎሙ፡ግብረ፡ተቃትሎ፡ወወሰድዎሙ፡አምጵ፡ለንጉሥ፡አክሱም፡ዘስሙ፡እለአላዳ፡[2] ወሢሞ፡ንጉሥ፡ለአድስዮስ፡መጋቤ፡ቤት፡ቀጢን፡ወለፍሬምናጦስ፡ዐቃቤ፡ሕግ፡ወጸሓፌ፡አክሱም ። ወእምድኅረ፡ኀዳጥ፡መዋዕል፡አዕረፈ፡ንጉሥ፡ወኀደገ፡እኁለ፡ንኡሰ፡ምስለ፡እሙ፡ወነግሡ፡[3] እለ፡አዝጓጎ ።[4] ወነበሩ፡አድስዮስ፡ወፍሬምናጦስ፡እንዘ፡የሐፅንዎ፡ለሕፃን፡ወይሜህርዎ፡ሃይማኖት[5]፡ለሙቱ፡ስብሐት፡በበንስቲት፡ንስቲተ፡ወሐንጸ፡ለሙቱ፡ምጽላየ፡ወአስተጋብኡ፡ኀቤሁ፡ደቂቀ፡እንዘ፡ይሜህርዎሙ፡መዝሙረ፡ወማሕሌተ ። ወሶበ፡አብጽሐ፡ዝኩ፡ሕፃን፡ዕቅመ፡ውርዛዌ፡ሰአልዎ፡ከመ፡ይፈንዎሙ፡ሀገሮሙ፤ ወአድስዮስ፡ሖረ፡ጢሮስ፡ብሔረ፡ከመ፡ይርአይ፡ወላድያኒሁ ። ወፍሬምናጦስኒ፡በጽሐ፡እስክንድርያ፡ኀበ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡አባ፡አትናትዮስ፡ወረከቦ፡በሐዲስ፡ሚመቱ፡ወዜነዎ፡ዅሎ፡ዘበጽሐ፡ላዕሌሁ፡ወበእንተ፡ሃይማኖቶሙ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ወ

---

[1] ዘፈተወት፡ Sap. [2] እለ፡አእዳ፡ Sap. [3] Plur. majest.
[4] scriptum አንዝጓጎ፡ [5] suppleas ክርስቶስ፡

ዘከመ፡ አምኑ፡ በክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ እንዘ፡ አልቦሙ፡ ጳጳሳት፡ ወቀ
ሳውስት ። ወእምዝ፡ ሜሞ፡ አበ፡ አትናትዮስ፡ ለፍሬምናጦስ፡ ከመ፡ ይ
ኩን፡ ጳጳሰ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወፈነዎ፡ ምስለ፡ ዐቢይ፡ ክ
ብር ። ወበጺሖ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ አመ፡ መንግሥቶሙ፡ ለአብርሃ፡ ወአ
ጽብሐ፡ ሰበከ፡ በሰላመ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ውስተ፡ ሁሉ፡ አድያ
ሚሃ፡ ወበእንተዝ፡ ተሰምየ፡ አበ፡ ሰላማ ። ወእምድኅረ፡ አእመኖሙ፡ ለሰ
ብአ፡ ኢትዮጵያ፡ አዕረፈ፡ በሰላም ።

ሰላም፡ በቃለ፡ ስብሐት፡ እብሎ፡
እንዘ፡ አዐብዮ፡ ወአሌዕሎ፡
ለሰላማ፡ ኖኅት፡ ዘምሕረት፡ ወተሣህሎ፡
አሥረቀ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ለብርሃነ፡ ክርስቶስ፡ ጸዳሎ፡
እንዘ፡ ላዕሌሁ፡ ጸልመት፡ ወቆባር፡ ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዝኒ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፲ወ፩ ለግንቦት፡) አዕረፈ፡ ያሬድ፡ ማሕሌታይ፡
አምሳሊሆሙ፡ ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ ያሬድ፡ እምአዝማዲሁ፡ ውእቱ፡
ለአባ፡ ጌዴዎን፡ እምካህናተ፡[1] አክሱም፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀዳሚት፡ እም
እለ፡ ተሐንጻ፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት፡ በሠገረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወተሰብከ፡
ባቲ፡ ሃይማኖተ፡ ክርስቶስ፡ ወተቀደሰት፡ በስመ፡ እግዝእትነ፡ ማርያም ።
ወዝንቱ፡ አባ፡ ጌዴዎን፡ ሶበ፡ ወጠነ፡ ይምህሮ፡ መዝሙረ፡ ዳዊት፡ ለብጹዕ፡
ያሬድ፡ ስእነ፡ ዐቂቦቶ፡ እስከ፡ ብዙኅ፡ መዋዕል ። ወእምዝ፡ ሶበ፡ ዘበጠ፡ ወ
አሕመሞ፡ ወጐየ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ወአጽለለ፡ ታሕተ፡ ዖም፡ ወርእየ፡ ዕፄ፡
እንዘ፡ የዐርግ፡ መልዕልተ፡ ዖም፡ ወበጺሖ፡ ኀበ፡ መንፈቃ፡ ይወድቅ፡ ው
ስተ፡ ምድር ፤ ብዙኅ፡ ጊዜ፡ ይገብር፡ ከማሁ፡ ወእምዕጹብ፡ ዐርገ፡ መልዕ
ልተ፡ ዖም ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ያሬድ፡ ትጋሆ፡ ለዕፄ፡[2] ነስሐ፡ በነፍሱ፡ ወተመ
ይጠ፡ ኀበ፡ መምህሩ፡ ወይቤ፡ ስረይ፡ ሊተ፡ አአባ፡ ወረስየኒ፡ ዘፈቀድከ፡

---

[1] Supplendum videtur **ገበዘ**፡ [2] In Cod. Tubing. male **ለማዬ**፡

ወተወክፎ ፡ መምህሩ ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ ፡ ሰአለ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ በብካይ ፡ ተርኅወ ፡ ልቡናሁ ፡ ወተምህረ ፡ በአሐቲ ፡ ዕለት ፡ መጸሕፍተ ፡ ብሉየ ፡ ወሐዲሰ ፤ ወእምዝ ፡ ተሠይመ ፡ ዲያቆነ ። ወበውእቱ ፡ መዋዕል ፡ አልበ ፡ ማኅለቅተ ፡ ቅኔ ፡ በልዑል ፡ ዜማ ፡ ዘአንበለ ፡ በለሐሳስ ። ወሶበ ፡ ፈቀደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያቅም ፡ ሎቱ ፡ ተዝክረ ፡ ወፈነወ ፡ ሎቱ ፡ ፫ አዕዋፈ ፡ እምገነት ፡ ኤዶም ፡ ወተናገርዎ ፡ በልሳነ ፡ ሰብእ ፡ ወመሠጥዎ ፡ ምስሌ ሆሙ ፡ ውስተ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ሰማያዊት ፡ ወበህየ ፡ ተምህረ ፡ ማሕሌቶሙ ፡ ለ፯ ወ፬ ካህናት ፡ ሰማይ ። ወሶበ ፡ ተመይጠ ፡ ኀበ ፡ ሀላዊሁ ፡ በአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቅድስት ፡ ዘገበዘ ፡ አክሱም ፡ በጊዜ ፡ ፫ ሰዓት ፡ ወከልሐ ፡ በልዑል ፡ ቃል ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ሃሌ ፡ ሉያ ፡ ለአብ ፤ ሃሌ ፡ ሉያ ፡ ለወልድ ፤ ሃሌሉያ ፡ ወለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ቀዳሚሃ ፡[1] ለጽዮን ፡ ሰማየ ፡ ሣረረ ፡ ወበዳግም ፡ አርአዮ ፡ ለሙሴ ፡ ዘከመ ፡ ይገብር ፡ ግብራ ፡ ለደብተራ ፤ ወሰመያ ፡ ለዛቲ ፡ ማሕሌት ፡ አርያም ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ድምፀ ፡ ቃሉ ፡ ሮጹ ፡ ንጉሥኒ ፡ ወንግሥትኒ ፡ ምስለ ፡ ጳጳስ ፡ ወካህናት ፡ ወዐበይተ ፡ ንጉሥ ፡ ወወዐሉ ፡ እንዘ ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ ፡ ማሕሌተ ፡ ለለዘመኑ ፡ እምዓመት ፡ እስከ ፡ ዓመት ፡ ዘሐጋይ ፡ ወዘከረምት ፤ ዘመጸው ፡ ወዘጸዳይ ፤ ለበዓላት ፡ ወለሰንበት ፡ ዘመላእክት ፡ ወዘነቢያት ፤ ዘሰማዕታት ፡ ወዘጸድቃን ፤ በ፫ ዜማ ፡ ዘውእቱ ፡ ግዕዝ ፡ ወዕዝል ፡ ወአራራይ ፤ ወኢየወዱ ፡ እም ፫ ዜማሁ ፡ እመኒ ፡ ንባበ ፡ ሰብእ ፡ አው ፡ ንቃዌ ፡ ያፍ ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ ፡ ዕለት ፡ እንዘ ፡ ይዜምር ፡ ያሬድ ፡ ቀዊሞ ፡ ታሕተ ፡ ንጉሥ ፡ ገብረ ፡ መስቀል ፡ ወንጉሥኒ ፡ እንዘ ፡ ያዐምእ ፡ ቃሎ ፡ ተክለ ፡ በትረ ፡ ኀጺን ፡[2] ውስተ ፡ ምክያዱ ፡ እገሪሁ ፡ እንዘ ፡ ይውሕዝ ፡ እምኔሁ ፡ ደም ፡ ብዙኅ ፡ ወኢተዐውቆ ፡ ለያሬድ ፡ እስከ ፡ ፈጸመ ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ ፡ ርእየ ፡ ንጉሥ ፡ ደንገፀ ፡ ወመልጎ ፡ በትሮ ፡ እምእግሩ ፡ ወይቤሎ ፡ ሰአለኒ ፡ ዘትፈቅድ ፡ ዐስበ ፡ ዝንቱ ፡ ደምከ ፡ ዘተክዕወ ፤ ወይቤሎ ፡ ያሬድ ፡ መሐል ፡ ሊተ ፡ ከመ ፡ ኢትእበየኒ ። ወሶበ ፡ መሐለ ፡ ሎቱ ፡ ይቤሎ ፡ ያሬድ ፡ ፈንወኒ ፡ ከመ ፡ እመንኵስ ። ወሶሚያ ፡ ንጉሥ ፡ ተከዘ ፡ ጥቀ ፡

[1] Sic scriptum est in utroque codice. [2] Legas ጎንጺኑ ፡

ምስለ፡ኵሉ፡መኳንንቲሁ፡ወከመ፡ይክልኦሂ፡ፈርሀ፡መሐላ ። ወበዊኦ፡ ያሬድ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ቆመ፡ቅድመ፡ታቦተ፡ጽዮን፡ወሰበ፡ ይቤ፡ቅድስት፡ወብጽዕት፡ስብሐት፡ወቡርክት፡ክብርት፡ወልዕልት፡እ ስክ፡ተፍጻሜቱ፡ተለዐለ፡እምድር፡መጠነ፡እመት ። ወእምህየ፡ሐረ፡ ፡ነበ፡[1]ገዳመ፡[1]ሰሜን፡ወነበረ፡በህየ፡በጸም፡ወበጸሎት፡ወአጸመወ፡ሥ ጋሁ፡ፈድፋደ፡ወፈጸመ፡ገድሎ፡በህየ ፤ ወወህቦ፡እግዚአብሔር፡ኪዳነ፡ ለዘይጼውዕ፡ስሞ፡ወይገብር፡ተዝካሮ ። ወእምዝ፡አዕረፈ፡በሰላም፡ወ መቃብሪሁሰ፡ኢተዐውቀ፡እስክ፡ዮም ።

ሰላም፡ለያሬድ፡ስብሐተ፡መላእክት፡ለሐዋጼ፡[2]
እንተ፡አዕረገ፡እምልቡ፡ጎሊና፡መንፈስ፡ረዋጼ ፤
ለትምህርተ፡መጽሐፍ፡ገብአ፡እምነበ፡ከነ፡ነፋጼ፡
በብዙኅ፡ጸማ፡ዘአልቦ፡ሐጸጼ፡
መልዕልተ፡ጕንደ፡ዖም፡ነጺሮ፡እንዘ፡የወርግ፡ዕፄ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

አመ፡ዛቲ፡ዕለት፡(፳ወ፬ለነሐሴ፡)አዕረፈ፡መምህረ፡ዓለም፡አቡነ፡ ተክለ፡ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ቅዱስ፡ከነ፡ስመ፡አቡሁ፡ጸጋ፡ዘአብ፡ ወስመ፡እሙ፡እግዚእ፡ኀረያ ፤ ወከነ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምዘመደ፡ካህናት፡ እለ፡አብርሀዋ፡ለኢትዮጵያ፡በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡እግዚእ፡ኀ ረያ፡ከነት፡መካነ፡ወነበሩ፡በዝንቱ፡እንዘ፡የሐዝኑ፡ወይቴክዙ፡ወይጼ ልዩ፡ነበ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡የሀቦሙ፡ውሉደ ። ወእንዘ፡ሀለዉ፡በዝ ንቱ፡ነገር፡እንሥአ፡ሰይጣን፡ለሞተላሚ፡ሥዩመ፡ዳሞት፡ወመለከ፡ ኵሎ፡አድያመ፡ሼዋ፡እስክ፡ባሕረ፡ጋሞ ፤ ወነበሩ፡ኵሎሙ፡መኳንንት፡ ሀገር፡እንዘ፡ይሁብዎ፡ለቱ፡ብእሲቶሙ፡በበአብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ ዘማህረከሂ፡ሶበ፡ይረክብ፡አንስተ፡ላሕያት፡ይሬስዮን፡ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ሀገረ፡ in Cod. Bodl. [2] i. e. ለሐዋጼ፡ስብሐተ፡መ ላእክት፡

ውእቱ ፡ መዋዕል ፡ በጽሐ ፡ ሀገረ ፡ ጽላልሽ ፡ ወቀተለ ፡ ሁሎ ፡ ክርስቲያነ ፤ ወጸጋ ፡ ዘአብሰ ፡ ገዮ ፡ እምፍርሀተ ፡ ቀትል ፡ ወለብእሲቱሰ ፡ እግዚእ ፡ ጎረያ ፡ ፄወውዋ ፡ ሐራሁ ፡ ወአብጽሕዋ ፡ ጎቤሁ ። ወሶበ ፡ ርእያ ፡ አንከረ ፡ ሥና ፡ ወተፈሥሐ ፡ ልቡ ፡ ወወሀባ ፡ ሰርገ ፡ ብዙኀ ፡ ወአስተዳለወ ፡ ሥርዐተ ፡ ከብ ካብ ፡ ወፈነወ ፡ ጎበ ፡ መኳንንቲሁ ፡ ወሥዩማኒሁ ፡ ከመ ፡ ይትጋብኡ ፡ ለከብ ካብ ። ወሶበ ፡ ሰምዑት ፡ ዘንተ ፡ እግዚእ ፡ ጎረያ ፡ ገብረት ፡ ጸሎተ ፡ ጎበ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያድኅና ፡ እምትድምርተ ፡ አረሚ ። ወሶቤሃ ፡ መጽአ ፡ ሚካኤል ፡ ሊቀ ፡ መላእክት ፡ ወጸራ ፡ በክንፉ ፡ ብርሃናዊ ፡ እምድረ ፡ ጻሞት ፡ በጊዜ ፡ ፫ ሰዓት ፡ ወአብጽሓ ፡ ምድረ ፡ ዘረሬ ፡ በጊዜ ፡ ፱ ሰዓት ፡ ወአብአ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ ፡ ወዕአ ፡ ምታ ፡ ጸጋ ፡ ዘአብ ፡ እምቤተ ፡ መቅደስ ፡ ምስለ ፡ ማዕጠንት ፡ ነጸራ ፡ ቀዊማ ፡ እንዘ ፡ ስርጉታ ፡ ይእቲ ፤ አን ከረ ፡ በልቡ ፡ ወይቤ ፡ ምንትኑ ፡ ዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ወመኑ ፡ አምጽአ ፡ ዝየ ። ወእምድኅረ ፡ ፍጻሜ ፡ ጸሎት ፡ ሰበ ፡ ሐተታ ፡ እእመረ ፡ ከመ ፡ ይእቲ ፡ በእ ሲቱ ፡ ወይእቲኒ ፡ ነገረቶ ፡ ሁሎ ፡ ዘገብረ ፡ ላቲ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምጥንቱ ፡ እስከ ፡ ተፍጻሜቱ ። ወበአሐቲ ፡ ሌሊት ፡ አስተርአዮ ፡ መልአከ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ወዜነዎ ፡ ከመ ፡ ይወልዱ ፡ ወልደ ፡ ዘይበጽሕ ፡ ስሙኅ ፡ ጽድቁ ፡ ውስተ ፡ ሁሉ ፡ አጽናፈ ፡ ዓለም ። ወእምድኅረ ፡ ጎዳጥ ፡ መዋዕል ፡ ተወንሰ ፡ ዝንቱ ፡ ቅዱስ ፡ ወተወልደ ፡ አመ ፡ ፳ወ፪ለታ ፡ ጎሣሥ ፡ ወኮነ ፡ ዐቢየ ፡ ትፍሥሕት ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ አቡሁ ፡ ወእሙ ፡ ወጎበ ፡ ሁሎሙ ፡ አዝማዲሁ ። ወበዕለተ ፡ አብአዎ ፡ ክርስትና ፡ ሰመይዎ ፡ ስሞ ፡ ፍሥሓ ፡ ጽዮን ። ወልህቀ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወበጎይለ ፡ ጥበብ ፡ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይገብር ፡ ተአምረ ፡ ወመንክረ ፡ ዘአልቦ ፡ ጉልቈ ፡ እስከ ፡ ያነክሩ ፡ እምኔሁ ፡ ሁሎሙ ፡ እለ ፡ ር እዩ ፡ ወሰምዑ ። ወእምዝ ፡ ወሰድዎ ፡ ጎበ ፡ ጳጳስ ፡ አባ ፡ ጌርሎስ ፡ ከመ ፡ ይ ሚሞ ፡ ሚመተ ፡ ዲቁና ፡ እንዘ ፡ በውእቱ ፡ መዋዕል ፡ አባ ፡ ብንያሚ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘለእስክንድርያ ፡ አመ ፡ መንግሥተ ፡ ዘጌ ፡ በእምነት ። ወሶበ ፡ አ ብጽሕዎ ፡ ጎበ ፡ ጳጳስ ፡ ተነበየ ፡ ሎቱ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ወልድ ፡ ይከውን ፡ ንዋየ ፡ ጎራዩ ። ወነሢአ ፡ ሚመተ ፡ ዲቁና ፡ ተመይጠ ፡ ውስተ ፡ ብሔሩ ። ወሶበ ፡ ልህቀ ፡ ወኮነ ፡ ወሬዛ ፡ ወፈረ ፡ ገጸመ ፡ ከመ ፡ ይንዐው ፡ አራ

ዊተ፡ ወጊዜ፡ ቀትር፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ነቢሮ፡ በክንፈ፡ ሚካኤል፡
በአምሳለ፡ ወሬዛ፡ ሠናይ፡ ላሕየ፡ ገጹ። ወይቤሎ፡ ኢትፍራህ፡ አፍቁርየ፡
እምይእዜሰ፡ ኢትከውን፡ ነዳዌ፡ አራዊት፡ አላ፡ ታሠግር፡ ነፍሳተ፡ ኃጥ
ኣን፡ ብዙኃተ፡ ወይኩን፡ ስምከ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት፤ እስመ፡ አነ፡ ኀረይ
ኩከ፡ እምከርሠ፡ እምከ፡ ወቀደስኩከ፡ ከመ፡ ኤርምያስ፡ ነቢይ፡ ወከመ፡
ዮሐንስ፡ መጥምቅ፤ ወናሁ፡ ጸጎኩከ፡ ሥልጣነ፡ ከመ፡ ትፈውስ፡ ድውያነ፡
ወትስድድ፡ መናፍስተ፡ ርኩሳነ፡ እምውስተ፡ ኵሉ፡ መካን፤ ወዘንተ፡ ብ
ሂሎ፡ ተሰወረ፡ እምኔሁ። ወእምዝ፡ አተወ፡ ውስተ፡ ማኅደሩ፡ ወዘረወ፡
ኵሎ፡ ንዋዮ፡ ለነዳያን፡ ወለምስኪናን፡ ወነሥአ፡ ምርጕዘ፡ ወኀደገ፡ ቤቶ፡
ርኅወ፡ ወወፅአ፡ በሌሊት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ምንተ፡ ይበቍዖ፡ ለሰብእ፡ ለ
እመ፡ ኵሎ፡ ዓለመ፡ ረብሐ፡ ወነፍሶ፡ ህጕለ። ወእምዝ፡ ነሥአ፡ ሢመተ፡
ክህነት፡ ወወጠነ፡ ይስብክ፡ ሃይማኖተ፡ ወንጌል፡ በኵሉ፡ ምድረ፡ ሼዋ፡ ወ
አጥመቀ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጠነ፡ ፻[1] ነፍስ፡ ወሰዐረ፡ ኵሎ፡ ምሕራማተ፡[2]
ጣዖት፡ ወገዘመ፡ አዕዋማቲሆሙ፡ እስከ፡ ጕዩ፡ ሰይጣናት፡ እለ፡ የኀድሩ፡
ቦሙ። ወበምድረ፡ ዳሞትኒ፡ አእመነ፡ ብዙኃነ፡ ማርያነ፡ ወመሰግላነ፤ ወ
ብዙኃ፡ ዕለተ፡ ተቃወሞ፡ ለሞተላሜ፡ ዕልው፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርት
ዕት፡ እስከ፡ አእመኖ፡ በክርስቶስ፤ ወአእመኖሙ፡ ለብዙኃን፡ እለ፡ ምስ
ሌሁ። ወአስተርአየ፡ አሜሃ፡ ልብሰ፡ ምንኵስና፡ በምድረ፡ ሼዋ፡ ወነበረ፡
እንዘ፡ ይፀመድ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ዘእልቦ፡ ኍልቌ፡ እስከ፡ አቅንአሙ፡
ለመነኮሳት፡ በዕዳን። ወእምዝ፡ ሖረ፡ ምድረ፡ አምሐራ፡ ተጸዊዖ፡ በሰረ
ገላ፡ ኤልያስ፡ ወበጽሐ፡ ኀበ፡ አባ፡ በጸሎት፡ ሚካኤል፡ መስተጋድል፡ መ
ነኮስ፡ ወነበረ፡ ኀቤሁ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትቀነይ፡ ሎቱ፡ ከመ፡
ገብር፡ ወይፀመድ፡ ለጸሎቱ።[3] ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ምድረ፡ ሼዋ፡ ወተራ
ከበ፡ ለማርቆስ፡ ወልደ፡ እኅወ፡ አቡሁ፡ ወነበሩ፡ ኅቡረ፡ በገዳመ፡ ወገዳ፡[4]
ወተጋብኡ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ መጠነ፡ ፲ወ፯[5] አርድእት፡ ወአልበሶሙ፡ አል

---

[1] መጠነ፡ ፲፻ወ፳፻ወ፫፻ Tub. [2] መርገማተ፡ Tub. [3] ለጾም፡ ወለጸሎት፡ Sap. [4] ወግዳ፡ Sap. [5] መጠነ፡ ፯ Sap.

ባሰ ፡ ምንኵስና ። ወእምሀየ ፡ ሐረ ፡ ምድረ ፡ ግራርያ ፡ ወገብረ ፡ ጸማዕት ፡ ማ
እከለ ፡ ጸላዕት ፡ ወኢይወዕእ ፡ እምሀየ ፡ ሌሊት ፡ ወመዓልት ፡ ወኢይጥዕም ፡
ምንተኒ ፡ ዘእንበለ ፡ ቈጽል ፡ በሐጢኣ ፡ ወስቴሁኒ ፡ ማይ ። ወመጽኡ ፡ ኀ
ቤሁ ፡ ብዙኃን ፡ ዕድ ፡ ወእንስት ፡ ወከኑ ፡ መነኮሳተ ፡ ወመበለታት ፤ ወየ
ድሩ ፡ ውስተ ፡ አሐቲ ፡ ቤት ፡ ወኢይትአመሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ብእሲ ፡ ም
ስለ ፡ ብእሲት ፡ ወበጊዜ ፡ ጸሎት ፡ ወቍርባን ፡ ይቀውሙ ፡ ኀቡረ ፡ እስመ ፡
ሰይጣን ፡ ተአስረ ፡ በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ ፡ ነደቀ ፡ ውስተ ፡ ጸላዕቱ ፡ በአ
ምሳለ ፡ ምዕንጋዕ ፡ ወተከለ ፡ ውስቴቱ ፡ ኀጢአትን ፡ በለኃት ፡ እንተ ፡ ድኅ
ሬሁ ፡ በየማኑ ፡ ወበፀጋሙ ፡ ከመ ፡ ኢያስምክ ፡ ቦቱ ፡ ወቆመ ፡ ውስቴቱ ፡
፸ ዓመት ፡ እስከ ፡ ተሰብረ ፡ አገዳ ፡ እግሩ ። ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ኢይጥዕም ፡ ም
ንተኒ ፡ እምፍሬያት ፡ ወኢቈጽለ ፡ ወኢማየ ፡ መጠነ ፡ ፬ ዓመት ። ወእምዝ ፡
መጽአ ፡ ኀቤሁ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወምስ
ሌሁ ፡ እግዝእትነ ፡ ማርያም ፡ ወ፲ወ፪ ሐዋርያት ፡ ወጸድቃን ፡ ወሰማዕታት ፡
ወሚካኤል ፡ ወገብርኤል ፡ ወይቤሎ ፡ አፍቅርየ ፡ አንተሂ ፡ ተመሰልከኒ ፡ በ
ሕማምየ ፡ ወአነሂ ፡ አሜርየከ ፡ በመንግሥትየ ፤ ናሁ ፡ ተፈጸመ ፡ ኵሉ ፡ ድካ
ምከ ፡ በዝ ፡ ዓለም ፡ ወከነ ፡ ውኩፈ ፡ በኀቤየ ፤ እምይእዜሰ ፡ ነዓ ፡ ከመ ፡ ትረስ ፡
ሕይወተ ፡ ዘለዓለም ። ወእምዝ ፡ ወሀበ ፡ ኪዳነ ፡ ለዘ ፡ ይጼውዕ ፡ ስሞ ፡ ወለዘ ፡
ይገብር ፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ ፡ ሐመ ፡ ንስቲተ ፡ በሕማመ ፡ ብድብድ ፡ ወአዕ
ረፈ ፡ በርሥአን ፡ ጥሉል ፡ እንዘ ፡ መዋዕሊሁ ፡ ፯ወ፱ ዓመተ ፡ ወ፲አውራኁ ፡ ወ
፲ዕለተ ፡ ወነገዝዎ ፡ በክብር ፡ ወበስብሐት ፡ ወቀበርዎ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ።[1]

ሰላም ፡ እብል ፡ እንበለ ፡ አርምሞ ፡ በጽዋዔ ፡
ኪያከ ፡ አበ ፡ ኪያከ ፡ ረዳኤ ፤ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ መዋኤ ፤
እንዘ ፡ ትኤሊ ፡ ተስፋ ፡ ትንሣኤ ፡
አጽናዕከ ፡ በቀዊም ፡ አእጋረ ፡ ክልኤ ፡
ወእምስቱ ፡ ማይ ፡ አሐረምከ ፡ ጕርዔ ።

[1] ጸላዕቱ ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ ፡ ጠቢብ ፡ ይኄይስ ፡ እምነ ፡ አረጋዊ ፡ አብድ ። ተግሣጽ ፡ ይክብር ፡ እምነ ፡ አዕናቍ ፡ ክቡራት ፡ ወያከብር ፡ ዘመደ ፡ ጎሱራነ ፡ ወያቀውሞሙ ፡ ውስተ ፡ ምቅዋመ ፡ ክቡራን ፡ ወያከብር ፡ እንበለ ፡ ተባይጸ ፡ ወያበዝኅ ፡ ረድኤተ ፡ እንዘ ፡ አልቦቱ ፡ ዘርአ ። ጥበብሰ ፡ ይጸንዕ ፡ እምነ ፡ ዘመድ ፡ ብዙኃን ፡ ወአእምሮሂ ፡ ይክብር ፡ እምነ ፡ ዘመድ ፡ ክቡራን ። ግዕዝ ፡ ሠናይ ፡ ይኄይስ ፡ እምነ ፡ ቢጽ ፡ ሠናይ ፡ ወመጽሐፍሂ ፡ ናዛዚሁ ፡ ለትኩዝ ፡ ውእቱ ።

4. ተስእለ ፡ ፩ እምነገሥት ፡ ወይቤ ፡ እፎ ፡ ሀለወት ፡ ዘመን ። ወይቤ ልዎ ፡ እስመ ፡ ዘመንሰ ፡ ለሊከ ፡ ውእቱ ፤ እመ ፡ አሠነይካ ፡ አንተ ፡ ትሜኒ ፡ ወለእመ ፡ አሕሠምካ ፡ አንተ ፡ ተሐሥም ፡ ዘመን ። 6. ይቤልዎ ፡ ለብእሲ ፡ መኑ ፡ ገሠጸከ ፤ ይቤ ፡ ርኢኩ ፡ እበደሙ ፡ ለአብዳን ፡ ሰሰልኩ ፡ ወተግሠጽኩ ። 8. ነጸረ ፡ ዲዮጋንስ ፡ ጠቢብ ፡ ብእሴ ፡ አብደ ፡ ነቢሮ ፡ ላዕለ ፡ እብን ፤ ወይቤ ፡ ናሁ ፡ እብን ፡ ነቢሮ ፡ ላዕለ ፡ እብን ። 10. ይቤልዎ ፡ ለአፍላጦን ፡ በምንትኑ ፡ ይትቤቀል ፡ ብእሲ ፡ እምነ ፡ ፀሩ ፤ ወይቤሎሙ ፡ ለእመ ፡ አፈድፈደ ፡ አሠንዮ ፡ ላዕሌሁ ። ይቤልዎ ፡ ለ፩ እምጠቢባን ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ግብር ፡ ዘይበቍዕ ፡ ወኢያቴክዝ ፤ ይቤ ፡ ሞተ ፡ ሰብእ ፡ እኩያን ።

14. ነጸሮ ፡ ዲዮጋንስ ፡ ለብእሲ ፡ ሠናየ ፡ ገጽ ፡ እንዘ ፡ ይሔሱ ፤ ይቤ ፡ እስመ ፡ ቤትሰ ፡ ሠናይ ፡ ወባሕቱ ፡ ዘየኀድር ፡ ዲቤሁ ፡ እኩይ ፡ ውእቱ ። 18. ይቤልዎ ፡ ለመነክስ ፡ በእንተ ፡ ምንትኑ ፡ ኀደገ ፡ ዓለመ ፤ ይቤ ፡ ጠየቁ ፡ ከመ ፡ አነ ፡ እመዕእ ፡ እምኔሃ ፡ በግብር ፡ ወፈቀድኩ ፡ እዛእ ፡ እምኔሃ ፡ በፈቃድየ ። ይቤልዎ ፡ እፎኑ ፡ ትሬእያ ፡ ለዓለም ፤ ይቤ ፡ እንዘ ፡ ትፈጥር ፡ ሥጋተ ፡ ወትሔድስ ፡ ነፍሳተ ፡ ወታቀርብ ፡ ሞተ ። 25. ተቃራኒ ፡ ማእምር ፡ ይኄይስ ፡

እምነ ፡ አብድ ፡ ረዳኢ ። 27. ዝሙትሰ ፡ ያመጽእ ፡ ንዴተ ፡ ወንጽሕሂ ፡ በረከተ ፡ ወልዕልና ። 34. ይቤ ፡ ጠቢብ ፡ ዕደውሰ ፡ ፬ እሙንቱ ፤ ብእሲ ፡ ዘያእምር ፡ ወያኤምር ፡ እንዘ ፡ ውእቱ ፡ ማእምር ፤ ወዝንቱሰ ፡ ማእምር ፡ ውእቱ ፤ ኪያሁ ፡ ተሰአሉ ፡ ወእምኔሁ ፡ ተመሀሩ ። ወብእሲኒ ፡ ዘያእምር ፡ ወኢይሜህር ፡ እንዘ ፡ ውእቱ ፡ ማእምር ፤ ወዝኩሰ ፡ ለባዊ ፡ ውእቱ ፤ ዝክርዎ ። ወብእሲኒ ፡ ዘኢያእምር ፡ ወኢይሜህር ፤[1] ወዝኩሰ ፡ ተመራሒ ፡ ውእቱ ፤ መህርዎ ፡ ወምርሐዎ ። ወብእሲኒ ፡ ዘኢያእምር ፡ ወኢይትመህር ፤ ወዝኩሰ ፡ አብድ ፡ ውእቱ ፤ ረሐቁ ፡ እምኔሁ ። 42. ይቤ ፡ ፊታጎርስ ፡ እስመ ፡ ተአኅዎሰ ፡ አሐዱ ፡ ነፍስ ፡ ውእቱ ፡ በሥጋ ፡ ፍሉጥ ፡ ወሊሉይ ።

44. ይቤ ፡ ጠቢብ ፡ ወይን ፡ ዘኢተቀስሐ ፡ ከመ ፡ ንጉሥ ፡ ዐማፂ ፡ ውእቱ ፡ ወ ዘተቀስሐሰ ፡ ከመ ፡ ንጉሥ ፡ ራትዕ ፡ ውእቱ ፤ ወስቴሰ ፡ ጽሩይ ፡ በአምሳለ ፡ ዘይት ፡ ጽሩይ ፡ ውእቱ ፡ በውስተ ፡ ማኅቶት ፡ ወሕመግሰ ፡ የሐምግ ፡ ልበ ፡ ወያሐምም ፡ ወያርዕድ ፡ ሥጋ ፡ ወይሬስዮ ፡ ይትነፋኅ ። ይቤሎ ፡ ንግረኒ ፡ በእንተ ፡ መባልዕት ፤ ይቤ ፡ እስመ ፡ መባልዕትሰ ፡ ብዙኃት ፡ እማንቱ ፡ ወሊ ሉያት ፤ እብል ፡ እንከ ፡ ኢያብዝኅ ፡ ብእሲ ፡ በሊዐ ፡ እምኔሆን ፡ ከመ ፡ ኢት ሠለጥ ፡ ፍትወት ፡ እንስሳዊት ፡ ላዕሌሁ ። ይቤ ፡ በምንትኑ ፡ ይትፈጸም ፡ ልቡናሁ ፡ ለብእሲ ፤ ይቤ ፡ ሶበ ፡ ኢተዐደወ ፡ እምዐቅሙ ። በምንትኑ ፡ ይ ትዌደስ ፡ አእምሮ ፤ ይቤ ፡ ሶበ ፡ ይትዔገሥ ፡ ብእሲ ፡ አመ ፡ ይሰምዕ ፡ ዕር ፈተ ። ይቤልዎ ፡ ለጠቢብ ፡ ወምንትኑ ፡ ረባሒ ፡ ለንዋይ ፤ ይቤ ፡ ሶበ ፡ ይ ህቡ ፡ ለዘ ፡ ይበቍዕ ። 49. ይኄይስ ፡ ብሂም ፡ እምንቢብ ፡ በሐሰት ።

50. ይቤ ፡ ጠቢብ ፡ እስመ ፡ ሰብእሰ ፡ ፍሡሐን ፡ ይትዐወቁ ፡ ሶበ ፡ ይት ራከብዎሙ ፤ ወሰብእሂ ፡ ምእመናን ፡ አመ ፡ ይነሥኡ ፡ ወይመይጡ ፤ ወወ ልድሂ ፡ ወዘመድ ፡ ይትዐወቁ ፡ አመ ፡ ጊዜ ፡ ንዴት ፡ ወመፍቅድ ፤ ወተአኅ ዎሂ ፡ አመ ፡ ምንዳቤ ፡ ወሐዘን ። 53. ይቤ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እስመ ፡ ነይልሰ ፡ ዘወንበሳ ፡ ውእቱ ፡ ወሀድእትሂ ፡ ዘሶር ፡ ወጥበብሂ ፡ ዘያፈ ፡ ጕንባሕ ፡ ወተመ ይኖ ፡ ግብርሂ ፡ ዘጣሬት ፡ ወተግባርሂ ፡ ሠናይ ፡ ዘንህብ ፡ ወዘጊበ ፡ መዛግብ

[1] scriptum ወይሜህር ፡ ; legendum aut ወኢይሜህር ፡ aut ወይትመህር ፡

ትሂ፡ዘቃህም፡ውእቱ፡ 56. ይቤ፡ፊታጎሮስ፡ጠቢብ፡እመሰ፡ኢትመ
ውኢ፡ነፍስ፡ለሥጋ፡እንከሰ፡ትከውን፡ሥጋ፡መቃብረ፡ለነፍስ።
57. ሶበ፡ትጌሥጸ፡ለእቡስ፡አንዘ፡በተጥባበ፡ነገር፡ወበርነራጌ፡ቃል፡
ከመ፡ኢይርሐቅ፡እምኔከ፡ወኢይኅበእከ፡ኀጣውኢሁ፡ወኢይረሲ፡ግ
ዕዘ፡ኀጢአት፡ለዮቱ፡ልማደ፡ከመ፡በሊዕ፡ወሰቲይ። 58. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡እመ፡ፈቀድከ፡ይዕበይ፡አሠንዮትከ፡በኀበ፡ሰብእ፡ኢይዕበይ፡በ
ኀቤከ፡ወኩን፡ትሑተ፡ወኢትትመከሕ፤ እስመ፡አዘክሮ፡ሠናይትከሰ፡
ይኄይስ፡በእፈ፡ካልአኒከ፡እምአዘክሮትከ፡አንተ፡በአፉከ፡እስመ፡ዝን
ቱሰ፡ግብር፡ዘአብዳን፡ውእቱ። ወከዕበ፡ይቤ፡ለእመ፡ርኢከ፡ከልበ፡ኀ
ዲጎ፡እግዚአ፡ወተለወከ፡ገሮ፡በእብን፡እስመ፡ለከሂ፡የኀድገከ፡በከመ፡
ኀደጎ፡ለእግዚኡ። 63. ነጸረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡አረጊተ፡ዘደክመት፡
ፈድፋደ፡ወይቤላ፡እመሰ፡ከንኪ፡ድሉተ፡መንገለ፡ሕያዋን፡ጕሕላዊት፡
እንቲ፡ወእመሰ፡ተደለውኪ፡መንገለ፡ምዉታን፡አፍጥኒኬ፡ገቢረ፡ሠ
ናይ። ተበህለ፡ዓዲ፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእያ፡ለአሐቲ፡አመት፡
እንዘ፡ትትሜሀር፡መጽሐፈ፤ ይቤ፡ያሰትዩ፡ለአሐጻሃ፡ሕምዘ።
71. ማእምራንሰ፡ከዋክብተኪሆሙ፡እሙንቱ፡ለሰብኡ፡ምድር። 74. ዘ
ይስሕል፡ሰይፈ፡ጕሕሉት፡ለቢጹ፡ይትቀተል፡ቦቱ፡ለሊሁ፤ ወዘከረየ፡
ግበ፡ለእጉሁ፡ይወድቅ፡ውስቴቱ፤ ወዘአሐሠመ፡ግዕዘ፡አብዝኀ፡አፅ
ራረ፡ወዘአሠነየ፡ግዕዘ፡አሠነየ፡ሕይወቶ፤ ወዘበዝኀ፡ጥትወታኒሁ፡ይነ
ብር፡ትኩዙ፡እስከ፡ለዓለም፡እመ፡ኢኀደገ፡ጥትወታኒሁ፡እስመ፡ጥት
ወትሰ፡እማ፡ለትክዝ፡ይእኒ፡ትወልዳ፡ዘልፈ፤ ወዘበዝኀ፡ሣሕቁ፡የሐ
ጽጽ፡ግርማሁ፤ ወዘበዝኀ፡ተማሕዞቱ፡ያኅስርዎ፤ ወዘሂ፡አጥረየ፡ልማደ፡
ትዕግሥት፡ይድኅን፡እምኀ፡ተጸልአ፤ ወዘሂ፡የኀበእ፡ምስጢሮ፡ይድ
ኅን፡እምነገር፡እኩያት። 81. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ግዕዝሰ፡ሠናይ፡
ይትሜሰል፡ከመ፡ሐብል፡ጽኑዕ፡ዘይስሕብ፡ቦቱ፡ዘይበቍዖ፡ወያቀርብ፡
ኀቤሁ፡ወከመ፡ሞፀፍ፡ዘያርሕቅ፡ቦቲ፡በወኂፍ፡ለዘ፡ያሐምም።
88. ተበህለ፡ጽናዕ፡ላዕለ፡መዐት፡ከመ፡ኢትኩን፡ዕፀ፡ለገሃነም፤ ወል
ጕም፡ልሳነከ፡ከመ፡ኢትተክዝ፡ድኅረ። 90. ተበህለ፡እመሰ፡ተመ

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ ፤ እመሰ፡ከነ ፡ተናግሮ ፡ብሩረ፡ ወአርምሞሂ ፡ወርቅ፡ውእቱ ። 91. ዘሰ ፡በዝኀ ፡ንባቡ ፡ይበዝኅ ፡ሐ ሰቱ ፤ ወዘኒ ፡በዝኀ ፡ንዋዩ ፡ይበዝኅ ፡ኀጣው፡ኢሁ ። 96. ሥመር ፡በዘ ከፈለከ ፡እግዚአብሔር ፡ወትከውን ፡ባዕለ ፤ ወተወከል ፡በእግዚአብሔር ፡ ወይበቍዐከ ፡ባሕቲቱ ፤ ወአሠኒ ፡ተጋውሮተ ፡ኀርከ ፡ወትከውን ፡ፍቁረ ፡ በነበ ፡ዅሉ ፤ ወተማከር ፡በዅሉ ፡መፍቅድከ ፡ምስለ ፡ፈራህያነ ፡እግዚአ ብሔር ፡ከመ ፡ትኩን ፡ሥሩሐ ። 99. ይቤ ፡ፌ እምጠቢባን ፡ዘትጸልእ ፡ ለርእስከ ፡ጽላእ ፡ለከልእከ ፡ወሥመር ፡ለከልእከ ፡ዘትሠምሮ ፡ለርእስከ ። ተበህለ ፡አጥሪ ፡አግዋረ ፡እምቅድመ ፡ትሕንጽ ፡አብያተ ፤ ወአብያጸ ፡እም ቅድመ ፡ትሐር ፡ፍኖተ ። 108. ይቤ ፡ጠቢብ ፡ኢታዕውቅ ፡ለሰብእከ ፡ ወለወልድከ ፡ኈልቈ ፡ንዋይከ ፤ እስመ ፡እሙንቱ ፡ሰበ ፡ይሬእዩ ፡በዝኀ ፡ ንዋይከ ፡ይትሜነዩ ፡ሞተከ ፡ወሶበሂ ፡ይሬእዩ ፡ንስቲተ ፡ያነስሩከ ። ወ ዓዲ ፡ይቤ ፡ኢታዕውቃ ፡ለፍቅርትከ ፡አፍቅሮተከ ፡ላቲ ፡ከመ ፡ኢትሠለጥ ፡ ላዕሌከ ። 131. በእሲት ፡ወውሉድ ፡ነቀዙ ፡ለንዋይ ፡እሙንቱ ። 133. ተበህለ ፡እስመ ፡አግዓዚሰ ፡አግዓዚ ፡ውእቱ ፡ወእመኒ ፡ገሰሰቶ ፡ን ዴት ፡ወመነነቶ ፡ዘመን ፤ ወገብርሂ ፡ገብር ፡ውእቱ ፡በዅሉ ፡ጊዜ ፡ወለእ መሂ ፡ተወክፈቶ ፡ዘመን ፡ወተራድኦቶ ፡ዓለም ። 155. ለእመ ፡ትዛ ውዐ ፡በእሲ ፡በነገር ፡ኢትትሀየዮ ፡ወኢትበል ፡ለዝንቱሰ ፡ሰማዕናሁ ፡ እ ምቅድመ ፡የም ፡ከመ ፡ኢይተክዝ ፡በነፍሱ ፡ወበሕቱ ፡ተወከፍ ፡ንበቦ ፡ በአስተጥዕሞ ፡ወለእመሂ ፡ከንከ ፡ታእምሮ ፡እስመ ፡መንበርሰ ፡ሠናይ ፡ ብእሲ ፡ለእመ ፡አርሐበ ፡ልቦ ፡ለሰሚዐ ፡ነገር ፡ዘይዜንውዎ ። 156. ተ በህለ ፡ኢታስተታልሎ ፡ለጸላእትከ ፡ወበዝንቱ ፡ትከውን ፡ምዉአ ፡ለሙ ። 159. ወልድየ ፡አመዝግን ፡በዘ ፡ከፈለከ ፡እግዚአብሔር ፤ ትከውን ፡ በዐለ ፡እምነ ፡ዅሉ ፡ሰብእ ። 160. ክልኤ ፡ግብር ፡ኢያመሥጡ ፡እም ሐሰት ፤ አብዝኖ ፡ምክንያት ፡ወአብዝኖ ፡ተስፋ ። ይቤ ፡ጠቢብ ፡አንሰ ፡ ርኢኩ ፡ጣዕማት ፡ብዙኀ ፡ወኢረክብኩ ፡ዘይጥዕም ፡እምሠለስቱ ፡ግብር ፡ ዘውእቶሙ ፡አመዝግኖ ፡ወአእምሮ ፡ወብዕል ፡ዘኢኮነት ፡እምዐመግ ።

162. ወልድየ ፡ኢትትመዓዕ ፡ሰበ ፡ትትራዳሕ ፡እስመ ፡መወትሰ ፡ያ

ጠፍእ ፡ ነገረከ ፡ ወያመውኦከ ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ ፡ ዘይቄቂ ፡ እምንዋዩ ፡ ለርእሱ ፡ ያስተጋብእ ፡ ንዋየ ፡ ለካልኡ ። ብእሲ ፡ ዘቦቱ ፡ ንዋይ ፡ ወኢይደሉወ ፡ ባቲ ፡ ለሊሁ ፡ ነዳይ ፡ ወጎጡእ ፡ ዘበአማን ። 174. አብ ድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሰምዕ ፡ ነገረ ፡ ይእኅዘ ፡ ሕማም ፡ በእንተ ፡ አውዕኦቱ ፡ ወጠቢ ብሰ ፡ ያረምም ፡ ወይከብት ፡ ዘሰምዐ ፡ ወየወቅብ ፡ ዘይበቍዖ ። ወልድየ ፡ ስ ፋሕ ፡ እደከ ፡ ለነዳያን ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ በረከት ፡ ፍጽምተ ። ወኢታስተቃ ልል ፡ ውሂበ ፡ ምጽዋት ፡ እስመ ፡ ክብርት ፡ ይእቲ ፡ በጎበ ፡ እግዚአብሔር ። 177. ሀብ ፡ ለነዳያን ፡ በሠናይ ፡ ቃል ፡ ወበፍሥሓ ፡ ገጽ ፡ ወበርኅሩኅ ፡ ልብ ፡ ወበእድ ፡ ርሕብት ፡ ከመ ፡ ትትፈደይ ፡ ሀየንቴሃ ። 178. ወልድየ ፡ ኢትመጡ ፡ ንዋየ ፡ ሐቅልከ ፡ ለጕሕላዊ ፡ ከመ ፡ ኢይቅትልከ ፡ ባቲ ። ወኢታ ግዝፎ ፡ ለከልብከ ፡ ከመ ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሥሕቅ ፡ ያሌዕል ፡ ቃሎ ፡ ወጠቢብሰ ፡ ያክሞስስ ፡ በሀድአት ። 181. ተብህለ ፡ መስተዋ ድይ ፡ ወሐማዪ ፡ ወጕሕላዊ ፡ ወተቃጻቢ ፡ የኅልፉ ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ ልሰ ፡ ባዕለ ፡ ቤት ፡ ውእቱ ፡ በውስተ ፡ ተአንግዶ ፡ ወነዳይኒ ፡ እንግዳ ፡ ውእቱ ፡ በቤቱ ። 202. ተብህለ ፡ ወከነ ፡ አርስጣጣሊስ ፡ ይነብር ፡ ወደቂቀ ፡ ነገ ሥትኒ ፡ ይቀውሙ ፡ ኀቤሁ ፡ ቅድሜሁ ። ወአሐተ ፡ ዕለተ ፡ ይቤ ፡ ለአሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ እመሰ ፡ ተውህበከ ፡ መንግሥት ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ። ይ ቤለ ፡ እሬስየከ ፡ መማክርትየ ። ወለካልኡኒ ፡ ይቤሎ ፡ ወአንተኒ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ። ይቤሎ ፡ አስተሳትፈከ ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሎ ፡ ለእስ ክንድር ፡ አሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወአንተኒ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፡ እመ ፡ ተ ውህበ ፡ ለከ ፡ መንግሥት ። ወይቤሎ ፡ አመምህር ፡ ኢትሰአል ፡ ዘእገብር ፡ ለከ ። ተወገሠኒ ፡ እስከ ፡ ጌሰም ። አንሰ ፡ እገብር ፡ ምስሌከ ፡ ዘይደሉ ፡ ለዘ ፡ ከ ማየ ፡ ከመ ፡ ይግበሮ ፡ ለዘ ፡ ከማከ ። 207. ኅድግ ፡ ቅንአተ ፡ እስመ ፡ ይ እቲ ፡ አንቀጸ ፡ ተፈልጦ ፡ ወአንቀጸ ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ ፡ እስመ ፡ ተ ስፋሰ ፡ ደመና ፡ ውእቱ ፡ ወውሂብሂ ፡ ዝናም ፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ ፡ ለአረጋዊ ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ልቡና ። ይቤ ፡ ኀዲገ ፡ ኀልዮ ፡ ወተመርሐሂ ፡ በዘ ፡ ከነ ፡ ወበዘ ፡ ይከውን ። 211. ተብህለ ፡ አሠንዮትከሰ ፡ ለአግዓዚ ፡ ያንሰሐስሐ ፡ ለጥዳ ፡ ወአሠንዮትከሰ ፡ ለቂቁይ ፡ ያንሰሐስሕ ፡ ተመይጦ ፡ ኀ

ቤከ፡ለስኢል። 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይተልዎ፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡ዘእንበለ፡ምግባሩ ። ዘኢያመዘግን፡ለእኁሁ፡በጥንተ፡ገቢረ፡ሠናይት፡ሎቱ፡ኢያመዘግኖ፡በፈጽሞ፡ሎቱ ። 234. ይቤልዎ፡ብዙኃን፡ለስቅራጥ፡ለምንትኑ፡አውሰብከ፡ብእሲተ፡ንእስተ፡ወአንተ፡ብእሲ፡ገዚፍ፡ወዐቢይ ፤ ይቤ፡እስመ፡እነ፡ጎረይኩ፡ንስቲተ፡እምነ፡እኪት ። 237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሜህሮ፡ይቤሎ፡ለበውስኑ ፤ ይቤ፡እወ ፤ ይቤሎ፡ሐሰውከ ፤ ይቤ፡እፎኑ ፤ ይቤሎ፡እስመ፡ትእምርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐሜት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብራቀ፡ሐሜት፡ውስተ፡ገጽከ ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶስዉ፡በፍኖት፡ወተግሕሠ፡ወቦኡ፡ኀበ፡መነኮስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸማዕቱ ፤ ይቤልዎ፡እፎኑ፡ፍኖት፡አመነኮስ ፤ ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍኖት ፤ ወአመረ፡በእዴሁ፡መንገለ፡ሰማይ፡ወአርአዮሙ ። ወካዕበ፡ይቤልዎ፡በእንተ፡ምንትኑ፡ታንሶሱ፡እኂዘከ፡በትረ፡ዘልፈ፡እንዘ፡ኢኮንከ፡አረጋዌ፡ወኢድዉየ ፤ ይቤ፡አእሚርየ፡ከመ፡እነ፡አሐውር፡እስመ፡ዛቲሰ፡ወጸደ፡ፈለስ፡ይእቲ፡ወእኂዘ፡በትርሰ፡ትእምርተ፡ሐዊር፡ውእቱ ። 246. ይቤ፡ጠቢብ፡ምረራ፡ለትዕግሥት፡ታፈሪ፡ጣዕመ፡ወጣዕማ፡ለሀኬት፡ታፈሪ፡ምረተ ፤ ወፍሬሁኒ፡ለጻማ፡ዕረፍት፡ውእቱ ። 247. ይቤሉ፡ቆቆሮስ፡ወአርስጣጣሊስ፡እስመ፡ነፍስሰ፡ሀላዊት፡ይእቲ፡ወኢትትቄለጥ ። 249. ይቤሉ፡አብቅራጥ፡ወጋሊኖስ፡ነፍስ፡ኢትሄሉ፡ዘእንበለ፡ዳእሙ፡በሀልዎት፡ሥጋ፡ወተጎልፍ፡በጎልፈታ፡ወተሐምም፡በሕማማ ። 262. ይቤሎ፡ብእሲ፡ለመነኮስ፡በእንተ፡ምንትኑ፡ጎደገ፡ዓለመ፡ወመነንከ ፤ ይቤ፡ፈሪሀየ፡ከመ፡ይእቲ፡ተጎድገኒ ። 289. ጸምሰ፡ልጓማ፡ለነፍስ፡ፍትወታዊት፡ወጸሎትሂ፡ልጓማ፡ለነፍስ፡መዐትማዊት ። ሠናይ፡ንባብ፡ሰበ፡ይከውን፡ርቱዐ፡ወይትሌበው፡ለሰማዕያን፡ከመ፡ልብስ፡ዘይቀርዕዎ፡ለብእሲ፡ወኢየጎጽሮ ። 291. ተብህለ፡እስመ፡አእምሮሰ፡መዝገብ፡ውእቱ፡ዘኢይፈቅድ፡ባዕሉ፡ወታቤ፡ሎቱ ። 292. ተዛውዖ፡ሙ፡ለአብዕልት፡ይዌስክ፡ለብእሲ፡ነዳይ፡ንዴተ፡በንዴቱ፡ወተዛውዖት፡ጠቢባንሰ፡ያረብሕ፡ንዋየ፡ውበዕለ ።

4. Preces officii matutini.

ኪዳን ፡ ዘነግሀ ፡

ቅዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ኀያል ፡ ቅዱስ ፡ ሕያው ፡ ዘኢይመ
ውት ፡ ዘተወልደ ፡ እማርያም ፡ እምቅድስት ፡ ድንግል ፤ ተሣሀለነ ፡ እግዚኦ ።
ቅዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ኀያል ፡ ቅዱስ ፡ ሕያው ፡ ዘኢይመውት ፡ ዘ
ተጠምቀ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ወተሰቅለ ፡ ዲበ ፡ ዕፀ ፡ መስቀል ፤ ተሣሀለነ ፡ እግ
ዚኦ ። ቅዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ኀያል ፡ ቅዱስ ፡ ሕያው ፡ ዘኢይመ
ውት ፡ ዘተንሥአ ፡ እሙታን ፡ አመ ፡ ሣልስት ፡ ዕለት ፤ ዐርገ ፡ በስብሐት ፡ ው
ስተ ፡ ሰማያት ፡ ወነበረ ፡ በየማነ ፡ አቡሁ ፤ ዳግመ ፡ ይመጽእ ፡ በስብሐት ፡ ይ
ኰንን ፡ ሕያዋነ ፡ ወሙታን ፤ ተሣሀለነ ፡ እግዚኦ ። ስብሐት ፡ ለአብ ፡ ስ
ብሐት ፡ ለወልድ ፡ ስብሐት ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይእዜኒ ፡ ወዘልፈኒ ፡ ወለዓ
ለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ፡ ወአሜን ፡ ለይኩን ፡ ለይኩን ። ቅዱስ ፡ ሥሉስ ፡
እግዚአብሔር ፡ ሕያው ፡ ተሣሀለነ ። ካ'' ፡[1] ስብሐት ፡ ለእግዚአብሔር ።
ሐ'' ፡[2] ርቱዕ ፡ ይደሉ ። ካ'' ፡ ለከ ፡ እግዚኦ ፡ ለገባሬ ፡ ኵሉ ፡ ለዘኢ
ታስተርኢ ፡ አምላከ ፡ ንሰፍሕ ፡ ነፍሰነ ፡ ወስብሐተ ፡ ዘነግሀ ፡ ንፌኑ ፤ ለከ ፡
እግዚኦ ፡ ለጥበበ ፡ ኵሉ ፡ ኀያል ፡ ብዙኀ ፡ ሣህል ፡ አምላከ ፡ ሣራሪሃ ፡ ለነፍስ ፡
ንሴብሐከ ፡ ለዘእምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ተወልደ ፡ እምአብ ፡ ቃል ፡ ዘበሕቲቱ ፡
በቅዱሳኒሁ ፡ ዕሩፍ ፤ ኪያከ ፡ ዘትሴባሕ ፡ እምስብሐታት ፡ ዘኢያረምም ፡ ወ
እምሰራዊተ ፡ ሊቃነ ፡ መላእክት ፤ ኪያከ ፡ ዘኢተገብረ ፡ በእድ ፤ ፈጣሬ ፡ ኀ
በኣት ፡ ዘኢታስተርኢ ፤ ንጹሐ ፡ ወቅዱሰ ፤ ዜናዌ ፡ ዘነገረነ ፡ ጥበበ ፡ ኀቡ

---

[1] i. e. ካህን ፡ ይበል ፡ [2] i. e. ሕዝብ ፡ ይበል ፡

ኣት ፡ ቅድሳቲከ ፡ ወብርሃነ ፡ ለነ ፡ ዘኢይጠፍእ ፡ አሰፎከነ ፤ ስብሐተ ፡ ወእ
ኰቴተ ፡ ንፌኑ ፡ ወቅድሳተ ፡ ንጼሕ ፡ ንብል ፡ ንሕነ ፡ እሊአከ ፡ አግብርት ፡ ወ
ሕዝብኒ ፡ ኪያከ ፡ ይሴብሑ ። ሕ" ፡ ኪያከ ፡ ንሴብሕ ፡ እግዚኦ ።

ካ" ፡ አምላከ ፡ ብርሃን ፤ ወላዴ ፡ ሕይወት ፤ ርእሰ ፡ ለአእምሮ ፤ ወሃቤ ፡ ጸጋ ፡
ዘእምጸጋ ፡ ፍጹም ፤ ገባሬ ፡ ነፍስ ፤ በቋዔ ፡ ጸጋዌ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ መዝ
ገበ ፡ ጥበብ ፤ ረዳኢ ፡ መምህረ ፡ ቅዱሳን ፡ ወመሠረተ ፡ ዓለም ፡ ዘይትዌከፍ ፡
ጸሎተ ፡ ንጹሓን ፤ ለከ ፡ ንሴብሕ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፤ ቀዳሚ ፡ በኵር ፡ ቃለ ፡
አብ ፡ ዘለኵሉ ፤ ዚአከ ፡ ጸጋ ፡ ዘወሀብከነ ፡ ለእለ ፡ ንጼውዐከ ፤ አብ ፡ ንጹሕ ፡
ዘአልቦ ፡ ነውር ፡ ዘቦቱ ፡ ጥሪተ ፡ ኀበ ፡ ፃዒ ፡ ወቈንቈኔ ፡ ኢያማስኖ ፤ ለዘበ
ኵሉ ፡ ኀሊና ፡ ለእለ ፡ ይትዌከሉ ፡ ብከ ፡ ትሁብ ፡ ዘያፈትዎሙ ፡ ለመላእክት ፡
የሐውጽዎ ፤ ለዘእምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ብርሃን ፡ ዐቃቤነ ፡ ዘኢይማስን ፡ መዝ
ገበ ፡ ጽልመት ፡ እንተ ፡ ብነ ፡ በሥምረተ ፡ አቡከ ፡ አብራህከ ፡ ለነ ፤ ዘአውፃእ
ከነ ፡ እማዕምቅ ፡ ውስተ ፡ ብርሃን ፡ ወወሀብከነ ፡ ሕይወተ ፡ እሞት ፡ ወጸገከነ ፡
እምግብርናት ፡ ግዕዛነ ፡ ወበመስቀልከ ፡ አቅረብከነ ፡ ኀበ ፡ አቡከ ፡ በመልዕ
ልተ ፡ ሰማያት ፤ በወንጌል ፡ መራሕከነ ፡ ወበነቢያት ፡ ናዘዝከነ ፤ ለከ ፡ አምላ
ክነ ፡ ንዌድስ ፡ ከመ ፡ ወትር ፡ በዘኢያረምም ፡ አኰቴት ፤ ንብል ፡ ንሕነ ፡ እሊ
አከ ፡ አግብርት ፡ ወሕዝብኒ ፡ ኪያከ ፡ ይዌድሱ ። ሕ" ፡ ኪያከ ፡ ንዌድስ ፡
እግዚኦ ። ካ" ፡ ንሜልስ ፡ ለከ ፡ ዘንተ ፡ ስብሐተ ፡ እምአፉነ ፡ ዘምስለ ፡
መንግሥትከ ፡ ዘለዓለም ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘመልዕልተ ፡
ኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፤ ኵሉ ፡ ፍጥረታት ፡ ይሴብሑከ ፡ በረዓድ ፡ ወበፍርሀተ ፡
መንፈስ ፤ ዘኵሉ ፡ ነፍስ ፡ ትፈርሆ ፡ ወኵሎሙ ፡ ነፍሳተ ፡ ጻድቃን ፡ ብከ ፡ ይ
ጸወኑ ፤ ዘአዝሐንከ ፡ እምኔነ ፡ ማዕበላተ ፡ ውሒዛተ ፡ መናፍስት ፤ ዘኮንከነ ፡
መርሶ ፡ ሕይወት ፡ እሙስና ፡ ወዘኮንከነ ፡ ምጕያየ ፡ ዘቦቱ ፡ ተስፋ ፡ መድኀ
ኒት ፡ ዘለዓለም ፤ በባሕር ፡ እለ ፡ ይትመነደቡ ፡ ታድኅን ፡ ወለእለ ፡ በበድው ፡
በጸጋ ፡ ይፌውስ ፡ ወለእለ ፡ በመዋቅሕት ፡ ጽኑዓን ፡ ዘምስሌሆሙ ፡ ይኄሉ ፤[1]

---

[1] ትኄሉ ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ ፡ ለእለ ፡ በመ" ፡ ጽ" ፡ ይኄሉ ፡

ዘእማእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ ፤ ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን ፡ ይናገዘሙ፡ ወ
ለእለ፡ጸመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ ፤ ኵሎ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሴስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ ፡ ተወከልነ ፤ ዘነቢያት ፡ ወሐዋርያት ፡ አእኰቱከ ፡ በጎ
ቡእ ፤ ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ፡ወንሴብሐከ፡ከመ፡ለዚአነ፡ብከ፡ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ሕይወት፡እንዘ፡ንገብር፡ፈቃደከ ፤ ሀበነ ፡ ንሑር ፡ በትእዛዝከ፡
ወኵሎ፡እግዚኦ፡በምሕረትከ፡ሐውጾ ፡ ንኡሳነ ፡ ወዐቢያነ ፤ መኰንነ፡ወ
ሕዝበ ፤ ኖላዌ፡ወመርዔቶ ፤ እስመ፡ዚአከ፡መንግሥት ፤ ቡሩክ፡እግዚኦ፡
አምላክነ ። ስብሐት፡ለአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እምቅድመ፡
ዓለም፡ይእዜኒ ፡ ወዘልፈኒ ፡ ለዓለም ፡ ወለትውልደ ፡ ትውልድ ፡ ዘኢየኀ
ልቅ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን ። ካ"፡ጸጋ፡ዘእግዚእነ፡የሀሉ፡ምስሌ
ክሙ ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስክ ። ካ"፡ንሰብሖ ፡ ለአምላክነ ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ ። ካ"፡አጽንዑ ፡ ኀሊና ፡ ልብክሙ ፡
ሕ"፡ብነ፡[1] ኀበ፡እግዚአብሔር ፤ አቡነ ፡ ዘበሰማያት ፤ አቡነ ፡ ዘበሰማያት ፤
አቡነ፡ዘበሰማያት ፤ ኢታብአነ፡እግዚኦ፡ውስተ፡መንሱት ። ካ"፡እ
ግዚአብሔር፡አብ፡ወሃቤ ፡ብርሃን፡ዘለኵሉ፡ኀይል ፡ ወለኵሉ ፡ ነፍስ ፡ ሐ
ዋጺ ፤ ብርሃን ፡ ዘእምቅድመ ፡ ዓለም ፤ ኀታሚ ፡ መራሔ ፡ ሕይወት ፡ ወበ
ቋዔ ፡ ተድላ ፡ ዘኢይመውት ፤ ዘአውፃእከነ ፡ እምዕቅፍተ ፡ ጽልመት ፡ ወብ
ርሃነ ፡ ዘኢይትረከብ ፡ ጸንከነ ፤ ዘእማእሰር ፡ ለእለ ፡ የአምኑ ፡ ብከ ፡ ፈጢሐከ ፡
በሃይማኖት ፡ ከለልከነ ፤ ዘኢይርሕቅ ፡ እምአግብርቲሁ ፡ ወትረ ፡ ዘምስሌ
ሆሙ ፡ ይሄሉ ፤ ዘኢይጸመም ፡ ለዘበፍርሀት ፡ ወበረዓድ ፡ ትስእሎ ፡ ነፍስ ፤
እምቅድመ ፡ ኀሊና ፡ ኵሎ ፡ ያአምር ፡ ወእምቅድመ ፡ ኀሊና ፡ ይፈትን ፡ ወዘ
እንበለ ፡ ንስአሎ ፡ ይሁብ ፡ ፍትወትነ ፤ ዘእምፈቃዱ ፡ ይሰምዐነ ፡ እለ ፡ እን
በለ ፡ ኑፋቄ ፡ ንጹሐ ፡ ልቡና ፤ ዘኢይትነገር ፡ ብርሃን ፤ ንጉሠ ፡ ሰራዊት ፡ ሰማያት ፤
ሰማዔ ፡ ስብሐተ ፡ ማሕሌት ፡ ዘሊቃነ ፡ መላእክት ፡ ዘዲቤሆሙ ፡ ያዐርፍ ፤ ስ
ምዐነ ፡ ንስእለከ ፡ እግዚኦ ፤ ሀበነ ፡ በትውክልት ፡ ቃለ ፡ ዘኢያረምም ። ኪ
ያከ ፡ ንሴብሕ ፤ ኪያከ ፡ ናእኵት ፡ ወኪያከ ፡ ንባርክ ፡ ወከመ ፡ ብከ ፡ ንጽወን ፡

---

[1] sc. ብነ ፡ ኀሊና ፡ ልብነ ፡ (ጽኑዐ ፡).

ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግ
ዚኦ ። ካ"፡እግዚኦ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐነ፡ቅዱስ ። ለበሃ
ማን፡ከኖሙ፡ቃለ ፤ ለስቡራን፡ምርጕዘ ፤ ለዕዉራን፡ብርሃነ፡ወለሐንካ
ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ ፤ እጉዛተ፡ሕማማት፡እግዚኦ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ ። ለሞት፡ዘለፎ፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገ
በረ፡ብርሃነ፡ፀሓይ፡ዘኢየወርብ፡ወማዓቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበ
ርህ፡ዲበ፡ቅዱሳን ፤ ወሶለ፡ተከለ፡ለሰርጐ፡ዓለም ፤ በሥምረት፡ፅቁም፡
ገሃደ፡ለኵሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኀኒት ፤ መያጢሃ፡ለነፍስ ፤ ወሶለ፡
በዘይደሉ፡አቅደምከ፡ጎልዮ ፤ ገባሬ፡መላእክት ፤ አበ፡ዅሉ፡ሰርጐ፡ዓ
ለም ፤ ሠራሪሃ፡ለምድር ፤ ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምአብ ፤ ዘሀሎ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ ፤ ዝሀሉና፡ዘኢይትነሣት፡ወዘኢይተረ
ጐም፡መንፈስ ፤ ለዘኢታስተርኢ፡ዜናዊ ። ስዑሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምከ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ። ካ"፡ንሴልስ፡ለከ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብከነ፡ዚአከ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሣት፡ወቦቱ፡ገበርከ፡
ለነ፡ንማእ፡ማእስሪሁ፡ለሞት ፤ ዘፈጠርከ፡ሳሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአ
ምኑ፡ብከ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ ፤ ዘወሀብከነ፡በመንፈስ፡
ንጹሪ፡ዅሉ፡ጎይሎ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ ፤ ፍቅረ፡
ለነ፡ጎበ፡አቡከ፡ገበርከ፡ወወረቀ፡ማእከሌነ ። ስማዕ፡እግዚኦ፡እለ፡ኪ
ያከ፡ይስእሉ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለከ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስክየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሀሉ ፤ ሀበነ፡ዘወትር፡ጸሎተነ ፤ እምኂጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ ። ስ
ማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ ፤ መዓስበ፡ናዝዝ ፤ እጓለ፡ማውታ፡ተወከፍ ፤ ሚሩ
ያነ፡በምሕረትከ፡አንጽሕ ፤ አብዳነ፡አጥብብ፡ወሀጉላነ፡ሚጥ ፤ እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለዅልነ፡ኩን፡ጸወነ፡እስመ፡ለከ፡እግዚኦ፡አምላክነ፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን ። ካ"፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስ
ሌክሙ ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ ። ካ"፡አእዙትዎ፡ለአምላክነ ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ ። ለከ፡ለአብ፡ዘኢይማስን ፤ መድኀኔ ፡ነፍ
ስነ፡ወመሠረተ፡ጥበባት ፤ ዐቃቤ፡አልባቢነ ፤ ዘእንተ፡ውስጥ፡ዐይነነ ፡አብ

ራሀክ፡ወጽልመት፡ኅሊናነ፡በዘዚአክ፡አእምሮ፡ከለልክነ ። አንተ፡ዘተው
ህበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኅንከ፡በመስቀሉ፡ለዋሕድክ፡ወሐደ
ስክ፡በዘኢይማስን ። ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝክ፡ወበሞተ፡ወልድክ፡
ቤዘውክ፡ወዘተገድፈ፡ኀሥሥክ ። በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲክ፡
ንሴብሐክ፡እግዚኦ ። ሕ"፡ኪያክ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ ። ካ"፡ንዌ
ድሰክ፡እግዚኦ፡ዘወትረ፡ይሴብሑ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ወዘሊቃነ፡መላ
እክት፡በኢያርምሞ፡እንበለ፡ዕረፍት፡ውዳሴ፡ስብሐት፡አኰቴተ፡በመ
ሐልያ፡ይሴብሑክ፡እግዚኦ ። ዘፈኖክ፡ምክረክ፡ዚአክ፡ቃለ፡ወዚአክ፡
ጥበበ፡ወዘዚአክ፡ሕዋጼ፡ዘሠሎ፡ምስሌክ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እንበለ፡
ይትገበር ። ዘኢተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ለመድኀኒተ፡ትዝምደ፡
ሰብእ፡ወልድክ፡ወፍቁርክ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡
ኀጢአት ። በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲክ፡ንዌድሰክ፡እግዚኦ ።
ሕ"፡ኪያክ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ። ካ"፡ለክ፡ዘእምልብነ፡ውዳሴ፡ንሜ
ልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚኦ፡ሐዋጼ፡ነፍሰ፡ትሑታን ። መንፈሰ፡ምን
ዳብ፡ኢተሀየየ ። ዘይትዌከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡
ሠርም፡ይትመነደቡ፡መድኀን ። ለርኁባን፡ዘይጎሊ፡ወይትቤቀል፡ለግ
ፉዓን ። ዐርከ፡መሃይምናን ። መስተናግር፡ለጻድቃን፡ወማኅደር፡ለንጹ
ሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጼውዕዎ፡ሰማዒ ። ለመበለት፡ከዳኒ፡ወባላሒ፡
ለእኃለ፡ማውታ ። ዘይሁብ፡መርሐ፡ርቱዐ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ዘተከላ፡
ላቲ፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡መንፈስ፡ሀብተ፡ጸጋ፡ወኀ
ይል ። ለክ፡እንዘ፡ንዌድስ፡ወኢናዐርፍ፡ለዝሉፉ፡በአልባቢነ፡ናስተማ
ስል፡አምሳለ፡መንግሥትክ፡ቦቱ ። በእንቲአክ፡ወበእንተ፡ፍቁር፡ወል
ድክ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘቦቱ፡ለክ፡ስብሐት፡ወእኂዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡
አሜን ።

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

አኰቴት ፡ ቍርባን ፡ ዘቅዱስ ፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ።

ላዕለ ፡ ይኩን ፡ ኀሊናክሙ ። በሰማይ ፡ የሀሉ ፡ ልብክሙ ። አእምሩ ፡ ኀበ ፡ ዘትቀውሙ ፡ ወስምዑ ፡ ቃለ ፡ ጽድቅ ፡ ወአዕምኡ ፡ ዜና ፡ ሠናየ ። ናሁ ፡ ንዜኑ ፡ ህላዌሁ ፡ ለአብ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድመ ፡ ይትፈጠር ፡ ዓለም ፡ ወይሄሉ ፡ እስከ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ። አልቦ ፡ እምቅድሜሁ ፡ ወአልቦ ፡ እምድኅሬሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘከማሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያአማር ፡ ዘከመ ፡ እፎ ፡ ውእቱ ። ዘውእቱ ፡ ህልው ፡ እምቅድመ ፡ ኵሉ ። እምቅድመ ፡ ይትረበባ ፡ ሰማያት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያስተርኢ ፡ ገጸ ፡ የብስ ። እምቅድመ ፡ ይኩኑ ፡ አድባራት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትረሐብ ፡ ኑኀ ፡ አየራት ፡ ህልው ፡ ውእቱ ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይዕምቁ ፡ ቀላያት ። እምቅድመ ፡ ይፍልሑ ፡ አንቅዕት ፡ ማያት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያንበሕብሑ ፡[1] ሐይዝት ፡[2] አፍላግ ፡ ህልው ፡ ውእቱ ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይንፍኁ ፡ ነፋሳት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያንበስብስ ፡ ፀዓዕ ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትመልኁ ፡ መበርቅት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይድምፅ ፡ ነጐድጓድ ። እምቅድመ ፡ ይስሐው ፡ ግዘፈ ፡ ደመናት ፡ ህልው ፡ ውእቱ ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይትጋውሑ ፡ ብርሃናት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይንጠላዕ ፡ ጽልመት ። እምቅድመ ፡ ይብራህ ፡ ብርሃነ ፡ መዓልት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትህደም ፡ ሌሊት ፡ ህልው ፡ ውእቱ ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይስፍን ፡ ፀሐይ ፡

---

[1] scriptum ያንበሐብሐ ፡ [2] pro ወሐይዝት ፡

በኩነ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኀ፡በኩነ፡ሌሊት፡ህ፡ው፡በህ ። እምቅድመ፡ይትበረዱ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ህ፡ው፡በህ ። እምቅድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡ኩሉ፡ፍጥረት፡ዘነበአ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ህ፡ው፡በህ ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት ። እምቅድመ፡አውራኅ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡ህ፡ው፡በህ ። ስብሐቲሁ፡ዘእምኀቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ ። ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላዕሌነ፡ዘኢይትመለኮ፡ወዘኢይሰፈር ። ወሶበ፡ዐለውነ፡ትእዛዘ፡በምክረ፡ክይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነት፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና ። እምሕይወት፡ውስተ፡ሞት ። እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት ። ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡ኀጢአት ። ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወሐወጸነ ። መሐረነ፡መሀክነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእደ፡ዘይቀንየነ ። ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኀኔ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ ። የማኑ፡እደ፡መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ ። ወቦቱ፡ገብረ፡ኩሎ፡ዘፈቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም ። ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ ። ለእለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ ። ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ ። ለእለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ ። ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡ከመ፡ይኩኑ፡ተርሲተ፡ወልዱ ። ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ውስተ፡እንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀቤሁ፡ለስብሐቲሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡ይኩን፡ተዝካሮሙ፡በቅድሜሁ፡ለለ፩፩ለሙታን፡ወለሕያዋን ። ዲ፡[2] ብጹዕ ።[3] ንዜኑ፡ካዕበ፡ህላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ ፡ እፎ ፡ ርደቱ ፡ ወዘከመ ፡ እፎ ፡ ልደቱ ። መጽአ ፡ እንዘ ፡ ኢይወፅእ ፡ እ
ምአቡሁ ፤ ወረደ ፡ እንዘ ፡ ኢይትፈለጥ ፡ እምሀላዊሁ ፤ ነገደ ፡ እንዘ ፡ ኢይትበ
ዐድ ፡ እምሥላሴሁ ፤ አጽነነ ፡ እንዘ ፡ ኢይዘርዎ ፡ እምድማሬሁ ፤ ኀደረ ፡ ውስተ ፡
ወለተ ፡ ሥጋ ፡ እንዘ ፡ ኢየዐርቅ ፡ እመንበሩ ። እ ፡ ትነ ።[1] ተፀንሰ ፡
በከርሥ ፡ እንዘ ፡ ኢይትጋባእ ፡ እምኵለሄ ፡ ምልአቱ ፤ ተወፅረ ፡ ውስተ ፡ ማ
ሕፀን ፡ እንዘ ፡ ኢየሐጽጽ ፡ በላዕሉ ፤ ወተወልደ ፡ እንዘ ፡ ኢይትዌሰክ ፡ በታ
ሕቱ ። ጽ ።[2] ኮነ ፡ ሰብአ ፡ ፍጹመ ፡ ዘእንበለ ፡ ኀጢአት ፡ ወአስተር
አየ ፡ ከመ ፡ ገብር ፡ እንዘ ፡ ይገብር ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ስምዐ ፡
ኮኑ ፡ ሰባክያነ ፡ ወንጌሉ ። ንነ ።[3] እምነበ ፡ አቡሁ ፡ ተሰብሐ ፡ ወእ
ምነበ ፡ መላእክት ፡ ተአኵተ ፤ እምነበ ፡ ሰብእ ፡ ተወደሰ ፡ ወእምነቤሁ ፡ ተቀ
ደሰ ፤ ወመልአ ፡ ሰማያት ፡ ወምድረ ፡ ቅድሳተ ፡ ስብሐቲክ ። ወዘልፈ ፡ እንክ ፡
ንሕነኒ ፡ ኢናዐርፍ ፡ በአልባቢነ ፡ ናነብብ ፡ ቅድሳተ ፡ ስብሐቲክ ፡ ወንጸርጎ ፡ እ
ንዘ ፡ ንብል ፡ ቅዱስ ። ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ አንተ ፡ ዘበአማን ፡ ኢየሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ ዘትትቄደስ ፡ እምአፈ ፡ ኩሉ ፡ ወለኩሎሙ ፡ ቅዱሳኒክ ፡ በሠናያ
ቲክ ፡ ወሀብከሙ ፡ ከመ ፡ ይኩኑ ፡ ቅዱሳነ ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ቅድሳቱ ፡ እንተ ፡
ኢትትነሣት ፡ ወኢትማስን ፤ ዘወደይን ፡ ኢርእየ ፡ ወእዝን ፡ ኢሰምዐ ፤ ውስተ ፡
ልበ ፡ ሰብእ ፡ ዘኢተነለየ ፤ ዘአስተዳለወ ፡ ለእለ ፡ ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ ፡
ቅዱሳን ፡ ወለሐዋርያቲሁ ፡ ንጹሓን ፡ አርአዮሙ ፡ ሥርዐተ ፡ ምስጢር ፡ ዘቀ
ርባን ። ነሥአ ፡ ኅብስተ ፡ በእደዊሁ ፡ ቅዱሳት ፡ ወብጹዓት ፡ ወንጹሓት ፡ እለ ፡
እንበለ ፡ ርስሐት ፤ አንቃዕደወ ፡ ሰማየ ፡ ኀቤክ ፡ ነበ ፡ አቡሁ ፡ እግዚአብሔር ፡
ወእግዚእ ፡ ኩሉ ፡ ዘመልዕልተ ፡ ኩሉ ። አእኰተ ፡ ባረከ ፡ ወፈተተ ፡ ወወሀ
በሙ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ገዙእቲ ፡ ሥጋየ ፡ መብልዐ ፡ ጽድቅ ፡ ዘበአማን ፡ ዘበ
ልዐ ፡ እምኔሁ ፡ በሕይወተ ፡ ዘለዓለም ፤ ንሥኡ ፡ ብልዑ ፡ እምኔሁ ፡ ኩል
ክሙ ። ወከማሁ ፡ ጽዋዐኒ ፡ ቆስሐ ፡ ማየ ፡ ወወይነ ፤ አእኰተ ፡ ባረከ ፡ ወቀ
ደሰ ፡ ወወሀበሙ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ገዙእቲ ፡ ደምየ ፡ ስቴ ፡ ሕይወት ፡ ዘበአ

---

[1] i. e. ይብል ፡ ዲያቆን ፡ እለ ፡ ትነብሩ ፡ ተንሥኡ ፡ [2] ይብል ፡ ዲያ
ቆን ፡ ውስተ ፡ ጽባሕ ፡ ነጽሩ ፡ [3] ይብል ፡ ዲያቆን ፡ ንነጽር ፡

ማን ፡ ዘሰትየ ፡ እምኔሁ ፡ በሕይወተ ፡ ዘለዓለም ። ንሥኡ ፡ ስትዩ ፡ እምኔሁ ፡ ኩልክሙ ። ተአምር ፡ ውእቱ ፡ ለክሙ ፡ ወለእለ ፡ እምድኅሬክሙ ፡ ወከ መዝ ፡ ግበሩ ፡ ተዝካርየ ፡ እስከ ፡ ሶበ ፡ እመጽእ ። ወሶበሂ ፡ ትትጋብኡ ፡ በስ ምየ ፡ ዜንዉ ፡ ሞትየ ፡ ወትንሣኤየ ፡ ወዕርገትየ ፡ ውስተ ፡ ሰማያት ። ወንሕ ነኒ ፡ እለ ፡ ተጋባእነ ፡ ንዜኑ ፡ ሞቶ ፡ ለዘ ፡ ኢይመውት ። ንዜኑ ፡ ሕማሞ ፡ ለዘ ኢየሐምም ። በይእቲ ፡ ሌሊት ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ረፈቀ ፡ ምስለ ፡ አርዳኢሁ ፡ መጠወ ፡ ነፍሶ ፡ ለሞት ፡ በፈቃዲ ፡ አቡሁ ፡ ወበሥምረት ፡ ርእሱ ። አኀዝዎ ፡ ለአኃዜ ፡ ኩሉ ። አሰርዎ ፡ ለመላኬ ፡ ኩሉ ፡ ወጎመይዎ ፡ ለወልደ ፡ እምላክ ፡ ሕያው ። ሰሐብዎ ፡ በመዐት ፡ ወተለዎሙ ፡ በፍቅር ፡ ወወሰድዎ ፡ እንዘ ፡ የ ሐውር ፡ ድኅሬሆሙ ፡ ከመ ፡ በግዕ ፡ የዋህ ፡ ዘኢይነብብ ፡ በቅድመ ፡ ዘይቀ ርዖ ። አቀምዎ ፡ ውስተ ፡ ዐውድ ፡ ለዘ ፡ ሎቱ ፡ ይቀውሙ ፡ ሊቃነ ፡ መላእ ክት ፡ በፍርሀት ፡ ወበረዓድ ። አርስሕዎ ፡ ለዘየኀድግ ፡ ኀጢአተ ፡ ወኰነንዎ ፡ ለመኰንን ፡ መኳንንት ። አስተቀጸልዎ ፡ አክሊለ ፡ ዘሦክ ፡ ዘያስተቄጽሎሙ ፡ ጌራ ፡ ለሱራፌል ። አልበስዎ ፡ ከለሜዳ ፡ ዘለይ ፡ ለተሰልቆ ፡ ለዘ ፡ ያለብሶሙ ፡ ሞጣሕተ ፡ ግርማ ፡ ለኪሩቤል ። ገብር ፡ እኩይ ፡ አጽንወ ፡ እዴሁ ፡ ወጸፍዖ ፡ ገጸ ፡ ለዘይሴወሩ ፡ እምቅድመ ፡ ገጹ ፡ ኪሩቤዊያን ፡ በአክናፊ ፡ እሳት ፡ እንዘ ፡ ይትገለበቡ ። አስተብረኩ ፡ ቅድሜሁ ፡ እንዘ ፡ ይዘነጕጉዎ ፡ ለዘ ፡ ሎቱ ፡ ይ ሰግዱ ፡ ሰራዊተ ፡ መላእክት ፡ በዐቢይ ፡ ድንጋፄ ። አትሕትና ፡ ዘመጠነዝ ፡ ትሕትና ። አትዕግሥት ፡ ዘመጠነዝ ፡ ትዕግሥት ። አአርምሞት ፡ ዘመጠነዝ ፡ አርምሞት ። አኀሩት ፡ ዘመጠነዝ ፡ ኂሩት ። አፍቅር ፡ ዘመጠነዝ ፡ ፍቅር ። አአፍቅሮት ፡ ሰብእ ። ፍቅር ፡ ሰሐበ ፡ ለወልደ ፡ ዛያል ፡ እመንበሩ ፡ ወአብ ጽሐ ፡ እስከ ፡ ለሞት ። ሰቀልዎ ፡ ከመ ፡ እቡስ ፡ ለዘ ፡ አልበ ፡ አበሳ ፡ ወኰለ ቍዎ ፡ ምስለ ፡ ጊጉያን ፡ ለገባሬ ፡ ሕይወት ። አአእዳው ፡ እለ ፡ ለሐኳሁ ፡ ለ አዳም ፡ ተቀነዎ ፡ በቅንዋት ፡ መስቀል ። አአእጋር ፡ እለ ፡ አንሶሰዎ ፡ ውስተ ፡ ገነት ፡ ተቀነዎ ፡ በቅንዋት ፡ መስቀል ። አአፍ ፡ ዘነፍኅ ፡ ውስተ ፡ ገጹ ፡ ለአዳም ፡ መንፈሰ ፡ ሕይወት ፡ ብሒአ ፡ መዪዐ ፡ ዘምስለ ፡ ሐሞት ፡ ሠረበ ። አይ ፡ አፍ ፡ ወአይ ፡ ከናፍር ፡ ወአይ ፡ ልሳን ፡ ዘይትናገር ፡ ሕማማቲሁ ፡ ለዋሕድ ። ልብ ፡ ይትከፈል ፡ ወኅሊና ፡ ይዘበጥ ፡ ወነፍስ ፡ ትጌግጽ ፡ ወሥጋ ፡ ይደክም ። ሰበ ፡

ይትነገር ፡ ሕማማቲሁ ፡ ለፍቁር ። ሞተ ፡ ዘኢይመውት ፡ ሞተ ፡ ከመ ፡ ይስ
ዐሮ ፡ ለሞት ፤ ሞተ ፡ ከመ ፡ ያሕይዎሙ ፡ ለሙታን ። ብክይዎ ፡ ወላሕውዎ ፡
እለ ፡ ታፈቅርዎ ። ዬዬዬ ፡ አማኑኤል ፡ አምላክነ ፤ ዬዬዬ ፡ ኢየሱስ ፡ መድ
ኀኒነ ፤ ዬዬዬ ፡ ክርስቶስ ፡ ንጉሥነ ፤ ዬዬዬ ፡ አውረድዎ ፡ እምዕፅ ፡ ዕደው ፡
ጸድቃን ፡ ወአምጽኡ ፡ አፈዋተ ፡ ክርቤ ፡ ኅዊሦ ፡ ወልብሰ ፡ ገርዜን ፡ ለግን
ዘተ ፡ ሥጋሁ ። አመ ፡ ሣልስት ፡ ዕለት ፡ ሞጣ ፡ ለነፍሱ ፡ ውስተ ፡ ሥጋሁ ፤
ተንሥአ ፡ እሙታን ፡ ፍጹመ ፡ እንበለ ፡ ሙስና ፡ ወአግዐዘነ ፡ እምአርዑተ ፡
ኅጢአት ፤ በይእቲ ፡ ሥጋ ፡ ምስለ ፡ ኀይለ ፡ መለኮት ፡ ሰማያተ ፡ ወርገ ፡ ኀበ ፡
ትክት ፡ ሀላዌሁ ። ንስእለከ ፡ እግዚኦ ፡ ወናስተበቍዐከ ፡ በከመ ፡ ፈኖከ ፡ ለ
አርዳኢከ ፡ ቅዱሳን ፡ ወለሐዋርያቲከ ፡ ንጹሓን ፡ ከማሁ ፡ ፈኑ ፡ ላዕሌነ ፡ መ
ንፈሰከ ፡ ቅዱሰ ፡ ዘይቄድስ ፡ ነፍሰነ ፡ ወሥጋነ ፡ ወመንፈሰነ ፡ ወለከ ፡ ይደሉ ፡
ክብር ፡ ወስብሐት ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ። በዜ ።[1] ተዘከር ፡
እግዚኦ ፡ ኪዳነ ፡ ቃልከ ፡ ዘተካየድከ ፡ ምስለ ፡ አበዊነ ፡ ወምስለ ፡ ሐዋርያ
ቲከ ፡ ቅዱሳን ፡ ከመ ፡ ትፈኑ ፡ ላዕሌነ ፡ መንፈሰከ ፡ ቅዱሰ ፡ ዘኢይክል ፡ ዓለም ፡
ኀሊአቶ ። ወመሀርከነ ፡ ለነ ፡ ከመ ፡ ንጸውዐከ ፡ እንዘ ፡ ንብል ፡ አቡነ ፡ ዘበሰ
ማያት ፡ ይትቀደስ ፡ ስምከ ፡ ትምጻእ ፡ መንግሥትከ ። ውእቱ ፡ ዝኩ ፡ መን
ፈስከ ፡ ቅዱስ ፡ ዘኢየሐጽጽ ፡ ወዘኢይትፈተን ፡ ይምጻእ ፡ እምላዕሉ ፡ እም
ሰማየ ፡ ሰማያት ፡ ልዑል ፡ ወይባርክ ፡ ዘንተ ፡ ኅብስተ ፡ ወጽዋዐኒ ፡ ይቀድስ ።
ይረስዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ኅብስት ፡ ሱታፌ ፡ ሥጋክ ፡ ማሕየዊ ፡ ወካዕበ ፡ ይረስዮ ፡
ለዝንቱ ፡ ጽዋዕ ፡ ሱታፌ ፡ ደምክ ፡ መስተሣህል ፤ ይደመር ፡ ምስለ ፡ ዝንቱ ፡
ኅብስት ፡ ወጽዋዕ ፡ ይኩን ፡ ለቅድሳት ፡ ወለአንጽሖ ፡ እምርስሐት ፡ ወለትን
ሣኤ ፡ እሙታን ፡ ለርስተ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ወለሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡
አሜን ። ጸ ፡ ፈ ።[2] ሀበነ ፡[3] በል ። ኦዝንቱ ፡ ምስጢር ፡ ዘኢ
ይትፈከር ፡[4] ወዘኢይተረጐም ፤ መኑ ፡ ስሙ ፡ ወመኑ ፡ ስመ ፡ አቡሁ ፤ አይቴ ፡

---

[1] ut videtur በገሃየ ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎተ ፡ ፈትዶ ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can. Lit. gen. c. 165, c. 4). [4 5] scriptum ዘኢይትፈከር ፡

ብሐሩ፡ ወመኑ፡ ያአምር፡ መክነ፡ ብሐሩ ። ኢይክል፡ ጎሊና፡ ልብ፡ አዕ
ሚቆ፡ ነልዮ፡ ከመ፡ ይርከብ፡ ምክንያት፡ ነገር፡ ወይንግር፡ ኩነቶ፡ ኢዘቀ
ጸሚ፡ ወኢዘደኃሪ ። ውእቱ፡ ዜነወ፡ በእንቲአሁ፡ ወበእንተ፡ አበሁ፡ በአ
ምጣነ፡ ንክል፡ ሰሚዐ፡ ከመ፡ አማን፡ ውእቱ፡ መድኀኒነ፡ ዘመጽአ፡ ውስተ፡
ዓለም፡ በልብሰተ፡ ዝንቱ፡ ሥጋ፡ እንተ፡ ነሥአ፡ እምኔነ ። ዝንቱ፡ ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ ንሠውዖ፡ ለመድኀኒትነ፡ በከመ፡ ተሥዐወ፡ በቀራንዮ፡ ለሕይወተ፡
ዅሉ፡ ዓለም ። አኮ፡ በከ፡ በከመ፡ ትሬእይዎ፡ ለዝንቱ፡ ጎብስት፡ ይቡሰ፡ ወ
ብሱለ፡ ዘይትገሰስ፡ ወዘይትለከፍ፡ አላ፡ እሳተ፡ መለኮት፡ ውእቱ፡ ዘያውዲ፡
ሥከ፡ ጎጢአት ፤ በላዒ፡ ውእቱ፡ ዘይበልዕ፡ ዐማዕያነ ፤ ውዑይ፡ ውእቱ፡ ዘያ
ውዲ፡ ኃጥኣነ ። አእምሩ፡ ወሕቱ፡ ርእሰክሙ ፤ ዐቂኬ፡ አአነው፡ መሃይ
ምናን ፤ ለእመበ፡ እምኔነ፡ ዘበ፡ ነውረ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ፡ ወጎጢአተ፡ ው
ስተ፡ ነፍሱ፡ ይትገሐሥ፡ ወኢይምጻእ ። ወለእመበ፡ እምኔነ፡ ዘበ፡ ቂመ፡
ውስተ፡ ልቡ፡ ይትከላእ፡ ወኢይቁም ። ወዘሰ፡ አንጽሐ፡ ነፍሰ፡ ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ ውእቱ፡ ይምጻእ፡ ወይንሣእ፡ ወይትጋነይ፡ በእንተ፡ ጎጢአቱ፡ እ
ስመ፡ መሓሪ፡ ውእቱ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ ። ጸ፡[1] ሣህሉሰ፡ ለእ
ግዚአብሔር፡ እምዓለም፡ ወእስከ፡ ለዓለም ። ዝኬ፡ ውእቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግ
ዚአብሔር፡ ዘረነወ፡ ወልዶ፡ ዋሕዶ፡ ዘያአትት፡ ጎጢአተ፡ ዓለም ። ዝኬ፡
ውእቱ፡ ሣህሉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘወሀበሙ፡ ለካህናት፡ ልሳናተ፡ እሳት፡
ከመ፡ ይፍትሑ፡ ማእሰረ፡ ጎጢአት ። ወይእዜኒ፡ ፍትሐነ፡ እማእሰሪሁ፡
ለሞት፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ ፤ አቡነ፡ ዘበሰማያት ። እወ፡ ጎድጉ፡ ከመ፡
ይጎድግ፡ ለክሙ ፤ እወ፡ ስረዩ፡ ከመ፡ ይሰረይ፡ ለክሙ ፤ እወ፡ ጸልዩ፡ ከመ፡
ኢትበኡ፡ ውስተ፡ መንሱት ። መንሱትኬ፡ ውእቱ፡ ነሢአ፡ ሥጋሁ፡ በድ
ፍረት፡ ወተመጥዎ፡ ደሙ፡ ዘእንበለ፡ ፍርሀት፡ እንዘ፡ በ፡ ላዕሌሁ፡ ነውረ፡ ጎ
ጢአት ። ወይእዜኒ፡ በልብ፡ ንጹሕ፡ ወበነፍስ፡ ቅዱስ፡ ወበሥጋ፡ ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ ለመድኀኒትነ ። ንዑ፡ ንስግድ፡ ወንግነይ፡ ሎቱ ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ ፡ ሥሉስ ፡ ቅዱስ ። ሥርዐት ፡ ዘአዘዘ ፡ መልአከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለአባ ፡ ጳኩሚስ ። በብሔር ፡ ዘስሙ ፡ ጠርቤንስስ ፡ በደወለ ፡ ተባይስ ፡ ብ እሲ ፡ ዘስሙ ፡ ጳኩሚስ ፡ ዘከነ ፡ እምኔሆሙ ፡ ለእለ ፡ ንጹሐ ፡ ሕይወት ፡ ሐይ ዊ ፡ ወተወህበ ፡ ሎቱ ፡ አእምሮ ፡ ወራእየ ፡ መላእክትኒ ። ወከነ ፡ ዝብእሲ ፡ ጥቀ ፡ መፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ ወመፍቀሬ ፡ አጋው ። ወእንዘ ፡ ይነብር ፡ ውስተ ፡ በአት ፡ አስተርአየ ፡ መልአከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወይቤሎ ፡ ዘበእንተ ፡ ርእስ ከሰ ፡ አስለጥከ ፡ ወትሩፈ ፡ ንብረተ ፡ ትነብር ፡ ይእዜ ፡ በውስተ ፡ በአት ። ወነ ዓኬ ፡ ፃእ ፡ ወአስተጋብኦሙ ፡ ለንኡሳን ፡ ወራዙት ፡ ወንበር ፡ ወሀሉ ፡ ምስሌ ሆሙ ። ወበከመ ፡ እሁበከ ፡ ሥርዐተ ፡ ከመዝ ፡ መሀሮሙ ። ወመጠዎ ፡ ሳ ሌዳ ፡ ዘብርት ፡ ዘጽሑፍ ፡ ውስቴቱ ፡ ዘይብል ። ጎድግ ፡ ለኩሉ ፡ ይበላዕሂ ፡ ወይስተይሂ ፡ ወበሐሳበ ፡ መብልዑ ፡ ሀበሙ ፡ ቅኔሆሙ ። ወጸዊመሂ ፡ ኢት ክላእ ፡ ወበሊዐኒ ፡ ወባሕቱ ፡ ከመዝ ፡ ጎዩል ፡ ለጽኑዓን ፡ ሲሲት ፡ ወዕቡስ ፡ ለዕቡሳን ፡ ወሲሲተ ፡ ቅኔሆሙ ፡ ሀበሙ ። ወግበር ፡ ማኅደረ ፡ ውስተ ፡ ፩ዐ ጸድ ፡ ወ፫ ውስተ ፡ አሐቲ ፡ ቤት ፡ የኀድሩ ። ወመብልዖሙ ፡ ለኩሉሙ ፡ ውስተ ፡ ፩ ። ወይኑሙ ፡ እንዘ ፡ ኢይሰክቡ ፡ አላ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ አትራኖስ ፡ ዘን ድቅ ፡ ይግበሩ ፡ ደበርቢረ ፡ ወውስቴቱ ፡ ይነጽሩ ፡ አልባሲሆሙ ፡ ወይሰክቡ ፡ ንቡረ ። ወይልበሱ ፡ ለቢጠን ፡ ዘሠዕ ፡ ወቅናዕቲሆሙ ፡ አዲመ ። . . . . . [1]

---

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ ፡ ኢይብልዎ ። ወሶበ ፡ የሐውሩ ፡ ውስተ ፡ ቍርባን ፡ በሰንበት ፡ ክርስቲያን ፡ ይፈትሑ ፡ ቅናታዊሆሙ ፡ ወያነብሩ ፡ ዘባድዊሆሙ ፡ . . . . . [1] ምስለ ፡ ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ ፡ ሎሙ ፡ ቀዋብዕተ ፡ ዘአልበ ፡ ገዕላ ፡ ዘከመ ፡ ደቂቅ ፡ ወአዝዝ ፡ ማዕተበ ፡ ረስን ፡ ዘመስቀል ፡ ዘፒፒራ ፡ ውስቴቱ ። ወዘዘ ፡ ፷ ወ፪ ማኅበር ፡ ይኩኑ ፡ ወለለ ፡ ማኅበር ፡ ስምዮሙ ፡ በሆሀያተ ፡ ጽርዕ ፡ እምአልፋ ፡ ወቤጣ ፡ ወጋማ ፡ ወደልጣ ፡ በበጸታሁ ። ወሶበ ፡ ይሴአል ፡ ውስተ ፡ ማኅበረ ፡ ጻግም ፡ ቀዳሚ ፡ [2] ይብል ፡ እፎ ፡ ማኅበሩ ፡ ለጋማ ፡ ወእፎ ፡ ሀሎ ፡ ማኅበሩ ፡ ለቤጣ ፤ እምኖ ፡ ለፎ ፤ ወሖሉ ፡ በበ ፡ ጸታሁ ፡ ወበተአምሪሁ ፡ ይትዐወቅ ። ወለየውሃን ፡ ስምዮሙ ፡ የውጣ ፡ ወለዐዋጋን ፡ ስምዮሙ ፡ ከ ይሲ ፡ ወከመዝ ፡ በበ ፡ ጸታሁ ፡ ወበበ ፡ ግዕዙ ፡ ወሥርወቶሙ ፡ ወበበ ፡ ሕይ ወቱ ፡ ለለ ፡ ማኅበር ፡ ህላዌሁ ፡ ስምዮሙ ። [3] ወባሕቱ ፡ እለ ፡ መንፈስ ፡ ያአ ምሩ ፡ ዘይብል ፡ መጽሐፍ ፡ ውስተ ፡ ውእቱ ፡ ሰሌዳ ። ወነኪር ፡ እመ ፡ መጽአ ፡ እምካልእ ፡ ምኔት ፡ ዘኢኮነ ፡ ዘከመዝ ፡ ሥርወት ፡ ኢይብላዕሂ ፡ ም ስሌሆሙ ፡ ወኢይስተይሂ ፡ ወኢይባእ ፡ ውስተ ፡ ምኔቶሙሂ ፡ ዘእንበለ ፡ በ መንገድ ፡ እመ ፡ ተራክቦ ። [4] ወባሕቱ ፡ ዘሂ ፡ መጽአ ፡ ኀቤሆሙ ፡ ይንበር ፡ ኢይትወከፍዎ ፡ ውስተ ፡ ማኅበሮሙ ፡ ዘእንበለ ፤ ፫ ዓመት ፡ ይፈጽም ፡ ወባ ሕቱ ፡ ይቅንይዎ ፡ ውስተ ፡ ግብር ፡ ወእምዝ ፡ ፈጺሞ ፡ ፫ ዓመት ፡ ይባእ ። ወ እንዘ ፡ ይበልዑ ፡ በቀዋብዕቲሆሙ ፡ ርእሶሙ ፡ ይክድኑ ፡ ከመ ፡ እጉ ፡ እኅ ዋሁ ፡ ኢይርአይ ፡ እንዘ ፡ የሐይክ ። ወኢይኩን ፡ ተናግሮ ፡ እንዘ ፡ ይበልዑ ፤ ወአፍአ ፡ ወኢባዕደ ፡ እማእድ ፡ ወጻሕል ፡ ኢይኔጽር ፡ ዐይኖሙ ። ወአዝዝ ፡ ሑሎ ፡ ዕለተ ፡ ይግበሩ ፡ ጸሎተ ፡ ፲ ወ፪ ሰርክ ፡ ፲ ወ፪ ወሌሊተ ፡ ፲ ወ፪ ወጊዜ ፡ ተሱዓት ፡ [5] . . ። ወሶበ ፡ ይበልዑ ፡ ማኅበር ፡ ቅድመ ፡ እምጸሎት ፡ መዝሙር ፡

---

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μόνου (ምስለ ፡ ቀዋብዕቲሆሙ ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር ፡ ጻግሞ ፡ [3] καὶ οὕτως κατ᾽ ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡አዝዝ ። ወተዋሥኦ፡ጳኩሚስ፡ለመልአክ፡እንዘ፡ይብል፡ኅ
ዳጥ፡እማንቱ፡እላሰ፡ጸሎት ፤ ወይቤሎ፡መልአክ፡ዘንተ፡አዘዝኩ፡ከመ፡
ይክህሉ፡ንኡሳንሂ፡በጺሐ፡ወገቢረ፡ዝሥርዐት፡ወኢይተክዙ፡ወፍጹ
ማንሰ፡ኢይፈቅዱ፡ሎሙ፡ሥርዐተ፡እስመ፡ለሊሆሙ፡ውስተ፡መን
ድሪሆሙ፡ኵሉ፡ሕይወቶሙ፡ኀደጉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘይሬኢ ፤ ወእ
ሎንተሰ፡ሠራዕኩ፡ለእለ፡አልበሙ፡መዓዲ፡ከመ፡እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡
ይክህሉ፡ገቢረ፡ዘተአዘዙ፡ወይብጽሑ፡ውስተ፡ሕርመት፡ገሃደ፡በብ
ሩህ፡ገጽ ።

ወብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ዘዝሥርዐቱ፡ወየአክሉ፡፯፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡
ምኔት፡ዘየዐቢ፡ውእደ፡ለሊሁ፡ይነብር፡ጳኩሚስ ፡ወባዕደኒ ፡ምኔታት፡
ወለደ፡ . . . ፫፻ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡አፍቶኒ፡ዘከነኒ ፡[4] ዐርክ ፡ትክተ፡
ወውእቱ፡ይእዜ፡ዳግሙ፡ለጳኩሚስ፡ውስተ ፡ምኔት ፤ ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡
ማዕቀፈ፡ወዕቅፍተ ፤ ወይፌንው[ው]ዎ፡ብሔረ፡እለ፡ስክንድ[ር]ያ፡ይሚጥ፡
ሎሙ፡ግብረ፡ወይዘቢ ፡ሎሙ ፡መፍቅደሙ ። ወበ፡ከልአተኒ ፡ምኔት፡
ዝማኅበር፡[ዘ]፪፻ወዘ፫፻ ። ወብሔረ፡አስጳኖስሂ ፡ዘአምውስቴቶሙ ፡በ
ጸሐኩ፡[4] ወርኢኩ፡ምኔታት ፡ወረክብኩ ፡፫፻ ሰብአ ፡ማኅበር ። ወይትቀ
ንዩ፡ኵሉ፡ኪነ፡ወእምተግባረ ፡እደዊሆሙ ፡ይገብሩ ፡ለምኔታት፡[6] አንስ
ትኒ ፡ወለቤተ ፡ሞቅሕኒ ። ወእለ፡እብሬቶሙ፡ይትነሥኡ፡በነግህ ፤ እለሂ፡
በምንዳድ፡[7] ውስተ ፡አብስሎ፡ወእለሂ፡ውስተ ፡አቅርቦ ፡ማእድ ፡ወያስተ
ዳልዉ ፡ወይሠርዑ፡እስከ ፡ጊዜሁ ፡[8] ይበጽሕ ፡ውስተ ፡ውእቱ ፡ማእድ ፡ኅ
ብስተ ፤ ለምስንያ ፤ ምቍረ ፡ኤልያስ ፡ወጕበኒተ ፡ዘላህም ፡ወአቅዛመ ፡ዐ
ጸድ ። ወበ፡እለ፡ይበውኡ፡በ፯ ሰዓት ፡ይበልዑ፡ወበ፡እለ፡በ፯ ሰዓት ፡ይ

---

[1] scriptum ወብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἐστὶ δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

በውኡ፡ወካልአንኒ፡በሰማኒቱ፡ሰዓት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፱ሰዓት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፲ወ፩ሰዓት፡ወቦ፡እለ፡በምሴት፡ጥቀ፡ወቦ፡እለ፡በሰኑይ።[1] በበ፡ትእምርታት፡ሆሀያቲሁ፡ለለ፡ሰዓቱ፡ያአምር ።[2] ከማሁ፡ቅኔሆሙ።ቦ፡ዘይትቀነይ፡ምድረ፡ወየሐርስ።ወቦ፡ዘገነት።ወቦ፡ዘዐጸደ፡ሐምል።ወቦ፡ዘይጸርብኒ።ወቦ፡ዘምሳባዝ።ወቦ፡ዘይገልፍኒ።ወቦ፡አስፋፊዳት፡ዐበይተ፡ዘይገብር።ወቦ፡ዘመሥገርተ፡ይገብር።ወአዲመ፡ቦ፡ዘይሰፌ።ወቦ፡ዘይጽሕፍ።ወቦ፡ዘይፀፍር፡ሚላቃተ፡እለ፡እሙንቱ፡አስፋፊዳት፡ደቃቅ።ወሱሎሙ፡ያጸነግሉ፡መጻሕፍተ ። ወቦሙ፡እሉ፡ምኔት፡ . . . . .[3] መጠነ፡፸፪ዘዝ፡ሥርዐቶሙ፡ዘእንበለ፡ዘበድው ። ወመነ ከሳት፡እንስትኒ፡እሊአሆሙ፡ማዕዶት፡ተከዚ፡ይነብራ፡ወዕደዊሆሙኒ፡ማዕዶተ፡ለፌ ። ወለእመ፡ሞተት፡መነኮሳይት፡ይገንዛሃ፡አኃቲሃ፡መነኮሳት፡ወገኒዘን፡ያመጽኡሃ፡ሐይቀ፡ተከዚ።ወየዐድዉ፡አኀው፡በራግናት፡ምስለ፡ጸበርት፡ወአዕጹቀ፡ዘይት፡ወያመጽእዋ፡በመዝሙር፡ጎቤሆሙ፡ወይቀብርዋ፡ውስተ፡ዝጎሮሙ ። ዘእንበለ፡ቀሲስ፡ወዲያቆን፡ክመ፡ባሕቲቶሙ፡አልቦ፡ዘየዐዱ፡ውስተ፡ምኔት፡አንስት፡ወዘንተኒ፡በበ፡ሰንበተ፡ክርስቲያን ።

b) *Pars secunda.*

በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ሥርዐት፡ወትእዛዝ፡ዘቅዱስ፡አባ፡ጳኩሚስ ። ዛቲ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡ሥርዐት፡እንተ፡ለሕንጻ ።[4] ሶበ፡ትሰምዕ፡እንዘ፡ይጼውዑከ፡ውስተ፡መዝሙር፡ፍጡነ፡ተንሥእ።ወእንዘ፡ተሐውር፡አንብብ፡እስከ፡ትበጽሕ፡ኀበ፡ኖኅተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወእመ፡አከ፡ጸሊ ። ወአልቦ፡ዘይትመየጥ፡ወይኔጽር፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኀው ። እመቦ፡ዘተናገረ፡ወእመ፡አከ፡ሠሐቀ፡በውስተ፡መዝሙር፡ይትገሠጽ፡በቅድመ፡ምሥዋዕ ። ወእመቦ፡ዘነደገ፡ጸሎተ፡አ

---

[1] scriptum ሰሰኑይ፡ [2] ὡς ἕκαστον στοιχεῖον τὴν ἰδίαν ὥραν γνωρίζει.

[3] deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τούτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον γυναικῶν ὡς τετρακοσίων. [4] Versio Lat.: „hoc est principium fundationis“.

ሐደ፡ዘመዓልት፡ይትገሠጽ፤ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ዘሌሊት፡፫ጸሎታተ፡ይ
ትኰነን ። ወአልቦ፡ዘይፃእ፡እምቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አ
ኀው፡ዘእንበለ፡ይስአል ። ወእምድኅረ፡ወፅአ፡መዝሙር፡እንዘ፡ተአ
ትዉ፡ውስተ፡መኃድሪክሙ፡አንብቡ፡ዘአጸንገልክሙ፡እስከ፡ትበጽሑ፡
ውስተ፡ቤትክሙ ። ወአልቦ፡ዘይትገለበብ፡ርእሶ፡እንዘ፡ያነብብ ። ወአ
ልቦ፡ዘይነጽር፡እንዘ፡ይበልዑ፡አኀው፡ወአልቦ፡ዘያወርድ፡እዴሁ፡ው
ስተ፡ማእድ፡እምቅድመ፡ዘይልህቆ ። ወአልቦ፡ዘይዛለፍ፡ወዘይትናገር፤
ወእመሰ፡ሠሐቀ፡[1] ይትኰነን ። እመቦ፡ዘኢመጽአ፡ውስተ፡ጸሎተ፡ማ
እድ፡ጊዜ፡ይበልዑ፡አኀው፡ይትኰነን፡ወእመአከ፡ጽዉሙ፡ይእቱ፡ወ
ኢይብላዕ ። ወእመቦ፡ዘትፈቅድ፡በውስተ፡ማእድ፡ኢትንብብ፤ቃሐ
ቃሐ ። ወእምድኅረ፡ወፃእከ፡እምኀበ፡ትበልዕ፡ኢታብዝኅ፡ነገረ ። ወአ
ልቦ፡ዘይወልጥ፡ርእሶ፡እንዘ፡ይበልዕ፡ውስተ፡ማእደ፡አኀው፡ለዘእብ
ሬቱ፡ከመ፡ያስተዳልው፡መብልዐ ።[2] ለዘይደዊ፡እኍ፡አባስ፡ይግበር፡
ፈቃዶ፡ኅሚሦ፡ዘይትፈቀድ ። ወውስተ፡መካነ፡አኀው፡ድዉያን፡አልቦ፡
ዘይብላዕ፡ጋርሣ፡ወይስተይ፡ወይነ፡ዘእንበለ፡ዘይደዊ ። አልቦ፡ዘያም
ጽእ፡መብልዐ፡ድዉያን፡ውስተ፡መስኅንተ፡አኀው፡ኅበ፡ያበስሉ፡ሎሙ፡
እላ፡ይግበሩ፡ሎሙ፡ለድዉያን፡እንተ፡ባሕቲቶሙ ። ወኢያርፍዱ፡ው
ሂቦቶሙ፡ለእለ፡ይደውዩ ። ወእመቦ፡ዘመጽአ፡እምዓለም፡ከመ፡ይኩን፡
መነኮሰ፡ይምሀርዎ፡ቅድመ፡ጸሎተ፡ወንጌል፡ወእምዝ፡ይምሀርዎ፡መ
ዝሙረ፡ወይንበር፡እንከ፡ውስተ፡ዴዴ፡እንዘ፡ይትሜሀር፡ወይትሜከር፡
ሥርዐተ፡አኀው፡ወዕቃሜ፡ወእምዝ፡እንከ፡ያውፅኡ፡አልባሲሁ፡ዘዓ
ለም፡ወያልብስዎ፡አልባሰ፡መነኮስ ። ወአልባሲሁሰ፡ዘዓለም፡ዘአውፅአ፡
ወእመኒ፡ባዕደ፡ቦቱ፡ዘከነ፡የሀብዎ፡ለመጋቤ፡........................[3]

[1] sc. in loco comestionis. [2] Verba ለዘ፡ከ፡ያ፡መ፡ secundum Latinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርአይ፡ዘከመ፡ያስተዳልዉ፡መብልዐ ። [3] Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt, quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

ፍሬ ፡ ዘመትሕተ ፡ ዕፅ ። ወዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሜርዮ ።[1] አልቦ ፡ ዘያነብር ፡ ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያጠሪ ፡ ወኢምንተ ፡ ፈድፋደ ፡ እምዘ ፡ ይትወሀብ ፡ ሎቱ ፡ እምኀበ ፡ አበዊሁ ፡[2] ዘእንበለ ፡ ዘይለብስ ፡ ወዝውእቱ ፡ ክልኤ ፡ ለቢጦና ፡ ወ ፩ ክዳን ፡ ወዘብድው ፡ ዘማእስ ፡ ወአጣእን ፡ ወ ፪ ቀዋብዕት ፡ ወቅናት ፡ ወበትር ። ወአልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢአይቴኒ ፡ ዘ ኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይኑም ፡ አፍአ ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ ፡ ዘይ ግእ ፡ አፍአ ፡ እምኔት ፡ ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡ ክልኡ ፡ በመካን ፡ በኀበ ፡ ይሰክብ ። አልቦ ፡ ዘይነጽፍ ፡ ውስተ ፡ መንበሩ ፡ ወ ኢምንተኒ ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ ምስሐግ ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ ፡ ዘይትቀበእ ፡ ሥጋሁ ፡ ዅሎ ፡ ዘእንበለ ፡ በደዌሁ ፡ ወኢይትኀፀብ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡ ቢጹ ፡ በጽልመት ። ወአልቦ ፡ ዘይእኀዝ ፡ እደ ፡ ካልኡ ፡ ወኢኀበ ፡ ዘኮነ ፡ ሥጋሁ ። እመ ፡ እንዘ ፡ ይቀውሙ[3] ፡ ወእንዘ ፡[4] የሐውሩ ፡ ነዋኅ ፡ ይኅድጉ ፡ ማእከሎሙ ፡ መጠነ ፡ እመት ፡ ፩ ወከማሁ ፡ ይግበሩ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ። ወአ ልቦ ፡ ዘይትቀረፅ ፡ ርእሶ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይቀርፅ ፡ መ ኑሂ ፡ ዘእንበለ ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ እምኀበ ፡ እኁ ፡ ዘ ኢያእመረ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸወን ፡ ዲበ ፡ አድግ ፡ ዕራቁ ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ። አልቦ ፡ ዘይሐር ፡ ውስተ ፡ ኪን ፡ ከመ ፡ ይትቀነይ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ ንዋየ ፡ ከመ ፡ ዘአዕቀቦ ፡ እስከ ፡ ይትሜጠዎ ፡ ዘዚ አሁ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ውስተ ፡ ምኅባዝ ፡ እንዘ ፡ ይገብሩ ፡ ኅብስተ ፡ እኁው ፡ አላ ፡ ያንብቡ ፡ እስከ ፡ ይፈጽሙ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ አላ ፡ ይቀ ሐቅሑ ። አልቦ ፡ ዘይትኀደግ ፡ እምውስተ ፡ እኁው ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ እኁ ፡ ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ እስከ ፡ ደብር ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ቅድመ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸብር ፡ ጽቡረ ፡[5] ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወኵሉ ፡ ዘሶቤሃ ፡ ይትገበር ፡ ኢይ ትገበር ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔተ ፡ አን

---

[1] scriptum ያሜርዮ ፡ Apud Latinum verba ወዝ ፡ — ይሜ ፡ desunt; at legitur Regula XXVIII: nemo sibi quidquam putet permissum. [2] Graece: παρὰ τῆς κεφαλῆς. [3] scriptum ይቀውም ፡ [4] legas: ወእመሂ ፡ እንዘ ፡ [5] Gr. habet μηδεὶς πληροποιήσῃ παρὲξ τοῦ Πατρός. Aethiops legit πηλοποιήσῃ.

ስት፡ከመ፡ያንዝኅ፡እኅተ፡እምውስቴቶን፡እመ፡ኢኮነ፡በሕቁ፡ምስለ፡ዘሥዩም፡ቀሲስ፡ወእለ፡ይትለአከዎ። ወእመ፡እንዘ፡ስጡሕ፡ልብስ፡ሠረቀ፡ላዕሌሁ፡ሥልሰ፡ፀሓይ፡እግዚአ፡ልብስ፡ይትኰነን፡በእንቲአሁ፡ወይስግድ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ወይቁም፡ኀበ፡ይበልዑ፡አኀው፤ ወእመሂ፡ዘባድው፡ወእመሂ፡አሣእን፡ወእመሂ፡ቅናት፡ወእመሂ፡ባዕደ፡ዘኮነ፡ይግበሩ፡ሎቱኒ፡ከመ፡ዘቀዳሚ፡ኵነኔ። ዘዘንተ፡ያስትት፡ወኢየዐቅብ፡ይትኰነን፡ዘእንበለ፡ኵሉ፡ቅሥት፡በእንቲአሁ፡[1] ከመ፡ይረሱ፡እንተ፡ዘለዓለም፡መንግሥተ።

ካልእ፡ነገር፡ዘቅዱስ፡ጳኵሚስ። ወሀለወት፡እኅቱ፡ዘበሥጋ፡ወአፍቀረት፡ምንኵስና፡ወቀረፃ፡ወአቅነታ፡ወገብረ፡ላቲ፡ማኅደረ፡ለባሕቲታ፡በማዕዶተ፡ባሕር፡መጠነ፡ምዕራፍ። ወበምክንያተ፡ዚአሃ፡ተጋብኣ፡ደናግል፡ወመዓስብ፡ወኮና፡ኄራተ፡ፈድፋደ። ወአልቦ፡ዘየዐዱ፡ሀየ፡ዘእንበለ፡ዘተሠርዐ፡እምኀበ፡አባ፡ጳኵሚስ፡ሥሩዓን፡ወኄራን፡በበዓላተ፡እግዚእነ፡እሙራን። ወእመቦ፡ዘአዕረፈት፡እሐቲ፡እምኔሆን፡ይገብራ፡መዝሙረ፡ወያስረግዋሃ፡በቅድስና፡ወይገንዝሃ፤ ወይትሜጠውዋ፡በራግናት፡ወይቀብርዋ፡አኀው፡ውስተ፡መካኖሙ፤ ወእሙንቱኒ፡ኢይሬእዩ፡ገጾን፡ወእማንቱኒ፡ኢይሬእያ፡ገጾሙ። ወየአክላ፡፻ወ፹ ወእሙንቱኒ፡፫፻ወ፵ ወይኤዝዘሙ፡ከመ፡ይትዐቀቡ፡ፈድፋደ፡እምርእየ፡ገጾን፡ወሰሚዐ፡ቃሎን።

c) *Pars tertia.*

ወካዕበ፡ሥርዐት፡ሣልስ። ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይደሉ፡በደብር፡ቅዱስ፡ይኩን፡[2] ወክሒ፡ወክላሒ፡ወጽራኅ፤ ወእመቦ፡ዘገብረ፡ዘንተ፡ይኩን፡ቀኖናሁ፡እስከ፡ሰሙን፡ዕለት፡ወይስግድ፡በበ፡፫፻ለለዕለት። ለእመቦ፡እማኅበር፡እንዘ፡ሀሎ፡በደብር፡ወወፅአ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ዘበ

---

[1] scriptum በእንቲአሆሙ፡ [2] scriptum ኢይኩን፡; in Cod. B: ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይኩን፡በደብር፡ቅዱስ፡ወካሕ፡ወክላሒ፡

ልዐ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡[1] ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ በኅብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፲ ዕለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፻፲ ለለዕለቱ ። ወዘኢነቅሀ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢበጽሐ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ምስለ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ እሙር፡ ይስግድ፡ ፲፪ ወበይእቲ፡ ምሴት፡ ኢይጥዐም፡ ጼብኀ፡ ወኢይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕሩቁ ።[2] ወበመዓልትኒ፡ እለ፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢመጽአ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡ ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዘ፡ ወተስናነ፤ ላኰ፡ ወቀሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፲ ዕለት፡ ወቍርባንኒ፡ ይክልእዎ ። ወለእመበ፡ እምአኀው፡ ዘፀረፈ፡ ላዕለ፡ ካልኡ፡ ሰሚዮ፡[3] በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡[4] ቅዱሳን፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡ ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኴነኑ፡ በእሳት፡ ወተይ፤ ወእንበይነ፡ ዝንቱ፡ እቤ፡ ይጹም፡ ፵ ዕለተ፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፫፻፡ ወጾሙሂ፡ ይኩን፡ በኅብስት፡ ወማይ፡ ወኢይትመጠው፡ ቍርባነ፡ ወኢያቅልሉ፡ ሎቱ፡ ግሙራ፤ እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዐ፡ መርዔቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመበ፡ ዘአዕረፈ፡ እምአኀው፡ ይፍትሕዎ፡ ለለዕለቱ፡[5] በጊዜ፡ ዕጣን፤ ወበ ፵ ዕለት፡ ይትጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወይትከፈሉ፡ ካህናት፡ ዕጣነ፡[6] ወዲያቆናት፡ ወኵሎሙ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡ ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣነ፡ ኀይሎሙ፡ ወእምዝ፡ ይክዐዉ፡ አንብዖሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ኵላ፡ ሌሊተ፤ እስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይከውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡ ፈጣሪ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይከውኖሙ፡ ዐቢየ፡ ዐስበ ።[7] ወለእመበ፡ ዘአጥረየ፡ ንዋየ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡[8] መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፯ መዓልት፡ በጾመ፡[9] ሠሉስ፡ በኅብስት፡

[1] Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B. [2] ባሕቲቱ፡ B.
[3] ወሰመዮ፡ B. [4] ለቤተ፡ B. [5] ለለሰዐቱ፡ A. [6] ዕጣን፡ AB.
[7] Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B. [8] ያእምር፡ deest in A.
[9] በጾም፡ A.

ወማይ ፤ ወለው·እቱሂ ፡ ንዋይ ፡ ይግድፍዎ ፡ ለማኅበር ፤ ወሰጊድሰ ፡ ይትመ
ክዐብ ፡ ሎቱ ፡ ፬፬ ።

ወበእንተዝ ፡ ግብር ፡ እስመ ፡ አርአየኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ በው·ስተ ፡ ሰ
ማይ ፡ ምግባረ ፡ እሉ ፡ ሕርቱማን ፡ ወለእለ ፡ ከማሆሙ ፡ ከልአን ። ወር
ኢኩ ፡ ፭ ማኅበረ ፡ እኩያን ፤ ፭ ማኅበረ ፡ አዝእብት ፡ ወከልእ ፡ ማኅበረ ፡ ከለ
በት ፤ ወሣልስ ፡ ማኅበረ ፡ ተሰላት ፤[1] ወራብዕ ፡ ማኅበረ ፡ ቈናጽል ፤ ወኃምስ ፡
ማኅበረ ፡ አጣሊ ። ወከዕበ ፡ አርአየኒ ፡ ፭ ማኅበረ ፡ ከልአን ፡ ሠናያን ፤ ፭ ማ
ኅበረ ፡ አባግዕ ፤ ወከልእ ፡ ማኅበረ ፡ አርጋብ ፤ ወሣልስ ፡ ማኅበረ ፡ ማዕነቅ ፤
ወራብዕ ፡ ማኅበረ ፡ አንሃብ ፤[2] ወኃምስ ፡ ማኅበረ ፡ ወይጠላት ።[3] ወእቤሎ ፡
ፈኮር ፡ ሊተ ፡ ቀዳሚያነ ፤ ወይቤለኒ ፡ ስማዕ ፡ በእዝነ ፡ ልብከ ። አዝእ
ብትሰ ፡[4] እለ ፡ ይትሜሰሉ ፡ ዘርኢክ ፡ እሉ ፡ እመ·ንቱ ፡ መንኮሳት ፡ እለ ፡ ይነ
ብሩ ፡[5] ምስለ ፡ አኀው ፡ ማኅበራዊያን ፡ ስሞሙ ፡ ወበሕቱ ፡ በአምሳለ ፡ ዝእብ ፡
ምግባሮሙ ። መዓልተ ፡ ይውዕሉ ፡ ጽዉማን ፡ ምስለ ፡ አኀው ፡ ቅዱሳን ፡
ወመሲዮ ፡ ጊዜ ፡ ንዋም ፡ ሀየንተ ፡ ትጋህ ፡ ዘሌሊት ፡ ይወዕኡ ፡ በጽልመት ፡
ከመ ፡ ዝእብ ። ወየሐው·ር ፡ ው·ስተ ፡ ምኔተ ፡ መበለታት ፡ ለጥትወተ ፡ ከር
ሦሙ ፡ ወጸጊበ ፡ ይመሥጥ ፡ አባግዕተ ፡ ክርስቶስ ፡ ነዳይተ ፡ አእሚሮ ፡ እ
ንተ ፡ ይዜሙ·[6] ፡ በእሲተ ፡ መንኮሳይት ፡ ዘከማሁ ፡ ወይሠገር ፡ ባቲ ፡ ለሐመረ ፡
ነፍሱ ፡ ዘለዓለም ፡ ወይሰበር ፡ ክንፈ ፡ ምንዱስናሁ ። አሌ ፡ ሎቱ ፡ ለእመ ፡ አ
ተመይጠ ፡ በንስሓ ፤ ስብሐት ፡ ለክርስቶስ ፡ ዘወሀበ ፡ ንስሓ ፡ ለስርየተ ፡ ኀጢ
አት ። ወዓዲ ፡ ማኅበረ ፡ ከለባት ፡ ዘርኢክ ፡ እሉኒ ፡ መንኮሳት ፡ እመ·
ንቱ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ፡ ው·ስተ ፡ ማኅበር ፡ እለ ፡ አጥረዩ ፡ ንዋየ ፡ በርእሶሙ ፡[6]
እመኒ ፡ ዐቢየ ፡ አው ፡ ንኡሰ ፤ ወእመኒ ፡ አምትንተ ፡ አው ፡ መስፈ ፡ አው ፡
መርፍአ ፡ ዘእንበለ ፡ መባሕተ ፡ መምህሮሙ ። ከኒ ፡ ከመ ፡ ከለባት ፡ እስመ ፡
ከልብ ፡ አያኅድግ ፡ ሱሶ ፡ ዘረከበ ፡ እመኒ ፡ ሱስሐ ፡ አው ፡ አንጸዋ ፡ አው ፡
ደንብያ ፡[7] ወሱሶ ፡ ዕዐያተ ፤ ወአልዐ ፡ ምንተኒ ፡ ዘይሜንን ። ወእመ·ንቱኒ ፡

---

[1] ተኳሉተ ፡ B. [2] ንህብ ፡ B. [3] ወይጠል ፡ B. [4] A et B.
[5] ይትሜሰሉ ፡ B. [6] A et B. [7] ዶንብያ ፡ A.

መነከሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት ።
ወሜዲ፡እለ፡ርኢክ፡ማኅበረ፡ተሰላት፡ወእሙንቱሂ፡መነከሳት፡እሙ
ንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዒወ፡ነገር፡እንዘ፡ይነትሩ፡በመጥባሕተ፡
ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጸሙ፡ከመ፡እንተ፡ተሰላት፡እንዘ፡ያኅብሩ፡ነገረ፡ላ
ዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጸሙ ፤ ከመ፡ዘይነቁ፡ተሰላ፡ወይጼ
ውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍሰ፡ሰ
ብእ፡[1] በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተሰላት ፤[2] ወበ
ጸዕ፡ብእሲ፡ዘከህለ፡አምሥጠ፡እምዝንቱ፡ኵነኔ፡ዘዘከርነ ። ወማ
ኅበረ፡ቈናጽልሂ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነከሳት፡እለ፡ይትሜሰሉ፡ማኅበራ
ዊያን፡እንተ፡አፍአሆሙ፡ወእንተ፡ውስጠሙሰ፡ከመ፡ቈናጽል ። ወይ
በልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቈናጽልሰ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡እንተ፡
ባሕቲቶሙ፡ኵሎ፡ዘረከቡ፡ወኢየኀብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሡሳን፡
ጥቀ፡ለበሊዕ ፤ ወከማሁ፡እሉሂ፡መነከሳት ፤ ቦእለ፡ይበልዑ፡ወሚአሙ፡እ
ምቤተ፡ማኅበር፡ወቦ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡
እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩[3] ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ ። ወእንበይነ፡ዝንቱ፡ተ
መሰሉ፡በአርአያ፡ቈናጽል፡ርኩሳን ። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡[4] እግ
ዚእየ፡እስከ፡ዝኑ፡ኵሉ፡[5] ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ ። ወይቤለኒ፡አ
ማን፡እብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ኵነኔሆሙ ፤ አሌ፡ሎቱ፡ለውእቱ፡መነ
ኮስ፡ዘተእኅዘ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ ።
ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መነከሳት፡እሙንቱ፡ወ[6]ማኅበራዊያን፡እለ፡
ይሬእዩ፡ቢጸሙ፡መነከሳት፡እንዘ፡ይኤብሱ፡ወይተልዉ፡አሠሮሙ፡በ
ከመ፡አጣሊ፡ሰበ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዘ፡ለ፩ወእምዝ፡የሐውሩ፡
ኵሎሙ፡ኀበ፡ውእቱ፡ነምር፡መኳጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኵሎሙ፡አጣሊ ፤
ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መነከሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይሬእዩ፡ቀትለ፡[7]

---

[1] ቀታልያነ፡ነፍስ፡ዘሰብእ፡ B. [2] ተሰላት፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ፡ in B. [5] ኵሉ፡ deest in B. [6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ። ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዊ፡[1] ይዜምዉ፡ከማሁ፡ወለእመሂ፡[2] ሐማዬ፡ይሰተፉ፡በምግባሩ፡እኩይ፡ወለእመሂ፡ከነ፡በስሚረ፡ጸም፡አዉ፡በዘ፡ከነ፡ከዊኖ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥኣን፡እሙንቱ። ወአንሰ፡ሰሚዕየ፡አንክርኩ፡በእንተዝ። ወእቤሎ፡ፈክር፡ሊተ፡እሎንተ፡ካልኣነ፡ማኅበረ። ፩

ወይቤለኒ፡ስማዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡በሙ።[4] ወእሉ፡ቀዳማዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡እለ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡እንዘ፡ኢይትሌለዩ፡ዘምስለ፡ፍቅር፡ከመ፡ዘ፩ ነፍስ። ወዉስተ፡ጸሎትሂ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወዉስተ፡ኵሉ፡ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ተፈልጦ፡ከመ፡አባግዕ። ወከማሁ፡አባግዕኒ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡ወሶበሂ፡ይወርዱ፡ይስተዩ፡ማየ፡አዉ፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘዚአሆሙ፡አላ፡ኅቡራን፡በኵሉ፡ግዕዘሙ። ወእሉሂ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡በኅብረተ፡ግዕዘሙ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡በሙ፡ከልኡ፡ልማደ። ፩ ሶበ፡ይሬእዩ፡ንምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለ፩ እምኔሆሙ፡ይዘረዉ፡ዘዘዚአሆሙ፡ወኢይረክበሙ፡ቀታሊ። ፩ ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትኤኅዝ፡፩ መነኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በገዘሙት፡አዉ፡በትምክሕት፡አዉ፡በትዕቢት፡አዉ፡በሐሜት፡ይትዐቀቡ፡ከመ፡ኢየአኅዘሙ፡ቀታሌ፡ነፍስ። ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን። ፩ ብጸዳን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል። ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡የዋሃን፡ከመ፡ርግብ፡ምስለ፡አእምሮ፡ወጥበብ፡ወፍቅር፡ምስለ፡ቢጸሙ። ፩ እንዘ፡ይጼዕልዎሙ፡ወይዐርፍዎሙ፡ያፈቅርዎሙ፡ከመ፡ነፍሶሙ። እስመ፡አርጋብ፡ሰራሪያን፡ጥቀ፡ወእሉሂ፡ቅዱሳን፡አቅለሉ፡ክነፊሆሙ፡በሥነ፡ምግባር፡ዘምንኩስና። እስመ፡ተብህለ፡በእንተ፡አርጋብ፡ሶበ፡ይነሥኡ፡እገሌ

---

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ከነ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] ቦቱ፡ B. [5] ኢይትጎመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

ቲሆን፡[1] ኢይትቄየማ፡ወከማሁ፡እሉሂ፡እንዘ፡ያአምሩ፡ኵሎ፡ኢይትቄ
የሙ፡ሰብአ ። ወእንበይነዝ፡ትሬእዩሙ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡ሰራሪያን ፤
ወእንዘ፡ሀለዉ፡በሥጋ፡ይሰርሩ፡በአክናፊ፡መንፈስ፡ጸግድው ።
ወእሉሂ፡ካዕበ፡እለ፡ርኢክ፡በአምሳለ፡ማዕነቅ፡ወእሉሂ፡ማኅበረ፡መን
ኮሳት ፤ ካህናት፡ወዲያቆናት፡ወመዘምራን፡ወቅዱሳን፡እለ፡የሐልዩ፡በ
ቃል፡ጥዑም፡ወበዜማ፡[2] ሐዋዝ፡ዘእንበለ፡ትዕቢት፡ወትምክሕት ፤ በት
ሕትና፡መንፈሳዊ፡ምስለ፡ፍርሀት፡ወረዓድ፡ወውሕዘተ፡አንብዕ፡ነበሩ፡
እንዘ፡ይዜምሩ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ለክብረ፡ፈጣሪ፡እስክ፡የሀፍዉ ። ወ
በእንተዝ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ማዕነቅ፡እስመ፡ለማዕነቅ፡ጥዑም፡ቃሉ ፤ ወበ
እንተዝ፡ትቤ፡መርዓት፡በአፈ፡ሰሎሞን፡ነቢይ፡ቃለ፡ማዕነቅ፡ተሰምዐ፡
በውስተ፡ምድርን ። ወእንበይነዝ፡ተመሰሉ፡እሉሂ፡በዝ፡አርአያ ፤ ብጹ
ዓን፡ካህናት፡እለ፡ደለዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል ። ወእሉ፡ካዕበ፡እለ፡በ
አምሳለ፡ንህብ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡ጠቢባን፡ከመ፡ንህብ ፤ ወበከመ፡
ታስተጋብእ፡ንህብ፡መዓረ፡እምኵሉ፡ጽጌያት፡ከማሁ፡እሉሂ፡ነበሩ፡እ
ንዘ፡ያስተጋብኡ፡ምግባራተ፡ጽድቅ፡እምገድሎሙ፡ለቅዱሳን ። ወበእ
ንተዝ፡ተመሰሉ፡በአምሳለ፡ንህብ ። ወዓዲ፡እለ፡በአምሳለ፡ወይጠ
ላት፡[3] እሙንቱሂ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡እለ፡ነበሩ፡እንዘ፡ይትለ
አኩ፡በረዊጽ፡እንዘ፡ከመ፡ወይጠል፡ዘእንበለ፡ንዝህላል፡እመሂ፡ለቤተ፡
ክርስቲያን፡ወእመሂ፡ለቤተ፡ማኅበር፡እስመ፡ቤተ፡እግዚአብሔር፡ው
እቱ፡ወኢኮነ፡ቤተ፡ሰብአ ። እስመ፡ለሊሁ፡ይቤ፡እግዚእነ፡በወንጌል፡[4]
ኀበ፡ሀለዉ፡፪ወ ፫[5] ጉቡኦን፡በስምየ፡ሀየ፡ሀለውኩ፡እነ፡ማእከሎሙ ፤
ኢይትሐሰውኬ፡እንከ፡ቃሉ፡ለክርስቶስ፡እስመ፡እማእከለ፡ማኅበርሰ፡
ኢይትፈለጥ፡መድኀን ። ጥቀ፡ሠናይ፡ሀልዎ፡ለክሙ፡አእኀው፡ምስለ፡
ፈጣሪ፡ነቢረ፡ኵሎ፡መዋዕለ፡ሕይወትክሙ ። ወዘኒ፡ዘይትለአክ፡በቤተ፡
ወበአፍአ፡አኮ፡ለሰብእ፡ዘይትለአክ፡አላ፡ለአምላክ ፤ ወዘኒ፡ይቀውም፡

---

[1] እንላቲሆሙ፡ A. [2] ወበዝማሬ፡ B. [3] ወይጠል፡ B.
[4] እግዚእነ፡በ፡ deest in A. [5] ፪ et ፫ deest in A.

በጊዜ ፡ ማእድ ፡ ለቅዱሳን ፡ አከ ፡ ሎሙ ፡ ዘይቀውም ፡ አላ ፡ ለወልደ ፡ አብ ፡ ለሊቀ ፡ ማኅበር ፡ ዘሀሎ ፡ ማእከሎሙ ። ለዘክሮቱ ፡ ይደሉ ፡ ክብር ፡ ወስብሐት ፡ ወሰጊድ ። ብጽዓን ፡ ለክሙ ፡ አደቂቅየ ። ለእመ ፡ ዐቀብክምዎ ፡ ለዝ ፡ ወገበርክምዎ ፡ ትረክብዎ ፡ ለቃልየ ፡ ይእተ ፡ ዕለተ ፡ በጸባብ ፡ አንቀጽ ፡ በግርምት ፡ ዐውደ ። ወውእቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይርዳእክሙ ፡ ለገቢረ ፡ ዝንቱ ፡ ትእዛዝት ፡ ዘሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ ፡ ዘጸሐፈ ፡ ዮሐንስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘአንጠዮኪያ ፡ ለቄርሎስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘለእስክንድርያ ።

ለእግዚእየ ፡ መፍቀሬ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ወጎበ-ረ ፡ ካህንየ ፡ ለ ቄርሎስ ፡ ዮሐንስ ፡ በእግዚእ ፡ ፍሥሓ ። በትእዛዘሙ ፡ ለምሉካን ፡ ነገሥት ፡ ተአዘዘ ፡ ጉባኤ ፡ ሲኖዶስ ፡ ዘክቡራን ፡ ጳጳሳት ፡ በገዓዚ ፡[1] ሀገር ፡ ኤፌሶን ፡ ይትጋብኡ ፡ በእንተ ፡ ነገረ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወበእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ ርት ዕት ። ወበጺሐነ ፡ ንሕነኒ ፡ ለይእቲ ፡ ሀገር ፡ ተመየጥነ ፡ እንዘ ፡ ኢንትራከብ ፤ ወተናግሮሰ ፡ በመዋዕለ ፡ ሰላም ፡ ምክንያተ ፡ ኑፋቄ ፡ ኢኮነ ፡ ሠናየ ። አላ ፡ እስመ ፡ ተናፈቃ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያን ፡ መፍትው ፡ ለኵሉ ፡ የሀሉ ፡ ኅቡረ ፡ ከመ ፡ ሰሲሎ ፡ ኵሉ ፡ ኑፋቄ ፡ ይደመር ፡ ኵሉ ። ወዘንተ ፡ አዘዙ ፡ መፍቀር ያነ ፡ ክርስቶስ ፡ ነገሥት ፡ ከመ ፡ ይደመራ ፡ እለ ፡ በኵለሄ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዘክርስቶስ ። ወበእንተዝ ፡ ፈነውዎ ፡ ለክቡር ፡ ጥሬቡኖስ ፡ ወጸሓፊ ፡[2] አር ስጥላአስ ፡[3] ጸዊሮ ፡ ክቡረ ፡ መጻሕፍቶሙ ፡ ዘይኤዝዝ ፡ ኵሎ ፡ ዕቅፍታት ፡ ያሰስል ፡[4] እማእከል ፡ ወያሀድእ ፡ ኵሎ ፡ ሀውከ ፡ ወኵሎ ፡ ሐዘነ ። ወበው እቱ ፡ ክቡር ፡ መጽሐፍ ፡ ተአዚዘነ ፡ ሶቤሃ ፡ ፈነውናሁ ፡ ኀቤክሙ ፡ ለእግዚ

---

[1] **በገንዜ ፡** in Cod. Tub.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.

[2] scriptum **ዘጸሐፈ ፡** [3] scriptum **አስጥላአስ ፡** [4] sc. Synodus.

እየ ፡ በኵሉ ፡ መፍቀሬ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ለጳጳስ ፡ ጳውሎስ ፡ ተሠሚ
ረነ ፡ ምስለ ፡ ቅዱስ ፡ አካኪዮስ ፡ ወምስለ ፡ ኵሎሙ ፡ ጳጳሳት ፡ እለ ፡ ምስሌነ ። ወከመ ፡ ይፍጥነነ ፡ ፈነውናሁ ፡ እስመ ፡ ንሕነ ፡ ስእነ ፡ መጺአ ፡ ከመ ፡ ንፈ
ጽም ፡ ገጸ ፡ በገጽ ፡ ትእዛዘሙ ፡ ለነገሥት ። ወበሕቱ ፡ አዘዝናሁ ፡ ሀየንቴነ ፡
ወበእንቲአነ ፡ ወበቃለ ፡ ዚአነ ፡ ይፈጽም ፡ ዘበእንተ ፡ ሰላም ። ዘውእቱ ፡ ው
ስተ ፡ ቀዳሚ ። መጠዎ ፡[1] ለፅማዌከ ፡[2] እንተ ፡ ፈኖነ ፡ ኀቢረነ ፡ በእንተ ፡ ት
ስበእት ፡ ዘእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ እንዘ ፡ ንብል ። ከመዝ ፡ በእንተ ፡ ወላዲተ ፡
አምላክ ፡ ድንግል ፡ ነአምንሂ ፡ ወከመዝ ፡ ንነግር ፡ ወበእንተ ፡ ፍና ፡ ትስብ
እት ፡ ዘዋሕድ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ አከ ፡ ይእዜ ፡ ዘወሰክነ ፡ አላ ፡ እንዘ ፡
ንሴፎ ፡ በአማን ፡ ከመ ፡ እምትካቱ ፡ እምቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ወእምትው
ፊቶሙ ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ እለ ፡ ተጋብኡ ፡ በኂቅያ ። እስመ ፡ በከመ ፡ አቅ
ደምኩ ፡ ነጊረ ፡ ተአክል ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ አእምሮ ፡ ርትዕት ፡ ወኵሎ ፡ ዕልወ
ታት ፡ ትኰሲ ። ነአምንኬ ፡ በእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ዋሕድ ። እግዚአብሔር ፡ ፍጹም ፡ ወሰብእ ፡ ፍጹም ፡ ዘእምነ
ፍስ ፡ ወልቡና ። ቅድመ ፡ ዓለምሰ ፡ ዘእምአብ ፡ ተወልደ ፡ ወበደኃሪ ፡ መዋ
ዕል ፡ ውእቱመ ፡ በእንቲአነ ፡ ወበእንተ ፡ መድኀኒትነ ፡ እምድንግል ፡ ማርያ ፡
በትስብእቱ ። ኅቡረ ፡ ሀላዌ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ በመለኮቱ ፡ ወኅቡረ ፡ ሀላዌ ፡ ምስ
ሌነ ፡ በትስብእቱ ። ወበዝ ፡ ፩ ክርስቶስ ፡ ወ፩ እግዚእ ፡ ወ፩ ኢየሱስ ፡ ነአ
ምን ፡ በትድምርት ፡ ዘእንበለ ፡ ኅሠት ። ወነአምና ፡ ለቅድስት ፡ ድንግል ፡
ወላዲተ ፡ አምላክ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እምኔሃ ፡ ተሠገወ ፡ ወተሰ
ብአ ፡ ወእምይእቲ ፡ ፅንስ ፡ ተደመረ ፡ ምስለ ፡ ዘእምኔሃ ፡ ማኅፈድ ፡ ዘውእቱ ፡
ሥጋ ። ወቃላተሰ ፡ ዘወንጌል ፡ ወዘሐዋርያት ፡ ነአምን ፡ ወዘቅዱሳን ፡ አበው ፡
ወይእዜ ፡ እምኔሆን ፡ ይዴምሩ ፡[3] ከመ ፡ ዘበ፩ገጽ ፡ ወእምኔሆሙ ፡ ይፈልጡ ፡
ከመ ፡ ዘእም ፪ ሀላዌ ። ወእለ ፡ ይደልዎ ፡ ለመለኮተ ፡ ክርስቶስ ፡ ንነግር ፡ ወት
ሐትተሰ ፡ ለትስብእቱ ፡ አወፈዩነ ። በእንተ ፡ ዝንቱ ፡ ንሥምር ፡ ወን
ኰሲ ፡ ኵሎ ፡ ወከሐ ፡ ከመ ፡ ሰላም ፡ የሀሉ ፡ ውስተ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያን ፡

---

[1] scriptum ወመጠዎ ፡ [2] supple መጽሐፈ ፡ [3] scriptum ይዴመሩ ፡

ዘእግዚአብሔር ፡ ተሠሪዎ ፡ ኵሉ ፡ ዕቅፍታት ። ወሠመርነ ፡ በስዕረቱ ፡ ለና ስጦሪዮስ ፡ ዘቀዳሚ ፡ ጳጳስ ፡ ዘቈስጠንጢኑዾሊስ ፡ ወጎበርነ ፡ አውግዞ ፡ ዕዉ ጋት ፡ ወጥሉቃት ፡ ትምህርታቶ ፡ እስመ ፡ እለ ፡ በጎቤነ ፡ አብያት ፡ ክርስቲያ ናት ፡ በሕያውት ፡ ወበርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ይሄልዋ ፡ ወኪያሃ ፡ የዐቅባ ፡ ወያ ወፍያ ፡ ለአሕዛብ ፡ ከመ ፡ ቅድሳቲክሙ ። ወንሠምር ፡ ወነጎብር ፡ በጊመቱ ፡ ለክቡር ፡ ወቅዱስ ፡ ጳጳስ ፡ መክስሚያኖስ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቅድስት ፡ እ ንተ ፡ ቈስጠንጢኑዾሊስ ፡ ወድሙራን ፡ ንሕነ ፡ ምስለ ፡ ኵሎሙ ፡ ክቡራን ፡ ወቅዱሳን ፡ ጳጳሳት ፡ ዘበኵሉ ፡ ዓለም ፡ እለ ፡ ይሄልዉ ፡ በርትዕት ፡ ሃይማ ኖት ። እንዘ ፡ ትጥዒ ፡[1] ጸሊ ፡ ላዕሌየ ፡ እግዚእየ ፡ መፍቀሬ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅዱስ ፡ ወበኵሉ ፡ ንጹሕ ፡ እጉየ ።

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ ፡ ዘጸሐፈ ፡ ቄርሎስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘእለ ፡ እስክንድርያ ፡ ለዮሐንስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘአንጦኪያ ።

ለእግዚእየ ፡ ወፍቁርየ ፡ ወእጉየ ፡ ወጎበረ ፡ ካህንየ ፡ ዮሐንስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘአንጦኪያ ፡ ቄርሎስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘእለ ፡ እስክንድርያ ፡ በእግዚእ ፡ ፍሥሓ ። ይ ትፌሥሑ ፡ ሰማያት ፡ ወትትሐሠይ ፡ ምድር ፡[2] እስመ ፡ ተነሥተ ፡ ማእከላይ ፡ አረፍት ፡ ዘጥቅም ፡[3] ወተስዕረ ፡ ሐዘን ፡ ወኵሉ ፡ ፍና ፡ ኑፋቄ ፡ ተሠረወ ፡ እ ንዘ ፡ መድኀኔ ፡ ኵልነ ፡ ክርስቶስ ፡ ይሁብ ፡ ሰላመ ፡ ለአብያተ ፡ ክርስቲያኑ ። ወጸውዐነሂ ፡ በእንተዝ ፡ መፍቀርያነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነገሥት ፡ እለ ፡ እም ትውልደሙ ፡ ቀንኡ ፡ ፍናወ ፡ አበዊሆሙ ፡ ወአጽንዑ ፡ ዘእንበለ ፡ ትንቃኔ ፡ በነፍሶሙ ፡ ርትዕተ ፡ ሃይማኖት ፡ እንዘ ፡ የዐቅቡ ፡ ወጸሀቀ ፡ ለዝክርሂ ፡ ዐ ቢየ ፡ ይሬስዩ ፡ ዘበእንተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመ ፡ ለዘ ፡ ሐረሂ ፡ ያተርፉ ፡ ክ ብሮሙ ፡ ወመንግሥቶሙ ፡ ያርእዩ ፡ ክብርተ ፤[4] ለሙኒ ፡ ውእቱኒ ፡ እግ

---

[1] ትጤዒ ፡ in Cod. Tub. [2] Ps. 95 (hebr. 96), 11. [3] Eph. 2, 14.

[4] ἵνα διαβόητον ἔχωσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐκλεεστάτην ἀποφήνωσι τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν.

ዚአ፡ ጎያላን፡ በብዕልት፡ እድ፡ ይጼጉ፡ ሠናይቶ፡ ወይመውእ፡ ፀሮሙ፡ ወ
ኢይሔሱ፡ እንዘ፡ ይብል፡[1] ሕያው፡ አነ፡ ይቤ፡ እግዚአብሔር፡ እለ፡ ይሴ
ብሑኒ፡ አክብር። በጸሐኬ፡ ጎቤነ፡ በእለ፡ እስክንድርያ፡ ክቡር፡ ወመፍ
ቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ እግዚእየ፡ ወእጉየ፡ ወጎቡረ፡ ካህንየ፡ ጳውሎስ፡ ፍ
ሥሓ፡ መልአነ፡ ወጥቀ፡ አማን፡ እስመ፡ ዘከመዝ፡ ብእሲ፡ ማእክሌነ፡ ከነ፡
ዘያፈደፍድ፡ እምጎይሉ፡ ሐሚመ፡ ከመ፡ ይማእ፡ ቅንአቶ፡ ለዲያብሎስ፡
ወይደምር፡ ለእለ፡ በኑፋቄ፡ ተፈልጡ፡ ወአሰሲሎ፡[2] ኵሎ፡ ዕቅፍታት፡ በጎ
ብረት፡ ወበሰላም፡ ይከልሎሙ፡ ለእለ፡ በጎቤነ፡ ወለእለ፡ በጎቤክሙ፡ አብ
ያት፡ ክርስቲያን። ወበእንተ፡ ምንት፡ ተፈልጡ፡ ቀዳሚ፡ ኢመፍትው፡ ን
ንግር፡ አላ፡ መፍትው፡ ዘበሰላም፡ ይደሉ፡ ንእመን፡ ወንትናገር። ተፈሣ
ሕነኬ፡ በከመ፡ ንቤ፡ በተራክቦቱ፡ ለዝንቱ፡ ክቡር፡ ብእሲ፡ ዘአሆ፡ አበለነ፡
ብሂሎ፡ ከመ፡ መፍትው፡ ይደመራ፡ በሰላም፡ አብያት፡ ክርስቲያን፡ ወዘዕ
ልዋን፡ ሠሐቅ፡ ይማስን፡ ወይትከፋእ፡ ሦኩ፡ ለዲያብሎስ። ወለነሂ፡ ረከ
በነ፡ ድልዋነ፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ ወኢያጸመውናሁ፡ ወኢበምንትኒ፡ እስመ፡
ተዘከርናሁ፡ ለመድኀኒነ፡ እንዘ፡ ይብል፡[3] ሰላመ፡ እንቲአየ፡ እሁበክሙ፡
ወሰላመ፡ እንቲአየ፡ አኀድግ፡ ለክሙ። ወተመሀርነሂ፡ ጸልዮ፡ በጸሎትነ፡
እንዘ፡ ንብል፡[4] እግዚኦ፡ አምላክነ፡ ሰላመ፡ ህበነ። ወዘነሥአ፡ ሰላመ፡ እ
ምኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ምሉእ፡ ውእቱ፡ በሠናይቱ። ወከመሰ፡ ዘአልበ፡
ጣዕም፡ ከነ፡ ኑፋቄ፡ ለአብያት፡ ክርስቲያን፡ ይእዜ፡ ተሰፈውነ፡[5] በዘክቡር፡
እግዚእየ፡ ወእጉየ፡ ጳጳስ፡ ጳውሎስ፡ አብጽሐ፡ ለነ፡ ክርታሰ፡ መጽሐፍ
ክሙ፡ ዘላዕሌሁ፡ ሀለወት፡ ርትዕት፡ ሃይማኖት፡ ዘእንበለ፡ ጥልቀት፡ ወአስ
ተአመነነ፡ ከመ፡ ቅድሳቲክሙ፡ ወእለ፡ ሀለዉ፡ ሀየ፡ ቅዱሳን፡ ወክቡራን፡
ጳጳሳት፡ ጸሐፉ፡ ኪያሁ። ወከመዝ፡ ጽሕፈቱ፤ በእንተ፡ ቅድስት፡ ድንግል፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ ነአምንሂ፡ ወንነግርሂ፡ ወበእንተ፡ ፍና፡ ትስብእት፡ ዘዋ
ሕድ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ወዘተርፈኒ፡ በከመ፡ ጸሐፍክሙ። ወአንቢ

---

[1] 1 Reg. (Sam.) 2, 30. [2] scriptum ወአሴስሎ፡ [3] Joh. 14, 27.
[4] Jes. 26, 12 LXX. [5] scriptum ተፈወስነ፡

በነ፡ኵሎ፡ቅዱሳት፡ቃላተክሙ፡ከማሁ፡ረከብነ፡ርእሰነሂ፡ከመ፡ነአምን፡
እስመ፡፩እግዚአብሔር፡ወአሐቲ፡ሃይማኖት፡ወአሐቲ፡ጥምቀት።[1] ወሰ
ባሕናሁ፡ለመድኀኔ፡ኵሉ፡እግዚአብሔር፡እንዘ፡ንትፌሣሕ፡በበይናቲነ፡
እስመ፡ዘበቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወዘበትውፊት፡ቅዱሳን፡አበው፡ሃይማ
ኖት፡ሀለወት፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡እለ፡በኀቤነሂ፡ወእለ፡በኀቤክሙ።
ወእስመ፡ሰማዕኩ፡ከመበ፡እለ፡ይትናገሩ፡ላዕሌየ፡ወይገሥፁ፡በእንቲ
አየ፡ቃላተ፡ዐመፃ፡ከመ፡ዘእቤ፡እነ፡ወአአምን፡እምሰማይ፡ከመ፡ወረደ፡
ቅዱስ፡ሥጋሁ፡ለክርስቶስ፡ወኢኮነ፡እምቅድስት፡ድንግል፡ጸሀቀ፡ከ
ነኒ፡በእንተዝ፡አውሥኦሙ፡ኅዳጠ። አእለ፡ዘእንበለ፡ልብ፡አላ፡ባሕ
ቲቶ፡ታአምሩ፡ሐሰዎ፤እፎ፡ውስተዝ፡ግዕዝ፡በጸሐክሙ፡ወእንተ፡መ
ጠነዝ፡ደወይክሙ፡እበደ። ኢመፍትውኩ፡በጥበብ፡ተኀልዩ፡ከመ፡
ኵሉ፡ገድልነ፡ዘበእንተ፡ሃይማኖት፡እንዘ፡ንብል፡ወላዲተ፡አምላክ፡ይ
እቲ፡ድንግል። ወእመሰ፡እምሰማይ፡ንቤ፡ሥጋሁ፡ወኢኮነ፡እምቅድ
ስት፡ድንግል፡ዘተወልደ፡ሥጋ፡እግዚእነ፡ክርስቶስ፡እፎ፡ትትአመን፡
ወላዲተ፡አምላክ፡ቅድስት፡ድንግል። መነ፡ወለደት፡[2]እመ፡ኢወለደቶ፡
በሥጋ፡ለአማኑኤል። ይትኀፈሩኬ፡እለ፡ነበቡ፡ላዕሌየ፡ከመዝ፡እስመ፡
ኢይሔሱ፡ብዑዕ፡ኢሳይያስ፡እንዘ፡ይብል፡[3]ናሁ፡ትፀንስ፡ድንግል፡ወት
ወልድ፡ወልደ፡ወትሰምዮ፡ስሞ፡አማኑኤል፡ዘበትርጓሜሁ፡እግዚአብ
ሔር፡ምስሌነ፤ወገብርኤልኒ፡አማን፡ይቤ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[4]ኢትፍ
ርሂ፡ማርያም፡ረከብኪ፡ሞገሰ፡በኀበ፡እግዚአብሔር፡ወናሁ፡ትፀንሲ፡
ወትወልዲ፡ወልደ፡ወትሰምዮ፡ስሞ፡ኢየሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድ
ኅን፡ሕዝቦ፡እምኀጢአቶሙ። ወእመሰ፡ንነግር፡እምላዕሉ፡ወእምሰ
ማይ፡እግዚእነ፡[5]ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡አኮ፡ዘእምላዕሉ፡ወረደት፡ቅድስት፡
ሥጋሁ፡ከመዝ፡አኮ፡ዘንብል፡አላ፡ተሊወነ፡ለሠራዊ፡ጳውሎስ፡እንዘ፡
ንብል፡[6]ቀዳማይ፡እምድር፡መሬታዊ፡ወደኃራይ፡እምሰማይ። ወንዜከ

---

[1] Eph. 4, 5. [2] scriptum በዘወለደት፡ [3] Jes. 7, 14. [4] Luc. 1, 30; Matth. 1, 21. [5] scriptum ሥጋሁ፡ለእግዚእነ፡ [6] 1 Cor. 15, 47.

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡[1] አልቦ፡ዘዐርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ከነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል። ወወልደ፡እጓለ፡እመሕያውሰ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወረደ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሶ፡ወነሢአ፡አርአያ፡ገብር፡ወከነ፡ወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ሀ
ሊዎ፡አምላከሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በሀላዌሁ፡
እንዘ፡፩ውእቱ፡ወ፩ይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እፎ፡ኢይትበሀል፡[2] እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለከቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ። እስመ፡፩እግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለእመኒ፡እም ፪ሀላ
ዌ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት። ወለእመሰ፡ይብሉ፡
ጎሠተ፡አው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጾ፡
እጎየ። እስመ፡የጊ፡በእለ፡ይጐሥዉ፡እሎንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነበ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወአንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳነ፡እሬስ
የሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይጎልዩ። እስመ፡ሀሎ፡ለዝላፉ ፤ ኢተበዐደሂ፡ወ
ኢተመይጠሂ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕማም፡በ
መለከቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘዚአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ጴጥሮስ፡[3] ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለከቱ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኀኔ፡ኩሉ፡እን
ቲአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡[4] ዘበንየ፡መጠኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሜጥኩ፡ገጽየ፡እምኀፍረተ፡ምራቅ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኵለሄ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
የስ፡ወንትከላእ፡ወሊአ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትካሐዱ፡በዕዳን፡ብዙኀ፡
ምዝማረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኍኀ፡[5] ነገር፡እትከላእ። ወበሕቲ፡

---

[1] Joh. 3, 13. [2] scriptum ይትበሀል፡ [3] 1 Ptr. 3, 18.
[4] Jes. 50, 6. [5] legas በኍኀ፡

ወኢበአሐቲ፡ፍና፡አሆ፡ኢንብል፡እንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠ
ርዐት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኂቅያ ። ወኢንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡
አው፡አሐተ፡ጎርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ሀየ፡ተዘኪረነ፡ዘይቤ፡[1]
ኢትንሥት፡ሥርዐተ፡ዘሠርዐ፡አበዊከ፡እስመ፡ኢእሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡[2]
አላ፡በመንፈሰ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ዘእምኔሁ፡ይወፅእ፡ወኢኮነ፡ን
ኪረ፡እምወልድ፡በህላዌሁ ። ወበዝንቱ፡ያስተአምነነ፡ቃላቲሆሙ፡ለቅ
ዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡[3] ወመጺአሙ፡ሚስያ፡
ፈተዉ፡ይሑሩ፡ቢታንያ፡ወኢጎደጎሙ፡መንፈሰ፡ኢየሱስ ። ወብፁዕኒ፡
ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡[4] እለሰ፡ይሄልዉ፡በሥጋ፡ኢይክሉ፡
አሥምሮ፡እግዚአብሔር፡ወአንትሙሰ፡ኢሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመ
ንፈስ፡እስመ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡የኀድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አ
ልቦ፡መንፈሰ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢኮነ፡ዚአሁ ። ወሶበሰ፡እለ፡
ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ፁግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢትትዋከሕዎሙ፡
እእሚረክሙ፡ከመ፡ኩሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብህለ፡
ይመይጡ፡ውስተ፡ፁንሙ ። ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፎ፡ለቅዱስ፡
ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጸሐፈ፡ለብፁዕ፡ኤጴቅጢጦስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘ
በርትዕት፡ሃይማኖት፡ቦእለ፡አማሲኖሙ፡ያቀርቡ፡ምዝማረ፡ወበዝንቱ፡
ብዙኃን፡ይድኅኑ፡ጸሀቀ፡ዐቢየ፡ከነኒ፡በእንተ፡እኅው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኀ
ቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ክቡር፡
አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሑፈነ፡ፈነውነ፡አዕሊወነ፡ለቅድሳቲከ፡
ፍቁርየ ።

---

[1] Prov. 22, 28. [2] Matth. 10, 20. [3] Act. 16, 7. [4] Rom. 8, 8. 9.

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ ፡ ጳጳስ ፡ ዘሀገረ ፡ ገብሎን ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘሥላሴ ፡ ዘደረሰ ፡ በጸሎት ፡ እምድኅረ ፡ ተነበ ፡ ወንጌል ።

ዐቃቤ ፡ ሥራይ ፡ ይመስል ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህር ፡ ዘለብዙኅ ፡ ወብዑድ ፡ ሕማማት ፡ አጥረየ ፡ ፈውሰ ፡ ወለለ ፩ ዘሐመ ፡ በሐሳበ ፡ ሕማሙ ፡ ይሁብ ፡ ፈውሶ ። ከመዝ ፡ በ ፡ እለ ፡ መጽኡ ፡ ውስተ ፡ ምፍዋስ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዘ ፡ ይትሐበጡ ፡ በትዕቢቶሙ ፡ ወበትዝኅርት ፡ ተዜዊዎሙ ፡ ወነሢአሙ ፡ ፈውሰ ፡ ዘትሕትና ፡ ዝኩ ፡ ሕበጠ ፡ ሕማም ፡ ተፈወሱ ። ወካል አንኒ ፡ ሮጹ ፡ እለ ፡ በሕማመ ፡ መዐት ፡ ይነድዱ ፡ እሙንቱሂ ፡ ደኪሞሙ ፡ እምትምህርተ ፡ ትዕግሥት ፡ አጥፍኡ ፡ ሕማመ ፡ ነደ ፡ መዐቶሙ ። ወካልአ ንኒ ፡ እለ ፡ በፍትወተ ፡ ዝሙት ፡ ይትነድኡ ፡ መጺአሙ ፡ ነሥኡ ፡ ፈውሰ ፡ በትዕግሥት ፡ ወበንጽሕ ፡ አልጐሙ ፡ ሥጋሆሙ ። ይእዜኒ ፡ ንዑ ፡ ፍቁራን ፡ ነየ ፡ እስመ ፡ ዘቀዳሚኒ ፡ መምህር ፡ በሃይማኖት ፡ ፈወሰ ፡ ነፍሰሙ ፡ ለእለ ፡ ደወዩ ፡ በሃይማኖት ፡[1] ንሕነኒ ፡ በአሠረ ፡ ዚአሁ ፡ ንትሉ ፡ ወእትሔዘብ ፡ ብዙኃን ፡ እምእለ ፡ ይቀውሙ ፡ ዝየ ፡ ይፈቅዱ ፡ ይስምዑ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ አከ ፡ እስመ ፡ ውእቶሙ ፡ ኢያእመሩ ፡ እስመ ፡ ምሁራን ፡ ውእቶሙ ፡ አላ ፡ ይፈቅዱ ፡ በዝ ፡ ትምህርት ፡ እለ ፡[2] ይደውዩ ፡ ይትፈወሱ ፡ እስመ ፡ ብዙኃን ፡

---

[1] በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ B. [2] ለእለ ፡ A.

እለ፡ሕያዋን፡በርእሶሙ፡ወኢይክሉ፡ረውሶ፡እለ፡ይደውዩ ። ወበእን
ተገ፡ፍቁራንየ፡[1] እንዘ፡እፈቱ፡አነ፡ዘይእዜ፡ተነበ፡በወንጌል፡እድርስ፡
ለክሙ፡ወዘውስቴቱ፡መንፈስ፡አርዊክሙ፡እኅድግ፡እምይእዜ፡ዘንተ፡
ወእግበር፡ዘቀደምኩ፡ተናግሮ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ወእለ፡ትጽህቁ፡
ትቀውሙ፡ትስምዑ፡እመ፡መፍትው፡አርድእት፡ንሕነ፡ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ኵሉ፡ኵሎ፡ንኩን፡ከመ፡ኵሎ፡ንርባሕ ። ወአስተበቍዐክሙ፡
አኀውየ፡እመኒ፡እሌቢ፡[2] ውስተ፡ነገራትየ፡ስረዩ፡ሊተ፡እስመ፡እለ፡ይ
ነግሩ፡እምአፋሆሙ፡ድንቀተ፡ወኢቀደሙ፡ጽሑፈ፡ዮጊ፡ይሌብዩ፡[3]
ወኢይክሉ፡ለብዎ፡ወሐውጸ፡መጻሕፍት፡ወነገረ፡አሰርግዎ ። ወእንት
ሙሰ፡ዘእንተ፡ውስጥክሙ፡ብእሲ፡ዘልብክሙ፡ውእቱ፡አቅሙ፡ሊተ፡
በዝየ፡ንጹሐ፡ከመ፡ኵሉ፡ዘይትነገር፡[4] ኢኮነ፡ባሕቲቶ፡ትስምዑ፡አላ፡
ባሕቱ፡ትርአዩ፡በዐይነ፡ልብክሙ፡ወለዝኵሉ፡ነገር፡ትሌብዉ፡ኀይሎ ።
ወቅድመሰ፡ሃይማኖት፡እንተ፡በእግዚአብሔር፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡
ይእቲ፡ወኢትትአኀዝ፡ወኢትትአየይ፡አላ፡በአርምሞ፡ትትከበር፡ወበ
ልብ፡ትሰገድ፡ሃይማኖት፡እንተ፡እምአብ፡ትዌጥን፡[5] ወነበ፡ወልድ፡ትበ
ጽሕ፡ወበመንፈስ፡ቅዱስ፡ትትፈጸም ፤ሃይማኖት፡ጽንዓ፡ለነፍስ፡ወመ
ሠረታ፡ለሕይወት፡ወሥርው፡እንተ፡ኢትመውት ። ወሥርውሰ፡እንተ፡
ሃይማኖት፡ሕይወተ፡አብ፡ውእቱ፡ሥላሴ፡እንተ፡ኢትሰደቅ፡ወኢትት
ሐየስ፡ወኢትትነገር፡ወኢትትፈለጥ፡በዕሪና፡ወበኀይል፡ወበምግባር
ወበመለኮት፡ወበዕበይ ፤ባሕቱ፡በኵልቍ፡ወበአስማት፡ትትፈለጥ ፤ወበ
ኀይልሰ፡ወበምግባር፡ትዴመር፡[6] ሥላሴ፡እንተ፡እምቅድመ፡ዓለም፡ሀ
ለወት፡ወኢኮነት፡በመዋዕል፡ዘሀለወት፡አላ፡አልቦ፡ጽንፍ፡ለሀልዎታ
ወኢትረሥእ፡ወኢትዘወግ፡ወኢትመውት፡ወኢትትሀወክ፡ወኢት
ትግ፡አላ፡ወትረ፡ለዝሉፉ፡በከመ፡ይእቲ፡ሀለወት፡ትሄሉ፡ሥላሴ፡አከ
እንተ፡ይእዜ፡ተረክበት፡ከመ፡ትሰገድ፡አላ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እመ

---

[1] additur እመ in A; erasum est in B. [2] እለቢ፡ A. [3] ይለብዩ፡ I
[4] ዘይትናገር፡ AB. [5] ተወጥነት፡ B per corrct. [6] ትዴምር፡ AI

እክት ፡ በሰማያት ፡ ትሰገድ ፡ ወእምአበውኒ ፡ በምድር ፡ ትሴባሕ ፡ ወእምነቢ
ያት ፡ ትትከበር ፡ ወእምሐዋርያት ፡ ትሰበክ ፡ ወእምአብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
እስከ ፡ ይእዜ ፡ ትትዔበይ ፡ ወትሴባሕ ። ንዌጥን ፡ ፍቁራንየ ፡ እምዘሰማያት ፡
እኂዛት ፡[1] ወናርኢ ፡ ከመ ፡ አሐቲ ፡ መለኮት ፡ ዘሥላሴ ፡ ወእግዚእና ፡[2] ወስ
ግደት ፡ ወዕበይ ። ከመዝ ፡ ሥላሴ ፡ መላእክት ፡ ጎያላን ፡ ሱራፌል ፡ ወኪሩ
ቤል ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ በአፍ ፡ ዘኢያዐርፍ ፡ በዜማ ፡ በአሐቲ ፡ መለ
ኮት ፡ ይሬስዩ ፡ ለእግዚእ ፡ ስብሐተ ። ። መላእክተ ፡ አቡነ ፡ አብርሃም ፡ እ
ንዘ ፡ ሀሎ ፡ ታሕተ ፡ ዕፅ ፡ ድሩስ ፡ በመንበር ፡ ዲበ ፡ ዳስ ፡ ርእየ ፡ አሐተ ፡ መለ
ኮተ ፡ ወአሐተ ፡ ክብረ ፡ ለሥላሴ ። ። መላእክት ፡ ወዕፀ ፡ ድሩስ ፡ ወዳስ ፡ ወአብ
ርሃም ፡ ሥላሴ ፡ ወመስቀል ፡ ወቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወዘርኡ ፡ ሰብእ ፡ ውእቱ ።
ውእቱኬ ፡ አብርሃም ፡ ፍኖተ ፡ ዘሥሉስ ፡ ዕለት ፡ ሐረ ፡ ከመ ፡ ይሠያ ፡ ለይስ
ሐቅ ፡ ወልዱ ፡ ለእግዚአብሔር ። ወዘሥሉስ ፡ ዕለት ፡ ፍኖት ፡ ወይስሐቅሰ ፡
ዘይሠዋዕ ፡ ዘሥሉስ ፡ ዕለት ፡ በመስቀል ፡ ሕማሙ ፡ ለዋሕድ ፡ ውእቱ ። ወከ
መሰ ፡ ዘክርስቶስ ፡ ምስጢረ ፡ በይስሐቅ ፡ ርእየ ፡ አብርሃም ፡ እግዚእነ ፡ ዝሙ
ርየ ፡ በወንጌል ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[3] አቡክሙ ፡ ተሐሥየ ፡ ከመ ፡ ይርአይ ፡ ዕለ
ትየ ፡ ርእየሂ ፡ ወተፈሥሐ ። ከዕበ ፡ ዘሥሉስ ፡ ዕለት ፡ ሐረ ፡ ሙሴ ፡ ይሠዕ ፡
ለእግዚአብሔር ፡ ወይቤሎ ፡ ለፈርዖን ፡[4] ምሕዋረ ፡ ሠሉስ ፡ ዕለት ፡ ነሐውር ፡
ንሠዕ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አምላክነ ። ። መስፈርተ ፡ ሐሪፅ ፡ ነሚኢ ፡ ሳራ ፡
ገብረት ፡ ዳፍንተ ። ወ ። ሰ ፡ መስፈርት ፡ ዘሐሪፅ ፡ ወሳራ ፡ ወዳፍንታ ፡ ዕፍረተ ፡
ሃይማኖተ ፡ ሥላሴ ፡ ወቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኅቡእ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡ ዘይትዐቀብ ፡
ውእቱ ። ። አብትረ ፡ ያዕቆብ ፡ ነሚኢ ፡ ወውስተ ፡ ማይ ፡ ወዲዮ ፡ አባግኢሁ ፡
ለላባን ፡ አስተየ ። ወ ። ሰ ፡ አብትር ፡ ወማይ ፡ ወአባግዕ ፡ እለ ፡ ሰትዩ ፡ ሥላሴ ፡
ወጥምቀት ፡ ወአሕዛብ ፡ ዘይጠመቁ ፡ ውእቱ ። ሠሉሰ ፡ ዕለተ ፡ ወሠሉሰ ፡
ሌሊተ ፡ ዮናስ ፡ ነበረ ፡ ውስተ ፡ ከርሠ ፡ ወንበሪ ። ወወንበሪሰ ፡ ወሠሉስ ፡ ዕለት ፡
ወ ። ሌሊት ፡ ወዮናስ ፡ ሠሉሰ ፡ ዕለተ ፡ ንብረቱ ፡ ለዋሕድ ፡ ውስተ ፡ ሲኦል ፡

---

[1] እኂዛን ፡ A, እኂዞን ፡ B. [2] ወእግዚእ ፡ AB. [3] Joh. 8, 56.
[4] Ex. 5, 3. 8, 23.

ውእቱ ። ወከመ ፡ ገሠውእቱ ፡ ነገሩ ፡ ውእቱ ፡ እግዚእነ ፡ ይቤ ፡ በውስተ ፡ ወንጌል ፡[1] በከመ ፡ ነበረ ፡ ዮናስ ፡ ውስተ ፡ ከርሠ ፡ ዐንበሪ ፡ ሠሉስ ፡ ዕለተ ፡ ወሠሉስ ፡ ሌሊተ ፡ ከማሁ ፡ ሀሎ ፡ ይንበር ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ምድር ፡ ፫ ዕለተ ፡ ወ፫ ሌሊተ ። ሠሉስ ፡ ዕለተ ፡ ሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ጸዊሞሙ ፡ ሐይዉ ፤ ወሠሉስሰ ፡ ዕለት ፡ ወጸም ፡ ወሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ሐይዎሙ ፡ ሥላሴ ፡ በርሀ ፡ ብርሃን ፡ ወጎድገተ ፡ እከይ ፡ ወምእመናን ፡ ወሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ኤልያስ ፡ ነቢይ ፡ ውስተ ፡ ዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወውስተ ፡ አባለ ፡ ላህም ፡ ማየ ፡ ሰዊጠ ፡ እሳተ ፡ እምሰማይ ፡ አውረደ ፡ ላዕሌሆሙ ፤ ወማይ ፡ ስፉር ፡ ሥልሰ ፡ ወዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወአባለ ፡ ላህም ፡ ወእሳተ ፡ ሰማይ ፡ ሥላሴ ፡ ወጥምቀት ፡ ወመስቀል ፡ ወአባለ ፡ ክርስቶስ ፡ ወብርሃን ፡ ዘእምሰማይ ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ዳንኤል ፡ ለለዕለቱ ፡ መሰክወ ፡ ቤቱ ፡ አርኂዎ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ጸሊዮ ፡ ስእለቶ ፡ ረከበ ፡ እንዘ ፡ ይሜህር ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ መፍትው ፡ አዕይንተ ፡ ነፍስነ ፡ አርኂወነ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ናበእ ፡ ስእለተነ ። ፫ ደቂቅ ፡ እለ ፡ እንበለ ፡ ሙስና ፡ ውስተ ፡ እቶን ፡ እሳት ፡ ተወዲዮሙ ፡ ወአልቦ ፡ ዘከኡ ፡ ወከለዳውያንሰ ፡ ውዕዩ ፤ ወ፫ሰ ፡ ደቂቅ ፡ ዘእንበለ ፡ ሙስና ፡ ድኅኑ ፡ ወከለዳውያን ፡ እለ ፡ ውዕዩ ፡ ሥላሴ ፡ እንተ ፡ አልባ ፡ ሙስና ፡ ወከለዳውያንሂ ፡ አጋንንት ፡ እሙንቱ ፡ እለ ፡ ተኰነኑ ፡ ወጠፍኡ ። ፫ ሥነ ፡ ጳውሎስ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አወፈያ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[2] ሃ ይማኖት ፡ ወተስፋ ፡ ወፍቅር ፡ ወሃይማኖትሰ ፡ ዲበ ፡ አብ ፡ ወተስፋ ፡ ዲበ ፡ ወልድ ፡ ወተፍጻሜተ ፡ ሕግ ፡ ፍቅረ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[3] ፍሬ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፍቅር ፡ ውእቱ ። ውእቱኒ ፡ ጳውሎስ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዖ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[4] ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕክዎ ፤ ወነጽር ፡ ጥበበ ፡ ብእሲ ፡ በንስቲት ፡ ነገር ፡ እንተ ፡ ተጋብአት ፤ ኢይቤ ፡ ሥልሰ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕኩ ፡ አላ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕኩ ፡ እስመ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፫ ኵልክሙ ፡ መለኮቱ ።

---

[1] Matth. 12, 40. [2] 1 Cor. 13, 13. [3] Gal. 5, 22. [4] 2 Cor. 12, 8.

ወካዕበ፡ይቤ፡[1] ፫ ተዘበጥኩ፡በአብትር፡አላ፡አሐተ፡ተወገርኩ፡በአእባን፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡፫ በጕልቍ፡አመንኩ፡ወበአሐቲ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡በአብን፡እምነት፡በአሐቲ፡ቃል፡ትድምርተ፡ነፍስየ፡አጽናዕኩ። ወካዕበ፡ይቤ፡[2] ፫ ተሰበርኩ፡በሐመር፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ጸረ፡ነጢአት፡ዘአመ፡ይሁዳ፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡ውስተ፡ነቅዐ፡ጥምቀት፡አስጠምኩ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡[3] ለመንግሥተ፡ሰማያት፡ተመሰለት፡ብእሲት፡ነሢአ፡ወበንስቲት፡ብሑእ፡አብሒአ፡ኵሎ፡ሐሪፀ፡አብሕአት፤ ወ ፫ መስፈርቱ፡ለሐሪፅ፡ወንስቲት፡ብሑእ፡ወብእሲት፡እንተ፡ታብሕእ፡ጥበብ፡ይእቲ፡እንተ፡በሥጋሁ፡ለክርስቶስ፡ኵሎ፡ሰብአ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡ትመይጥ። ለዝ፡ኵሉ፡ምስጢራት፡ከመ፡ማኅተም፡ኀቲሞ፡እግዚእነ፡በ፫ ርዶተ፡ማይ፡አሐተ፡ጥምቀት፡ለአርድእቲ፡ዚአሁ፡አወፈየ፡እንዘ፡ይብል፡[4] ሑሩ፡ክሙ፡መሀሩ፡ኵሎ፡አሕዛበ፡እንዘ፡ታጠምቅዎሙ፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ። ለእመኒ፡መጥኦ፡ውእቱ፡ግብረ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አርእዮ፡ከመ፡፩ ውእቱ፡ድልወ፡[5] ናርኢ፤ እምከመሰ፡አርአይነ፡፩ ግብረ፡ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አማን፡አሐተ፡ህላዌሁ፡ነአምን፡በኵሉ፡እስመ፡በከመ፡ግብሩ፡፩ ህላዌኒ፡፩ ውነ ይሉኒ። ንዌጥንኬ፡ወንነግር፡በእንተ፡ግብረተ፡ዓለም፡ወበእንተ፡ትርሲተ፡ወልደ፡ሰብእ፡በጸጋ፡ወበእንተ፡ግዕዛን፡ወበእንተ፡ሰማይ፡ወበእንተ፡ምድር፡ወበእንተ፡ህላዌ፡ኵሉ፡ወአሐተ፡ንብል፡በእንተ፡ምግባር፡ወዘባዕድኒ፡ሕይወት፡ወዘመፍቅድነ፡እምአብ፡ወወልድ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ከመ፡ተገብረ። ንእነገዝ፡እምቀዳማይ፡ወናመጽእ፡በካልእ፡እምዝ፡በተሊዎ፡ነገርነ፡ንፈጽም። ለሰማይ፡ገብሮ፡አብ፡አላ፡ኢኮነ፡ዘእንበለ፡ቃል፡መንፈስ፡እስመ፡ይቤ፡[6] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡ኀይሎሙ። ለኵሉ፡ዓለም፡ፈጸሞ፡አብ፡

---

[1] 2 Cor. 11, 25. [2] 2 Cor. 11, 25. [3] Matth. 13, 33. [4] Matth. 28, 19. [5] ድልወ፡ A. [6] Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

በከመ ፡ ጽሑፍ ፡[1] ሰማየ ፡ ወምድረ ፡ አነ ፡ ፈጸምኩ ፡ ይቤ ፡ እግዚአብሔር ። ፈጸመ ፡ ወልድኒ ፡ በከመ ፡ ይብል ፡ ጽሑፍ ፡[2] ኵሉ ፡ ቦቱ ፡ ኮነ ፡ ወዘእንበሌሁ ፡ ኢኮነ ፡ አልቦ ፡ ዘኮነ ፡ ወኢምንተኒ ። ስምዖ ፡ ለጠቢብሂ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[3] በእንተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንፈሰ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጸመ ፡ ዓለመ ። ወምንት ፡ የዐቢ ፡ እምኵሉ ፡ ፍጥረት ። አኮኑ ፡ ሰብእ ። ወኢኮነ ፡ እምአብ ፡ ባሕቲቱ ፡ ተገብረ ፡ አላ ፡ ምስለ ፡ ወልድ ፡ እንዘ ፡ ይፈጽም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። እስመ ፡ ይቤ ፡[4] ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአርአያነ ፡ ወበአምሳሊነ ። ንግበር ፡ ሰብአ ፡ ይቤ ፡ ወኢይቤ ፡ እግበር ፡ አነ ፡ ወኢይቤ ፡ ግበር ፡ አንተ ፡ ወኢይቤ ፡ ይግበር ፡ ዝክቱ ፡ አላ ፡ ይቤ ፡ ንግበር ። ወሶበሰ ፡ ይቤ ፡ ግበር ፡ አንተ ፡ እምአርአየ ፡ ከመ ፡ ላእክ ፡ ውእቱ ፡ አላ ፡ ከመ ፡ ይክላእ ፡ ዘላእክ ፡ ወያርኢ ፡ ከመ ፡ ፩ክብር ፡ ይቤ ፡ ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአሐቲ ፡ ምክር ፡ ወአሐቲ ፡ ግብር ። ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ዘአሐቲ ፡ ሥላሴ ፡ ውእቱ ። ወከመሰ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ገብሮ ፡ ለሰብእ ፡ ዳዊት ፡ ዝሙር ።[5] ዘመረ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[6] ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ እደዊከ ፡ ገብራኒ ፡ ወለሐኳኒ ። አኮ ፡ አንተ ፡ ባሕቲትከ ፡ ዘፈጠርከኒ ፡ ወኢኮነት ፡ እደ ፡ የማንከ ፡ ዘገብረተኒ ፡ እንተ ፡ ይእቲ ፡ ዋሕድ ፡ ወልድከ ፡ አላ ፡ እደዊከ ፡ ገብራኒ ፡ ወለሐኳኒ ። ወዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ብሂል ፡ ቃልከ ፡ ወመንፈስከ ፡ ከመዝ ፡ ብሂል ፡ እንተ ፡ ቃልከ ፡ ጥበብ ፡ ፈጠረተኒ ፡ ወእንተ ፡ መንፈስከ ፡ አእምሮ ፡ ለሐኰተኒ ፡ እንዘ ፡ አንተ ፡ ትፈጽም ። ከመዝሂ ፡ ኢዮብ ፡ ይቤ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡[7] እደዊከ ፡ ፈጠራኒ ፡ ወለሐኳኒ ። ሰማያትኒ ፡ ወኵሉ ፡ ኀይል ፡ ዘውስቴቶሙ ፡ በውእቶን ፡ እደው ፡ ተገብሩ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[8] በቃለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸንዓ ፡ ሰማያት ፡ ወበመንፈሰ ፡ አፉሁ ፡ ኵሉ ፡ ኀይሎሙ ። ቃሉ ፡ ወልዱ ። ወካዕበ ፡ ይቤ ፡ ሖሴዕ ፡ ነቢይ ፡[9] ዘበእደዊሁ ፡ ፈጠረ ፡ ኵሎ ፡ ሰራዊተ ፡ ሰማያት ። በዝኬ ፡ ያርኢ ፡ በቃል ፡ ወበመንፈስ ፡ ኵሎ ፡ ሰራዊተ ፡ ሰማያት ፡ ከመ ፡ ፈጠረ ። ንግበር ፡ ሰብአ ፡ በአርአያነ ፡ ወበ

---

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26.
[5] መዘምር ፡ B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

አምሳሊሃ ፤ ንግበርሰ ፡ ብሂል ፡ ዘብዙኃን ፡ ወበአምሳል ፡ ወበአርአያ ፡ ፩ ። ወ
ከመ ፡ ኢይትሐዘቡ ፡ ብዙኃን ፡ ወኢይበሉ ፡ በአምሳለ ፡ አብ ፡ ባሕቲቱ ፡ ተገ
ብረ ፡ ሰብእ ፡ በእንቲአሁ ፡ ይቤ ፡ በአምሳሊሃ ፡ ወበአርአያነ ። ወበእንተዝ ፡
ኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ቀዳማይት ፡ እንተ ፡ በአምሳል ፡ ወበአርአያ ፡ ተገብረት ፡ በተ
ዐድዎ ፡ ትእዛዝ ፡ ማሲና ፡ ወመዊታ ፡ በፍትወት ፡ ተሐደሰት ፡ ወነጽሐት ፡
ወኢከነት ፡ በስመ ፡ አብ ፡ ባሕቲቱ ፡ ውስተ ፡ ጥምቀት ፡ ትትሐደስ ፡ አላ ፡ በዘ
ወልድኒ ፡ ወበዘመንፈስ ፡ ቅዱስ ። እስመ ፡ በፍጥረትኒ ፡ ከመዝ ፡ ተገብረ ፡
ወበእንተዝ ፡ የኀትም ፡ አብ ፡ በጥምቀት ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡ ሐዋርያ ፡[1]
እስመ ፡ ዘገብረነ ፡ በዝንቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወቀብአ ፡[2] ኪያነ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ዘኀተመነ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ማኅተምነኒ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[3]
ኢታሕዝንዎ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘቦቱ ፡ ተኀተምክሙ ፡ ለዕለተ ፡ ተብ
ልሐ ። ተኀቲመነኬ ፡ እመንፈስ ፡ አልባቢነ ፡ ኢኮነኬ ፡ በፂ[4] አርአያ ፡ ዘንት
ሜሰል ፡ አላ ፡ በአሐቲ ፡ እንተ ፡ ወልድ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[5] እለ ፡[6] አቅ
ደመ ፡ አእምሮ ፡ ወአቅደመ ፡ ሠሪዐ ፡ አምሳለ ፡ ከመ ፡ ይኩኑ ፡ በአምሳለ ፡ ወ
ልዱ ። ወእምዝ ፡ ኵሉ ፡ ይትጋበእ ፡ ከመ ፡ ፩ዘአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡
ቅዱስ ፡ አምሳለ ፡ ሥላሴ ፡ እስመ ፡ ተኀቲመነ ፡ እመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አርአያ ፡
እግዚአብሔር ፡ ንክውን ፡ ወአምሳለ ፡ ዚአሁ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[7] ብ
እሲሰ ፡ ኢመፍትው ፡ ይክድን ፡ ርእሶ ፡ እንዘ ፡ ክብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወአ
ምሳለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ላዕሌሁ ፤ ወፈድፋደሰ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አርአያ ፡
እግዚአብሔር ፡ ወ፩ምስሌሁ ። ዐቢይ ፡ ውእቱ ፡ አብ ፤ ዐቢይ ፡ ውእቱ ፡ ወ
ልድ ፡ ወኢይልህቅ ፡[8] መንፈስ ፡ ቅዱስ ። እስመ ፡ ጸሐፍ ፡[9] ዐቢይ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ወዐቢይ ፡ ኀይሉ ፤ ወጸሐፍ ፡[10] ከመ ፡ ክርስቶስ ፡ ኀይለ ፡ እግዚአ
ብሔር ፤ ወለጥበቢሁ ፡ አልበ ፡ መስፈርት ፡[9] ዘውእቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እ

---

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ ፡ ዘብነ ፡ ወበዝንቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀብአ ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በከልኤ ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢኀልቀ ፡ B. [9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥ
በብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡እትመየጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ። ወልድኒ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡ፀ ። ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ነቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡
እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ። ወወልድኒ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6]
ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ ። ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚ
እነ፡ቃላት፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9]
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ። ወዘንተ፡
ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀለው፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ። ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ። ወል
ድኒ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ። ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡
ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ። ዳዊትኒ፡
ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ ። ያግዕዝ፡
አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ። ያግዕዝ፡ወልድኒ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡
ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዕዛነ፡ከንክሙ ። ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22. [5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያ
ሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12. [12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር ፡ ሀየ ፡ ሀሎ ፡ ግዕዛን ። ሕገ ፡ አብ ፡ ያግዕገ ፤ ሕገ ፡ ወልድኒ ፡ ያግዕገ ፤ ሕገ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ ያግዕገ ፤ ወበ ፡ ኀበ ፡ ይቤ ፡[1] ሕገ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያግዕዘክ ፡ እምቅኔ ፡ ወእመ ፡ ስና ። ኄር ፡ አብ ፤ ኄር ፡ ወልድኒ ፡ እስመ ፡ በኀበ ፡ ይቤ ፡[2] ለእመ ፡ ዐይንክ ፡ ድንጻዌ ፡[3] አነ ፡ ኄር ፤ መንፈስኒ ፡ ቅዱስ ፡ ኄር ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[4] መንፈስክ ፡ ኄር ፡ ይምርሐኒ ፡ በምድር ፡ ርትዕት ። ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ይሄሉ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ አልበ ፡ ለዘ ፡ ይገርር ፤ ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ወልድኒ ፡ ይሄሉ ፡ እስመ ፡ አግዓዚይ ፡ ውእቱኒ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ ኀበ ፡ ይፈቅድ ፡ ይሄሉ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[5] መንፈስ ፡ ኀበ ፡ ፈቀደ ፡ ይነፍኅ ፡ ወቃሎ ፡ ትሰምዕ ፡ አላ ፡ ኢታአምር ፡ እምኀበ ፡ ይመጽእ ፡ ወኀበ ፡ የሐውር ። ኵሉ ፡ ይእኅዝ ፡ አብ ፤ ኵሉ ፡ ይእኅዝ ፡ ወልድ ፤ ይእኅዝ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኵሉ ። ወጸዊትኒ ፡ ይቤ ፡[6] አይቲ ፡ አሐውር ፡ እመንፈስክ ፡ ወእምገጽክኒ ፡ አይቲት ፡ እጐይይ ። ኵሉ ፡ ይክል ፡ አብ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ኢዮብ ፡[7] አእምር ፡ እግዚኦ ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ ትክል ፡ ወኢትስእን ፡ ወኢምንተ ፤ ኵሉ ፡ ይክል ፡ ወልድኒ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ በወንጌል ፡ እግዚእነ ፡[8] ኵሉ ፡ ይትከሀሎ ፡ ለዘየአምን ፤ ኵሉ ፡ ይክል ፡ መንፈስኒ ፡ ቅዱስ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡[9] ዛቲ ፡ ይእቲ ፡ እንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጥበብ ፡[10] መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንፈሰ ፡ አእምሮ ፡ ቅዱስ ፡ ክፉለ ፡[11] ጸጋ ፡ ውስተ ፡ ብዙኃን ፡ ቀጠንን ፤ ወበኵሉ ፡ ሀሎ ፤ ቅድው ፡ ዘኢይማስን ፡ ጥበብ ፡ ዘኢይረስሕ ፡ ባላሒ ፡ ዘኢይትከላእ ፡ በቍዕ ፡ ወመፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ ዘኢይትኰሰይ ፡ ጽኑዕ ፡ ዘኢይቱክዝ ፡ ከሃሌ ፡ ኵሉ ፡ ወዋሔ ፡ ኵሉ ፡ ዘዲበ ፡ ኵሉ ፡ ኤጺስ ፡ ቆጶስ ። ወአከ ፡ ባሕቲቱ ፡ ዘዲበ ፡ ኵሉ ፡ ኤጺስ ፡ ቆጶስ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ለሰብእ ፡ ኤጺስ ፡ ቆጶሰ ፡ ይሬሲ ። ወዝሙርየ ፡ ጳውሎስ ፡ ውስተ ፡ ሐዋርያት ፡[12] እንዘ ፡ ይብል ፡[13] ነጽሩ ፡ ርእሰክሙ ፡ ወለኵሉ ፡ መርዔት ፡ ዘቦቱ ፡ ሠርዐክሙ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኤጺስ ፡ ቆጶሳት ። ፈነወ ፡ ነቢያት ፡ አብ ፡ ወፈነወ ፡ ነቢያት ፡ ወልድ ፡ ወፈነወ ፡ ነቢያት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በከመ ፡ ፩ እምነቢያት ፡

---

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ደንጻዊ ፡
[4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
[7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ ፡ A.
[11] ከፈለ ፡ AB. [12] i. e. ውስተ ፡ ግብረ ፡ ሐዋርያት ፡ [13] Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ይኬልሕ፡ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡እግዚአብሔር፡ፈነወኒ፡ወመን
ንፈሱ ። እምአብ፡ተፈነዉ፡ሐዋርያት፡ወእምወልድኒ፡ተፈነዉ፡እስመ፡
ይቤ፡[2] ነዋ፡አነ፡እፈንወክሙ፡ከመ፡አባግዕ፡ማእከለ፡ተኵላት ፤ ወእመን
ፈስሂ፡ቅዱስ፡ተፈነዉ፡በከመ፡ይቤ፡[3] ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ወእ
ለሰ፡ተፈነዉ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ወረዱ፡ሲላው-ቅያ ። ጸውዖሙ፡አብ፡
ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ወልድኒ ፤ ከመዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ጸውዖሙ፡
እስመ፡ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እምሐዋርያት፡ይቤ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጥዎሙ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳው-ሎስ፡ውስተ፡ግ
ብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ሊተ፡ይቤ፡አንትሙሰ፡ፍልጡ፡ሊተ፡
ለበርናበስ፡ወጳው-ሎስ ፤ እነግር፡አነ፡ከመ፡እግዚእ፡ስምዑኒ፡ከመ፡እግ
ብርት ፤ ይቤ፡እንዘ፡ይጸው-ሙ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ይቤ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ይእዜ፡እለ፡ይነ
ግሩ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡እመሰ፡
ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፀውእቱ፡እመላእክት፡ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ይብል፡[5] ዘይፈስዮ-ሙ፡ለመላእክቲሁ፡መንፈሰ፡ወለእለ፡ይትለ
አክዎ፡ነደ፡እሳት ፤ አላ፡ኢኮነ፡ላእክ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አላ፡[6] ዘይትለአ
ክዎ፡ወይትቀነዩ፡ሎቱ፡በከመ፡ይቤ፡እንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ።
ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጡ፡ሊተ ፤ ጠይቅ፡ከመ፡ይቤ፡ፍልጡ ፤ ትሬ
እዩኑ፡ከመ፡እግዚእ፡ውእቱ ፤ ላእክሰ፡እምኢይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ዛቲ፡ቃል፡እንተ፡ይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናባስ፡ወለጳ
ው-ሎስ፡ለግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡አንትሙ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለጳ
ው-ሎስ፡ወበርናባስ፡እስመ፡አንሰ፡ፈለጥክዎሙ፡እምከርሠ፡እሞሙ ።
ወከመሰ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ተጸው-ዐ፡ጳው-ሎስ፡ወእምሐዋርያት፡ተፈ
ልጠ፡ውስተ፡ወንጌል፡በቀዳማይ፡መጽሐፍ፡ዘዚአሁ፡ወይብል፡[7] ጳው-

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2.
[5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] አላ፡ deest in B. [7] Rom. 1, 1. B habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

ሎስ፡ንብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌለ፡እግዚ
አብሔር ። አላ፡ይእዜሰ፡ጥቂራንየ፡ረከቡ፡እለ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥ
ሕጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያአምርዎ፡ለእ
ግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡[1] አስተርክቡ፡ወአእምሩ፡ከመ፡አነ፡ውእቱ፤
አላ፡ከልአ፡ዕርፈት፡ወሥሕጸት፡ረከቡ፡ወይሴአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡በኑ፡
መንበረ፡አብ፡ወናወሥኦሙ፡እወ፡እስመ፡ይቤ፡[2] እግዚአብሔር፡ይነ
ብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ ፤ ወይደግሙኑ፡በኑ፡መንበረ፡ወልድኂ፡ወና
ወሥኦሙ፡እወ፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[3] መንበርከ፡እግዚኦ፡
ለዓለመ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሶበ፡ሰማዕከ፡ድልወተ፡መለኮት፡ለብዎ፡
ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እ
ስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራኑ ። ወከዕበ፡ይብ
ሉኑ፡እይቱ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስኂ፡[4] ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመ
ንበር፡ለቢወኑ፡ኅቡረ፡ህላዌ፡ወእግዚአ፡ንፈስዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡
ነገር፡ኢመፍትው፡ናው፡ሥኦሙ፡ለእለ፡ከመዝ ፤ እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡
እለ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡እሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሎሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡
መንበር፡እስመ፡ይቤ፡[5] ነዋ፡አንትሙ፡፲ወ፪ ትነብሩ፡ውስተ፡፲ወ፪ መ
ፍቡርት፡እንዘ፡ትኴንኑ፡፲ወ፪ ነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡
ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉነ፡አይቱ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ ፤ አብ፡ይሴ
ባሕ ፤ ወልድ፡ይሴባሕ ፤ አይቱ፡ይሴባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናወሥኦ
ሙኬ፡በዝኂ፡ይኅሥሡ፡ሐዋርያት፡[6] ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጸውሎ
ስኂ፡ይዜምር ። እስመ፡ይቤ፡[7] ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡
መንበር፡ልዑል ፤ ወዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናንዲ፡በእ
ንተ፡አርእዮ ። ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኅ፡
ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ወ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስኂ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

ውዶ ፡ እለ ፡ ፮ክነፊሆሙ ፡ ለለ ፮ ይጸርጉ ፡ ወይብሉ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፤ ምሉእ ፡ ሰማያት ፡ ወምድረ ፡ ስብሐት ፡ ዚአሁ ፤[1] ጠይቅኬ ፡ ዝየ ፡ መንበረሂ ፡ ወስብሐት ፤ ወይቤለኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ መነ ፡ እፈኑ ፡ ወመነ ፡ የሐውር ፡ ኀበ ፡ ዝንቱ ፡ ሕዝብ ፤ ወሕዝብሰ ፡ አይሁድ ፤ ወይነግሮሙ ፡ ወሰሚዐ ፡ ትሰምዑ ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወርእየ ፡ ትሬእዩ ፡ ወኢታእምሩ ፡ እስመ ፡ ገዝፈ ፡ ልቦሙ ፡ ለዝ ፡ ሕዝብ ፡ ወበእዝኖሙ ፡ አክበዱ ፡ ሰሚዐ ፡[2] ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡ እምድኅረዝ ። ይመጽእኬ ፡ ጳውሎስ ፡ እምድኅረ ፡ ብዙኅ ፡ ዐውደ ፡ ዓመታት ፡ ወይበጽሕ ፡ በሮሜ ፡ ወይትናገር ፡ ምስለ ፡ አይሁድ ፡ እንዘ ፡ ይሜህሮሙ ፡ ውስተ ፡ ዘዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ ወእሙንቱሰ ፡ ይትመየጥዎ ፡[3] ወይትካሐድዎ ፤[4] ሶቤሃ ፡ ይዜ ከረ ፡[5] ለዛቲ ፡ ትንቢት ፡ እስመ ፡ ቦቱ ፡ ተፈጸመት ፤ ወምንት ፡ ይነግሮሙ ፡ ሠናየ ፡ ይቤ ፡ አከ ፡ አብ ፡ ወአከ ፡ ወልድ ፡ አላ ፡ ሠናየ ፡ ይቤ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በኢሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ ሰሚዐ ፡ ትሰምዑ ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡ እምድኅሬሁ ። እምከመሰ ፡ ኢሳይያስ ፡ ይቤ ፡[6] እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፡ ይነብር ፡ ዲበ ፡ መንበር ፡ ልዑል ፡ ወእመላእክት ፡ ይሴባሕ ፡ ወይትቄደስ ፤ ጳውሎስኒ ፡ ይነግር ፡ ከመ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ተረፈ ፡ ተዋከሔ ፡ እስመ ፡ እግዚእ ፡ ወአምላክ ፡ ውእቱ ፡ መንፈስ ፡ ወይትቀነዩ ፡ ሎቱ ፡ ወይትለአኩዎ ። ወሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ወጽንዕ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቂርሎስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ዘእለ ፡ እስክንድርያ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[7] ዝመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሥ ፡ ሰላም ፡ ካህን ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ዘተራከበ ፡ ለአብርሃም ፡ ተመይጦ ፡ እምኀበ ፡ ይቀትሎሙ ፡

---

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትክሐድዎ ፡ A, ወይክሐድዎ ፡ B. [5] ይዜከሩ ፡ A. [6] ነቢይ ፡ AB.

[7] Hbr. 7, 1—10.

ለነገሥት ፡ ወባረከሂ ፡ ወወሀበ ፡ ክፍሎ ፡ ዓሥራት ፡ እምኵሉ ፡ አብርሃም ። ቀ
ዳሚ ፡ ትርጓሜሁ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወእምህየ ፡ ንጉሠ ፡ ሰላም ፡ ዘትርጓሜሁ ፡
ንጉሠ ፡ ሰሌም ፡ ዘይእቲ ፡ ኢየሩሳሌም ። አልበ ፡ አብ ፡ ወአልበ ፡ እም ፡ ወአ
ልበ ፡ ጽሕፈት ፡ ለልደቱ ፡ ወአልበ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወአልበ ፡ ማኅለቅት ፡
ሕይወቱ ፡ በአምሳሉ ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይነብር ፡ ካህነ ፡ ለዝሉፋ ። ።
ነጽሩ ፡ ዕበየ ፡ ለዝንቱ ፡ ዘሎቱ ፡ ዓሥራት ፡ አብርሃም ፡ ወሀበ ፡ እምሀርከሁ ፡
ሊቀ ፡ አበው ። ወእለሰ ፡ እምውሉደ ፡ ሌዊ ፡ ለካህናት ፡ ይነሥኡ ፡ ሥርዐተ ፡
ቦሙ ፡ ይንሥኡ ፡ ዓሥራተ ፡ እምሕዝብ ፡ በከመ ፡ ሕገ ፡ ሙሴ ፡ እምኣነሂ
ሆሙ ፡ ለእለ ፡ ወዕኡ ፡ እምሐቄሁ ፡ ለአብርሃም ። ወዘሰ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ እም
ነገዶሙ ፡ ነሥአ ፡ ዐሥራተ ፡ እምአብርሃም ፡ ወለዘበ ፡ ተስፋ ፡ ርስት ፡ ባረከ ። ።
ወጥዩቅሰ ፡ ዘእንበለ ፡ ክሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘየወኢ ፡ ይትባረክ ፡ ወበዝየሰ ፡
ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ይነሥእ ፡ ዓሥራተ ፡ ወበህየሰ ፡ ዘበ ፡ ስምዕ ፡ ከመ ፡ ሕያው ። ።
በብሂል ፡[1] በእንተ ፡ አብርሃም ፡ ወሌዊ ፡ ዘዓሥራተ ፡ ይነሥእ ፡ ውእቱ ፡ ወ
ሠረ ፡ እንዘ ፡ ዓዲ ፡ ውስተ ፡ ሐቂ ፡ አቡሁ ፡ ሀሎ ፡ ሌዊ ፡ ሶበ ፡ ተራከበ ፡ መልከ
ጼዴቅ ፡ ለአብርሃም ፡ ይቤ ።[2] ዘቂርሎስ ። ወይእዜኒ ፡ ደቂቅየ ፡ ጽሁቃን ፡
መጻእክሙ ፡ ዝየ ፡ ወመላእክሙ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዘ ፡ ጽሙኣን ፡ አን
ትሙ ፡ ከመ ፡ ትትረወዩ ፡ ማየ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወይፍረይ ፡ ልብክሙ ፡
ፍሬ ፡ ሠናየ ። በከመ ፡ ሀብተ ፡ ማይ ፡ ያበቍል ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ፡ ዘወትረ ፡
ይሰቅይዎ ፡ ከማሁ ፡ ቃሎሙ ፡ ወትምህርቶሙ ፡ ለአበው ፡ እለ ፡ ተመህሩ ፡
በዝሉ ፡ ጥበብ ፡ ወአእምሮ ፡ ይበውእ ፡ ውስተ ፡ አልባበ ፡ ሰብእ ፡ ለመድኀ
ኒት ። ይእዜኒ ፡ ንዑ ፡ ጽሙኣን ፡ ወናረውየክሙ ፡ ጽምአክሙ ፡ ነሢአነ ፡ እ
ምጳውሎስ ፡ ጠቢብ ፡ ማየ ፡ እስመ ፡ ነቅዐ ፡ መድኀኒት ፡ ውእቱ ። ይቤኬ ፡
እንከ ፡ ጳውሎስ ፡ በእንተ ፡ ክቡር ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዝመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ን
ጉሠ ፡ ሳሌም ፡ ካህኑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ወዘተጽሕፈ ፡ በእንቲአሁ ፡
ዅሉ ። ብዙኅ ፡ እንከ ፡ ለብዙኃን ፡ ዘበእንቲአሁ ፡ ከነ ፡ ነገር ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡
ጳውሎስ ፡ በ ፡ ኀበ ፡ ይቤ ፡[3] ዕጹብ ፡ ጥዒሬሁ ፡ ወኢኮነ ፡ ቀሊለ ፡ ወፈድፋደሰ ፡

---

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

ለእለ ፡ ኢይሌብዉ ፡ ወኮኑ ፡ ድንዘ ፡ ዛን ፡ ለሰሚዕ ። ባሕቲ ፡ ዘከመ ፡ ሀሎ ፡ በእ
ንቲአሁ ፡ እነግር ፡ እስመ ፡ ቦ ፡ እለ ፡ ይቤሉ ፡ ኢኮን ፡ ሰብአ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ አው ፡ እግዚአብሔር ። ጌጥኬ ፡ ወወፅኡ ፡ እምኀ
ሊና ፡ እለ ፡ ዘንተ ፡ ከመዝ ፡ ይኤልዩ ፡ ወመፍትውኬ ፡ እንከ ፡ ዘንተ ፡ ናቅ
ድም ፡ ነጊሮቶሙ ፡ እምኵሉ ። እፎ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመ ፡ ካህኑ ፡ ለእግዚ
አብሔር ፡ ትቤልዎ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ አው ፡ እግዚአብሔር ፡ እስመ ፡ ኢ
ኮነ ፡ በሚመጥ ፡ ክህነት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘጎበር ፡ ወዕሩይ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡
ወወልድ ፡ በሀላዌሁ ፡ ወኢይትመሰል ፡ ወኢይትዋደድ ፡ ሎቱ ፡ ግሙራ ፡
ስመ ፡ ክህነት ፡ ወግብሩሂ ፡ ኢለመለከት ፡ ይደሉ ። ወለመኑ ፡ እንከ ፡ ይትክ
ሀን ፡ በከመ ፡ ትቤሉ ። ለዘየዐብዮኑ ፡ ወለዘይፈደፍዶ ፡ ወይትሌዐል ፡ እም
ኔሁ ። መኑ ፡ ይትሌዐሎ ፡ ዘእምኵሉ ። ወዘተሠይመሰ ፡ በክህነት ፡ ኢኮነ ፡ ለር
እሱ ፡ ይትቀነይ ፡ ወይትከሀን ። ለእመሰ ፡ ርቱዐ ፡ ትኤልዩ ፡ ለዘየዐብዮ ፡ ወይ
ትሌዐሎ ። ለእግዚአብሔርሰ ፡ ዕዉቅ ፡ እስመ ፡ በከመ ፡ ጽሑፍ ፡[1] መላእ
ክት ፡ ወሊቃነ ፡ መላእክት ፡ ወመናብርት ፡ ወሥልጣናት ፡ ይትቀነዩ ፡ በክህ
ነት ፡ ለቅድስት ፡ ወጎብርተ ፡ ሀላዌ ፡ ሥላሴ ፡ ወውእቱሰ ፡ ሥላሴ ፡ ለመኑ ፡ እ
ንከ ፡ ይቀውም ፡ ወይትቀነይ ። ካዕበ ፡ ይብሉ ፡ ጽሑፍ ፡ በእንተ ፡ ወልድ ፡[2]
ርእይዎ ፡ ለሐዋርያነ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘእምነትነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ።
ወካዕበ ፡ ይብሉ ፡[3] ሐዋርያ ፡ ኀበ ፡ ቦአ ፡ ቀዳማይ ፡ በእንቲአነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክር
ስቶስ ፡ በከመ ፡ ሚመቱ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ከዊኖ ፡ ለዓለም ።
እነግሮሙ ፡ ወዕአ ፡ ኀሊናክሙ ፡ እምፍኖት ፡ ርትዕት ፡ ዘክቡር ፡ ወዐቢይ ፡
ምስጢር ፡ ዘትስብእቱ ፡ ለዋሕድ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ። እፎ ፡ እ
ንከ ፡ ኢኀለይክሙ ፡ ከመ ፡ ኢተሰምየ ፡[4] ላእከ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወልድ ፡
እንበለ ፡ አመ ፡ ኮነ ፡ ሰብአ ፡ ወእትሐተ ፡ ርእሶ ፡ እንዘ ፡ ኢይትበዐድ ፡ ወኢይ
ትመየጥ ፡ ወኢይትከሀል ፡ ግሙራ ፡ ዝንቱ ፡ ይርከበ ፡ አላ ፡ እስመ ፡ አትሐተ ፡
ርእሶ ፡ በአምጣነ ፡ ሰብእ ፡ ወነድየ ፡ ምስሌነ ፡ እንዘ ፡ ባዕል ፡ ውእቱ ፡ ወአም

---

[1] 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16. [2] Hbr. 3, 1. [3] Hbr. 6, 20.

[4] ኢተሠይመ ፡ B.

ላክ ። ወትሕትናሰ ፡ ወንጄተ ፡ እንቲአሁ ፡ ንብል ፡ በተሰምዩ ፡ ሐዋርያ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ይደሉ ፡ ለአርአያ ፡ ገብር ፡ ወለመስፈርተ ፡ ሰብእ ፡ ሐዋርያሂ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ እስመ ፡ ሰብአ ፡ ከነ ፡ ከማነ ። ወይእዜሂ ፡ ለእመኑ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተሰብአ ፤ ለይትከሀን ፡ ውእቱኒ ፡ ወሚመተ ፡ ላእክ ፡ ለይርከበ ፡ በከመ ፡ ወልድ ፡ ምሐሮ ፡ ኪያነ ፡ ከነ ። ወለእመሰ ፡ ዝንቱ ፡ ብሂል ፡ ፅርፈት ፡ ውእቱ ፡ ወውዕእ ፡ ወኢይመስል ፡ ግሙራ ፡ ለቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ለምንት ፡ ይሥሕጹ ፡ ላዕለ ፡ ስብሐተ ፡ መለኮት ፡ ወእኩዘ ፡ ባሕቲቶ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ያስተዋርድዎ ፡ ውስተ ፡ አምጣነ ፡ ገብር ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘውእቱ ፡ ይሰፍኖ ፡ ለኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ወኵሉ ፡ ካህናት ፡ ይኬልልዎ ፡ በሰማይ ፡ ወበምድር ። አላ ፡ ይብሉ ፡ ካዕበ ፡ ተሰምየ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡[1] ዘትርጓሜሁ ፡ ከማሁ ፡ ስሙ ፡ ወዓዲ ፡ ንጉሠ ፡ ሳሌም ፡ ወሰብእ ፡ ዘከማነ ፡ ውእቱ ፡ ኢይትከሀል ፡ ይኩን ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ይደሉ ፡ ለመለኮት ። ወንሕነኒ ፡ ንነግሮሙ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ንቅሁ ፡ ንስቲተ ፡ ወጸበለ ፡ አፅይንተ ፡ ልብክሙ ፡ ተጎዚበክሙ ፡ ኅሠ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ጎሊና ፡ ርቱዐ ። እመ ፡ አማነ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ቃመስልዎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ይኩን ፡ ወበዕበይ ፡ ወበስብሐት ፡ ተአምንዎ ፡ ዘመለኮት ፡ በእንተ ፡ ዘተሰምየ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወሰላም ፤ እፎ ፡ እንከ ፡ ኢተጌልዩ ፡ እስመ ፡ ዘበስብሐት ፡ መለኮት ፡ በእንተ ፡ ነጊሥ ፡ ለጽድቅ ፡ ወሰላም ፡ ኢይትከሀሎ ፡ ግሙራ ፡ ይትቀነይ ፡ ወኢየሀሉ ፡[2] ውስተ ፡ መለኮት ። ወተጽሕፈሰ ፡ በእንተ ፡ ቅዱሳን ፡ መላእክት ፡[3] እስመ ፡ አእላፈ ፡ አእላፍ ፡ ይትቀነዩ ፡ ለእግዚአብሔር ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡[4] ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵልክሙ ፡ መላእክቲሁ ፡ ጽኑዓን ፡ በኀይል ፡ እለ ፡ ትገብሩ ፡ ቃለ ፡ ዚአሁ ፤ ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ ኀይሉ ፡ ላእኩ ፡ እለ ፡ ይገብሩ ፡ ፈቃዶ ። ይእዜ ፡ እመ ፡ አከ ፡ አውረድዎ ፡ እመንበረ ፡ መለኮቱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወአኅበርዎ ፡ ምስለ ፡ መላእክት ፡ ወኢይፈደፍድ ፡ እምኔ

---

[1] ጻድቅ ፡ AB. [2] ወኢሀሎ ፡ AB. [3] Dan. 7, 10. [4] Ps. 102 (hbr. 103), 20. 21.

ሆሙ፡ወኢምንተሂ ፤ እመ፡አከ፡ዘንተ፡ብሂል፡ውኅልዮ፡ ሥሕጸት ፡ው
እቱ፡ወኢትትኄየልዎ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ትሁቡ፡ሚመተ፡ለዘኢከነ ፡ፍጥ
ረተ ። እፎ፡እንከ፡እንዘ ፡ጥቀ ፡ይጤበቡ ፡ወይመስሎሙ ፡ዘይጠናቀቁ፡
መጻሕፍተ ፡እግዚአብሔር ፡ጌገዩ ። እስመ ፡አከ ፡በጸዊረ ፡ስም ፡ይከውን ፡
ህላዌሁ ፡በከመ ፡ስሙ ፤ ወእነግር ፡ዘእምድኅረ ፡ሙሴ ፡ዘተሠይመ ፡ለእስ
ራኤል ፡ኢየሱስሃ ፡ተሰምየ ፡ወትርጓሜሁ ፡ለዝስም ፡መድኀኔ ፡ሕዝብ ፡
ወኢይሰተፎ ፡ዝስም ፡ለአድኅኖ ፡አላ ፡ለእግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡
ለባሕቲቱ ፡ዘውእቱ ፡መድኀኒነ ፡ይደልዎ ። እስመ ፡ክቡር ፡ገብርኤል ፡
ሶበ ፡ይነግራ ፡ለቅድስት ፡ድንግል ፡[1] ናሁ ፡ትፀንሲ ፡ወትወልዲ ፡ወልደ ፡
ወትሰምዮ ፡ኢየሱስ ፡እስመ ፡ውእቱ ፡ያድኅን ፡ሕዝቦ ፡እምኀጢአቶሙ ። ።
ይእዜኒ ፡እንከ ፡ዘእምድኅረ ፡ሙሴ ፡ተሠይመ ፡ለእስራኤል ፡ተሰምየ ፡ኢየ
ሱስ ፤ ውእቱኑ ፡እንከ ፡ዘተሠይመ ፡ለመድኀኒት ፡ኵሉ ፡ዓለም ፤ አልቦ ፤
ኢከነ ፡ውእቱ ፡አላ ፡ጸዋሬ ፡ስም ፡ከነ ፡ወገዝኑ ፡ስም ፡ለእግዚእነ ፡ኢየ
ሱስ ፡ክርስቶስ ፡ባሕቲቱ ፡ደለወ ፡በአማን ። ወካዕበ ፡ስሙ ፡ለእስራኤል ፡
ትርጓሜሁ ፡ጎሊና ፡ዘይሬእዮ ፡ለእግዚአብሔር ፡ወተሰምየ ፡ከመዝ ፡ዘበ
ሥጋ ፡እስራኤል ፡ወኢነጸርዎ ፡ለእግዚአብሔር ፡በአዕይንት ፡ልቦሙ ፡
አላ ፡አምለኩ ፡ለግብረ ፡እደ ፡ሰብእ ፡ወአከ ፡ለፈጣሪሆሙ ፤ እፎ ፡እንከ ፡
ጎሊና ፡ዘይሬእዮ ፡ለእግዚአብሔር ፡ተሰምዩ ፡ወኢነጸርዎ ፡ለእግዚአብ
ሔር ። ንሕነኬ ፡ሰብእ ፡ተሰመይነ ፡አማልክት ፡ወደቂቀ ፡ልዑል ፤[2] ወኢ
ከነ ፡በህላዌነ ፡አማልክተ ፡አላ ፡በክብር ፡ተሠየምነ ፡እምኀበ ፡እግዚአብ
ሔር ፡ከማሁ ። ወካዕበ ፡ይብሉ ፡በእንተ ፡መልከ ፡ጼዴቅ ፡አልቦ ፡አብ ፡ወ
አልቦ ፡እም ፡ወኢተጽሕፈ ፡ልደቱ ፡ወአልቦ ፡ጥንት ፡መዋዕሉ ፡ወኢማኅ
ለቅተ ፡ሕይወቱ ፡ወአሉሰ ፡ወዘከመዝሰ ፡ኢይመስል ፡ሰብእ ። አነሂ ፡ር
ቱዐ ፡እነግረክሙ ፡ይቤ ፡ቄርሎስ ፡አምልኡ ፡ዘይቤ ፡ጳውሎስ ፡ከመ ፡ትር
አዩ ፡ርቱዐ ፤ አልቦ ፡አብ ፡ወአልቦ ፡እም ፡ወኢተጽሕፈ ፡ልደቱ ፡ወአልቦ ፡
ጥንት ፡መዋዕሉ ፡ወኢማኅለቅተ ፡ሕይወቱ ፡በአምሳለ ፡ወልደ ፡እግዚአብ

---

[1] Luc. 1, 31; Matth. 1, 21. [2] Ps. 81 (hbr. 82), 6.

ሕር ። እፎ ፡ እንከ ፡ ዘአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ይመስሎ ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ። እመሰ ፡ አልቦ ፡ አብ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይመስሎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ አላ ፡ በጎቤነሰ ፡ ቦቱ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ ተወልደ ፡ እምእግዚአብሔር ። ወከዕበ ፡ እመሂቦ ፡[1] ወልደቱሂ ፡ ተጽሕፈ ፡ እስመ ፡ እ ምኔነ ፡ ነሥአ ፡ እምእንተ ፡ ኢታምር ፡ ሰብሳበ ፡ እምድንግል ፡ ተወልደ ፡ ወጽሑፍ ፡ በማቴዎስኒ ፡[2] በእንቲአሁ ፡ ልደቱ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከ መዝ ። ይእዜኒኬ ፡ ንነግር ፡ መኑ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዳግመ ፡ ተጋቢ አነ ፡ በዝየ ። እስመ ፡ በአኀጽሮ ፡ ይኄይስ ፡ ድርሳናት ፡ ከመ ፡ ጽሙአኒከሙ ፡ ትምጽኡ ፡ ወትትረወዩ ፡ በሕቁ ፡ ቃላቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ እም ብ ዝኑ ፡ ኢያህኪክሙ ፡ ወኢይባእ ፡ ኀሊናክሙ ፡ እምሰሚዐ ፡ ነገርነ ፡ ወዘሂ ፡ ትጽህቁ ፡ ትትመሀሩ ። ለያትሉ ፡ ለነ ፡ ዘብዑል ፡ ጸጋሁ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስ ቶስ ፡ መድኀኒነ ፡ ዘበቱ ፡ ወምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስብሐት ፡ ወእጊዝ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓዲ ፡ ካልእ ፡ ድርሳን ፡ ዘቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

እለ ፡ ይለምዱ ፡ በስራሐ ፡ ተድላዝ ፡ ዓለም ፡ ወበብዝኀ ፡ ብዕሎሙ ፡ ይሰርሑ ፡ ወይትፈሥሑ ፡ በሕቁ ፡ በብዝኀ ፡ ዕንቆሙ ፡ ክቡር ፡ ዘበሔረ ፡ ህ ንደኬ ፡ ወኪያሁ ፡ ዕንቈ ፡ የዐቅቡ ፡ ውስተ ፡ ቀምጠራት ፡ ዘጊሐሙ ፡ ጽኑዐ ፡ ወይትዔበዩ ፡ በአዕናቆሙ ፡ ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ በመንፈስ ፡ ስራሐ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ኀላፊ ፡ ወምክሐ ፡ ዘኢይበቍዕ ፡ አርሐቂነ ፡ ወመልዕልተዝ ፡ ረስየነ ፡ ኀሊ ናነ ፡ ንትጌበር ፡ ክቡረ ፡ ባሕርየ ፡ ዘበአማን ፡ ዘውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወዘበእን ቲአሁ ፡ አእምሮ ፡ ዘውእቱ ፡ ማሕየዊ ፡ ወዘለዓለም ፡ ይሁበነ ፡ ክብረ ። እ ስመ ፡ ንዜክር ፡ ዘጽሑፍ ፡ ውስተ ፡ ወንጌል ፡ ዘይቤለነ ፡ ክርስቶስ ፡ ለሊሁ ፡[3] ትመስል ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ብእሴ ፡ ሠያጤ ፡ ዘኀለፈ ፡ ይኀሥሥ ፡ ባሕ ርየ ፡ ሠናየ ፡ ወረኪቦ ፡ አሐተ ፡ ባሕርየ ፡ ዘብዙኀ ፡ ሤጠ ፡ ሐረ ፡ ወሤጠ ፡ ኵሎ ፡

---

[1] i. e. matrem quoque habet. [2] Matth. 1. [3] Matth. 13, 45. 46.

ዘበ ፡ ወተሣየጦ ፡ ለውእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ክቡር ፡ ወብዙኅ ፡ ሜጡ ። በከመ ፡ ይቤ ፡ ንዝግብ ፡ ለርእስነ ፡ ወንረክበ ፡ ሰበ ፡ ንሔውጽ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍት ፡ ዘቅዱሳን ፡ አበው ፡ ዘ፩እምኔሆሙ ፡ ውእቱ ፡ ብፁዕ ፡ ወጠቢብ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘበብዙኅ ፡ ፈክረ ፡ ለነ ፡ ዘበአማን ፡ ዘክርስቶስ ፡ ምስጢረ ። ወይእዜ ፡ ለሊሁ ፡ ጳውሎስ ፡ አፍለጠ ፡ ወአርአየ ፡ ከመ ፡ በአምሳሉ ፡ ወበአርአያ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ወበቀዳማይኒ ፡ ተራኪበነ ፡ ብዙኀ ፡ ዘበእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ነገርኩከሙ ፡ እንዘ ፡ አርእየክሙ ፡ ኀሊናሆሙ ፡ ለ ፅልዋን ፡ እስመ ፡ ይብሉ ፡ ኢኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ። ወይእዜሰ ፡ ሀለወኒ ፡ እንግርክሙ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ውእቱ ፡ ዘበአማን ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወአርእየክሙ ፡ አምሳለ ፡ ዘቦቱ ፡ ተመሰለ ፡ መድኀኒነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ። ይቤ ፡ ጳውሎስ ፤ ወባሕቱ ፡ ያጽህቀኒ ፡ ዘንተ ፡ ኦቅድም ፡ ነጊረ ፡ ምንተ ፡ ኀሊዮ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘንተ ፡ ይጽሕፍ ፡ ወምንተ ፡ ፈቲዎ ፡ ያስተራትዕ ፡ ወዘመኑ ፡ ይትባእስ ፡ ያክፍእ ፡ ነገረ ፡ አምሳለ ፡ ወአርአያ ፡ ዘክርስቶስ ፡ ይሬስዮ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ። ያርኢኬ ፡ ጳውሎስ ፡ በሎሉ ፡ ከመ ፡ ክህነት ፡ ዘአሪት ፡ እንተ ፡ በደም ፡ ወጢስ ፡ ከመ ፡ ጽንጽንት ፡ ይእቲ ፡ ወኢትበቍዕ ፡ ወአልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ግሙራ ፡ ለአንጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ አላ ፡ እንተ ፡ ክርስቶስ ፡ ኀይለ ፡ ጽድቅ ፡ እንዘ ፡ ይትዌከፍ ፡ እሙነ ፡ በአሚን ፡ ወበህላዌሁ ፡ ተፍጻሜት ። እስመ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ይሰምዮ ፡ በሎሊሄ ፡ ወይቤ ፡ ገሃደ ፡ ለእለ ፡ አምኑ ፡ በቱ ፡ [1]ርእይዎ ፡ ለሐዋርያነ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘእምንትኑ ፡ ኢየሱስ ፡ ምእመን ፡ ውእቱ ፡ ለዘፈነዎ ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡ [2]እንዘ ፡ ብነ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወቢይ ፡ ዘዐደወ ፡ ሰማያተ ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ናጽንዕ ፡ አሚነ ፡ እስመ ፡ አልብነ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ዘኢይክል ፡ ሐሚመ ፡ ሕማመነ ፡ አላ ፡ ምኩር ፡ በሎሉ ፡ በአምሳልነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኀጢአት ። ወካዕበ ፡ ብዙኀ ፡ ተናገረ ፡ ጳውሎስ ፡ በእንተ ፡ ጽላሎተ ፡ ሕገ ፡ አሪት ፡ ከመ ፡ አልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ለአንጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ በከመ ፡ ንቤ ፡ ቀዳሚ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ [3]ኩሎሙ ፡ እለ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ ሀለዉ ፡ ውስተ ፡ መርገም ፡ ይነብሩ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ ርጉም ፡

---

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

ውእቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘኢ፬ቀበ ፡ ቃሎ ፡ ዘጽሑፍ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ አሪት ፡ ከመ ፡ ይግበሮ ። ወካዕበ ፡ ይብል ፡[1] አሪትኒ ፡ ትነሥዶ ፡ ለትእዛዘ ፡ እግዚአብሔር ፤ ሐሰ ፤ ሶበሰ ፡ ተውህበ ፡ ሕግ ፡ ዘይክል ፡ አሕይዎ ፡ እምኀበ ፡ ጸዲቀ ፡[2] ቦቱ ፡ አላ ፡ ዘግሐ ፡ መጻሕፍት ፡ ለኵሉ ፡ ውስተ ፡ ኀጢአት ፡ ከመ ፡ ትእዛዝ ፡ በአሚነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ይትወሀብ ፡ እለ ፡ የአምኑ ፡ ቦቱ ። ወዓዲ ፡ እንዘ ፡ ዝኒ ፡ ወሰከ ፡ ጳውሎስ ፡ ወይቤ ፡[3] እስመ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ አልበ ፡ ዘይጸድቅ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ እሙን ፡[4] ወጻድቅሰ ፡ በአሚን ፡ የሐዩ ። ዘኬ ፡ ትምህርተ ፡ እንዘ ፡ ይሜህሮሙ ፡ ጳውሎስ ፡ ተዋሥእዎ ፡ ዕብራውያን ፡ እንዘ ፡ ይትመረገሙ ፡ ሕገ ፡ አሪት ፡ ዘሙሴ ፡ ወይብልዎ ፡ ኢይትከህል ፡ ክህነት ፡ ካልእት ፡ ትኩን ፡ ወትሰመይ ፡ ለእመ ፡ ኢኮነ ፡ እንተ ፡ እምኀቤሆሙ ፡ ወኢይከውን ፡ ወኢመኑ ፡ ይትከሀን ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ እምዘመዱ ፡ ለሌዊ ። ወአከ ፡ ለጳውሎስ ፡ በሕቲቱ ፡ ዘተካሐድዎ ፡[5] አላ ፡ ዓዲ ፡ ለእግዚእነ ፡ ወመድኀኒነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፤ አመ ፡[6] እንዘ ፡ ይበውእ ፡ ውስተ ፡ ምኵራብ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ረከበ ፡ እለ ፡ ይሠይጡ ፡ አባግዐ ፡ ወአልህምተ ፡ ወአርጋበ ፡ ነሢአ ፡ ሐብለ ፡ ገብረ ፡ መቅሠፍተ ፡ ወሰደዶሙ ፡ ወይቤሎሙ ፡ አውዕኡ ፡ ዘንተ ፡ እምዝየ ፡ ወኢትረስዩ ፡ ቤተ ፡ አቡየ ፡ ቤተ ፡ ምሥያጥ ፡ ወሶቤሃ ፡ መወት ፡ ወበ፲ይ ፡ ኀነቆሙ ፡ ዘኢይክሉ ፡ ጸዊረ ፡[7] ለመምህራኒሆሙ ፡ ወለክህናቲሆሙ ፡ ለአይሁድ ፡ ወተንሥኡ ፡ ላዕሌሁ ፡ በቅንዐት ፡ መሪር ፡ እንዘ ፡ ይጸርጉ ፡ ወይብሉ ፡ በአይ ፡ ሥልጣን ፡ ዘንተ ፡ ትገብር ፡ ወመኑ ፡ ወሀበከ ፡ ዘንተ ፡ ሥልጣነ ፡ እስመ ፡ ለነ ፡ ለባሕቲትነ ፡ ይከውን ፡ ንሥራዕ ፡ ቤተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወአንተሰ ፡ እንዘ ፡ አልብከ ፡ ሚመተ ፡ ክህነት ፡ እፎ ፡ ዘንተ ፡ ትገብር ። ወበእንተዝ ፡ ኵሉ ፡ ካሕዶሙ ፡ ወወኀሐቶሙ ፡ ለዕብራውያን ፡ አርአዮሙ ፡ ጠቢብ ፡ ጳውሎስ ፡ እምዲበ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍቲሆሙ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳል ፡ ለክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወይጽህቅ ፡ ፈውሶቶሙ ፡ ከመ ፡ እንዘ ፡ ጥቀ ፡ ኢያስተርአየት ፡ ክህነት ፡ እንተ ፡ አሪት ፡ ሀሎ ፡

---

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጸዲቅ ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙን ፡ AB.
[5] ዘትካሕድዎ ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ ፡ A.

ክህነ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አሜሃ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወባረከ ፡ ለአብርሃም ፡ ወ
ዐሠሮ ። ሀቡኬ ፡ እንከ ፡ ይእዜ ፡ ንፈክር ፡ ነገሮ ፡ ከመ ፡ ገሃደ ፡ ታእምሩ ፡ ዘተ
ነሥሡ ። ንንግር ፡ ከመ ፡ ሰብእ ፡ ዘበአማን ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዘን
ጉሥ ፡ ዘሀገረ ፡ ሳሌም ፡ ወክህነ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ባሕቱ ። ወአሜ
ሃሰ ፡[1] እለ ፡ ያመልኩ ፡ አማልክተ ፡ ግብት ፡ ብዙኃን ፡ እለ ፡ ስሕቱ ፡ ፍኖተ ፡
ወኩሉ ፡ በበኀሊናሁ ፡ ያመልክ ። ወቦሂ ፡ እለ ፡ ያመልክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡
ልዑል ፡ ወየአምኑ ፡ ከመ ፡ ፈጣሪ ፡ ወገባሬ ፡ ኩሉ ፡ ውእቱ ፡ ልዑል ፡ ወይሴ
ብሕዎ ፡ ወይትዌከሉ ፡ ቦቱ ። አሜሃ ፡ ተራከበ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ለአብር
ሃም ፡ አመ ፡ ተመይጠ ፡ እምድኅረ ፡ ቀተለ ፡ ፲ነገሥተ ። ባረከ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡[2]
ቡሩክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ አብርሃም ፡ ዘገብረ ፡ ሰማየ ፡ ወምድረ ፡ ወ
ቡሩክ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ዘመጠወክ ፡ ጸላእተክ ፡ ውስተ ፡ እዴክ ።
ወዘንተ ፡ በረከተ ፡ ሰሚያ ፡ ብፁዕ ፡ አብርሃም ፡ ወአእሚሮ ፡ ከመ ፡ ላእክ ፡ ወ
ክህን ፡ ውእቱ ፡ ወአክ ፡ ለአማልክተ ፡ ግብት ፡ አላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡
አክበሮ ፡ ወአምኖ ፡ ወአብአ ፡ ሎቱ ፡ ዓሥራተ ፡ እምኩሉ ፡ ዘከመ ፡ ጽሑፍ ።
ወባሕቱ ፡ ሥርው ፡ ወዐዘቅት ፡ ዘትውልደ ፡ ሌዊ ፡ እንተ ፡ ክህነተ ፡ አሪት ፡
ይእቲ ፡ አብርሃም ፡ አክበሮ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ሕገ ፡ ዘየዐብዮ ፡ ሎቱሂ ፡ ወ
ለዘእምድኅሬሁ ፡ ውሉደ ፡ ሐቄሁ ። በጥበብኬ ፡ እንከ ፡ ብፁዕ ፡ ጳውሎስ ፡ ይ
ሜህሮሙ ፡ ከመ ፡ ይድኅኑ ፡ እለ ፡ ይሰምዑ ፡ ወይሬኅር ፡ ሎሙ ፡ ከመ ፡ አም
ሳል ፡ ወአርአያ ፡ ለክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ቀዳማይ ፡
ትርጓሜሁ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ብሂል ፡ ወዘሳሌም ፡ ሀገር ፡
ኀበ ፡ ነግሠ ። ባሕቱ ፡ ስመ ፡ ጸረ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወኢኮነ ፡ ህላዌሁ ፡
በከመ ፡ ስሙ ። እግዚእነ ፡ ወመድኀኒነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘበአማን ፡ ው
እቱ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ። ወዝንቱ ፡ ሰላም ፡[3] ኮነ ፡ ለነ ፡ እም
ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ አቡሁ ፡ ወውእቱ ፡ አርአየን ፡ ፍኖተ ፡ ጽድቅ ፡ በወን
ጌል ፡ ወኮነ ፡ ለነ ፡ ሰላም ፡ እስመ ፡ ኮነ ፡ በእጉ ፡ ኀበ ፡ አብ ፡ ወውእቱ ፡ ነሠተ ፡[4]

---

[1] ወአሜሃ ፡ በ ፡ B. [2] Gen. 14, 19. 20. [3] ወዝንቱሰ ፡ A.
[4] Eph. 2, 14. 15.

ጥቅመ፡ዘማእከል፡ሐጹር፡ወተ፟ነድገት፡ትእዛዘ፡ሕገ፡አሪት፡ወተሐደ
ስነ፡፪ሕዝብ፡በ፩ብእሲ፡ሐዲስ፡ዘማእከሌነ፡ክርስቶስ፡እስመ፡ውእቱ፡
ሰላመ፡ዚአነ፡ወካህንነ፡ዐቢይ፡ንጹሕ፡ወጻድቅ፡ወየዋህ፡ወአልበ፡ነ
ውር፡ወፍሉጥ፡እምኃጥኣን፡ወልዐ፟ል፡[1]እምሰማያት፡ከዊኖ። ወመልከ፡
ጼዴቅሰ፡አልበ፡አብ፡ወአልበ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልበ፡ጥ
ንተ፡መዋዕል፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወይብሉ፡ዕልዋን፡ለእመ፡ሰ
ብእ፡ውእቱ፡እፎ፡አልበ፡አብ፡ወአልበ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወ
ኢጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ። ይስምዑኬ፡እምነቤነ፡
ካዕበ፡ፍካሬ፡ነገሩ። ዐቀብተ፡ሕግ፡ወጸሐፍቶሙ፡ለ፪ወ፪ አንጋደ፡እስ
ራኤል፡ተሠይሞሙ፡ለለነገዶሙ፡ወየኀሥሡ፡አስተሓሚሞሙ፡ወይ
ጽሕፉ፡ዘተወልደ፡ለመኑሂ፡ወእመኑ፡ተወልደ፡ማእዜ፡ተወልደ፡ወማ
እዜ፡አዕረፈ። ወዘንተ፡ይገብሩ፡በዘይጠናቀቁ፡ወበዘይትፈለጡ፡በበአ
ንጋዶሙ፡ወበበዘመዶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ከመ፡ያእምሩ፡ዘተወልደ፡እም
አዝማደ፡ሌዊ፡ወኢይትከሀን፡ዘኢከነ፡እምነ፡ሌዊ፡እስመ፡ኢይከውኖ፡
ለባዕድ፡ይትከሀን፡ለእግዚአብሔር፡በሕገ፡አሪት። ወእንዘ፡ከመዝ፡ሥ
ርዐቶሙ፡ጽህቀ፡ጳውሎስ፡ጠቢብ፡ፈውሶቶሙ፡ወአርእዮቶሙ፡ከመ፡
ሀሎ፡ካህን፡ዘእግዚአብሔር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘኢከነ፡ጽሑፈ፡ውስተ፡
ልደቶሙ፡ለሌዋውያን፡ወበከመ፡ሕጎሙ፡ኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ለመልከ፡
ጼዴቅ፡ወኢጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወኢዘወለደ፡
ወማእዜ፡ተወልደ፡ወማእዜ፡አዕረፈ፡እስመ፡ኢከነ፡እምቤተ፡እስራ
ኤል። ወበሕቱ፡ዓሥራተ፡ወሀበ፡አብርሃም፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየ
ዐቢ፡ክህነቱ፡እምክህነተ፡አሪት፡እንዘ፡ሀሎ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቂ፡አቡሁ፡
ሌዊ፡ሶበ፡ተራከበ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም። ወይእዜኬ፡አምጽኡ፡
ነገሮ፡ንብጻሕ፡መንገለ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ። ከነ፡ሊቀ፡ካህ
ናት፡ዘእምነትን፡ወአብእነ፡ኀበ፡ልዐ፟ል፡አቡሁ፡ወወእቱሰ፡ክርስቶስ፡
ኢከነ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ፡አላ፡እምነገዱ፡ለይሁዳ፡ዘኢጸሐፈ፡ሙሴ፡

---

[1] ወልዐ፟ል፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነተ ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዱሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ በመ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢማኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡ ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወክህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ማኅለቅት ፡ ክህነት ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርክ ፡ ለክህነተ ፡ አሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ካሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡ እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡ ዘኢይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡ ዘእምነትነ ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኩሉ ፡ መባእ ። ዘሂ ፡ አእምሩ ፡ ምስለ ፡ ኩሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አው፡ዕአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኀብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወእግዚእነሂ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡ ዘበረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልዐለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ በልሐነ ። አርእይ ናክሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወክሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ከነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠዶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለጎይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡ በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢአሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡ ክቡረ ፡ ወልዐ፡ለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመዝ ፡ ወኢያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ኅሊና ፡ ፈተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜቱሰ ፡ ለአሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኩሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክርስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእጎዝ ፡ ምስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢያእመሮሙ ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘደረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲኖዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ዘስማ፡ማርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡፲ወ፩ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናግሮ፡አላ፡ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርክሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡ሐማመ፡ወይጼጉ፡ጎይለ። በእንቲአሁ፡እነኒ፡አስተዴግሥ፡ሐማመ፡ርእይየ፡ፍቅረክሙ፡ወእመውኦ፡ለሐማም፡እስመ፡አአርር፡በቀዐ።[1] ሀሎ፡ዘለዝላፉ፡[2] ይሄሉ፡እግዚእ፡ወአልበ፡አመ፡ኢሀሎ። ወይኬልሕ፡ገሃደ፡ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ማኅበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡አንተ፡ኰኵሕ፡ወበዛቲ፡ኰኵሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡ሲኦል፡ኢይኄይልዋ። እስመ፡በ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነፃጎ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኀፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውኦ፡ኢይረክብ፡ወተመውኦሂ፡የኀፍር። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንሬኢ፡ፈድፋደ፡እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልበ፡ስኡን፡በኀቤሁ፡ለዘኵሉ፡ይክል። ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፈጽም፡በተአምሪሁ። ኀዳጠ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምራተ፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኀ፡ንትናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወኀዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በኵሉ፡እግዚእ፡ኀዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወዐበይተ፡ይገብር፡በመለከቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ። ወምንተ፡ይቤ፡እነ፡ውእቱ፡ፍኖት። እነ፡ውእቱ፡ብርሃን። እነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወእነ፡

---

[1] በቀዐ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታተ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምረ፡ይገብር።

ውእቱ፡ሕይወት ።[1] አነ፡ውእቱ፡ትንሣኤ ። ወእለሰ፡ውስተ፡ምስማዕ፡ ኀዳጥ፡አላ፡በሕቱ፡ውስተ፡ምግባር፡ዐበይተ፡አስተርአያ፡[2] ተአምረ ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ ፍኖት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ሐንካስ፡ሐይዎ፡እንዘ፡የሐ ውር፡ውስተ፡ፍኖት ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ሕይወት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡አ ልዐዛር፡ሐይዎ፡እሙታን ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡በትር፡ወሰማዕተ፡ከኑ፡[3] አጋንንት፡ተዘቢጦሙ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኀድግ ። ምንት፡ብነ፡ምስሌክ፡ወ ልደ፡እግዚአብሔር ። መጻእከ፡ቅድመ፡ዘመኑ፡ታመነድበነ ።[4] ይቤ፡አነ፡ ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ማይ፡ተመይጦ፡ውስተ፡ወይን ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኅብስት፡ወሰማዕተ፡ከንዎ፡ሢያ፟ሰብእ፡ጸጊበሙ ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ጴጥሮስ፡ተወፈዮ፡መራኁተ፡መን ግሥት፡ዘይቤ ። አወፈየነ፡ምስጢረ፡ዚአሁ ። ኢናማስን፡ኀይለ፡ምስ ጢሩ፡በመሪር፡አፍ፡ደሪሰነ ። እንዘሰ፡[5] በዐቅም፡ንደርስ፡ምስጢር፡ው እቱ ። እመሰ፡ግንጽሊተ፡ደረስዎ፡ይትከፍእ፡ጸጋሁ፡ለምስጢር ። ኢን ግድፍ፡ዘቅዱሳን፡አበው፡እምነተ ። ኢንግድፍ፡ምስጢረነ፡ከመ፡ኢይብ ጽሐነ፡መቅሠፍቱ፡ለሶምሶን ። ኢናዕርቅ፡ምስጢረ፡ከመ፡ኢንትረገም፡ ከመ፡ከናአን ። ወበሕቱ፡አእጉየ፡መፍትው፡ዘየዐቢ፡እምዝ ። ሐሰ፡ንሕ ነሰኬ፡አላ፡[6] እስመ፡መፍትው፡ድኅምነሂ፡[7] ናእምር፡ኀደግነ፡ብዕለ፡ቃላ ቲሆሙ፡ለአበው፡ተአኪለነ ። ጸልዩ፡በእንቲአነ፡በክርስቶስ፡ዘለዐቱ፡ስ ብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም ።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ዘዮ፡ባናሊስ፡ዘኢየሩሳሌም፡በይእቲ፡ዕለት፡ዘደረሰ ።

ናአኵዶ፡ለጸጋዊ፡ዐቢያተ፡[8] እግዚአብሔር፡ለዘመጠነዝ፡ዐቢያተ፡ ሠናያት፡ጸገወነ፡ወእምይእዜሂ፡ዘየዐቢ፡ይጼግወነ፡ወበጽሐነ፡ዘመነ፡

---

[1] In B additur: አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ ። [2] ያስተርእያ፡ B, per emend. [3] ከኖ፡ B. [4] sic in A et B. [5] እመ፡ B per emend. [6] አላ፡ deest in A. [7] sic in A et B pro ድኅመነሂ፡ [8] ለጸጋዌ፡ ዐቢያት፡ B.

ዘምሮ ፡ ምስለ ፡ ብፀ-ዕ ፡ ዳዊት ፡ እንዘ ፡ ንብል ፡ አዕበየ ፡ ገቢረ ፡ ለነ ፡ እግዚአብ ሔር ፡ ወከነ ፡ ፍሥሓነ ። [1] ወካዕበ ፡ ይቤ ፡ እግዚአ ፡ ኀያላን ፡ ምስሌነ ፡ ወምስ ካይነ ፡ አምላኩ ፡ ለያዕቆብ ። [2] ወበእንተ ፡ ምንት ፡ ዝንቱ ። ምዝማርነ ፡ ነ ቢይ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ [3] ወድቀ ፡ ቤል ፡ ወተቀጥቀጠ ፡ ዳጎን ። ፩ወድቀ ፡ ወ፩ተ ቀጥቀጠ ፡ ወውእቱኒ ፡ ይወድቅ ፡ ለእመ ፡ ኢያስመክ ፡ ቡነይለ ፡ መንፈስ ። እስመ ፡ ኢኮነ ፡ ተስፋነ ፡ በሰብእ ፡ አላ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘተሰብአ ። ወዝ ሙረ ፡ ቃላትየ ፡ ነቢይ ፡ ኤርምያስ ፡ [4] በእለ ፡ ይፀርፉ ፡ ቃለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበሰብእ ፡ ይትዌከሉ ። ርጉም ፡ ብእሲ ፡ ዘይሴፎ ፡ ላዕለ ፡ ሰብእ ፡ ዘወዕአት ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ልቡ ፡ ወይከውን ፡ ከመ ፡ ኳሂላ ፡ ዘገዳም ፡ በምድር ፡ ጽ ምእት ፡ ወይብስት ፡ እንተ ፡ ኢትሬኢ ፡ ሠናይተ ፡ ሰበ ፡ ይመጽእ ። ወለነሰ ፡ ይነግር ፡ ቡሩክ ፡ ብእሲ ፡ ዘይትዌከል ፡ በእግዚአብሔር ፡ ወኮነ ፡ ተስፋሁ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ወይከውን ፡ ከመ ፡ ዕፅ ፡ ዘበማያት ፡ ስሙር ። በሜት ፡ እንተ ፡ አልባቲ ፡ ዝናም ፡ ኢትፈርህ ፡ ወይከውን ፡ አዕጹቂሁ ፡ ስሙረ ። እስመ ፡ ዕመ-ቅ ፡ ልብ ፡ እምሁሉ ። ወእመሰ ፡ ጠቢባን ፡ መምህራን ፡ ደረሱ ፡ ብዙኃ ፡ በእንተ ፡ ትሥጉቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሀብ ፡ ንሕነሂ ፡ ምስሌሆሙ ፡ ናብእ ፡ በአምጣነ ፡ ጎይልነ ፡ ወንንግር ፡ ወድቀ ፡ ሰብእ ፡ በእንተ ፡ ኀጢአቱ ፡ ወተ ሰደ ፡ እምገነት ፡ በእንተ ፡ ኢሰሚዕ ። በጽሐነ ፡ መፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ ይ ጸርጉ ፡ ነቢያት ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ሠረይነ ፡ ወኢሐይወ ፡ እስመ ፡ ሰብእ ፡ ስእነ ፡ አሕይዎ ። ያበስረነ ፡ ነቢይ ፡ [5] እንዘ ፡ ይብል ፡ አከ ፡ ተንባል ፡ ወአከ ፡ መል አክ ፡ አላ ፡ ውእቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይመጽእ ፡ ወያድኅነነ ። ወዳዊትኒ ፡ [6] ያስተበቍዕ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ዘይሬዕዮ-ሙ ፡ ለእስራኤል ፡ ነጽር ። ዘይመርሐ ፡ ከመ ፡ አባግዕ ፡ ለዮሴፍ ። ዘይነብር ፡ ላዕለ ፡ ኪሩቤል ፡ አስተርአየ ። አንሥእ ፡ ጎይለከ ፡ ወነዓ ፡ አድኅነነ ። ወእስመ ፡ ጸውዖ ፡ ለናላዌ ፡ እስራኤል ፡ በጽሐ ፡ ወአስተርአየ ፡ በምድር ፡ ወይቤ ፡ አነ ፡ ውእቱ ፡ ናላዊ ፡ ኄር ። [7] አጽንነ ፡ ሰማ

---

[1] Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3). [2] Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8). [3] Jes. 46, 1.
[4] Jer. 17, 5—9. [5] Jes. 63, 9. [6] Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2. 3).
[7] Joh. 10, 11.

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ።ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ ።[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡ ይረስዮሙ፡ለሰብእ፡አማልክተ ። እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡ እቤ፡አማልክት፡አንትሙ፡ወደቂቀ፡ልዑል፡ኩልክሙ ። ኢየሀውልይ ዎኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥአን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ለስብሐቱ ። እመሰ፡እንዘ፡ ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ሎቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ይሰግዱ፡ኩሉ፡ብ ርክ፡ዘበሰማይ፡ወዘበምድር፡ወዘበመዓምቅኒ፡ወንሕነሰ፡ንትሜካሕ፡በዕ በየ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡ ንሄሉ፡ወአልበ፡አመ፡ነጎድጋ፡አላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡መዊአነ ፡ንነግር ፡ለዕል ዋን፡[4] አእምሩ፡አሕዛብ፡ከመ፡ትትመውኡ፡ወእመኒ፡ጸናዕክሙ፡ካዕበ፡ ትትመውኡ፡ወኩሎ፡ምክረ፡ዘመከርክሙ ፡እግዚአብሔር ፡ይስዕር ፡እ ስመ፡ምስሌነ፡እግዚአብሔር፡ዘይሁበነ ፡አክሊለ ፡ወስብሐተ ፡ለዓለመ፡ ዓለም፡አሜን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጶንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት ።

ኦጠብዕ፡እነሂ፡እምዘሀለዉ፡ላዕሌየ፡ቃላት፡እለ፡ተመሀርኩ ፡እመ ንፈሳውያን፡እሎንተ፡መምህራነ፡ተራኪብየ፡ኪያሆሙ፡ጎዳጠ፡እነግር፡ ለፍቁረ፡እግዚአብሔር፡ሕዝብ ፡እንዘ፡ያኄይሰኒ ፡ትእዛዘሙ ፡ለአበው፡ እለ፡አስተጋብኦሙ፡እግዚእነ ፡ኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡ብርሃናተ ፡[5] ለኩሉ፡ ዓለም፡ወዘእምግብጽኂ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ተጸውዐ፡እስመ ፡ይቤ ፡እምግ ብጽ፡ጸዋዕክዎ፡ለወልድየ ።[6] ወበአይቴ፡አስተጋብኦሙ ። ኀበ፡ዘይትፈ ቀር፡እምኔሁ፡ረድኤ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ያርኢ፡ከመ ፡ሎሙኂ ፡ዕሩየ ፡ምስ ሌሁ፡ያፈቅሮሙ ። ዘአስተጋብኦሙሰ፡አከ፡ከመ ፡ዮም ፡ይትመሀሩ ፡ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6). [3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢክ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሰሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መ
ጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡እንተ፡በቈለት፡ከመ፡
አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡እንተ፡ተውህበት፡
በጐሚያቱ፡ለክይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጦሙ፡ርእሰ፡ለፅራፍ፡
ክይሲ፡ወለተኵላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2] ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3] ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡[4] አከ፡ዘይፈውስ፡አላ፡ዘይቄስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአከ፡ዘይቄ
ስክ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ጎብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓጣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢኤ
ሚነ። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ኢከነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሜሃ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢከነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡
አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት።

ብሩህ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝንባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሐ፡
ገድል፤ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ተሐሠዩ፡[9] እንዘ፡ትሬ

---

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀ
ታሌ፡ B. [5] ዘይቄስክ፡ B. [6] ዘዕንቆረ፡ B. [7] ያስተሐይጽ፡ B.
[8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

እይዎ ፡ ለክርስቶስ ፡ ይሴባሕ ። አክሊልክሙ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱ ፡ ድርገተ ፡ አበው ፡ ወሀሎ ፡ ማእከሌሁ ፡ እብን ፡ ክቡር ፡ ዘአምግብጽ ፡ በጽሐ ፡ እምዕበየ ፡ ጸጋሁ ፡ ለእግዚእ ። ኢለዘመጠነገዘ ፡ ሀብት ፡ እንተ ፡ ትካት ፡ ግብጽ ፤ ዮም ፡ ሰማየ ፡ ከነት ፡ እስመ ፡ ኢይበርህ ፡ ከመዝ ፡ ብርሃነ ፡ ፀሓይ ፡ በሰማይ ፡ መጠነ ፡ ትበርህ ፡ ግብጽ ። ቀዳሚሰ ፡ እንዘ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ሕፃን ፡ ኢየሱስ ፡ ጐያየ ፡ ከዊኖ ፡ በእንቲአነ ፡ ለእመኒ ፡ ይጼዕሉ ፡ ጉየቶ ፡ እለ ፡ ኢያአምርዎ ፡ ለትስብእቱ ፤ ሕፃነ ፡ ዘበእንቲአነ ፡ ጐየ ፡ ተወክፈት ፡ ግብጽ ፡ ወአሜሃ ፡ ከብረት ፡ በሕፃን ፡ ዘውእቱ ፡ ገባሬ ፡ ኩሉ ፡ ዓለም ፡ ወበእንቲአነ ፡ ኮነ ፡ ሕፃነ ። ኢትነጽር ፡ ከመ ፡ ጐየ ፡ አዕልው ፡ አላ ፡ ነጽር ፡ ከመ ፡ ጉየተ ፡ ሕፃን ፡ እጕየዮ ፡ ለዲያብሎስ ፡ እስመ ፡ ኢጐየየ ፡ ፈሪሆ ፡ አላ ፡ ያስተአምን ፡ ትስብእቶ ፡ እስመ ፡ ኮነ ፡ ሰብአ ፡ በእንቲአከ ፡ ያስተአምን ፡ በሕማማቲሁ ፡ በዘአስተርአየ ፤ ኢተሀውልይኬ ፡ ሕማማተ ፡ እስመ ፡ ቦን ፡ ያስተአምን ፡ ትስብእቶ ። ወአሜሃሰ ፡ ከብረት ፡ ነፍሰ ፡[1] ግብጽ ፡ እንዘ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ሕፃን ፡ በሥጋ ፡ ኢየሱስ ፡ እስመ ፡ ሕፃነ ፡ ኮነ ፡ ከመ ፡ ኪያከ ፡ ይረሲ ፡ ሕፃነ ፡ በየውሀና ። ወዮምሰ ፡ ሀሎ ፡ ዲቤሃ ፡ ዘምስሌሁ ፡[2] ለመድኀን ፡ ይበርህ ፡ በማእከለ ፡ አክሊል ፡ ወያበርህ ፡ ነፍሳተ ፡ በጽድቅ ፡ ደሪሶ ፡ ሃይማኖተ ።[3] በአማንኬ ፡ ይእዜሂ ፡ ተፈሥሑ ፡ ወተሐሠዩ ፡ አበው ፡ ንጹሓን ፡ ነጺረክሙ ። ወዓዲ ፡ አነ ፡ ካልአ ፡ ትፍሥሕተ ፡ እሬአኪ ፡ ለክሙ ፡ ሀሎኩ ። አይ ፡ ዝንቱ ፤ ብዙኅ ፡ መዋግዳ ፡ ለኢአሚን ፡ ወስእኑ ፡ አንቀልቅሎ ፡ ወለክሕደ ፡ ሃይማኖትክሙ ፡ ብዙኅ ፡ ባእሱ ፡ ወአልበ ፡ ዘይደክም ፤ አሕጸ ፡ ተነድፈ ፡ ወአልበ ፡ ዘቈስለ ፤ ተዳበለ ፡ ፀራዊ ፡ ወተመዊአ ፡ ጐየ ፡ አንኪሮ ፡ ጽንዐ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወሃይማኖታ ። አነ ክር ፡ ወእትዌዐር ፡ ጥበበ ፡ ለዘሐነጻ ፡ ክርስቶስ ፡ ሐናጺ ፡ ወኰኵሕ ፡ ይእቲ ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ተሐንጸት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ትፈቱኑ ፡ ታእምሩ ፡ ለኰኵሕ ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ ተሐነጸክሙ ፡ ወኢታንቀለቅሉ ። መድኀኒነ ፡ እንዘ ፡ ይትናገር ፡ ምስለ ፡ አርድእቱ ፡ ይቤ ፡ መነ ፡ ይብለኒ ፡ ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፤ ኢይነግር ፡ በእንተ ፡ ከበታዩ ፡ አላ ፡ በዘያስተርኢ ፤ መነ ፡ ይብለኒ ፡

---

[1] ነፍሰ ፡ erasum est in B. [2] ወምስሌሁ ፡ AB. [3] Dicit Cyrillum.

ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ። ኢታአምርኑ ፡ እግዚኦ ፡ አልባበ ፡ ሰ
ብእ ፡ ዘአንተ ፡ ትደምሕ ፡[1] ጎሊናነ ። ኢታአምርኑ ፡ ልበነ ። ምንት ፡ ኢእ
መ·ር ፡ በጎቤከ ፡ ዘአንተ ፡ ታአምር ፡ ዘይመጽእ ፡ ዘእንበለ ፡ ይኩን ። መኑ ፡
ይብለኒ ፡ ሰብእ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ኪያየ ፡ ዘያስተርኢ ። በል ፡
መነ ፡ ይብለኒ ፡ ሰብእ ። ቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤልያስ ፡[2] ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡
ኤርምያስ ፡ ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ፩እምነቢያት ፡ ዘክቡራን ፡ ው·እቶ·ሙ ፡ አላ ፡
አንትሙ ፡ ኩሉሓ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ። አይቴ ፡ ሀሎ ፡ ዘይቤሎ ፡ ለክርስ
ቶስ ፡ ሰብእ ፡ ክቡር ፡ ው·እቱ ፡ ወኢየአምኖ ፡ እምላከ ፡ ዘተሰብአ ። ሶበሰ ፡
ሰብእ ፡ ክቡር ፡ ው·እቱ ፡ እምአከሉ ፡ ዝንቱ ፡ ክብረ ፡ ነቢያት ፡ ወእመሰ ፡ ኢ
አከሉ ፡ እምላክ ፡ ው·እቱ ፡ ዘተሰብአ ። መነ ፡ ይብለኒ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመ
ሕያው ፡ ሰብእ ። ቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤልያስ ፡ ወቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኢሳይያስ ፡
ወቦእለ ፡ ይብሉከ ፡ ኤርምያስ ፡ ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ፩እምነቢያት ። አንተ
መ·ኬ ፡ መነ ፡ ትብሉኒ ። ዘያስተርኢ ፡ አከ ፡ ዘይትከበት ። ወአው·ሥአ ፡ ጴጥ
ሮስ ፡ ነገረ ፡ ዘው·እቱ ፡ ኮነ ፡ መሠረተ ፡ ወኩሉሓ ፡ ዘቤተ ፡ ክርስቲያን ። ወም
ንተ ፡ አው·ሥአ ። አንተ ፡ ው·እቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕ
ያው ። ወለዘያስተርኢሰ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕያው ፡ ሰመዮ ፡ ወኢ
ገሠጾ ፡ ከመ ፡ ዘአክበሮ ፡ ፈድፋደ ፡ እምሀላዊሁ ፡ አላ ፡ አስተብጽዖ ፡ ለጴጥ
ሮስ ። አማን ፡ አማን ፡ አው·ሥአ ፡ ወይቤሎ ፡ ብፁዕ ፡ አንተ ፡ ስምዖን ፡ ወልደ ፡
ዮ·ና ፡ ዘኢከሠተ ፡ ለከ ፡ ዘሥጋ ፡ አላ ፡ አቡየ ፡ ዘበሰማያት ። አዕልው ፡ ኩን ፡
ብፁዐ ፡ ወኢትኩን ፡ ዅኑነ ። ብፁዕ ፡ አንተ ፡ ወልደ ፡ ዮ·ና ፡ እስመ ፡ ሥጋ ፡
ወደም ፡ ኢከሠተ ፡ ለከ ፡ ወእስመ ፡ ኪያየ ፡ ዘያስተርኢ ፡ እግዚአብሔርሃ ፡
ቃለ ፡ ሰመይከ ፡ ወለምስጢረ ፡ ትሥጉት ፡ አማነ ፡ አእመርከ ፡ ወለዘበአር
አያ ፡ ገብር ፡ እግዚአ ፡ ሰመይከ ፡ ንሣእ ፡ አንተኒ ፡ ዕሴተ ፡ እምኀበ ፡ እግዚእ ፡
ወእምይእዜ ፡ እሁበከ ፡ ሥልጣነ ፡ ዘእምክብር ፡ ወአነኒ ፡ እነግረከ ፡ አንተ ፡
ጴጥሮስ ፡ ወበዛቲ ፡ ኩሉሓ ፡ አሐንጻ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ። ዛቲኬ ፡ ኩሉሓ ፡
መሠረትነ ፡ ይእቲ ፡ ወበእንቲአሁ ፡ መዋግደ ፡ ጌጋይ ፡ ኢያንቀለቅሉ ፡ መሠ

---

[1] ታደምን ፡ A. [2] In B additur: ወቦ ፡ እለ ፡ ይብሉከ ፡ ኢሳይያስ ፡

ረተ ፡ ሕንጸትነ ፡[1] ወላዕሌሃ ፡[2] ኵልነ ፡[2] ናሰምክ ። በዛቲ ፡ ከመ ፡ ዘሃይማ
ኖት ፡ ንትሐነጽ ፡ ወንኩን ፡ በክርስቶስ ፡ ኢየሱስ ፡ እንዘ ፡ ነአምን ፡ ፩መ ። ነአ
ምን ፡ ዋሕደ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዘ ፡ ኢንከፍሎ ፡ ወኢንሴልዮ ፡
ለ፩ እስመ ፡ ዘተደመረ ፡ ኢይትፈለጥ ፡ ወዘደመረ ፡ ጸጋ ፡ ኢይፈልጥ ፡ ኅ
ሊና ። ለምንት ፡ ትከሲ ፡ ትስብእት ፡ አብእሲ ፤ ደመረ ፡ ርእሶ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ። ወለምንት ፡ ትቀንእ ፡ ለትውልደ ፡ ሰብእ ፡ ወቃዔሬ ፡
ርእሰክ ፡ ምስለ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ እስመ ፡ ውእቱኒ ፡ ቀንአ ፡ እምግብረ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ እመሬት ፡ አምሳለ ፡ ርእሱ ፡ ገቢሮ ፡ ወአንተሂ ፡ ዮም ፡ ትቀንእ ፡
ሰበ ፡ ረሰያ ፡ ለአምሳሉ ፡ ኅቡረ ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር ፡ በዝንቱ ፤ ወእ
መሰ ፡ አማነ ፡ ትቀንእ ፡ ቅናእ ፡ ለዘቀዳሚ ፡ በአርአያ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተገ
ብረ ። በእሉኬ ፡ ቃላት ፡ ንትሐነጽ ፡ በዲበ ፡ ዛቲ ፡ ከመ ፡ ዐበይ ፡ ወሰብ
ሕም ፡ ለዘበሉ ፡ አምላክ ፡ እንዘ ፡ ታጸንዐ ፡ ኅሊናተ ፡ ርእስክሙ ።[3] ተጋ
ደሉ ፡ ፍቁራንየ ፡ በእንተ ፡ ጽድቅ ፡ እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ገድል ፡ ኢይትኬለል ።
ወበእንተዝ ፡ ንትዐሰይ ፡ ሥነ ፡ ሀየንተ ፡ ሕማም ። ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ በጸ
ጋዬ ፡ ለእግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡ ንብዛኅ ፡ ውስተ ፡ ቅድስት ፡ ቤቱ ፡ ለክርስቶስ ፡
ኢየሱስ ፡ ተሐኒጸነ ፡ በመሠረቶሙ ፡ ለሐዋርያት ፡ ወለነቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፊርሞን ፡ ጳጳስ ፡ ዘቂሳርያ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡

እለ ፡ ይመውኡ ፡ በገድሎሙ ፡ እምሀየ ፡ ያጠርዩ ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እ
ስመ ፡ ተንሥአ ፡ ላዕሌነ ፡ ዐራዊ ፡ ወተመዊአ ፡ ኀለፈ ። ነበበ ፡ ፍኖተ ፡ ከንቱ ፡
በጌጋይ ፤ ዘጸርፎ ፡ ላዕለ ፡ ቃል ፡ ተኀየለ ፤ በእንቲአሁ ፡ ቃልኒ ፡ ትሑተ ፡ ረሰዮ ።[4]
እምኵሉ ፡ ተለዐለ ፡ ዐቢየ ፡ ከመ ፡ እምልዐ-ል ፡ ይደቅ ፡ በድቀቱ ። ተመ
ሲሎ ፡ ለአቡሁ ፡ ዲያብሎስ ፡ አንሥአ ፡ ልበ ፡ መልዕልተ ፡ ሰማይ ፤ በእንቲ

---

[1] ሕንጻት ፡ B. [2] scriptum ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ [3] በርእስ
ክሙ ፡ B. [4] ረሰይዎ ፡ AB.

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ተስዕረ፡እምጊመቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይት
ከየድ፡እምኵሉ ፤ ለስሐ፡ጴው፡አከ፡በሀላዌሁ፡አላ፡በግዕዙ ። ተቀብአ፡
ሰአልሂ፡ለነጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡[1] ለዘቀብአ፡ኢነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ ።
እንቲአክሙኬ፡መዊእ፡እስመ፡ሞእክሙ፡ለነ፡እለ፡አወፈይክሙነ፡መ
ስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ ፤ ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥ
ሪተ ። ሞአ፡ለዐማሌቅ፡እስራኤል ፤[2] ማእዜ ፤ ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡
ይትሜሰል፡ሙሴ ፤ ወሶበ፡ያቴሕት፡እደሁ፡ፀር፡ይጌይሎሙ፡ለእስራ
ኤል ። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ ፤ ኀበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ህየ፡መ
ዊእ ። አከ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትው፡ንሕ
ዝን፡እስመ፡እጉ፡ማሰነ ፤ ወአከ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ ፤ አላ፡እስመ፡አ
በየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ ።

---

[1] sic A et B. [2] Ex. 17, 8 seq.

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢበ ፡ ጠቢባን ።

1. **ኦእግዚኦብሔር ፡ ጠቢበ ፡ ጠቢባን ፡ ክሃሊ ፡**
እስከ ፡ ለዓለም ፡ እምጥንት ፡ እንተ ፡ ኢትበሊ ፤
ድኩመ ፡ ኅሊና ፡ ገብርከ ፡ ወፈራሀ ፡ ልብ ፡ ኢተኀበሊ ፡
እስመ ፡ ኀቤከ ፡ እግዚኦ ፡ ጸሎተ ፡ አድኅኖ ፡ እጼሊ ፡
አድኅነኒ ፡ ወባልሐኒ ፡ እምኵሉ ፡ ቀታሊ ።

2. **ኦፈጣሬ ፡ ዓለማት ፡ በኀይለ ፡ አርምሞ ፡ ወነቢብ ፡**
እምጥንተ ፡ ቀዳማይ ፡ እሑድ ፡ እስከ ፡ ሰርክ ፡ ሰዱስ ፡ ወርብ ፡
እግዚኦብሔር ፡ ኀያል ፡ እግዚኦብሔር ፡ ጠቢብ ፡
ቀደሱከ ፡ ደርገ ፡ አሜሃ ፡ ትጉሃን ፡ ሰማይ ፡ ወኪሩብ ፡
እስመ ፡ እንበለ ፡ አብ ፡ ተረክብከ ፡ ባሕቲትከ ፡ አብ ።

3. **አዘነፃኅከ ፡ ለዲያብሎስ ፡ በትዕቢቱ ፡**
ወምስለ ፡ ሚካኤል ፡ አልዐልከ ፡ ለመንፈሰ ፡ ገብርኤል ፡ በተትሕቶቱ ፡
እግዚኦብሔር ፡ እምኵሉ ፡ እስመ ፡ ትሕትና ፡ ትፈቱ ፡
መሀረኒ ፡ ሕገ ፡ ትሕትና ፡ ዘእምኀቤከ ፡ ዐአቱ ፡
ትዕቢትሰ ፡ እምሰይጣን ፡ ውእቱ ።

4. አዘሞቃሕከመ፡ በቄላት፡ ብካይ፡ ወወይሌ፡
ለአባስያን፡ መላእክት፡ እንዘ፡ ታወድቆመ፡ እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ ቀዋሚ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ በኢስሳሌ፡
አውድቆመ፡ ለጸላእትየ፡ ወአቅንቶመ፡ ብልባሌ፡
ከመ፡ በዝንቱ፡ ያእምሩ፡ ኀይለክ፡ ከሃሌ ።

5. አዘፈጠርከ፡ እመሬት፡ ምድር፡ ለአዳም፡
እንዘ፡ ትጠበልሎ፡ በማእስ፡ ወታስተጣግየ፡ በዐፅም፡
መንፈሰ፡ሕይወት፡ ነፋኅከ፡ ላዕሌሁ፡ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡
ፍጥረኒ፡ በአምሳሊክ፡ በውስተ፡ ሐዳስ፡ ዓለም፡
ከመ፡ እርሳዕ፡ ህላዌየ፡ ዘሥጋ፡ ወደም ።

6. አዘትቤ፡ ንግበር፡ ሎቱ፡
ለእጓለ፡ እመሕያው፡ ቢጸ፡ ከመ፡ ኢይንበር፡ ባሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡ መጋቢ፡ ወሠራዔ፡ ዓለም፡ በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኒ፡ ኀበ፡ ፈቀድከ፡ እምጸታ፡ ፈቃዳት፡ ክልኤቱ፡
ሣልሳዊሰ፡ ግብር፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

7. አዘአድኀንከ፡ እምአበሳ፡ ርእሱ፡ ለብእሲ፡
እስመ፡ አመክነየት፡[1] ብእሲት፡ ወይእቲኒ፡ በምክረ፡ ከይሲ፡
በአድኅኖትከ፡ ዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ተዓጋሚ፡
ሥኅተኒ፡ አዕርፍ፡ እግዚአ፡ እምቅንየተ፡ ሥጋ፡ አባሲ፡
እስመ፡ ነግድ፡ አነ፡ ወበግብር፡ ፈላሲ ።

8. አዘአቅለልከ፡ ትካዛተ፡ አዳም፡ አበ፡ ኵልነ፡
እምቅንየ፡[2] ስደቱ፡ እምገነት፡ እንዘ፡ ታሴፍዎ፡ ግዕዛነ፡

---

[1] እስከ፡ አመክነየ፡ scriptum est. [2] እምቅኔ፡ BC.

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጸርከኒ፡ሐዘነ ፤
ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመዳልው፡ከነ፡
ባሕቱ፡ለሐዘንየ፡ነጣእኩ፡ወሰነ ።

9. አዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቊርባነ፡
እስከ፡ብእሴ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡እቡን፡[1]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፡
እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይሬኢ፡ብርሃነ፡
ወላዕለ፡እጉሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡እስናነ ።

10. አመንሥኤ፡ሴት፡ህየንተ፡አቤል፡ዘኖመ፡
ወዘአለበውከ፡ለሄኖስ፡ጸውዖተ፡ስምከ፡ቅድመ፡
እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኁመ፡
ወርግም፡ጸላእትየ፡በከመ፡ቃየን፡ተረግመ፡
ሶበ፡ነፍሰ፡ጻድቅ፡ቀተለ፡ወከዐወ፡ደመ ።

11. አዘዐቀብከ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕዝቡ፡
አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ኀበ፡አንስተ፡ቃየን፡በወርኀ፡ምግቡ፡
እግዚአብሔር፡ለያሬድ፡በደብረ፡መዛግብት፡ደብረ፡ምስካቡ ፤[2]
ዕቀበኒ፡በምሕረትከ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፡
ገሃነማዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ ።

12. አዘኀበእከ፡ለነቢይከ፡ሄኖክ፡
ወበሐረ፡ሕያዋን፡ወሰድከ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፡

---

[1] Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19. [2] Vid. Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

ጎብአኒ፡በጽላሎትከ፡እምሰብአ፡ምንሳዌ፡ወሀውከ፡
እስመ፡ተወከልኩ፡በጎይልከ፡ፈጣሪ፡ቡሩክ ።

13. አዘወሀብከ፡ኑኀ፡መዋዕል፡ለመቱሳላ፡
ወለአበው፡[1] ሕዝብ፡ኩሎሙ፡እለ፡ውስተ፡ፍጽም፡ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ወይንየ፡[2] ለብርሃነ፡[3] ልብየ፡ቀላዔ፡ግላ፡
አስክረኒ፡በጣዕምከ፡ኑኀ፡መዋዕልየ፡ኩላ፡
ወበስቴከ፡[4] መስተፍሥሒ፡አርብሐኒ፡ተድላ ።

14. አዘጎባእከ፡ውስተ፡ከርሠ፡ታቦት፡ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ቃየን፡ወሴት፡አመ፡ተሰጥሙ፡[5] በአይኅ፡
እግዚአብሔር፡መሐሪ፡ወእንበለ፡ቂም፡የዋህ፡
ለኃጥእ፡ገብርከ፡እግዚኦ፡ኢትቅሥፈኒ፡በፍትሕ፡
እስመ፡እምጎጢአት፡አልቦ፡ብእሲ፡ንጹሕ ።

15. አዘጎደርከ፡ውስተ፡ቤተ፡ጻድቅ፡ሴም፡
እንዘ፡ተጎሪ፡ኪያሁ፡እምነ፡ያፌት፡ወካም፡
ለመቅደሰ፡ነፍስየ፡ሐዳስ፡ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ጎድር፡ላዕሌሃ፡በሥነ፡ተዋሕዶ፡ሕሩም፡
ክመ፡ነባቢት፡ነፍስ፡ተጎድር፡በደም ።

16. አዘአማዕቀብከ፡ቀበረ፡አዳም፡አቡነ፡
ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጹሕ፡እንዘ፡ትሰምዮ፡ካህነ፡[6]
እግዚአብሔር፡ኩንኒ፡ለዐውቃቤየ፡መድኅነ፡

---

[1] ወለአበው፡ BC. [2] ጎይልየ፡ C. [3] ወብርሃነ፡ AC. [4] ወ
በሰትዮትከ፡ AC (pro ወበአስትዮትከ፡). [5] ተጎንቁ፡ C, ተእንቁ፡ B.

[6] vid. supra p. 16, et Gadela Adam vel das chriſtliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der bibliſchen Wiſſenſchaft V p. 111 seq.

ላዕሌየ፡ሰብአ፡ነገር፡እመ፡አንሥኡ፡ተስናነ፡
ወከመ፡አርዌ፡ርግምት፡አብልጎ፡ልሳነ ።

17. አዘዘረውከ፡ልሳነ፡ኵሉ፡አንጋድ፡
ጎበ፡ጕልቈ፡ሰብዓ፡ወክልኤ፡እምቃለ፡ዕብራዊ፡ዋሕድ፡
ሶበ፡እምድኅረ፡አይኅ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡ልዎል፡ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ለአዕራርየ፡ከመ፡ሐሠረ፡እክል፡እምዐወድ፡
ወከመ፡በነፋስ፡ጎያል፡ይዘረው፡ሐመድ ።

18. አዘአውፃእከ፡እምከላውዴዎን፡ምድረ፡ርስቱ፡
ወጸዋዕከ፡እምከራን፡እማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ለአብርሃም፡ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ጎበ፡አሚን፡እምአምልከ፡ጣዖት፡ከንቱ፡
እስመ፡ሐውዛተ፡ምድር፡ኵሎሙ፡ጣዖታት፡እሙንቱ ።

19. አፈናዌ፡እሳት፡ዲበ፡አህጉር፡ጎምስቱ፡
ወመድኅነ፡ጻድቅ፡ሎጥ፡በእደ፡መላእክት፡ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ዚአየ፡ሥመር፡እግዚአብሔር፡አምላክ፡ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ጎበ፡ዕድውየ፡ዘይጸልእኒ፡በከንቱ፡
እንተ፡አንደዳ፡ላዕሌየ፡ትብልዖ፡እሳቱ ።

20. አዘወሀብከ፡ድኅረ፡ግዕዘ፡እንስት፡ጎደጋ፡
ለብእሲተ፡አብርሃም፡ሳራ፡ወልደ፡በረከት፡መላኤ፡ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ሀበኒ፡ዘኢሰአልኩከ፡ፍድፋዴ፡ጸጋ፤
ቅድመኒ፡በእዴከ፡ፈጣሬ፡ኵሉ፡እንግልጋ፡
እንበለ፡እስአልከ፡አነ፡ከደንከኒ፡ሥጋ ።

21. አዘአድኅንከ፡ለይስሐቅ፡እምተጠብሖ፡

እመ፡አዕረን፡አብርሃም፡ላዕለ፡ዕፀ፡ምሥዋዕ፡እንዘ፡ይሞቅሐ፡
እግዚአብሔር፡ፍጹም፡በኂሩት፡ወተራኅርኖ፡
አድኅንኒ፡ወባልሐኒ፡እምኵሉ፡እኩይ፡ዘእፈርሆ፡
ለፀርኒ፡ፍና፡ሀጕል፡ምርሐ ።

22. አዘአድኅንከ፡እምቀትለ፡ሄሳው፡እኁሁ፡
ወእመ፡ላባ፡ደገኖ፡እንበይነ፡ክልኤሆን፡አዋልዲሁ፡
ለወልደ፡ርብቃ፡ያዕቆብ፡እግዚአብሔር፡ዐቃቢሁ፡
አድኅንኒ፡በምሕረትከ፡ወዕቀበኒ፡ክማሁ፡
እስመ፡ጸላእትየ፡ጥቀ፡ፈድፋዱ፡ወበዝኁ ።

23. አፈታኔ፡ኢዮብ፡በደዌ፡ተጽናስ፡ወዐበቅ፡
እስመ፡አመከርከ፡ለሰይጣን፡[1]ሃይማኖተ፡ዝንቱ፡ጸድቅ፡
እግዚአብሔር፡አንተ፡ማእምረ፡ዘውስተ፡ልበ፡ባሕር፡ዕመቅ፡
ኢትፍትነኒ፡[2]በሕማም፡ወበጽንዐ፡ንዴት፡መጽዕቅ፡
እስመ፡ድኩመ፡ኀይል፡እነ፡ወብእሲ፡ውዱቅ ።

24. አዘአዕበይከ፡ለዮሴፍ፡በብሔረ፡ግብጽ፡
ድኅረ፡አኀዊሁ፡ሚጥዎ፡በብሩረ፡ቅንአት፡ሕጹጽ፡
ወዘአኰንንከ፡ለሙሴ፡ዐራቂ፡ፀ፬አብያጽ፡
አዕብየኒ፡ላዕለ፡ሥጋየ፡እመንገለ፡ጸባብ፡አንቀጽ፡
ወአኰንንኒ፡በካልእ፡ገጽ ።

25. አዘፈነውከ፡እምብሔረ፡ምድያም፡ለሙሴ፡
አርብዓ፡ዓመተ፡ድኅረ፡ነበረ፡ፈላሴ፡
ሕዝበ፡እስራኤል፡ያግዕዝ፡እምግብርናተ፡ፈርዖን፡ንጉሠ፡ራምሴ፡

---

[1] አመከሮ፡ሰይጣን፡ B. [2] ኢታፍትነኒ፡ B.

ፈኑ ፡ ሊተ ፡ ከማሆሙ ፡ ዘያግዕዘኒ ፡ ብእሴ ፡
እምቅንየተ ፡ ሕማም ፡ ፀዋግ ፡ ወጽኑዕ ፡ ዝልጋሴ ።

26. አዘሰማዕከ ፡ ገዓረ ፡ ሕዝብከ ፡ እስራኤል ፡
ወብሔረ ፡ ግብጽ ፡ ወረድከ ፡ ትባልሖሙ ፡ በጎይል ፡
ከመ ፡ ተናገርከ ፡ ለሙሴ ፡ እማእከለ ፡ እሳት ፡ ወቈጽል ፡
ከማሆሙ ፡ ስማዕ ፡ ገዓርየ ፡ ወአድኅንኒ ፡ እምሀጕል ፡
በእድ ፡ ጽንዕት ፡ ወበመዝራዕት ፡ ልዑል ።

27. አዘአድኅንከ ፡ አንጋደ ፡ ኤፍሬም ፡ ወምናሴ ፡
እመ ፡ ግብጻውያን ፡ ተቀሥፉ ፡ በኑልቄ ፡ ዐሥር ፡ መቅሠፍት ፡ ሙሴ ፡
እስመ ፡ መስተዐግሥ ፡ እንተ ፡ ወኢታስተፋጥን ፡ ለድምሳሴ ፡
ሊተሰ ፡ ጽንሐኒ ፡ እግዚኦ ፡ እስከ ፡ እከውን ፡ ኀሣሴ ፡
ፍኖተ ፡ ዚአከ ፡ ዘምሉእ ፡ ቅዳሴ ።

28. አዘከፈልከ ፡ ባሕረ ፡ ኤርትራ ፡ ግሩመ ፡
ወአዕደውከሙ ፡ በቱ ፡ ለሕዝበ ፡ እስራኤል ፡ ገዳመ ፡
እስከ ፡ አስጠምከ ፡ ለፈርዖን ፡ ምስለ ፡ ሰራዊቱ ፡ ፍጹመ ፡
አዕድወኒ ፡ ባሕረ ፡ እሳት ፡ እንዘ ፡ ትገብር ፡ መድምመ ፡
እግዚአብሔር ፡ በጽድቅ ፡ ዘትኴንን ፡ ዓለመ ።

29. አዘተሰባሕከ ፡ በአስጥሞተ ፡ ፈርዖን ፡ ውስቴቱ ፡
ለባሕረ ፡ ቀልዝም ፡ ዕሙቅ ፡ ዘኢይትዌሰን ፡ መስፈርቱ ፡[1]
ለአእላፈ ፡ ሙሴ ፡ ሕዝብከ ፡ እንዘ ፡ ታዐድዎሙ ፡ በቱ ፡
ተሰባሕ ፡ ዲበ ፡ ፀርየ ፡ እስመ ፡ ተመያኒ ፡ ውእቱ ፡
እግዚአብሔር ፡ አሐዱ ፡ ወአከ ፡ ክልኤቱ ።

---

[1] መሠረቱ ፡ B.

30. አዘአጽለልከሙ፡እምሐሩረ፡መዓልት፡በደመና፡
ወበነደ፡እሳት፡ሌሊተ፡ዘመራሕከሙ፡በፍና፡
ለእለ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ሲና፡
ጸልለኒ፡በረድኤትከ፡ከመ፡ኢይርአይ፡ሙስና፡
ወሰበ፡እርኅብ፡ከማሆሙ፡ሴስየኒ፡መና።

31. አዘሴሰይከሙ፡እርብዓ፡ዓመተ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡መና፡ሰማያዌ፡ኅብስተ፡
እምዐይነ፡ኰኵሐ፡ከሬብ፡ማየ፡እንዘ፡ታሰትዮሙ፡ግብተ፡
እግዚአብሔር፡በዓለ፡ጸጋ፡እንበለ፡ታኅጥአኒ፡ምንተ፡
መፍቅዳተ፡ሥጋ፡ወነፍስ፡ሴስየኒ፡አንተ።

32. አዘቀደስከ፡ለአሮን፡ክህነቶ፡
ወጎረይከ፡ለከ፡እምቤተ፡ያዕቆብ፡ቤቶ፡
እግዚአብሔር፡ቀድስ፡ለኅሊናየ፡መልእክቶ፡
ወበላዕሌየ፡ቀናኢ፡ለእመ፡ነበበ፡ከንቶ፡
በእሳተ፡ቆሬ፡አውዕዮ፡ወደምስስ፡ሕይወቶ።

33. አዘወሀብከሙ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ዘተቀደሱ፡
አህጉረ፡ሠላሳ፡ነገሥት፡ለትውልደ፡ትውልድ፡ይረሱ፡
እግዚአብሔር፡ዘሙሴ፡እግዚአብሔር፡ዘኢያሱ፡
አብአኒ፡ውስተ፡ምድረ፡ርስትከ፡እንተ፡ተዋረሰ፡በነፍሱ፡
ጸድቅ፡አብርሃም፡ለአሚን፡ርእሱ።

34. አዘአቀምከ፡ተከዜ፡ዮርዳኖስ፡ቀዳሚ፡
ከመ፡ኢያሱ፡ይዕድዎ፡ምስለ፡ተረፈ፡ዮሴፍ፡ወብንያሚ፡
እግዚአብሔር፡ወጣኒ፡እግዚአብሔር፡ፈጻሚ፡

እስከ፡ ኮነልቅ፡ መበዝኅቶሙ፡ ለዕድዋንየ፡ አረሚ፡
ለዐሓይ፡ በላ፡ በገባአን፡ ቁሚ ።

35. አዘአዘገዝከሙ፡ እምድምዐ፡ ጽራኖሙ፡ እስከ፡ ንኅለ፡
አእላፈ፡ እስራኤል፡ ይዐዱ፡ ጥቅመ፡ ኢያሪክ፡ ልዑለ፡
እግዚአብሔር፡ ረስዮ፡ ለዕጸበየ፡ ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ ማዕቅፍየ፡ ዘያቀብጸኒ[1]፡ ሣህለ፡
ጸጹተ፡ ትእዛዝት፡ ይነጥፍ፡ ወይውኅጥ፡ ገመለ ።

36. አዘአድኅንከ፡ ለብእሲተ፡ ብሔር፡ አሐቲ፡
አመ፡ ዐላውያን፡ ተሀጕለ፡ በመቅሠፍትከ፡ እንታክቲ፡
ቃለ፡ ሰብአ፡ ዐይን፡ ክልኤ፡ እስመ፡ ተወክፈት፡ ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ ከማሃ፡ አመ፡ ይነቅህ፡ መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡ አድኅና፡ ለነፍስየ፡ ዛቲ ።

37. አዘአባእከሙ፡ ኀበ፡ ምድረ፡ ተስፋ፡ ዘይሜኒ፡
ለወልደ፡ ነዌ፡ ኢያሱ፡ ወለካሌብ፡ ወልደ፡ ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ ድኅረ፡ ርስተ፡ ነፍሰ፡ ጻድቃን፡ ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡ እግዚአ፡ በዘአሐዩ፡ ሥርዐኒ፡
አምጣነ፡ እሱር፡ አነ፡ በሥጋ፡ ማሳኒ ።

38. አዘአድኅንከሙ፡ በእደ፡ ፊንሐስ፡ ቀናኢ፡
ለሕዝበ፡ እስራኤል፡ እምብድብድ፡ ወእምአፈ፡ ኩናት፡ ጸባኢ፡
እግዚአብሔር፡ ኀይሎሙ፡ ወመድኀኔ፡ ገጸሙ፡ ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ ተንሥእ፡ ታድኅንኒ፡ ለዘዚአከ፡ ገባኢ፡
ሶበ፡ ላዕሌየ፡ ይትነሣእ፡ ጸላኢ ።

---

[1] ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

39. አመድጎነ ፡ እስራኤል ፡ እንተ ፡ ትቀትሎ ፡ ለሲሳራ ፡
በእደ ፡ ኢያዔል ፡ ብእሲት ፡ አመ ፡ ምስፍና ፡ ባርቅ ፡ ወዲቦራ ፡
እግዚአብሔር ፡ መዋኢ ፡ ዘኢትትመዋእ ፡ ለግመራ ፡
አድጎነኒ ፡ እምእዴሆሙ ፡ ለደቂቀ ፡ ነኪር ፡ ሐራ ፡
እለ ፡ ይፈቅዱ ፡ ያጎስሩ ፡ ለነፍስየ ፡ ክብራ ።

40. አእምላክ ፡ ጌዴዎን ፡ ወመዊአ ፡[1] መስፍን ፡ ዮፍታሔ ፡
ወጎይለ ፡ ሳምሶን ፡ ወልደ ፡ ማኑሔ ፡
እግዚአብሔር ፡ ርድአኒ ፡ ሶበ ፡ እጼውዐክ ፡ ውስተ ፡ ኵለሄ ፡
እመኒ ፡ መጽኡኒ ፡ ኢሎፍሊ ፡ ወሞቅሑኒ ፡ መቃሔ ፡
እትአመን ፡ አንሰ ፡ ጎይለክ ፡ ፈቃሔ ።

41. አመድጎነ ፡ እስራኤል ፡ በእደ ፡ ሰሙኤል ፡ ድጎረ ፡ ኤሊ ፡
ወበእደ ፡ ንጉሥ ፡ ሳኦል ፡ እንተ ፡ አድጎንከሙ ፡ እምኢሎፍሊ ፡
እግዚአብሔ̃ር ፡ ወትረ ፡ መግቦተ ፡ ዚአየ ፡ ጎሊ ፡
ወሥመር ፡ አድጎኖትየ ፡ በረድኤትከ ፡ ከሃሊ ፡
እምአፈ ፡ መቃሪ ፡ መጥባሕት ፡ ወኩናት ፡ ቀቃሊ ።

42. አዘአድጎንከ ፡ ለኢሎፍላዊ ፡ ጎልያድ ፡ እምእዱ ፡
ወእምኩናተ ፡ ሳኦልኒ ፡ ወእምአቤሴሎም ፡ ወልዱ ፡
እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ እንተ ፡ ኢትርሕቅ ፡ እምነ ፡ ዐውዱ ፡
አድጎነኒ ፡ እምጸላእትየ ፡ ለእመ ፡ ኪያየ ፡ ሮዱ ፡
እስመ ፡ እሙንቱ ፡ እእላፍ ፡ ወአነ ፡ አሐዱ ።

43. አዘሰረይከ ፡ ጎጢአተ ፡ ዳዊት ፡ መተንበል ፡
ሶበ ፡ ቃለ ፡ ብካይ ፡ አምረረ ፡ በሞተ ፡ አርዮ ፡ ቅቡል ፡

---

[1] ወመዋኤ ፡ BC.

አናብሚሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44. አዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መክብበ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚኦ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኬንኑ፡ሕዝበ፡
ወነያላን፡ያጸንዑ፡ምግበ ።

45. አዘሰማዕከሙ፡ሶበ፡ነቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ነያል፡መዋኤ፡ነያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1]ትስማዕ፡ነገርየ ፤[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ ።

46. አዘነረይከሙ፡ለነቢያት፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥኣን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእካኒከ፡እሉ፡ቅኑታን፡ማእስ፡ወአነዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርከ፡ዘፈጸሜ፡[3]ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47. አዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አክዓብ፡ክሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆሙ፡ BC. [2] ጸሎትየ፡ BC.

[3] ዘፍጻሜ፡ BC.

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታነውኅ፡መቅሠፍተ፡
አርእየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትቅትሎሙ፡ግብተ፡
እመ፡ቀተልከሙሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. አዘትቤ፡ርኢከኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አክዐብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተዐግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋፄ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራክ፡ወርእስ ።

49. አመድኅነ፡ኤልያስ፡እምእደ፡ኤልዛቤል፡ዘሰማርያ፡
እስከ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድከ፡ዐይነ፡መልአከ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርእያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ወገትዎ፡ሰብአ፡ሶርያ፡
ሐጹረ፡መድኀኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እማዕገት፡እኩይ፡ጕሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. አዘአውፃእከ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ዐንበሪ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉህ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሪ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡አምላከ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. አእግዚአብሔር፡ባላሔ፡አንጋድ፡[1]ክልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ዔወሙ፡ለዐሠርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] አናግድ፡ A.

አድጎነኒ፡ዘአድጎንከሙ፡እንበለ፡ጸባኢት፡በከንቱ፡
አምላከ፡ሙሴ፡ወአሮን፡እስመ፡አንተ፡ውእቱ ።

52. አዘርኢከ፡ለሰናክሬም፡ትዕይርቶ፡
በመቅሠፍተ፡መልአክ፡ኀቡእ፡እስከ፡አህጕልከ፡ሰራዊቶ፡
ለጻድቅ፡ሕዝቅያስ፡ተወኪፈከ፡ስእለቶ፡
ትዕይርተ፡ዐርየ፡ርኢ፡ከማሁ፡ወአርእየኒ፡ድቀቶ፡
እስመ፡ሐሰዊ፡ውእቱ፡ወያፈቅር፡ከንቶ ።

53. አዘፈታሕከ፡እሙቃሔ፡እግሩ፡ወእዱ፡
ሶበ፡ምናሴ፡ጸለየ፡እንዘ፡ያዜክረከ፡ብዝኀ፡እበዱ፡
እግዚአብሔር፡ፍትሐኒ፡ለኀጢአትየ፡እምጽንዐ፡ጕንዱ፡[1]
ወኢታመጥኒ፡ግብተ፡በከመ፡አሞጽ፡[2]ወልዱ፡
እንበለ፡አሥምርከ፡በዘመን፡ዘሕጸጽ፡ፍቅዱ ።

54. አዘአንጸሕከ፡ለኢሳይያስ፡እምለምጽ፡
እንዘ፡ታለክፎ፡አፉሁ፡በፍሕመ፡እሳት፡ብቁጽ፡
እግዚአብሔር፡አዝዝ፡መላእክቲከ፡አብያጽ፡
ይውሥርዎ፡ለፀርየ፡እማእከለ፡አእጋር፡ወገጽ፡
እስከ፡ይሠጥቅዎ፡በሞሠርት፡ዘዕፅ ።[3]

55. አዘተወከፍከ፡ለኢዮስያስ፡በፓሳ፡
አመ፡ሦዐ፡ለከ፡መሥዋዕተ፡ፈቃድ፡በጎሠሣ፡
እግዚአብሔር፡ተወከፍ፡ቍርባነ፡ጸሎትየ፡እንዘ፡ትቄድሳ፡
ወአጕይይ፡ጸላእትየ፡እምገጸ፡ፅወንበሳ፡
ከመ፡ይጐይዩ፡አእላፍ፡እንስሳ ።

---

[1] i. e. እ″፡ጕ″፡ለኀ″፡ [2] 4 Reg. 21, 23 sec. LXX. [3] Vid. Asc. Jes.

56. አዘአውግእከ፡እምግበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
ዘወደይዎ፡ጳስኮር፡ወሴደቅያስ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
አውዕአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
ከመ፡አውግእከኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ ።

57. አዘአትረፍከ፡ነዳያን፡ሕዝብከ፡ውስቴታ፡
ለአብዕልተ፡ብሔርሰ፡አውረድከሙ፡ምድረ፡ደብላታ፡
ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጸር፡አመ፡ነሠታ፡
አትርፈኒ፡እምተዜውዎ፡በውስተ፡ዓለማት፡መንታ፡
እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥመር፡ወልታ ።

58. አዘአድኅንከ፡ነፍሳተ፡ይደቂቅ፡
አመ፡በእንቲአከ፡ቦኡ፡ማእከለ፡እቶን፡ዕመቅ፡
እንዘ፡ትከውኖሙ፡ጠለ፡ሀየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
አድኅንኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ ።

59. አዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጸር፡ዕዘዘ፡
እስከ፡አርዌ፡ገዳም፡ረሰይከ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዘ፡
ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተወንበዘ፡
ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናዝዘ፡
ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዘ ።

60. አዘወሀብከ፡ለናቡከደነጸር፡ልባዌ፡
መጠነ፡፸ዓመት፡ድኅረ፡ተአንሰሰ፡በግዕዘ፡አርዌ፡
ወአግባእከ፡ያእኩትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሡ፡ነነዌ፡

ጸግወኒ፡ እእምሮትከ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ፡ግጻዌ፡
እግዚአብሔር፡ህልው፡በዋሕድ፡ህላዌ ።

61. አዘአድኅንከ፡እምእደ፡ረበናት፡ክልኤቱ፡
ለወለተ፡ካህናት፡ሶስና፡ለዳንኤል፡አመ፡እብሬቱ፡
እንዘ፡ኪያሃ፡ታጸድቅ፡በፍትሐ፡ነቢይከ፡ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡አድኅንኒ፡እምዕድዋንየ፡ተስዐቱ፡
እንበለ፡ንስሓ፡ነፍሶሙ፡ኢትቅትል፡ባሕቲቱ ።[1]

62. አዘአድኅንከ፡እምአፈ፡ዐናብስት፡ርኁባን፡
አመ፡ወገርዎ፡በግብ፡ሐራ፡ዳርዮስ፡መስፍን፡
ለነቢይከ፡ዳንኤል፡እግዚአብሔር፡መድኅን፡
እንግፈኒ፡እምአራዊት፡ኢይውግኡኒ፡በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡በክልኤ፡አስናን ።

63. አዘአጸርከ፡ምሳሐ፡ዳንኤል፡ዘመዱ፡
እስከ፡ግበ፡ባቢሎን፡ይሰድ፡እምኢየሩሳሌም፡ምድረ፡ሙላዱ፡
ወአግባእከ፡ፍጡነ፡ለዕንባቆም፡ውስተ፡ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ለኅሊናየ፡እምእንስሳዊ፡እበዱ፡
ኅበ፡ጥበብከ፡ፍጣሬ፡አሐዱ ።

64. አእምላከ፡ሕዝቅኤል፡መንሥኤ፡አዕዕምት፡እለ፡ሞቱ፡
ወዘአርአይከ፡በሕልም፡[2] ህላዌ፡እንስሳከ፡አርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ገጸከ፡አርእየኒ፡ለለሰዐቱ፡
መንበርከኒ፡እንተ፡ይነቅዕ፡እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ተደሞ፡ግሩም፡ዘክልኤ፡ፍኖቱ ።

---

[1] በክንቱ፡ A. [2] በህልው፡ A.

65. አዘአልዐልከ፡ጎበ፡እለ፡ሄኖክ፡ተልዕሉ፡
ለገብርከ፡ዕዝራ፡[1] አምጣነ፡አሥመረከ፡በመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ንሥአኒ፡በአግዋረ፡ገነት፡አሀሉ፡
እስመ፡አንተ፡በዓለ፡ጸጋ፡እንተ፡ተአክል፡ለኵሉ፡
ወመጥኖ፡ሀብትከ፡አምላክዊ፡ፍጡራን፡ኢይክሉ ።

66. አዘፈታሕከ፡ለኢኮንያ፡እማእሰሩ፡
አመ፡በባቢሎን፡ነግሠ፡ኤዎልማሮዴቅ፡በኵሩ፡
ለናቡከደነጾር፡ዘሞተ፡ወፈለሰ፡እምነ፡ክብሩ፡
ፍትሐ፡ለጎሊናየ፡እማእሰረ፡እዱ፡ወእግሩ፡
እግዚአብሔር፡ጎር፡ለዳዊት፡ፍቁሩ ።

67. አዘመተርከ፡ርእሰ፡ብልጣሶር፡መዐምፅ፡
አመ፡አውፃእከሙ፡ካዕበ፡ለዕብራውያን፡አብያጽ፡
እምሀገረ፡ሕማም፡ባቢሎን፡እንተ፡ተመሰለት፡በግብጽ፡
እግዚአብሔር፡ምትር፡እምልብየ፡አፍቅሮተ፡ዓለም፡ሕጹጽ፡
ከመ፡በማሕጼ፡ይትመተር፡ወይትገዘም፡ዕፅ ።

68. አዘአስተጋባእከ፡ማኅበረ፡እስራኤል፡ወከዋላ፡
በእደ፡ንጉሠ፡ፋርስ፡ቂሮስ፡ፈጸሜ፡ብዕዓት፡ወመሐላ፡
አምጣነ፡ተዘርዉ፡ቅድመ፡እመዋዕለ፡ሆሴ፡ወልደ፡ዔላ፡
አስተጋብእ፡ጎበ፡ሀለወ፡ፍቅረ፡ዚአከ፡ገደላ፡
አንስርተ፡ልብየ፡እምአድባር፡ወቄላ ።

69. አዘሜጥከሙ፡ለሰብአ፡ይሁዳ፡እምዔዋዌ፡
በፍጸሜ፡ሰብዓ፡ዓመት፡ምስለ፡ዘሩባቤል፡ሰርዌ፡

---

[1] 4 Esr. 14, 7. 53 (sec. Aeth. vers.).

እግዚአብሔር፡ሚጠኒ፡እምግዕዘ፡እበድየ፡ኀበ፡ልባዌ፡
ለነቢይከ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዌ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዌ ።

70. አዘወሀብከሙ፡ምህርካ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ኅግ፡
ለዘሩባቤል፡ወዮሴዕ፡ሊቃውንተ፡ኄራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ህበኒ፡ብዕለ፡ጸጋከ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋህ፡እምእከይ፡ወፁግ ።

71. አዘቀተልከ፡ለሆሎፎርኒስ፡ብእሴ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ፅብስተ፡አባል፡ወዐፅም፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡[1]
እስመ፡አከ፡መንክር፡መዊአት፡ኀያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞአ፡በኀይል፡ድኩም ።

72. አዘአድኀንከሙ፡በቀቲለ፡ፀሮሙ፡ሐማ፡
ለአዝማዲሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታሬ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቴር፡ሶበ፡ርኢከ፡ሕማማ፡
ስቅሎ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጸማ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ ።

73. አዘአድኀንከሙ፡እመልአከ፡ሳምር፡ሰንባላጥ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድአሙ፡ኀይለ፡እምወልደ፡አስቴር፡ሥሉጥ፡[2]

---

[1] ሕርቱም፡ BC. [2] Artaxerxen dicere videtur.

እግዚአብሔር፡ አድኅነኒ፡ ለብእሴ፡ ንስሓ፡ ቅጥቁጥ፡
እምቀትለ፡ ሕዋሳት፡ ዘአፍአ፡ ወፍርሃት፡ ዘውስጥ ።

74. አዘአፍራህክ፡ በርእየተ፡ መልአክ፡ ጸዋሬ፡ ሰይፍ፡
ለንጉሥ፡ ነገሥት፡ እስክንድር፡ ወዮናናዊ፡ ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ ካህናቲክ፡ ይስግድ፡ ምስለ፡ አምኃ፡ ትሩፍ፡ [1]
አፍርሆሙ፡ ለጸላእትየ፡ ወአደንግፆሙ፡ ዘዘልፍ፡
በመብረቀ፡ ቃል፡ መለኮታዊ፡ ዘይነጥር፡ እምአፍ ።

75. አዘአጽናዕክ፡ እምዘመነ፡ በጥሊሞስ፡ ዮናኒ፡
እስክ፡ አመ፡ ትወልድ፡ ድንግል፡ ለስምዖን፡ ተአማኒ፡ [2]
እግዚአብሔር፡ ኅዳጠ፡ ዕድሜ፡ ንስሓ፡ ጽንሐኒ፡
ብዙኃሰ፡ ኢይብለክ፡ [3] በክመ፡ ቃየን፡ ሀበኒ፤
እመስና፡ አእሩግ፡ አክኑ፡ መቃብር፡ ይሜኒ ።

76. አዘአድኅንክሙ፡ ለደቂቀ፡ መቃቢ፡ [4] መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ ፀራዊ፡ [5] ተመሳሌ፡ ንኡስ፡ ቀርን፡
በእንቲአየ፡ በሎሙ፡ ለላእካኒክ፡ ኄራን፡
ይደልዎ፡ ይደልዎ፡ ይደልዎ፡ ድኂን፡
እመክራ፡ ዝንቱ፡ ዘመን፡ ለዝንቱ፡ ምስኪን ።

77. አዘአጥባዕክሙ፡ በእንተ፡ ስምክ፡ ይሙቱ፡
ለአልዓዛር፡ ወለመክብዩ፡ ወለደቂቆሙ፡ ሰብዐቱ፡
በመበስለ፡ ብርት፡ ርሱን፡ ለአንጥያኮስ፡ አመ፡ መንግሥቱ፡ [6]

---

[1] Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.

[2] Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.

[3] I p. S. [4] መክብዩ፡ BC. [5] ጸርዓዊ፡ A. [6] Sec. Pseudojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

አጥብዖ፡ለጎለናየ፡ወአስተዋድድ፡ውስቴቱ፡
ጸሊአተ፡ዝንቱ፡ዓለም፡ዘርኩስ፡ፍኖቱ ።

78. አዘጎረይካ፡እምአንስተ፡ዓለም፡ዘአሜሃ፡
ማኅደረ፡ቃልከ፡ትኩን፡እስመ፡ርቱዓት ፡ፍናዊሃ፡
ለወለትከ፡ማርያም፡እግዚአብሔር፡አቡሃ፡
ነፍስየ፡ቀድስ፡እግዚኦ፡በዘቀደስከ፡ኪያሃ፡
ወሥጋየ፡አንጽሕ፡በንጽሐ፡ሥጋሃ ።

79. አዘፈነውከ፡ከመ፡ይልበስ፡ሥጋ፡ሰብእ፡
ውስተ፡ከርሠ፡ድንግል፡ሐርምተ፡ሩካቤ፡ወዘርእ፡
ለቀዳሚ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡ወየማንከ፡[1] ጽኑዕ፡[1]
ፈኑ፡ሊተ፡ረድኤትከ፡[2] እግዚአብሔር፡እግዚእ፡
በዘቦቱ፡እድኅን፡ገብርከ፡ኃጥእ ።

80. አዘእርአይከሙ፡ለኖሎት፡ብዙኅ፡መራዕይ፡
ስብሐተ፡ልደቱ፡ለክርስቶስ፡በሀገረ፡ዳዊት፡ዐባይ፡
እንዘ፡ኑኅ፡ሌሊት፡ታበርህ፡ከመ፡መዓልታዊ፡ፀሓይ፡
አርእየኒ፡መለኮተከ፡በመጽሔት፡አሚን፡ጽሩይ፡
እግዚአብሔር፡ስፉሕ፡ወረቂቅ፡ባሕርይ ።

81. አዘአዘዝከ፡ከመ፡ይፈጽም፡አሪት፡
ወከመ፡አይሁድ፡ይትገዘር፡በሰሙነ፡ልደት፡ግዝረተ፡
ለአካለ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡አመ፡አልበስከ፡ትስብእተ፡
እንዘ፡ትገዝር፡በእዴከ፡ዘጎለናየ፡ቍልፈተ፡
እግዚአብሔር፡ዘለከ፡ረስየኒ፡ቤተ ።

---

[1] ወባሕርይከ፡ኀቡእ፡ BC. [2] Pro ረድኤተከ፡

82. አዘመራሕኮ፡ በኮከበ፡ ልደት፡ ሐዲስ፡
ሐቅለ፡ ቤተ፡ ልሔም፡ ይዕርጉ፡ መሰግላን፡ እምፋርስ፡
ከመ፡ የሀብዎ፡ ወርቀ፡ ለዘተወልደ፡ ክርስቶስ፡
ምርሐኒ፡ ወአዕርገኒ፡ ጎበ፡ ደብርከ፡ ቅዱስ፡
እግዚአብሔር፡ ነባቢ፡ መንፈስ ።

83. አዘአዘዝከ፡ ለዮሴፍ፡ ትኩዘ፡ ገጽ፡
ሕፃን፡ ያጕይይ፡ እመዐተ፡ ሄሮድስ፡ ሕጹጽ፡
እግዚአብሔር፡ ጎያል፡ በስረተ፡ ቃልከ፡ ሐጽ፡
ስድዶሙ፡ ለአጋንንት፡ እምብሔረ፡ ልብየ፡ ግብጽ፡
ወርእሰ፡ ጣዖቶሙ፡ ቀጥቅጥ፡ በበትርከ፡ ዕፅ ።

84. አዘአድኅንከ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡
ከመ፡ ኢይቅትሎ፡ ሄሮድስ፡ ቀታሌ፡ ሕፃናት፡ ደቂቅ፡
ሶበ፡ ኢረከቦ፡ ለክርስቶስ፡ እንለ፡ ማርያም፡ ማዕንቅ፡
ተማሕፀንኩ፡ በደመ፡ ግፍዐ፡ ለዘካርያስ፡ ጻድቅ፡
ከመ፡ ታድኅነኒ፡ እምጋኔን፡ ወድድቅ ።

85. አዘሰባሕኩ፡ በሐይቀ፡ ዮርዳኖስ፡ ወበደብር፡
ለክርስቶስ፡ ወልድከ፡ እግዚአብሔር፡
እምነ፡ መጥምቁ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ክቡር፡
ሰብሐኒ፡ በስብሐቲከ፡ መልዕልተ፡[1] ኵሉ፡ ነገር፡
ዘአንተ፡ በሰማይ፡ ወአንተ፡ በምድር ።

86. አዘወሀብከ፡ ለትስብእተ፡ ክርስቶስ፡ መዊአ፡
ሰይጣን፡[2] ሥሥዕት፡ ምስሌሁ፡ አመ፡ ተጸብአ፡

---

[1] ዘመልዕልተ፡ B. [2] ሰይጣነ፡ B.

ቀኖና ፡ ጸሎት ፡ ወጸም ፡ ድኅረ ፡ በገዳም ፡ ሠርዐ ፡[1]
ሊተኒ ፡ ለገብርከ ፡ እስከ ፡ ዕለታት ፡ እርብዓ ፡
ሀበኒ ፡ ጸመ ፡ ወአኮ ፡ መብልዐ ።

87. አዘአርአይከሙ ፡ ምስጢረ ፡ ቍርባን ፡ እንግዳ ፡
በምሴተ ፡ ኀሙስ ፡ ለአርድእት ፡ እምቅድመ ፡ ይፃእ ፡ ይሁዳ ፡
በእደ ፡ ወልድከ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚአብሔር ፡ አጽናሔ ፡ ፍዳ ፡
ሀበኒ ፡ እንሣእ ፡ ሥጋሁ ፡ እንበለ ፡ ኩነኔ ፡ ወዕዳ ፡
ወደሞ ፡ ክቡረ ፡ ምስለ ፡ ማይ ፡ ጸወዳ ።

88. አዘፈነውከ ፡ ኀበ ፡ ወልድከ ፡ አእኵቲ ፡
ዘያጸንዖ ፡ መልአክ ፡ እስከ ፡ ጽዋዐ ፡ ይሰቲ ፡
እግዚአብሔር ፡ ከማሁ ፡ እቤለከ ፡ ወልደ ፡ መዋቲ ፡
አባ ፡ አኀልፋ ፡ እምኔየ ፡ ለጽዋዐ ፡ መስቀል ፡ እንዕክቲ ፡
ባሕቱ ፡ ለትኩን ፡ ፈቃድከ ፡ ዛቲ ።

89. አዘሰባሕከ ፡ ዲበ ፡ ዕፀ ፡ መስቀል ፡ ዘሀሎ ፡
ለክርስቶስ ፡ ወልድከ ፡ መሠረታት ፡ ምድር ፡ በአንቀልቅሎ ፡
እስከ ፡ ጲላጦስ ፡ አንከረ ፡ ወመስፍን ፡ ፮ዘይመስሎ ፡
ሰብሐኒ ፡ በዕለተ ፡ ደይን ፡ ወአልዕለኒ ፡ አልዕሎ ፡
እግዚአብሔር ፡ በርትዕ ፡ አመ ፡ ትኴንን ፡ ኵሎ ።

90. አዘነሣእከ ፡ ነፍሳተ ፡ ኃጥአን ፡ እምተሀጕሎ ፡
ወኢረሳዕከ ፡ ለአዳም ፡ በደብረ ፡ መዛግብት ፡ ዘሀሎ ፡[2]
ትረስዕኑ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተሣህሎ ፡

---

[1] Matth. 4, 2. [2] Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲከ፡ኵሎ፡
በመዐትከ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሎ ።

91. አዘአንሣእከ፡እምነ፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡እሑድ፡ዐባይ፡ወበሰሩረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡እኩት፡ለወልድከ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብከ፡ጎበእት፡ዘኢያእምራ፡መዋቲ፡
እንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠበብ፡ላቲ ።

92. አዘአዕረጎ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ጎበ፡ኢዐርጋ፡
ወአንበርከ፡ፍጹመ፡ውስተ፡የማንከ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምነ፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታነሥእ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብአኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንግልጋ፡
እግዚአብሔር፡ጎር፡አቡየ፡በጸጋ ።

93. አዘፈነውከ፡ጸራቅሊጦስሃ፡መጽንዔ፡
ጎበ፡ሐዋርያት፡ሀለዉ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡፱ዕለት፡እምአመ፡ከነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ጎይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትነግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ ።

94. ኢታርእየኒ፡እግዚአ፡ገሃነመ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡እጹር፡ምስለ፡ኃጥአን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድከ፡አመ፡ይኴንን፡ዕሩየ፡
ወይብሎሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ጎቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለቡሩክ፡አቡየ ።

95. ሶበ፡እዜከር፡ምጽአተ፡ወልድከ፡ለኰንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

በግርማ፡መለኮት፡መፍርህ፡ወመደንግፅ፡በሕቁ፡
እግዚአብሔር፡ጎያል፡እምላክ፡አዳም፡ወደቂቁ፡
ተጎጠኒ፡ምድር፡እስእላ፡እንዘ፡አፉሃ፡ታበቁ፡
ወእብሎሙ፡ለእድባር፡ላዕሌየ፡ደቂ ።

96. አእግዚአብሔር፡እምላክ፡ነዳያን፡ሕዝብ፡
አእግዚአ፡ተስፋ፡ቅቡጻን፡መዝገብ፡
አእግዚአ፡መቅለሌ፡ነገር፡ዕጹብ፡
አዘትሰምዕ፡በርኅራኄ፡ዐውያት፡ኵሉ፡ምንዱብ፡
ስእለተ፡ኃጥእ፡ገብርክ፡ኢትመንን፡አብ ።

97. አእምላክ፡ጴጥሮስ፡ወእምላክ፡ጳውሎስ፡እምላክነ፡
ዘአጽናዕከሙ፡በገድሎሙ፡ወኢከንከሙ፡[1] መድኅነ፡
ከማሆሙ፡አኅድር፡መንፈሰ፡ትዕግሥት፡ላዕሌነ፡
እመሰ፡በኵሉ፡እድኅኖትከ፡ሰፈነ፡
ነሢአ፡ዕሴት፡በነፍስ፡በአይቴ፡እምከነ ።

98. አዘጎደጎሙ፡እምሰለ፡ብሩር፡ይትፈተኑ፡
ለሐዋርያት፡ወሰማዕታት፡እለ፡አስተርአዩ፡በበዘመኑ፡
በቀዌት፡ሥቃይ፡ሎሙ፡በዘአሥመሩክ፡[2] አኮኑ፡
ከመ፡ይበቍዖ፡ለብሩር፡አጽርዮት፡እሳት፡በርስኑ፡
ሊተኒ፡እምትዕግሥቶሙ፡ይሁበኒ፡መኑ ።

99. ከመ፡ኢይበሉ፡አሕዛብ፡አይቴ፡ውእቱ፡አምላከሙ፡
እምአፈ፡ዐናብስት፡ወአሳት፡መድኀኔ፡ሥጋ፡ከንከሙ፡

---

[1] ወከንከሙ፡ C, ወዘከንከሙ፡ B.

[2] በዘአእመርከ፡ AC.

ወነሢአ፡ አክሊል፡በነፍስ፡ከመ፡ኢይፀራዕ፡[1] በሙ፡
ዘገደፍከሙ፡ለሰማዕታት፡በብዝኀ፡ሥቃያት፡ይሕምሙ፡
እግዚአብሔር፡ተባረክ፡ለኂሩት፡ማኅተሙ ።

100. አከ፡በዝንቱ፡ልሳነ፡ሥጋ፡ተናጋሪ፡
ወኢበዝ፡ቃለ፡ሕንጻ፡ተመዝባሪ፡
አላ፡በዝንቱ፡ቃለ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ነባሪ፡
በዝ፡ዓለም፡አእኵተከ፡ፈጣሪ፡
በዘይመጽእኒ፡በዓለም፡ደኃሪ ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ምእመናን ።

1. ማኅበረ፡ምእመናን፡ወምእመናት፡እለ፡ኪያከ፡ተአምኑ፡
ለነሢአ፡ሥጋከ፡ወትረ፡ኀበ፡ተዐየኑ፡
ወልደ፡አብ፡ክርስቶስ፡ዘኢትትፈለጥ፡እምሕፅኑ፡
እስብክ፡ሎሙ፡ሕማመከ፡ወመስቀለከ፡እዜኑ፡
ጸጋ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሊተ፡እምሰማይ፡ፈኑ ።

2. ዝውእቱ፡ጊዜ፡ባርከት ፤ እምኵሉ፡[2] ንሣእ ፤
ወዕርገተ፡ቍርባን፡ቅዱስ፡መልዕልተ፡ምሥዋዕ፡
አክርስቶስ፡ተቅዋመ፡ስድስቱ፡አብራዕ፡
አዐድ፡የማነከ፡በማእዝኢሁ፡አርባዕ፡
ለባርከ፡ዝንቱ፡ኅብስት፡ወዝንቱ፡ጽዋዕ ።

3. አምሳለ፡ብእሲ፡ዘይጼሊ፡በውሳጤ፡ቤት፡ወየዐጹ፡ኖኅዱ፡
አስተጋቢአነ፡ልበ፡እምኀሊና፡እበድ፡ወአስትዶ፡

---

[1] ኢይፀራዕ፡ AC. [2] እምኵሎን፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋየ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ ።

4. ለኂሩት፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍቶዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሰተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝክረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖትነ፡ብክ፡
ወአጥብያተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትክ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለክ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋክ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመክ ።

7. በከመ፡ኀደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሰመ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥበሐ፡ሥጋሁ፡ወደመ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ ፡ ንኔጽር ፡ ስቁለ ፡
እንዘ ፡ ዲበ ፡ ርእሱ ፡ ይጸውር ፡ ዘአሥዋክ ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ ፡ አምላክ ፡ ይዘክሩ ፡ ወኢይርስዑ ፡ ኪዳኖ ፡
ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ አሰሩ ፡ በዘፈረ ፡ ልብሰሙ ፡ ፈትለ ፡ ደርከኖ ፡
ንሕነሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ጊዜ ፡ ናዐርግ ፡ ቍርባኖ ፡
ይንጠላዕ ፡ ቅድመ ፡ ገጽነ ፡ መጽሔት ፡ ከሚኖ ፡
በዘሕማሞ ፡ ንጎሊ ፡ ወንኔጽር ፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ ፡ እደዊክ ፡ ወእገሪክ ፡ ወአክሊለክ ፡ ዘሦክ ፡
ሶበ ፡ ንኔጽር ፡ ውቱረ ፡ በመሥዋዕተ ፡ ጽባሕ ፡ ወሰርክ ፡
ተዘከረነ ፡ እግዚኦ ፡ ወመሐረነ ፡ በበክ ፡
በክመ ፡ ተዘከርክ ፡ ለፈያታዊ ፡ በማዕርገ ፡[1] ፍቁር ፡ ወዐርክ ፡
እስክ ፡ ትሕትናክ ፡ ያነክር ፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ ፡ ፀአቶሙ ፡ እምድረ ፡ ግብጽ ፡ ወግዕዝኖሙ ፡ እምግብርናት ፡
ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ገብሩ ፡ በመሥዋዕተ ፡ በግዕ ፡ ዘዓመት ፡
ንሕነሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ በሱሉ ፡ ሰዓት ፡
ንዜክር ፡ ሕማመክ ፡ ወጥብሐተክ ፡ ለሞት ፡
ለባርክ ፡ ዝንቱ ፡ ጽዋዕ ፡ ወዝንቱ ፡ ኅብስት ።

11. አመ ፡ ዐሡረ ፡ ወርኀ ፡ ታስዕ ፡[2] ይበክዩ ፡ ለለዓሙ ፡
ሶበ ፡ ይዜክሩ ፡ አይሁድ ፡ ምዝባሬ ፡ ሀገሮሙ ፡ ዘቀዲሙ ፡
ንሕነሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ንበኪ ፡ ለለ ፡[3] ጌሰሙ ፡

---

[1] በመዓርገ ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ ፡ A.

ሶበ፡ንኔጽሮ፡ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሌሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከዐው፡ደሙ ።

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጸታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነአምን፡ሞቶ፡ወንሴፎ፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡[1] ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ይረስየን፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠባሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ ።

13. አክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡አሐዱ፡
ካህነ፡ወንጌል፡ሥጋከ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትከ፡ባሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፍሰ፡ጎሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኅ፡በዐውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትነሣእ፡ሞገዱ ።[2]

14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ጎብስተ፡ሥጋከ፡እመልክአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምከ፡ወይን፡እምደመ፡ጠባይዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኀኒት፡ክርስቶስ፡ለስርየተ፡ኀጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነሰ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሡጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዊከ፡ንፌኢ፡እምውስጥ ።

15. አብርሃም፡ተመነየ፡ወተፈሥሐ፡ወትነበየ፡
ምስጢረ፡ሞትከ፡ክርስቶስ፡አመ፡በበግዕ፡ርእየ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈድናሁ፡ዕበየ፡

---

[1] ለእግዚአብሔር፡ A, ንሕነሰ፡ለ B. [2] sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡ ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝካረ፡ሞትከ፡

ጊዜ፡ንሠውዐከ፡ለለዕለቱ፡ወንጠብሐከ፡ዝየ፡
ወበደምከ፡ነጎዕብ፡ጌጋየ ።

16. በመንፈቀ፡ሳብዕ፡ወርኀ፡በዓለ፡መጸለት፡ይገብሩ፡
ተድላ፡ንብረቶሙ፡በገዳም፡እንዘ፡እስራኤል፡ይዜክሩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ንበኪ፡ለለ[1] አሚሩ፡
ንዜክር፡ሕማመከ፡ዘጎቱም፡ምስጢሩ፡
ወግብረ፡ሞትከ፡ዘዕጹብ፡ነገሩ ።

17. ናሁ፡ማእከሌነ፡ወማእከሌከ፡ሥዩም፡
ትእምርተ፡መሐላ፡ሥጋከ፡ወቀስተ፡ኪዳንከ፡ደም፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡ሰላም፡
በከመ፡ተግብረ፡ቀስተ፡ደመና፡አመ፡ተአይኅ፡ዓለም፡
ዝናመ፡ጌጋይየ፡ይዕጹ፡ጥብሐከ፡ልጓም ።

18. ደቂቀ፡እስራኤል፡ቅድመ፡በንስክተ፡አርዌ፡ደወዩ፡
ወበርእየ፡አርዌ፡ዘብርት፡እምነ፡ሕማሞሙ፡ጥዕዩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ሱቱፋነ፡ደሙ፡ወማዩ፡
ኢነሐምም፡በዓለም፡ከመ፡ኢየሐምም፡ባሕርዩ፡
ወለእመ፡ነሥእነ፡ሞት፡ዳግመ፡ነሐዩ ።

19. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡ወጸውዕዎ፡ስሞ፡
ኢትፍልጡ፡እሞ፡
ምእመናን፡አኀው፡ወትረ፡በኢያርምሞ፡
ተዘኪረክሙ፡በመልዕልተ፡መስቀል፡ሕማሞ፡
በእንቲአነ፡ዘከዐወ፡ደሞ ።

---

[1] ለእለ፡ A.

20. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
ወቢይ፡ኀይሉ፡ወብዙኀ፡አኰቴቱ፡
እምልብክሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
ስረዩ፡[1] አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሎቱ፡
እስመ፡መሐሪ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡በሕጊቱ ።

21. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ኀበ፡ማርያም፡[2] ሰአሉ፡
እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡[3]ኵለንታሁ፡አበሉ፡[4]
ኀሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌፅሉ፡
ከመ፡ትትባልሑ፡እምግባረ፡እከይ፡ኵሉ፡
መሐረነ፡እምላክነ፡አቡነ፡በሉ ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም ።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንዕ፡በመለኮቱ፡ወኀይሉ፡
ወይነ፡ልቡናየ፡ያብርህ፡በማኅቶተ፡ጥበብ፡ሥነ፡ጸዳሉ፡
ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይደሉ፡
ማርያም፡እግዝእት፡ኵሉ፡ዘታሕቱ፡ወላዕሉ ።

2. ሰላም፡ለዝክረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በኮከብ፡
ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልመታት፡ራእይ፡ሕዝብ፡
ኪዳን፡እምላክ፡ማርያም፡ወተስፋ፡መድኀኒት፡ዘወርብ ፤

---

[1] ከመ፡ይኅድግ፡ B. [2] ኀበ፡ክርስቶስ፡ B. [3] Emendandum videtur ይእቲ፡ [4] እንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕተ፡አበሉ፡ B.

ተናዘዘ፡ ብኪ፡ እኮኑ፡ ጎሊና፡ ቀዳማይ፡ አብ፡
አመ፡ እምገነቱ፡ ተሰደ፡ በሐዘን፡ ዕጹብ ።

3. ሰላም፡ ለሥዕርተ፡ ርእስኪ፡ ዘፈትለ፡ ሜላት፡ ዘውጋ፡
ወምልእት፡ ይእቲ፡ እምጠለ፡ ሠናይት፡ እንበለ፡ ንትጋ ፤
ለዘተካየድኪ፡ ማርያም፡ ቅድመ፡ ማኅበር፡ ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ ሕይወተ፡ ነፍስ፡ ይጸግወኒ፡ በጸጋ ፤
እምሰለ፡ ኤልያስ፡ እከ፡ ያሐይወኒ፡[1] በሥጋ ።

4. ሰላም፡ ለርእስኪ፡ ዘሀለው፡ ወይሄሉ፡
ዲበ፡ ጠባይዓት፡ ኩሉ፡
ተካየድኒ፡[2] ማርያም፡ ኪዳነ፡ ምሕረት፡ ዘይደሉ ፤
ምስለ፡ ሞትሰ፡ ተካየድኑ፡ ወተማሐልነ፡ ዘይብሉ፡[3]
ከንቶ፡ ነበቡ፡ ወነፍሰሙ፡ ሀጕሉ ።

5. ሰላም፡ ለገጽኪ፡ ገጸ፡ ቅድስና፡ ስቡሕ፡
ዘይበርህ፡ ሥኑ፡ እምጸዳለ፡ ፀሓይ፡ ወወርኀ፡
ትእምርተ፡ ኪዳን፡ ማርያም፡ ወቀስተ፡ ደመና፡ ብሩህ፡
እምኀበ፡ አምላክ፡ መሐሪ፡ እምአመ፡ ነሥአኪ፡[4] ኖኅ፡
አማስኖታ፡ ለምድር፡ ኢያገመ፡ አይኅ ።

6. ሰላም፡ ለቀራንብትኪ፡ ንጻሬ፡ አዕይንት፡ ለዐቃቤ፡[5]
እለ፡ ሥዩማት፡ እማንቱ፡ ሀየንተ፡ ምስዋር፡ ወግልባቤ ፤
ማርያም፡ በሊዮ፡ ለዘወለድኪዮ፡ በኢሩካቤ፡

---

[1] ያሐይወኒ፡ B. [2] ተካየድኑ፡ B. [3] Jes. 28, 15.
[4] scriptum ነሣእኪ፡ [5] i. e. ለዐ"፡ ን"፡ አዕ"፡

አይቴኑ፡ ቃልከ፡ እግዚኦ፡ እምሐር፡ ለከ፡ ዘይቤ፡
እመ፡ ኃጥኣን፡ ጸውዑ፡ ስመኪ፡ ነባቤ ።

7. ሰላም፡ ለአዕይንትኪ፡ እምሰለ፡ ክልኤቱ፡ ቀናዲል፡
እንተ፡ ሰቀሎን፡ ኬንያ፡ በማኅፈደ፡ ሥጋ፡ ልዑል ፤
ማርያም፡ አንቲ፡ ነቅዐ፡ ተራኅርኖ፡ ወጣህል፡
አድኅንኒ፡ በኪዳንኪ፡ ወባልሕኒ፡ እምሀጕል፡
እስመ፡ ዘእንበሌኪ፡ አልቦ፡ አድኅኖ፡ ዘይክል ።

8. ሰላም፡ ለአእዛንኪ፡ እለ፡ ተበስራ፡ ኪዳን፡
እምአፈ፡ ፈጣሪ፡ ወልድኪ፡ ዘበባሕርይኪ፡ ተከድነ ፤
አምሕለኪ፡ ማርያም፡ ከመ፡ ኢታርእይኒ፡ ደይነ፡
እንበለ፡ ምግባር፡ በሕቲ፡ ለእመ፡ ኢይጸድቅ፡ አነ፡
ቦኑ፡ ለከንቱ፡ ኪዳንኪ፡ ከነ ።

9. ሰላም፡ ለመላትሕኪ፡ ጽጌያተ፡ ሮማን፡ እለ፡ ይመስላ፡
ባሕቲ፡ መጽለዋ፡ በእሳተ፡ አንብዕ፡ በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ ማርያም፡ አዕርግኒ፡ ዐጸደ፡ ተድላ፡
ወይ፡ ለነ፡ አሌ፡ ለነ፡ እመ፡ ውስተ፡ ደይን፡ ይብላ፡
ነፍሳተ፡ ክልኤቲ፡ አሐቲ፡ ሀሊባ፡[1] ወሀላ ።[2]

10. ሰላም፡ ለአእናፍኪ፡ መሳክወ፡ ሕይወት፡ ምንታዌ፡
ዘአስተዋደዶን፡ እምላክ፡ በአጽባዕተ፡ ጥበብ፡ ወልባዌ ፤
ማርያም፡ ሕጽርኒ፡ በኀይለ፡ ኪዳንኪ፡ እምንሳዌ፡
ወቀጥቅጢ፡ ርእሶ፡ በበትረ፡ ሕማም፡ ወደዌ፡
ለእመ፡ አፋሁ፡ አብቀወ፡ የኀጠኒ፡ አርዌ ።

---

[1] Hez. 23, 4. [2] pro ወከልእታ፡ ሀላ፡

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥኣን፡እለ፡ሰአላ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሐሪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡[1] እምገሊላ ፤
ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
ዲበ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አክሊላ ።

12. ሰላም፡ለአፉኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
አንቀጸ፡[2] ቅዱስ፡መጽሐፍ፡
ተማሕፀንኒ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
ኢይትኀፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡እእላፍ፡
አመ፡ሥርወ፡[3] ልሳን፡ይትመተር፡ወይትኀተም፡አፍ ።

13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡[4]
እለ፡ወፅኡ፡እምጎፃብ፡እንዘ፡ይትባየጻ ፤
ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ሀየንተ፡ሞፃ ፤
ወለዕድውየ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጸ ።[5]

14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
እምካህናተ፡ሰማይ፡ሱራፌል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሰሴ፡
በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘከረ፡አውሴ፡
ኪዳነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቆ፡ለሙሴ ።

---

[1] scriptum est ገይሶተኪ፡ [2] ወአንቀጸ፡ B.

[3] እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. [4] Cant. 4, 2.

[5] Ex. 2, 12.

15. ሰላም፡ለቃልኪ፡ተሰጣዊ፡ቃል፡ለቃሉ፡
ለመልአክ፡ብስራት፡[1]ገብርኤል፡ዘጸዳለ፡ብርሃን፡መንዲሉ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ለእግዚአብሔር፡መካነ፡ኀይሉ፡
እንቋዕ፡ተውህበኪ፡ኪዳነ፡ምሕረቱ፡ወሣህሉ፡
በዘቦቱ፡ጸዲቀ፡ኃጥኣን፡ይክሉ።[2]

16. ሰላም፡ለእስትንፋስኪ፡ነፋሰ፡ጥዒና፡ሬዋሲ፡
ነፍሳተ፡ብዙኃን፡ሰብኤ፡እለ፡ቈስሉ፡በሕምዘ፡ከይሲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኀጣው፡እየ፡ደምስሲ፤
እንበለ፡ኪዳንኪሰ፡ወመስቀለ፡ክርስቶስ፡ወራሲ፡
አልቦ፡እምሲኦል፡ዘይድኅን፡ብእሲ።

17. ሰላም፡ለጕርጌኪ፡ሠናይ፡ወአዳም፡
እንተ፡ይትፈለጡ፡ቦቱ፡ጸዋትዎ፡መሪር፡[3]ወጣዕም፤
ምንተ፡እግበር፡ማርያም፡እስመ፡ኀይልየ፡ድኩም፤
ሐጸኒ፡ግብር፡እምዕለሌ፡ወጸበኒ፡ዓለም፤
ባሕቱ፡በኪዳንኪ፡ናዝዝኒ፡እም።

18. ሰላም፡ለክሳድኪ፡ዘማኅፈደ፡ዳዊት፡ርእዮታ፡[4]
ዲበ፡ተልፍዮስ፡ጠቢባን፡ዘአስተናደፋ፡መሠረታ፤
ማርያም፡በልዮ፡ውስተ፡እገሌ፡ነፍስየ፡ለናዝዘታ፡
ለምንት፡ብዙኀ፡ትሰርሐ፡ነፍስ፡ዚአየ፡ማርታ፡[5]
እስመ፡ኀዳጥ፡የአክል፡እምብዙኀ፡ሐተታ።

---

[1] ምስጢር፡ A. [2] ኢይክሉ፡ A.

[3] scriptum est ጸዋተ፡ወመሪር፡ [4] Cant. 4, 4.

[5] Luc. 10, 41.

19. ሰላም፡ለመታክፍትኪ፡ግዕዛነ፡በረከት፡እለ፡ተወክፉ፡
ህየንተ፡[1] መርገም፡ወዘለፉ፤
ማርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትከፉ፡
ወንሥእኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬት፡ወልድኪ፡አልፉ፡
እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዘብየ፡ተስፋ።

20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርጎ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘከነ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቅድስቃም፡ጊዜ፡ድካሙ፤
ማርያም፡ስመኪ፡ለዘጸረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
በዕለተ፡ኵነኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእየ፡መሐሪት፡እሙ።

21. ሰላም፡ለእንግድኣኪ፡ወለሕፅንኪ፡ካልእታ፡
ወለአእዳውኪ፡መንታ፤
ኣምሐለኪ፡ማርያም፡በነጸፍጻፈ፡[2] ደም፡ዘነልነታ፡
ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መክፈልታ፡
አመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መሬታ።

22. ሰላም፡ለመዛርዒኪ፡ወለኵርናዕኪ፡ምዕንጋፅ፡[3]
ዘሐቀፉሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኀቡእ፤
ማርያም፡ኀሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
ተዝካረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑፅ፡
በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይነግሥ፡ኃጥእ።

23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
እለ፡እሠነያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፤

---

[1] እምቅኔ፡ B. [2] በጸፍጻፈ፡ B. [3] ምዕጋፅ፡ B.

ማርያም ፡ ላዕሌየ ፡ ኪዳን ፡ ምሕረትኪ ፡ ፈጽሚ ፡[1]
ወቅትሊ ፡ ዕድወ ፡ ነፍስየ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ረጋሚ ፡
ከመ ፡ በጥበቡ ፡ ሰሎሞን ፡ ቀተሎ ፡ ለሳሚ ።[2]

24. ሰላም ፡ ለእራሐትኪ ፡ ተመጣዌ ፡ ጎብስት ፡ ወማይ ፡
ሶበ ፡ ያመጽኡ ፡ ለኪ ፡ መላእክተ ፡ ሰማይ ፡
እንዘ ፡ ሀሎኪ ፡ ማርያም ፡ በመቅደሰ ፡ ኦሪት ፡ ዐባይ ፤
ይትወከፍ ፡ ሊተ ፡ ኪዳንኪ ፡ ከመ ፡ መሥዋዕተ ፡ ሰርክ ፡ ጎሩይ ፡
እመ ፡ ሕፍነ ፡ ማይ ፡ አስተይኩ ፡ ለጽሙእ ፡ ነዳይ ።

25. ሰላም ፡ ለአጻብዕኪ ፡ ወለአጽፋርኪ ፡ ጽዕድው ፡
ወለአጥባትኪ ፡ ክልኤ ፡ አንቅዕተ ፡ ሐሊብ ፡ ፍትው ፤
ማርያም ፡ ጽጌ ፡ ዘዘመንኪ ፡ መፀው ፡[3]
ተማሕፀንኩ ፡ በአጥባትኪ ፡ ወበሥንኪ ፡ ምጽልው ፡
በጎይለ ፡ ጸሎትኪ ፡ እድጎን ፡ እምእሳት ፡ ድልው ።

26. ሰላም ፡ ለገቦኪ ፡ መንገለ ፡ ለፊ ፡ ወለፊ ፡
እለ ፡ ተረሰያ ፡ ደርገ ፡ ሐመልማለ ፡ ወርቅ ፡ ኢጎላፊ ፤
ማርያም ፡ ምጥቅኒ ፡ በገቦ ፡ ኪዳንኪ ፡ ምስለ ፡ ሐቃፊ ፡
ሶበ ፡ ይወርዱ ፡ ኃጥኣን ፡ ብሔረ ፡ ጽልመት ፡ ጸናፊ ፡
እለ ፡ በሕይወቶሙ ፡ ጸልኡ ፡ ዘጻድቃን ፡ ሱታፊ ።

27. ሰላም ፡ ለከርሥኪ ፡ ለከርሠ ፡[4] መላእክት ፡ ዘውጉ ፡
ጎብስተ ፡ ሰማይ ፡ ወትረ ፡ ዘይሴሰይ ፡ ዐቅመ ፡ ምዕራጉ ፤
ማርያም ፡ በጽዮን ፡[5] ለእግዚአብሔር ፡ ታቦተ ፡ ሕጉ ፡

---

[1] scriptum est ፈጸሚ ፡ [2] 3 Reg. 2, 41 seq. [3] ምጽልው ፡ A.
[4] ከርሠ ፡ AB. [5] ጽዮን ፡ A.

ያንጽሐኒ ፡ እምፍቅረ ፡ ወይን ፡ ለማየ ፡ ኪዳንኪ ፡ ዐይጉ ፡
እስመ ፡ ፍቅረ ፡ ወይን ፡ ተብህለ ፡ ለሰይጣን ፡ ሜረጉ ።

28. ሰላም ፡ ለልብኪ ፡ ስንእወ ፡ ኵልያት ፡ ወጎሊና ፡
ወለአማዑትኪ ፡ ሰላም ፡ ምስለ ፡ ንዋየ ፡ ውስጥኪ ፡ በዕሪና ፤
ውስተ ፡ ምድረ ፡ ርስት ፡ አብእኒ ፡ ማርያም ፡ ዐምደ ፡ ደመና ፡
በብርሃነ ፡ እሳት ፡ ኪዳንኪ ፡ እንዘ ፡ ትመርሐኒ ፡ ፍና ፡
ወትሴስይኒ ፡ እምፍቅርኪ ፡ መና ።

29. ሰላም ፡ ለሕንብርትኪ ፡ ምሳሌ ፡ ፍሑቅ ፡ ማዕከክ ፡[1]
ወለማሕፀንኪ ፡ ንጹሕ ፡ ምስለ ፡ ሐቂኪ ፡ ቡሩክ ፤
ማርያም ፡ ቅድስት ፡ ወላዲተ ፡ ቅዱስ ፡ እምላክ ፡
ተዐየኒ ፡ ዐውደ ፡ ነፍስየ ፡ እስክ ፡ ሣልሳዊ ፡ ፈለክ ፡
አመ ፡ ተቃወማ ፡ በአየር ፡ ቀናኢ ፡ መልአክ ።

30. ሰላም ፡ ለድንግልናኪ ፡ መክብበ ፡ ሕዋሳት ፡ ኀምስ ፡
ወለአቍያጽኪ ፡ ክልኤ ፡ አዕማደ ፡ ነባቢት ፡ መቅደስ ፤
ማርያም ፡ ታቦት ፡ ወጽላተ ፡ ኪዳን ፡ ሐዲስ ፡
ቅብእኒ ፡ ርጢነ ፡ ጸም ፡ እስክ ፡ ሰኰና ፡ እግር ፡ ወርእስ ፡
እስመ ፡ ጸም ፡ ትፈውስ ፡ ሕማማ ፡ ለነፍስ ።

31. ሰላም ፡ ለአብራክኪ ፡ ጊዜ ፡ አስተርእዮ ፡[2] ወተንብለ ፡
ምስለ ፡ እእጋርኪ ፡ ደርገ ፡ እለ ፡ ይሰግዳ ፡ በኢያብጥሎ ፡
ማርያም ፡ በቃልኪ ፡[3] እስመ ፡ ተሳተፍኪ ፡ ቃሎ ፡
ሰአልዮ ፡ ለወልድኪ ፡ ይጸግወኒ ፡ ጣዕሎ ፡
አመ ፡ ውስተ ፡ እሳት ፡ ይወዲ ፡ ኃጥአነ ፡ ምድር ፡ ኵሎ ።

---

[1] Cant. 7, 3. [2] emendandum አስተስርዮ ፡ [3] ለቃልኪ ፡ AB.

32. ሰላም፡ ለሰኰናኪ፡ ወለመክየድኪ፡[1] እለ፡ ሐራ፡
ውስተ፡ ደብረ፡ ቍስቋም፡ ለደቂቅ፡ አመ፡ ቀተልዎሙ፡ ሐራ፤
ለአምላክ፡ ሰማይ፡ በሊዮ፡ ማርያም፡ ወለት፡ ዕዝራ፡
አማንኑ፡ ትኬንና፡[2] በእንተ፡ ፴ ነገራ፡
ለዘ፡ ታሬቅረኪ፡ ነፍስ፡ በሎሌ፡ ምግባራ ።

33. ሰላም፡ ለአጸብዕኪ፡ አቅርንተ፡ አእጋር፡ ክልኤቲ፡
ወለአጽፋሪሆን፡ ለለአሐቲ፤
በኪዳንኪ፡ ማርያም፡ ጎጠአትየ፡ ክብቲ፤
ሰብእሰ፡ ካልእየ፡ እንዘ፡ ከማየ፡ መዋቲ፡
በጽዋዐ፡ ልሳን፡ ደምየ፡ ቀዲሐ፡ ይሰቲ ።

34. ሰላም፡ ለቆምኪ፡ አየረ፡ ትሩፋት፡ ዘሐፀኖ፡
ወዐውሎ፡ ጎጠአት፡ ዘኢያጽነኖ ፤
በክንፈ፡ ኪዳንኪ፡ ክድንኒ፡ ማርያም፡ እምተከኰንኖ ፤
ሶበ፡ ኪዳንኪ፡ ምክንያት፡ ድኂን፡ ኢኮኖ፡
ነፍሰ፡ በላዔ፡ ሰብእ፡ መኑ፡ እምክህለ፡ አድኅኖ ።

35. ሰላም፡[3] ለመልክአ፡ ሐና፡ ወኤልሳቤጥ፡
ዘብዐ-ድ፡ ሥኑ፡ ወልምላሜሁ፡ ፍሉጥ፤
ማርያም፡ ድንግል፡ ድንግልተ፡[4] አፍአ፡ ወውስጥ፡
ቤዛ፡ ይኩነኒ፡ ኪዳንኪ፡ በገጸ፡ ፈጣሪ፡ ሥሉጥ፡
አመ፡ ወርኀ፡ ንግድ፡[5] የኀልቅ፡ ወይፀራዕ፡ በሜጥ ።

---

[1] ወለመክየድኪ፡ B.
[2] ተኰነና፡ A.
[3] B addit ለመልክእኪ፡
[4] ቅድስተ፡ B.
[5] ነገድ፡ A, ዕድሜ፡ B.

36. ሰላም ፡ ለዐለተ ፡ ነፍስኪ ፡ በነጽሮ ፡ ብርሃን ፡ ዘየኀቱ ፡
መልአከ ፡ አፍርሆ ፡ ጸሊም ፡ እንበለ ፡ ያደንግፅኪ ፡ በጽላሎቱ ፤
አምሕለኪ ፡ ማርያም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በመለኮቱ ፡
ከመ ፡ ያድኅነኒ ፡ በኪዳንኪ ፡ እመደንግፃን ፡ ሠለስቱ ፡
አመ ፡ ይፈልጠኒ ፡ ሞት ፡ እምሥጋየ ፡ ዝንቱ ።

37. ሰላም ፡ ለበድን ፡ ሥጋኪ ፡ ዘአኀዝንደየ ፡ በምስካብ ፡
እስመ ፡ አንሥአ ፡ ፍጡነ ፡ መንፈሰ ፡ ሕይወቱ ፡ ለአብ ፤
ኢይትነከር ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ አድኅኖት ፡ ጸድቃን ፡ ሕዝብ ፡
እመሰ ፡ አድኅንኪ ፡ ኃጥአን ፡ በኪዳንኪ ፡ ጥበብ ፡
ዝኬ ፡ መንክር ፡ ወዝኬ ፡ ዕጹብ ።

38. ሰላም ፡ ለግንዘተ ፡ ሥጋኪ ፡ በመዋጥሐ ፡ ክቡን ፡ ወከርቤ ፡
ላዕለ ፡ እደ ፡ ጴጥሮስ ፡ ብእሴ ፡ ይባቤ ፤
ተሣህልኒ ፡ ማርያም ፡ ወኢትበልኒ ፡ አመ ፡ ምንዳቤ ፡
ለምንት ፡ ታአኵት ፡ ኪዳንየ ፡ ወረድኤትየ ፡ ዐቃቤ ፡
ቅብእ ፡ ኃጥአን ፡ አኮኑ ፡ ኢይትቀበእ ፡[1] እቤ ።

39. ሰላም ፡ ለመቃብርኪ ፤ እለ ይትጋብኡ ፡ ባቲ ፡
ለአሕዛብ ፡ ኵሎሙ ፡ እስመ ፡ ምክሐሙ ፡ አንቲ ፤[2]
ማርያም ፡ ብጽሕኒ ፡ ለሰዐት ፡ ሞትየ ፡ ለመዋቲ ፤
እምነፍሰ ፡ ክርስቲያን ፡ አኮኑ ፡ ሰበ ፡ ይመውት ፡ አሐቲ ፡
ለናዝዘቃ ፡ ፍጡነ ፡ ትበጽሐኒ ፡ አንቲ ።

---

[1] I p. S.

[2] i. e. እስመ ፡ ምክሐሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ እ" ፡ ይ" ፡ ባ" ፡ አንቲ ፡

40. ሰላም ፡ ለትንሣኤኪ ፡ ለትንሣኤ ፡ ክርስቶስ ፡ አምሳሊሁ ፡
አንቀጸ ፡ መቃብር ፡ ዝጉሐ ፡ እንዘ ፡ ኢያርኑ ፤
ማርያም ፡ አንቲ ፡ ለአዳም ፡ ጥንተ ፡ ተስፋሁ ፤
ሶበ ፡ አከ ፡ ጸሎትኪ ፡ ወኪዳንኪ ፡ ምስሌሁ ፡
ውስተ ፡ ዕመቀ ፡ ሀጕል ፡ እምከነ ፡ በነፍሱ ፡ ወሥጋሁ ።

41. ሰላም ፡ ለፍልሰተ ፡ ሥጋኪ ፡ ኀበ ፡ መካነ ፡ ሕይወት ፡ ዘተሐደሰ ፡
እምቅድመ ፡ ዝኒ ፡ ኀቤሁ ፡ ሥጋ ፡ ወልድኪ ፡ ፈለሰ ፤
ቤዛዊተ ፡ ዓለም ፡ ማርያም ፡ አስተበቍዐኪ ፡ እንሰ ፡
ትቤዝዊ ፡ በኪዳንኪ ፡ ዘጸላእትየ ፡ ነፍሰ ፡
እስመ ፡ በሥራይኪ ፡ ለቍስልየ ፡ ቀበእክኒ ፡ ፈውሰ ።

42. አአኵቶ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ለዘጸውዐነ ፡ ጽዋዔ ፡[1]
ተዝካረ ፡[2] ኪዳንኪ ፡ ንግበር ፡ ማእከለ ፡ ምንዱበን ፡ ጉባኤ ፤
ተመጠዊዮ ፡ ባሕቲ ፡ ማርያም ፡ እመ ፡ ትንሣኤ ፡
ወአንብሪ ፡ በርእሰ ፡ ነፍሱ ፡ አክሊላተ ፡ መንግሥት ፡ ሱባዔ ፡
ለነባቤ ፡ ዝንቱ ፡ ድርሰት ፡ አርብዓ ፡ ወክልኤ ።

ስብሐት ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ በጕልቈ ፡ አድባር ፡ ወአውግር ፡
ስብሐት ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ በጕልቈ ፡ ዕፀዋት ፡ ወሣዕር ፡
ስብሐት ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ በጕልቈ ፡ ቀለያት ፡ ወባሕር ፡
ስብሐት ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ በጕልቈ ፡ ኵሉ ፡ ፍጡር ፡
ምሉእ ፡ ስብሐትኪ ፡ በሰማይ ፡ ወምድር ።[3]

---

[1] በጽዋዔ ፡ B. [2] ተግባረ ፡ A. [3] Haec stropha deest in B.

d) *Salâm ad Mariam.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ተስፋየ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥአ፡
ወዘተኀሥሚ፡አሐደ፡በግዐ፡
ዘተገድፈ፡እምነ፡ተስፋ ።

2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኵሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንዕ ።

3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡በማይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎት፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዩ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ ።[1]

4. ሰላም፡ለኪዳነ፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኵሉ፡ንዋይ ፤
አንቲ፡ውእቱ፡ምስካበ፡ነዳይ፡
ወብዕል፡[2] ዘበሰማይ ።

5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቀ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳነ፡ድንግል፡
መድኀኒተ፡ነፍስየ፡እምነ፡ሀጕል ።

6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡አንቲ፡አረቦነ፡መንፈስ፡ዘላዕሉ ፤
ዘያፈቅረኪ፡በተስፋ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኵሉ ።

---

[1] i. e. ወት"፡ገ"፡ [2] rectius ወብዕሉ፡

7. ሰላም ፡ ለኪ ፡ በስመ ፡ ኪዳንኪ ፡ ቤተ ፡ ለዘሐነጸ ፡ ገብርኪ ፡
ወለእመ ፡ ጸለይነ ፡ በስምኪ ፡
ማርያም ፡ ፈትዊ ፡ እምበረከትኪ ፡
ሰአሊ ፡ ጎበ ፡ ጌር ፡ ወልድኪ ።

e) *Gloria tibi.*

ስብሐት ፡ ለከ ።

1. ስብሐት ፡ ለከ ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕል ፡ ወዕድሜ ፡
ለመለከትከ ፡ ዘአልቦ ፡ ትርጓሜ ፡
ወለመንግሥትከ ፡ ግብረ ፡ ፈጻሜ ።

2. ስብሐት ፡ ለከ ፡ ለመንፈስከ ፡ ሰጊድ ፡ ወለወልድከ ፡ ይደሉ ፡
እግዚአብሔር ፡ ከሃሌ ፡ ኩሉ ፡
ዘሀሎከ ፡ ወዘትሄሉ ።

3. ስብሐት ፡ ለከ ፡ መዝገበ ፡ ርኅራኄ ፡ ወሣህል ፡ እግዚአብሔር ፡ አቡነ ፡
ክርስቶስሃ ፡ ወልደከ ፡ መድኅነ ፡
ዘፈኖከ ፡ ቤዛ ፡ ዚአነ ፡

4. ስብሐት ፡ ለከ ፡ መዛግብተ ፡ ወልድ ፡ ሀበነ ፡ እግዚኦ ፡ እንበለ ፡ ሕጸጽ ፡
ወንትጋ ፡
እስመ ፡ በእንቲአነ ፡ ሞተ ፡ ድኅረ ፡ ሐመ ፡ በሥጋ ፡
ወልድከ ፡ ቀዳሜ ፡ ጸጋ ።

5. ስብሐት ፡ ለከ ፡ ኀይለ ፡ ትዕግሥት ፡ ሀበነ ፡ እግዚኦ ፡ አመ ፡[1] ወርኀ ፡[1] ጽ
ንዐ ፡[1] ተስናን ፡

[1] Scriptum est ከመ ፡ ወርኀ ፡ ጽንዕ ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈሰ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዴ፡ሥን ።

6. ስብሐት፡ለከ፡ኀበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነህሉ፡ምስሌከ፡
ቀድሰን፡አባ፡በሥን፡ጽድቅከ፡
ሥን፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚአከ ።

7. ስብሐት፡ለከ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥእ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትን፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሥላሲ፡
ጌጋይየ፡በጣህልከ፡አናሕሲ ።

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ ፡ ዘቅዱስ ፡ ዮሐንስ ። ግዕዝ ፡ በ፩ ። ብጹዕ ፡ አንተ ፡ ዮሐንስ ፡ ዘሀለወከ ፡ ታእምር ፡ ወተሐውር ፡[1] ቅድመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸሊ ፡ በእንቲ አነ ፤ ውስተ ፡ ርእሰ ፡ ዐውደ ፡ ዓመት ፡ ተጽሕፈ ፡ ተዝካርከ ፤ ባርከኒ ፡ እን ሣእ ፡ በረከተከ ። ምልጣን ፡ ውስተ ፡ ርእሰ ፡ — በረከተከ ። ለእግዚአ ብሔር ፡ ምድር ፡ በምልኣ ።[2] ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ ለልየ ፡ ርኢኩ ፡ ወአነ ፡ ሰማ ዕቱ ፡ ወውእቱ ፡ አንሰ ፡ ኢያአምሮ ፡ ዳእሙ ፡ ከመ ፡ ያእምርዎ ፡ እስራኤል ፡ አንሰ ፡ መጻእኩ ። ምልጣን ፡ ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ — መጻእኩ ። እግዚአ ብሔር ፡ ነግሠ ።[3] ጸርጎ ፡ ዮሐንስ ፡ ወይቤ ፡ ድኅረ ፡ እምነቢያት ፡ እምቅድመ ፡ ምጽአተ ፡ ወልድ ፡ ቤዛ ፡ ኀጢአቶሙ ፡ አጥምቅ ፡ በማይ ፡ አንሰ ፡ ተፈኖኩ ። ምልጣን ፡ ጸርጎ ፡ ዮሐንስ ፡ — ተፈኖኩ ። እግዚእ ፡ ጸራኅኩ ፡ ኀቤከ ፡ ስምዐኒ ።[4] እምከርሠ ፡ እሙ ፡ አእመረ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡ አእመረ ፡ ሰ ገደ ፡ ወአንፈርዐጸ ። ምልጣን ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡ አእመረ ፡ — ወአንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።[5] ዋዜማ ፡ ጸርጎት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኀበ ፡ ዮሐንስ ፡ ወትቤሎ ፡ አንተኑ ፡ ክርስቶስ ፡ ወይቤላ ፡ አንሰ ፡ ኢኮንኩ ፡ ኪያሁ ፤

---

[1] Exspectaveris **ወትሐር** ፡ [2] Ps. 23 (hbr. 24). [3] Ps. 92. 96. 98. (hbr. 93. 97. 99). [4] Ps. 140 (hbr. 141). [5] Preces Zachariae Luc. 1, 68 seq.?

ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘያአትት ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ። ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥምቅ ፡ ሰበ ፡ ርእዮ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሊቅ ። ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ። ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ። ሰላም ፡ በ፩ ። ዘመጠነዝ ፡ ትርሲት ፡ ክብር ፡ ፈሪሀ ፡ ልዑል ፡ ትሕትና ፡ ወፍቅር ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ኀይለ ፡ ልዑላን ፡ ኪያሁ ፡ ይሴብሑ ። ዘምስለ ፡ እግዚኡ ፡ ኪዳን ፡ ዘአቀመ ፡ ወብዙኃን ፡ አሕዛበ ፡ አእመነ ። ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወሶሉ ፡ ነገሩ ፡ በሰላም ። ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሎ ። የ ፡ ም ፡ በምድር ፡ ተዝካሩ ፡ በሰማያት ፡ በላዕሉ ። ይቤሎ ፡ መድኀኒነ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዕዉራን ፡ ይሬእዩ ፡ ወጽሙማን ፡ ይሰምዑ ። እለ ፡ ለምጽ ፡ ይነጽሑ ፡ እለ ፡ መጽኡ ፡ ኀቤየ ። ምልጣን ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሎ ። ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ። ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ አዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወነገሩኒ ፡ ሰላም ። ምልጣን ፡ ዘነግሀ ፡ ወእንተኒ ፡ ሕፃን ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ትሰመይ ። ወርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ትሰመይ ። ወአዝማዱ ፡ በሥጋ ፡ ትሰመይ ። ተፈናከ ፡ ታርኑ ፡ እናቅጸ ፡ ጽድቅ ። ዘተሣህለኒ ። ዮሐንስ ፡ ጸሊ ፡ በእንቲአነ ፡ ጸሎትከ ፡ ወትረ ፡ ይብጽሐነ ። አርያም ፡ ቀዳሚ ፡ ዜማ ፡ ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ ፡ ብርሃነ ፡ በውስተ ፡ ጽልመት ፡ ለዘተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ አእሚሮ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡ ሰገደ ፡ ወልደ ፡ መካን ፡ ለወልደ ፡ ድንግል ። በዜማሁ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ በል ። ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ ለልየ ፡ ርኢኩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዘ ፡ ይወርድ ፡ ከመ ፡ ርግብ ፡ ውስተ ፡ ምጥማቅት ። ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ እምነቢያት ፡ ተለዐለ ፡ ረሰየ ፡ ሲሳዩ ፡ ቈጽለ ፡ ወጠለ ፡ ሰበከ ፡ ለሐራ ፡ ዘወንጌል ፡ ቃለ ፡ አጥመቀ ፡ ነበልባለ ፡ ዘአልዐ ፡ መምሰለ ። ሰባኬ ፡ ወንጌል ፡ በጥዑም ፡ ልሳኑ ፡ ርስነ ፡ መለኮት ፡ ገሰሰት ፡ የማኑ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ተከድነ ፡ ዘባኑ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኂሩቶ ፡ ንዜኑ ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ ዘአጥመቀ ፡ ወልደ ፡ በአዕይንቲሁ ፡ ርእየ ፡ ገሃደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እምሰማይ ፡ ወረደ ፡ በአምሳለ ፡ ርግብ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ዖደ ። ተከ

ሥተ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡
በብርሃኑ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል፡ተፈኖከ፡ቅድሜሁ፡
ወርኩ፡ለመርዓዊ፡ሰማያዊ። በዜማሁ፡አጥመቆሙ፡በል። ዮሐንስ፡
እምከርሠ፡እሙ፡በል። ጎላፌ፡ንሴብሕ፡ወንዜምር፡ለአምላክ፡ሰማይ፡
ለዘአጥመቆ፡በማይ፡ ዮሐንስ፡ጎሩይ። በዜማሁ፡ዮሐንስ፡
ስሙ፡በል። ተሰፍሐ፡ዐቢይ፡ነቢይ፡ ዮሐንስ፡ጎሩይ፡ አስተ
ፍሥሐ፡ለነዳይ፡ አዘዘ፡ይሑሩ፡በፍኖት፡ሠናይ፡ ለስርየተ፡አ
በሳ፡አጥመቀ፡በማይ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡ሃ፡[1] ለወ
ልድ፡ንዜምር፡ሃ፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ፡ንሴብሕ፡ወንዜምር፤ ኪያሁ፡መ
ድኀነ፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ። ግነዩ፡ይቤ
ልዎ፡ሕዝብ፡ለዮሐንስ፡ሃ፡መኑ፡አንተ፡ብእሲ፡ዘታጠምቅ፡ሃ፡ወይቤ
ሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ። ረኪቦሙ፡
ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡አጥመቆሙ፡ዮሐንስ፡
ለሕዝብ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ። ጽድቅ፡መካን፡ተበሠረት፡
ዮሐንስሃ፡ድንግለ፡በገዳመ፡ዮርዳኖስ፡ዘገብረ፡ተአምረ። ካህን፡ወድ
ንግል፡እንዘ፡ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወይቤሎሙ፡ለሐራ፡ጺሑ፡ፍ
ኖቶ፡ለልዑል። ትጉሃን፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ሃ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለል
ዑል፡ሃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ሌዋዊ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብ
ርሃኑ። አዋልደ፡ዮሐንስ፡ወልደ፡አምላክ፡ረሰየከ፡ወርከ፡ ወኢ
ሳይያስ፡ሰመየከ፡መልአከ፡ ለመጸብሐን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡ሰበከ፡
በዲበ፡ባሕር፡ዘአጥመቀ፡አምላክ። ካህን፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
ወርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
ምጽአቶ፡ትዜኑ፡ፈነወከ፡ቃል፡ ወርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዮሐንስ፡
ወንጌላዊ፡ ተሰመይከ፡ነቢየ፡ልዑል። ጸወን፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ወርኩ፡ለቃል፡ ተንበል፡ተንበል፡ ለምሕረት፡ወለሣህል።
በሠራ፡ለመካን፡ ዮሐንስ፡ካህን፡ ፍሬ፡ዘእምጸድቃን፡

---

[1] ሃሌሉያ፡

ሰማዕቱ ፡ ለብርሃን ። ዮሐንስ ፡ እዴከ ፡ መጥወኒ ፡ ወበርተሎሜ ዎስ ፡ አቡየ ፡ ለባርከ ፡ ቅረበኒ ። ዐቢይ ፡ ዜማ ፡ ይቤልዎ ፡ በል ። ማኅ ፡ ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ወንጌላዊ ፡ ገዳማዊ ፡ ዐርቡ ፡ ለመርዓዊ ፡ እግዚኡ ፡ ዘ አጥመቀ ፡ በዮርዳኖስ ። ዮሐንስ ፡ ክቡር ፡ ገዳመ ፡ ሲና ፡ ነቢሪ ፡ ለፍጻሜ ፡ ስምዑ ፡ በመጥባሕት ፡ ተመትረ ። ሕንፂ ፡ ንዜኑ ፡ ዮም ፡ ለዮሐንስ ፡ ዕበዮ ፡ ወክብሮ ፡ ወልደ ፡ አምላክ ፡ ለሊሁ ፡ ዘሠምሮ ። ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ እምክርሠ ፡ መካን ፡ ዘተበሥረ ፡ ቃላተ ፡ ወንጌል ፡ ለሕዝብ ፡ መ ሀረ ። ወንጌለ ፡ መንግሥት ፡ በርተሎሜዎስ ፡ ሰበከ ፡ ለብሔረ ፡ እል ዋሕ ፡ መምህረ ፡ ሕግ ፡ ዜናዊ ፡ ንጹሕ ። አረጋ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘይ ሰብክ ፡ ጥምቀተ ፡ ለንስሓ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ሕዝብ ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ እ ንዘ ፡ ይብል ፡ ነስሑ ፡ ወተጠመቁ ፡ ወእመኑ ፡ በወልደ ፡ እግዚአብሔር ። በመዳል ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ሰበከ ፡ ሎሙ ፡ ሃ ፡ ሕዝበ ፡ እስራኤል ፡ ከመ ፡ ይእ መኑ ፡ ሃ ፡ ሃ ፡ ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ሰባኬ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ። ጸለየ ፡ .... ስብከቱ ፡ ገዳመ ፡ ያዋኪ ፡ ምስጢረ ፡ ወንጌል ፡ በጽድቅ ፡ ምእ መኑ ፡ በጽድቅ ፡ ሰባኪ ፡ ሃ ፡ ለወልድ ፡ መላኪ ፡ እምነቢያት ፡ ዮሐ ንስ ፡ የዐቢ ፡ በእደዊሁ ፡ ዘተጠምቀ ፡ ረቢ ። አዳም ፡ በገዳም ፡ ይጸ ርኅ ፡ ከመ ፡ ቃለ ፡ ቀርን ፡ ሰባኬ ፡ ብርሃን ፡ ዮሐንስ ፡ ካህን ። ለዘገብርኤ ፡ ለቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዕበዮ ፡ ንዜኑ ፡ ሃ ፡ መዝገበ ፡ ፍሥሓ ፡ ዘር እየ ፡ በዐይኑ ፡ ሃ ፡ በዲበ ፡ ባሕር ፡ ርስን ፡ መለኮት ፡ ገሰሰት ፡ የማኑ ፡ አማን ፡ ለወልደ ፡ አብ ፡ ካህኑ ። እምኀበ ፡ መንፈስ ፡ ነሢአ ፡ እሳተ ፡ ሃ ፡ ምህሮ ፡ ሃይማኖት ፡ ለሕዝብ ፡ ከሠተ ፡ ለብሔረ ፡ እልዋሕ ፡ በር ተሎሜዎስ ፡ ሰበከ ፡ ዘወንጌል ፡ ቃላተ ፡ ካህን ፡ በጽድቅ ፡ ኮነ ፡ ሰማዕተ ። መዝሙ ፡ በ፪ሃሌ ፡ ሉያ ። ጸርኅት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኀበ ፡ ዮሐንስ ፡ ወትቤሎ ፡ አንተኑ ፡ ክርስቶስ ፡ ወይቤላ ፡ ኢኮንኩ ፡ ኪያሁ ፡ ተፈናኩ ፡ ሰባኬ ፡ ቅድሜሁ ። ክርስቶስኑ ፡ ኤልያስኑ ፡ ነቢይኑ ፤ ወይቤ ፡ ዮሐ ንስ ፡ ተፈናኩ ፡ አንሰ ፡ አጥምቅ ፡ በማይ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ቀላይ ። በ፪ወሰ ሚያ ፡ ዮሐንስ ፡ ምግባሮ ፡ ለኢየሱስ ፡ በቤተ ፡ ሞቅሕ ፡ ለአከ ፡ ፪እምአርዳ ኢሁ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አንተኑ ፡ ትመጽእ ፡ ወበኑ ፡ ካልእ ፡ ዘንሴፎ ፡ በዕደ ፡

ንግረነ፡ገሃደ። አውሥአ፡ኢየሱስ፡ወይቤሎሙ፡ሐዊረክሙ፡ዜንውዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕክሙ፡ወዘርኢክሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ ፤ ሙታን፡ይትነሥኡ ፤ እለ፡ለምጽ፡ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምዑ። በ፪ ወበውእቱ፡መዋዕል፡መጽአ፡ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበከ፡ጥምቀተ፡በገዳመ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽአ፡ኀቤሁ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ወኵሎሙ፡ሰብአ፡ይሁዳ፡ወኵሎሙ፡ማያት፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትአመኑ፡ኀጣውኢሆሙ፡ብዙኃን፡እምፈሪሳውያን፡ብዙኃን፡እምሳዱቃውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኀቤሁ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ወይቤሎሙ፡ግበሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወክሙ፡ለንስሓ፡ወአኑ፡አጠምቀክሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ዘኢይደልወኒ፡[1] ውእቱኬ፡ያጠምቀክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜሃ፡መጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡ኀቤየ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፫ ይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለእመንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እምእሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን ፤ ይትነፋሳ፡ቀርን፡እምአርእስተ፡አድባር፡እንዘ፡ይብል፡ሰስሉ፡ዕልዋን ፤ መጽአ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን ፤ ውእቱሰ፡መሥዔ፡እሳት፡ውስተ፡እዴሁ፡የአርር፡ዐውዶ፡ወሥርናዮሰ፡ይመልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠሮሰ፡ያውዒ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለዓለም። እመሰ፡ሰማዕክሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኤዝዘክሙ፡አነ፡ታመሥጡ፡እመቅሠፍት ፤ እመሰ፡አበይክሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለክሙ፡አነ፡አልብክሙ፡ኀበ፡ታመሥጡ፡እምእዴሁ፡ለአኃዜ፡ኵሉ። እስመ፡ለዓለም፡ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፡ወአንተኒ፡ሰማዕተ፡ለሊከ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከመ፡ይትቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡

---

[1] sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አኀእኒሁ፡እምእገሪሁ።

ስምዐ ፡ ቆመ ፡ ለከ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ ወርከ ፡ መርዓዊ ፡ ተሰመይከ ፡ አብያተ ፡ ዘውቅሮ ፡ መኒነከ ፡ በተዘክሮ ፡ ማኅደር ፡ ዘበሰማያት ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ረሰይከ ፡ ዐራዘከ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡ እግዚአ ፡ ዘአጥመቀ ፡ ወፍ ኖተ ፡ ጼሐ ፡ እግዚአ ፡ መርሐ ፡ ዮርዳኖስ ፡ አብጽሐ ፡ ወበ ህየ ፡ ዮሐንስ ፡ ፍጹመ ፡ ተፈሥሐ ። ምልእ ፡ እግዚአ ፡ መርሐ ፡ — ተፈ ሥሐ ። ወለአከ ፡ ዮሐንስ ፡ ፪እምአርዳእዩ ፡ ኀበ ፡ ክርስቶስ ፡ ሀገረ ፡ ገሊላ ፡ ወሰበከ ፡ እስከ ፡ አድያሚሃ ፡ ለዮርዳኖስ ፡ ከመ ፡ ይብጻሕ ፡ ቃለ ፡ መጽ ሐፍ ፡ ዘተፈነወ ፡ አንተኑ ፡ ትመጽእ ፡ ወበኑ ፡ ካልእ ፡ ዘንሴፎ ፡ ባዕደ ፡ ንግረነ ፡ ገሃደ ፡ ሰባኬ ፡ ወንጌል ፡ ፍሥሐ ፡ ዘይዜኑ ፡ ለው-ሉደ ፡ ሰብእ ፡ ወቢይ ፡ ነቢይ ፡ ዘተፈነወ ። ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ በገዳም ፡ ጸሐፁ ፡ ፍኖቶ ፡ ለልዑል ፤ ዮሐንስ ፡ መጽአ ፡ ሰማዕተ ፡ ይኩን ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ስምዑኒ ፡ እ ሙነ ፡ እመኑ ፡ በብርሃኑ ። ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ ያጠምቅ ፡ በሄኖን ፡ በቅሩበ ፡ ሰሌም ፡ በማዕዶተ ፡ ዮርዳኖስ ፤ ሰምዐት ፡ ወተፈሥሐት ፡ ጽዮን ፤ ሰሚዓ ፡ ተፈሥሐት ፡ ጽዮን ። በ፭ ልዑለ ፡ ይሰርር ፡ ይጸርጎ ፡ ወይሚህር ፡ ወ ይሰብክ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ በቤታንያ ፡ በማዕዶተ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወሶበ ፡ ርእዮ ፡ ዮሐንስ ፡ ለኢየሱስ ፡ ከልሐ ፡ ወይቤ ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወ ልዱ ፡ ለአብ ፡ መድኀኔ ፡ ዓለም ፡ ነስሐ ፡ ወእመኑ ፡ በብርሃኑ ። ጸርጎ ፡ ኢ የሱስ ፡ ኀበ ፡ ዮሐንስ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ አነ ፡ እፈቅድ ፡ አንተ ፡ ታጥምቀኒ ፡ ወወሪዶሙ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ኢየሱስ ፡ ወዮሐንስ ፡ ተቀደሰት ፡ ማይ ፡ በጥም ቀቱ ፡ ወተጠምቀ ፡ መድኀኔ ፡ ዓለም ፡ ወተከሥተት ፡ ብርሃን ። አላ ፡ ዮሐ ንስ ፡ ብእሲ ፡ ወንጌላዊ ፡ ዕተብ ፡ ወጸሊ ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ፡ ቀዳማዊ ፡ ሣዕረ ፡ ዕተብ ፡ ወጸሊ ፡ ዳኅራዊ ፡ ሰብለ ፡ በእንተ ፡ ዘይዘርእ ፡ ወየአርር ፡ ዕተብ ፡ ወ ጸሊ ፡ ፍሬሃ ፡ ለምድር ። ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘይሰብክ ፤ ዘአምነ ፡ አጠምቅ ፤ ወ ይቤ ፡ መጻእኩ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ቦቱ ፤ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ከመ ፡ ይሥራዕ ፡ ሕዝበ ፡ መሀረ ፡ ወይቤ ፡ አንሰ ፡ መጻእኩ ፡ ሰባኬ ፡ ተፈኖኩ ። አንሰ ፡ አጠ ምቀክሙ ፡ በማይ ፡ ወማእከሌክሙ ፡ ይቀውም ፡ ሀሎ ፡ ዘኢታእምርዎ ፡ አ ንትሙ ፡ ዘኢይደልወኒ ፡ እፍታሕ ፡ ቶታኑ ፡ አሣእኒሁ ፡ እምእገሪሁ ፡ ናሁ ፡ ይመጽእ ፡ እምድኅሬየ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድሜየ ፡ አንሰ ፡ ኢያአምሮ ፡ እስመ ፡

ውእቱ፡ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘአንተ፡ስ
ምዐ፡ከንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤ፡ዮሐንስ፡ዐርኩ፡ለመ
ርዓዊ፡ፍሥሐ፡ይትፈሣሕ፡በእንተ፡ቃለ፡መርዓዊ፡ወዘሰ፡መጽአ፡እ
ምላዕሉ፡እመልዕልተ፡ኵሉ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘ
ለሊከ፡ስምዐ፡ከንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤሎሙ፡አልቦ፡
ዘይክል፡ሰብእ፡ነሢአ፡እመ፡ኢተውህበ፡ሎቱ፡እምሰማይ ። አንትሙ፡
ሰማዕትየ፡ዘእቤለክሙ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡
አጥምቅ፡በማይ ። አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎ፡
ዮሐንስ፡ባዕደ፡ሶበ፡አጠምቅ፡በስምከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሶበ፡አጠ
ምቅ፡እግዚአ፡ምንተ፡እብል ። ወልዱ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡እግዚ
አብሔር፡ተሣህለኒ፡በል፡ርእዩከ፡ማያት፡በውስተ፡ምጥማቃት፡ፈልሐ፡
ማያት፡ላዕለ፡ዲበ፡ርእሱ፡ወተቀደሰት፡ማይ፡በጥምቀቱ ። ተሰአልዎ፡
ሊቃነ፡ካህናት፡ወሌዋውያን፡ወይቤልዎ፡ክርስቶስኑ፡አንተ፡ኤልያ
ስኑ፡አንተ፡ነቢይኑ፡አንተ፡ዘናየድያሙ፡ለእለ፡ፈነዉነ፡ወይቤሎሙ፡
አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡አጥምቅ፡በማይ ። ዮሐ
ንስ፡እምነቢያት፡መኑ፡ከማከ፡ልዑል፡ካህን፡ወነቢይ፡ድንግል፡ወሰማ
ዕት፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ ። ሰበከ፡ሎሙ፡ጥም
ቀተ፡ለንስሓ፡ለዅሎሙ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእመኑ፡ወይጠመቁ፡ወይነ
ስሑ፡በከመ፡ይቤ፡መድኀኒነ፡በወንጌል፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡
መጥምቅ፡ዘተወልደ፡እምአንስት ። ዝንቱ፡ውእቱ፡ዮሐንስ፡ዘይሰመይ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡መጥምቅ፡ዘተወልደ፡
እምአንስት፡እግዚአ፡ዘአጥመቀ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ወ
ይሜህር፡ጥምቀተ፡ዖደ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ ። አሜሃ፡መ
ጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳ
ኖስ ። አበየ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡እፎኑ፡እክል፡አጥምቆተከ ። አይኑ፡
ማይ፡እግዚአ፡ዘይጸውረከ ። አንሰ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ዘልዑል፡
አንተ፡እምሰማያት፡ወንጹሕ፡እምኀጢአት ። ዓ፡ዘአንተ፡ቃለ፡አብ፡
ዘእምኔሃ፡ለቅድስት፡ማርያም፡ተሰባእከ፡ወብዉሕ፡ለከ፡ትኅድግ፡ኀ

ጠአተ ፡ ወትቤሎ ፡ ለመፃጕዕ ፡ ተንሥእ ፡ ንሣእ ፡ ዐራትከ ፡ ተጐድግ ፡ ለከ ፡ ኀጢአትከ ። ዓ ፡ ይቤሎ ፡ ኢየሱስ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኅድግ ፡ ንፈጽም ፡ ኵሎ ፡ ጽድቀ ። ዓ ፡ አንሰ ፡ እፈቅድ ፡ ጥምቀተ ፡ ከመ ፡ እቀድስ ፡ ማያተ ፡ ወከመ ፡ እረሲ ፡ መድኀኒተ ። ነአምን ፡ ክርስቶስሂ ፡ መድኀኒነ ፡ ዘየሐንስ ፡ አጥመቆ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ተጠምቀ ። ነዓ ፡ ይቤሎ ፡ ኢየሱስ ፡ ለዮሐንስ ፡ አጥምቀኒ ፡ በማይ ፡ ከመ ፡ ይትቀደስ ፡ ማይ ፡ ወይኩን ፡ መድኀኒተ ፡ ለውሉደ ፡ ሰብእ ። ዓ ፡ አበየ ፡ ዮሐንስ ፡ ወይቤሎ ፡ ባዕደ ፡ ሰበ ፡ አጠምቅ ፡ በስመ ፡ ዚአከ ፡ አጠምቅ ፡ ወኪያከ ፡ ሰበ ፡ አጠምቅ ፡ እግዚኦ ፡ ምንተ ፡ እብል ። ኀ ፡ ወልዱ ፡ ለቡሩክ ፡ ከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተሣሀለኒ ፡ በል ፡ አጥመቆ ፡ ዮሐንስ ፡ በሄኖን ፡ በፈለገ ፡ ዮርዳኖስ ። ኢይሰቲ ፡ ወይኑ ፡ ወሜሰ ፡ ክቡር ፡ ውእቱ ፡ በኀበ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወይሰብክ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ ወያጠምቅ ፡ በፈለገ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ዮሐንስ ፡ አንሰ ፡ ተፈናኩ ፡ ሰማዕተ ፡ እኩን ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ሕዝብ ፡ በብርሃኑ ። ዮሐንስ ፡ መጽአ ፡ ሰማዕተ ፡ ይኩን ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ወብርሃነ ፡ ጽድቅሰ ፡ ውእቱ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ዮሐንስ ፡ ለሕዝብ ፡ ዘበ ፡ ፪ ኅዳናት ፡ የሀብ ፡ ፩ ለዘአል ቦቱ ። ካዕበ ፡ ይቤ ፡ ግበሩ ፡ ፍሬ ፡ ዘይደሉ ። በከመ ፡ ይቤ ፡ በወንጌል ፡ ልብሱ ፡ ለዮሐንስ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ውስተ ፡ ሐቁሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ምንተ ኑመ ፡ ትትሐዘቡኒ ፡ አንሰ ፡ ኢኮንኩ ፡ ኪያሁ ፡ አንሰ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘእሰብክ ፡ በገዳም ። ዮሐንስ ፡ ገዳመ ፡ ነበርኩ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ረሰይኩ ፡ ዐራዘኩ ፡ ሀየንተ ፡ ቅናት ፡ ዘወርቅ ፡ አዲም ፡ ውስተ ፡ ሐቁኩ ፡ አንበጣ ፡ ወመሜረ ፡ ጸደና ፡ ተሴሰይኩ ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ተሰመይኩ ። ዮሐንስ ፡ ዘእምነገደ ፡ ሌዊ ፡ ገዳማዊ ፡ ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ምጽአቶ ፡ ትዜንው ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ በኢሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ በገዳም ፡ ጸሐ ፡ ፍኖቶ ፡ ለልዑል ። ዮሐንስ ፡ ሰበከ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ናሁ ፡ ይመጽእ ፡ እምድኅሬየ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድሜየ ፡ ብርሃን ፡ ውእቱ ፡ ዘያበርህ ፡ ለኵሉ ፡ ዓለም ። አንሰ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘእሰብክ ፡ ጥምቀተ ፡ ለንስሓ ። ናሁ ፡ በጽሐ ፡ ሰብአ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ሰሚያመ ፡ ምግባሮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ከመ ፡ ያጥምቆሙ ፡ ወይቀድሰሙ ። አጥመቆሙ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ አሚኖሙ ፡ አ

ሚጌን፡ብሂሎሙ፡ተፈሢሐሙ፡በዮሐንስ፡ወልደ፡ዘካርያስ ። ሙሴ፡ክህ
ነተ፡ወዮሐንስ፡ጥምቀተ፡ኀቢሮሙ፡ፈጸሙ፡ሥርዐተ፡እለ፡ኀብሩ፡ወአ
ርትዑ፡ሃይማኖተ ፤ ለካህናት፡ነገሩ፡ሥርዐተ፡ከመ፡ያዕርጉ፡መሥዋዕተ፡
ጸሎተ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡ኀቢሮሙ፡ለእግዚአብሔር፡ያዐርጉ ። ቅንዋ፡
ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተቀነወ፡ወዲበ፡ምዕንጋዕ፡ተጠብለለ፡ዘዮሐንስ፡ሰ
በከ፡ጥምቀቶ ። መጽአ፡ዮሐንስ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡መ
ጽአ፡ዮሐንስ፡በፍኖተ፡ጽድቅ፡ወኢአመንዎ፡ወንሕነኒ፡እለ፡አመነ፡በ
መስቀሉ፡ድኅነ ። በ፩ ምንትኑመ፡መጻእክሙ፡ትርአዩ፡ገዳመ፡ብርዐኑ፡
ዘይትሐወስ፡እምገጸ፡ነፋስ፡ወሚመ፡ብእሴ፡ዘርሱይ፡በቀጠንተ፡አልባስ፡
ነቢየኑ፡እወ፡አሜን፡እብለክሙ፡የዐቢ፡እምነቢያት፡ፍሡሐ፡ወልድ ።
በ፩ ዮሐንስ፡ክቡር፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሃሌ፡መንክር፡
ዘኢይትገመር፡መንክርኬ፡ዘኢይጸወር፡ተጸውረ ፤ ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡
ተጠምቀ፡ሰማያዊ፡በእደ፡መሬታዊ ። በ፪ ዮሐንስ፡ክቡር፡ዐርኩ፡ለመር
ዓዊ፡ዮሐንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዮሐንስ፡ወአዝማዱ፡በሥጋ፡ተሰምየ፡
ዮሐንስ ፤ አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ዮሐንስ፡ወስእነ፡ጠይቆቶ ። በ፫
ሃሌ፡ሉያ፡ሃሌ፡ሃሌሉያ፡ያደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ዐቢይ፡
ነቢይ፡ዘልዑል፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃለ፡ወንጌል ። ያ፡እምከ
ርሠ፡እሙ፡አእሚሮ፡ሰገደ ፤ ቃለ፡አብ፡በእዝኑ፡ሰምዐ ። ያ፡ኢይሰቲ፡
ወይነ፡ወሜሰ ፤ ይመልእ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ያ፡መጽአ፡ዮሐንስ፡
ወሠረጸ፡ጽድቀ፡ወበእንተዝ፡ይረድአ፡ኀይል፡ዘአቡሁ፡ካህን፡ወእሙ፡
መካን፡ዮሐንስ፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ያደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እ
ንዘ፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃላተ፡ወንጌል፡ለንስሓ ። በ፫ ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ቃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ብእሲ፡ወንጌላዊ ። ቃ፡ወገ
ሰሰ፡ርስነ፡ቅድስተ፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡ወአጥመቆ፡በዮርዳኖስ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡ቃለ፡ዘይሰብክ፡በገዳም ። ሰላም፡ዕ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ነቢይ፡ል
ዑል፡ብእሴ፡ሰላም፡ ዘንብረቱ፡ገዳም ።

GLOSSARIUM.

ሁ፡ num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

ኂ፡ (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (ſeinerſeits, andererſeits); ኧመኂ፡ etiamsi. 2) et, -que (sive ኂ፡ sive ወ — ኂ፡; cum negatione: nec); ኂ፡ — ወ, vel ኂ፡ — ወ — ኂ፡ et — et (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኀ፡ nota Accusativi (gr. § 143).

ኌ፡ gr. § 160, a; vid. ሸ·ል፡

ሆኌ፡ pl. ሆሀያት፡ sonus et litera alphabeti; elementum.

ሀላ፡ Ὀολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሃሌሉ·ያ፡ et ሃሌ፡ሉ·ያ፡ alleluia (nonnunquam ሃሌ፡).

ሀሊባ፡ Ὀολιβά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሀለወ፡ et ሀለ፡ I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3 et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. በ፡ versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — ህልው፡ qui vel quod est, exsistens; qui vere est, stabilis; በህልው፡ re vera. — ህላዌ፡ essentialis, substantialis. — ህሉ·ና፡ essentia. — ህላዌ፡ 1) essentia, exsistentia, substantia, natura; ኅቡረ፡ህላዌ፡ ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ሆሎፎርኒስ፡ Holofernes, p. 124.

ሀርበጸ፡ I furuit.

ሀረከ፡ rad. inus. — ምህርክ፡ praeda. — ማህረክ፡ I captivum duxit, praedam egit.

ሄሮድስ፡ Herodes.

ሆሴዕ፡ Hosea; etiam ሆሴ፡ p. 123.

ሆሳዕና፡ Hosianna.

ሀበጠ፡ — ተህበ፡ III, 1 infamavit, conviciatus est.

ሀ·በ·ት፡ et ሀ·በህ·በ፡ vid. ወህበ፡

ሀበወ፡ — ህቦ፡ ros copiosus.

ሆባይ፡ pl. ሆባያት፡ accipiter; pl. አህበ·ይ፡ simia.

ሄኖስ፡ Enos p. 110.

ሄኖን፡ Αἰνών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

ሄኖክ፡ Henoch.

ህንዴኬ፡ India, p. 93.

ህክክ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ሀከየ፡ — አህከየ፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — **ተሀከየ፡** III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. **ከመ፡** c. Subj. p. 29. — **ሀኪይ፡** segnis, otiosus, deses, piger. — **ሀኬት፡** segnitia, inertia, pigritia.

ሀወ·ለየ፡ quadrl. I ludibrio habuit, irrisit, cavillatus est.

ሀወ·ክ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሆከ፡ I, 1 subj. **ይሁ·ክ፡**, movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — **ተሀወ·ከ፡** III, 1 agitatus, perturbatus est. — **ሀወ·ክ፡** motus, perturbatio, turbae, tumultus. — **ሁ·ክት፡** agitatio, perturbatio, turbae.

ሀየ፡ ibi, illic, illuc; **በሀየ፡** ibi, illic; **እምሀየ፡** inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; **እንተ፡ሀየ፡** per, praeter illum locum.

ሀየል፡ pl. **ሀየላት፡** cervus.

ሄላ፡ botrus palmae.

ሀይማኖት፡ vel **ሃይማኖት፡** fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenſtand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — **መሃይምን፡**, f. **መሃይምንት፡** fidus, fidelis.

ሀየንተ፡ loco, vice, pro (ſtatt, anſtatt, für); pro = sicut p. 137 str. 6.

ሀይከል፡ templum, sacrarium.

ሀየየ፡ — አህየየ፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitteret. — **ተሀየየ፡** III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — **ሀየት፡** inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 3.

ሄደ፡ I, 1 subj. **ይሂድ፡** vi abstulit, rapuit, diripuit. — **ተሀይደ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሀይድ፡** rapina, res rapta. — **ሀያዲ፡** rapax, raptor.

ሄጸ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — **ተሀይጸ፡** III, 1 pass. — **ሂጸት፡** emissio teli.

ሀደመ፡ — ተሀደመ፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — **ሀድመት፡** somnus gravis. — **መሀደምት፡** deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ሀድአ፡ I, 1 subj. **ይሀዳእ፡**, tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — **አህድአ፡** II, 1 tranquillavit, sedavit, composuit. — **ሀድአት፡** 1) tranquillitas (**በሀድአት፡** sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — **ሀዳእ፡** tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጕለ፡ I, 1 periit, interiit; **ሀጕለ፡** et **ሀገለ፡** I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — **አህገለ፡** II, 1 disperdidit, pessum dedit, delevit. — **ተሀጕለ፡** III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — **ሀጕል፡** perditus, amissus. — **ሀጕል፡** perditio, interitus, exitium. — **ማህጕል፡** vel **ማህገሊ፡** perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. **አህጉር፡** 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; **ፔንታ አህጉር፡** Pentapolis; **ገዓዚ፡ሀገር፡** civitas libera, municipium, p. 70. —

ህገሬት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ህጕሬ፡ minium, rubrica.

ህግሪጳስ፡ Agrippa.

ህፈወ፡ I, 1 caluit, sudavit. — **ህፍ፡** vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ህፐለ፡ — መህፒል፡ fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ʒu, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberrime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomen suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለእለ፡** scriptum).

ላህም፡ pl. **ኦልህምት፡** bos (taurus, vacca).

ልህሰ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተልህሰ፡** III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላህሰ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ልህቀ፡ I, 1 subj. **ይልህቅ፡**, 1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **ኦልህቀ፡** II, 1 caus. — **ልኂቅ፡**, f. **ልህቅት፡** aetate provectus, senex, senior. — **ሊቅ፡** pl. **ሊቃን፡**, pl. pl. **ሊቃናት፡** et **ሊቃውንት፡** senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἀρχι- (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ልህቃት፡** aetas provectior, jus natu majoris. — **ልህቅና፡** aetas provectior, primogenitura; dignitas senioris. — **መልህቅት፡** seniores, principes.

ለህበ፡ I, 1 flammam edidit. — **ኦልህበ፡** II, 1 inflammavit, adussit. — **ላህብ፡** flamma, ardor.

ለህየ፡ — ኦልህየ፡ II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላህየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለለ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐወ፡**

ለሐሐ፡ — ኦልሐሐ፡ II, 1 humectavit. — **ላሕልሐ፡** quadrl. I humectatus, refrigeratus est.

ልሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. — **ልሔም፡** vid. sub **ቤተ፡ ልሔም፡**

ለሐሰ፡ I, 1 subj. **ይልሐስ፡** linxit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐቀ፡ — መልሕቅ፡ ancora.

ለሐኰ፡ I, 1 subj. **ይልሐኵ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተልሕኰ፡** III, 1 pass. — **ለሓኩ፡** figulus, formator. — **ልሕኵት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐወ፡ — ላሐወ፡ I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. prs.). — **ል**

ሐው፡ et ለ·ሐው፡ plangens, lugens. — ላሕ፡ planctus, luctus.

ለሐሰሰ፡—አልሐሰሰ፡ quinquel. II susurravit, mussitavit. — ለሐሳስ፡ susurrus, mussitatio, loquela submissa.

ለሐየ፡ I, 1 nitidus, venustus fuit. — ላሕይ፡ f. ላሕይት፡ nitidus, speciosus, venustus. — ላሕይ፡ nitor, forma, venustas.

ልሕይ፡—ልሑይ፡ tener, mollis, delicate habitus.

ለሐጸ፡ I, 1 decorticavit. — ልሐጽ፡ cortex.

ለሐሬ፡—ተልሕሬ፡ III, 1 moeruit, sollicitus fuit. — ተልሓፍ፡ curae, sollicitudo.

ለምለመ፡ quadrl. I gemmas egit, germinibus viruit; tener, lentus fuit.—ልምላሜ፡ viror; mollities, teneritas.

ለምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη, olera agrestia, p. 59.

ለምዐ፡—ተለምዐ፡ III, 1 splenduit, enituit.

ለመደ፡ I, 1 subj. ይልመድ፡, consuetus, solitus fuit. — አልመደ፡ II, 1 assuefecit; in usu habuit. — ልሙድ፡ assuetus, suetus, familiaris. — ልማድ፡ consuetudo, mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66. 67).

ለመጸ፡ I, 1 laevis, glaber, lubricus fuit. — ልሙጽ፡ laevis, glaber, lubricus. — ለምጽ፡ lepra; ዘ ለምጽ፡ leprosus.

ለስሐ፡ I, 1 subj. ይልሳሕ፡, insulsus, fatuus, insipidus fuit vel factus est. — ልሱሕ፡ insulsus, fatuus, insipidus.

ልሳን፡ pl. ልሳናት፡ lingua; sermo.

ሊቅ፡ vid. sub ልህቀ፡

ለቅሐ፡ I, 2 mutuum dedit. — ተለቅሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel accepit. — ልቃሕ፡ mutuum, res mutuo data vel accepta.

ለ·በሐ፡—ለ·በሓ፡ fictile. — ለ·በሓዊ፡ figulus.

ላባ፡ i. q. ላባን፡ Laban, p. 113.

ለ·በሰ፡ I, 1 subj. ይልበስ፡, induit, indutus fuit, c. Acc. vestis. — አልበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl. Acc. — ተለ·በሰ፡ III, 1 refl. et pass. — ልቡ·ስ፡ indutus, vestitus.—ል·በስ፡ pl. አልባስ፡ vestis. — ልብሰት፡ indutus, -us, vestitus, -us. — መልበስ፡ et መልበስት፡, pl. መላ·በስ፡ vestimentum, tunica.

ለበበ፡—ል·ብ፡, pl. አልባ·ብ፡ 1) cor; medium rei p. 80. 113. 2) animus, sentiendi ratio; mens, ratio, intellectus (memoria p. 20 l. 24).—ልቡ·ብ፡ prudens, placatus, moderatus.

ል·ብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባኖስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit, comprehendit, cognovit, perspexit; intelligens fuit vel factus est; compertum vel perspectum habuit (seq. እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) animum attendit, providit. — አለበወ፡ II, 2 intelligentem reddidit; edocuit, c. dupl. Acc. — ተለበወ፡ III, 2 perceptus, intellectus est. — ል·በው፡ prudens, intelligens, peritus. — ለባዊ፡ prudens, intelligens.— ልባዌ፡ intelligentia, mens.—

ልቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበየ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. **ይልብጥ፡**, obduxit, induxit, illevit. — **ልቡጥ፡** obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — **ለቢጦናር፡** id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡ — መልታሕት፡, pl. **መላትሕ፡** maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — **ልቱም፡** contusus.

ለተተ፡ — ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — **ልቱት፡** balbus, lingua haesitans. — **ለታት፡** id.

ላኀልኀ፡ quadrl. I languit. — **ልኀሉኀ፡** laxus, remissus, languidus, mollis. — **ልኀላኀ፡** languor, mollities, impotentia.

ለንጹ፡ λέντιον, linteum.

ለእለ፡ nonnumquam scriptum pro **ለለ፡** (vid. sub **ለ**) p. 132. 133. 135.

ለእመ፡ vid. sub **እመ፡**

ለእስክንድርያ፡ vid. sub **እለእስክንድርያ፡**

ለአከ፡ I, 1 subj. **ይልአክ፡** legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — **ተልእከ፡** III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — **ላእክ፡**, pl. **ላእክን፡** minister, famulus (collective, p. 91). — **መልአክ፡**, pl. **መላእክት፡** 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — **መልእክት፡**, pl. **መልእክታት፡** 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola, literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ላእፍ፡ esca.

ላኪ፡ vid. **ለኰየ፡**

ልኩንት፡, ልኩትንት፡ lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — **ተለከአ፡** III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — **ልኩአ፡** affixus; impressus, inscriptus. — **መልክእ፡** effigies, imago, figura, character.

ለኰየ፡ — ተላኰየ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — **ላኪ፡** altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. **ይልክፍ፡** tetigit, attigit. — **አልከፈ፡** II, 1 tangere vel attingere fecit. — **ተለከፈ፡** III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; **ሌዋዊ፡** Levita.

ሎለወ፡ quadrl. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — **ሎልዕ፡** margarita.

ለዉሐ፡ tabula (lignea), asser.

ሎሰ፡ I, 1 subegit massam, depsuit.

ለወወ፡ — ለዋዉ፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. **ሌዊ፡**

ለዉዝ፡ amygdalus arbor.

ለዐለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — **አልዐለ፡** II, 1 et **አለዐለ፡** II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. **እምኀ፡** p. 98). 2) laudibus extulit. — **ተለዐለ፡** et

ተልዕለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit alqo (seq. እምነ፡ vel pron. suff.). — ልዑ-ል፡ altus, excelsus, sublimis, superior, summus; ልዑ-ለ፡ sursum p. 155. — ላዕል፡ altitudo; ላዕለ፡ adv. sursum; በላዕሉ፡ supra, superne; እምላዕሉ፡ desuper, e supernis, a summo; ዘላዕሉ፡, f. እንተ፡ላዕሉ፡ superus, superior. — ላዕለ፡ praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, eminendi, inhabitandi p. 76; ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est ላዕሌሁ፡ = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de ላዕለ፡እደ፡ vid. እድ፡). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — በላዕለ፡ super, in, ad, contra, adversus. — እምላዕለ፡ desuper, ab, ex. — ለ-ዓሌ፡ altitudo, loca sublimia. — ልዕልና፡ altitudo, celsitudo. — ላዕላይ፡ superior, summus, celsus, elatus. — መልዕልት፡ locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; መልዕልተ፡ praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unâ cum, neben, zu — hinzu p. 141 str. 20); እመልዕልተ፡ supra p. 156.

ላዕልወ፡ — ተላዕልወ፡ balbutiit. — ላዕላዕ፡ balbus, blaesus.

ለወት፡ capulus gladii.

ለዘገብርኤ፡ siglum (e ለ, ዘ et ገብርኤል፡) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. ለያልይ፡ nox; ሌሊተ፡ vel በሌሊት፡ noctu. — አሌለየ፡ quadrl. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadrl. I 1) separavit, disjunxit. 2) distinxit. — ተሌለየ፡ III, 1 pass. et refl. — ሊለ-ይ፡ separatus, diversus, discretus. — መሌሊት፡, pl. መለያልይ፡ membrum, artus.

ልደት፡ vid. sub ወለደ፡

ለገመ፡ I, 1 subj. ይልጉም፡ frenavit, infrenavit, refrenavit. — አልገመ፡ II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — ተለገመ፡ III, 1 pass. — ልጓም፡ frenum.

ልገት፡ vid. sub ወለገ፡

ለገገ፡ — ልጎት፡, pl. ልጎ-ት፡ profundum maris, vorago, abyssus.

ሎጥ፡ Lot.

ልጥር፡ λίτρα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጸቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — አልጸቀ፡ II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. ለ፡ c. Inf. p. 25. — ተላጸቀ፡ III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — አስተላጸቀ፡ IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — ልጹቅ፡ adhaerens, addictus, confinis, continuus. — ላጽቄት፡ et ለጽቄት፡ stellio.

ለጸየ፡ — ላጸየ፡ I, 3 rasit, abrasit, totondit. — ተላጸየ፡ III, 3 sibi rasit; rasus, tonsus est. — መላጼ፡ novacula.

ለፈየ፡ — **ለፈ፡** latus; a) **ለፈ፡ — ወለፈ፡** utrimque, huc — illuc, hic — illic; **መንገለ፡ለፈ፡ወለፈ፡** utroque. b) **ማዕዶት፡ለፈ፡** citra, p. 60.

ለፈጸ፡ i. q. **ሎሰ፡**

ልፋፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — አሐለለ፡ II, 1 torruit, adussit, arefecit. — **መሐልል፡** pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — **ተሐለመ፡** III, 2 somniis studuit. — **ሕልም፡**, pl. **አሐላም፡** somnium.

ሐለስት፡ onager; simiae species.

ሕልቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. **ይሕልብ፡** mulsit. — **ሐሊብ፡** 1) lac. 2) succus.

ሐለየ፡ I, 1 subj. **ይሕሊ፡** cecinit, cantavit. — **ሐላዪ፡** cantor. — **ማሕሌት፡** (et **ማሕልይ፡** p. 11 annot. 7), pl. **መሐልይ፡** cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — **ማሕሌታይ፡** canendi peritus, musicus.

ሐለየ፡ — አሐለየ፡ II, 2 dono corrupit. — **ተሐለየ፡** III, 2 dono corruptus est. — **ሕልያን፡** donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፈ፡ — ተሐለፈ፡ III, 1 exsecratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡, pl. **አሐማል፡** olus, viride. — **ሐመለ፡** I, 1 olera collegit. — **ሐምሌ፡** mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — አሐመልመለ፡ quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — **ሐመልሚል፡**, f. **ሐመልማል፡** viridis. — **ሐመልማል፡** viror, viriditas, (flavum).

ሐሜላት፡ et **ሐሜለት፡** ἡ μηλωτή, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡(ሐመመ፡) I, 1 subj. **ይ ሕመም፡** et **ይሕምም፡**, doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — **አሐመመ፡** II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — **አስተሐመመ፡** IV, 3 (etiam **አስተሐመመ፡** scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — **ሐሙም፡** aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — **ሐማሚ፡** patiens; aeger, invidus. — **ሕማም፡**, pl. **ሕማማት፡** 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; **ዘአንበለ፡ሕማም፡** ἀπαθής, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — **ማ ሕምም፡** 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡, pl. **አሐማር፡** navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምሥ፡ uterus, matrix.

ሐመሰ፡ I, 2 (= حفض) lambit sal, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐሙስ፡ p. 8 vid. sub **ኀሙስ፡**

ሐመቀ፡ — አስተሐመቀ፡ IV, 1

stultum reputavit. — **ሕሙቅ፡** stultus, fatuus.

ሕመት፡ fuligo; **ማየ፡ሕመት፡** atramentum.

ሐመወ፡—ተሐመወ፡ III, 3 affinitatem contraxit. — **ሐም፡**, pl. **አሐማው፡** 1) socer. 2) gener. — **ሐማት፡** 1) socrus. 2) nurus. — **ምሕማ፡** affinitas.

ሐሞት፡ fel.

ሕምዝ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — **ሐማዪ፡** et **ሐማይ፡** conviciator, calumniator, susurro. — **ሐሜት፡** convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ፡ pruina, nix.

ሐመድ፡ cinis (pulvis). — **ሐምደ፡** I, 1 et **ተሐምደ፡** III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — **ተሐምገ፡** III, 1 pass. — **ሕሙግ፡** turbidus, turbulentus.

ሐሠመ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — **አሐሠመ፡** II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — **ሕሡም፡** 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — **ሕሠም፡**, pl. **ሕሠማት፡** 1) turpitudo, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ፡—ተሐሠየ፡ et **ተሐሥየ፡** III, 1 laetatus est, exsultavit laetitia. — **ሐሤት፡** laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐራ፡ vid. **ሐረረ፡**

ሐረመ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — **ሐረመ፡** I, 2 anathematizavit. — **አሐረመ፡** II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — **ተሐረመ፡** III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — **ሐሩም፡** 1) sacrâtus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — **ሕርመት፡**, pl. **ሕርመታት፡** opus sacrum, ritus sacer, caeremonia. — **ምሕራም፡**, pl. **ምሕራማት፡** sacrum, delubrum, templum (idolorum). — **ትሕርምት፡** devotio, abstinentia.

ሐሪሥ፡ rhinoceros.

ሐረረ፡ vel **ሐረ፡** I, 1 subj. **ይሕርር፡** et **ይሐረር፡** aruit, adustus est. — **አሐረረ፡** II, 1 caus. — **ሐሩር፡** ardor, fervor, aestus.

ሐሪር፡ sericum (album).

ሐረረ፡—ሐራ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum. — **ሐራዊ፡** 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ፡ I, 1 subj. **ይሕርስ፡** aravit. — **ተሐርሰ፡** III, 1 pass. — **ሐራሲ፡** et **ሐረሳዊ፡** arator. — **ማሕረስ፡**, pl. **መሐርስ፡** aratrum.

ሐረስ፡, **ሐርስ፡**, **ሐራስ፡** incantationis vel magiae genus. — **ሐራሲ፡** et **ሐረሳዊ፡** incantator.

ሐርተመ፡ quadrl. I aerumnosus,

miserabilis, perditus fuit. — **ሕር ቱም፡** deperditus et scelestus, miserrimus, infelix. — **ሕርትምና፡** conditio scelesti et deperditi, perditio, miseriae et aerumnae.

ሐራውያ፡, pl. **አሕርዉ፡** sus, porcus.

ሐረደ፡ I, 1 subj. **ይሕርድ፡** jugulavit, mactavit, dilaniavit. — **ተ ሐርደ፡** III, 1 pass.

ሐረግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡, pl. **ሐራጊት፡** aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et **ሐገጽ፡**), pl. **ሐርገ ጻት፡** crocodilus.

ሐረፀ፡ I, 1 subj. **ይሕርፅ፡** 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — **ተ ሐርፀ፡** III, 1 pass. — **ሐሪፅ፡** farina, massa farinacea. — **ማሕረፅ፡** mola; catillus.

ሐረፋ፡ pituita.

ሐሰ፡ et **ሐሰ፡** absit! (**ሐሰ፡ንሕ ነሰኬ፡** nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — **ሕሳል፡** et **ሐሳል፡** capistrum. — **ሐ ስል፡** saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub **ሐሰወ፡**

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — **ተሐሰበ፡** III, 1 pass. — **ተሐሰበ፡** III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — **ሐሳብ፡** 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel reposcit. 4) ratio, proportio: **በሐሳብ፡** pro ratione.

ሐሰወ፡ I, 2 1) mentitus est, fidem fefellit. 2) infitiatus est. — **አ ሐሰወ፡** II, 2 mendacii arguit. — **ተሐሰወ፡** III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — **ሕስው፡** mendax, fallax, falsus, simulator. — **ሐ ሰት፡** mendacium. — **ሐሳዊ፡** mendax.

ሐስዐ፡ — **ማሕስዕ፡** (et **መሐ ስዕ፡**), pl. **መሐስዕ፡** agnus, capellus, hoedus.

ሐሸየ፡ I, 1 subj. **ይሕሺ፡** fricuit, confricuit, trivit.

ሕቅ፡ vid. sub **ሐቀቀ፡**

ሕቅ፡ juniperus, pinus, cupressus, thya.

ሐቅል፡, pl. **አሕቁል፡**, **አሕቃ ል፡**, **አሕቅልት፡** 1) ager, campus; **ንዋየ፡ሐቅል፡** arma. 2) loca vasta et deserta. — **ሐቃል፡** qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — **አስተሐቀረ፡** et **አስ ቃሕቀረ፡** IV, 1 contemsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — **ሕቁር፡** contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — **ሕቅ፡** 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) **በ ሕቁ፡** a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) **ሕቅ፡** paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) **በ በሕቅ፡** sensim, paulatim. 5) **ሕቅ፡ ከመ፡ዘእም፡** haud multum abfuit quin.

ሐቀወ፡ — **ሐቋ፡**, pl. **ሐቋያት፡** lumbus, lumbi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frenduit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — **አሕቀየ፡** II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. **ይሕቀፍ፡** 1) complicuit (manus). 2) amplexus,

complexus est. 3) alis amplexa est, fovit (avis). — ተሐቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሕቃፌ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡, pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሐቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐበለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐበለየ፡ III, 1 sibi praedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡, pl. ሐበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሐቡር፡ versicolor, variegatus. — አሐበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሐበረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሐበቀቀ፡ — ተሐበቀቀ፡ et ተሐበቈቈ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕበቈቅ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕበቃቂ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. prs. = pro alqo, c. እምነ፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡, pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዪ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበጠ፡ I, 1 intumuit, extuberavit. — ተሐበጠ፡ III, 2 intumuit, inflatus est. — ሕበጥ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐተታ፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕተት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቅርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡, pl. ሕንባላት፡ clitellae.

ሕንብርብሬ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡, pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሐነከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሐንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሐንከስ፡ claudus. — ሕንካሴ፡ claudicatio.

ሐነወ፡ — ሐኖት፡, pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡, ሕንዚር፡, pl. ሐናዚር፡ porcus, aper.

ሐንገዝ፡ supercilia; pubes.

ሐነጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, exstruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጻት፡ (var. ሕንጻት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጻ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጺ፡ aedificator, architectus. — ሕንፄ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጸ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

ሐከመ፡ — ተሐከመ፡ III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. **ይሕክክ፡** scabit, scalpsit. — **ሕክክ፡** prurigo.

ሐው፡ vid. sub **ሐወየ፡**

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — ተሐወለ፡ III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alqo.

ሐረ፡ I, 1 subj. **ይሐር፡** et **ይ ሑር፡** 1) ivit, profectus est, abiit (**ለዘ፡ ሐረሂ፡** etiam ei ad quem permeaverit sc. **ዝክሮሙ፡**, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — **አሐረ፡** II, 1 caus. — **አስተ ሐውረ፡** IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — **ሑረት፡** 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — **ሕዋር፡** ambulacrum, porticus. — **ሐዋሪ፡** 1) incedens, viator. 2) bajulus. — **ምሕዋር፡**, pl. **ምሕዋራት፡** eundi spatium, iter, cursus. — **ሐዋርያ፡**, pl. **ሐዋርያት፡** 1) viator, cursor (— **ቀዳማይ፡** πρόδρομος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (**ግብረ፡ ሐዋርያት፡** Acta apostolorum, nec non **ሐዋርያት፡** nude, p. 85).

ሐሰ፡ — አሐሰ፡ II, 1 movit, quassit, concussit. — **ተሐውሰ፡** III, 1 se movit, motus, commotus, agitatus est (**ዘይተሐወስ፡** reptilia). — **ሑሰት፡** motus, motio. — **ሕዋስ፡**, pl. **ሕዋሳት፡** sensus, sentiendi facultas. — **ሐዊሳ፡** papae! euge! macte!

ሐወዘ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. — **አስተሐወዘ፡** IV, 1 delectatus est. — **አስተሐወዘ፡** IV, 2 1) oblectavit. 2) gratum, jucundum censuit alqd. — **አስተሐወዘ፡** IV, 3 id. q. IV, 2. — **ሐውዝ፡**, pl. **ሐውዛት፡** jucunditas, voluptas, deliciae. — **ሐዋዝ፡** jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐወየ፡ — ሐው፡ ignis. — **ሕ ዋይ፡** rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, invisit, speculatus est. 2) inspexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. **በእንተ፡** p. 8; **ላዕለ፡** p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — **ተሐወጸ፡** III, 2 pass. — **ሐዋጺ፡** inspiciens, perspiciens, visitans, providens. — **ሕዋጼ፡** 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — **ተሐዝለ፡** III, 1 pass. — **ሐዛሊ፡** bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glarea; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 putavit, opinatus, suspicatus est. — **ተሐዝበ፡** III, 1 (p. 157) et **ተሐዘበ፡** III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine **ከመ፡**, p. 77). 2) suspicatus est, exspectavit. 3) diffisus est, metuit, cavit. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — **ትሕዝብት፡** opinio, exspectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡, pl. **ሕዘብ፡** et **አሕዛብ፡** 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et **ሕ ዝብ፡** et **አሕዛብ፡**); concio, coetus;

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘነ፡ I, 1 subj. **ይሕዝን፡** et **ይሕዘን፡** aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — **አሐዘነ፡** II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — **ሐዙን፡** tristis, moestus. — **ሐዘን፡** 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — **ማሕዝን፡** contristans, moerorem afferens.

ሕዝኣት፡ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፡ — **አሐዘዘ፡** II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሐሰ፡ I, 1 subj. **ይሐስ፡** 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — **ተሐይሰ፡** III, 1 vituperatus est. — **ሕስ፡** vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፡, pl. **ሐይቃት፡** litus, ora, regio maritima.

ሐበ፡ I, 1 hausit (aquam). — **ማሕየብ፡** haustrum, situla, urna.

ሐከ፡ I, 1 mandit, manducavit.

ሐይወ፡ I, 1 subj. **ይሕየው፡** 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, consanuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est. — **አሕየወ፡** II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — **ሕያው፡**, f. **ሕያዋት፡** 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de **እመሕያው፡** vid. **እም፡**). — **ሕይወት፡** 1) vita. 2) vivendi ratio. 3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — **ማሕይው፡** et **ማሕየዊ፡** vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሐይዝት፡ vid. sub **ውሐዝ፡**

ሐየጸ፡ — **አስተሐየጸ፡** IV, 3 1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) aucupatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — **ሐይጼ፡** speculatio.

ሐደሰ፡ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit. — **ተሐደሰ፡** III, 2 pass. — **ሐዲስ፡**, f. **ሐዳስ፡** 1) novus, recens (**በሐዲስ፡ ሢመቱ፡** postquam munus novum suscepit p. 33). 2) inauditus. — **ሐዳሲ፡** renovans, redintegrator.

ሐዳጉ፡ cervix.

ሐግል፡ numella, vinculum.

ሕጉር፡ uva passa.

ሐጋይ፡ ver, aestas.

ሐገገ፡ I, 1 legem dedit. — **ሕግ፡**, pl. **ሕጎግ፡** 1) lex, statutum (**ሕገ፡** e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፋ፡ clypeus, scutum.

ሐጠበ፡ I, 1 subj. **ይሕጥብ፡** 1) ligna fidit vel cecīdit. 2) lignatus est. — **ሐጥብ፡** fissio (ligni), fissum (lignum). — **ሐጣቢ፡** et **ሐጣቢ፡** qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፡ vid. sub **ሐጸየ፡**

ሐጸረ፡ I, 1 subj. **ይሕጽር፡**

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጽረ፡ III, 1 pass. — ሐጽር፡ circumseptio, circumvallatio. — ሐጸር፡ sepes, maceria, munitio, circumvallatio, vallum.

ሐጸየ፡ — ሐጽ፡, pl. አሐጻ፡ et አሐጻት፡ sagitta. — ማሐጼ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሕጽጽ፡ 1) minutus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሐጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጸጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minutus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸጽት፡ id. — ሐጸጼ፡ deminutio, defectio. — ኃሕጸጽ፡ defectus, conditio inferioris.

ሐፀነ፡ I, 1 subj. ይሕፅን፡ 1) sinu fovit. 2) nutrivit, nutricavit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፅነ፡ III, 1 pass. — ሕፅን፡, pl. ሕፀን፡ sinus, gremium. — ሐፅነት፡ nutritio. — ሕፃን፡, pl. ሕፃናት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃኒ፡, f. ሐፃኒት፡ nutritor, altor, tutor. — ማሕፀን፡, pl. መሐፅን፡ et ማሕፀናት፡ uterus, matrix. — ማሕፀንት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alcjs committitur, depositum. — አማሕፀነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commisit, concredidit, deposuit. — ተማሕፀነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est, defendit. — ምጥሕፃን፡ refugium, asylum.

ሐፀየ፡ I, 1 subj. ይሕፂ፡ donum sponsalicium dedit, dono sponsalicio emit. — ሕፂ፡ 1) donum sponsalicium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሕፍን፡ pugnus, pugillus.

መ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ሚ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ሚመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምህር፡) docuit, instituit, erudivit (c. c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምህሮ፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመሀረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. እምነ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሁር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምህር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምህርት፡, pl. ትምህርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ማህረክ፡ vid. ሀረክ፡

መሀና፡ μαναά מִנְחָה donum, tributum, oblatio.

መሀከ፡ et **ምሀከ፡** I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — **መሃኪ፡** parcens, clemens.

ምሀወ፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — **ማሀው፡** vitrum, vas vitreum.

ምል፡ siglum p. 155 (pro **ምል ጣን፡**).

መልሐ፡ I, 2 sallit. — **ተመልሐ፡** III, 1 et 2 pass. — **ምልሓ፡** sapor, judicium.

መለሰ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ሚላቃት፡ μαλάκια (γυναικεῖον κοσμάριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάκια verbis sequentibus τὰ σπυριδάλια τὰ μικρά expositam putaverit) p. 60.

ሜላት፡ purpura (byssus).

መልጎ፡ I, 1 subj. **ይምላጎ፡** 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — **ተመልጎ፡** III, 1 pass. — **ምሉጎ፡** part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መልአ፡ I, 1 subj. **ይምላእ፡** 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et **ውስተ፡** loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. **ውስተ፡** loci p. 19; c. **ላዕለ፡** prs. p. 158). — **አምልአ፡** II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — **ምሉእ፡** 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. **እምኒ፡** p. 23. 137); completus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. **በ፡** rei, p. 73). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — **ምልእ፡** plenitudo; c. **በ፡** et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — **ምልአት፡** impletio, plenitudo, p. 53. — **መላኢ፡** implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. **ይምልክ፡** 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — **አምለከ፡** II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab **አምላክ፡**; c. c. Acc., vel c. **ለ፡** p. 92). — **ተመልከ፡** III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — **መላኪ፡** possessor, herus, dominus, dominator. — **ምሉክ፡** 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) εὐσεβής, pius p. 70. 99. — **አምላክ፡**, pl. **አማልክት፡** deus. — **አምላካዊ፡** divinus. — **ምልክና፡** dominium, potestas, auctoritas, majestas. — **መለክት፡** 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — **መለክታዊ፡** divinus. — **መምለኪ፡** Deum vel Deos colens, divinus.

መልከ፡ጼዴቅ፡ Melchisedec.

መሉኬ፡ μαλάχη malva.

መልዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — **አምልዐ፡** et **አመልዐ፡** II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — **ተማልዐ፡** III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — **ተመልጠ፡** III, 1 pass.

ምልጣን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐለ፡ I, 1 subj. **ይምሐል፡**

juravit. — አምሐለ፡ II, 1 1) ad jusjurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — ተማሐለ፡ III, 3 conjuravit, jurejurando foedus sanxit. — መሐላ፡ juramentum, jusjurandum, foedus juramento sanctum. — ተማሕለለ፡ quadrl. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — ምሕልላ፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምሕረ፡ I, 1 subj. ይ ምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — አምሐረ፡ II, 1 caus. — ተምሕረ፡, ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est. — አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se praebuit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit. — ምሕረት፡, pl. ምሕረታት፡ misericordia, miseratio. — መሐሪ፡ misericos, miserator, misericordiae amans.

መሐን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — ምሕን፡ radius textorius.

መሐወ፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — ተምሕወ፡ III, 1 pass.

መሐዘ፡ — ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fruitus est. 2) sodalitatem iniit. — መሐዝ፡ et ማሕዝ፡, pl. ማሕዛን፡ 1) fervor studii. 2) amasius, amator, amatrix. — መሐዛ፡, pl. መሐዛት፡ 1) juventus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — ማሕዝን፡ amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማሕፀን፡ vid. sub ሐፀን፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) ወሚመ፡ an?

መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit. — ምምዓ፡ trepidatio, pavor, consternatio.

ምሣር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥኩዐ፡ — አመሥኩዐ፡ qdrl. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit. — ተመሥጠ፡, ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ተማሠጠ፡ III, 3 recipr. — ምሡጥ፡ raptus. — መሣጢ፡, pl. መሠጥ፡ rapax, dilacerans. — መምሠጥ፡ ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est. — መርሕ፡, pl. አምርሕት፡ dux, rector. — መራሒ፡ ductor, dux. — ተመራሒ፡ ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይ ምረር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est. — መሪር፡, f. መራር፡ 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — ምረር፡, pl. ምረራት፡ amaritudo, acerbitas. — ምረት፡ id.

መርሶ፡ vid. sub ረሰወ፡

መረሰ፡ — **ተመርሰ፡** III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርስኔ፡ myrtus.

ምራቅ፡ vid. sub **ወረቀ፡**

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; **አድጎ፡መረ ብ፡** pelecanus onocrotalus.

ሜሮበጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መሬት፡ pulvis terrae, humus. — **መሬታዊ፡** terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሜሮን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መራናት፡ vid. **መናረት፡**

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — **ምሩዕ፡** libidinosus, lascivus, impudicus. — **ምርዐት፡** luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡, መርዓት፡ vid. sub **ረ ዐወ፡**

ማሬ፡, pl. **ማርያን፡, ማርያት፡, ማረይት፡** sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — **ተመ ረየ፡** III, 2 et **ተማረየ፡** III, 3 hariolatus est, divinavit.

ማርያም፡, etiam **ማርያ፡** p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — **ምራድ፡, መራድ፡** 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኬዎስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obduxit, calce illevit. — **መርግ፡** calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡, መርጡል፡ μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et **መስለ፡** I, 1 subj. **ይ ምሰል፡** 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. **ለ፡** p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel **ዘ፡** vel **ከመ፡**). — **መሰለ፡** I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — **አምሰለ፡** II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — **አመሰለ፡** II, 2 id. (p. 15 annot. 3). — **ተመስለ፡** III, 1 et **ተመሰለ፡** III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel **ለ፡** vel, **በ፡**, vel **ከመ፡**). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. **ከመ፡, በ፡, ለ፡, በአምሳለ፡**, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. **ለ፡, በ፡, ምስለ፡, ከመ፡**, Acc.). f) effigiatus, repraesentatus est (imagine). — **ተማሰለ፡** III, 3 rcpr. — **አስተማ ሰለ፡** IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — **ምስል፡**, pl. **ምሰ ል፡, አምሳል፡, ምስላት፡** similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — **አምሳል፡** (formâ plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes“ p. 67 l. 4); **አምሳለ፡** vel **በአምሳለ፡** sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

ምስለ፡ praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (**ዘረሰዮ፡ምስሌክ፡** „quem tibi adjunxit“, p. 30 l. 6. 7; unâ cum p. 67 l. 21; „filius cum patre“ = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstante (bei, trotz). — **ምሳሌ፡**, pl. **ምሳልያት፡** et **ምሳሌያት፡** similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — **መምስል፡** et **መምሰል፡** id quod alicui simile est.— **ተመሳሊ፡** assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ፡ I, 1 epulatus est, prandit. — **አምስሐ፡** II, 1 caus. — **ምሳሕ፡** epulae lautae; cibus meridianus, prandium. — **መሲሕ፡** unctus, Messias, Christus. — **መሲሓዊ፡** Christianus.

ምስር፡ vid. **ምዝር፡**

ማሰነ፡ qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interiit, evanuit. 3) exstinctus, vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — **አማሰነ፡** II 1) corrupit, depravavit, vitiavit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit.— **ተማሰነ፡** III, 1 pass. — **መ·ሰ·ን፡** corruptus, perditus. — **ማሰኒ፡** corruptibilis, fragilis. — **መ·ስና፡** corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, pernicies, exitium, vastatio.

መሰከ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን፡ pauper, egenus, inops.— **ምስኪንት፡** paupertas.

መሰወ፡ I, 1 subj. **ይምሰ፡** liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — **ተመስወ፡** III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffluit, tabuit.

መስዕ፡ aquilo, septemtrio, plaga septemtrionalis.

መስየ፡ I, 1 subj. **ይምሰይ፡** et **ይምሲ፡** (p. 149) vesperavit (**መሲዮ፡** vesperascente coelo). — **ምሴት፡**, pl. **ምሴታት፡** vespera (**በ ምሴት፡ጥቀ፡** pervesperi, p. 60).

ምስጢር፡, pl. **ምስጢራት፡** mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቁር፡ fructus (aceto) condītus (Eingemachtes), p. 59.

መቃርስ፡ Macarius; in vocativo **መቃሪ፡** p. 32.

መቄሰ፡ I, intercīdit, praecīdit, deminuit. — **ተመቄሰ፡** III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ፡ Maccabaeus.

መቁዐል፡, pl. **መቋዕል፡** et **መቋዕልት፡** pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ፡ I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት፡ vid. sub **በለለ፡**

መበሕት፡ vid. sub **ቦሐ፡**

ምት፡, pl. **አምታት፡** maritus, vir.

መትሀ፡ I, 1 specie fefellit. — **ምትሀት፡**, pl. **ምትሀታት፡** phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ሞተላሚ፡ nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a ؟).

መተረ፡ I, 1 subj. **ይምትር፡** 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excīdit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removit munere. 5) intermisit, interrupit. 6) diremit, decrevit.—

ተመትረ፡ III, 1 pass. — ምቱር፡ part. pass. — ምትረት፡ n. act. — ምታር፡ segmentum, fragmentum. — መታሪ፡ sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡, pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማኅ፡ est siglum p. 153 (pro ማኅ በር፡?).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. መነ፡ et መኑ፡ p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto ሂ፡ aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሔ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et መረናት፡ candelabrum.

ምናሴ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (ምንት፡ ብነ፡ ምስሌክ፡ quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; ምንት፡ዘ፡ quid est quod? p. 25 l. 8); ለምንት፡, በእንት፡ምንት፡, ምንት፡ cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto ኂ፡ vel ሂ፡ aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተወ፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — አመንተወ፡ II geminavit. — መንታ፡, pl. መናትው፡ gemini, gemelli. — ምንታዌ፡ geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — ተመነነ፡ III, 2 pass. — ምኑን፡ reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — ምናኔ፡ 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መነኮስ፡, pl. መነኮሳት፡ monachus, monacha. — መንኰሰ፡ qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — መነኮሳይት፡ monacha. ምንኩስና፡ monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንዙኅ፡ vid. መዝኅ፡

መነየ፡—እምነ፡ et እም፡ praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei“, p. 21. 47; ሐስው፡እም በግዕ፡ „falsus procul ab ove, ovis falsa“ p. 103 l. 5; እምብዙኅ፡ሐ ተጋ፡ „nec opus est multa cura“, „pro multa cura“ p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te“ p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus“ p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: እምው እቱ፡እስመ፡ p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — ምኔት፡, pl. ምኔታት፡ monasterium, coenobium.

መነየ፡—ተመነየ፡ III, 2 exoptavit, in votis habuit. — ተምኔት፡ optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደበ፡ vid. ነደበ፡

መንገን፡, pl. መናግንት፡ 1) ma-

china. 2) machinatio, mala ars. — ተመንገነ፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢጥ፡ turtur, palumbes.

መነፍ፡ Memphis.

ማእሰ፡, pl. **አምእስት፡** cutis, pellis, corium.

ምእት፡, pl. **አምአት፡** centum, centuria.

መአከ፡ — **ተምእከ፡** et **ተመአከ፡** III, 2 minatus, comminatus est. — **ምአኩ፡** minax, trux. — **ተምእክት፡** minae.

ማእዜ፡ quando?

ማእድ፡, pl. **ማእዳት፡** 1) mensa. 2) coena p. 69 l. 1.

መክሐ፡ — **ተመክሐ፡** III, 2 gloriatus est, se jactavit. — **ምክሕ፡** et **ትምክሕት፡** gloriatio, jactatio; causa gloriationis. — **መክሕ፡** gloriosus.

መከረ፡ I, 1 subj. **ይምክር፡** 1) exploravit, tentavit. 2) consilium cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) consultavit, deliberavit. — **አምከረ፡** II, 1 1) suasit, consilium dedit. 2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). — **አመከረ፡** II, 2 1) exploravit, examinavit, experimento probavit, tentavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc. p. 113 str. 23). — **ተመከረ፡** III, 2 exploratus, tentatus, probatus est (c. Acc. = in alqa re, p. 61). — **ተማከረ፡** III, 3 1) consultavit, deliberavit. 2) consilium iniit, communi consilio decrevit. — **ምኩር፡** probatus, tentatus. — **ምክር፡**, pl. **ምክራት፡** 1) consilium, consilia. 2) consideratio, prudentia. 3) sententia, sentiendi ratio. 4) voluntas. — **መካሪ፡** 1) suasor, consiliarius. 2) consultus, gnarus. — **መከራ፡**, pl. **መከራት፡** 1) probatio, examinatio. 2) experimentum. 3) tentatio, πειρασμός. — **መምክር፡**, pl. **መምክራን፡** et **መማክርት፡** consiliarius (**መማክርት፡** etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መክሲሞስ፡ Maximus.

መክስሚያኖስ፡ Maximianus.

መክብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. **ይምክን፡** 1) sterilis fuit. 2) liberis orbatus est. — **መከነ፡** I, 2 et **አምከነ፡** II, 1 orbavit. — **ምክንት፡** sterilitas. — **መክን፡** sterilis, infecunda.

መካን፡ locus vid. sub **ከነ፡**

መከነየ፡ vid. sub **ከነየ፡**

ሚክኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, calefactus est. — **አሞቀ፡** II, 1 calefecit, fovit. — **አስተማወቀ፡** IV, 3 fecit ut calefieret. — **ምዉቅ፡** 1) calidus. 2) fervens. 3) fotus. — **ሞቅ፡** calor. — **መቅት፡** calor.

ሞቅሐ፡ vid. sub **ወቅሐ፡**

ሞተ፡ I, 1 subj. **ይመት፡** mortuus est (etiam de rebus). — **አሞተ፡** (et **አመተ፡**) II, 1 1) mori jussit, mortem attulit, interfecit. 2) enecavit, mortificavit. — **ምዉት፡** et **ምውት፡**, pl. etiam **መታን፡**, mortuus. — **ሞት፡** 1) mors, (nex, supplicium). 2) morbus letalis, pestis. — **መተት፡** mors, obitus. — **ማወታ፡** 1) morticinum, cadaver. 2) mortui; **እንለ፡ማወታ፡** orbus, -a, pupillus, -a, orbi. — **መዊቲ፡** mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. **ይማእ፡** vicit. — **አሞአ፡** (et **አምአ፡**) II, 1 1) victorem

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. እምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምዉእ፡ victus, inferior. — መውአት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋአ፡ victor, vincens. — ተመዋአ፡ qui vincitur, victus. — ትምውእት፡ devictio.

ሞገስ፡ vid. ወገሰ፡

ሞፃ፡ vid. ወፅአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡, pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዓር፡ dulcis, mellitus. — አማዕረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀበ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተበ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coenum, lutum.

መዐወ፡ — አማዕት፡, pl. አማዕዋት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዕዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዕዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavibus odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዕዘ፡ III, 2 suavibus odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዑዝ፡ odorus, bene olens, suavis. — መዐዛ፡, pl. መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐደ፡ vel ምዕደ፡ I, 1 subj. ይምዐድ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዕደ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡, pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝሙ፡ est siglum (pro መዝሙር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምስር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዛሪ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝነ፡ — አስተማዝነ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙኅ፡ et ምንዙኅ፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዘነ፡ III, 2 ponderatus est.

መዝገነ፡ vid. ዘገነ፡

ማይ፡, pl. ማያት፡ aqua.

ሜስ፡, pl. አምያስ፡ vinum factitium, mulsum, sicera. — መያሲ፡ caupo, tabernarius.

ሜነ፡ — ተመየነ፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolus fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolus, praestigiator. — ተምያን፡ subditicium, spurium, falsum. — ትምይንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመይን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሜዓ፡, ሚዓ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ nomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII° Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

ሚጠ፡ I, 1 subj. **ይሚጥ፡** 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — **ተመይጠ፡** III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, conversus est. 2) reversus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — **ሚጠት፡**, pl. **ሚጠታት፡** conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — **መያጢ፡** 1) convertens. 2) reductor. 3) inconstans. — **ምያጤ፡**, **መ-ያጤ፡** conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. **አምዳር፡** et **ምድራት፡** 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — **ምድራዊ፡** terrenus, terrester.

ምዳቍ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. **ደበበ፡**

ምድያም፡ Midian.

መግል፡, pl. **አምግልት፡** pus, pustula, vibex.

ምጉሕያ፡ vid. **ጉሕየ፡**

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, dispensavit. — **አመገበ፡** II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — **ተመገበ፡** III, 2 pass. — **ምግብ፡** administratio, munus, procuratio. — **መጋቢ፡** 1) administrator, dispensator, oeconomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ nomen mensis Abyssinorum septimi, qui IX° Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መግዘአ፡ vid. **ገዘአ፡**

መጠቀ፡ I, 1 subj. **ይምጥቅ፡** in altum tulit vel traxit. — **ተመጥቀ፡** III, 1 pass. — **ምጡቅ፡** elatus, sublimis. — **መምጠቅ፡** corium fundae.

ምጡቅ፡ dulcis. — **ምጥቅት፡** dulcedo.

መጥን፡ I, 1 decuit, convenit. — **መጠነ፡** I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — **ተመጠነ፡** III, 2 mensuratus est. — **መጠን፡**, pl. **አምጣን፡** 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — **መጠነ፡** (i. e. **መጠን፡** in st. c.; gr. § 157) 1) circumscribendis pronominibus quantitatis adhibetur: tantus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; **መጠነዝ፡** tantus, tot (at p. 104 l. 22 **መጠነገ፡** = tam); **ዘመጠነዝ፡** id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, während, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) **መጠነ ፡ዘ፡** = quanto, p. 103 l. 12. — **አምጣነ፡** 1) nonnumquam id. q. **መጠነ፡** 2) **አምጣነ፡** et **በአምጣነ፡** a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — **ሚመጠን፡** 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — **ም**

ጣኔ፡ 1) extensio, dimensio, modi. 2) ratiocinatio, analogia.

መጠወ፡ I, 2 porrexit, praebuit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — ተመጠወ፡ III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — ምጥው፡ traditus. — ተመጣዊ፡ is qui accipit vel accepit.

መጸለት፡ vid. ጸለለ፡

መጽለወ፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — አመጽለወ፡ II caus. — ተመጽለወ፡ III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — ምጽልው፡ marcidus, flaccidus.

መጸረ፡ I, 1 et 2 mandit, masticavit.

መጽአ፡ I, 1 subj. ይምጻእ፡ venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) ዘይመጽእ፡ venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — አምጽአ፡ II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. በ፡ rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — አስተማጽአ፡ IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — ምጽአት፡ adventus, eventus. — ምምጻእ፡ locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት፡ eleemosyna; beneficientia, bonitas. — መጽወተ፡ qdrl. I eleemosynas dedit. — ተመጽወተ፡ III, 1 eleemosynas accepit.

መፀው፡ ver.

መፂፅ፡ acidus, acerbus.

ሠሀለ፡ — ተሣሀለ፡ III, 3 clemens fuit, propitium se praebuit, ignovit, condonavit (c. Acc. prs.). — ሣህል፡ clementia, lenitas, benignitas. — ምሥሃል፡ propitiatorium. — መስተሣህል፡ 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር፡, pl. አሥህርት፡ nova luna.

ሣህበበ፡ qdrl. I mucuit. — ሥህቡብ፡ mucidus.

ሠለሰ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — ተሠለሰ፡ III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — ሥሉስ፡ triplex, tergeminus, trinus. — ሠላስ፡ (fem.) tres. — ሠለስቱ፡ (m.) tres. — ሥልስ፡ 1) tres. 2) triens. 3) ሥልስ፡ et ሥልሰ፡ ter. — ሣልስ፡ tertius. — ሣልሳዊ፡, ሣልሳይ፡ tertius. — ሠሉስ፡ 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — ሠላሳ፡ triginta. — ሥላሴ፡ trias, trinitas. — መሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trietal (mensurae genus). — ተሥላስ፡ tabulatum tertium, contignatio superior. — ትሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — ተሥላሲ፡ trinus p. 149 str. 7 (ni ተሠላሲ፡ emendare malueris).

ሠለጠ፡ I, 2 potestatem habuit. — አሥለጠ፡ II, 1 et አሠለጠ፡ II, 2 caus. — ተሠልጠ፡ III, 1 et ተሠለጠ፡ III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — ሥሉጥ፡ potestate, auctoritate praeditus. — ሥልጣን፡, pl. ሥልጣናት፡ potestas, facultas, auctoritas, potentia; ሥልጣናት፡ angeli cujusdam ordinis p. 90. — አሠልጠነ፡ qdrl. II potestatem commisit alicui.

ሠሐቀ፡ et **ሥሕቀ፡** I, 1 subj. **ይሥሐቅ፡** risit, a) c. Acc. vel **ላዕለ፡** derisit, irrisit, b) jocatus est. — **አሥሐቀ፡** II, 1 caus. — **ሣሕቅ፡** et **ሠሐቅ፡** 1) risus. 2) irrisio. — **ምሥሐቅ፡** theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contemsit, frivole locutus est (seq. **ላዕለ፡** p. 91). — **ሥሑጽ፡** ferox, insolens, frivolus. — **ሥሕጸት፡**, pl. **ሥሕጸታት፡** ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ሠምረ፡ et **ሠመረ፡** I, 1 subj. **ይ ሥመር፡** 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. **በ፡** vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — **አሥመረ፡** II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — **ተሠምረ፡** III, 1 et **ተ ሣመረ፡** III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — **ሥሙር፡** 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promtus. — **ሥምረት፡** benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — **መሥመሪ፡** gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; euthygrammus.

ሠምዕ፡, pl. **ሠምዓት፡** 1) cera. 2) cereus, candela.

ሠሥዐ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — **ሥሡዕ፡** insatiabilis, vorax, avidus. — **ሥሥዕት፡** insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ሠርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — **ተሠርሐ፡** III, 2 prosperum successum habuit. — **ሥሩሕ፡** prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ሠርም፡, pl. **አሥራም፡** gurges, abyssus. — **ተሠርመ፡** III, 1 in abyssum submersus est.

ሠረረ፡ I, 1 altus fuit. — **ሥር፡**, **ሠር፡** altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — **ተሣ ረረ፡** III, 3 pass. — **ሠሩር፡**, **ሥ ሩር፡** fundatus, stabilitus. — **ሠ ራሬ፡** fundatio. — **ሣራሪ፡** fundator, (auctor p. 46). — **መሠረት፡**, pl. **መ ሠረታት፡** 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — **አመሥረተ፡** qdrl. II fundavit. — **ተመሥረተ፡** III, 1 pass.

ሠረቀ፡ I, 1 subj. **ይሥርቅ፡** ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 **መይጥኒት፡** Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — **አሥረቀ፡** II, 1 oriri jussit. — **ሠርቅ፡**, pl. **አሥራቅ፡** 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — **ሠረቅ፡** oriens (plaga). — **ሥርቀት፡** ortus, apparitio. — **ሠረቃዊ፡** orientalis. — **ም ሥራቅ፡**, pl. **ምሥራቃት፡** oriens, regio orientalis.

ሠረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩጋ፡ splendens, magnificus. — **ሠርጋ፡**, **ሥራጌ፡**, **ሠራጌ፡** splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሣራክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርው፡, pl. **ሥረው፡**, **አሥራ ው፡**, **ሥርዋት፡** 1) nervus, musculus. 2) radix. — **ሠረወ፡** I, 1 et 2 eradicavit, exstirpavit. — **ተሠርወ፡**

III, 1 et ተሠረወ III, 2 pass. — ሥራዊ፡ eradicatio, exstirpatio. — ሠርዊ፡, pl. ሠራዊት፡ trabs, tignum.

ሠርዐ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praefinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተሠርዐ፡ III, 1 pass. — ሥሩዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዐት፡, pl. ሥርዐታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ሠራዒ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, θεσπέσιος p. 74). — ሥራዕ፡, pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ሠረየ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ሠረየ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) veneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡, pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) veneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መሠርይ፡, መሠሪ፡ veneficus, incantator. — Vid. ሜረየ፡

ሠርግ፡, pl. አሥራግ፡ rivulus, incile.

ሠረጸ፡ et ሠርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጽ፡ et ይሥረጽ፡ 1) pullulavit, germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ሠርጽ፡ germen, surculus, propago.

ሠቅ፡, pl. ሠቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ሠቅሠቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestrae. — ሥቅሡቅ፡ reticulatus.

ሣቀየ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተሣቀየ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡, pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቂ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ሠብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥቡሕ፡ part. — ሥብሕ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሕ፡, pl. መሣብሕት፡ id.

ሠቡሣብ፡ sporta.

ሠበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥበጥ፡, ሥባጥ፡, cibus coctus, ferculum, coena.

ሠተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥተር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ሠኀተ፡, ሥኀተ፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabaliter se habuit. — ሠኀተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አሠኀተ፡ II, 2 id. — ተሥኀተ፡ III, 2 pass. — ሥኁት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣኀት፡ relaxatio, tranquillitas.

ሠነቀ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ commeatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥነቀ፡ II, 1 commeatu instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ commeatus, viaticum. — መሥ

ንቅ፡, መሥነቅ፡, መሥንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ሥንት፡ vid. ሜነ፡

ሠነ፡ — ሥን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠነየ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠነየ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠነየ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተሣነየ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናየ፡ bene, recte. — ምሥናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ሥኔ፡ vel ስኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ሥእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ሥኡብ፡ pollutus, contaminatus. — ሥእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አሥእን፡, አሥአን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አሥአነ፡ II, 1 soleas subligavit alicui (c. Acc.). — ተሥእነ፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወነ፡ I, 2 spumavit. — አሠወነ፡ II, 2 caus.

ሦክ፡, pl. አሥዋክ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተሦዐ፡ III, 1 pass. — ሠዕ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መሥዋዕት፡, pl. መሥዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡ σωτήριον pro salute; መሥዋዕተ፡ሰላም፡ εἰρηνικόν pacificum). 2) altare. — ምሥዋዕ፡, pl. ምሥዋዓት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወየ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdrl. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ነሦጣጥ፡ horror.

ሠዐለ፡ I, 1 subj. ይሥዐል፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አሥዐለ፡ II, 1 caus. — ተሥዕለ፡ III, 1 refl. — ሥዑል፡ part. pass. — ሥዕል፡, pl. ሥዕላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠዓሊ፡ plastes, pictor. — መሥዕል፡ id.

ሥዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አሥዕርት፡ herba, gramen. — ሥዑር፡ herbidus, graminosus. — ሥዕርት፡, pl. አሥዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ሠዐዐ፡ — ተሥዕዐ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

ሠየየ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit.— **መሥየዪ፡** vannus, ventilabrum.

ሠዘየ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሤመ፡ I, 1 subj. **ይሤም፡** posuit, imposuit, praeposuit, constituit (ordinavit clericum). — **ተሠይመ፡** III, 1 pass. — **ሥዩም፡** positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — **ሢመት፡**, pl. **ሢመታት፡** positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio.— **መሥየም፡**, pl. **መሣይምት፡** 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — **ምሥያም፡** 1) munus. 2) horreum, corbis. — **ተሠይመ፡** qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሤረየ፡ qdrl. I et **ሠረየ፡** tril.: colore infecit, tinxit. — **ተሤረየ፡** qdrl. III, 1 et **ተሠርየ፡** III, 1 pass.— **ሢራይ፡** infectus (colore). — **ሥርየት፡** tinctura. — **ሢራይ፡**, pl. **ሢራያት፡** vestis pretiosissimi generis.

ሤበ፡ I, 1 canuit. — **ሢበት፡**, pl. **ሢበታት፡** canities, capillus canus.

ሤነ፡ I, 1 minxit. — **ሥንት፡** urina.

ሤጠ፡ I, 1 subj. **ይሢጥ፡** vendidit. — **አሠየጠ፡** II, 2 et **አሣየጠ፡** II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — **ተሠይጠ፡** III, 1 venditus est. — **ተሣየጠ፡** III, 3 mercatus est, emit. — **ሥዩጥ፡** venditus. — **ሤጥ፡** 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — **ሠያጢ፡**, pl. **ሠየጥ፡** venditor, mercator. — **ተሣያጢ፡** emtor. — **ምሥያጥ፡**, pl. **ምሥያጣት፡** 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — **አሥገረ፡** II, 1 et **አሠገረ፡** II, 2 intercalavit. — **ምሥጋር፡** gressus, passus. — **ሠግር፡** intercalatio.

ሠገረ፡ — **አሥገረ፡** II, 1 et **አሠገረ፡** II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — **ተሠግረ፡** III, 1 pass. — **ሠገራት፡** lictores, carcerum custodes. — **አሥጋሪ፡** laqueator, venator, piscator.— **መሠግር፡** piscator.— **መሥገርት፡**, pl. **መሣግር፡** laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ — **ሥጋ፡**, pl. **ሥጋት፡** 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — **አሥገወ፡** II, 1 incarnavit. — **ተሠገወ፡** III, 1 incarnatus, corporatus est. — **ሥግው፡** incarnatus. — **ሥጋዊ፡** carnalis, corporeus. — **ሥጋዌ፡** 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — **ትሥጉት፡** incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. **ይሥጥቅ፡** scidit, discidit, fidit, dirupit. — **ተሠጥቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሥጡቅ፡** scissus, fissus. — **ሥጥቅት፡** scissio, fissura, rima.

ሠጠየ፡ — **ተሠጥየ፡** III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — **ሥጥየት፡** effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. **ይሥጥጥ፡** scidit, discidit, divellit, dirupit. — **ተሠጠ፡** III, 1 pass. et refl.— **ሥ**

ጡጥ፡ scissus, ruptus, lacer. — ሥጠት፡ scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fidit, diffidit. — ተሠጸረ፡ III, 2 pass. — ሥጸር፡ assula.

ሣጹን፡, pl. ሣጹናት፡ scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII[a], p. 58.

ራሔል፡ Rachel.

ረሐሰ፡ vid. ረሐነ፡

ርሕሰ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — አርሐሰ፡ II, 1 caus. — ርሑስ፡ humidus, madidus.

ርሕቀ፡ I, 1 subj. ይርሐቅ፡ 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — አርሐቀ፡ II, 1 procul amovit, removit. — ተርሕቀ፡ III, 1 et ተራሐቀ፡ III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — አስተርሐቀ፡ IV, 1 et አስተራሐቀ፡ IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — ርሑቅ፡ remotus, longinquus, distans; እምርሑቅ፡ e longinquo, procul, eminus; ርሑቀ፡ procul, longe. — ርሕቀት፡ discessus, longinquitas, intervallum.

ርሕበ፡ I, 1 subj. ይርሐብ፡ amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — አርሐበ፡ II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — ተርሕበ፡ III, 1 dilatatus, ampliatus est. — ርሑብ፡ latus, amplus, spatiosus, late patens. — ርሒብ፡, f. ረሓብ፡ id. — ርሕብ፡ amplitudo, latitudo. — ራሕብ፡ id. — ርሕበት፡ dilatatio, amplitudo. — መርሕብ፡, pl. መራሕብት፡ 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐነ፡ et ረሐሰ፡ I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — ርሔ፡ odor suavis; planta odorata.

ርሕፀ፡ vel ረሐፀ፡ I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሜ፡, etiam ሮም፡ p. 26, Roma; ሮማዊ፡ Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. አርማሕ፡ lancea, hasta.

ረመመ፡ — አርመመ፡ II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — ተረመ፡ III, 1 silentio praetermissus est. — አስተራመመ፡ IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — መርምም፡ tacitus, silens. — አርማሚ፡ taciturnus.

ረመረ፡ — መርመሬ፡ pera.

ረምስ፡, pl. አርማስ፡ ratis.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምሰሰ፡ — አረምሰሰ፡ qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. ሮማናት፡ malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — ተረምየ፡ III, 1 pass. — ርምየት፡ et ርሜት፡ ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመፀ፡ I, 1 torruit. — አርመፀ፡ II, 1 adussit, extorruit.

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — **አርሥአ፡** II, 1 caus. — **ርሥእ፡**, **ርሥእት፡**, **ርሥእን፡**, **ርሥእና፡** senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — **አርስሐ፡** II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convicit, condemnavit. — **አርሳሕስሐ፡** quinql. II id. — **ርሱሕ፡** 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — **ርስሐት፡**, pl. **ርስሐታት፡** 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. **ወረሰ፡**

ረስነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — **አርሰነ፡** II, 1 igne candefecit, igne probavit, adussit. — **ርሱን፡** 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — **ረስን፡** et **ርስን፡** candor, ardor, fervor, ustio; **ማዕተብ፡ዘርስን፡** signum inustum, stigma (καυστήρ) p. 58.

ረሰወ፡ — **አርሰወ፡** II, 1 appulit in portum. — **መርሰ፡** portus. — **መርስ፡** portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — **አርስዐ፡** II, 1 caus. — **ተረስዐ፡** III, 1 1) in oblivionem venit, memoriâ excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — **ራስዕ፡** 1) obliviosus. 2) impius. — **ረሲዕ፡** impius, injustus, scelestus. — **ርስዐት፡** 1) oblivio. 2) impietas. — **ርስዓን፡** et **ርስዕና፡** impietas.

ረሰየ፡ I, 2 1) posuit, a) injecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24), adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt“, p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios,“ p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel **ከመ፡** et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et **ለ፡** dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt“ p. 72 l. 21. 22). — **አርሰየ፡** II, 1 appulit in portum. — **ተረስየ፡** et **ተረሰየ፡** III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — **አስተርሰየ፡** et **አስተረሰየ፡** IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — **ርሱይ፡** indutus, instructus, ornatus, paratus. — **ትርሲት፡** 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — **አርቀቀ፡** II, 1 caus. — **ረቂቅ፡**, f. **ረቃቅ፡** subtilis, tenuis. — **ርቀት፡** subtilitas, tenuitas. — **ረቅ፡** charta pergamena.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — **ተረቀየ፡** III, 1 pass. — **ረቃዪ፡** incantator. — **ርቅ**

ዩት፡ et ርቄት፡ incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — መርቂ፡ 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ረቢ፡ ῥαββί Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. ይርብሕ፡ 1) lucratus est, lucrifecit. 2) lucrosus, utilis fuit. — አርብሐ፡ II, 1 caus. — ርባሕ፡ et ረባሕ፡ lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — ይርባሕ፡ vel ያርባሕ፡ gigas, gigantes.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, extendit. — ተረበ፡ III, 1 pass. — ርበት፡ expansio. — መርበብት፡ rete majus, sagena, verriculum. — ረባን፡, pl. ረበናት፡ et ረባናት፡ 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — ረበዋት፡ (a ረበ፡), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. — ርቡዕ፡ quadratus; quadruplex. — አርባዕ፡ f. quatuor. — አርባዕቱ፡ m. quatuor. — ርብዕ፡ 1) quatuor; 2) ርብዕ፡ vel ርብዐ፡ quater. — ራብዕ፡ quartus. — ራብዓዊ፡ id. — ረቡዕ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — አርብዓ፡ quadraginta. — ርብዔ፡ tetras. — መርብዕት፡ 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — ትርብዕት፡ quadruplum, quadrum, quadrans.

ረተዐ፡ I, 1 subj. ይርታዕ፡ 1) rectus, directus, erectus fuit. 2) restitutus, recte dispositus est. 3) verus fuit, recte dixit. 4) justus fuit; justum, aequum, rectum fuit vel visum est. — አርተዐ፡ II, 1 1) erexit. 2) rectum fecit, direxit. 3) justum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — አስተራትዐ፡ IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — ርቱዕ፡ 1) erectus, rectus, planus. 2) probus, sincerus, integer. 3) verus, fidus. 4) justus, aequus, congruens; impers.: decet, convenit, par est (ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον dignum et justum est, p. 46. 48. 49). 5) ርቱዕ፡ p. 92 et ርትዕት፡ p. 71 = id quod rectum, verum est. 6) ርቱዐ፡ recte, recta via, in rectum, rite, bene, vere, jure. — ራትዕ፡ probus, sincerus, integer, verax. — ርትዕ፡ rectitudo; probitas, integritas; rectum, jus fasque; justitia, aequitas; verum, veritas. — ርትዐት፡ rectitudo. — መስተራትዕ፡ lictores, speculatores.

ራሳርጎ፡ — አራሳርጎ፡ qdrl. II tenerum reddidit, mitigavit, lenivit. — ተራሳርጎ፡ III, 1 teneriorem, leniorem se praebuit; amore molliore, misericordia motus fuit. — ርሳሩሳ፡ teneri amoris plenus; lenis, mitis. — ርሳራሄ፡ teneritas, lenitas; amor mollior, misericordia.

ርሃበ፡ I, 1 subj. ይርኀብ፡ esurivit. — አርኀበ፡ II, 1 caus. — ርኁብ፡ esuriens, famelicus, fame enectus. — ረኀብ፡ et ረኃብ፡ fames.

ረገወ፡ — አርገወ፡ II, 1 patefecit, aperuit, reseravit. — ተርገወ፡ III, 1 refl. et pass. — ርገው፡ apertus, patens. — መርጎ፡, pl. መራጕት፡ clavis.

ረገጸ፡ — ረኃጽ፡ tener corpore, delicatus.

ርእስ፡, pl. **አርእስት፡** 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ራእስ፡** id. — **ርኡስ፡** summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ፡**, pl. **ትርእሳት፡** 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መትርእስ፡** cervical. — **ርእሰ፡** I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእሰ፡** II, 1 caus. — **ተርእሰ፡** III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ፡ I, 1 impf. **ይሬኢ፡**, subj. **ይርእይ፡** 1) vidit (**ርእዮት፡** visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas anſehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርአየ፡** II, 1 impf. **ያሬኢ፡** et **ያርኢ፡** videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiorem reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ፡** rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben laſſen), affecit. — **ተርእየ፡** III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se praebuit, apparuit. — **ተራአየ፡** III, 3 rcpr. — **አስተርአየ፡** IV, 1 1) se conspiciendum praebuit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርኢ፡** visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (φαίνεσθαι); speciem praebuit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ራእይ፡** videns, vates. — **ራእይ፡**, pl. **ራእያት፡** 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት፡** visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረኣዪ፡** et **ረኣይ፡** spectator, vates. — **አርአያ፡** species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርአያ፡** et **አርአያ፡** ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርኁም፡ marmor.

ረኰሰ፡ I, 1 subj. **ይርኰስ፡** impurus, immundus, contaminatus fuit. — **አርኰሰ፡** II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራኰሰ፡** IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርኩስ፡** impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርኵሰ፡** impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረከበ፡ I, 1 subj. **ይርከብ፡** et **ይርክብ፡** 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረኪቦሙ፡** p. 152 est siglum). — **አርከበ፡** II, 1 caus. — **ተረከበ፡** III, 1 pass. — **ተራከበ፡** III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምስለ፡** vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራከቡ፡** e Graeco emendandum videtur **ተረከበ፡**); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ፡** IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ሙስት፡** p. 87).

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — **አስተራክበ፡** IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — **ርኩብ፡** inventus; contiguus, connexus. — **ርክበት፡** inventio. — **ሩክቤ፡** coitus, concubitus. — **አርኩብት፡** cameli feminae. — **ምርክብ፡** 1) res acquisita, quaestus, victus, stipendium. 2) res inventa. — **እስትርኩብ፡** vacans rei.

ሮሐ፡ I, 1 flabello ventulum fecit. — **መረዋሕት፡** 1) flabellum. 2) aspergillum.

ሮስ፡ mas, masculus.

ሮተ፡ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወየ፡ et **ረውየ፡** I, 1 subj. **ይርወይ፡** potu satiatus est, largius bibit; irrigatus est. — **አርወየ፡** II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — **ተረወየ፡** III, 1 et 2 potu satiatus est (c. Acc. rei); irrigatus est. — **ርዉይ፡** part. pass.

ሮደ፡ I, 1 subj. **ይሩድ፡** incursavit, invasit; insectatus, persecutus est.

ሮጸ፡ I, 1 subj. **ይሩጽ፡** cucurrit (ac-, in-, praeter-, discurrit). — **አሮጸ፡** II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — **ተራወጸ፡** III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — **ርዉጽ፡** currens, citatus. — **ሩጸት፡** cursus, motus rapidus. — **ረዋጺ፡** cursor; citus, velox, pernix. — **ምርዋጽ፡** spatium cursus, curriculum.

ረዐመ፡ — **አርዐመ፡** II, 1 tonuit. — **ራዕም፡** fremitus. — **ረዓም፡** tonitru; strepitus.

ረዐወ — **አርዐውት፡** jugum. — **መርዓ፡** nuptiae, convivium nuptiale. — **መርዓዊ፡** nuptiator, sponsus, (gener). — **መርዓት፡**, pl. **መራዕው፡** sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — **ተመርዐወ፡** qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዕየ፡ (**ረዐየ፡**) I, 1 impf. **ይር ዒ፡** et **ይሬዒ፡**, rubj. **ይርዐይ፡**, 1) pavit. — 2) pastus est. — **ተርዕየ፡** III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — **ተራዐየ፡** III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — **መር ዔት፡**, pl. **መራዕይ፡** et **መርዔታ ት፡** 1) grex. 2) pascuum. — **ምር ዓይ፡** 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis. — **ረዐይት፡** gigantes.

ርዕደ፡ I, 1 subj. **ይርዐድ፡** tremuit, contremuit. — **አርዐደ፡** II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — **ርዑድ፡** tremebundus, tremulus. — **ረዓድ፡**, **ረዐድ፡** tremor. — **ርዕደት፡** id.

ራዝ፡ oryza.

ረዘመ፡ — **መርዘም፡** titubatio, vertigo, tremor.

ሬመ፡ — **አርያም፡** pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (**ማሕሌ ት፡ አርያም፡** p. 35 et **አርያም፡ ቅ ዳሚ፡ ዜማ፡** sunt voces musicae technicae).

ረየፀ፡ I, 2 condocefecit, domuit. — **ተረየፀ፡** III, 2 exercitus, condocefactus, institutus est. — **ርዩፅ፡** part. pass.

ረዳ፡ rosa.

ርደት፡ vid. sub **ወረደ፡**

ረድኤ፡ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.). — **አርድኤ፡** II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) opem tulit, adjumento fuit. — **ተረድኤ፡** III, 1 adjutus, auxilium nactus est. — **ተራድኤ፡** III, 3 1) mutuam sibi

opem tulit. 2) communi auxilio adjuvit (c. Acc.). — **ረድኤ፡** 1) auxilium. 2) f. **ረድኤት፡**, pl. **አርዳኤ፡** et **አርድኤት፡** adjutor, minister, discipulus. — **ረዳኢ፡** adjutor, auxiliator. — **ረድኤት፡** auxilium, adjumentum. — **መርድኤ፡** adjutor, socius. — **መርድኤ፡** auxilium, instrumentum.

ረደየ፡—ተረድየ፡ III, 1 usuras cepit, fenori dedit. — **ተራደየ፡** III, 3 fenus cepit vel imposuit. — **ርዴ፡** fenus, usura.

ረግሐ፡—መርግሕ፡ saxum, lapis magnus. — **አመርግሐ፡** qdrl. II saxa provolvit.

ረገመ፡ I, 1 subj. **ይርገም፡** exsecratus est, diris devovit, maledixit. — **ተረግመ፡** III, 1 refl. et pass. — **ተራገመ፡** III, 3 recipr. — **ርጉም፡** diris devotus, maledictus. — **ርግመት፡** exsecratio. — **ረጋሚ፡** dirarum jactator, exsecrator. — **መርገም፡**, pl. **መርገማት፡** exsecratio, dirae, maledictum.

ርግብ፡, pl. **አርጋብ፡** columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረግዐ፡ I, 1 concrevit, coagulatus, spissatus, congelatus est. — **አርግዐ፡** II, 1 caus. — **ርጉዕ፡** part.

ረገዘ፡ I, 1 subj. **ይርገዝ፡** transfixit, confodit; occidit, jugulavit (hasta, gladio). — **ተረገዘ፡** III, 1 refl. et pass. — **ተራገዘ፡** III, 3 recipr. — **ርጉዝ፡** part. pass. — **ርግዘት፡** perfossio, ictus. — **ራግዛት፡** pl. postes (januae). — **ምርጉዝ፡** baculus, scipio. — **ተመርጉዘ፡** qdrl. III, 1 innixus est (baculo, et in genere).

ረገፀ፡ I, 1 pedem supplosit, pede percussit, calcitravit. — **ተራገፀ፡** III, 3 pedibus obnixus est. — **አስተራገፀ፡** IV, 3 fecit ut palpitans pedes jactaret. — **ትርጋፅ፡** quidquid ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡—ርጉፍ፡ 1) colore distinctus, variegatus. 2) (pro **ርጉፍ፡**) opus tesselatum.

ረጥበ፡ I, 1 humidus, succosus fuit, viruit. — **አርጠበ፡** II, 1 caus. — **ርጡብ፡** 1) humidus, succosus, virens. 2) humidum, humor. — **ርጥበት፡** humiditas.

ርጢን፡ ῥητίνη resina, gummi, resina medicatrix, balsamum, medicamen.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. **ይርፍቅ፡** reclinavit, accubuit, discubuit (ad mensam). — **አርፈቀ፡** II, 1 caus. — **መርፈቅ፡** superliminare, limen. — **ምርፋቅ፡** 1) locus accubitus. 2) convivium, compotatio.

ረፍአ፡ I, 1 consuit, sarsit. — **ተረፍአ፡** III, 1 pass. — **ርፍአት፡** sutura. — **ረፋኢ፡** sartor, reparator (medicus). — **ርፍአ፡** opus sartorium. — **መርፍእ፡**, pl. **መራፍእት፡** acus.

ረፈደ፡—አርፈደ፡ II, 1 largum fecit, abunde, large praebuit (?), p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part. suff.: certe, vero, quidem, autem; **ወ—ሰ፡** autem, sed.

ሶ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, δή.

ሰለመ፡—ተሳለመ፡ III, 3 1) pacem composuit. 2) consalutavit. — **አስተሳለመ፡** IV, 3 1) pacem com-

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) consalutare fecit. — **ሰላም፡** pax, salus, salutatio (**በሰላም፡** tempore pacis p. 73 l. 10). — **ሰላማዊ፡** pacificus, concors, pacatus.

ሰላማ፡ Salâmâ, primus Abyssiniae metropolita.

ሳሌም፡ et **ሰሌም፡** Salem, urbs Melchisedeci, et Σαλείμ (p. 155; Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina **ሳሌም፡** et **ሰላም፡** a librariis promiscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፡ Salomo.

ሰልምናሶር፡ Salmanassar.

ሰለቀ፡—ተሳለቀ፡ III, 3 1) jocatus est, lusit. 2) illusit, irrisit, ludibrio habuit. — **ስላቅ፡** jocus, illusio, irrisus, ludibrium. — **መስተ ሳልቅ፡** illusor, irrisor.

ሰለበ፡ I, 1 subj. **ይስልብ፡** 1) exuit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abripuit (mentem). — **ተሰልበ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስልበት፡** actus exuendi.

ሴላው-ቅያ፡ Seleucia.

ስላት፡ gaudium et ludibrium ob aliorum calamitates.

ሰሊኖት፡ cassia (aromatica).

ሰሊክ፡, ሰሊካ፡ cassia.

ሳሌዳ፡, ሰሌዳ፡, ሰሊዳ፡ tabula.

ሰለጠ፡ I, 1 et 2 1) I, 1: integer, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2: a) integrum accepit vel reportavit. b) persolvit, rependit. c) absolvit, consummavit, perfecit. — **አስለጠ፡** II, 1 1) complevit, absolvit, perfecit. 2) peregit, efficax fuit, profuit. — **ተሰልጠ፡** III, 1 et **ተሰ ለጠ፡** III, 2 1) completus, consummatus, finitus est. 2) efficax fuit, profecit, peregit. — **ስሉጥ፡** completus, absolutus, perfectus. — **ስላ ጤ፡** 1) profectus, perfectio. 2) officium alicui praestitum. 3) utilitas, finis.

ሰሐለ፡ I, 1 subj. **ይስሐል፡** acuit. — **ተስሕለ፡** III, 1 pass. — **ስሑል፡** acutus. — **አንሳሕለለ፡** qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕስሐ፡—አንሳሕስሐ፡ qdrl. V 1) se movit, motus est. 2) movit, commovit, concitavit. — **ንስሕሳሕ፡** motus.

ሰሐበ፡ I, 1 subj. **ይስሐብ፡** 1) traxit (sursum traxit, attraxit, ex-, de-, dis-, con-, protraxit, humi traxit, captivum traxit, intendit, adduxit). 2) induxit, pellexit. — **ተ ስሕበ፡** III, 1 pass. — **መስሐብ፡** pala.

ስሕተ፡ I, 1 subj. **ይስሐት፡** 1) erravit, aberravit, errorem commisit. 2) in errorem inductus, seductus, deceptus est. 3) peccavit, deliquit, offendit. — **አስሐተ፡** II, 1 errare fecit, seduxit, decepit, in peccatum induxit, scandalizavit. — **ተ ስሕተ፡** III, 1 erratum, delictum est (c. Acc. prs. = ab aliquo). — **ስሑ ት፡** errore captus, seductus. — **ስ ሕተት፡**, pl. **ስሕተታት፡** error, errores, peccatum, delictum. — **መስ ሕት፡** impostor, seductor, fallax. — **አስሐትያ፡** nix, pruina, grando, gelicidium.

ስሕክ፡ I, 1 asper, scaber, raucus fuit vel factus est. — **አስሐክ፡** II, 1 caus. — **ስሑክ፡** asper, scaber. — **ሳ ሕክ፡** asperitas, scabrities.

ስሕው፡ I, 1 subj. **ይስሐው፡** expansus, dilatatus est. — **አስሐው፡** II, 1 caus. — **ሰሕው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐግ፡ — **ምስሐግ፡** vel **መስሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ስሕጠ፡** I, 1 subj. **ይስሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ስም፡ vid. **ሰመየ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይስመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አስመረ፡** II, 1 caus. — **ስሙር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሳምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሶምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመነ፡ — **ሰማኒ፡** f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ስምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana. — **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሜን፡ 1) plaga australis, meridies. 2) Semên, regio montana Abyssiniae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — **አስመከ፡** II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinavit, incubuit. 3) confisus est. — **ተሰመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, continuit. — **መስመክ፡** vel **መስመክት፡** 1) fulcrum, fulcimen. 2) latus, eris. — **ምስማክ፡** 1) adminiculum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይስማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አስምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percrebuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ስሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ስሙዓት፡** res auditae, rumor, fama. — **ስምዕ፡**, pl. **ስምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrium. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማዒ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መስማዕት፡** obedientia. — **ምስማዕ፡**, pl. **ምስማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ስምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመየ፡ I, 1 subj. **ይስሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አስመየ፡** II, 1 inclaruit, inclytus fuit. — **ተሰምየ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclytus fuit. — **ስም፡**, pl. **አስማት፡** nomen; fama, nomen celebre. — **ስሙይ፡** nominatus, vocatus; inclytus.

ሰማይ፡, pl. **ሰማያት፡** coelum (Aegyptus **ሰማየ፡ ከነት፡** „coeli instar claruit“, p. 104 p. 4). — **ሰማያዊ፡** coelestis, coelicola.

ስመጥ፡ lumbi.

ሳራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. **ይሰራሕ፡** 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — **አስርሐ፡** II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — **ስሩሕ፡** laborans, fatigatus, vexatus. — **ስራሕ፡**, pl. **ስራሓት፡** labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. **ይሰርር፡** 1) in-, as-, pro-, exsiliit. 2) volavit. — **አስረረ፡** II, 1 caus. — **ስሩር፡** volans, volaticus, fugax. — **ስረት፡** volatus. — **ሰራሪ፡** volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. **ይሰርቅ፡** furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — **አስረቀ፡** II, 1 caus. — **ተሰርቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ስርቅ፡**, **ሰርቅ፡** furtum. — **ሰራቂ፡**, pl. **ሰረቅት፡** fur; latro.

ሰረበ፡ — **አስራብ፡** pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርክ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡, pl. **ሰራዊት፡** 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ስርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረየ፡ I, 1 subj. **ይሰረይ፡** et **ይስረ፡** remisit, ignovit, condonavit (peccatum, delictum); expiavit. — **ተሰርየ፡** III, 1 pass. — **አስተስረየ፡** IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — **ስርየት፡** remissio (peccati); expiatio. — **ሰራዪ፡** remissor, ignoscens. — **መስተስርይ፡** expiator, expiatorius. — **ምስተስራይ፡** locus expiationis.

ሶርያ፡ Syria.

ሰረገላ፡, pl. **ሰረገላት፡** currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገወ፡ — **አሰርገወ፡** qdrl. II ornavit, comsit, exornavit. — **ተሰርገወ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስርግው፡** comtus, ornatus. — **ሰርጉ፡**, pl. **ሰርጎት፡** ornatus, comtus, mundus muliebris, ornamentum. — **ስርጋዌ፡** ornatio, ornatus.

ሱራፌን፡ et **ሱራፌል፡** Seraphim.

ስሳ፡, **ስሱ፡** vid. **ሰደሰ፡**

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — **አሰሰለ፡** II, 2 removit, amovit, sustulit. — **ተሰሰለ፡** III, 2 remotus est. — **ስሳሌ፡** secessio, amotio, abolitio; **በ ኢስሳሌ፡** sine intermissione.

ሲሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሱስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡, **ሳሱዊር፡**, **ሱሳዊር፡** nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. **ይስቅል፡** 1) suspendit. 2) crucifixit. — **ተሰቅለ፡** III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pependit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — **ስቁል፡** suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alqo = devinctus alicui. — **ስቅለት፡** suspendium, crucifixio. — **ሰቀላ፡**, pl. **ሰቃልው፡** tabernaculum, taberna. —

መስቀል፡ crux; patibulum p. 124; ገብረ፡መስቀል፡ servus crucis, n. pr. regis Aethiopici.

ሰቅል፡, ስቅል፡, ሰቅሎ፡, ሰቅሎስ፡ siclus.

ሰቈረ፡ I, 1 subj. ይስቍር፡ perforavit, excavavit, perfodit. — ተሰቍረ፡ III, 1 pass. — ስቍር፡ part. pass. — ስቍረት፡ foramen. — መስቀር፡ res excavata, navis Noae.

ሰቈረረ፡ — አስቈረረ፡ vel አስቆረረ፡ qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — ሰቆራር፡ abominatio, abominandum.

ስቅራጥ፡ Socrates.

ሰቈቈ፡ — ተሰቈቈ፡ III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ሰቆቀወ፡ — አስቆቀወ፡ quinql. II lamentatus est, planxit, lessum fecit. — ሰቆቃው፡ lamentatio, lessus, threnus. — መስቆቀው፡ lamentans, plangens.

ሰቀየ፡ I, 1 subj. ይስቂ፡ rigavit, irrigavit. — ተሰቅየ፡ III, 1 pass.

ሶበ፡(ሶቤ፡) 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (እስከ፡ ሶበ፡ usque dum; ወአልበ፡ሶበ፡ nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = אִם (seq. እመ፡ vel እም፡ in apodosi). c) o si, utinam! (gr. § 199, e). 2) ሶቤሃ፡ (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብለ፡ I, 1 spicas emisit. — ሰብል፡ spica. — ሰንቢል፡ et ሰንበልት፡ spica aromatica.

ሰበልዮስ፡ Sabellius.

ሰብሐ፡ I, 2 1) laudavit, magnificavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. ለ፡ prs.). 3) glorificavit, clarificavit (verklären). — ተሰብሐ፡ III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — ስቡሕ፡ 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — ስባሔ፡ laudatio, hymnus, glorificatio. — ስብሐት፡ et ስብሓት፡, pl. ስብሐታት፡ 1) laudatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ሰበረ፡ I, 1 subj. ይስብር፡ 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — ሰበረ፡ I, 2 intens. — ተሰብረ፡ III, 1 1) fractus, confractus est (ተሰበርኩ፡በሐመር፡ naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — ስቡር፡ fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — ስብር፡ fragmentum. — ስባር፡ id. — ስብረት፡ fractio, fractura.

ሰብሳብ፡ vid. ወሰበ፡

ሰበበ፡ I, 1 infusus est.

ሰበበ፡ — አስባብ፡ excubiae, excubitores.

ሰበን፡ sabanum, sudarium, fascia capiti circumvoluta.

ሰብእ፡ homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) cives, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: ሰብአ፡በርባር፡ praedones p. 22; — ማኅበር፡ conventuales p. 59; — ነገር፡ linguosi p. 112; — ዐይን፡ speculator p. 116; — ቤተ፡ ክርስቲያን፡ Christiani p. 20. — ሰ

ብሓዊ፡ humanus. — **ሰብእት፡** cognatio, cognati. — **ሰብእና፡** natura humana. — **ተሰብአ፡** III, 1 homo factus est. — **ትስብእት፡** assumtio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበከ፡ I, 1 subj. **ይስብክ፡** fudit, conflavit (metalla). — **ተሰብከ፡** III, 1 pass. — **ስብከ፡**, pl. **ስብክዋት፡** opus e metallo fusum, fusile. — **መስበክ፡** hydria. — **ምስባክ፡** officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበከ፡ I, 1 subj. **ይስብክ፡** proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. **በ፡**, p. 17. 34.). — **ተሰብከ፡** III, 1 pass. — **ስብከት፡** praedicatio. — **ሰባኪ፡**, pl. **ሰባክያን፡** praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — **ሰብዑ፡**, f. septem. — **ሰብዐቱ፡** vel **ሰባዕቱ፡**, m. septem. — **ስብዕ፡** 1) septem. 2) **ስብዕ፡** vel **ስብዐ፡** septies. — **ሳብዕ፡** septimus. — **ሳብዓዊ፡** id. — **ሰቡዕ፡** 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — **ሰብዓ፡** septuaginta. — **ሱባዔ፡**, pl. **ሱባዔያት፡** 1) numerus septenarius, septem (poët.). 2) hebdomas. — **ምስብዒት፡** septuplum.

ስብዕ፡ vel **ስብዐት፡** incantatio. — **መሳብዒ፡** incantator.

ሰብድዓት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — **አስተተ፡** II, 1 1) missum fecit, neglexit, (**አስትዶ፡** incuria, p. 131). 2) nihili fecit, contemsit. — **ተሰተ፡** III, 1 pass. — **መስትት፡** 1) negligens. 2) res contemtui obnoxia.

ሰትዐ፡ — **አስትዓ፡** munus, donum, tribut um.

ሰትየ፡ I, 1 subj. **ይስተይ፡**, imper. **ስተይ፡** et **ስቲ፡** bibit. — **አስተየ፡** II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et **ለ፡**, vel c. dupl. Acc.). — **ተሰትየ፡** III, 1 pass. — **ስት፡** papyrus (planta). — **ስቴ፡** potio, potus. — **ስታይ፡** potatio, potus, compotatio. — **ሰታይ፡** et **ሰታዪ፡** bibax, potor, potator. — **መስቴ፡** potio, potus. — **ምስታይ፡** locus bibendi.

ሰተፈ፡ — **ተሳተፈ፡** III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. **በ፡** vel Acc. rei; c. Acc. pers.; **ኢይሳተፎ፡ ዝስም፡** „ei non commune vel par est hoc nomen“ p. 92). — **አስተሳተፈ፡** IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — **ሱቱፍ፡** socius, consociatus, particeps, consors. — **ሱታፌ፡** 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. **ሱታፍ፡** p. 16; **ሱታፌ፡ደማ፡** „consanguineus ejus“ p. 124).

ስኀነ፡ I, 1 subj. **ይስኀን፡** caluit, calefactus est. — **ስኒን፡** incensum, thus. — **መስኀኒት፡** culina.

ስን፡ vid. **ሰነነ፡**

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — **ስንሐት፡** calvitium sincipitis.

ስናም፡ vel **ሰናም፡** gibbus.

ሰንሰል፡, pl. **ሰናስል፡** catena. —

አሰንሰለ፡ qdrl. II concatenavit. — **ተሰናሰለ፡** III, 3 concatenatus est. — **ስንሳሌ፡** concatenatio.

ሰንሰሪቍ፡ vestis serica.

ሰንቀወ፡ qdrl. I tibiis vel fidibus cecinit, instrumentorum musicorum concentum edidit. — **መሰንቆ፡**, pl. **መሰናቁት፡** instrumentum musicum, cithara. — **ሰንቃዊ፡** et **መሰንቃዊ፡** musicus.

ሰንቢል፡ vid. **ሰብለ፡**

ሰንባላጥ፡ Sanaballat.

ሰንበት፡, pl. **ሰናብት፡** et **ሰንበታት፡** 1) sabbatum. 2) dominica, plerumque **ሰንበት፡ክርስቲያን፡** 3) septimana, hebdomas. — **አሰንበተ፡** qdrl. II feriatus est, die ṣabbati vel dominicae.

ሰንቡእ፡ pulmo.

ሰነነ፡ — **ስን፡**, pl. **ስነን፡** et **አስናን፡** dens. — **ተሰነነ፡** III, 2 et **ተሳነነ፡** III, 3 litigavit, judicio contendit, altercatus est. — **ተስናን፡** litigium, lis, controversia.

ሰንአ፡ — **ስንእ፡** et **ስንአ፡** 1) pax, concordia, consensus. 2) concors, amicus, socius, pace junctus. — **ተሰናአወ፡** qdrl. III, 3 1) pacem vel concordiam junxit. 2) consensit, concordavit. 3) convenit de re, pactus est. — **አስተሰናአወ፡** IV, 3 concordes reddidit, fecit ut consentirent. — **ስንእው፡** pace junctus, consociatus, consentiens. — **ስንአዌ፡** pacis studium, concordia.

ሰንአለ፡ — **ተሰንአለ፡** qdrl. III 1 et **ተሰናአለ፡** III, 3 veniam abeundi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናክሬም፡ Sennacherib.

ስንክሳር፡ synaxaria, acta Sanctorum.

ሰንከዐፉር፡ lilium.

ሰነየ፡ — **ሳኒት፡**, plerumque cum â suff., **ሳኒታ፡** postera (dies vel nox). — **ሰኑይ፡** 1) biduum, secundus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ፡, pl. **ሲኖዶሳት፡** 1) synodus, concilium. 2) canones vel constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን፡ Synnada, urbs Phrygiae.

ስንዱን፡, **ስንዶን፡** sindon, lintei tenuissimi species.

ሰንጐግ፡ — **ሰንጕግ፡** solidus, firmus (maſſiv).

ስናፔ፡ sinapi.

ሰንፔር፡ sapphirus.

ሰአለ፡ I, 1 subj. **ይስአል፡** 1) petiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei); a) precibus oravit, precatus est (c. **ኀበ፡** pers.). b) intercessit (c. **ለ፡** vel **በእንተ፡**). c) mendicavit. d) veniam petiit (p. 61). 2) raro: interrogavit. — **ተስእለ፡** et **ተሰአለ፡** III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c. **በእንተ፡** rei; p. 58 l. 7 lectio corrupta videtur). — **ስእለት፡** 1) rogatio, petitio, petitum. 2) precatio, oratio.

ሲኦል፡ orcus, inferna.

ሳኦል፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር፡ et **ስእር፡** uter (aquae, lactis).

ስእነ፡ I, 1 subj. **ይስአን፡** non potuit, nequivit (c. Acc., vel Acc. Inf.), impotens, impar fuit. — **ተስ**

እን፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — ስሉን፡ 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — ስእነት፡ impotentia.

ሰከለ፡ — አስካል፡, pl. አስካላት፡ uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — አስከመ፡ II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. prs.). — ተሰከመ፡ III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. ይስከር፡ et ይስከር፡ inebriatus est, ebrius fuit. — አስከረ፡ II, 1 inebriavit. — ስኩር፡ ebrius, temulentus. — ስካር፡ 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — ስክረት፡ inebriatio, ebrietas. — ሰካሪ፡ ebriosus, vino deditus. — ሶካር፡ saccharum.

ሰኰሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et ሰክበ፡ subj. ይስክብ፡ et ይስክብ፡ 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — አስከበ፡ II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — ስኩብ፡ cubans, jacens. — ምስካብ፡, pl. ምስካባት፡ cubile, lectus, requietorium.

ሰኰት፡, ሰክት፡, pl. አስኳት፡ platea, vicus.

ስክቲት፡ pedamentum, basis.

ሰክተየ፡ — ተሰካተየ፡ III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኰና፡, pl. ሰኳንው፡ planta seu solum pedis, calx, ungula.

ስክንድርያ፡ vid. እለ፡ ስክንድርያ፡

ሰከወ፡ — መስኮት፡, pl. መሳክው፡ fenestra.

ሰክዐ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — ስኩዕ፡ perforatus filo inserendo. — ሰኳዕት፡ formicarum species.

ሰከየ፡ I, 1 subj. ይስኪ፡ 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — ተሰከየ፡ III, 1 pass. — ሰካዪ፡ actor, accusator. — ስክየት፡ actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem“, p. 49 l. 20). — ምስካይ፡ refugium, asylum.

ሰኰየ፡ I, 1 et ሳኰየ፡ I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሼዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሶም፡ et ሳውም፡ onyx, sardonyx.

ሶመት፡ allium.

ሶር፡, pl. አስዋር፡ 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 ሶር፡ nomen fictitium, e syllaba ጸር፡ vocis ናቡከደ ነጸር፡ petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — ተሰወረ፡ III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — ስዉር፡ occultus, tectus, absconditus, arcanus.— መሰውር፡ protector. — ምስዋር፡ 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሳዊሮስ፡ Severus.

ሰዊርያኖስ፡ Severianus.

ሶሰወ፡ — አንሶሰወ፡ V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — ሰውሰው፡, pl. ሰዋስው፡ 1) gradus scalae, scala, scalae. 2) vocabularium.— ነሶሳው፡ ambulatio, incessus. — እን

ስሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — **እንስሳዊ፡** bestialis, animalis. — **ተእንሰሰ፡** qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሰቀ፡ I, 1 subj. **ይሰ·ቅ፡** fulsit, sustentavit. — **ተሳወቀ፡** III, 3 rcpr. — **ስዋቅ፡**, **ሰዋቅ፡**, pl. **እስዋቅ፡** fulcrum, adminiculum. — **መስወቅ፡** fulcimentum, columen.

ሰበ፡ — **መሶብ፡** 1) canistrum. 2) capsa, discus major.

ሴዎን፡ Sehon, rex Amorrhaeorum.

ሰደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra). — **መስወድ፡** acerra, batillus.

ሶጠ፡ I, 1 subj. **ይሰ·ጥ፡** 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — **ተሰው·ጠ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስዉጥ፡** fusus, effusus, infusus. — **ሱ·ጠት፡** effusio, exinanitio.

ሰው·ጥ፡, pl. **እስዋጥ፡** scutica, flagellum.

ሰዐ፡ hora, tempus. — **ሰዐት፡** vel **ሰዓት፡**, pl. **ሰዐታት፡** hora; pars temporis; tempus.

ሰዐለ፡ tussivit. — **ሰዓል፡** tussis.

ሰዐመ፡ I, 1 subj. **ይስዐም፡** osculatus est. — **ተስዕመ፡** III, 1 pass. — **ተሳዐመ፡** III, 3 recpr. — **ስዕመት፡** osculum.

ሰዐረ፡ I, 1 subj. **ይስዐር፡** 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munere. 4) dimisit (concionem). 5) exscidit, delevit. 6) **ስዕረ፡** abruptus, abolitus, irritus factus est. — **ተስዕረ፡** III, 1 pass. — **ስዕረት፡** 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስዐ፡ — **እንሳዕስዐ፡** V ebullire fecit.

ሰዐት፡ vid. **ሳዕ፡**

ሰየዘዘ፡ — **አስየዘዘ፡** quinql. II 1) torpore, stupore, spasmo affecit. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — **ሰየዛዝ፡** torpedo, spasmus.

ሰዘረ፡ spithama mensus est. — **ስዝር፡** spithama.

ሰይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ሰይል፡ fetus, embryo.

ሴሐ፡ — **ሰየሐ፡** I, 2 tabescere fecit. — **ሲሕ፡** tabes, phthisis. — **ስያሕ፡** crater, pelvis, patera.

ሴሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrivit, cibum vel victum praebuit (c. dupl. Acc.). — **ተሴሰየ፡** III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — **ሲሳይ፡** alimenta, cibus, victus. — **ሲሲት፡** alimentum, cibus. — **መሴስይ፡** altor, nutritor.

ሰይእ፡ facinus malum vel turpe, flagitium.

ሰይጣን፡, pl. **ሰይጣናት፡** satanas, diabolus, daemon, adversarius. — **ሰይጣናዊ፡** diabolicus.

ሰይፍ፡, pl. **አስያፍ፡** et **አስይፍት፡** gladius, ensis. — **ሰየፈ፡** I, 1 et 2 gladio percussit, concīdit.

ሲድራክስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — **ስሱ፡** f. sex. — **ስድስቱ፡** m. sex. — **ስድስ፡** sex; **ስድሰ፡** sexies. — **ሳድስ፡** sextus. — **ሳድሳዊ፡** id. — **ሰዱስ፡** sex dies, sextus dies. — **ስሳ፡** sexaginta.

ሰደቀ፡ I, 1 stipavit, coacervavit. — **ተሰድቀ**፡ III, 1 pass.

ሳዱቃዊ፡ Sadducaeus.

ሴዴቅያስ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ፡ I, 1 subj. **ይስድድ**፡ 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — **ተሰደ**፡ III, 1 pass. — **ስዱድ**፡ part. pass. — **ስደት**፡, pl. **ስደታት**፡ expulsio, exilium, persecutio. — **ሰዳዲ**፡ expulsor, abigens, persecutor.

ሰገለ፡ — **አስገለ**፡ II, 1 divinavit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **አስተሰገለ**፡ IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — **ሰገል**፡ divinatio, hariolatio. — **መሰግል**፡, pl. **መሰግላን**፡ divinator, hariolus, magus.

ሰግላ፡, pl. **ሰጋልው**፡ sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ፡—**ስጉም**፡ mutus. — **ስግመት**፡ status muti.

ሰገም፡ et **ስገም**፡ hordeum.

ስጉርድ፡ porrum.

ሰገኖ፡ struthiocamelus.

ስግድ፡ amygdala arbor.

ሰገደ፡ I, 1 subj. **ይስግድ**፡ se prostravit, adoravit, submisse vel precibus veneratus est (seq. **ለ**፡ prs.). — **አስገደ**፡ II, 1 caus. — **ተሰግደ**፡ III, 1 adoratus est. — **ስጉድ**፡ prostratus, in genua provolutus. — **ስግደት**፡ ritus adorandi solemnis. — **ሰጋዲ**፡ adorator. — **ምስጋድ**፡ locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ፡ I, 1 1) pandit, expandit. 2) spectaculo exposuit. — **ተሰጥሐ**፡ III, 1 refl. et pass. — **ስጡሕ**፡ expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ፡ — **አስጠመ**፡ II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquâ obruit. — **ተሰጥመ**፡ III, 1 pass. — **ስጡም**፡ part. pass. — **ስጥመት**፡ submersio. — **መስጥም**፡ submergens, obruens.

ሰጠወ፡ — **ተሰጥወ**፡ III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — **ተሰጣዊ**፡ responsor, respondens.

ሰፌልያ፡ malleus.

ሰፍሐ፡ I, 1 subj. **ይስፋሕ**፡ 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — **ተሰፍሐ**፡ III, 1 pass. (p. 152 **ተሰፍሐ**፡ siglum est). — **ስፉሕ**፡ 1) extensus, expansus. 2) latus, amplus, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalis. — **ስፍሕ**፡ 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stamen (telae). — **ስፍሐት**፡ 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — **መስፍሕ**፡ malleus, incus.

ሰፈረ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — **ተሰፍረ**፡ III, 1 pass. — **ተሰፈረ**፡ III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — **ስፉር**፡ mensurâ definitus. — **መስፈርት**፡, pl. **መሰፍር**፡ mensura, (modius, satum).

ሰፈረ፡ — **አስፈር**፡ icterus. — **ሰፈር**፡**ከል**፡ vel **ሰፈርጎል**፡ malum cydonium.

ሰፈነ፡ I, 1 subj. **ይስፍን**፡ 1) in-

valuit, praevaluit, superior evasit. 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ላዕለ፡, ዲበ፡, ለ፡, Acc.). — **ስፍን፡** (quantitas) 1) aliquot. 2) interrog.: quantus, quot? **ስፍን፡** quoties? — **እስፍንቱ፡** 1) quot? 2) **እስፍንት፡** quamdiu, quantum? — **ሰፋኒ፡** moderator, praefectus; praecipuus. — **መስፍን፡**, pl. **መሳፍንት፡** 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; **መስፍን፡ ፪** centurio. 2) judex (Israëlitarum). — **ምስፍና፡** 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) judicatus (Israëlitarum).

ስፍንግ፡, **ስፍነግ፡** spongia.

ሰፈወ፡ — **አሰፈወ፡** II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. prs. et rei). — **ተሰፈወ፡** III, 2 exspectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ላዕለ፡, በ፡). — **አስተሰፈወ፡** IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — **ተስፋ፡**, pl. **ተስፋት፡** 1) spes, exspectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፡ I, 1 subj. **ይስፌ፡** suit, consuit, sarsit. — **ተሰፍየ፡** III, 1 pass. — **ስፉይ፡** part. pass. — **ስፍየት፡** sutura. — **ሰፋይ፡** et **ሰፋዪ፡** sutor, sartor. — **መስፌ፡** subula.

ሰፈጠ፡ — **አስፈጠ፡** II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — **ተሰፍጠ፡** III, 1 pass. — **ስፍጠት፡** seductio. — **ሰፋጢ፡** seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፡ I, 1 subj. **ይስፍፍ፡** se extendit, increvit, percrebuit, abundavit.

ቃ፡ p. 158 siglum est.

ቃህም፡ formicarum species.

ቃል፡ vid. **ቆለ፡**

ቈላ፡, pl. **ቈላት፡** vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፡ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — **አቀለለ፡** II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernicem reddidit. 3) vilipendit. — **አቀለለ፡** II, 2 levem existimavit, levavit. — **አስተቃለለ፡** IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contemsit. — **ቀሊል፡**, f. **ቀላል፡** levis, exiguus, facilis, celer. — **መቅለሊ፡** qui levem, facilem reddit.

ቈልሐ፡ calyx, folliculus florum.

ቀለም፡, pl. **አቅላም፡** 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — **ቅል መት፡** macula.

ቀለምጽጽ፡ et **ቀለምጺጽ፡** scintilla, scintillae.

ቀለሰ፡ — **ተቃለሰ፡** III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፡ — **አንቀልቀለ፡** qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — **ንቀልቃል፡** commotio, concussio, agitatio.

ቈልቈለ፡ qdrl. I vibravit, vibratus, est. — **ተቈልቈለ፡** III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — **ቀልቀል፡** locus declivis, praecipitium. — **ቍልቍሊት፡** deorsum.

ቀለበ፡ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፡ I, 1 torruit, frixit. — **ተቀለወ፡** et **ተቈለወ፡** III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

ቀልዐ፡ I, 1 subj. **ይቅላዕ፡** revelavit, retexit, detraxit, exuit. — **ተቀልዐ፡** III, 1 pass. — **ቀላዒ፡** revelans, retegens, detrahens.

ቀልዐ፡ — መቅልዕ፡ funda.

ቍልዔ፡, pl. **ቍልዔያት፡** famulus, domesticus. — **ቍልዔት፡** famula.

ቈለዘ፡ abscidit. — **መቍለዝ፡** securis bellica.

ቍልዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, castellum ad mare rubrum situm.

ቀለየ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e. pupugit, condemnavit (conscientia).

ቀለየ፡ I, 1 profundus fuit. — **አቅሌለየ፡** quinql. II exploravit profundum, scrutatus est. — **ቀላይ፡**, pl. **ቀላያት፡** et **ቀለያት፡** profundum, abyssus, vorago.

ቀለደ፡ — መቅለድ፡, **መቅልድ፡** labrum, pelvis. — **ቀልደድ፡** (arcus); **ቀልደደ፡ዐይን፡** supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et **ቀልጸጸ፡** qdrl. I hiante ore excepit, avide dentibus arripuit.

ቈለፈ፡ — ቍልፍ፡, pl. **ቍልፋት፡** pessulus, sera. — **ቍልፈት፡**, pl. **ቍልፈታት፡** praeputium. — **ቈላፍ፡** et **ቈላፌ፡** praeputiatus, incircumcisus.

ቃሕቀሐ፡ qdrl. I sonitum, strepitum edidit, murmuravit.

ቀሐወ፡ I, 1 contendit, nisus, aemulatus est. — **ተቃሐወ፡** III, 3 1) aemulatus, zelo prosecutus est, contendit. 2) invidit. 3) contentiosus fuit, rixatus est. — **ቃሕው፡** certatio, certandi libido, invidia, zelotypia.

ቃማ፡ torques, monile.

ቍማል፡ pediculus. — **ቀመለ፡** I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit, pastus est. — **አቀምሐ፡** II, 1 pabulum praebuit, pavit. — **ቀምሕ፡**, pl. **አቀማሕ፡** et **አቀማሕት፡** proventus, fruges, fructus, poma, olera, legumina. — **ምቅማሕ፡** pastus; praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit, fornicavit. 2) orbiculavit. — **ቀመር፡**, pl. **አቀማር፡** 1) camera, fornix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna (قمر).

ቆሞስ፡ hegumenos, judex ecclesiae.

ቀምጠራ፡, pl. **ቀምጠራት፡** 1) arca, capsa, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምጥዐ፡ — አቀምጥዐ፡ qdrl. II occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et **ቀሚስ፡**, pl. **ቀማይጽ፡** tunica, interula, camisia (clericorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. **ይቅሥም፡** collegit, decerpsit, vindemiavit, racematus est. — **ተቀሥመ፡** III, 1 pass. — **ቀሥም፡** decerptio, a) vindemia, messis pomorum. b) pl. **አቅሣም፡** res decerpta: **አቅሣመ፡ዐጸድ፡** λεπτολάχανα, p. 59. — **ቀሣም፡** et **ቀሣሚ፡** collector fructuum, vindemiator.

ቅሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. **ወቀሠ፡**

ቀሡት፡, pl. **ቀሡታት፡**, **ቀላውይ**, **ቀላውት፡** hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. **ይቅሥጥ፡** subduxit, surripuit, intervertit.

ቀሠፈ፡ I, 1 subj. **ይቅሥፍ፡** 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — **ተቀሥፈ፡** III, 1 pass. — **ቅሡፍ፡** part. pass. — **ቅሥፈት፡** verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — **መቅሠፍት፡**, pl. **መቅሠፍታት፡** 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflicta, calamitas.

ቀሥፍ፡ quidquid foris est. — **ቅሥፈ፡** foris, in latrina. — **ቀሠፋይ፡** exterior, qui foris est.

ቆሬ፡ Core (Num. 16).

ቄርሎስ፡ Cyrillus.

ቀርሐ፡ I, 2 calvum fecit tondendo.

ቀረመ፡ — **ተቀረመ፡** III, 2 spicas legit, racematus est. — **ቀሪም፡** spicae, racemi, fructus in agris relicti. — **ተቅራም፡** spicilegium, racematio.

ቈረረ፡ et **ቈረ፡** I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — **አቍረረ፡** II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affecit. 3) defervescere fecit, lenivit. — **ቍር፡** frigus. — **ቈሪር፡**, f. **ቈራር፡** frigidus, frigore necatus. — **ቍረት፡** frigedo, frigus.

ቂሮስ፡ Cyrus.

ቆሮስ፡ corus (mensura).

ቀርበ፡ I, 1 subj. **ይቅረብ፡** 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — **አቀረበ፡** II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit, apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — **አቀረበ፡** II, 2 obtulit (sacrificia). — **ተቃረበ፡** III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — **አስተቀረበ፡** IV, 2 et **አስተቃረበ፡** IV, 3 admovit, adjunxit. — **ቅሩብ፡** propinquus; **ቅሩበ፡** et **በቅሩብ፡** prope, haud procul; **በቅሩበ፡ሰሌም፡** prope a Salem p. 155. — **ቍርባን፡**, pl. **ቍርባናት፡** oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን፡, pl. **አቀርንት፡** cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — **ተቃረነ፡** III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — **ተቃራኒ፡** et **ተቀራኒ፡** contrarius, adversarius. — **መስተቃርን፡** id.

ቅርንብ፡, **ቀርነብ፡**, pl. **ቀራንብት፡** pili oculorum, cilium, palpebra.

ቈርነዓት፡, **ቈርናንዓት፡** ranae.

ቀራንዩ፡ et **ቀራንዮ፡** κρανίου τόπος, calvariae locus.

ቀርንጦስ፡ Corinthus.

ቀረጸ፡ et **ቈረጸ፡** I, 1 incīdit, insculpsit. — **ተቀርጸ፡**, **ተቈረጸ፡** III, 1 pass. — **ቅርጸት፡** et **ቍርጸት፡** 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ፡ et **ቈረፀ፡** I, 1 1) abscidit, resecuit. 2) totondit, rasit. — **ተቀርፀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ቀራፂ፡** tonsor.

ቀረፈ፡ I, 1 decorticavit. — **ቅርፍት፡** cortex.

ቃስ፡ feminalia.

ቈሰለ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — **አቍሰለ፡** II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — **ቍሱል፡** part. pass. — **ቍስል፡**, pl. **ቍሰል፡** et **ቍስላት፡** 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — **መቍሰሊ፡** vulnerator.

ቀሰመ፡ I, 2 sapidum reddidit, condivit. — **ተቀሰመ፡** III, 2 pass. — **ቅሱም፡** part. pass. — **መቅሰም፡**, pl. **መቃስም፡** cibi conditi.

ቀሰመ፡ — አስተቀሰመ፡ IV, 1 et **አስተቃሰመ፡** IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **መቅሰም፡**, pl. **መቃስም፡** et **መቃስምት፡** 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቄሳርያ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰሰ፡ — ቀሲስ፡, pl. **ቀሳውስት፡** presbyter, sacerdos (christianus). — **ቅስና፡** et **ቅስና፡** dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቍስቋም፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቈቈስ፡, **ቍስቍስ፡** supellex, vasa omnis generis.

ቀስት፡, pl. **አቅስስት፡** et **አቅስት፡** arcus (**ቀስተ፡ ደመና፡** iris). — **ቀስተወ፡** qdrl. I arcu jaculatus est. — **ቀስተም፡** 1) arcus. 2) pedum.

ቍስያት፡ pl. cucumeres.

ቈስጥ፡ costus.

ቈስጠንጢኑጶሊስ፡ Constantinopolis.

ቆቆሮስ፡ Cicero.

ቀቀብ፡ vagina (gladii).

ቀቀኖን፡ cygnus.

ቈቍዐ፡ I, 2 durus fuit, riguit, torpuit. — **አቈቍዐ፡** II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀብለ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — **ቅቡል፡** evacuatus, vacuus.

ቀበለ፡ — ተቀበለ፡ III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — **ቀበላ፡** occursus.

ቀበረ፡ I, 1 subj. **ይቅብር፡** sepelivit, humavit. — **ተቀብረ፡** III, 1 pass. — **ቀብር፡** sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — **መቅበርት፡**, pl. **መቃብር፡** sepulcrum; pl. **መቃብር፡** 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆባር፡, pl. **ቆባራት፡** caligo, tenebrae.

ቀብአ፡ I, 1 subj. **ይቅባእ፡** 1) illevit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — **ተቀብአ፡** III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — **ቅቡእ፡** part. pass. — **ቅብእ፡** 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — **ቅብአት፡** unctio.

ቀበወ፡ aqua intercute laboravit. — **ቅብው፡** hydropicus.

ቆብዕ፡, pl. **ቀዋብዕት፡** 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጸ፡ I, 1 subj. **ይቅበጽ፡** et **ይቅብጽ፡** 1) contractus est, defecit. 2) abjecit, vel despondit animum, (seq. **ተስፋ፡**) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit. — **አቅበጸ፡** II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

ቅበጸ፡ desperatus, exspes. — ቅብጸት፡ desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. ይቅትል፡ 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — ተቀትለ፡ III, 1 interfectus, expugnatus est. — ተቃተለ፡ III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — ቅቱል፡ occisus. — ቅትል፡ 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — ቅትለት፡ 1) occisio. 2) impugnatio. — ቀታሊ፡ occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — መስተቃትል፡ pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — ቅቱር፡ part. pass. — ቅትራት፡ pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiei fuit. — ቀትር፡ meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀተት፡ pactum, foedus.

ቀተወ፡ — አቀተወ፡ II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — ቀቶት፡ praemium certantium sponsione facta constitutum.

ቅኑም፡, pl. አቃኒም፡ hypostasis, persona (divina).

ቀናሞሙ፡ cinnamomum, cinnamum.

ቍናመት፡, ቍናማት፡ crumena, marsupium.

ቍንቍኔ፡ tinea, blatta. — ቈንቈነ፡ qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. ይቀንት፡ se vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et ውስተ፡ membri, c. Acc. membri et በ፡ rei). — አቀነተ፡ II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — ቅንት፡ cinctus, accinctus. — ቀናት፡, pl. ቀናታት፡ et ቀናውት፡ cingulum, zona.

ቀኖና፡, pl. ቀኖናት፡ 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — ቀነነ፡ I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. ይቀናእ፡ 1) zelotypus fuit, invidit (c. ለ፡ pers., p. 106; c. እምነ፡ ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — አቀንአ፡ II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — ተቃንአ፡ III, 3 rcpr. — አስተቃንአ፡ IV, 3 caus. recipr. — ቅንእ፡ et ቅንአት፡ zelotypia; invidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — ቀናኢ፡ zelotypus, zelotes, invidus.

ቅንአት፡ galbanum.

ቀነወ፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — ተቀነወ፡ III, 1 et 2 pass. — ቅንው፡ part. pass. — ቀኖት፡, pl. ቀኖታት፡ et ቅንዋት፡ 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — ቅንዋ፡ p. 158 siglum est.

ቀነወ፡ — ተቀነወ፡ III, 1 cantus liturgicos cantavit. — ቃና፡ vox canora, melodia.

ቍንዛዕት፡, pl. ቈናዝዕ፡ cincinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — ቅኔ፡ cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. ይቅኒ፡ 1) in

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — **አቅነየ፡** II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — **ተቀንየ፡** III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — **ቅን-ይ፡** subjectus, servus. — **ቅኔ፡** (in st. c. **ቅንየ፡** pro **ቅኔ፡** p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem" p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — **ቅንየት፡** 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንዲል፡, pl. **ቀናዲል፡** lucerna, lampas.

ቈንደየ፡ — **ተቈናደየ፡** III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቅንጣዊ፡ dolor ventris.

ቀነጸ፡ I, 1 et 2 saliit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — **ቍንጽ፡** pulex.

ቍንጽል፡, pl. **ቈናጽል፡** thos, vulpes.

ቍንፍዝ፡ erinaceus.

ቆለ፡ — **ቃል፡**, pl. **ቃላት፡** 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; **በቃለ፡** ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Λόγος). 4) causa, res.

ቆመ፡ I, 1 subj. **ይቁም፡** stetit (c. **ለ፡** prs. = alicui, serviendi causa, p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — **አቀመ፡** II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — **ተቃወመ፡** III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. **ለ፡** prs.). — **ቃዉም፡** protector, patronus. — **ቆም፡** statura, altitudo. — **ቀዋም፡** procerus, erectus. — **ቀዋሚ፡** 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — **ምቅዋም፡** 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — **ተቅዋም፡** 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀው-ቅሀ፡ — **ቆቃሀ፡** perdix. — **እንቆቅሆ፡** ovum, ova.

ቀው-ዕ፡, **ቆዕ፡** 1) flos vitis. 2) omphax.

ቋዕ፡, pl. **ቋዓት፡** corvus, cornix.

ቀዐነ፡ — **ተቃዐነ፡** III, 3 se invicem coangustavit. — **መቅዐን፡** locus angustus, angustiae.

ቃዕደወ፡ — **እንቃዕደወ፡** qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቈሐ፡ I, 1 rubuit. — **ቀይሕ፡** et **ቀዪሕ፡**, f. **ቀያሕ፡** ruber. — **ቊሐት፡** rubor. — **አቅየሐይሐ፡** quinql. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — **ተቀየመ፡** III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

በ፡ pro). — ቂም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀያሚ፡ et መስተቀ ይም፡ ultionis studiosus.

ቄቅሕ፡, ቄቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቄቀየ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiâ ductus detraxit alicui alqd (c. እምነ፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቂቂይ፡ avarus, tenax.

ቃየን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቄአ፡ I, 1 subj. ይቂእ፡ vomuit. — ቅያእ፡ vomitus.

ቍይጽ፡, pl. ቍየጽ፡ et አቍያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅዳሕ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሒ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሕት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቅደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi“ p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምነ፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae, coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡, pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem“ p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei“ p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አብ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቄድሮስ፡ cedrus.

ቀደሰ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳ ቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρα ὁσιότης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራተ ፡ ቅድሳት፡

„mysteria sacra“ p. 24. 26. 30). — **ቅዳሴ፡**, pl. **ቅዳሴያት፡** et **ቅዳስያት፡** 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis praedicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — **ቅድስና፡** sanctimonia, sanctitas. — **መቅደስ፡** sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — **ምቅዳስ፡** id.

ቀደወ፡ I, 1 purus, candidus fuit. — **ቅድው፡**, pl. **ቀደውት፡** purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥራን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — **ተቀጥቀጠ፡** III, 1 pass.— **ቅጥቁጥ፡** part. pass. — **ቅጥቃጤ፡** comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — **ቀጢን፡**, f. **ቀጣን፡** 1) tenuis, subtilis; pl. **ቀጠንት፡** vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 **ቀጢን፡** = قَطِين servi et ancillae, domestici. — **ቅጥንት፡** tenuitas, exilitas, subtilitas. — **መቃጥን፡** pl. hamus.

ቈጥዐ፡ — **ተቈጥዐ፡** III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — **አስተቈጥዐ፡** IV, 2 caus. — **ቍጡዕ፡** indignabundus, stomachosus. — **ቍጥኣ፡** fastidium, indignatio, stomachus.

ቈጠጠ፡ — **አቍጠጠ፡** II, 1 tenuem, gracilem fecit. — **ቍጥ፡** cuspis. — **ቈጢጥ፡** tenuis, gracilis.

ቈጽርስስ፡ cypressus.

ቆዳን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — **ቈጽል፡**, pl. **አቍጽል፡** folium, folia, frons, frondes. — **ቍጹፅል፡** et **ቈጸል፡** frondosus. — **ተቀጸለ፡** III, 2 sibi redimivit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — **አስተቀጸለ፡** (**አስተቈጸለ፡**) IV, 2 redimivit caput alcjs, coronavit (c. dupl. Acc.). — **ቀጸላ፡** 1) serta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጸመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — **ቅጽር፡** et **ቀጽር፡**, pl. **አቅጸር፡** 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቈጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corrugavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolum. — **ቍጽር፡** ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — **ቍጽሮ፡** opus nodatum.

ቀጽቀጸ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. **ይቅጽብ፡** innuit, nutu significavit, nictavit. — **ተቃጸበ፡** III, 3 oculis nictavit, sannis delusit, subsannavit.— **ቅጽበት፡** 1) nutus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — **ተቃጻቢ፡** oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viam); consternavit.— **ተቀጽዐ፡** III, 1 pass.

ቀፅዐ፡ I, 1 secando aptavit (pannum).

ቀፀወ፡ — **መቅፀዉት፡**, pl. **መቃፅዉ፡** olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. **ይቅፍል፡** obduxit (alqd metallo), inauravit. —

አቀፈለ፡ II, 1 caus. — **ቀፋል፡** part. pass. — **ቀፍሎ፡** lamina.

ቀፍር፡ capitulum columnae.

ቀፎ፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 retexit, nudavit, denudavit, revelavit. — **ተቀፍጸ፡** III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — **ቀፈት፡** rigor, durities; pertinacia.

በ፡ praep. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et inter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus“ p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum alqa re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat alqs **በ፡** i. e. per, p. 13. 141); **በኢ፡** sine p. 137 str. 6. 6) de auctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut **በእ ኪት፡** male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit **በነገር፡** ad orationem alqm“ p. 87 l. 13 et 20). — **በበ፡** (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — **በ፡** (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum pron. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes alqm est i. e. habet, ut: **ብነ፡** habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent monasterium“ p. 60 l. 8; 87 l. 5—7. 12). — **በ፡** et **በት፡** (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) **በዘ፡**, **በ፡እለ፡** est qui, sunt qui, quidam; **በ፡እለ፡** — **በ፡እለ፡** alii — alii; **እመ፣በ፡ዘ፡** si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); **በ፡ኀበ፡** alicubi; **በኑ፡** numquid?

ብህለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. **ኀበ፡** ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) **ዘ ይብል፡** = hoc, folgendes p. 57 l. 12; **ብሂል፡** dictum, verbum p. 91 l. 6; **ከመ፣ዝ፡ብሂል፡** quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; **በ፣ብሂል፡** ὡς ἔπος εἰπεῖν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est“ p. 83 l. 1; **ዝንቱ፡ው፣እቱ፡ብሂል፡** hoc est dicere = „hoc significat“ vel „hoc est“ p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidec (vocis) vox rex justitiae est“ p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = jussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — **አበለ፡** II, 1 caus.; **አሦ፡አበለ፡** annuere fecit, persuasit. — **ተ፣በህለ፡** III, 1 dictus (pronuntiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, refertur; („quomodo dici non poterit“? p. 75 l. 7). — **ተ፣ባህለ፡** III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — **ባህል፡**, pl. **ባህላት፡** dictum, propositio, disputatio.

ብህመ፡ I, 1 subj. **ይ፣በህም፡** obmutuit, mutus fuit. — **በሃም፡** mutus. — **ብህመት፡** loquendi impotentia.

ባህነ፡ — **ተ፣ባህነ፡** III, 1 se inanem praebuit; irritus factus est. — **ብህ፣ን፡** inanis, vanus.

በል፡ vid. **ብህለ፡**

ቤል፡ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፡ — **መበለት፡**, pl. **መበለ ታት፡** 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፡ — **ባልሐ፡** I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — **ተባልሐ፡** III, 3 pass. — **ባላሒ፡** liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro **ባላሒ፡** emendandum erit **በሊኅ፡**, e libro Sap.).

በለስ፡, pl. **በለሳት፡** et **አብላስ፡** ficus (arbor et fructus).

በለሳን፡ balsamum, chrisma.

በለቅ፡, pl. **አብላቅ፡** marmor.

ብልባሌ፡ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኀ፡ I, 1 acutus fuit. — **አብ ልኀ፡** II, 1 acuit. — **ብልኀ፡** acies, mucro, cuspis. — **በሊኅ፡** acutus; acer.

ብለኔ፡ balneum.

በልዐ፡ I, 1 subj. **ይብላዕ፡** edit, comedit, consumsit. — **አብልዐ፡** II, 1 comedendum dedit, cibavit. — **ተበ ልዐ፡** III, 1 pass. — **ተባልዐ፡** III, 3 repr. — **ብላዕ፡** res comesta. — **ብ ልዐት፡** comestio. — **በላዒ፡** edens, comedens, vescens, edax, vorax. — **መብልዕ፡**, pl. **መበልዕት፡** et **መባ ልዕ፡** edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልየ፡ I, 1 subj. **ይብሊ፡** vetustate consumtus est, consenuit; antiquatus est. — **አብለየ፡** II, 1 caus. — **ብሉይ፡**, f. **ብሊት፡** 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — **ብ ልየት፡** vetustas.

ባሉጥ፡ quercus.

ብልጣሶር፡ Baltassar.

ባሕ፡, **ባሐ፡**, **በሐ፡** ave! χαῖρε (pron. suff. admittit); **ባሐ፡ብህለ፡** salutavit.

ብሐር፡, pl. **በሓውርት፡** 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

በሕር፡, pl. **አብሕርት፡** mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — **በሕ ርይ፡**, pl. **በሕርያት፡** 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፡ — **አባሕረረ፡** qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፡ arundo.

ባሕባሐ፡ — **አንባሕባሐ፡** qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — **ምንባሕባሕት፡** cataracta, dejectus aquae.

ብሕተ፡ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — **መባሕተ፡** vid. sub **ቦሐ፡**

በሐተ፡ — **ብሐተ፡** unicus, solus, solitarius. — **ባሕቱ፡** (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) **ባ ሕቱ፡** et **ወባሕቱ፡** at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmehr). — **በሕ ቲት፡** (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. **በ፡** vel **እንተ፡** et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) **ባሕቲቱ፡** solum, tantum; praemissa negatione, sequente **አላ፡** vel **ዳዲ፡** = non tantum — sed etiam. — **ባሕተወ፡** qdrl. I solus, separatus, solitarius fuit. — **ተባሕ ተወ፡** III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — **ብሕትው፡** solus, sejunctus, solitarius. — **በሕ**

ታዊ፡ solitarius, solivagus, anachoreta. — ብሕትውና፡ vita solitaria, vita anachoretae.

ብሕአ፡ I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — አብሕአ፡ II, 1 fermentavit. — ተብሕአ፡ III, 1 pass. — ብሑእ፡ 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — ብሕእ፡ fermentum. — ብሒእ፡ 1) acidus. 2) acetum. — ብሕአት፡ fermentatio.

በሐኰ፡, pl. አብሓኰ፡ aries, hircus.

በመጻሌ፡ (pro በመጻሌው፡) est siglum p. 153.

በርሀ፡ I, 1 subj. ይብራሀ፡ luxit, illuxit. — አብርሀ፡ II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — ብሩሀ፡ 1) lucens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — በርሀ፡ lux, claritas. — ብርሃን፡, pl. ብርሃናት፡ 1) lux, lumen. 2) luminare. — ብርሃናዊ፡ luminosus. — ብርሃና፡ charta pergamena, membrana.

በርሀየ፡ qdrl. I in terram incultam mutatus, vastatus est.

ቢረሌ፡ beryllus; crystallum.

በሩሕ፡ calvus. — ብርሓት፡ calvitium.

ብርሞስ፡ = ይብረ፡ ሮም፡ = ⲡⲁ-ⲣⲱⲙⲉⲟⲥ p. 26.

ብሩር፡ argentum.

በረረ፡ I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርስን፡ lens, lentes.

በረቀ፡ I, 1 subj. ይብርቅ፡ fulsit, fulguravit. — አብረቀ፡ II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — መብረቅ፡, pl. መባርቅት፡ fulgur, fulmen.

ባርቅ፡ Barac, judex Israëlis.

ባርቃ፡ Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር፡ fovea, profundum.

በርበረ፡ qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — ተበርበረ፡ III, 1 pass. — በርበር፡ et በርባር፡ 1) praeda, rapina; ሰብአ፡ በርበር፡ praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት፡ aes.

በርተሎሜዎስ፡ Bartholomaeus.

በርናባስ፡, በርናባስ፡ Barnabas.

በረከ፡ I, 1 in genua procubuit. — ባረከ፡ I, 3 1) laudavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — ተባረከ፡ III, 3 pass. — አስተብረከ፡ IV, 1 in genua procubuit. — ብርክ፡, pl. አብሩክ፡ genu. — ቡሩክ፡ laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — በረከት፡, pl. በረከታት፡ laudatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunae. — ቡራኬ፡ benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ፡ Baruch.

በረዘ፡ — ተባረዘ፡ III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ፡, pl. አብሩዕ፡ calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረየ፡ — ተባረየ፡ III, 3 alter alteri successit, alternis vicibus egit. —

አብሬት፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) **በአብሬት፡** sub (administrante alqo); per (auspiciis alcjs); propter, causa.

በረድ፡ grando, (pruina; crystallus).

በረጸ፡ — ተበረጸ፡ III, 3 confulsit, scintillavit.

በሰለ፡ I, 1 1) coctus est. 2) maturuit. — **አበሰለ፡** II, 1 coxit. — **ብሱል፡** coctus; maturus. — **ተበሲል፡** coctum, ferculum. — **መበስል፡** et **መብስል፡** coquus, coqua. — **መበሰል፡** et **መብስል፡** olla, lebes.

በሰረ፡ — አበሰረ፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — **ተበሰረ፡** III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nuntii). — **ብስራት፡** nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ፡, ብሶስ፡ byssus.

በስበሰ፡ — አንበስበሰ፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

ባሳን፡ Basan.

በቀለ፡ — ተበቀለ፡ III, 2 1) ultionem, poenam petiit vel sumsit (seq. **እምነ፡** ab alqo). 2) vindicavit, ultus est (c. **ለ፡** alqm). — **በቅል፡** ultio, vindicta; ultionis studium. — **ተበቃሊ፡** et **መስተበቅል፡** ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል፡, pl. **አብቅል፡** et **አብቅልት፡** mulus, mula.

በቈለ፡ et **በቍለ፡** I, 1 germinavit, pullulavit, crevit. — **አበቈለ፡** II, 1 caus. — **በቍል፡**, pl. **በቍላት፡** planta, herba, olus. — **በቀልት፡** palma dactylifera.

በቀወ፡ — አበቀወ፡ II, 1 distendit, aperuit os; hiavit.

በቀዐ፡ I, 1 1) profecit, utilitatem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. prs. vel **ለ፡**). 3) idoneus, aptus fuit. 4) se utilem praebuit, gratificatus est (c. Acc. prs.); **ብቍዐኒ፡** obsecro, quaeso. — **አስተብቍዐ፡** IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, supplicavit (c. Acc. pers.; c. **ለ፡** Dei; c. **በ እንተ፡** pro p. 11; per p. 13); intercessit, consolatus est. — **በቍዕ፡** utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat **በቋሚ፡**), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — **በቍዕ፡** usus, utilitas. — **በቋሚ፡** 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratificator, benefactor. — **በቍዔት፡** usus, utilitas, commodum.

በቀጸ፡ I, 1 congessit, accendit prunas. — **ብቁጽ፡** part. pass.

ባቢሎን፡ Babylon.

በብኑዳ፡ Paphnutius.

በበየ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት፡ vid. **በይን፡**

በትር፡, pl. **አብትር፡** 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ፡ Bithynia.

ቤታንያ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ፡ I, 1 subj. **ይብትክ፡** rupit, dirupit, divellit. — **ተበትከ፡** III, 1 pass. — **ብትክ፡** discerptum, dilaniatum.

ብኔ፡ et **ቢጎ፡** hippopotamus.

በነቡነ፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

ቦኑ፡ vid. **በ፡**, **ቦ፡**

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — **ብነት፡** tributum, vectigal.

ብንተ፡ pupilla oculi.

ብንያሚ፡ Benjamin.

ብእሰ፡ I, 1 (asper,) malus, pejor fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — **ተባእሰ፡** III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — **ባእስ፡** contentio, luctatio, conflictio, pugna. — **ብእሲ፡** 1) vir (de **ብእሲሁ፡** vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — **ብእሲት፡** 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux. — **መብእስ፡** salebra. — **መስተባእስ፡** pugnator, bellator, pugnax.

በእተ፡ vid. **ቦአ፡**

በእንተ፡ vid. **እንተ፡**

በከ፡ vid. **በከየ፡**

በከመ፡ vid. **ከመ፡**

በሀ፡ሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — **አብሀ፡ሐ፡** II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — **መብሀ፡ሐ፡** et **ምብኀሐ፡** follis.

በኵረ፡ — **ተበሀ፡ረ፡** III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — **በሀ፡ር፡** primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — **ብሀ፡ርና፡** primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. **ይብኪ፡** flevit, deflevit, deploravit (c. **ላዕለ፡** prs. vel rei; c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **አብከየ፡** II, 1 caus. — **ተባከየ፡** III, 3 flevit alius cum alio, comploravit. — **ብኩይ፡** fletus, ploratus. — **መብኩይ፡** solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — **በክ፡** (vacuitas,) vacuus, inanis; **በክ፡** inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; **በበክ፡** gratis.

ቦሐ፡ — **አብሐ፡** II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ተበሀ፡ሐ፡** III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — **አስተበሀ፡ሐ፡** IV, 1 et **አስተባሀ፡ሐ፡** IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — **ብሂሐ፡** vel **ብሀ፡ሐ፡** 1) potestatem habens. 2) permissus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — **መባሕት፡** facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. **ይባእ፡** intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — **አብአ፡** II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — **በእት፡**, pl. **በአታት፡** 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — **ምብዋእ፡** et **መ፡በእ፡** ingressus, introitus, aditus. — **መባእ፡**, pl. **መባአት፡** oblatio.

ቦዐ፡ — **ባዕ፡** spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — **አብዐለ፡** II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — **ብዑ፡ል፡** dives, locuples, (largus). — **ብዕል፡** divitiae, opulentia, (abundantia). — **ባዕል፡**, f. **ባዕልት፡**, pl. **አብዕልት፡** 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus. — **በዓል፡**, f. **በዓልት፡** possessor, dominus. — **በዓል፡**, pl. **በዓላት፡** festum, solemnia.

በወረ፡ — **ብዕራዊ፡**, **ብዕራይ፡**, **ብዕራ፡**, pl. **አባዕር፡** bos, armentum.

ብዕዛ፡ et ብዒዛ፡ cornu, buccina.

በዐደ፡ I, 1 mutavit. — ተበዐደ፡ III, 1 et ተባዐደ፡ III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. prs.: mutatus visus est alicui p. 5). — ብዑዲ፡ 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — ባዕዲ፡ alius, caeteri (seq. እምን፡ praeter, p. 58; ባዕዲ፡ዘኮን፡ alius quicumque fuerit).— ብዕዲና፡ 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዘተ፡ I, 2 carminavit.

በዝኀ፡ I, 1 subj. ይብዝኁ፡ multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — አብዝኀ፡ II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — ተባዝኀ፡ III, 3 se invicem multiplicavit. — አስተባዝኀ፡ IV, 3 caus. — ብዙኅ፡ multus, abundans (plus, plurimus); ብዙኀ፡ multum, valde, pluries, saepe, diu; በብዙኅ፡ multifariam. — ብዝኀ፡ multitudo, copia. — መብዝኀት፡ pars major vel maxima, plurimi.

ባዝግና፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ፡ I, 1 subj. ይቤት፡ pernoctavit. — አቤተ፡ II, 1 caus. — ቤት፡, pl. አብያት፡ 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) ቤተ፡ክርስቲያን፡ ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. አብያተ፡ክርስቲያን፡ vel ክርስቲያናት፡). e) ቤተ፡ማኅበር፡ monasterium; ቤተ፡ሞቅሕ፡ carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — አብያታዊ፡ domesticus.

ቤተ፡ልሔም፡ Bethlehem.

ቤነ፡—በየነ፡ I, 2 discrevit, perspexit, animadvertit.— አበየነ፡ II, 2 perspicuum reddidit. — በይነ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — እንበይነ፡ ob, propter, causa. — በበይነ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — በበይናት፡ seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ፡, pl. አብያዝ፡ stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘወ፡ qdrl. I redemit. — አቤዘወ፡ II caus. — ተቤዘወ፡ III, 1 1) sibi redemit. 2) redemtus est. — ቤዛ፡ 1) redemptionis pretium, piaculum. 2) praep.: pro. — ቤዛዊ፡ redemptor, liberator. — መቤዝው፡ id.

በየጸ፡ I, 2 separavit, decrevit. — ተባየጸ፡ III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; ተባይጾ፡ societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — ቢጽ፡, pl. አብያጽ፡ 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quivis alius quocum vivimus, (Nächſter).

በደረ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — አብደረ፡ II, 1 anteposuit, praetulit, praeoptavit, maluit, prae caeteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — ተበድረ፡ III, 1 praelatus, optabilior visus est. — ተባደረ፡ III, 3 praevenire studuit, (currendo) certavit, contendit. — በድር፡ cursus, certamen.

በድበደ፡ qdrl. I interiit, periit. — ብድብድ፡ pernicies, pestis, lues.

በድን፡, pl. አብድንት፡ corpus mortuum, cadaver, mortuus.

በድወ፡ I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብ ደወ፡** II, 1 caus. — **በድው፡** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ፡** id.

በግዕ፡, f. **በግዕት፡**, pl. **አባግዕ፡** et **አባግዕት፡** ovis; agnus, aries.

ቤጣ፡ βῆτα litera alphabeti Graeci II[a].

በጠለ፡ I, 1 subj. **ይብጠል፡** 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ፡** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል፡** vanus, inanis, irritus.

በጥሊሞስ፡ Ptolemaeus.

በጥሐ፡ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም፡, **ቡጥም፡** terebinthus.

በጸለ፡ I, 2 laceravit, discerpsit. — **ተበጽለ፡** III, 1 et **ተበጸለ፡** III, 2 pass. — **በጸል፡** cepa. — **ብጸል፡** pars rei laceratae.

በጸሎተ፡ሚካኤል፡ „precibus Michaëlis“, n. pr. viri Abyssini.

በጽሐ፡ I, 1 subj. **ይብጻሕ፡** 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላዕለ፡** prs.). — **አብጽሐ፡** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit, nuntiavit, demonstravit. — **ብጹሕ፡** qui pervênit, provectus, assecutus, congruus. — **ብጽሐት፡** perventio, adventus.

በጽዐ፡ vel **በፅዐ፡** I, 1 subj. **ይ ብጻዕ፡** 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ፡** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብ ጽዐ፡** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብ ጹዕ፡** 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት፡** vel **ብጽዓት፡** votum. — **ብጹዓዊ፡** ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን፡** beatitudo, beatificatio.

በፀወ፡ I, 1 dormitavit. — **ብ ፃው፡** somnus, dormitio; deliramentum.

በፅዐ፡ — **ብፃውዕ፡** pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም፡, pl. **ትለም፡** et **አትላም፡** sulcus.

ተልሚድ፡ discipulus.

ትለቤ፡ linum herba.

ተለወ፡ I, 1 subj. **ይትሊ፡** 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ፡** p. 74; **በተሊወ፡ነገር፡** ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለወ፡** II, 1 caus. — **ተታለወ፡** III, 3 rcpr. — **ትልወት፡** et **ትሎት፡** 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ፡** secutor; sectator, discipulus; successor. — **መ ትልው፡** sequens. — **መትልው፡** et **መትሎ፡** 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልወ፡** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ϑαλπιώϑ (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡ — ተተሐለ፡ III, 1. 2 et **ተታሐለ፡** III, 3 vagus oberravit.

ትሕተ፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — **አትሐተ፡** II, 2 humiliavit, demisit, dejecit, depressit, submisit. — **ተትሕተ፡** III, 2 1) se humiliavit, submisit; **ተትሕዶት፡** animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — **ትሑት፡** humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — **ታሕተ፡** 1) adv.: infra, subtus, deorsum. 2) praep.: sub, infra; **በታሕተ፡** id.; **እምታሕተ፡** id. — **ታሕታዊ፡**, **ታሕታይ፡** inferior, infimus. — **ትሕትና፡** humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — **መትሕት፡** 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) **መትሕተ፡** praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትማልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — **ተመርት፡** palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub **መዐዐ፡**

ተርሙስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርገመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — **ተተርገመ፡** III, 1 pass. (**ዘኢይተረገም፡** inenarrabilis). — **ትርጓሜ፡** interpretatio, expositio. — **መተርጉም፡** interpres, translator.

ተርፈ፡ et **ተረፈ፡** I, 1 subj. **ይትረፍ፡** et **ይትርፍ፡** 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluus fuit. 3) remansit. — **አትረፈ፡** II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — **ትሩፍ፡** 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; **ትርፍት፡**, pl. **ትሩፋት፡** virtus, praestantia. — **ተረፍ፡** et **ተርፍ፡** 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — **ትራፍ፡**, pl. **ትራፋት፡** reliqua pars, reliquiae.

ተስዐ፡, **ትስዐ፡** f. novem. — **ተስዐቱ፡**, **ተሳዕቱ፡**, **ትስዐቱ፡** m. novem. — **ትስዕ፡** novem; **ትስዐ፡** novies. — **ታስዕ፡** nonus. — **ተሱዕ፡** novem dies, nonus dies. — **ተሱዐት፡** vel **ተሱዓት፡** hora nona. — **ተስዓ፡** et **ትስዓ፡** nonaginta.

ተቅዳ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታቦት፡, pl. **ታቦታት፡** arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ትብሌ፡, **ትብልያ፡** superhumerale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — **ትብዕ፡** fortitudo, virtus. — **ትብዐት፡** id. — **ተባዕት፡**, pl. **አትባዕ፡** mas, masculus. — **ተ**

ባዕ፡ et **ተባዒ፡** fortis, strenuus. — **ተባዕታይ፡**, **ተባዕታዊ፡** masculinus.

ተባይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum quartus, qui IX° Decembris sec. Cal. Greg. incipit.

ተነነ፡ — **ተን፡** vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere functus est, intercessit, oravit pro alqo; patronum adiit alqm. — **ተንበል፡**, **ተንባል፡**, **ተንብል፡**, pl. **ተናብል፡**, **ተንበላት፡** orator, interpres, legatus, intercessor, deprecator. — **መተንብል፡** intercessor, deprecator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, labavit, titubavit; animo percussus est. — **አተንተነ፡** II caus. — **ትንታኔ፡** vacillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተከለ፡ I, 1 infixus est, penetravit (p. 35). — **ተክለ፡** I, 1 subj. **ይትክል፡** 1) fixit, infixit; statuit, stabilivit. 2) plantavit (plantam); plantis consevit (terram). 3) substituit. — **አተከለ፡** II, 2 de-, pro-, extrusit, contudit. — **ተተክለ፡** III, 1 fixus, infixus, statutus, plantatus est. — **ትኩል፡** fixus, statutus, plantatus. — **ተክል፡**, pl. **አትክልት፡** et **ተክላት፡** planta, plantarium; **ተክለ፡** pro, loco. — **ተክለ፡ ሃይማኖት፡** „planta fidei“, n. pr. viri Abyssini. — **መትከል፡** paxillus, clavus.

ተሹላ፡, pl. **ተኩላት፡** et **ተኳሉት፡** lupus.

ተኬሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis laboravit. — **ትክት፡** menstrua (femina). — **ትክዶ፡** menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — **አትከተ፡** II, 1 et **አተከተ፡** II, 2 tempus lucrari voluit. — **ትክት፡** 1) tempus pristinum, antiquum, vetus memoria; **ዘትክት፡** pristinus, vetus, priscus, antiquus; **እምትክት፡** vel **እምትክቱ፡** antiquitus, antehac, olim. 2) adv.: pridem, prius, antehac, olim.

ተከዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger animi, tetricus fuit, contristatus est. 2) curis vel sollicitudine affectus est. — **አተከዘ፡** II, 2 caus. — **ትኩዝ፡** moestus, tristis, morosus, aeger animi, afflictus. — **ትካዝ፡**, pl. **ትካዘት፡** 1) moeror, tristitia. 2) sollicitudo, cura. 3) res qua opus est, necessitas. 4) negotium, occupatio, opus, res.

ተኩዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፈ፡ — **መትከፍት፡** et **መትከፍ፡**, pl. **መታክፍት፡** humerus, scapula.

ቶራ፡, pl. **ቶራት፡** bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-, permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.; c. Acc. et **በ፡**). — **ተቶስሐ፡** III, 1 pass. — **ቱሱሕ፡** mixtus, temperatus. — **ቱስሕት፡** mixtura, temperatio, commixtio (κρᾶσις, φυρμός). — **ቱሳሔ፡** id.

ቶታን፡, pl. **ቶታናት፡** corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia tempestiva.

ቴዎዶጦስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et **ትይ፡** sulphur.

ቲነ፡ — **ቲን፡** extensio (longitudo, latitudo, crassities).

ተይፈን፡, pl. **ተያፍን፡** et **ተያፍንት፡** juvencus bos.

ቴዳ፡ Θῆτα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, 1 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter attendit, intentus fuit. — **ትጉህ፡** 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter attentus, (**ትጉሃን፡** p. 152 siglum est). — **ትጋህ፡** 1) vigilia, insomnia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡, ትፋሕ፡ malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 spuit. — **ትፍአት፡** sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fiduciam posuit.

ጎለለ፡ — **ጎለት፡** canna, arundo.

ጎልቀ፡ I, 1 subj. **ይጎለቅ፡** et **ይጎልቅ፡** 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — **አጎለቀ፡** II, 1 1) consumsit, absumsit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — **ጎልቀት፡** consumtio, interitus, consummatio. — **ማጎለቀት፡** 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ጎመለቈ፡ I, 2 1) numeravit. 2) annumeravit (c. Acc. et **ምስለ፡**), imputavit. 3) recensuit. — **ተጎመለቈ፡** III, 2 et 1 pass. — **ጉሉቅ፡** et **ጉሉቁ፡** part. pass. — **ጉልቁ፡** et **ጎመልቁ፡**, pl. **ጉለቁ፡** numerus; summa. — **ጉላቈ፡** numeratio, numerus.

ጎለወ፡ I, 2 excubias egit, custodivit.

ጎለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, curavit (p. 441. 26), prospexit. 3) intellexit, percepit, sensit. 4) putavit. — **አጎለየ፡** II, 2 fecit ut cogitaret, mentem injecit alicui. — **ተጎለየ፡** III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — **ጎሊና፡**, pl. **ጎሊናት፡** 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, intellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ጎለፈ፡ I, 1 subj. **ይጎልፍ፡** 1) transiit, a) praeterivit, praetergressus est; b) pertransiit, obiit; c) transgressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — **አጎለፈ፡** II, 1 caus. — **ተጎለፈ፡** III, 1 se subduxit alicui. — **ትጎለፈ፡** III, 3 huc illuc transiit. — **አስተጎለፈ፡** IV, 3 1) circummisit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — **ጎሉፍ፡** transiens. — **ጎላፊ፡** transiens, periens, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — **ጎላፊት፡** agmen praetereuntium. — **ጎልፈት፡** 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exitus, finis. — **ምጎላፍ፡** locus transitus, transitio pervia.

ጎመሰ፡ I, 2 quinque fecit. — **ጎምስ፡** f., **ጎምስቱ፡** m. quinque. — **ጎምስ፡** quinque; **ጎምስ፡** et **ጎምሰ፡** quinquies. — **ኃምስ፡** et **ኃምሳዊ፡** quintus. — **ጎመ·ስ፡** 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quinta. — **ጎምሳ፡** quinquaginta. — **ኃ·ጎማስ፡** 1) quinio. 2) quinta pars. — **ትጎምስት፡** quintuplum, quinque partes. — **ምጎምስት፡** quintuplum.

ጎመዘ፡ — **ምጎማግ፡** furnus.

ግመየ፡ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — **ተ·ገምየ፡** III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi **ኢ** e gr. § 19 annot. exponendum est). — **ማግማሚ፡** vinculum.

ገሠሠ፡ I, 1 subj. **ይግሥሥ፡** 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — **ተ·ገሠ፡** III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — **ተ·ጋሠሠ፡** III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — **ገሣሢ፡** quaesitor, investigator, studiosus. — **ገ ሠሣ፡**, pl. **ገሠሣት፡** 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — **ማግሠሥ፡** petitum, desiderium; controversia. — **መ·ኰሥ ሥ፡** fuscina, forceps. — **ጋ·ግሣሥ፡** vid. sub **ተ·**.

ገሥዐ፡ I, 1 sedatus est, siluit. — **አገሥዐ፡** II, 1 sedavit, restinxit.

ገሠፈ፡ I, 1 scabiosus fuit. — **ገሡፍ፡** scabiosus.

ገረመ፡ — **ገርመት፡** ductus literae, litera, syllaba.

ገረሠ፡ I, 1 et 2 bene nutrivit. — **ተ·ገረሠ፡** III, 2 pass.

ገረሰ፡ I, 1 parturiit, in puerperio cubuit. — **ገርስ፡** partus, puerperium. — **ገራስ፡** puerpera.

ገረወ፡ I, 1 caelavit, sculpsit. — **ተ·ገረወ፡** III, 1. 2 pass. — **ገርው፡** part. pass. — **ገርወት፡** 1) sculptura. 2) caelum, cestrum. 3) foramen.

ገርየ፡ et **ገረየ፡** I, 1 subj. **ይ ገረይ፡** e-, se-, delegit, praetulit. — **ተ·ገርየ፡** III, 1 pass. — **ገሩይ፡** 1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — **ገር ዮት፡** optio, electio.

ገረጸ፡ i. q. **ቀረጸ፡**

ገሪፍ፡ annus praesens.

ገስረ፡ I, 1 subj. **ይገሰር፡** 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — **ገሰረ፡** I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni **አገሰረ፡** legere malueris). — **አገሰረ፡** II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; mulcta, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — **ገሶር፡** 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemtus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — **ገሳር፡** conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, convicium.

ገበ፡ praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; **ገበ፡ዘ፡** ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet“ p. 62 l. 11), quocumque. — **ለገበ፡** ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — **በ ገበ፡** ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcjs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — **እምኀ፡ገበ፡** vel **እ ምገበ፡** ab, ex, a parte, e vicinia alcjs, per. — **እንተ፡ገበ፡** praeter, per.

ገበ፡ adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; **በ፡ገበ፡** alicubi, uspiam. — **በገበ፡** ubi; ibi ubi; ubi-

cumque. — እምጎበ፡ vel እምነ፡ጎበ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — እንተ፡ጎበ፡ a qua parte, ubi.

ጎበለ፡ — ተጎበለ፡ III, 1 ausus est. — ጎቡል፡ et ተጎባሊ፡ audax.

ጎበረ፡ et ጎብረ፡ I, 1 subj. ይጎበር፡ 1) consociatus est, se adjunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unâ, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አጎበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem iniit. — ተጎብረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ጎቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ጎቡረ፡ህላዌ፡ consubstantialis; ጎቡረ፡ካህንየ፡ collega sacerdos; ጎቡረ፡መንበር፡ σύνθρονος. — ጎቡረ፡ unâ, simul, conjunctim, unanimiter. — ጎብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fascinatio. — ጎብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ማጎበርት፡ junctura, commissura. — ማጎበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ማጎበር፡ conventuales; ቤተ፡ማጎበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ማጎበራዊ፡ conventualis.

ጎብስት፡ vid. ጎበዘ፡

ጎበበ፡ — ማጎብብት፡ lacus torcularis.

ጎባኔ፡ vel ጎበኔ፡ limbus vestis.

ጎብአ፡ I, 1 subj. ይጎባእ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdidit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተጎብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ጎቡእ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በጎቡእ፡ in occulto, clam; ጎቡአት፡ arcana, mysteria. — ምጎ ባእ፡ locus absconditus, latibulum.

ጎበዘ፡ I, 1 subj. ይጎብዝ፡ coxit panem. — ጎብስት፡, pl. ጎበዙ፡ panis; placenta panis. — ጎባዚ፡ pistor. — ምጎባዝ፡ pistrina.

ጎበይ፡ seria.

ጎተመ፡ I, 1 subj. ይጎትም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተጎት መ፡ III, 1 pass. — ጎቱም፡ signatus, obsignatus. — ጎታሚ፡ signator, obsignator. — ማጎተም፡ et ማ ጎተምት፡ sigillum, signaculum.

ጎተወ፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አጎተወ፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ጎትው፡ accensus, lucens. — ማጎዱት፡, pl. መጎትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnuchus. 3) fax.

ጎነቀ፡ I, 1 subj. ይጎንቅ፡ anxit, suffocavit; suffocando necavit. — ተ ጎንቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ጎንባዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ጎንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ኖናፌ፡, ጎናፌ፡ ethnici, haeretici.

ጮሠ፡ — ተጮሠ፡ III, 1 commixtus est. — ጎዉሥ፡ mixtus, commixtus. — ጉሠት፡ commixtio, confusio.

ኖኅ፡ prunus.

ኖኅት፡, pl. ኖኃት፡ et ኆኅተው፡ ostium, janua, porta.

ኖጻ፡ arena.

ኀነነ፡ — አኀነነ፡ II, 1 animam interclusit alicui.

ኀይለ፡ I, 1 invaluit. — ኀየለ፡ I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — አኀየለ፡ II, 2 corroboravit. — ተኀየለ፡ III, 2 1) fortem vel fortiorem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. prs.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit" p. 106 l. 21). — ኀዩል፡ fortis, validus. — ኀይል፡, pl. ኀይላት፡ 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — ኀያል፡ fortis, potens, validus.

ኀይመት፡ tentorium, tabernaculum.

ኄረ፡ — ኄር፡, f. ኄርት፡ bonus, (probus, pius,) praestans. — ኂሩት፡ bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — ኄረወ፡ qdrl. I bonus, praestans fuit.

ኀየሰ፡ I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — አኀየሰ፡ II, 2 praestantiorem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — ኂሳን፡ praestantia, excellentia.

ኄጠ፡ I, 1 subj. ይኂጥ፡ pellexit, seduxit, decepit. — ተኀይጠ፡ III, 1 pass. — ኂጠት፡ seductio, deceptio.

ኀደረ፡ I, 1 subj. ይኅድር፡ 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — አኅደረ፡ II, 1 caus. — ኃዳር፡ qui consedit, habitans, commorans. — ኅድረት፡ habitatio. — ኀጻሪ፡ inquilinus, advena. — ማኅደር፡, pl. መኃድር፡ habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ኅዳር፡ mensis Abyssinorum tertius, qui IX⁰ Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ኀደገ፡ I, 1 subj. ይኅድግ፡ a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) missum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel ለ፡ pers.; seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.). b) intrs.: remisit, cessavit. — አኅደገ፡ II, 1 caus. — ተኀድገ፡ III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — ኅዱግ፡ part. pass. — ኅድገት፡ relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — ኅድጋት፡ repudium, divortium.

ኅጻጥ፡ vid. ኀጠጠ፡

ኀደፈ፡ I, 2 (et 1) gubernavit. — ኀጻፊ፡ remus, gubernaculum; gubernatio. — ኀጻፌ፡ remex, gubernator. — ማኅደፍ፡ remus, gubernaculum.

ኀጥአ፡ I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); ኀጢአ፡ inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — አኅጥአ፡ II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — ተኀጥአ፡ III, 1 1) se subduxit, aufugit. 2) abfuit, defuit, non repertus est. — ኀጡእ፡ 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — ኃጥእ፡ peccator, (impius, improbus). — ኀጣእ፡ defectus, inopia. — ኀጢአት፡, pl. ኀጣውእ፡ et ኀጣይእ፡ peccatum, (delictum, crimen).

ኀጠጠ፡ — ኀጠት፡ granum. — ኀዳጥ፡, pl. ኀዳጣን፡ 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, aliquantulum.

ኀጸረ፡ I, 1 subj. ይኅጽር፡ brevis fuit vel factus est, (brevior alqo, c. Acc. p. 45). — አኅጸረ፡ II, 1 breviorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alius alio minus non proficeret" p. 32/33). — ኅጹር፡ contractus, brevis. — ኀጺር፡, f. ኀጻር፡ brevis, curtus.

ኀጺን፡, pl. ኀጸውንት፡ ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) ልብሰ፡ኀጺን፡ lorica.

ኀጸወ፡ I, 1 castravit. — ኅጽው፡ castratus, eunuchus.

ኍጻድ፡, ኆጻድ፡ uncinus, fibula.

ኀፀበ፡ I, 1 subj. ይኅፅብ፡ lavit, abluit. — ተኀፅበ፡ III, 1 pass. et refl. — ማኅፀብ፡ 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — ምኅፃብ፡ locus lotionis, lavacrum, piscina.

ኀፈረ፡ I, 1 subj. ይኅፈር፡ 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, ignominia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur" p. 99). — ተኀፍረ፡ et ተኀፈረ፡ III, 1 pudefactus, pudore, ignominia affectus est. — አስተኀፈረ፡ IV, 1 caus. — ኅፉር፡ pudefactus, pudicus. — ኀፉር፡ et ኀፋሪ፡ pudibundus, pudicus. — ኀፍረት፡ 1) pudor. 2) turpitudo, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ኀፈረ፡ — ማኀፈር፡ propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ኀፈደ፡ — ማኅፈድ፡ turris, (ναός templum p. 71).

ኀፈጠ፡ I, 1 percussit, planxit.

ነ፡ p. 157 l. 8 siglum est.

ኑ፡ num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) ኢ — ኑ፡, አልቦኑ፡ አከ፡—ኑ፡ nonne? annon? b) ቦኑ፡ numquid? c) etiam pronominibus et adverbiis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit"? p. 97 l. 11).

ኒ፡ (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመኒ፡, ወእመኒ፡ etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive ኒ፡, sive ወ — ኒ፡, cum negatione: nec); ኒ፡ — ወ፡ — ኒ፡ et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኔ፡, ነ፡ gr. § 160, a.

ናሁ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነሀበ፡ I, 1 metalla exercuit, fabricatus est. — ነሃቢ፡ faber aerarius, argentifex. — ምንሃብ፡ officina aeraria.

ንህብ፡, pl. አንሃብ፡ et አንህብት፡ apis, apes.

ንሀከ፡ I, 1 gemuit. — ነሀክ፡, ናሀክ፡ gemitus.

ንህየ፡ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንህየ፡** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናህየ፡** III, 3 confessus est peccata. — **ናህይ፡** tranquillitas, pax, solamen.

ነህገ፡ — **አንህገ፡** II, 1 minavit gregem.

ናላ፡ cerebrum.

ናሕስ፡, pl. **አንሕስት፡** tectum.

ናሕስ፡ aes.

ነሐሴ፡ mensis Abyssinorum XII^{us}, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰየ፡ — **አናሕሰየ፡** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፡—**ተናሕንሐ፡** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕ ኑሕ፡** concussus.

ነምር፡, pl. **አናምርት፡** pardus, tigris.

ነሠተ፡ I, 1 subj. **ይንሥት፡** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disjecit, dirupit. — **ተነሥተ፡** III, 1 pass. — **ንሡት፡** destructus. — **ን ሥተት፡** destructio.

ነሥአ፡ I, 1 subj. **ይንሣእ፡** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አን ሥአ፡** II, 1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) erexit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፡** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥአ፡** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፡** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥ አ፡** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-, in-, suscitavit. 3) se extulit, superbivit. — **ንሥአት፡** sumtio, assumtio, acceptio. — **ትንሣኤ፡** surrectio, resurrectio. — **መንሥኢ፡** is qui surgere facit, suscitat; resuscitator.

ነሠገ፡ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፡** et **መንሥግ፡** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፡ nardus.

ነስሐ፡ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፡** II, 1 et **አነስሐ፡** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፡** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሓ፡** poenitentia. — **ነሳሒ፡** poenitentiam agens.

ንስር፡, pl. **አንስርት፡** aquila, vultur.

ንስቲት፡ vid. **ንእሰ፡**

ንስንት፡ foetor.

ኔሳን፡, **ኒሳን፡** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፡ qdrl I adspersit, conspersit.

ነሰከ፡ I, 1 subj. **ይንስክ፡** momordit. — **ተነስከ፡** III, 1 pass. — **ንስክት፡** morsus.

ነሰወ፡ — **መንሱት፡**, pl. **መና ስው፡** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንሰወ፡** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንሰወ፡** III, 1 pass. — **ምንስው፡** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዊ፡** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፡ Nestorius.

ነቅሀ፡ I, 1 subj. **ይንቃህ፡** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፡**

II, 1 expergefecit, suscitavit, resuscitavit. — **ንቁህ፡** experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — **ንቅህት፡** evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቈረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — **አንቈረ፡** II, 1 caus. — **ነቋር፡** luscus, cocles. — **አንቀር፡** interior pars oris et narium. — **እን ቍራ፡** cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቀንበት፡ succinctorium.

ናቅት፡ camela.

ነቀጎ፡ — **አንቀጎ፡** exclusit pullos ex ovis.

ነቀወ፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — **ንቃው፡** sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዐ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — **አንቅዐ፡** II, 1 caus. — **ንቁዕ፡** fissus, rimosus. — **ነቅዕ፡**, pl. **አንቅዕት**, fons, scaturigo. — **ን ቅዐት፡** fissura, rima, hiatus. — **መ ንቅዕት፡** femur.

ነቅዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — **ንቁዝ፡** vermiculosus. — **ነቀዝ፡** et **ነቅዝ፡** caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጸ፡ I, 1 exaruit. — **ንቁጽ፡** aridus, durus.

ነቀጸ፡ vel **ነቀዐ፡** — **አንቀጽ፡** vel **አንቀዕ፡**, pl. **አናቅጽ፡** porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — **ንቅፈት፡** maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra, Christus dicitur flamma). — **አንበ ልበለ፡** quinql. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. **ይንበር፡** 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — **አንበረ፡** II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — **አስተናበረ፡** IV, 3 bene disposuit vel composuit. — **ንቡር፡** 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — **ንብረት፡** 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — **ነባሪ፡** 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — **መንበር፡**, pl. **መናብርት፡** sedes, sella, thronus („throni“ = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — **ምን ባር፡** locus, sedes, basis. — **መን በርት፡** status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. **ይንብብ፡** locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — **አንበበ፡** II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — **ተ ነበ፡** III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — **ተናበበ፡** III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — **ንብብ፡** loquela, sermo. — **ነባቢ፡** loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — **አን ባቢ፡** lector. — **ምንባብ፡** lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ናቡከደነጸር፡ Nebucadnezar.

ነብዐ፡ — **አንብዐ**፡ II, 1 lacrymatus est. — **አንብዕ**፡, pl. **አናብዕ**፡ lacryma, lacrymae.

ነቢይ፡, pl. **ነቢያት**፡ propheta. — **ነቢይት**፡ et **ነቢት**፡ prophetissa. — **ተነበየ**፡ III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — **ትንቢት**፡ prophetia, vaticinium.

ነበጠ፡ — **አንበጣ**፡, pl. **አናብጥ**፡ locusta, locustae.

ነት፡ coccum, coccinum.

ነተነ፡ — **አስተንተነ**፡ IV, 1 intente vel assidue occupatus est re.

ነትዐ፡ I, 1 in fugam inclinatus est, fugit. — **አንትዐ**፡ II, 1 fugavit. — **ነትዕ**፡ tentorium, aulaeum.

ነተገ፡ et **ነትገ**፡ I, 1 decrēvit, imminutus est, defecit, desiit. — **አንተገ**፡ II, 1 1) demsit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — **ንቱግ**፡ mancus, imperfectus. — **ንትጋ**፡ 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — **ትንታግ**፡ titio, torris.

ነተረ፡ I, 1 et 2 discerpsit, dilaceravit. — **ተነተረ**፡ III, 1 pass.

ንኅለ፡ I, 1 subj. **ይንኅል**፡ corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — **አንኅለ**፡ II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — **ንኑል**፡ part. pass.

ንኅረ፡ I, 1 rhonchissavit. — **መንኮር**፡ antlia, haustrum, follis.

ነነዌ፡ Ninive.

ንእሰ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — **አንእሰ**፡ II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — **ንኡስ**፡ parvus, minor (etiam numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — **ነኢስ**፡ parva, minor, puella. — **ንእስ**፡ infantia, pueritia, adolescentia. — **ናእስ**፡ parvitas, pusillitas. — **ንስቲት**፡ 1) paulum, aliquantulum; **በበንስቲት**፡ vel **በበንስቲት ፡ ንስቲት**፡ paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንእከ፡ I, 1 gemuit. — **ናእክ**፡ gemitus.

ናእክ፡ plumbum, stannum.

ናእክ፡ macula.

ንእደ፡ I, 1 laudavit. — **ተንእደ**፡ III, 1 pass.

ነከረ፡ — **አንከረ**፡ II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. **በአንተ**፡, **እምነ**፡, **በ**፡, c. Acc.). — **ተነከረ**፡ III, 1 mirandus, mirus fuit. — **ነኪር**፡, f. **ነካር**፡ et **ነኪርት**፡ 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. **እምነ**፡ ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — **መንክር**፡ 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. **መንክራት**፡ res mirabilis, miraculum.

ነከሰ፡ — **መንከስ**፡ maxilla.

ነከፀ፡ — **መንኮፀያት**፡ flexurae brachiorum et pedum.

ነከነከ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነክዕ፡, pl. **አናኩዕ**፡ bruchus, attelabus.

ነከየ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — **ተነከየ**፡ III, 1 pass.

ነዋ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ኖላዊ፡, pl. **ኖሎት**፡ pastor. —

ተኖለወ፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ኖመ፡ I, 1 subj. ይነም፡ 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — አነመ፡ et አኖመ፡ II, 1 caus. — ንዉም፡ dormiens. — ንዋም፡ somnus.

ነወረ፡ — አንወረ፡ II, 1 notam inussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. prs.). — ነው፡ር፡, pl. ነው፡ራት፡ macula, labes, vitium.

ኖትያዊ፡, pl. ኖትያት፡ nauta.

ኖኅ፡ Noë, Noah.

ኖኀ፡ I, 1 subj. ይነኁ፡ 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — አንኀ፡ II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — ነኁ፡ 1) longitudo. 2) altitudo. — ነዊኅ፡ et ነ ዋኅ፡, f. ነዋኅ፡ 1) longus; ነዋኀ፡ diu. 2) longinquus, ነዋኀ፡ longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡, pl. ንዋያት፡ 1) vas, vasa; ንዋየ፡ው፡ስጥ፡ intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነዓ፡, ንዒ፡, ንዑ፡, ነዓ፡ (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑ፡ል፡ት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐወ፡ I, 1 subj. ይንዐው፡ 1) venatus est. 2) aucupatus est, avide inhiavit. — ነዓዊ፡ 1) venator. 2) venatorius. — ናዕዊ፡, ነዐዊ፡ venatio.

ንገሀላል፡ vid. ዘሀለለ፡

ነዘረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነገጎ፡ I, 1 con-, aspersit. — ተ ነገጎ፡ III, 1 pass. — ንገጎት፡ conspersio, aspersio.

ነገጎ፡ — አንገጎ፡ II, 1 visit (ut videtur; aliâs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነገነገ፡ — ተነገነገ፡ III, 1 vexatus est.

ነገወ፡ I, 1 evulsit.

ነዘዘ፡ — አመንዘዘ፡ qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ናዘዘ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — ተናዘዘ፡ III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — ናዛዚ፡ solator. — ንዛዜ፡ consolatio, solatium.

ነዘፈ፡ — ተነገፈ፡ III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! ነያ፡ ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ panis infermentatus, azymus.

ንድለት፡ caverna.

ነደሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነደቀ፡ I, 1 struxit, exstruxit, aedificavit. — ተነደቀ፡ III, 1 pass. — ንደቅ፡ structura, opus latericium, murus. — ነዳቂ፡ aedificator.

ነደበ፡ — አመንደበ፡ qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — ተመንደበ፡ III, 1 pass. — ምንዱ ብ፡ afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — ምንዳቤ፡ af-

flictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድአ፡ I, 1 egit gregem, populit, abegit, exegit. — **ተነድአ፡** III, 1 pass. — **ነዳኢ፡** exactor.

ነድየ፡ I, 1 subj. **ይንዲ፡** inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — **አንደየ፡** II, 1 caus. — **ነዳይ፡** pauper, egenus, inops. — **ንድየት፡** et **ንዴት፡** paupertas, inopia.

ነደደ፡ et **ነደ፡** I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — **አንደደ፡** II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — **ነድ፡** flamma; ardor. — **ምንዳድ፡** focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — **ተነድፈ፡** III, 1 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — **አስተናደፈ፡** IV, 3 fundamentum jecit. — **ንድፈት፡** jaculatio; ictus. — **ነዳፊ፡** jaculator, sagittarius. — **ምንዳፍ፡** spatium jactus teli.

ነጌ፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — **አንግሀ፡** II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — **ነግህ፡** prima lux, tempus matutinum; **በነግህ፡** mane, bene mane.

ነገለ፡ — **መንገለ፡** 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — **ለመንገለ፡** id. — **በመንገለ፡** versus, juxta, ad. — **እመንገለ፡** 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነግሠ፡ I, 1 subj. **ይንግሥ፡** 1) regnavit, rex fuit (c. **ለ፡**, **ላዕለ፡**, **ዲበ፡**). 2) regnum, imperium adeptus est. — **አንገሠ፡** II, 1 regem, imperatorem constituit. — **ንጉሥ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, imperator. — **ንግሥት፡**, pl. **ንግሥታት፡** regina, imperatrix. — **ንግሥ፡** regimen, regia dignitas. — **ነጋሢ፡**, pl. **ነገሥት፡** rex, dynasta. — **መንግሥት፡**, pl. **መንግሥታት፡** regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. **ይንግር፡** 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel **ለ፡** alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit: „quas decet, divinae Christi naturae addicimus“ p. 71 l. 24). — **ተነግረ፡** III, 1 pass. — **ተናገረ፡** III, 3 collocutus, locutus est (c. **ምስለ፡**, **ኀበ፡**, Acc. pers.; c. **በእንተ፡**, **በ፡**, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — **ነገር፡**, pl. **ነገራት፡** 1) sermo, oratio, verbum, verba, (**ሶበአ፡ነገር፡** linguosi). 2) sermocinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — **ተናጋሪ፡** 1) loquens, orator. 2) rationalis. — **መስተናግር፡** patronus causae, intercessor (seq. **ለ፡** pers.).

ነግዐ፡ — **አንጉዕ፡** medulla. — **አንጉዐ፡** II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — **ንግድ፡** peregrinatio, mercatura. — **ነግድ፡**, pl. **ነግዳን፡** peregrinus, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — **ነጋዲ፡** peregrinator, mercator. — **መንገድ፡** 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — **እንግዳ፡**, pl. **አናግድ፡** peregrinus, hospes, advena. — **ተአንገደ፡** qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡, pl. **አንጋድ፡** et **አናግድ፡** gens, stirps, tribus.

ነጐድጓድ፡ vid. **ገሪገሪ፡**

ነገፈ፡ I, 1 excussit, decussit. — **አንገፈ፡** II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. **ላሐ፡** fecit ut luctum deponert. — **ተነግፈ፡** III, 1 1) decussus est, decĭdit. 2) foliis nudatus est. — **ንጉፍ፡** decussus, deciduus.

ነጥረ፡ I, 1 scintillavit, fulsit. — **ንጥር፡** scintillae, fulguratio.

ነጥበ፡, ነጠበ፡ I, 1 stillavit. — **ነጥብ፡** gutta, stilla; punctum. — **አንጠባጠበ፡** quinql. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — **ነጠብ ጣብ፡** stillicidium, stilla, gutta.

ነጥዐ፡ — አንጥዐ፡ II, 1 abrupit.

ነጠየ፡ — አንጠየ፡ II, 1 importune ursit, defatigavit, molestus fuit alicui. — **አንጣዪ፡** et **መንጠዪ፡** molestus, importunus.

ነጠፈ፡ I, 1 colavit, defaecavit. — **ንጡፍ፡** colatus, defaecatus, purus. — **መንጠፍት፡** colum, cribrum.

ነጸለ፡ — ተነጽለ፡ III, 1 evulsus vel abruptus excĭdit.

ነጽሐ፡ I, 1 purus fuit, purificatus est. — **አንጽሐ፡** II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insontem declaravit. — **አስተናጽሐ፡** IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — **ንጹሕ፡** purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — **ንጽሕ፡** 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — **ንጽሕና፡** puritas, innocentia, castitas. — **መንጽሒ፡** purificator, purgatorius.

ነጸረ፡ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit, rationem habuit; attendit (c. **ለ፡** vel Acc. p. 85). — **ተናጸረ፡** III, 3 recpr. — **ንጹሬ፡** 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — **መንጸር፡** regio ex adverso sita; **መንጸረ፡** 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — **አንጸረ፡** praep. ex adverso, e regione.

ነጸበራቅ፡ vid. **ጸበረቀ፡**

ነጸየ፡ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፡ I, 1 stravit, substravit. — **ተነጽፈ፡** III, 1 refl. et pass. — **ንጹፍ፡** stratus. — **መንጸፍ፡** stratum, stragulum.

ነጸፍጸፍ፡ vid. sub **ጸፍጸፈ፡**

ነፀረ፡ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፅጎ፡ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — **ተነፅጎ፡** III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፅፈ et **ነፀፈ፡** I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፡ I, 1 aestuavit, bullivit.

ነፍሰ፡ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — **አንፈሰ፡** II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — **አስተንፈሰ፡** IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — **ነፍስ፡**, pl. **ነፍሳት፡** anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — **ነፋስ፡**, pl. **ነፋሳት፡** 1) ventus. 2) aër, aurae. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — **ነፍስት፡** 1) corpus. 2) pudenda. — **መንፈስ፡**, pl. **መናፍስት፡** et **መንፈሳት፡** spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, Geiſt); **እለ፡መንፈስ፡** πνευματικοί. — **መንፈሳዊ፡** spiritualis. — **እስትንፋስ፡** spiratio, halitus.

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — **ናፈቀ፡** I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit. — **ተነፍቀ፡** III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — **ተናፈቀ፡** III, 3 in partes vel factiones discessit, dissedit. — **ንፉቅ፡** fissus, divisus, bifidus. — **ኑፉቅ፡** dubitans, hypocrita. — **ነፍቅ፡** arca, scrinium, loculus. — **ንፍቅ፡** dimidia pars. — **ኑፋቄ፡** 1) divisio. 2) dissensio, διχόνοια p. 70—73. 3) hypocrisis, incredulitas. — **መንፈቅ፡** dimidia vel media pars.

ነፍኀ፡ I, 1 subj. **ይንፋኅ፡** flavit, spiravit, afflávit, inspiravit, sufflavit, inflavit (**በቀርን፡** = buccinavit p. 4). — **ተነፍኀ፡** III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — **ንፍኅት፡** flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — **ንፍንፍ፡**, **ነፍኒፍ፡** roratio, tenuis pluvia.

ነፈየ፡ I, 1 cribravit. — **መንፎ፡** cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombarda, sclopetum.

ነፍጸ፡ I, 1 subj. **ይንፍጽ፡** aufugit, effugit. — **አንፈጸ፡** II, 1 abegit, fugavit. — **ነፋጺ፡** profugus, fuga elapsus. — **ነፋጺት፡** quidquid e clade superstes est.

አ፡ vid. gr. § 162 s. f.

ኢ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἀ privativi (= in-) habet, ut: **ኢሰሚዕ፡** inobedientia.

አ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

አሀ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

አሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); **አሆ፡ ብሀለ፡** obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); **አሆ፡ አበለ፡** persuasit.

አላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 **አላ፡** inde exponitur, quod in **ዘእንበለ፡** negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post **እንዘ፡** quamvis) p. 75 l. 4.

እለ፡ pl. vocis **ዘ፡**; **እሉ፡ እላ፡** pl. vocis **ዝ፡**

አሌ፡ vae! seq. Dat.

ኤሊ፡ Eli, judex Israël.

ኤልሳቤል፡ Jezabel.

ኤልሳቤጥ፡ Elisabeth.

እለ፡ ስክንድርያ፡ i. q. **እለ፡ እስክ"፡**

ኤልሳዕ፡ Elisaeus.

አልቦ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, h), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); **ዘአልቦ፡** qui non habet = sine. 2) **አልቦ፡** vel **አልቦቱ፡** non est; **አልቦ፡ ዘ፡** nemo, nihil, non est quod; **አልቦ፡ አመ፡** nunquam; **አልቦ፡ ሶበ፡** non est quando = non mox p. 5. 3) **አልቦ፡** non, minime, nequaquam.

አልበልተሬብን፡ pater noster (corruptum ex اَلْ et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

እሎንቱ፡, **እላንቱ፡** pl. vocis **ዝንቱ፡**

እሊአሁ፡ pl. vocis **ዚአሁ፡**

እለአላዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Ge-

ſellſchaft, Bd. VII. p. 344 nr. 11 et 29).

እለ፡እስክንድርያ፡ Alexandria (praefixa voce **ዘ፡**, **በ፡**, **ለ፡** illud **እ** initiale omittere licet).

እለ፡አዝጎ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitſchrift der deutſchen morgenl. Geſellſchaft Bd. VII. p. 344 nr. 15).

እልኩ፡, **እልክቱ፡** pl. vocis **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

እልዋሕ፡, **አልዋሕ፡** n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

እልዐዛር፡ Eleazar, Lazarus.

ኤልያስ፡ (Acc. ἐλαίας) oleae.

ኤልያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — **ተአለደ፡** III, 2 pass. — **ምእላድ፡** collectaculum, receptaculum.

እልፍ፡, pl. **አእላፍ፡** myrias, decem millia. — **ትእልፊት፡**, **ምእልፊት፡** decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. 1, 8) p. 141.

ኢሎፍሊ፡ ἀλλόφυλοι Philistaei; **ኢሎፍላዊ፡** Philistaeus.

አሓ፡ boves.

አሐዱ፡, f. **አሐቲ፡** 1) unus; **፩፩** singuli, unusquisque; **አሐተ፡** semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; **አልበ፡አመ፡** numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; **እምአመ፡** ex quo; **እስከ፡አመ፡** usque dum, donec; **ዘአመ፡** quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; **እምአመ፡** abhinc, inde a; **እስከ፡አመ፡** usque ad. 4) **አሜሃ፡** et **አሜሁ፡** tunc, tum.

እመ፡ et **ለእመ፡** (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; **እመሰ፡** si vere, si quidem; **ወእመሰ፡** sin; **እመበ፡ዘ፡** si quis, si quid, si quando, si forte; **እመኒ፡**, **ለእመኒ፡**, **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡**, **ወለእመሂ፡** etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); **እመ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — ወእመሂ፡**, **እመኒ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — አው፡** sive — sive; **ወእመ፡አኮ፡**, **ወእመ፡አኮሰ፡**, **ወእማ አኮ፡** si vero non, sin minus, aut; **እመ፡አኮ፡ — እመ፡(ወእመ፡)አኮ፡** aut — aut; **እምኸመ፡** vid. sub **ኸመ፡** 2) part. interrg.: an, num, -ne? (tam in interrg. directa quam in obliqua); etiam adjecto **ሁ፡**, **ኑ፡**, ut **ለእመኑ፡**

እመ፡ vel **እም፡** 1) ἄν in apodosi enunciationis condit., si quidem in protasi **ሶበ፡**, rarius si **እመ፡** (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὤφελον, debebam, ut: **እምያስተረ ክቡ፡** „vacare debebant“, p. 87.

እም፡ i. e. **እምኒ፡** vid. sub **መነየ፡**

እም፡ mater vid. sub **አመመ፡**

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

እምሔው፡, f. **እምሔውት፡**, pl. **እምሔዋት፡**, **እምሔዋን፡**, **አማሔት፡** avus, avia; proavus, proavia.

እመሕያው፡ vid. sub **እም፡**

አመመ፡ — እም፡, pl. **እማት፡** mater; **እመሕያው፡** i. e. **እመ፡ሕያው፡** mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

አመመ፡ — እመት፡, pl. **እመ ጃት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. prs.: alicui). — **አእመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘኢያአመረ፡አበስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አእምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt“; at emendandum est **ይሌ ምሮ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant“). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አእምሮ፡** et **አእምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአምረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 rcpr.: familiaritatem contraxit. — **እሙር፡** 1) notus, cognitus. 2) noscibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ዕሉ፡አሚረ፡** quotidie, totum diem; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማእምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaris. — **ትእምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትእምርታት፡**, pl. pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አሞራዊ፡ Amoraeus.

አመት፡, pl. **አእማት፡** serva, ancilla.

እመት፡ vid. sub **አመመ፡**

አምነ፡ I, 2 salutavit. — **ተአ ምነ፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አምጣ፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አመነ፡ I, 1 subj. **ይእመን፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credidit (**እመኒ፡** crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ὁμολογεῖν); **አሚን፡** πίστις et ὁμολογία. — **አእመነ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአምነ፡** et **ተአመነ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመነ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **እሙን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **እሙነ፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus. 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡**, **አማነ፡**, **በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአ ማን፡** verus. — **አሜን፡** ἀμήν, certo, profecto, ita sit! — **እምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. **በ፡** rei; quae creditur; „tempore regni Zaguaeorum in fide i. e. ad fidem conversorum“ p. 37 l. 25). — **ምእመን፡** et **ማእ ምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማኒ፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

እምነ፡ vid. **መነየ፡**

እሙንቱ፡, **እማንቱ፡** pl. vocis **ውእቱ፡**

እምአ፡ vid. **ሞአ፡**

እማእከ፡ vid. **እመ፡**

አሜከላ፡ tribulus, herba mala.

እምከመ፡ vid. **ከመ፡**

አማዕት፡ vid. **መዐዋ፡**

እምዝ፡ vid. **ዝ፡**

አሞጽ፡ 1) Amos, pater Isaiae. 2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21, 23 sec. LXX).

አሠር፡, pl. **አሠራት፡** vestigium.

እራሕ፡, pl. **እራሓት፡** palma manus cum carpo, manus.

አረሚ፡ ethnici, ethnicus. — **አረማዊ፡** ethnicus.

ኤርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpsit, messuit, demessuit, collegit. — **ማእረር፡** messis.

አራራይ፡ vid. **አርአረ፡**

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጥላአስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

ኤራቅሌያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረበን፡ arrhabo, pignus.

አሪት፡ lex Mosaica.

ኤርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — **አራራይ፡** nomen unius e tribus canendi modis (vid. **ዕዝል፡** et **ግዕዝ፡**).

አርዌ፡, pl. **አራዊት፡** bestia; **አርዌ፡ምድር፡** et **አርዌ፡** serpens. — **ተአርወየ፡** qdrl. III, 1 efferatus est, saeviit.

አርዐት፡ vid. **ረዐወ፡**

አርዝ፡ cedrus.

አረየ፡ I, 1 legit, collegit, conquisivit.

አርዮ፡ Urias.

አረገ፡ — **አረጋዊ፡** et **አረጋይ፡**, f. **አረጋይት፡** et **አረጊት፡**, pl. **አእራግ፡** grandaevus, senex, senior; vetula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጌንስ፡ Origenes.

አርጋኖን፡ organum, instr. musicum.

አረፍት፡, pl. **አረፋት፡** 1) paries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. **ሰሐተ፡**

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil, daß; sicut ὅτι orationi directae praemittitur). 2) nam, enim, etenim; nempe, scilicet.

አሰረ፡ I, 1 subj. **ይእስር፡** 1) ligavit, al-, de-, col-, religavit (c. **ውስተ፡** vel **በ፡** rei, cui quid alligatur). 2) vinxit, devinxit. — **ተአስረ፡** III, 1 pass. — **እሱር፡** 1) ligatus, alligatus. 2) vinctus. — **እስረት፡** 1) ligatio, vinctio. 2) fascis. — **ማእሰር፡**, **ማእስር፡**, **ማእሰርት፡** ligamen, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6 vid. Joann. 1, 48). — **እስራኤላዊ፡** Israëlita.

አስቄጥስ፡ Sceticus, Sceticum desertum.

እሳት፡ ignis.

አስቴር፡ Esther.

ኢስጦማስ፡ εἷς θεός, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.: a) donec, usque dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.:

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter). 3) **እስከ፡ለ፡** usque ad, in.

እስኩ፡ part. excitandi: δή, tandem, -dum, quaeso!

አሰክ፡ — እስኪት፡, pl. **አሰክት፡** testiculi, scrotum.

አስኬማ፡ σχῆμα, stola vel vestis monastica.

እስክሬን፡ scrinium.

እስክንድር፡ Alexander; **እስክንድርያ፡** Alexandria.

አሰው፡ — አሶት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡ — ትእሲት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

አስጳኖስ፡ corruptum ex εἰς Πάνος i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈፈዳ፡, አስፋፊዳ፡, pl. **"ዳት፡** sporta, sportula.

እስፍንቱ፡ vid. **ሰፈነ፡**

አቀመ፡ vid. **ቆመ፡**

አብ፡ (gr. § 154, d) pl. **አበው፡** pater (proprie et translate); **አቡነ፡ዘበሰማያት፡** Pater noster; titulo **አቡነ፡** insignitur Metropolita Abyssiniae; **አበው፡** parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; **ሊቀ፡አበው፡** patriarcha. — **አባ፡** 1) Vocativus vocis **አብ፡** (gr. § 142 s. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — **አባስ፡** abbas monasterii.

አበለ፡ vid. **ብሀለ፡**

አባል፡, pl. **አባላት፡** 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. pron. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

አብሐ፡ vid. **ቦሐ፡**

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex Ἀβδεμέλεχ, p. 3 seq.

እቤር፡, pl. **እቤራት፡** 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

አብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII S. 344/5).

አብርሃም፡ Abraham.

አብሬት፡ vid. **በረየ፡**

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — **እቡስ፡** criminis reus, improbus. — **አባሲ፡**, pl. **አባስያን፡** peccator, improbus. — **አበሳ፡**, pl. **አበሳት፡** peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — **መአበስ፡** peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. **አብ፡**

አቤሴሎም፡ Absalom.

አብቅራጥ፡ Hippocrates.

እብን፡, pl. **እበን፡** et **አእባን፡** lapis, lapides.

አብአ፡ vid. **ቦአ፡**

አበው፡ vid. **አብ፡**

አበየ፡ I, 1 subj. **ይእበይ፡** 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. prs.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel **እምነ፡** rei, c. Acc. vel **ለ፡** pers.).

አብደ፡ I, 1 subj. **ይእበድ፡** (oberravit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — **አእበደ፡** II, 1 caus. — **አስዕእበደ፡** IV, 1 contemsit, illusit, ludibrio habuit. — **እቡድ፡** 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — **እበድ፡** amentia, stultitia, insipientia. — **አ**

ብሮ፡, pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትራኖስ፡, አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatus est, recessit. — አአተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — እቱት፡ remotus, amotus, distans.

እቶን፡, pl. እቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናትዮስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይእቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አአተወ፡ II, 1 caus. — እትወት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢትዮጵያዊ፡ Aethiops.

እኁ፡ vid. እኅው፡

እኒል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አኀረ፡ I, 2 retardavit. — አአኀረ፡ II, 1 post se reliquit. — አኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

እኅት፡ vid. እኅው፡

እኅው፡, እኁ፡ (gr. § 154, d) pl. አኀው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — እኅት፡, pl. አኃት፡ soror. — ተአኀወ፡ III, 1 et ተአኀወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ኅብኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አኀዘ፡ I, 1 impf. ይእኅዝ፡, subj. ይእኅዝ፡ et የአኅዝ፡ 1) prehendit, com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አኀዘ፡ ሥርወ፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potitus, dominatus est; inde እኂዝ፡ potentia, dominatio; pl. እኂዛት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angeli) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተአኀዘ፡ III, 1 pass. — ተአኀዘ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — እኁዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contiguus. — አኀዝ፡ et አኅዝ፡ pignus. — እኀዛት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምእኃዝ፡ confinium; ምእኃዘ፡ juxta, proxime.

አነ፡, pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአንመ፡ III, 1 pass. — እኑም፡ textus. — እንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማእነም፡ opus textorium. — ምእናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

እንስሳ፡ vid. ሰውሰው፡

አንስት፡ sing. et coll., pl. አእኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡, አንስትያ፡, mulieres, feminae; uxores, maritae.

አነቀ፡ forma amharizans e. q. ኀነቀ፡ p. 111 ann. 5.

አንቄ፡ accipiter.

አንቂራ፡ Ancyra Galatiae.

እንቋዕ፡ eia, evax, euge!

አንቀጽ፡ vid. **ነቀጸ፡**

እንቢ፡, **እንብየ፡** (gr. § 162) nolo, recuso; **እንብየ፡ብህለ፡** noluit, recusavit.

እንበለ፡ et **ዘእንበለ፡** 1) conj., seq. Subj. verbi: a) nisi, praeterquam. b) ita ut non, quin, quamvis non. c) priusquam, antequam. d) post sententias negativas: nisi, sed. 2) praep.: a) praeter, excepto. b) sine, absque.

እንበይነ፡ vid. **በይነ፡**

አንበጣ፡ vid. **ነበጠ፡**

አንተ፡, f. **አንቲ፡**, pl. **አንትሙ፡**, f. **አንትን፡** tu.

እንተ፡ 1) f. vocis **ዘ፡** q. v. 2) conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ፡**, **እስመ፡**), dum, cum (= **እንዘ፡**). 3) praep.: a) versus, a (in der Richtung von). b) per (sensu locali). c) ad modum, instar (**እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡** wenigſtens als Dienſt p. 59 l. 6). d) aliis praepositionibus loci praemittitur (gr. § 166, 19). — **በእንተ፡** praep.: 1) quod attinet, de (**ወበእንተ፡ዘ፡** et quod attinet id quod p. 6 l. 16; **ዘበእንተ፡ርእስከ፡** τὰ κατὰ σεαυτόν p. 57; **ዘበእንተ፡ሰላም፡** τὰ περὶ τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበእንተዝ፡** quod attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob, propter, causa, gratia; **በእንቲአሁ፡**, **በእንተ፡ዝንቱ፡**, **በእንተዝ፡** propterea, propter hoc; **በእንተ፡ዘ፡** quia. 3) in gratiam alcjs, pro, ὑπέρ c. Gen.; per (in formulis obtestandi, p. 13. 50). 4) per, διά p. 89 l. 13.

አንተለ፡ — **ተአንተለ፡** qdrl. III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel factus est, indignatus est.

እንቲአየ፡ vid. **ዘ፡**

እንትኩ፡, **እንታክቲ፡** vid. **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

አንጎ፡ vid. **ኖኅ፡**

እንከ፡ (gr. § 169, 2) 1) οὖν, igitur, ergo; **እንከሰ፡** igitur, jam, jam vero. 2) adhuc, porro, amplius, diutius.

እንዘ፡ (gr. § 170, 5. 190) dum, cum, Part. vel Gerund. Latinorum, (**እንዘ፡ዝኒ፡** haec cum ita sint p. 95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum adhuc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ፡ Anianus.

አኑዳ፡ cutis; pellis, corium.

እንዳሚ፡ vid. **የድዐ፡**

እንጋ፡ (gr. § 169, 3) ἄρα.

እንግልጋ፡ vid. **ገለገ፡**

አናጕንስጢስ፡ anagnosta.

አንጕዕ፡ vid. **ነግዐ፡**

እንግድአ፡ vid. **ጐድአ፡**

እንጦንዮስ፡ Antonius.

አንጥያኮስ፡ Antiochus.

አንጠዮኪያ፡ Antiochia.

እንጸንጼ፡ pustulae, ulcera elephantiaci.

አንጸኪያ፡ Antiochia.

አንጸዋ፡, pl. **አናጹት፡** mus.

አንፍ፡, pl. **አእናፍ፡** nasus.

አነፈ፡ — **ማእነፍ፡** tryblium, patella.

አከ፡ (gr. § 162. 197, b) part. neg., ad negandas singulas sententiarum voces vel in sententiis nominalibus adhibita: non; **አከ፡ዘ፡** non est quod = non; **አከ፡በሕቲቱ፡** — **አላ፡ዳዲ፡** non tantum — sed etiam; **እመ፡አከ፡** vid. **እመ፡**; **አከኑ፡** nonne? annon?

አከለ፡ — እክል፡ 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; ዐውደ፡እክል፡ area.

አከለ፡ I, 1 subj. ይእክል፡ et ይእክል፡ reichen 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) sufficit, satis fuit (c. Acc. vel ለ፡ pers.: = alicui; c. ውስተ፡ ad, p. 71 l. 12, ubi ትውፊቶሙ፡ subjectum sententiae est). — አእከለ፡ II, 1 satis habuit. — ተአከለ፡ III, 1 contentus fuit, satis habuit. — እኩል፡ sufficiens. — አካል፡, pl. አካላት፡ 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona.— ማእከል፡ medium, media pars, medius locus; (ማእከለ፡ አፍላግ፡ክልኤቱ፡ Mesopotamia p. 112 str. 18), ዘማእከል፡ medius.— ማእከለ፡ praep.: in medio, in medium, inter, (ማእከሌነ፡ኮነ፡ μεσιτεύων mediator factus est p. 73; ዘማእከሌነ፡ mediator noster p. 97); በማእከለ፡ in medio, inter; እማእከለ፡ e medio („per medios pedes et faciem" p. 120 str. 54). — ማእከላዊ፡ et ማእከላይ፡ 1) medius. 2) mediator. — አማእከለ፡ qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አከሊል፡ vid. ከለለ፡

አክሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኰተ፡ — አእኰተ፡ II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — ተአኰተ፡ III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est. — እኩት፡ part. pass.— አእኳቲ፡ qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — አኰቴት፡ 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; አኰቴተ፡ቍርባን፡ oratio eucharistica.

አኮት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አካኪዮስ፡ Acacius.

አክዓብ፡ et አክዐብ፡ Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. ይእክይ፡ malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — አእከየ፡ II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — አስተአከየ፡ IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — እኩይ፡, f. እኪት፡ malus; subst. እኩይ፡ vel እኪት፡ malum; በእኪት፡ male. — እከይ፡, pl. እከያት፡ mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, -ve; እመኒ፡ — አው፡ sive — sive; አው፡ — አው፡ aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva አው፡ vel ወአው፡ an?

እወ፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (o ja doch p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዊልመሮዳቅ፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ اوسيم Ausim, Usim, ⲂⲞⲨϢⲎⲘ Letopolis.

አውሴብዮስ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — አስተአዘበ፡ minxit.

አዙብ፡, አዞብ፡ hyssopus.

አዜብ፡ auster, regio australis.

እዝን፡ silex.

እዝን፡, pl. እዛን፡ et አእዛን፡ auris. — ማእዝን፡, ማእዘን፡, ማእዝንት፡, ማእዘንት፡ angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

davit (c. Dat. vel Acc. prs., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.); testamentum fecit; አኤ ዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአ ዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obedivit. — እዘ፟ዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡, pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዘ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዚ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subjiciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይኑ፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

ኤመ፡ — ምእያም፡ caula.

አየር፡, pl. አየራት፡ aër, aether. — አየራዊ፡ aërius.

— ኤ፞የ፞ር፡ aër, aether.

ኤሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

ኢያሱ፡ Josua.

ኢየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

ኢዮስያስ፡ Josias.

ኢዮብ፡ Job.

ኢዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቱ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቱኑ፡, ubi? quo? — ኀበ፡አይቱ፡ quorsum? — እምአይቱ፡ unde? — በአይቱ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቱኒ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኤ፞ኀ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

ኢያኤል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequalis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

እድ፡, pl. እደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manus. a) በእደ፡ et በእደው፡ per; ዲበ፡እደው፡ vel ላዕለ፡እደ፡ عَلَى يَدِ sub auspiciis alcjs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራት፡እድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; እደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als ihre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

ኤ፞ደም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድ፞ም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድ፞ማስ፡ adamas.

አድ፞ስዮስ፡ Aedesius.

እደው፡ vid. እድ፡

አደወ፡ I, 1 verrit, everrit. — እዳው፡ purgamenta, quisquiliae.

አድ፞ግ፡, f. አድ፞ግት፡, pl. አእዳ፞ግ፡ asinus, -a.

እጕል፡, pl. እገ፞ል፡, pl. pl. እገ፞ላት፡ pullus, suboles, proles. — እገ፞ልት፡, እጕልት፡, pl. እገ፞ላት፡, እጕላት፡ vitula, juvenca. — እ፵ል፡, pl. እ፵ላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; እ፵ለ፡ማው፡ pupillus, pupilli; እ፵ለ፡እመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

እገሌ፡ ὁ δεῖνα, certus quidam.

እግር፡, pl. **እገር፡** et **አእጋር፡** pes. — **አጋር፡** et **አጋሪ፡** pedes, pedester.

እግዚኦ፡ vid. **ገዝአ፡**

አገዳ፡ crus, armus, tibia.

ኤጲስ፡ቆጶስ፡, pl. **ኤጲስ፡ቆጶሳት፡** episcopus; **ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ"፡** πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኤጲቅጢጦስ፡ Epictetus.

ኤጲፋንያ፡ epiphania festum.

አጽብሃ፡ n. regis Abyssiniae, qui socius erat regis **አብርሃ፡**

አፍ፡ vid. **አፈወ፡**

እፎ, etiam **እፎኑ፡** quomodo? a) quam, quantopere! b) qui? quid quod? quomodo fit vel fiat ut? cur? c) **እፎ፡ ፈድፋዲ፡** quanto magis? d) **ዘከመ፡እፎ፡** qualis? — **እፎፎ፡** quomodo?

አፍላጦን፡ Plato.

ኤፍሬም፡ Ephraim.

አፍራቅያ፡ Africa.

አፍርንጅ፡ Franci i. e. Romani.

ኤፌሶን፡ Ephesus.

አፍቶኒ፡ Aphthonius.

አፍአ፡ vid. **አፈወ፡**

አፋኪያ፡ circuli, annuli.

አፈወ፡ — አፍ፡, pl. **አፈው፡** (gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium; acies gladii. — **አፈ፡፡ወርቅ፡** Chrysostomus. — **አፍአ፡** et **አፍአ፡** 1) adv. forâs, foris, extra; **በአፍአ፡** id., **እንተ፡አፍአ፡** extrinsecus; **ዘአፍአ፡** extraneus, exterior. 2) praep., (sive **አፍአ፡**, **በአፍአ፡** simplex, sive seq. **እምኀ፡**) extra („nec extra nec aliud quid praeter mensam aspiciet“ p. 58 l. 20). — **አፍአዊ፡** exterior, externus, extraneus. — **አፈው፡**, pl. **አፈዋት፡** aroma, odor suavis.

ኬ፡ 1) igitur, ergo; (in epanalepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid proceditur) jam, jam vero, porro, proinde. 2) utique, quidem, vero (ad distinguenda vocabula ea, in quae vis orationis cadit), sane. (Bis in eâdem sententiâ legitur p. 83).

ከህለ፡ I, 1 imprf. **ይክል፡** subj. **ይከህል፡** 1) potuit, valuit (seq. Acc. rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). 2) praevaluit, superavit (c. Acc. pers.). — **አከህለ፡** II, 1 caus. — **ተከህለ፡** III, 1 possibile fuit, fieri potuit (c. **ለ፡** vel Acc. pers. = alicui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). — **ከሃሊ፡** potens, validus; **ከሃሌ፡ኵሉ፡**, **ከሃሊ፡በኵሉ፡** omnipotens.

ኪሂላ፡ quisquiliae, purgamenta; at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto ἀγριομυρίκη كَحِيلَاء respondet.

ካህን፡, pl. **ከህናት፡** sacerdos (tam Judaicus quam Christianus); **ሊቀ፡ ከህናት፡** et **ከህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; de **፲ወ፬ ካህናተ፡ሰማይ፡** p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — **ተከህነ፡** III, 1 sacerdotio functus est, sacra peregit. — **ክህነት፡** sacerdotium, munus sacerdotale.

ከለለ፡ — ኵሉ፡ (gr. § 157, 2) omnis, omnes; quivis, unusquisque; quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil. 2) totus. 3) subst.: omnia, universum. 4) **ኵሎ፡** vel **በኵሉ፡** prorsus, omnino. — **ኵልኄ፡**, **ኵለኄ፡**

quoquoversus, ubivis, ubique; **በኵሉሄ፡**, **ውስተ፡ኵሉሄ፡** id.; **እምኵሉሄ፡**, **እንተ፡ኵሉሄ፡** ab omni parte, undique. — **ኵሉንታ፡** (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

ከለለ፡ I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — **ተከለለ፡** III, 2 pass. **ክሉል፡** part. pass. — **አክሊል፡**, pl. **አክሊላት፡** corona. — **ተክሊል፡** consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ፡ I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — **ክላሕ፡** clamor, vociferatio.

ከለሜዳ፡ chlamys.

ክልስስት፡ manipulus frugum, merges.

ከሌብ፡ Caleb.

ክልብ፡, pl. **ከለባት፡**, **አክልብት፡**, **አክላብ፡** canis.

ከልአ፡ I, 1 subj. **ይክላእ፡** 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — **ተከልአ፡** III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum“ p. 75 l. 25; **ዘኢይት ከላእ፡** ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. **እምን፡**). — **ክልኤ፡** duo, duae, ambo. — **ክልኤት፡**, **ክልኤቲ፡** duo, duae. — **ካልእ፡** 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ከልከለ፡ qdrl. I retinuit, impedivit.

ከልዐ፡ I, 1 exuit, detraxit.

ከለየ፡ — **መክሊት፡**, pl. **መክልይ፡** talentum.

ኵሊት፡, pl. **ኵልያት፡** ren.

ከላዴዎን፡, **ከላውዴዎን፡**, **ከለዳውያን፡** Chaldaei.

ከሓ፡, **ከሐ፡**, **ከሓከ፡**, **ከሐከ፡**, **ከሐክ፡** 1) illuc, illic. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኩሓ፡, **ኵሓ፡** salix.

ኰሐለ፡ I, 1 illevit oculos, fucavit stibio. — **ተኵሐለ፡**, **ተኰሐለ፡** III, 1 refl. et pass. — **ኵሕል፡** collyrium, stibium.

ከሐክ፡ vid. **ከሐ፡**

ክሕደ፡ I, 1 subj. **ይክሐድ፡** negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credidit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — **አክሐደ፡** II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit. — **ተክሕደ፡** III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — **ተካሐደ፡** III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, cum alqo); in controversiam, dubium vocavit. — **ክሕድ፡** negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — **ክሓዲ፡** abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ፡ 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) **በከመ፡** id.; **በከመ፡** — **ከመዝ፡** vel **ከማሁ፡** ut — ita. b) **ዘከመ፡** sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) **በከመ፡** secundum, juxta, pro. b) **ዘከመ፡** vel **ከመ፡እንተ፡** instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronominibus, α) **ከመዝ፡**, **ከመ፡እንተ፡** quasi, tamquam; **ከመ፡ዝ፡** — **ከማሁ፡** ut — ita p. 66. β) **ከመዝ፡**, **ከማሁ፡** et **ዘከመዝ፡** talis, tale, talia.

γ) **ከማሁ፡** et **ከመዝ፡** eodem modo, sic, ita, pariter; **ከመዝ፡** tam, tantopere, (**ከመዝ፡ — መጠነ፡** tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ὅτι, ɔaß, Nom. vel Acc. c. Inf. Latinorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ὅτι p. 29. b) seq. Ind.: ὡς, ὥστε ita ut, ʃo ɔaß. c) seq. Subj.: ut; **ከመ፡አ፡** ne. — **እም ከመ፡** (raro **ለእምከመ፡**) ἐάν si; ὅταν, ἡνίκα ἄν, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propemodum. 2) pronominibus postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur **ከመ፡ንረስዮ፡**).

ካም፡ Cham.

ክምር፡, pl. **አክማር፡** acervus.

ከመሰ፡ — አክሞሰሰ፡ qnql. II subrisit, leniter risit.

ክሚን፡, **ከሚን፡** cuminum.

ከሠተ፡ I, 1 subj. **ይክሥት፡** 1) re-, detexit, nudavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — **ተከሥተ፡** III, 1 pass. — **ክሡት፡** retectus, apertus, manifestus, revelatus; **ክሡተ፡** aperte, manifesto. — **ከሣቲ፡** revelator, manifestator.

ከ፟ሥከ፟ሥ፡ variegatus, versicolor.

ኰርሀ፡ I, 1 invitum adegit. — **ኵርሀ፡** aversatio, animus invitus.

ክርመ፡ et **ከረመ፡** I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — **ክረምት፡** 1) tempus pluvium, hiems. 2) annus. — **ክራሚ፡** annotinus. — **መስክረም፡** mensis Abyssinorum primus, qui X° Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ክሪር፡ collis rotundus.

ክርሥ፡, pl. **ክርሣት፡** 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — **ክርስቲያን፡** Christiani; **ቤተ፡ክርስቲያን፡** ecclesia, vid. **ቤት፡**; **ሰንበተ፡ክርስቲያን፡** dominica. — **ክርስቲያናዊ፡** Christianus. — **ክርስትና፡** Christianismus, religio Christiana.

ክረበ፡—ምኵራብ፡ templum Judaeorum; delubrum, fanum ethnicorum. — **ኵርብት፡** amuletum.

ክረቦ፡ corbis, sporta.

ክርቤ፡ myrrha.

ኪሩብ፡ Cherub, Cherubim. — **ኪሩቤል፡** Cherubim, Cherub. — **ኪሩባዊ፡** Cherubicus.

ኮሬብ፡ Horeb mons.

ክርታስ፡ charta.

ካራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ኵርናዕ፡, pl. **ኵርናዓት፡** ulna, cubitus.

ኰራኪ፡ grus.

ከርከረ፡ — መከርከር፡ molens, molaris.

ኰርኰረ፡ — አንኰርኰረ፡ qdl. V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — **ንኰርኳር፡** rotatio, turbo. — **መንኰራኵር፡** rota.

ከርከንዴ፡ rhinoceros.

ከርክዕ፡ nux, amygdalus.

ኰርዐ፡ I, 1 et 2 percussit caput

alcjs pugnis. — ተኰርዐ፡ III, 1 pass.

ከረየ፡ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — ተከርየ፡ III, 1 pass. — መክርይ፡ pala, bipalium.

ክርዳድ፡ lolium, zizania.

ኵርንእ፡ circulus, chors, aula.

ኰስሐ፡ I, 1 cacavit. — ኵስሕ፡ stercus, excrementa.

ከሰበ፡ I, 1 circumcidit. — ክስበት፡ circumcisio.

ኰስተረ፡ qdrl. I de-, repurgavit, verrit, interpurgavit.

ኵስኵስ፡, pl. ኰሳኵሳት፡ urceus, guttus aquarius.

ኰሰየ፡ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — ተኰሰየ፡ III, 1 pass.

ኰሰየ፡ I, 1 ejusdem familiae fuit, idem nomen habuit. — መኵሴ፡ cognominis.

ክሳድ፡, pl. ክሳውድ፡ et ክሳዳት፡ collum, cervix.

ከብረ፡ I, 1 subj. ይክበር፡ 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — አክበረ፡ II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem evexit. — ተከብረ፡ III, 1 pass. — ክቡር፡ 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclytus. 3) pretiosus. — ክብር፡ 1) honor. 2) gloria.

ከበሮ፡ tympanum.

ከባሪት፡ sulphur.

ከበሰ፡ — ተክብሰ፡ III, 1 sibi crines redimivit.

ኩብስ፡ aqua intercus.

ከበበ፡ I, 1 in orbem circumstitit, circuivit. — ክቡብ፡ rotundus. — ክበብ፡ circulus, orbis; glomus. — መክብብ፡ 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — መክብብ፡ concionator, ecclesiastes.

ከበተ፡ I, 1 subj. ይክብት፡ 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — ተከብተ፡ III, 1 occultus fuit, latuit. — ክቡት፡ occultus, celatus, arcanus. — ከበታ፡ res occulta, indoles latens.

ኩብካብ፡ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ከብደ፡ I, 1 gravis, gravior fuit. — አክበደ፡ II, 1 1) gravem fecit, (አክበዱ፡ሰሚዐ፡ aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit, oneri fuit. — ክቡድ፡ gravis. — ክበድ፡ gravitas. — ኩብድ፡ 1) jecur. 2) venter.

ከተመ፡ — ከተማ፡ extremitas, summitas, fastigium, vertex. — ተን ከተም፡ pons.

ክታብ፡ libellus, syngraphus, diploma, pittacium.

ክታን፡ linum, linteum; tunica.

ከተፈ፡ — ኵትፈት፡ constrictio.

ከነሰ፡ — ተከንሰ፡ III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ከንቱ፡ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; በከንቱ፡ et ከንዱ፡ a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ኩናት፡ vid. ከየን፡

ኰነነ፡ I, 2 1) judicavit; a) dam-

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — አከመ ነነ፡ II, 2 caus. — ተከመነነ፡ III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — ኩነን፡ judicatus, damnatus, punitus. — ኩነኔ፡ 1) judicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) jus. — መከመንን፡, pl. መኳንንት፡ 1) judex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — ምኩናን፡ 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ከናአን፡ Chanaan.

ከነየ፡ — ምክንያት፡ 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, αἰτία. — አመከነየ፡ qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ክንፍ፡, pl. ክነፍ፡ et አክናፍ፡ ala. — ክንፌፍ፡ ora, margo.

ክንፈር፡, pl. ክናፍር፡ 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኳኳ፡ coccum, coccinum.

ከመኩሕ፡ rupes, petra, saxum.

ክክማት፡ caldaria.

ክወለ፡ I, 2 clausit agmen. — ክወላ፡ et ክዋላ፡ pars rei postica, extremum agmen.

ክል፡, pl. አክዋል፡ 1) mālum. 2) mālus.

ክለለ፡ — አንከለለ፡ V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — ንክላል፡ vertigo.

ክሠ፡ i. q. ሶሠ፡

ክረ፡ — ተክወረ፡ III, 2 gubernaculum rexit, clavum tenuit.

ክራ፡ poculum; phiala.

ክውር፡ fornax.

ክሰ፡ i. q. ሐሰ፡

ክነ፡ I, 1 subj. ይኩን፡ 1) factus est, γίγνεσθαι, (ምንት፡ዘክነ፡እም ኔኪ፡ quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (ut: ምንተ፡ከንክ፡ quid tibi accidit? p. 2; አልበ፡ዘክኑ፡ nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. ክነ፡ Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: ክኑ፡ይጼልዩ፡ precabantur, erant precantes p. 17.19.21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui = habuit, p. 23. 25. c) c. ለ፡ vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (dienen, gereichen zu). d) c. በ፡ rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) ዘክነ፡ quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; ኀበ፡ዘክነ፡ ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat ዘክነ፡ከዊኖ፡ (p. 64. 67). f) ኢክነ፡ (sicut አከ፡) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; ኢክነ፡ በሕጊት፡ — አላ፡ non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, suffecit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — ኩንት፡

ortus, status, conditio. — **መካን፡**, pl. **መካናት፡** locus.

ከክ፡ prunum, prunus.

ከክብ፡, pl. **ከዋክብት፡** stella.

ከዋው፡ volubilis.

ከው-ከው፡ — **መንከክት፡** axis.

ከዕሴ፡ fimus, merda.

ከዐበ፡ — **ከዐ-በ፡** duplex. — **ካዕ-በ፡** 1) alter, secundus. 2) duplum. — **ከዕበ፡** 1) bis. 2) iterum, rursus, secundo; vicissim, etiam. — **ካዕበት፡** duplum. — **ምክዕቢት፡** duplum; Acc.: dupliciter, bifariam. — **ተመከዐበ፡** qdrl. III, 1 duplicatus, duplo auctus est.

ከዐወ፡ I, 1 subj. **ይከዐው፡** fudit, ef-, profudit. — **ተከዕወ፡** III, 1 refl. et pass.

ኪያ፡ c. pron. suff., plerumque verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse. 2) idem. 3) Accusativum pronominum personalium majore vel minore cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ከይሲ፡, pl. **አከይስት፡** 1) draco, serpens. 2) litera graeca ξῖ, p. 58.

ከየነ፡ — **ኩናት፡**, etiam **ኵናት፡**, pl. **ኵያንው፡** et **ኰያንው፡** hasta, spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — **ኪን፡** ars, ars operosa, opificium, artificium. — **ኬንያ፡**, pl. **ኬንያት፡** et **ኪነት፡** artifex, opifex. — **ተኬነወ፡** qdrl. III, 1 arte confecit, artificiose fabricatus, machinatus est.

ኬደ፡ I, 1 subj. **ይኪድ፡** 1) calcavit (c. Acc.), pedes imposuit (c. **ው-ስተ፡** loci). 2) con-, proculcavit, contrivit. 3) trituravit. — **አኬደ፡** II, 1 1) calcare fecit. 2) trituravit. — **ተከይደ፡** III, 1 pass. — **መከየድ፡** et **መከየድ፡** 1) scabellum, suggestus. 2) planta, solum pedis, vestigium. 3) basis. — **ምክያድ፡** 1) res conculcata. 2) area, torcular. 3) basis. 4) vestigium, planta pedis.

ኬደ፡ — **አኬደ፡** II, 1 contestatus est. — **ተከየደ፡** III, 3 1) obtestatus est. 2) foedus pepigit, pactus est. 3) spopondit, promissa fecit (c. Acc. = alicui). — **ኪዳን፡**, pl. **ኪዳናት፡** 1) stipulatio, testamentum. 2) foedus, pactum, (Maria ipsa vocatur **ኪዳነ፡አምላክ፡**, **ኪ፡"ምሕረት፡** testamentum vel foedus Dei, misericordiae, etiam **ኪ"፡ድንግል፡** testamentum virginis. Preces matutinae **ኪዳን፡ዘንግህ፡** testamentum horae matutinae vocantur, quia e libro **ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡** inscripto sumtae sunt, p. 46). 3) promissio (in specie: promissio Sanctis moribundis a Deo facta de iis, qui eorum memoriam qualibet ratione celebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. **ይክድን፡** 1) texit, operuit, cooperuit. 2) protexit. 3) condonavit (peccata) p. 12. — **ተከደነ፡** III, 1 refl. et pass. — **ክዱን፡** part. pass. — **ክዳን፡**, pl. **ክዳናት፡** tegumentum, indumentum, tunica. — **ክድነት፡** protectio p. 8. — **ክዳኒ፡** tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. **ይክፍል፡** 1) divisit, partitus est. 2) distribuit, tribuit, assignavit, participem fecit (c. dupl. Acc.). — **ተከፍለ፡** III, 1 1) divisus, distributus est; (divisus est animus = dubitavit, haesitavit p. 54). 2) inter se divisit et distri-

buit. — ተከፈለ፡ III, 3 inter se divisit et distribuit. — ክፉል፡ divisus („gratiâ in multos divisus“, πολυμερής p. 85). — ክፍል፡, pl. ክፍላት፡ 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — መክፈልት፡ pars, portio, sors.

ከፈር፡, pl. አክፋር፡ cophinus, canistrum, modius.

ኩፋር፡ infula.

ከፍአ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — አክፍአ፡ II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — ተከፍአ፡ III, 1 pass.

ከፈየ፡ — መክፈ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; ወ— ኡ፡ nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alcjs describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀበ፡ I, 1 imprf. ይሁብ፡ subj. የሀብ፡ dedit (c. Acc. vel Dat. prs.); a) መኑ፡ ይሁበኒ፡ utinam! p. 130. b) ሀብ፡, ሀቡ፡ age! agite! quaeso! c) praebuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — ተወሀበ፡ III, 1 datus, traditus est (c. ለ፡ vel Acc. pers.). — ሀብት፡, pl. ሀብታት፡ donum. — ወሃቤ፡ dator, donator. — ሀበሀብ፡ donum (mulieri datum).

ዋህው፡ — ተዋህው፡ qdrl. III, 1 nituit; hilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — ተወልተወ፡ qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — ተወላወለ፡ III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — ወልዋሌ፡ perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. ይለድ፡ 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — አወለደ፡ II, 1 caus. — ተወልደ፡ III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — ተዋለደ፡ III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — ውሉድ፡ natus, filius. — ወልድ፡, pl. ውሉድ፡ 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; ውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ catechumeni p. 21 l. 5; ውሉደ፡ጥምቀት፡ p. 21 baptizati; ውሉደ፡ሃይማኖት፡ fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — ወለት፡, pl. አዋልድ፡ 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; አዋልደ፡ p. 152 est siglum. — ልደት፡ partus, nativitas, generatio. — ወላዲ፡, f. ወላዲት፡ parens, genitor, -trix, pater, mater; ወላድያን፡ parentes. — መወልድ፡ obstetrix. — መ-ላድ፡ 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — ትውልድ፡, pl. ትውልዳት፡ 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (እምትውልደመ፡ inde a stirpe vel familia sua

i. e. secundum vel juxta familiae suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, aetas.

ወለገ፡ — **ልገት፡** tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (**ይወልጥ፡ርእሶ፡** mutet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — **ተወለጠ፡** III, 2 pass. (p. 76 l. 3 **እምዘ፡** partitive „ex iis quae ibi continentur“ sumendum est). — **ው-ለ-ጥ፡** mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — **ው-ላጤ፡** mutatio, ἀλλοίωσις. — **መ ወልጥ፡** numularius. — **ተው-ላጥ፡** 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡ — **አው-ሐሰ፡** II, 1 commodavit. — **ተው-ሐሰ፡** III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — **ሐ ስት፡** commodum, commodatum.

ወሐከ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሐው-ሐ፡ — **ተዋሐው-ሐ፡** qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ው-ሕዘ፡ I, 1 subj. **የሐዝ፡** fluxit, manavit, effluxit. — **አው-ሐዘ፡** II, 1 caus. — **ው-ሒዝ፡**, pl. **ው-ሒዛት፡** et **ወሐይዝት፡**, nec non **ሐይዝት፡** (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — **ው-ሕዘት፡** fluxus, fluxio. — **መ-ሐዝ፡**, pl. **መ-ሐዛት፡** alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — **ዋሐየ፡** I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — **ዋሕይ፡** et **ዋሒ፡** (st. c. **ዋሔ፡** pro **ዋሕየ፡**) inspiciens, prospiciens. — **ው-ሐይ፡** et **ው-ሐዬ፡** inspectio, visitatio.

ወሐደ፡ — **ተው-ሕደ፡** III, 1 unitus est. — **ተዋሐደ፡** III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; **ተዋ ሕዶ፡** unitio, unio. — **ዋሕድ፡** unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይ ው-ሥር፡**, **ይሥር፡**, **ይሠር፡**) serra secuit vel dissecuit. — **ሞሠርት፡** serra. — **ምሣር፡** ascia, securis.

ወሥአ፡ — **አው-ሥአ፡** II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. prs. = alicui; c. **በ፡** *ad* alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — **ተዋሥአ፡** III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. prs.). — **ሞ ሣእ፡**, pl. **መዋሥእት፡** responsoria, antiphonae. — **ሣእሣእ፡** facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. **ይረስ፡** heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — **አው-ረሰ፡** II, 1 caus. — **ተወርሰ፡** III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — **ተዋረሰ፡** III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — **ርስት፡**, pl. **ርስታት፡** hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — **ወራሲ፡** heres. — **ሞረስ፡** 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — **ምራቅ፡** sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — **አፈ፡ወርቅ፡** Chrysostomus.

ወርኀ፡, pl. **አው-ራኀ፡** 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poëtas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርአ፡ — **ሞራእ፡** subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይ ው-ሩ፡**), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

jecit. — ተወርወ፡ III, 1 et ተወረወ፡ III, 2 pass.

ወርዘወ፡ qdrl. I adolevit, juvenuit. — ው·ርግዘው፡ adultus, juvenilis. — ወሬዛ፡, pl. ወራዙት፡ juvenis, adolescens. — ው·ርዙት፡ et ው·ርዛዊ፡ juventus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolavit. — አው·ረደ፡ II, 1 caus.: deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit.— አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ርደት፡ descensio, descensus. — መ·ራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አው·ሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰ·ብሳ·ብ፡ matrimonium, conjugium.

ው·ስተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et በ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተው·ሳኽ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይው·ስድ፡, ይ ስድ፡, ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ው·ስጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrale; b) ንዋየ፡ ው·ስጥ፡ intestina; c) እም ው·ስጥ፡ intrinsecus, እንተ፡ው·ስጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ፡ው·ስጥ፡ qui intus est. — ው·ስተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በው·ስተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እምው·ስተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘ እምው·ስቲቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ፡ው·ስተ፡ per medium, per. — ው·ሳጤ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrale. — ው·ሳጢ፡, ወሳጢ፡ interior, intimus.

ወቅሐ፡ — ሞቅሕ፡, pl. መዋቅሕት፡ vinculum, catena, carcer; ቤተ፡ ሞቅሕ፡ carcer. — ሞቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተሞቅሐ፡ III, 1 pass. — መ·ቁሕ፡ in vincula conjectus, captivus. — መ·ቃሔ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit. — ቀሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecīdit. — ተወቅረ፡ III, 1 pass. — ው·ቁር፡ part. pass. — ው·ቅሮ፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቀዐ፡ I, 1 contudit, tutudit fustibus (spicas).

ወቀዐ፡ I, 1 excoriavit.

ወቀየ፡ — አው·ቀየ፡ II, 1 am-

putavit, abscidit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቄት፡ uncia.

ወቅፍ፡, pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አወተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ወተረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡, pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመ፡ወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ውሳደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውሥደ፡ II, 1 caus. — ውሱድ፡ paucus, exiguus. — ውሳደት፡ paucitas, exiguitas.

ውሳጠ፡ et ወሳጠ፡ I, 1 subj. የሳጥ፡ voravit, devoravit.

ወነየ፡ — ተወነየ፡ III, 2 et ተዋነየ፡ III, 3 lusit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተውኔት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተ፡ወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ውእቱ፡, f. ይእቲ፡, pl. እሙንቱ፡እማንቱ፡, ውእቶሙ፡ውእቶን፡ 1) is, ea, id (ዘውእቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘ፡ውእቱ፡ p. 91); እምውእቱ፡እስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ὁ, ἡ, τό.

ውእደ፡ adv. 1) በውእደ፡, መንገለ፡ውእደ፡ ad latus, juxta. 2) ውእደ፡ adv. rel.: ubi, ubicumque.

ወከለ፡ — ተወከለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ዲበ፡ vel Acc.). — ውኩል፡ confisus, fretus. — ተውክልት፡ confisio, fiducia.

ወከሐ፡ — ተዋከሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምስለ፡ vel Acc.). — ወከሕ፡ et ወከሕ፡ contentio, rixa. — ወከሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋከሒ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወከተ፡ I, 1 et አውከተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወከዐ፡ — አውከዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋከየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋከየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋክ፡ splendor, fulgor.

ወከፈ፡ — አውከፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወከፈ፡ III, 1 et ተወከፈ፡ III, 2 1) refl.: excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.: exceptus, ac-, susceptus est. — ውኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወወዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ወዋዒ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ውዕላ፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ውዕለ፡ I, 1 diem egit,

tempus transegit, commoratus est, mansit. — ዕለት፡, pl. ዕለታት፡ dies (quatenus est pars temporis); ዕለተ፡ vel በዕለተ፡ eo die quo = quum vel quo die p. 37. — ወዓሊ፡ stator, apparitor, satelles, lictor. — መዓልት፡ (ሞዓልት፡), pl. መዋዕል፡ 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; በመዓልት፡ et መዓልተ፡ interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — መዓልታዊ፡ diurnus, meridianus.

ወዐረ፡ — ተወዐረ፡ III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — ዋዕር፡ difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕየ፡ I, 1 subj. የዐይ፡ 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — አውዐየ፡ II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — ውዑይ፡ 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — ዋዕይ፡ 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜማ፡ modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ፡ heu, proh, vae!

ወይሌ፡ calamitas, infortunium, vae.

ወይን፡, pl. አውያን፡ 1) vitis, vinea; ዐጸደ ፡ ወይን፡ vinea. 2) vinum.

ወይጠል፡, pl. ወይጠላት፡ caprea, capreae.

ወደሰ፡ I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — ተወደሰ፡ III, 2 laudatus, laudem meritus est. — ውዳሴ፡ laudatio, laus, laudes, encomium.

ወድቀ፡ I, 1 subj. ይደቅ፡ 1) cecĭdit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — አውደቀ፡ II, 1 caus., dejecit, projecit. — ውዳቂ፡ cadens, lapsus, jacens. — ድቀት፡ casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — ድንቀት፡ casus, res fortuita, subita; ድንቀተ፡ casu, improviso, subito, ex tempore p. 78.

ወድአ፡ I, 2 perfecit, consummavit, consumsit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — ተወድአ፡ III, 2 pass.

ወደየ፡ I, 1 subj. ይደይ፡ indidit, injecit, immisit, imposuit. — ተወድየ፡ III, 1 pass. — አስተዋደየ፡ IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — ውዴት፡ criminatio, calumnia, accusatio. — መዳይ፡ vas quodlibet, receptaculum. — መስተዋድይ፡ calumniator, criminator.

ወደደ፡ — አውደደ፡ II, 1 immisit, inseruit, indidit. — ተዋደደ፡ III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. ለ፡ p. 90). — አስተዋደደ፡ IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — ድድ፡, pl. ድዳት፡ 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዲፈት፡ lacinia.

ወገረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይ ውግር፡ et ይገር፡) 1) jecit, injecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — ተወገረ፡ III, 1 et 2 pass. — ወግር፡, pl. አውግር፡ collis, tumulus, clivus.

ወገሰ፡ — ሞገስ፡ gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — ሞገሰ፡ qdrl. I

favit. — ተሞገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገበ፡ — አውገበ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόςφατος); ግብተ፡ subito, improviso.

ወግአ፡ I, 1 subj. ይውጋእ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉእ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ሞግአ፡, ሞጋእ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዘ፡ — አውገዘ፡ II, 1 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወግዘ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematismus, dirae.

ወገደ፡—ሞገድ፡, pl. መዋግድ፡ unda, fluctus.

ወገዳ፡ et ወግዳ፡ regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congessit, struendo coacervavit. — ሞጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተሞጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, incepit (seq. Subj. verbi vel ክመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኒ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ሞጸሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጸሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ሞጸሕት፡ trabs, tignum.

ወጸበ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጻብ፡ inauris.

ወጽአ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወፅጎ፡ — ተወፅጎ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅአ፡ I, 1 subj. ይግእ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅአ፡ II, 1 exire jussit, eduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exuit vel deposuit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፁእ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፀአት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ሞግ፡ donum, quod abeunti datur. — መግእ፡ locus unde alqd exit. — ግእግእ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወግፊ፡ funditor. — ሞፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ዩፈር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

fuit. — **ወፍር፡** rus, agri, praedium, fundus. — **ሞፈርት፡** instrumentum rusticum. — **መ·ፋ·ር፡** 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወፈየ፡ — **አወፈየ፡** II, 2 et **አወ·ፈየ፡** II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ፡**). — **ተወፈየ፡** III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — **ትው·ፌት፡** traditio, παράδοσις.

ወፈጠ፡ igne torruit vel coxit.

ፃ፡ p. 156/7, **ፆ፡** et **ፅ፡** p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ፄላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — **አዕለለ፡** II, 1 segregavit, excommunicavit. — **ዕለ·ል፡** separatus, distinctus, versicolor.

ዐለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡, pl. **ዓለማት፡** 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; **ቅድመ፡** vel **እምቅድመ፡ዓለም፡** πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futurum, saecula, aeternitas; **ለዓለም፡** in aeternum vel perpetuum; **ዘለዓለም፡** aeternus; **እስከ፡ለዓለም፡** in perpetuum; **ለዓለመ፡ዓለም፡** in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; **ዘዓለም፡** saecularis, weltlich.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. **ወዐለ፡**

ዐለወ፡ I, 1 subj. **ይዕሉ፡** 1) pervertit, depravavit. 2) praevaricatus, transgresssus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — **አዕለወ፡** II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transscripsit, descripsit p. 76. — **ዕልው·፡** perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — **ዕልውት፡** 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transscriptum. — **ዐላዊ፡** perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐልዋ፡, **ዓልው·፡** aloe.

ዐለየ፡ — **ማዕሌት፡** defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — **ዕልገት፡** victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; **ለለዓመ·፡** quotannis. — **ዓመት፡**, pl. **ዓመታ·ት፡** annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. **ይዕምቅ፡** vel **ይዕመቅ፡** profundus fuit vel factus est. — **አዕመቀ፡** II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — **ዕመ·ቅ፡** profundus. — **ዕመቅ፡** profunditas, profundum. — **ማዕምቅ፡**, pl. **መዓምቅ፡** profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡, pl. **አዕማድ፡** columna. — **ምዕማድ፡** basis, stylobates.

ዐመፀ፡ I, 2 inique egit, injustus fuit, injuria affecit. — **ዐማፂ፡** injustus, iniquus, improbus. — **ዐመፃ፡**

injustitia, injuria, improbitas. — መ ዐምፅ፡ inique agens, injustus.

ዓሣ፡, pl. ዓሣት፡ piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — ዐሡር፡ convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). — ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. — ዐሥሩ፡, f. ዐሠርቱ፡ m. decem. — ዕሥር፡ decem. — ዓሥር፡ decimus. — ዐሡር፡ decem dies, decimus dies. — ዕሥራ፡ viginti. — ዓሥራት፡, ዐሥራት፡ decima pars, decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et ዐረቀ፡ I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est. 3) orbatus, privatus est. — አዕረቀ፡ II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተዐርቀ፡ III, 1 se nudavit, nudatus, privatus est. — ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — ዕራቅ፡ c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis. — ዕርቃን፡ nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coaequavit; reconciliavit, gratiam composuit. — ተዐረቀ፡ III, 1 et ተዓረቀ፡ III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — ዕርቅ፡ reconciliatio. — ዐራቂ፡ reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርበ፡ et ዐረበ፡ I, 1 occidit (sol, sidus). — ዐረብ፡ occidens. — ዐርብ፡ feria sexta. — ምዕራብ፡ occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — ዐረብያ፡ Arabia.

ዐረበ፡ — ማዕረብት፡ locus mercatus, emporium.

ዐራት፡, pl. ዐራታት፡ lectus.

ዐረከ፡ — ተዓረከ፡ III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. — ዐርከ፡, f. ዐርከት፡, pl. አዕርክት፡, m. ዐርካን፡, f. ዐርካት፡ amicus, a.

ዐረዘ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — ዐራዝ፡, pl. ዐራዝት፡ vestimentum, indumentum.

ዐረየ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit. 2) exaequavit, conciliavit. — አዐረየ፡ II, 1 coaequavit, parem et aequalem reddidit. — ተዐረየ፡ III, 2 exaequatus, aequiparatus est. — ዕሩይ፡ aequalis, par; ዕሩየ፡ pariter, aeque. — ዕሪና፡ aequalitas, coaequalitas; በዕሪና፡ aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. ይዕረግ፡ et ይዕርግ፡ ascendit, escendit. — አዕረገ፡ II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — ዕርገት፡ ascensio, (oblatio). — ማዕርግ፡, pl. መዓርግ፡ gradus, scala; በማዕርገ፡ in gradu alcjs = sicut, tamquam p. 133 str. 9. — ምዕራግ፡ 1) ascensus, locus clivus. 2) gradus.

ዔረግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — አዕረፈ፡ II, 1 1) intr.: quievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). — ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — ዕረፍት፡ quies, requies; obitus; intermissio. — ምዕ

ራፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሰ-ቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — **ዐስቅ፡** textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰበ፡ I, 1 mercede conduxit. — **ዐስ-ብ፡** merces; pretium; praemium. — **ዐሳ-ብ፡** mercenarius.

ዐሰበ፡ — **ማዕሰ-ብ፡**, **ማዕስ-ብ፡**, pl. **መሳስ-ብ፡** 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዔሰው፡ Esau.

ዐሰየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — **ተ-ዐ ስየ፡** III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — **ዕሴት፡** remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — **አዕቀለ፡** II, 1 aquas collegit in piscina. — **ምዕቃል፡**, pl. **ምዕቃላት፡** piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coërcuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — **ዕ ቁም፡** statutus, definitus, praefinitus. — **ዐቅም፡** 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; **በ ዐቅም፡** moderate, temperanter; c) proportio; **ዐቅመ፡ምዕራጉ፡** secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; **ዐቅመ፡ው ርዛዌ፡** justa juventus vel aetas. 2) finis, terminus. — **ዕቃሜ፡** constitutio, statutum.

ዐቈረ፡ I, 1 involvit, colligavit. — **ተ-ዐቍረ፡** III, 1 pass. — **ዕቍር፡** fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡, pl. **ዐቃቂር፡** pharmacum.

ዐቀረብ፡, pl. **ዐቃርብት፡** scorpio.

ዐቀበ፡ I, 1 subj. **ይዕቀብ፡** 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavit. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — **አዕቀበ፡** II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (**ከመ፡ዘአዕቀበ፡** tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — **ተ-ዐቀበ፡** et **ተ-ዐቅበ፡** III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavit, attendit. — **ዕቍ-ብ፡** part. pass. — **ዕቅ-ብት፡**, pl. **ዕቍባት፡** concubina, pellex. — **ዐ-ቃቤ፡** custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — **ዐቃቢ፡**, pl. **ዐቃ-ብ ያን፡** et **ዐቀ-ብት፡** custos; tutelaris p. 145 str. 38; **ዐቃቤ፡ሥራይ፡** medicus. — **ማዕቀ-ብ፡** custodia, excubiae. — **አማዕቀበ፡** qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀ-ብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀ-ብ፡ et **ዐቃ-ብ፡** spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — **ዕቁድ፡** constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intricavit. — **አዕቀጸ፡** II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — **ተ-ዐቅ ጸ፡** III, 1 pass.

ዐቀረ፡ — **አዕቀረ፡** II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum praebuit (c. Acc. prs.). — **ተ-ዐቅረ፡** III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est. — **ዕቅፍት፡**, pl. **ዕቅፍታት፡**

offensio, offendiculum, scandalum. — **ማዕቀፍ፡** et **ማዕቅፍ፡** id.

ዐበለ፡ — **ማዕበል፡** instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — **ማዕበል፡**, pl. **ማዕበላት፡** fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. **ይዕበር፡** aridus, sterilis fuit vel factus est. — **ዕቡር፡** aridus, sterilis. — **ዐባር፡** sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — **ዕብራይስጥ፡** Hebraice.

ዐበቅ፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. **ይዕበይ፡** magnus, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); **ዘየዐቢ፡** magnus, major, maximus. — **አዕበየ፡** II, 1 magnum fecit (**አዕበየ፡ገቢረ፡** magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evexit. — **ተዐበየ፡** III, 2 1) refl.: se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — **ዕቡይ፡** superbus, arrogans, insolens. — **ዕበይ፡** magnitudo. — **ዐቢይ፡**, f. **ዐባይ፡**, pl. **ዐቢይት፡**, m. **ዐቢያን፡**, f. **ዐቢያት፡** magnus, (**ካህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; **በዐቢይ፡ቃል፡** alta voce; **ዐቢያት፡** vel **ዐበይት፡** magnalia); **ዐቢያ፡** adv. valde, alte, p. 106. — **ትዕቢት፡** superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — **መዐትም፡** iracundus, ad iram propensus. — **መዐትማዊ፡** id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. **ይዕትብ፡** et **ይዕተብ፡** obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — **ተዐትበ፡** III, 1 pass. — **ማዕተብ፡** signaculum, signum. — **አማዕተበ፡** qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — **መዐንስብ፡** hariolus, incantator.

ዐነቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — **ዕንቁ፡**, pl. **አዕናቁ፡** gemma. — **ማዕነቅ፡** et **ማዕንቅ፡** turtur.

ዕንቄራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበሪ፡ et **ዐንበር፡** bellua marina, cetus.

ዐንበሳ፡, pl. **ዐናብስት፡** leo.

ዕንባቆም፡ Habacuc.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — **ተዐንበዘ፡** III, 1 id. (p. 121 str. 59). — **ዕንቡዝ፡** part. — **ዕንባዜ፡** defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — **ዕንዚራ፡** instrumentum musicum cujusvis generis. — **መዐንዝር፡** musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. **አዕኑግ፡** inauris.

ዕንጎት፡ mandragora.

ዐንጉግ፡, **ዐንጎጉ፡** lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — **ማዕከክ፡** pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — **ቃዕካ፡** castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሎ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ደመ፡ — **ደም፡**, pl. **አዕዋም፡**,

pl. pl. አዕዋማት፡ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

ዖረ፡ I, 1 caecus fuit vel factus est. — አዖረ፡ II, 1 caus. — ተዐወረ፡ III, 2 1) connivit. 2) neglexit. 3) despexit, contemsit. — ዕውር፡ caecus. — ዕውረት፡ caecitas.

ዖቀ፡ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — አዖቀ፡ II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — ተዐውቀ፡ III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — ዕዉቅ፡ notus, bene notus.

ዖነ፡ — ምዕዋን፡ septentrio, plaga septentrionalis.

ዐወከ፡ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐወየወ፡ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — ዐዋይት፡ ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

ዖደ፡ I, 1 subj. ይዐውድ፡ 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — አዖደ፡ II, 1 circumvertit, circumduxit. — ዐወድ፡ 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive ዐውድ፡ sive ዐውደ፡ እክል፡). 3) consessus judicum, forum. — ዐወደ፡ praep.: circa. — ዐዋዲ፡ circuitor, praeco. — ምዕዋድ፡ ambitus, circuitus, orbis.

ዖገ፡ — ተዐወገ፡ III, 1 subsannavit, irrisit.

ዖፍ፡, pl. አዕዋፍ፡ aves; avis.

ዕገል፡ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፡ — ማዕዘር፡, ማዕገር፡ nimbus splendens.

ዕገራ፡ Esdras.

ዐዘቅት፡ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፡ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — ዐዚዝ፡ 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — ዕዘገ፡ robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዔለ፡ I, 1 et ዐየለ፡ I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፡ — ተዐየረ፡ III, 2 probro affecit, exprobravit, conviciatus est. — ትዕይርት፡ probrum, convicium.

ዐይን፡, pl. አዕይንት፡ 1) oculus; ሰብአ፡ዐይን፡ explorator, speculator p. 116. 2) fons. — ዐየነ፡ I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — ተዐየነ፡ III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — ትዕይንት፡, pl. ተዓይን፡ 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፡ I, 1 aberravit, mente erravit. — ዕዩይ፡ mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፡, pl. አዕያግ፡ palus, stagnum. — ዐይገን፡ et ዐይጋን፡ urceus, labrum.

ዓዲ፡ adv. 1) adhuc, etiamnum (ዓዲየ፡ adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 በእንተዝ፡ vel እስመ፡ post ወዓዲ፡ supplendum est); አላ፡ዓዲ፡ sed etiam (post አክ፡ባሕቲቱ፡).

ወደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ፡** tempus constitutum, tempus.

ወደወ፡ — **ዕድ፡**, pl. **ዕደው፡** viri (vir).

ወደወ፡ — **ዕዳ፡** 1) res persolvenda, debitum. 2) culpa, reatus.

ወደወ፡ I, 1 subj. **ይዕዲ፡** 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ፡** p. 35. — **አዕደወ፡** II, 1 traduxit, trajecit. — **ተወደወ፡** III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ፡** p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው፡**, pl. **ዕ ድዋን፡** adversarius. — **ተወዳዊ፡** transgressor, praevaricator. — **ማዕ ዶት፡** regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕዶተ፡** trans, ultra; **በማዕዶተ፡** trans, (praeter).

ወጌ፡ linum, linteum.

ወገለ፡ — **ተወገለ፡** III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ኀ ዕግልት፡** fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ወገሠ፡ — **ተወገሠ፡** III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, exspectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተወገሠ፡** IV, 2 1) ad continentiam, constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተወጋሢ፡** constans, patiens. — **ትዕግሥት፡** 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መ ስተወግሥ፡** 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጉሥጉር፡ absinthium.

ወገተ፡ I, 1 subj. **ይዕግት፡** circumvenit, circumsedit, cinxit. — **ማ ዕገት፡** 1) circumscriptio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ወጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ፡** et **ዕጣስ፡** sternutatio.

ወጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ወጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን፡** suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን፡** 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት፡**, pl. **መዓጥን፡** thuribulum.

ወጠረ፡ — **ዕጡፍ፡** textus; textum, textura.

ወጸረ፡ I, 1 expressit.

ወጽቅ፡, pl. **አዕጹቅ፡** ramus, ramulus.

ወጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተወ ጸበ፡** IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕ ጹብ፡** 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens, 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እምዕ ጹብ፡** aegre, difficulter, vix. — **ዕ ጽብ፡** 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ወጸወ፡ I, 1 subj. **ይዕጹ፡** 1) clausit, obseravit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተወጽው፡** III, 1 pass. — **ዕጽው፡** clausus. — **ወጻዊ፡** janitor, ostiarius. — **ማዕጽ፡**, pl. **መዓጽት፡** 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ወጸወ፡ abscidit, concīdit.

ወጸድ፡, pl. **አዕጸድ፡** area circum-

septa, area, chors, atrium, aula; caula, septum; ager, praedium, fundus; ወጸደ፡ወይን፡ vinea; ወጸደ፡ሐምል፡ p. 60 et ወጸድ፡ p. 59 hortus, viridarium.

ወጸፈ፡ I, 1 complicuit. — ተወጸጸፈ፡ et ተወጸፈ፡ III, 1 se amicuit, amictus est. — ዕጹፍ፡ complicatus, duplicatus, amictus. — ወጽፍ፡ amictus, amiculum, pallium.

ወዕም፡, pl. አዕዕምት፡ os, ossis.

ወፀወ፡ — ዕፅ፡, pl. ዕፀው፡, pl. pl. ዕፀዋት፡ 1) arbor; arbuscula; ዕፀ፡ወይን፡ vitis. 2) patibulum, crux (sive ዕፀ፡መስቀል፡ sive ዕፅ፡). 3) lignum. 4) sors. — ዕፀት፡ arbuscula, frutex. — ተሜፀወ፡ III, 3 sortitus est. — ዕሜ፡ sors. — ዕሜቄ፡, ዐ-ሜቄ፡ sortitio.

ወፀየ፡ et ወዕየ፡ I, 1 verminavit, putruit. — ዕሴ፡, pl. ዕፀያት፡ et ዕ ሄያት፡ vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ወፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — ተወዕደ፡ III, 1 pass. — ወሜዲ፡ messor. — ማዕፀድ፡ falx.

ወፀፀ፡ injuriam intulit. — ወዕ፡ sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ወፈረ፡ — ዕፍረት፡ unguentum. — ማዕፈርት፡ cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡, f. ዛ፡, pl. m. እሉ፡, f. እላ፡ et እሎን፡ hic, haec, hoc (ዘሂ፡ Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam ዝ፡ quam እሉ፡, እላ፡ pro neutro: „hoc, haec“ usurpatur; ከመዝ፡ talis, sic; በእንተዝ፡ ob hoc, propterea; እም ዝ፡ post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዘ፡ 1) pron. rel. f. እንተ፡, pl. እለ፡ qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (ዘወ-እቱ፡ quod est, hoc est p. 103; ዘሂ፡ — ዘሂ፡ alius — alius p. 59; ኀበ፡ዘ፡ quocumque p. 26; ዘ፡ ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ὅτι, ḃaß. 3) በዘ፡ a) cum, dum (=እንዘ፡). b) eo quod, ḃaḃurch ḃaß p. 103. c) qua ratione. d) seq. Imprf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. e) quasi, p. 75 l. 12. 4) እምዘ፡ ex quo, postquam.

ዘ፡ (እንተ፡ p. 82, እለ፡) nota Genitivi (gr. § 145. 186); a) τὸ τοῦ, τὰ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘ ብዙኃን፡ „faciamus“ dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad alqm: እለ፡ሙ-ሴ፡ homines vel coaequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: ዘለምጽ፡ lepra affectus. d) ex: ዘብሩር፡ ex argento, argenteus. — ዘዘ፡ (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዚ,አየ፡, ዚ,አከ፡, ዚ,አሁ፡ caet., እንቲአየ፡ caet., እሊአየ፡ caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: በ-ነይለ፡ ዚ,አሁ፡ vi ejus p. 8), vel nomini suo anteponitur (ut: እሊ,አከ፡አግ ብር-ት፡ tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. ዘ፡ relat.: ዘዚ,አየ፡ qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 ዘዚ,አሁ፡ = cujus est. 3) ዘዘዚ,አሁ፡ caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

ዘሀለለ፡ — **አንዘሀለለ፡** qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidiae deditus est. — **ንዝሀላል፡** vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለለ፡ — **መዝለል፡** pertica, vectis tenuior.

ዘልሐ፡ I, 1 hausit.

ዘልገሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — **ዝልጉስ፡** part. pass. — **ዝልጋሴ፡** lepra maligna, elephantiasis.

ዝለ-ፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለፈ፡ — **አዝለፈ፡** II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — **ዝለ-ፍ፡** 1) continuus; **ለዝለ-ፉ፡** et **ዝለ-ፈ፡** in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — **ዘልፍ፡** tempus perpetuum, a) **ዘዘልፍ፡** perpetuus; b) **ዘልፈ፡** perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) **ለዘልፍ፡** in perpetuum. — **ዘላፍ፡** et **ዝላፍ፡** i. q. **ዘልፍ፡**; **ለዝላፉ፡** vel **ለዘላፉ፡** in perpetuum. — **ትዝልፍት፡** pertinacia, temeritas.

ዘለፈ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonuit, convicit. — **ተዘለፈ፡** III, 1 et 2 pass. — **ተዘለፈ፡** III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — **ዘለፋ፡** reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሐለ፡ et **ዘሐለ፡** I, 1 rubigine obductus est. — **ዘሕል፡** rubigo, aerugo.

ዝሐነ፡ I, 1 sedatus est, tranquillus fuit. — **አዝሐነ፡** II, 1 sedavit, tranquillavit. — **ዝሑ-ን፡** tranquillus. — **ዘሕን፡** tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕዙሕ፡ superabundans.

ጋሞ፡ sc. **ባሕረ፡ጋሞ፡** Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abâi amnem effunditur, p. 36.

ዝማም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — **አዝመረ፡** II, 1 1) sancte professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — **ዝመ-ር፡** testis, auctor (Gewährsmann). — **ዝማሬ፡** psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — **መዘምር፡** psaltes, cantor ecclesiasticus. — **መዝመ-ር፡**, pl. **መዝመ-ራት፡** 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — **ምዝማር፡** testimonium, auctoritas.

ዘመን፡, pl. **አዝማን፡**, pl. pl. **አዝማናት፡** tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመወ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. **ምስለ፡**, vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — **አዘመወ፡** II, 2 caus. — **ዝመ-ት፡** scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — **ዘማ፡**, pl. **ዘማት፡** scortum, meretrix, moecha. — **ዘማዊ፡** scortator, moechus.

ዘመደ፡ — **ተዘምደ፡** III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — **ዘመድ፡**, pl. **አዝማድ፡** 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) **ዘመድ፡** et **አዝማድ፡** parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

ትዝምድ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረፈ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቅ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — አዘረቀ፡ caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zerubabel.

ዘርዜት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — ተዘርአ፡ III, 1 pass. — ዘርእ፡, pl. አዝርእት፡ 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — መዛርእ፡ pl. cophini.

ዘርዐየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. ይዝሩ፡ 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — ተዘርወ፡ III, 1 pass. et refl. — ዝርው፡ part. pass. — ዝርወት፡ dispersio. — ዘራዊ፡ 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — መዝርዕ፡ velum navis. — መዝራዕት፡, pl. መዘርዕ፡ brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — ተዘርዘረ፡ III, 1 pass.

ዝርዚቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. ዝኩ፡

ዝቅ፡, pl. ዝቃት፡ uter.

ዝብል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — ዝብሕ፡ victima.

ዘበረ፡ — ዘብርት፡ fragmentum. — መዝበር፡ et መዝብር፡ ruina, rudera, desolatum, vastatum. — መዝበረ፡ qdrl. I dirutus, destructus, vastatus est. — አመዝበረ፡ II diruit, desolavit. — ምዝቡር፡ dirutus, ruinosus. — ምዝበራ፡ eversio, destructio, ruina, rudera. — ተመዝባሪ፡ destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘበን፡ dorsum, tergum.

ዘበየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡, ዘብዳ፡, ዘብድው፡, pl. ዘበድው፡ pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — ተዘብጠ፡ III, 1 verberatus, percussus, perculsus est. — ዝብጠት፡ percussio, verberatio, verber, plaga. — ዝብጦ፡ opus malleo ductum.

ዘቲ፡ vid. ዝንቱ፡

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘገረ፡ — ተዝገረ፡ et ተዘገረ፡ III, 2 1) gloriatus est, se jactavit. 2) rixatus est. — ዝገር፡ jactabundus, insolens; rixosus. — ትዝገርት፡ 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝጎር፡ monumentum sepulcrale, sepulcrum.

ዘንመ፡ I, 1 pluit. — አዝነመ፡ II, 1 caus. — ዝናም፡, pl. ዝናማት፡ pluvia.

ዝናር፡, pl. ዝናራት፡ cingulum.

ዘንብ፡, pl. አዝናብ፡ cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespae.

ዝንቱ፡, pl. ዘቲ፡, pl. m. እሉ ንቱ፡, f. እላንቱ፡ hic, haec, hoc; crebro ዝንቱ፡ pro neutro usurpatur.

ዘነየ፡ — ዝንየት፡ et ዝኔት፡ effusio seminis virilis, semen virile effusum.

ዘንግዐ፡ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ፡** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጎገ፡ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጎጌ፡** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝአብ፡, pl. **አዝአብት፡** hyaena.

ዚአሁ፡ vid. **ዘ፡**

ዘእንበለ፡ vid. **እንበለ፡**

ዝኩ፡ et **ዝክቱ፡**, f. **እንትኩ፡** et **እንታክቲ፡**, pl. **እልኩ፡**, **እልኩቱ፡**, **እልክቱ፡** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ፡** inter **ዝ፡** et **ኩ፡** inserere licet: **ዝሰኩ፡** p. 156 l. 1 et 4.

ዘከመ፡ vid. **ከመ፡**

ዘከረ፡ I, 1 subj. **ይዝከር፡** 1) meminit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዘከረ፡** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዘከረ፡** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 suppleas: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዘከረ፡** III, 2 recordatus est, meminit (c. Acc.). — **ዝኩር፡** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝክር፡** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝክር፡** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዘካርያስ፡ Zacharias.

ዝክቱ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዘወረ፡ I, 2 perduravit. — **አዘረ፡** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘ ወ·ር፡** gyrus, orbis, circulus.

ዘወ፡ — **ተዛወ·ወ፡** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est; secum collocutus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘወ·ዕ፡** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘወ·ግ፡ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘወ·ገ፡** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዛወገ፡** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወረ፡ — **ተዘወረ፡** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ፡ (ذَيْل) villus (p. 58; Gr. habet: κουκουλλία ἄμαλλα).

ዘዘ፡ vid. **ዘ፡**

ዝየ፡ hoc loco, hic; huc; **በዝየ፡** hic; **እምዝየ፡** hinc.

ዜመ፡ — **ዜማ፡** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት፡ 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዜነወ፡ qdrl. I certiorem fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በ·ነበ፡** prs., c. Acc. vel **በእንተ፡** rei). — **ተዜየነወ፡** III, 3 rcpr. — **ዜና፡**, pl. **ዜናት፡** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዜናዊ፡** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ፡** nota Genitivi est).

ዘጋ፡ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaeae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitſchrift der deutſchen morgenl. Geſellſchaft Bd. VII p. 350.

ዝጎል፡ concha.

ዘግሐ፡ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ፡** III, 1 pass. — **ዝጉሕ፡** clausus. — **መዝግሕ፡** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

ዘገበ፡ I, 1 subj. **ይዝግብ፡** coacervavit, recondidit, reposuit. — **ተዘግበ፡** III, 1 pass. — **መዝገብ፡**, pl. **መዛግብት፡** thesaurus, a) opes vel copiae collectae. b) promptuarium, apotheca, horreum.

ዘግባ፡, pl. **ዘግባት፡** cedrus, cupressus, taxus.

ዘገነ፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገነ፡ — አመዝገነ፡ qdrl. II gratiam retulit, gratias egit, contentus fuit (c. **በ፡** rei; c. **ለ፡** vel pron. suff. prs.); **አመዝጋኖ፡** animus gratus et contentus. — **ምዝጋና፡** praemium, gratia, beneficium.

ዘረር፡, pl. **አዝራር፡** ora, fimbria vestimenti.

ዝጥ፡ pix.

ዘፈነ፡ I, 1 saltavit. — **ዘፈን፡** saltatio, chorus. — **ዘፋኒ፡**, f. **ዘፋኒት፡** saltator, -trix. — **ምዝፋን፡** locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — አንዘፍዘፈ፡ qdrl. V expandit (alas).

ዬ፡ heu, ah, au, proh!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus Israel. 3) Judaea, Judaei; **ሰብአ፡ ይሁዳ፡** Judaei. — **አይሁድ፡** Judaei. — **ይሁድና፡** Judaismus. — **ተይሀደ፡** et **ተየሀደ፡** III, 1 et 2 Judaeus fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የማን፡ dextra manus; dextra pars. — **ይምን፡** dextra pars; **ይምነ፡** dextrorsum. — **ይመ-ነ፡** probe, valde, perquam.

ያርብሐ፡, **ይርባሕ፡** vid. **ረብሐ፡**

ያሮክላ፡ Heraclas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴዕ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡, **ይቤሉ፡**, **ይብል፡**, **ይበል፡** vid. **ብሀለ፡**

የብሰ፡ I, 1 subj. **ይይበስ፡** siccus, aridus fuit vel factus est. — **አይበሰ፡** II, 1 caus. — **ይቡስ፡** siccus, aridus. — **የብስ፡** aridum vel siccum, terra continens.

የበበ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit, laetum clamorem edidit. — **ይባቤ፡** jubilatio, jubilum.

ዮ-ቢናሊስ፡ Juvenalis.

ይሳለ፡ — አይሳለ፡ II, 1 decidit, descendit coelitus.

ዮ-ና፡ et **ዮ-ናስ፡** Jonas.

ዮ-ናኒ፡ et **ዮ-ናናዊ፡** Graecus.

ይእቲ፡ vid. **ው-እቲ፡**

ይእዜ፡ hoc tempore, nunc, jam; **ይእዜኒ፡**, **ወይእዜኒ፡** jam vero, jam autem, igitur; **ዘይእዜ፡** praesens; **እምይእዜ፡** inde ab hoc tempore, amodo; **እስከ፡ይእዜ፡** hucusque, adhuc.

ይክል፡ vid. **ክህለ፡**

የካቲት፡ mensis Abyssinorum sextus, qui VII° Februarii sec. Cal. Greg. incipit.

ያክንት፡ hyacinthus.

የወሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, comem, clementem se praebuit, placide locutus est. 2) permulsit, solatus est, placavit. 3) persuasit, pel-

lexit. — የውሀ፡ i. q. የዋህ፡ — የዋህ፡ 1) mitis, mansuetus, placidus (sanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — የውሀት፡ 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — የዋሀት፡ id. — የውሀና፡ id.

ዮም፡ hodie; nunc.

ዮጊ፡ (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

ዮውጣ፡ ἰῶτα.

ያዕቆብ፡ Jacob, Jacobus.

ዮዲት፡ Judith.

የድዐ፡ — አይድዐ፡ II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — ተየድዐ፡ III, 1 pass. — እንዳዒ፡ nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ያፌት፡ Japheth.

ዮፍታሔ፡ Jephte, Jiphtah.

ዮፎኔ፡ Jephunne, pater Calebi.

ድሉል፡ pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ፡ 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — አድለቅለቀ፡ qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ፡ I, 1 subj. ይድሉ፡ 1) trs.: libravit, pĕpendit, ponderavit. 2) intrs.: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel ለ፡ prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.; ርቱዕ፡ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tuum ejus fuit. — አድለወ፡ II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel ለ፡ pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — ተደለወ፡ III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — አስተደለወ፡ IV, 2 et አስተዳለወ፡ IV, 3 paravit, prae-, ap-, comparavit. — ድልው፡, f. ድልውት፡ 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); ድልወ፡ digne, convenienter. 3) paratus (c. ውስተ፡ ad, p. 73). — ድልወት፡ 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); ድልወተ፡ pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — ተድላ፡ 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, jucunditates, deliciae, voluptas. — መድሎት፡, pl. መዳልው፡ 1) pondus. 2) መዳልው፡ libra, bilanx (መዳልወ፡አልቦ፡ = ϣⲓ-ϩⲏⲧ p. 26 l. 10). 3) i. q. قُلَّة amphora p. 147 str. 3 (ni በሰማይ፡ pro በማይ፡ legere et መድሎት፡ pro መዳልወ፡ usurpatum putare malueris). — መድልው፡ et መደልው፡ judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ፡ — ተደለገ፡ III, 1 animosum, strenuum se praebuit.

ዴልጣ፡ δέλτα p. 58.

ደሐለ፡ — ተድሕለ፡ III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ፡ I, 1 subj. ይድሐር፡ repudio dimisit uxorem.

ድሕንጻ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕከ፡ I, 1 repsit, reptavit.

ደሐየ፡ — መድሐ፡ meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; ብእሴ፡ደም፡ sanguinolentus; ሰ-ጋ-ሬ፡ደማ፡ consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ድግሐ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — ተደመ፡ III, 1 et ተደመመ፡ III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — መድምም፡ 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. መድምማት፡ miraculum, facinus stupendum.

ድመት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes“ p. 71 l. 23). — ተደመረ፡ III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — ድሙር፡ 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — ድማሬ፡ 1) consertio. 2) conjunctio, unitio. — ተድምርት፡ 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unitio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — ድሙስ፡ obscurus, nubilus. — ደምሰሰ፡ qdrl. I exstinxit, delevit; obliteravit; perdidit. — ተደምሰሰ፡ III, 1 pass. — ድምሰሴ፡ 1) obliteratio. 2) exstinctio, exitium, pernicies.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳሞት፡ Dámot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደግቲዎስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደሙላ፡ — መድሙላ፡ cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — አደመነ፡ II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi exspectaveris ጋ-ዴ-ም-ን፡). — ድሙ-ን፡ nubilus, fuscus. — ደመና፡, pl. ደመናት፡ nubes, nubila; ቀስተ፡ደመና፡ iris. — ደመንሚን፡ subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — አድምዐ፡ II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ድሜጥሮስ፡ Demetrius.

ደምፀ፡ I, 1 ይድምፅ፡ et ይድመፅ፡ strepuit, sonuit, resonuit, fremuit. — አድመፀ፡ II, 1 caus. — ድምፅ፡ strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ድርሀም፡ drachma; numus aureus.

ድርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — ተደረ፡ III, 1 et ተደረረ፡ III, 2 coenavit. — ድራር፡ coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. ይድርስ፡ commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletice vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — ድርሰት፡ versus poëmatis, stropha, carmen. — ደራሲ፡ interpres, commentator. — ድርሰን፡ dissertatio,

tractatus, sermo, homilia, commentatio.

ድራስ፡ et **ድርስ፡** δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ድርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. — **ድራክ፡** asper, durus, trux, saevus. — **መድረክ፡** limen; vestibulum. — **ድርዙት፡** cardo januae.

ደረከኖ፡ et **ደርከኖ፡** purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደርገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — **አድረገ፡** II, 1 connexuit, complicuit, junxit. — **ደርግ፡** conjunctio; **በደርግ፡** et **ደርገ፡** conjunctim, unâ, pariter. — **ድርገት፡** conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ድርግዳ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስክን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — **ደሴት፡**, pl. **ደሰያት፡** insula.

ደቅሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — **መድቅሕ፡** terebra. — **መድቅሕ፡** encaenia, initiatio.

ደቀሰ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — **ድቃስ፡** dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — **አድቀቀ፡** II, 1 id. — **ድቁቅ፡** contritus, tenuis. — **ደቂቅ፡**, f. **ደቃቅ፡** 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — **ደቂቅ፡** subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — **ደቅ፡** sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቍንድቍ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. **ደበበ፡**

ደበለ፡ — **ተዳበለ፡** III, 3 se collegit, conglobatus est. — **መድበል፡** coetus, chorus, conventus. — **መድበለ፡** qdrl. I concilium habuit. — **ዳቤላ፡** et **ደቤላ፡** (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ደብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲቦራ፡ Debora.

ደብር፡, pl. **አድባር፡**, pl. pl. **አድባራት፡** 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — **ደበርቢር፡** supinus (ὑπτιώτερος) p. 57.

ድቡስ፡, **ድንቡስ፡** clava, tudes.

ደበበ፡ — **ዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — **በዲበ፡** 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — **እም ዲበ፡** 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — **ተድባብ፡** 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — **መድበ፡** suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበሰ፡ — **ድብ፡**, pl. **ድባት፡** ursus, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro **ሰሜን፡**).

ደብተራ፡, pl. **ደብተር፡** tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡—**ድቡት፡**, sc. **በድቡት፡**

vel ድቡ፡ 1) opportune, tempestive. 2) repente, improviso.

ድብዕሎ፡ 1) cavea, carcer bestiarum. 2) funis validus, quo bestiae constringuntur.

ደበየ፡ I, 1 obrepsit, repente invasit, irrupit.

ደብደበ፡ I, 1 inquietus fuit, inquietudine consumtus est.

ዲባግ፡ vestis serica, Attalica, auro intexta.

ደኀረ፡ — ተደኀረ፡ et ተደኃረ፡ III, 2 1) tardus fuit, moratus, cunctatus est. 2) retro relictus est, remansit. — ድኅር፡ 1) pars rei posterior vel postica; ደኀረ፡ retro, retrorsum. 2) tempus posterum vel futurum; ደኀረ፡ postea, posthac, postremo, tandem, (ደኀረ፡ እምኀ፡ postremo post p. 150 l. 11). — ድኅረ፡ 1) praep.: a) pone, post; በድኅረ፡ id.; እንተ፡ ደኀረ፡ pone, a parte posteriori. b) post (de tempore) p. 117 str. 41; እምደኀረ፡ id. (multo crebrius usurpatum quam ደኀረ፡). 2) conj.: postquam (apud poëtas); እምደኀረ፡ postquam. — ደኀሬት፡ retrorsum. — ደኃሪ፡ posterior, postremus, futurus, novissimus; ደኃሪ፡ et crebrius ደኃሪት፡ novissimum, finis, exitus. — ደኃራዊ፡ et ደኃራይ፡, ደኃራዊ፡ et ደኃራይ፡ posterior, postremus.

ደኀረ፡ I, 1 fausta imprecatus est, benedixit. — መድኀር፡ benedictio.

ድኁኅ፡ excavatus, cavus.

ድኀነ፡ I, 1 subj. ይድኀን፡ 1) salvus evasit. 2) salvus, incolumis fuit, servatus, salvatus, liberatus est. — አድኀነ፡ II, 1 liberavit, servavit, salvum fecit, salvavit, redemit. — ተድኀነ፡ III, 1 se vadem dedit. — ድኁን፡ incolumis, salvus, salvatus, immunis. — ዳኅን፡ 1) adj.: incolumis, bene valens, salvus. 2) subst.: incolumitas, bona valetudo, salus. — መድኀን፡ et መድኀኒ፡ servator, liberator, salvator, redemtor. — መድኀኒት፡ liberatio, redemtio, salus; መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡ sacrificium pro salute.

ደኀየ፡ I, 1 effodit, excavavit; defodit.

ደኀፀ፡ I, 1 subj. ይድኀፅ፡ lapsus est in lubrico, fallente vestigio cecidit, lapsavit, falsus est. — አድኀፀ፡ II, 1 caus. — ዳኅፅ፡ 1) lapsus. 2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር፡ denarius.

ደነሰ፡ I, 2 pretium stupri dedit. — ተደነሰ፡ III, 2 1) conspurcatus est. 2) mercedem meretriciam accepit. — ደንስ፡ 1) spurcitia, impudicitia. 2) merces meretricia.

ድንቀት፡ vid. ወድቀ፡

ደንቀወ፡ qdrl. I surdaster fuit. — ድንቅው፡ surdaster, tardus ingenio.

ድንባዝ፡ 1) vectis. 2) furca. 3) fulcrum.

ደነነ፡ I, 1 se inclinavit, pronus fuit, corpus incurvavit. — አድነነ፡ II, 1 incurvavit, deorsum flexit, demisit.

ዳንኤል፡ Daniel.

ድንዙዝ፡ hebes, segnis, socors, tardus.

ደንደር፡ tribulus, spinae genus.

ድንግል፡, pl. ደናግል፡ 1) virgo.

2) m. castus, caelebs. — **ድንግልት፡** virginalis, casta. — **ድንግልና፡** virginitas, castitas.

ደንጕላ፡ lilium, cnicus.

ድንጋግ፡ ora, crepido, ripa; limes. — **ድንጋጌ፡** id.

ደንገፀ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — **አደንገፀ፡** II caus. — **ድንጉፅ፡** part. pass. — **ድንጋጼ፡** pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — **መደንግፅ፡** perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ድንጽ፡ invidia, rixa invidentium. — **ደንጸወ፡** qdrl. I invidus et avarus fuit. — **ደንጻዊ፡** invidus, avarus. — **ድንጸዌ፡** invidia, avaritia.

ዳእሙ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደከመ፡ I, 1 subj. **ይድክም፡** et **ይድክም፡** 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — **አድከመ፡** II, 1 caus. — **ድኩም፡** 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — **ድክም፡** 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደክተመ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — **ደክታም፡** orbus, orba, orphani. — **ድክትምና፡** orbitas.

ድኩፅ፡ stercus, fimus.

ደወል፡, pl. **አድዋል፡** 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል፡ campana.

ዶርሆ፡, pl. **ደዋርህ፡** gallus, gallinaceus, gallina.

ዳኬዎስ፡ Decius.

ዳዊት፡ David.

ደወየ፡ I, 1 subj. **ይድወይ፡** aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — **አድወየ፡** II, 1 caus. — **ድዉይ፡**, **ድውይ፡** aegrotus, invalidus. — **ደዌ፡**, pl. **ደዌያት፡** morbus, aegrotatio.

ደይም፡, inus., pl. **አድያም፡**, pl. pl. **አድያማት፡** loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን፡, pl. **ዲያቆናት፡** diaconus. — **ዲቁና፡** munus diaconi.

ዲባ፡ vid. **ዴፐ፡**

ዲበ፡ vid. **ደበበ፡**

ዲያብሎስ፡ diabolus.

ደየነ፡ I, 2 judicavit, punivit. — **ተደየነ፡** III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — **ደይን፡** damnatio, judicium, judicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ፡ et **ድ"፡** Dionysius.

ዴገነ፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋንስ፡ Diogenes.

ዴፐ፡ I, 1 insidiatus est. — **ዲፓ፡** et **ዲባ፡** insidiae.

ድድ፡ vid. **ወደደ፡**

ዴዴ፡, pl. **ዴዳት፡** et **ዴዴያት፡** 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም፡ didrachmum.

ደደቀ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito factum est. — **ተዳደቀ፡** III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

ድድቅ፡ accidens, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigus recreans, aura frigidula.

ድጓ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ድጕሏማ፡ et ድሏጕማ፡ armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (ደደግሙኒ፡ = ደደግሙ፡ ተስእሎተኒ፡ p. 87). — ዳግም፡ iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; በዳግም፡ secunda vice, iterum; ዳግመ፡ rursus, iterum, denuo. — ዳግማዊ፡ et ዳግማይ፡ secundus, alter.

ድጕር፡ bura.

ደጎብያ፡, var. ደጉብያ፡ bruchus, locusta.

ዳጎን፡ Dagon idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጕዳሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — ድግዱግ et ደግደግ፡ macer, macilentus.

ደጐጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — አስተዳጐጸ፡ IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — መድጕጽ፡ stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — ድፍረት፡ audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. ይድፍን፡ operuit, obruit, abscondidit, defodit. — ተደፍነ፡ III, 1 pass. — ዳፍንት፡ et ዳፍንቶ፡ panis subcinericius, placenta hujus panis. — መድፍን፡ 1) thesaurus. 2) monumentum sepulcrale.

ደፍዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ጓ፡ utique, sane.

ገሃሀ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡ — ተጋሀረተ፡ qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጉሀን፡ et ጉህን፡ arcanum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. — ገሃነማዊ፡ infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — አግሀደ፡ II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — ግሁድ፡ part. pass. — ገሃድ፡ manifestus, apertus; ገሃደ፡ aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παῤῥησίᾳ p. 59).

ጋሀገሀ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — ገሉብ፡ et መግሉብት፡ hamus.

ገሏበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — ተገሏበበ፡ III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — ግሏቡብ፡ et ግሏበቢ፡ velamentum, velum.

ጐለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicavit in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊኖስ፡ Galenus.

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — **ግላ፡** velum, tegumentum, involucrum.

ገልፅ፡, pl. **ገልጓት፡** et **አግልፅት፡** testa.

ገለየ፡ I, 1 resecuit.

ግልየት፡ explanatio.

ጎልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — አንገለገ፡ V se conglobavit, catervatim congregatus est, concursum, conventum fecit. — **እን ግልጋ፡** 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — **ተ ገልገለ፡** III, 1 in exilium ductus est.

ጎልጎታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — **ተገልፈ፡** III, 1 pass. — **ግሉፍ፡** part. pass. — **ግልፎ፡** sculptile, idolum, statua.

ግሔ፡ hyrax Abyssinicus.

ጉሕሉት፡ dolus, fraus, fraudulentia. — **ተጎሐለወ፡** qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — **ጉሐልያ፡** in dolo et fraude versatus, furator, latro. — **ጉሐላዊ፡** id.

ግሐሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — **አግሐሠ፡** II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposuit, semovit, removit. — **ተግሐሠ፡** III, 1 1) viâ declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጉሐቤ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጐሐየ፡ — ምጉሕያ፡ herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — **ገሐፍት፡** canistrum.

ጉማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. **አግማል፡** camelus.

ገመረ፡ — አግመረ፡ II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — **ተገ ምረ፡** III, 1 pass. — **ግሙራ፡** (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: numquam. — **ለ ግሙራ፡** prorsus, in perpetuum, semper.

ጋሙስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. — **ገመስ፡** numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — **አግመነ፡** II, 1 id. — **ተገመነ፡** III, 2 pass. et rfl. — **ግማኔ፡** contaminatio; res immunda.

ገመዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግሞዔ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuit, abscidit, cecīdit, dissecuit. — **ተገመደ፡** III, 1 pass. — **ግሙድ፡** segmentum, pars abscisa. — **ግማድ፡** segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — **ግሙጸት፡** inclinatio.

ገሠገሠ፡ — አንገሠገሠ፡ V commovit, agitavit.

ጐሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudivit. — **ተገሠጸ፡** III, 2

pass. — ተግሣጽ፡, pl. ተግሣጻት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ግራ፡ favus; መዓረ፡ግራ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilis.

ጌርሎስ፡ Cyrillus.

ግርላዎስ፡ Gallus.

ገርሕ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterruit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, minatus est. — ግሩም፡ terribilis, formidabilis, timendus, verendus, augustus. — ግርማ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ኀ ግርምት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርማ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submisit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አግረረ፡ II, 1 caus. — መግረሬ፡ subactor, domitor.

ግራርያ፡ n. regionis Abyssiniae.

ግረት፡ species acaciae.

ገርስ፡ cardo januae.

ግራብ፡ uter, culeus.

ጉርን፡ area frumentaria.

ጉርሜ፡, pl. ጕራሚት፡ guttur, gula, fauces. — ተጕርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. — ነገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጕርጕረ፡ — አንጕርጕረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ነጕርጓር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጕርጕር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጕረጸ፡ — መጕረጽ፡ unguis aduncus.

ገሬፍ፡ verriculum, sagena.

ጌሰም፡ vid. ጌሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attrectavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ግሰት፡ contrectatio, tactus.

ገስገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ገበላ፡ lacus vel canalis potatorius.

ገበሎን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይግበር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirken). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, negotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit in alqm, c. ለ፡, ምስለ፡, ዲበ፡, ላዕለ፡ prs.; m) fecit vel reddidit alqm alqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አግበረ፡ II, 1 caus. — አገበረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተገበረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

rei). — **ግቡር፡** factus, con-, perfectus. — **ግብር፡**, pl. **ግቡር፡** et **ግብራት፡** 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; **ግብረ፡ሐዋርያት፡** Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24. 40. 43. 64. 65. 109. 140). 5) necessitas: **በግብር፡** per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — **ገብር፡**, pl. **አግብርት፡** servus. — **ግብረት፡** confectio, fabricatio, opus. — **ገቢር፡** operarius, operarii. — **ገቢሪ፡** factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — **ግብርናት፡** servitus, servitium. — **ምግባር፡**, pl. **ምግባራት፡** actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — **ትግባር፡** 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parta, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስ፡ gypsum.

ገበጠ፡ — **ግብ፡**, pl. **ግቡብ፡** et **አግባብ፡** fovea; caverna.

ግብት፡ vid. **ወገበ፡**

ጉበነት፡ et **ግብነት፡** caseus.

ገብአ፡ I, 1 subj. **ይግባእ፡** 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedidit, traditus est. — **አግብአ፡** II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, retulit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — **ተጋብአ፡** III, 3 1) se contraxit, clausus est, confluxit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — **አስተጋብአ፡** IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — **ጉቡእ፡** comprehensus, congregatus. — **ግብአት፡** reditus; proditio. — **ገባኢ፡** mercenarius. — **ጉባኤ፡** 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — **ምግባእ፡** locus quo quis se recipit, reditus.

ገበአን፡ Gibeon.

ገበ፡, pl. **ገበዋት፡** latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ገብገብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ገብጥ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — **ግብጻዊ፡** Aegyptius.

ገጥጦ፡ — **ግቱት፡** sartus, resartus. — **ግጦት፡** vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንሐ፡ I, 1 truculente objurgavit. — **ግናሕ፡** increpatio truculenta.

ጉንበሕ — አበጉንበሕ፡ vel **ዖፈ፡ጉንበሕ፡** bucerus Abyssinicus, pelecanus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum nonus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

ገነት፡, pl. **ገነታት፡** hortus; hortus beatorum, paradisus.

ጋኔን፡, pl. **አጋንንት፡** daemon, daemonium.

ገመከ፡ I, 1 et 2 congessit, coacervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. **ገነውት፡** sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገነዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — **ተገንዘ፡** III, 1 pass. — **ግንዘት፡** involutio mortui, funus.

ገነየ፡ I, 1 subj. **ይግነይ፡** 1) pronum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisse rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (**ግነዩ፡** p. 152 est siglum). — **አግነየ፡** II, 1 subjecit, domuit. — **ተጋነየ፡** III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — **ግናይ፡** gratiae humiles.

ጕንዱ፡, pl. **አጕናዲ፡** et **ጕንዳት፡** 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዶር፡ compes; jugi genus.

ጕንደየ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — **አጕንደየ፡** II moratus, cunctatus est, tardavit. — **ጕንዳይ፡** cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገነጸ፡ — **ምጕንጸ፡** pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — **ግንጽልጥ፡** perverse, inverse.

ገናጉ፡, **ገናፊ፡** fullo.

ግንፋል፡ later, lapis coctus.

ግእዘ፡ I, 1 subj. **ይግእዝ፡** 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — **ተጋእዘ፡** III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — **ጋእዝ፡** objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. **አግዋል፡** stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — **ተጋውሐ፡** III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — **ጎሕ፡** diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. **አግዋር፡** 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — **ተጋወረ፡** III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎገወ፡ — **አንጎገወ፡** V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — **እንጉግው፡** errabundus, vagans. — **ንጎጋው፡** vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et **ገዐረ፡** I, 1 clamavit, ploravit, gemuit. — **አግዐረ፡** II, 1 caus. — **ገዐር፡** et **ገዓር፡** ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጕዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዘ፡ I, 1 subj. **ይግዐዝ፡** 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — **አግዐዘ፡** II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et **እምነ፡** p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

ravit. — **ግዐ-ዝ፡** 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — **ግዕዝ፡** 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφή, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; **ግዕዘ፡አንስት፡** = menstrua (p. 112 str. 20); **በግዕዘ፡** ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma literarum alphabeti simplex. — **ግዕዝን፡** manumissio, liberatio, libertas. — **ገዓዚ፡** liber; **ገዓዚ፡ሀገር፡** municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — **አገዓዚ፡** 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; **ብሐረ፡አገዓዚ፡** Aethiopia. — **አገዓዛይ፡** liber.

ጕዛ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecīdit, abs-, succīdit (arbores, ligna). — **ተገዝመ፡** III, 1 pass.

ገዘረ፡ I, 1 circumcidit. — **ተገዝረ፡** III, 1 pass. — **ግዙር፡** part. pass. — **ግዝረት፡** circumcisio. — **ግዝር፡** circumcisura.

ገዝአ፡ — **እግዚእ፡**, pl. **አጋእዝት፡** et **አጋእስት፡** dominus, herus, possessor, (**እግዚአ፡ኀያላን፡** κύριος τῶν δυνάμεων). — **እግዚእ፡ኀረያ፡** (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — **እግዚአ-ብሔር፡** (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — **እግዝእት፡** et **እግዚእት፡** domina, hera. — **እግዚአና፡** dominatus, dominium.

ገዝአ፡ I, 1 ministravit convivis. — **ግዝእ፡**, **ገዝእ፡** convivium, epulae. — **ገዛእ፡** et **ገዛኢ፡** minister inter epulas, pocillator.

ገዝአ፡ — **መግዝእ፡** saginatum, altile. — **አመግዝአ፡** qdrl. II saginavit.

ገዝዐ፡ I, 1 serra secuit. — **መ ግዝዕ፡** serra.

ገዘዘ፡ — **አግዘዘ፡** sepsit.

ጕዝጕዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዘፈ፡ I, 1 subj. **ይግዝፍ፡** crassus, spissus fuit vel factus est. — **አግዘፈ፡** II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit). — **ግዙፍ፡** et **ገዚፍ፡** crassus, spissus, corpulentus. — **ግዘፍ፡** et **ግዝፍ፡** crassitudo, spissitas, densitas.

ጌመ፡ — **ጊሜ፡** 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ግዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገየረ፡ calce obduxit. — **መገይር፡** caementarius.

ጌራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጌሰ፡ I, 1 subj. **ይጊስ፡** mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — **ጌሰም፡** dies posterus, crastinus; **ለለጌሰመ፡** quovis mane (p. 133 str. 11); **ጌሰመ፡** et **ጌሰም፡** cras.

ገይብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡, pl. **ጊዜያት፡** 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro **ጊዜ፡** Acc. = praep. temporis; **ውእቶ፡** vel **ይ እቲ፡ጊዜ፡** eo tempore, tunc, statim; **በሰ-ሉ፡** vel **ኵሎ፡ጊዜ፡** omni tempore, semper; **በጊዜሃ፡** statim, illico,

confestim. b) ጊዜ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ፡ ጊዜ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: ብዙኀ፡ ጊዜ፡ saepenumero.

ጐየ፡ et ጐየየ፡ I, 1 subj. ይጕየይ፡ et ይጕይይ፡ fugit, aufugit. — አጕየየ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጕያ፡ et ጕየት፡ fuga. — ጐያይ፡ et ጐያዪ፡ profugus, fugitivus. — ምጕያይ፡ refugium.

ገይድ፡ velox, cursor (equus).

ጌገየ፡ qdrl. I 1) erravit, oberravit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አንጌገየ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጕይ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጌጋይ፡, pl. ጌጋያት፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገየጸ፡ — ተጋየጸ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገደለ፡ — ተጋደለ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገድል፡, pl. ገድላት፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋድል፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገደለ፡ I, 1 occīdit, mactavit. — ገደላ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጐደለ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግድም፡, pl. ግደም፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ገዳም፡, pl. ገዳማት፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ገዳማዊ፡ eremita.

ጕድጓ፡ securis, ascia.

ጐድአ፡ I, 1 subj. ይጕዳእ፡ percussit, pulsavit. — ተጐድአ፡ III '1 percussus, pulsatus, collisus est. — እንግድአ፡ pectus.

ገደወ፡ — ጋዳ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዱድ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገድገድ፡ maceria, septum.

ጐድጐደ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አንጐድጐደ፡ V tonuit, intonuit. — ነጐድጓድ፡ tonitru.

ገደፈ፡ I, 1 subj. ይግደፍ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገድፈ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est. — ግዱፍ፡ part. pass. — ጕድፍ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ፡ Gog (Ezech. 38).

ጕጉ፡, ጕጕ፡ nycticorax.

ጋግ፡, ጋጋ፡, pl. ጋጋት፡ collare ferreum, numella.

ጐጐአ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጐጕአ፡ II, 2 caus. — ጕጕእ፡ properus, festinatus. — ጕጕአ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጐጠየ፡ — ምጕጠይ፡ stimulus.

ጐጠጠ፡ — ጕጠት፡ fuscina, forceps.

ገጽ፡, pl. ገጻት፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጸ፡በገጽ፡ κατὰ πρόςωπον p. 71; በገጸ፡ coram

p. 144: **አምገጸ፡** = מִפְּנֵי p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; **መደ·ነኔ፡ገጸሙ፡** p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — **ገጸወ፡** I, 2 repraesentavit. — **ግጻዌ፡** 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ገ·ግጉዕ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍ·ተኦ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — **ተገፍ·ተኦ፡** III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — **ተገፍዐ፡** III, 1 pass. — **ግፉዕ፡** 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — **ግፍዕ፡** oppressio, vis, violentia, injuria. — **ገፋዒ፡** oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — **አጥሀረ፡** II, 1 purgavit. — **ጥህረት፡** purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — **አጥለለ፡** II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — **ጥሉል፡** madidus, humidus, roscidus, pinguis, uber; **በር ሥእን፡ጥሉል፡** (e Ps. 91, 14) p. 39. — **ጠል፡** ros. — **መጥለሊ፡** humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et **ጠልቀ፡** I, 1 1) oblĭtus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — **አጥለቀ፡** II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — **ጥ ሉ·ቅ፡** inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — **ጥልቀት፡** contaminatio, macula.

ጠለየ፡ — **ጠሊ፡**, f. **ጠሊት፡**, pl. **አጣሊ፡** pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — **ጣሕል፡** faex.

ጥሑ·ል፡ projectus.

ጥሐረ፡ et **ጠሐረ፡** I, 1 rugiit (leo). — **ጣሕር፡** et **ጥሕረት፡** rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጠማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — **አጥመቀ፡** II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — **ተጠምቀ፡** III, 1 pass. — **ጥምቀት፡** 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — **ምጥማቅ፡**, pl. **ምጥማቃት፡** a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) **ምጥማቃት፡** piscina. — **መጥምቅ፡** baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — **ተጠምዐ፡** III, 1 pass. — **ጥምዕት፡** tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quintus, qui VIII° Januarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠርሰ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — **ጥርስ፡** dens molaris.

ጢሮስ፡ Tyrus.

ጥሪቡ·ኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርኦ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

ciferatus est. — ጥርኢ፡ et ጥራኢ፡ vociferatio.

ጥራዝ፡, pl. ጥራዛት፡ plagulae, fasciculus chartarum.

ጠረየ፡ — አጥረየ፡ II, 1 1) acquisivit, sibi comparavit. 2) possedit. — ተጠርየ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡ res quaestu partae, possessio, peculium, opes, bona.

ጥራይ፡ crudus, incoctus.

ጠረጴዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰየ፡ I, 1 conculcavit, contrivit, perdidit, delevit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniatus est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato limitavit. — ጥቅም፡ maceria, murus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum II^us^, qui X^o^ Octobris sec. Cal. Greg. incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቅ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡ 1) accurate, exacte, diligenter. 2) valde, admodum, perquam. 3) adeo, vel, etiam (ʃogar). 4) saltem, quidem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡ vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.: proxime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, consuit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቀወ፡ I, 1 inflavit buccinam, buccinavit (c. በ፡ vel Acc. instr.). — መጥቀፅ፡ tuba, buccina.

ጥብ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvolvit (einwikeln). — ተጠብለለ፡ III, 1 pass.

ጠበሐ፡ I, 1 1) scalpello insecuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተጠበሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሕ፡ mactatio, pecudes mactatae, victima, sacrificium. — ጥብሕት፡ mactatio. — መጥበሕት፡, pl. መጣብሕ፡ culter, gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. — ጥብሶ፡ assum, tostum. — መጥበስ፡ focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhaesit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1 caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit, conglutinatus est. — ጥቡቅ፡ conglutinatus, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens, prudens, intelligens, disciplina imbutus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1 sapientia et disciplina imbuit. — ተጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel prudentem se praebuit, sapiens vel prudens sibi visus est. 2) callidus fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡, f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠቢባት፡, ጠባባት፡ c. ጠብብት፡ 1) sapiens, prudens, scientia et disciplina imbutus, philosophus. 2) peritus, gnarus (ex. gr. architectus). — ጥብብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia, prudentia, scientia, disciplina, philosophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡ institutor, magister. — ተጥብብ፡ artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas, lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

mammas praebuit. — **ጥብ፡**, pl. **አ ጥባት፡** mamma, uber.

ጠበወ፡ I, 1 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — **አጥበወ፡** II, 1 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — **ጥቡዕ፡** 1) lubens, promtus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዖት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. pl. **ጠባይዓት፡** natura; res naturales.

ጠበጠበ፡ — **ተጠበጠበ፡** qdrl. III, 1 flagellatus est. — **ጥበጣቤ፡** scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቈለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — **ተጠናቀቀ፡** III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 **ተጠንቀቀ፡**).— **ጥንቁቅ፡** subtilis, accuratus, exactus. — **ጥን ቃቄ፡** subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቅዓት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. **ወጠነ፡**

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥአ፡ — **አጣእጥአ፡** qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — **ተጣእጥአ፡** III, 1 pass. — **ጥእጡእ፡** bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥአ፡ — **አንጣእጥአ፡** V commotus, terrefactus est.

ጠለለ፡ — **አንጠለለ፡** V laxus dependit.

ጠልዐ፡ — **አንጠልዐ፡** V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. — **ተንጠልዐ፡** pass. V, impf. et subj. **ይንጠላዕ፡** pro **ይትንጠላዕ፡** (p. 51 et 133) pass. — **መንጠላዕት፡**, pl. **መንጠዋልዕ፡** velum, aulaeum, quidquid obducitur rei.

ጠመ፡ I, 1 convolvit, complicuit. — **ተጠውመ፡** III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጠቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — **አጠቀ፡** et **አጥወቀ፡** II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — **ተጠወቀ፡** III, 1 pass. et refl.

ጠወ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — **ጠዋኒ፡** parcus, avarus, invidus.

ጠወየ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — **ጠዋይ፡** incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — **ጥውዩ፡** opus tortile. — **መጥወይ፡** instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. **ይጥዐም፡** 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — **አጥዐመ፡** II, 1 caus. — **አስተጠዐመ፡** IV, 1 et **አስተጣዐመ፡** IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — **ጥዑም፡** sapidus, gustu jucundus, dulcis,

suavis. — **ጣዕም፡**, pl. **ጣዕማት፡** 1) gustus, sapor; judicium: **ዘአልቦ፡ ጣዕም፡** irrationalis p. 74. 2) dulcedo, suavitas. 3) jucunditas, deliciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus, -a; agnus, -a.

ጠዐወ፡ — ጣዖት፡, pl. **ጣዖታት፡** idolum, idola. — **አጣዐወ፡** qdrl. II 1) pravam superstitionem secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕየ፡ I, 1 imprf. **ይጥዒ፡** et **ይጤዒ፡** p. 72 annot., subj. **ይጥዐይ፡** 1) sanus fuit, bene valuit, belle se habuit, saluber fuit. 2) consanuit, convaluit. — **አጥዐየ፡** II, 1 1) sanum, incolumem servavit. 2) sanavit. — **ጥዑይ፡** sanus, valens; saluber; incolumis. — **ጥዒና፡** 1) sanitas, bona valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ተጠየረ፡ III, 2 auguratus, ominatus est. — **ተጠያሪ፡** auspex, augur, ominator.

ጤሰ፡ I, 1 subj. **ይጢስ፡** fumavit. — **አጤሰ፡** II, 1 fumigavit. — **ጢስ፡** fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, contemplatus est. 2) attendit, animadvertit, cavit. 3) sciscitatus, percontatus est. 4) exploratum habuit, certo scivit, bene cognovit. — **አጠየቀ፡** II, 2 1) certiorem fecit. 2) docuit, exposuit, demonstravit. — **ተጠየቀ፡** III, 2 1) diligenter sciscitatus est, pro certo cognovit. 2) perspectus, compertus, eventu probatus est. — **ጥዩቅ፡** 1) perspicax. 2) subtilis, accuratus. 3) exploratus, certus, indubitatus, evidens.

ጤዐ፡ I, 1 1) ob-, col-, illevit. 2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — **ጤገነ፡** qdrl. I in sartagine frixit.

ጠግዐ፡ I, 1 subj. **ይጥጋዕ፡** compactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, inhaesit. — **አስተጣግዐ፡** IV, 3 con-, agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. **ጡጥ፡**

ጠፍላሕት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 complosit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, contabulavit, laquearibus texit. — **ጠፈር፡** laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. **ይጥፋእ፡** 1) exstinctus est. 2) evanuit, disparuit. 3) deletus, perditus est, interiit, periit. — **አጥፍአ፡** II, 1 1) re-, exstinxit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈፈ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጲላጦስ፡ Pilatus.

ጰራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጳንገለ፡ — አጳንገለ፡ qdrl. II ἀπαγγέλλειν, (memoriter) recitavit, meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጵንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኩሚስ፡ Pachomius.

ጳሹሲማ፡ paxamas, paximatium, buccella.

ጳጉሜን፡ Epagomenai, mensis Abyssinorum XIII^{us}.

ጴጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. **ጳጳሳት፡** 1) episcopus, archiepiscopus. 2) metropolita.

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጵሀርት፡, ጸሀርት፡ lebes, ahenum.

ጵሀቀ፡ I, 1 subj. ይጵሀቅ፡ desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — አጵሀቀ፡ II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — ጵሁቅ፡ desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — ጸሀቅ፡ desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጵሌ፡, pl. ጵላት፡ tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — አጵለለ፡ II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebuit. — ተጸለለ፡ III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — ጸለሎ፡ fuligo. — ጵላሎት፡ 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — ምጵላል፡ locus umbrosus; umbraculum. — መጸለት፡ umbraculum, tabernaculum; በዓለ፡መጸለት፡ festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — መጸለት፡ panis merus, azymus.

ጵላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐወ፡ qdrl. I dolose egit. — ጵልሐው፡ dolosus, subdolus, maliتiosus. — ጵልሐት፡ 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸልመ፡ et ጸለመ፡ I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — አጵለመ፡ II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfuscavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — ጸሊም፡, f. ጸላም፡ niger, ater, fuscus. — ጵልመት፡ 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — ጸልመተ፡ qdrl. I tenebricavit. — ጵልሙት፡ tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — ተጸልበ፡ III, 1 crucifixus est. — ጸልቦ፡ crux, patibulum.

ጵላት፡ vid. ጵሌ፡

ጸልአ፡ I, 1 subj. ይጵላእ፡ odit. — ተጸልአ፡ III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — ተጸላአ፡ III, 3 rcpr. — ጵሉእ፡ odio habitus, invisus, odibilis. — ጵልእ፡, ጸልእ፡ odium, inimicitia. — ጸላኢ፡, pl. ጸላእያን፡ et ጸላእት፡ osor, inimicus.

ጸለወ፡ I, 1 subj. ይጵሉ፡ 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audivit. — ጸሎት፡ vid. ጸለየ፡

ጸለወ፡ I, 1 assavit.

ጸልፅ፡, pl. አጵልፆት፡ vulnus, ulcus.

ጸላፅ፡, pl. ጸልዓት፡ et ጸላፆት፡ rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. ኀበ፡ vel በ፡ ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; ጸለየ፡ p. 153 siglum est). — ጸሎት፡, pl. ጸሎታት፡ 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — ምጵላይ፡ oratorium, sacellum.

ጸሐል፡ 1) patina, lanx, paropsis. 2) acerra, patera.

ጸሕም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጸሕበ፡ — አጽሐበ፡ II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ursit, importune institit. — **ጸሕብ፡** molestia, difficultas.

ጸሕብ፡, pl. **አጽሕብት፡** vas testaceum; urceus, amphora.

ጸሕወ፡ et **ጸሐወ፡** I, 1 1) serenum fuit (coelum). 2) evigilavit, crapulam exhalavit, sobrius fuit. — **ጸሕው፡** serenus.

ጸሐየ፡ — መጽሔት፡, pl. **መጸሕይ፡** speculum. — **ተጸሐየየ፡** qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in speculo conspexit.

ጸሐየየ፡ qdrl. I runcavit, eruncavit.

ጸሕደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — **አጽሐደ፡** II, 1 1) oblevit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — **ጸሕዱ፡** laevis, mollis, tener.

ጸሐጸሐ፡ vid. **ወጽሐ፡**

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. **ይጽሐፍ፡** scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — **አጽሐፈ፡** II, 1 caus. — **ተጽሐፈ፡** III, 1 pass. — **ጽሑፍ፡** scriptus, in-, per-, conscriptus. — **ጽሕፈት፡** scriptio, scriptura. — **ጸሓፊ፡**, pl. **ጸሐፍት፡** scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — **መጽሐፍ፡**, pl. **መጻሕፍት፡** scriptura, inscriptio, literae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጸማ፡ vid. sub **ጸመወ፡**

ጸምሀየ፡ qdrl. I et **ጸምሀየየ፡** qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላጥ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsurduit. — **አጽመመ፡** II, 1 obturavit, surdum reddidit. — **ተጸመመ፡** III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. **ለ፡** vel Acc. prs.). — **ጽሙም፡** 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — ጽም፡ sc. Acc. **ጽመ፡** in secreto, in latrina vel -am. — **ጽምሚት፡** vel **ጽሚት፡** sc. Acc. **ጽሚት፡** vel **በጽምሚት፡** in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸመተ፡ — አጽመተ፡ II, 1 internecione delevit.

ጸምአ፡ I, 1 subj. **ይጽማእ፡** sitivit. — **አጽምአ፡** II, 1 caus. — **ጽሙእ፡** sitiens, siticulosus. — **ጽምእ፡** sitis.

ጸማ፡ 1) labor, opera. 2) molestia, aerumna. — **ጸመወ፡** qdrl. I subj. **ይጸመው፡** laboravit, labore defatigatus est; labores, aerumnas subiit. — **አጸመወ፡** II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et **በ፡** rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጽርሐ፡, pl. **አጽራሕ፡** et **አጽርሕት፡** 1) conclave superius, coenaculum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸሪቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aes. — **ጸሪቅት፡** placenta tenuis, laganum.

ጸረበ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabricatus est. — **ጽርበት፡** fabricatio (lapidaria et lignaria). — **ጸራቢ፡** faber, fabricator.

ጸርኀ፡ I, 1 subj. **ይጽራኅ፡** clamavit, vociferatus est; acclamavit, inclamavit (c. **ለ፡** vel **ኀበ፡**). — **ጽራኅ፡** clamor.

ጽርንዕት፡ porrigo, impetigo.

ጽርዕ፡ Graecia, Graeci; **በጽርዕ፡** Graece; **ጸርዓዊ፡** Graecus p. 125 ann. 5.

ጸራሚት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርየ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — **አጽረየ፡** II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — **ጽሩይ፡** liquatus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — **ጽርየት፡** limpitudo, puritas, sinceritas. — **መጽርይ፡** crocus.

ጸቀወ፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቅጽቋን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — **ጽቡል፡** pulverulentus.

ጸበሐ፡ I, 1 subj. **ይጽበሕ፡** illuxit, diluxit (**ጸቢሐ፡** cum illucesceret dies, p. 4). — **ተጸበሐ፡** III, 3 mane salutavit. — **ጽባሕ፡** 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — **ጸበሓዊ፡** 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸበሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pependit. — **አጸበሐ፡** II, 2 caus. — **ጸባሕት፡** tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — **መጸበሕ፡** telonarius, publicanus. — **መጸበሓ፡** 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — **ምጽባሕ፡** telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. — **አጽበረ፡** II, 1 id. — **ጽቡር፡** lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. **ጸበራት፡** frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — **አንጸብረቀ፡** V fulsit, scintillavit, coruscavit. — **ንጸበራቅ፡** fulgor, nitor.

ጸበ፡ et **ጸበበ፡** I, 1 subj. **ይጽብብ፡** angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — **አጽበበ፡** II, 1 caus. — **ጸቢብ፡**, f. **ጸባብ፡** angustus, arctus. — **ጽቦት፡** angustia. — **መጽብብ፡** angustum, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, tranavit.

ጸብጎ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — **ጸብጎ፡** embamma, jusculum, ferculum. — **መጽብጎ፡** tryblium, scutella, lanx.

ጸብአ፡ I, 1 subj. **ይጽባእ፡** bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. prs.). — **ተጸብአ፡** III, 3 bellum gessit cum alqo (**ምስለ፡**); bellum intulit alicui (c. Acc.). — **ጸብእ፡**, pl. **አጽባእ፡** bellum. — **ጸባኢ፡** bellator, bellicosus. — **ጸባኢት፡** exercitus. — **ጸባኦት፡** Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብአ፡ I, 1 vastus fuit. — **ጽቡእ፡** vastus, desolatus.

ጸብዐ፡ — **አጽባዕት፡**, pl. **አጸብዕ፡** digitus (manus et pedis).

ጸበየ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጼተሎ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

ጽጎደ፡ et **ጽጕዴ፡** juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. **ይጽናሕ፡** 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exspectavit, mansit (c. Acc.). — **አጽንሐ፡** II, 1 caus. — **ጽኑሕ፡** 1) insidians. 2) manens, exspectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — **ጸናሒ፡** 1) insessor viae. 2) exspectans, manens. — **አጽናሒ፡** dilator, retardator.

ጽንሐሕ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — **አጸንሐሐ፡** qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸነሰ፡ — **ተጸነሰ፡** III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — **አስተጸነሰ፡** IV, 2 caus. — **ጽኑስ፡** inops, egenus, miser, impotens. — **ተጽናስ፡** inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቈቈ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — **ጽንቁቅ፡** inquinatus.

ጸናዕም፡ ruta.

ጸነ፡ et **ጸንነ፡** I, 1 se inclinavit, versit. — **አጽንነ፡** II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — **ጽንተ፡** inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. **ይጽናዕ፡** 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — **አጽንዐ፡** II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, confortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoriâ prehendit; continuit. — **ጽኑዕ፡** 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; **ጽኑዐ፡** firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — **ጽንዕ፡** durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — **ምጽናዕ፡** firmamen, firmamentum. — **መጽንዒ፡** corroborans, confortans.

ጽንጕን፡ coenum, lutum.

ጽንጉፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — **አጸንጸወ፡** qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለጥ፡, pl. **ጸናጽል፡** 1) tintinnabulum. 2) **ጸናጽል፡** cymbala. — **አጸንጸለ፡** qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — **ጽንጹን፡** fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጽንጽንያ፡, **ጽንጽያ፡** musca.

ጽንፍ፡, pl. **ጽነፍ፡** et **አጽናፍ፡** 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — **ጸናፌ፡** exterior, extremus.

ጸአመ፡ — **መጽአሞ፡** sonus repercussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸእጽአ፡ — **ተጸእጽአ፡** qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጸመ፡ I, 1 subj. **ይጹም፡** jejunavit. — **ጽዉም፡** jejunans, jejunus. — **ጸም፡**, pl. **አጽዋም፡** jejunium.

ጸማዕት፡, pl. **ጸማዕጕት፡** cella, recessus vel sedes anachoretae, monachi.

ጸረ፡ I, 1 subj. **ይጸር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጸረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸወረ፡** III, 1 pass. — **ጽዉር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጸር፡**, pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋሪ፡** gestator, bajulus; ferens, gerens, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጸጕ፡**, pl. **ጸዋትዉ፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus aequales“ p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. **በ፡** prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸወዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸወዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዋዔ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸጥ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጽዕለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዐረ፡** II, 1 et **አጸዐረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጸዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዑቅ፡** angustus. — **ጸዕቅ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቅ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዕነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዑን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዕደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸደወ፡** II caus. — **ጽዕድው፡** albus. — **ጸዕዳ፡** et **ጸዐዳ፡**, pl. **ጸዳድው፡** albus. — **ጽዕዳዌ፡** albitudo. — **ጸዐድዲድ፡** albicans.

ጸዐጠ፡ I, 1 unguenta condivit, aromata temperavit. — **መጽዕጥ፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጼሐ፡ I, 1 subj. **ይጼሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጼሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽያሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጼነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጼነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጼና፡** odor.

ጼአ፡ I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit. — **ጽዩአ፡** foetidus, putidus. — **ጼአት፡** foetor, putor.

ጼው፡ sal.

ጸያፍ፡ balbutiens, blaesus.

ጼጸየ፡ — **መጼጺት፡** corium rubricatum.

ጸደለ፡ I, 1 splenduit, nituit. — **አጽደለ፡** II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — **ጽዱል፡** splendens, nitens. — **ጸዳል፡** splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ፡ I, 1 subj. **ይጽደቅ፡** 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — **አጽደቀ፡** II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — **ተጸደቀ፡** III, 2 sibi justus visus est. — **ጽድቅ፡**, pl. **ጽድቃት፡** 1) rectum, jus et fas; **በጽድቅ፡** jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; **ዘጽድቅ፡** verus; **በጽድቅ፡** vere, recte, revera. — **ጸድቅ፡** 1) justus. 2) verus.

ጸደና፡ apis terrestris.

ጼጻንት፡ daemonion agreste vel silvestre.

ጸጻይ፡ auctumnus; aestas.

ጸደፈ፡ I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — **አጽደፈ፡** II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — **ጸድጥ፡**, pl. **አጽጻጥ፡** locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ፡ vid. **ጸገወ፡**

ጸጕር፡ pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — **ጸጕር፡** pilosus, hirsutus.

ጸግበ፡ I, 1 1) satiatus est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — **አጽገበ፡** II, 1 satiavit. — **ጽጉብ፡** satiatus, satur. — **ጽጋብ፡** 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጽግኑት፡ vespertilio.

ጸገወ፡ I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ፡**). — **ተጸገወ፡** III, 2 beneficiis affectus est, dono vel gratis accepit. — **ጸጋ፡** 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; **በጸጋ፡** gratis. — **ጸጋ፡ዘአብ፡** (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — **ጸጋዊ፡** donator, largitor, liberalis.

ጸገየ፡ I, 1 floruit, flores produxit. — **ጽጉይ፡** florens, floribus ornatus. — **ጽጌ፡**, pl. **ጽጌያት፡** flos.

ጸጐጐ፡ — **ጽጕ፡**, pl. **ጽጐጕ፡** platea, vicus, forum.

ጸጥ፡ sile! **ጸጥ ፡በሀለ፡** siluit, obmutuit.

ጸጹት፡ culex, culices.

ጽፍሕ፡ (= **ስፍሕ፡**) latitudo.

ጽፍር፡, pl. **ጽፈር፡** et **አጽፋር፡** unguis. — **ጸፈረ፡** I, 2 ungues praesecuit.

ጸፈቀ፡ — **አጽፈቀ፡** II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — **ተጸፍቀ፡** III, 1 confertus, constipatus fuit. — **ጽፉቅ፡** 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጽፍንት፡ pera.

ጸፍዐ፡ I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. prs.). — **ተጸፍዐ፡** III, 1 pass. — **ጽፍዐት፡** percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ፡ qdrl. I pavivit, stravit lapidibus (viam). — **ጸፍጸፍ፡** pavi-

mentum e lapidibus stratum, tesselatum.

ጸጥጸፈ፡ — አንጸጥጸፈ፡ V 1) intrs.: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — **ነጸጥጸጥ፡** stillicidium, guttae. — **ጸጥጸጥ፡** id. (p. 141 annot. 2).

ፀሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — **አፅሐሰ፡** II, 1 supplosit pedem, tripudiavit.

ፀሓይ፡ sol.

ፀመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ፀመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — **ተግመረ፡** III, 3 consociatus est cum alqo, adhaesit alicui. — **አስተግመረ፡** IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — **ፅምረት፡** conjunctio, copulatio. — (**መፅምር፡** pl.) **መግምር፡** et **መግምርት፡** conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ፀምር፡ lana.

ፀምአ፡ — አፅምአ፡ II, 1 auscultavit, aurem praebuit, audivit (c. Acc.).

ፀመወ፡ — ፅምው፡ tranquillus, animo sedatus, modestus. — **ፅማዌ፡** tranquillitas, animus sedatus, modestia; **ለፅማዌክ፡** τῇ σῇ θεοσεβείᾳ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — **ፅመ-ና፡** 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretae).

ፀመደ፡ I, 1 junxit (curru jumenta), alligavit, subjunxit. — **ተፀምደ፡** III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit alicui, cum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, serviit; ministravit Deo. — **ፅመ-ድ፡** 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — **ፅምድ፡** jugum, par, biga. — **ፀማድ፡** sectator, addictus, minister. — **መፅመድ፡** lorum, funis.

ፀረረ፡ — አፅረረ፡ II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — **ተግረረ፡** III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — **ፀር፡**, pl. **አፅራር፡** adversarius, hostis. — **ፀራዊ፡** hostilis, inimicus, adversarius.

ፀርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — **ፅርስ፡**, pl. **ፅረስ፡** dens molaris.

ፀርቅ፡, pl. **አፅርቅት፡** pars vestis lacerae, pannus; **ዘፀርቅ፡** pannosus.

ፀርፀ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — **አፅርፀ፡** II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatus est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — **ተፀርፀ፡** III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (**ይፀራፅ፡በሜጥ፡** cessatur i. e. cessatio fit mercaturae p. 144). — **ፅራፅ፡** 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — **ፅርፀት፡** 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ፀረፈ፡ et **ፀርፈ፡** I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. **ላዕለ፡** vel Acc.). — **ፅሩፍ፡** maledicus, blasphemus, impius. — **ፅርፈት፡** convicium, maledictio, blasphemia. — **ፀራፊ፡** blasphemator.

ዐቈነ፡ I, 1 sepsit, sepem vel maceriam circumdedit rei. — **ዐቈን፡** et **ዐቍን፡** sepes, maceria.

ዐ·በሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit. — **አዕበሰ፡** II, 1 caus. — **ዕበ·ስ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ዕበስ፡** infirmitas, languor.

ዕ·ብን፡ ansa vel annulus.

ዐበጠ፡ I, 1 firmiter prehendit et tenuit. — **ዕበ·ጥ፡** part. pass. — **ዐ ባጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ዐንሰ፡ I, 1 subj. **ይዕነስ፡** et **ይዕ ንስ፡** concepit, in utero habuit. — **ተዐንሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ዕ ኑ·ስ፡** f.) **ዕንስት፡** gravida, praegnans. — **ዕንስ፡** conceptio, graviditas.

ዐንግዐ፡ — ምዕንጋዕ፡ 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. nititur, adminiculum. 2) praesepe.

ዐንፈርት፡ decipula, tendicula.

ዐአት፡ vid. **ወዕአ፡**

ዐሽ፡ vel **ዓሽ፡** coxa, coxendix.

ያረረ — አንያረረ፡ V se torsit, circumactus est. — **ነያራር፡** tormenta, dolores vehementes.

ዐወሰ፡ — አዐወሰ፡ II, 2 debilitavit vel laesit membra alcjs. — **ዕ ዉስ፡** debilis, debilitatus.

ያግ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ዕዉግ፡** pravus, perversus (φαῦλος p. 72). — **ዐ·ግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርትዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ዐዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ዐዓዕ፡, pl. **ዐዓዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ዒወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተዒወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ዒው·ው·፡** vel **ዒው·ው·፡** captus, captivus. — **ዒዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ዒዋዊ፡** et **ዒዋዊ፡** captivitas, exsilium.

ዒያት፡ locus graminosus, pratum, pascuum.

ዐጋም፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ዕግም፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ዐግዐ፡ — አስተግግዐ፡ IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ዕግዕ፡** et **ዕጋዕ፡** pulvillus, culcita. — **ምዕጋዕ፡** i. q. **ምዕንጋዕ፡** — **መግ ጉ·ዕ፡** paralyticus.

ግዒ፡ blatta, tinea.

ዐፈረ፡ I, 1 subj. **ይዕፍር፡** plexuit, texuit, nexuit. — **ተዐፍረ፡** III, 1 rfl. et pass. — **ዕፉ·ር፡** part. pass. — **ዕፍሮ፡** opus plexum, tortile. — **ዕፍረት፡** connexio, contextio. — **መዕፈርት፡** cassis, crates.

ዕፍዕ፡ et **ዐፍዕ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፋል፡ faba, cicer. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍላሕ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍ ልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍሉ·ሕ፡** bulliens, aestuans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍልስ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

latus, assumtus est. — **አፍለሰ፡** II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — **ተፋለሰ፡** III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — **ፍልሰት፡** migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumtio; translatio. — **ፈላሲ፡** extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et **ፈለስፋ፡** philosophi. — **ተፈልሰፈ፡** III, 1 philosophatus est. — **ፍልሰ-ፍ፡** philosophus.

ፈለክ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. **አፍላግ፡** 1) fluvius, amnis. 2) vallis, (**ማእከለ፡አፍላግ፡ ክልኤ፡፡** Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. **ይፍልጥ፡** 1) separavit, disjunxit, dissociavit; („divisim attribuunt“ p. 71 l. 23). 2) sejunxit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — **አፍለጠ፡** II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — **ተፈልጠ፡** III, 1 rfl. et pass.; (**ተፈልጦ፡** dissidium p. 44). — **ተፋለጠ፡** III, 3 rcpr. — **ፍሉጥ፡** 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — **ፍልጠት፡** separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — **ፍልጣን፡** dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፊልጶስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — **ተፋለጸ፡** III, 3 minutatim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — **አፈለፈለ፡** II caus. — **ፈልፈል፡** scaturigo, fons.

ፊልፊል፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — **ፈሐል፡** et **ፋሕል፡** lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. **አፍሓም፡** carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — **ፍሑቅ፡** rasus, caelatus, tornatus. — **ፍሕቆ፡** opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — **ተፈሥሐ፡** III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. **በበይናት፡** congratulari, συγχαίρειν ἀλλήλοις p. 74). — **አስተፍሥሐ፡** IV, 1 et **አስተፈሥሐ፡** IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — **ፍሡሕ፡** 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — **ፍሥሐ፡** gaudium, laetitia, solatium (= χαίρειν, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — **ፍሥሐ፡ጽዮን፡** (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — **ትፍሥሕት፡**, pl. **ትፍሥሕታት፡** gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — **መስተፍሥሒ፡** laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivosus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈርሀ፡ I, 1 subj. **ይፍራህ፡** 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — **አፍርሀ፡** II, 1 metum injecit, terruit. — **ፍሩህ፡** timore correptus, timens. — **ፈራህ፡** timidus, pavidus. — **ፍርሀት፡** 1) timor, metus. 2) reverentia. — **ፈራሂ፡** timens, reverens. — **መፍርሀ፡** timendus, terribilis.

ፈርሞን፡ Firmus.

ፍሬምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረሰ፡ — አፍረሰ፡ II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. አፍራስ፡ equus, equa. — ፈረሳዊ፡ eques.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈሪሳዊ፡ Pharisaeus.

ፈረቀ፡ — ፈራቂ፡ redemtor, salvator. — ፍርቃን፡ salus.

ፈርጎ፡ — አፍርጎት፡ et አፍጎርጎት፡ pulli avium.

ፈርነሰ፡ — ተፈርነሰ፡ qdrl. III, 1 oblectationi se dedidit, laetitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharao.

ፈርዐጸ፡ — አንፈርዐጸ፡ V saliit, exsiluit, exsultavit. — ነፈርዓጽ፡ exsultatio, lascivia.

ፈርዘዘ፡ — ተፈርዘዘ፡ III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et ፈረየ፡ I, 1 subj. ይፍረይ፡ 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — አፍረየ፡ II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — ፍሬ, pl. ፍሬያት፡ 1) flos. 2) fructus; ዘያወዕእ፡ ፍሬ፡ fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — መፍርይ፡ ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, ፍርፋር፡ mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰሰ፡ — ተፋሰሰ፡ III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰሠ፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — አፍቀረ፡ II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — ተፈቅረ፡ III, 1 pass. — ተፋቀረ፡ III, 3 rcpr.— ፍቁር፡ carus, dilectus, amatus. — ፍቅር፡ amor, dilectio, caritas (c. ምስለ፡ erga); amicitia. — መፍቀሪ፡ amans, amator, studiosus.

ፈቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቀአ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — ፍቅአት፡ vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. ይፍቅድ፡ 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc.., vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj. („ich wünſche ihm nicht zu ſehen, nolim eum videre“ p. 3 l. 18/19). 5) indiguit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi.). — ተፈቅደ፡ III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — ፍቅድ፡ numeratio, computus, numerus. — ፈቃድ፡, pl. ፈቃዳት፡ 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; በፈቃዱ፡ vel እምፈቃዱ፡ ultro, sponte, voluntate sua; ዘአንበለ፡ ፈቃዱ፡ invitus, invite („duae voluntates“ p. 109 str. 6; dicit matrimonium et caelibatum). — መፍቅድ፡, pl. መፍቅዳት፡ res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተለ፡ I, 1 subj. ይፍትል፡ torsit, nevit, fila deduxit.— ተፈትለ፡ III, 1 pass. — ፍቱል፡ netus, tortus, contortus. — ፈትል፡, pl. አፍታል፡ et አፍትልት፡ filum, funiculus. — ፍትሎ፡ opus filorum.

ፈትሐ፡ I, 1 subj. **ይፍታሕ፡** 1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit; absolvit a peccato p. 64. 3) jus dixit, judicavit, dijudicavit. — **ተፈትሐ፡** III, 1 pass. — **ተፋትሐ፡** III, 3 litigavit. — **ፍቱሕ፡** 1) apertus. 2) solutus. 3) absolutus (a poena). — **ፍትሕ፡** 1) judicium, sententia judicis. 2) jus, quod justum et legitimum est. — **ፈታሒ፡** 1) aperiens, solvens, liberator. 2) judex, vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in specie panem. 2) donavit, tribuit portionem. — **ተፈተተ፡** III, 1 et 2 pass. — **ፍት፡**, pl. **ፍተት፡** 1) frustum, frustulum. 2) portio. 3) munus, datum. — **ፍታ፡** id. — **ፍተት፡**, pl. **ፍተታት፡** fragmen, frustum, frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. **ይፍትን፡** 1) scrutatus est, exploravit, investigavit. 2) tentavit, probavit, examinavit. — **አፍተነ፡** II, 1 explorandum, tentandum dedit alqm. — **ተፈተነ፡** III, 1 pass. — **ፍቱን፡** part. pass. — **ፈታኒ፡** scrutator, explorator, tentans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. **ይፍተው፡** et **ይፍቶ፡** cupivit, concupivit, appetiit, desideravit, exoptavit (seq. Subj. verbi). — **አፍተወ፡** II, 1 appetitu, desiderio affecit, placuit, libuit alicui. — **ፍትው፡** exoptatus, jucundus, suavis. — **ፍትወት፡**, pl. **ፍትወታት፡** cupiditas, concupiscentia, libido, desiderium, res desiderata, deliciae. — **ፍትወታዊ፡** libidinosus, voluptarius. — **መፍትው፡** 1) desiderabilis, exoptatus, necessarius. 2) decet, convenit, oportet, seq. Inf. vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj.

ፈታጎሮስ፡ Pythagoras.

ፈገረ፡ I, 1 subj. **ይፍገር፡** despondit (feminam). — **ተፍገረ፡** vel **ተፈገረ፡** III, 1 pass. — **ፍጋርት፡** sponsa. — **ፈጋሪ፡** sponsus.

ፍና፡ vid. **ፈነወ፡**

ፌንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit, missum fecit; deduxit, prosecutus est funus p. 62. — **ተፈነወ፡** III, 2 pass. — **ተፋነወ፡** III, 3 sibi invicem valedixit. — **አስተፋነወ፡** IV, 3 prosecutus est, deduxit abeuntem, valedixit. — **ፍንው፡** missus. — **ፍኖት፡**, pl. **ፍናው፡** et **ፍናዊ፡** via; iter; vivendi agendique ratio; ratio, modus. — **ፍና፡** 1) conversio, directio, sc. Acc. **ፍና፡** sub, versus. 2) via (apud poëtas). 3) τρόπος, ratio, modus, genus. — **ፈናዊ፡** mittens.

ፋአም፡, pl. **አፍአምት፡** et **አፍእምት፡** 1) orificium tunicae. 2) offa, buccella. 3) trama, subtemen. — **አፍአመ፡** II, 1 in os indidit buccellas, mendicanti panem praebuit. — **ተፍአመ፡** III, 1 1) bucceas deglutivit. 2) panem mendicavit. — **አስተፍአመ፡** IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est, exposuit, explanavit, explicuit. — **ተፈከረ፡** III, 2 pass. — **ፍካሬ፡**, pl. **ፍካርያት፡** expositio, explanatio, interpretatio. — **መፈክር፡** interpres; fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — **ተፋወለ፡** III, 3 omina captavit, ominatus est. — **ፋል፡**, pl. **ፋላት፡** omen.

ፈወሰ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel **ለ፡**). — **ተፈወሰ፡** III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ፡**, pl. **ፈውሳት፡** 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ፡** medicus, sanans. — **መፈውስ፡** sanator, medicus. — **ምፍዋስ፡** nosocomium.

ፎዘ፡ I, 1 de-, abstersit.

ፈዐወ፡ — **አፍያት፡** vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ፈይተ፡** III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት፡** latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ፡** latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. **ፈደየ፡**

ፊደል፡, pl. **ፊደላት፡** litera alphabeti.

ፈደየ፡ I, 1 subj. **ይፍዲ፡** 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈደየ፡** III, 1 1) exegit, repetiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, praemio vel poena affectus est. — **ፍዳ፡** retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳይ፡** et **ፈዳዪ፡** solutor, retributor. — **መፍደዮ፡** 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ፡** rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ፡** vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ፡** II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድፋዱ፡** abundans, major, nimius, excellens. — **ፈድፋዱ፡** 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድፋዱ፡** a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ፡** magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እፎ፡ፈድፋዱ፡** quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድፋዱሰ፡** μάλιστα δέ, **ወሚዲ፡ፈድፋዱ፡** ferner ganz besonders. — **ፍድፋዱ፡** abundantia, praestantia.

ፈግወ፡ I, 1 et 2 laute vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fruitus, luxuriatus est. — **ተፈግወ፡** III, 1 et 2 id. — **ፍግዕ፡** delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ፡** id. — **ትፍግዕት፡** id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ፡** graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. **ይፍጥር፡** 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incīdit. — **ተፈጥረ፡** III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር፡** creatus. — **ፍጥረት፡**, pl. **ፍጥረታት፡** 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ፡** creator, conditor, auctor. — **ፈጠራ፡** 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. **ይፍጥን፡** celer, velox, properus fuit („ut citior nobis esset“ = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ፡** II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **አስተፋጠነ፡** IV, 3 festinavit, pro-

peravit, acceleravit. — ፍጡን፡ citus, properus, festinans; ፍጡን፡ propere, cito, festinanter, mox.

ፈጸሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fidit, cecidit, excidit, (lapides). — ተፈጸሐ፡ III, 1 pass. — መፍጽሕ፡ malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit, ad finem perduxit. — ተፈጸመ፡ III, 2 pass. — ፍጹም፡ 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; ፍጹመ፡ plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — ፈጻሚ፡ complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni malueris ፍጻሜ፡). — ፍጻሜ፡ completio, perfectio, consummatio, finis. — ተፍጻሜት፡ plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጽም፡, pl. ፍጽማት፡ 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — ፋጽ፡ sibilus, susurrus. — ተፋጸየ፡ III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obturavit. — ተፈፀመ፡ III, 1 et ተፈፀመ፡ III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurduit.

ፈፀነ፡ I, 1 febri correptus est vel laboravit. — ፈፀንት፡ febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፐፒራ፡, ፒፒራ፡ purpura.

ፐፐሬ፡ piper.

LIPSIAE: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

Errata:

Pag.	5	l. 13	legas	**እፈርሀ**፡ pro **እፈረሀ**፡
—	19	- 4	—	**ይሐውጸ**፡ pro **ይሐውጽዎ**፡
—	29	- 12	—	**ወይ** pro **ወወይ**
—	—	- 22	—	**ወጎበ-አቲሁ**፡ pro **ወጎበ-አኃሁ**፡
—	47	- 1	—	**አተ**፡ pro **አት**፡
—	59	ann. 3	—	ἀριθμὸν — ἀριθμῶν.
—	93	l. 1	—	**ሐር**፡ — **ሐር**፡
—	95	- 18	—	**በቅንአት**፡ pro **በቅንዐት**፡
—	102	- 1	—	**ወሰረረ**፡ pro **ወሰረረ**
—	111	- 17	—	**ከመ**፡ pro **ከመ**፡
—	139	- 13	inseras	**ዐሥራት**፡ post **ንሥእኒ**፡
—	173[a]	- 13	—	II, 1 post **አሐጸጸ**፡
—	177[b]	- 16	—	1 post I,
—	225[a]	- 16	—	II, 1 post **አንቀ-ጎ**፡
—	239[a]	- 31	legas	**አፈ**፡ pro **አፈ**።

Verlag von T. O. Weigel in Leipzig.

Dillmann, ord. Prof. Dr. Aug., **Grammatik der äthiopischen Sprache.** 1857. gr. 8. (XXIV u. 435 S.) geh. $4^2/_3$ Thlr.

—— **Lexicon linguae aethiopicae** cum indice latino. Adjectum est vocabularium Tigre dialecti septemtrionalis compilatum a Werner Munzinger. 3 partes. 1862—64. gr. 4. geh. $26^2/_3$ Thlr.

Epiphanii episcopi Constantiae opera. Edidit G. Dindorfius. 5 voll. 1859—1863. 8. geh. 16 Thlr.

Vol. I. Anonymi vita Epiphanii. Ancoratus. Anacephalaeosis. Panarii libri I. tomus I. 1859. (XXXVIII u. 431 S.) 2 Thlr. 16 Ngr.

» II. Panarii libri I. tomi II et III. et libri II. tomus I. 1860. (VIII u. 692 S.) $3^2/_3$ Thlr.

» III. Pars I.: Panarii libri II. tomus II. et libri III. tomi I. II. 1861 (XVI u. 1—588. S.) $3^1/_3$ Thlr.
Pars II.: Annotationes ad Panarium. 1862. (XII u. 589—956. S.) 2 Thlr.

» IV. Pars I. et II.: De mensuris et ponderibus. De gemmis. — Pseudo-Epiphanii homiliae. 1863. (XXIV und 248, VIII u. 112 S.) 2 Thlr. 6 Ngr.

» V. D. Petavii animadversiones. 1859. (LXXXVI u. 342 S.) 2 Thlr. 8 Ngr.

Munzinger, W., **Vocabulaire de la langue Tigré.** 1865. gr. 8. (X u. 93 S.) geh. 1 Thlr.
(Separatdruck aus Dillmann's Lexicon.)

Uhlemann, Max. Ad., **de veterum Aegyptiorum lingua et litteris**, sive de optima signa hieroglyphica explicandi via atque ratione. Accedunt indices et vocabularii hieroglyphici specimen. 1851. gr. 8. (VII u. 116 S.) geh. 24 Ngr.

—— **Linguae copticae grammatica** in usum scholarum academicarum scripta cum chrestomathia et glossario. Insertae sunt observationes quaedam de veterum Aegyptiorum grammatica. 1853. gr. 8. (VIII u. 167 S.) geh. $1^2/_3$ Thlr.

Unter der Presse:

Novum Testamentum extra canonem receptum. Edidit, commentarium criticum et adnotationes addidit, librorum deperditorum fragmenta collegit et disposuit Adolphus Hilgenfeld.

Fasciculus II, Barnabae epistula enthaltend und zuerst erscheinend, gelangt im November 1865 zur Ausgabe; das Ganze, aus 4 Fascikeln bestehend, soll im Jahre 1866 vollständig werden.

Date Due

FACULTY
FACULTY

PJ9025 .D57
Chrestomathia aethiopica,
Princeton Theological Seminary-Speer Library
1 1012 00027 6800